

УПА В СВІТЛІ ПОЛЬСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ

Книга перша:

Військовий суд Оперативної групи "Вісла"

ЛІТОПИС УПА, ТОМ 22

LITOPYS UPA
VOLUME 22

THE UPA IN LIGHT OF POLISH DOCUMENTS

Book one: The Military Court of the Operation Group „Wisla”

Collected and compiled by Eugeniusz Misilo

With Summaries in Ukrainian and English

Toronto	Published by Litopys UPA	1992
L'viv	Published by Ukrainian-Canadian Joint Venture "Litopys UPA"	1993

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ
ТОМ 22

УПА В СВІТЛІ ПОЛЬСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ

Книга перша: Військовий суд Оперативної групи "Вісла"

Опрацював і впорядкував Євген Місило

З українськими й англійськими резюме

Торонто	Видавництво Літопис УПА	1992
Львів	Спільне українсько-канадське підприємство "Літопис УПА"	1993

ББК 63,3 (4 УКР)
Л 64

ВИДАННЯ
ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА В США І КАНАДІ
ТА
ТОВАРИСТВ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА ІМ. ГЕН. ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ
В США І КАНАДІ

Редагує Колегія
Відповідальний редактор Є. Штендера
Співредактор П. Й. Потічний

Copyright: 1992 by Litopys UPA
ISBN: 0-920092-34-9
Спільне українсько-канадське
підприємство "Літопис УПА"
ISBN: 5-7707-4520-7

Обкладинка роботи
мистця Мирона Левницького

Cataloguing in publication data:

UPA v svitli pol's'kykh dokumentiv / opratsiuvav i vporiadkuvav
Ievhen Misylo. -- Toronto: V-vo Litopys UPA, 1992.
v.: ill., ports. ; 24 cm. --

(Litopys Ukraïns'koï povstans'koï armii ; t. 22)

Added t.p. in English: The UPA in light of Polish
documents.

Text in Polish, introduction and summaries also in
Ukrainian and English.

Includes bibliographical references and index.

ISBN: 0-920092-34-9

Contents: kn. 1: Viš'kovyi sud Operatyvnoi hrupy „Visla”.

1. Ukraïns'ka povstans'ka armii. 2. Prisoners
of war — Poland — Legal status, laws etc. 3. War victims
— Poland — Legal status, laws etc. 4. Ukraine — History,
1917— . I. Misiło, Eugeniusz. II. Series

DK4121. 5 U4 U6 [DK508. 79 L6 t. 22]

Toronto

Published by Litopys UPA

1992

Printed by: Beskyd International Inc. 2569 Dundas Street West, Toronto, Ontario, Canada
Atlas Printing 20, Zélena st., Lviv, Ukraine, 290005

50-РІЧЧЯ ПОВСТАННЯ УПА: 1942-1992

UPA W ŚWIECIE POLSKICH DOKUMENTÓW

Księga pierwsza: Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła”

Tom 22 „Litopysu UPA” jest pierwszym z serii poświęconej historii UPA na terenie „Zakerzońskiego Kraju” w świetle polskich dokumentów. Zawiera on dokumenty Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła” (WSGO „W”), za czas od 22 kwietnia do 16 września 1947 r. W następnych tomach zostaną opublikowane dokumenty wojskowych sądów w Krakowie, Lublinie, Olsztynie, Rzeszowie, Szczecinie i Warszawie z lat 1944-1956 oraz inne dokumenty dotyczące UPA.

O przyjęciu takiego układu publikowanych materiałów zdecydował przede wszystkim wyjątkowy charakter WSGO „W”. Oto bowiem, w przeciągu niespełna czterech miesięcy, trzech sędziów wojskowych skazało w trybie doraźnym 315 osób, w tym 173 na karę śmierci. Nie było w powojennej historii polskiego sądownictwa przypadku zastosowania represji na podobną skalę wobec członków podziemia zbrojnego i ludności cywilnej.

Dokumenty publikowane w tomie 22 pochodzą ze zbiorów Centralnego Archiwum Wojskowego (CAW) w Rembertowie koło Warszawy. Odnaleziono je w zespole: Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła”, nie uporządkowanym i dotychczas nie udostępnianym historykom, oznaczonym sygnaturami od 3250/3/54 do 3253/3/54.

Pierwsza grupa dokumentów to uwierzytelnione odpisy 139 wyroków wydanych przez WSGO „W” w okresie od 14 maja do 10 września 1947 r. Dotyczą one 173 osób, członków UPA i OUN, skazanych na karę śmierci oraz sądzonych wraz z nimi 15 osób skazanych na kary więzienia. Uzupełnieniem wyroków publikowanych w tej części tomu są informacje o dacie wykonania wyroku śmierci. Opracowano je, z wyjątkiem dwóch wyroków (dok. 92 i 111), dla wszystkich skazanych, na podstawie *Listy osób straconych w więzieniach polskich w latach 1944-1956*¹ oraz kartoteki ofiar represji stalinowskich Archiwum Ukraińskiego w Warszawie.

W drugiej części tomu publikowane są dokumenty zawierające sprawozdania z działalności Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła” oraz część zachowanej korespondencji prowadzonej przez ten sąd z Departamentem Służby Sprawiedliwości Ministerstwa Obrony Narodowej, Naczelną Prokuraturą Wojska Polskiego i Najwyższym Sądem Wojskowym (NSW). Są to oryginały i kopie dokumentów pochodzące z tego samego, co i wyroki, zespołu CAW.

1 *Lista osób straconych w więzieniach polskich w latach 1944-1956*. Ministerstwo Sprawiedliwości — Centralny Zarząd Zakładów Karnych. Warszawa, marzec 1990 r.

Wyjątek stanowią publikowane w tej części załączniki oznaczone nr 2, 3 i 7. Dwa z nich, szyfrogramy nr 397 i 418, pochodzą z *Księgi szyfrogramów Grupy Operacyjnej „Wisła”*, przechowywanej w zespole Sztabu Generalnego Wojska Polskiego CAW². Natomiast oryginał instrukcji w sprawie trybu wykonywania wyroków śmierci na skazanych żołnierzach UPA, opracowanej przez szefa Departamentu Służby Sprawiedliwości MON i naczelnego prokuratora Wojska Polskiego płk. Henryka Holdera (załącznik nr 7), odnaleziono wśród ściśle tajnych dokumentów dowódcy Grupy Operacyjnej „Wisła” gen. bryg. Stefana Mossora³. Niewątpliwie jest to jeden z najcenniejszych i najbardziej wstrząsających dokumentów publikowanych w tym tomie.

Dokumenty publikowane w drugiej części tomu 22, ukazujące mechanizm funkcjonowania WSGO „W”, nie są kompletne. Niestety większość materiałów dotyczących działalności WSGO „W”, które zostały przekazane 31 lipca 1956 r. przez Wojskowy Sąd Garnizonowy w Krakowie do Archiwum Służby Sprawiedliwości MON w Warszawie, zniszczono 25 grudnia 1976 r.⁴ Podobny los spotkał akta Najwyższego Sądu Wojskowego z lat 1946-1957, nadzorującego m.in. działalność WSGO „W”, jak też rozpatrującego skargi rewizyjne wnoszone przez skazanych lub ich obrońców. Przekazane do Archiwum Służby Sprawiedliwości MON 12 listopada 1960 r., zostały zniszczone w całości w dwóch partiach: 4 grudnia 1962 r. i 11 listopada 1963 r.⁵ Wśród zniszczonych materiałów znajdowały się 194 tomy korespondencji Najwyższego Sądu Wojskowego z wojskowymi sądami rejonowymi i garnizonowymi z lat 1946-1957, w tym z WSGO „W”, rozkazy i zarządzenia NSW, materiały dotyczące osób skazanych w trybie doraźnym w 1947 r., ułaskawień i odroczeń wykonania wyroków, dzienniki korespondencji.

W trzeciej części tomu zamieszczono krótkie biogramy 120 osób skazanych przez WSGO „W” na kary więzienia. Opracowano je na podstawie kopii 98 wyroków, których, z uwagi na ograniczoną objętość tomu, nie można było opublikować w pełnym brzmieniu.

Teksty wyroków publikuje się z zachowaniem oryginalnej pisowni. Ingerencje redakcyjne ograniczono do ujednolicenia interpunkcji i skorygowania błędów ortograficznych. Błędy w brzmieniu nazwisk, pseudonimów i nazw geograficz-

2 Centralne Archiwum Wojskowe (CAW), Sztab Generalny Wojska Polskiego, IV.111, tom 733, k. 385 i 416.

3 CAW, Sztab Generalny WP, IV.111, t. 615, k. 11.

4 Archiwum Służby Sprawiedliwości Ministerstwa Obrony Narodowej (ASSMON), 224/56, Spis akt przekazanych do ASSMON dnia 31 VII 1956 r.

5 ASSMON, 405/60, Spis akt przekazanych do ASSMON dnia 12 XI 1960 r.

nych. Pseudonimy członków podziemia, występujące w wyrokach, starano się rozszyfrować w miarę posiadanej wiedzy.

* * *

Według danych opracowanych w 1990 r. przez Centralny Zarząd Zakładów Karnych Ministerstwa Sprawiedliwości, w Polsce w latach 1944-1956 skazano na karę śmierci i stracono 2810 osób, obywateli polskich. Dane te mają jednak poważną lukę. Obejmują bowiem łącznie osoby skazane na karę śmierci zarówno za przestępstwa polityczne, jak i kryminalne, pomijają natomiast tych, których skazano na karę śmierci, a następnie ulaskawiono. Nie różnicują również skazanych na karę śmierci według kryterium narodowościowego; za wyjątkiem zbrodniarzy hitlerowskich, i przynależności do określonych organizacji konspiracyjnych. Nie podają też, chociażby przybliżonej, liczby skazanych w tym samym okresie na kary więzienia.

W tej sytuacji, na obecnym etapie badań, informacje o rozmiarach represji sądowych wobec ludności ukraińskiej w Polsce w latach 1944-1956 będą równie niepełne. Dotychczas, w rezultacie żmudnych poszukiwań, prowadzonych w archiwach państwowych i sądowych, zgromadzono udokumentowane dane o 573 Ukraińcach skazanych na karę śmierci za przynależność do UPA i OUN lub też współpracę z podziemiem. Statystykę Ukraińców skazanych na karę śmierci w latach 1944-1956 przedstawia tabela nr 1.

W latach 1944-1945 Ukraińcy oskarżeni o przynależność do UPA byli sądzeni, w zależności od okresu, przez sądy polowe II Armii Wojska Polskie-

Sąd	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1955	1956	Ogł.
Lublin	2	10	11	24	6	2					55
Chelm		5	1								6
Hrubieszów				15		1					16
Tomaszów Lub.				18							18
Zamość			1	1							2
Rzeszów		21	18	200	41	14		1		1	296
Przemyśl		21	5	27	6						59
Sanok		1	3	21							25
Kraków				63	1						64
Olsztyn				1	11						12
Warszawa				1	9	2	2		3		17
Szczecin				1	1	1					3
Razem	2	58	39	372	75	20	2	1	3	1	573

Tab. 1. Ukraińcy skazani na karę śmierci w latach 1944-1956

Skazani przez	Miesiące												Ogł.
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
WSR Lublin	2					2		13	2	5			24
WSR Lublin na sesji wyjazdowej w:													
Hrubieszów							7	8					15
Tomaszów Lub.							3	11	4				18
Zamość						1							1
WSR Rzeszów	2	2	3	2	4	1	4		6	2	18	2	46
WSR Rzeszów na sesji wyjazdowej w:													
Przemysł Sanok				19	4	3					1		27
					1	1							2
WSGO „W”					19	51	40	26	37				173
WSR Kraków			1			15	14	24	4	5			63
WSR Olsztyn										1			1
WSR Szczecin										1			1
WSR Warszawa						1							1
Razem	4	2	4	25	26	73	59	73	68	16	19	2	372

Tab. 2. Ukraińcy skazani na karę śmierci w 1947 r.

go lub sądy garnizonowe. Według niepełnych danych z wyroków tych sądów skazano na karę śmierci w 1944 r. 2 Ukraińców, zaś w 1945 r. – 58, stracono 53. Świadczy to o zupełnym zaniechaniu korzystania z prawa łaski, przysługującego wówczas naczelnemu dowódcy Wojska Polskiego gen. broni Michałowi Żymierskiemu.

Na początku 1946 r. ukształtowała się nowa struktura sądownictwa wojskowego. Rozkazem ministra obrony narodowej z 20 I 1946 r. powołano 14 wojskowych sądów rejonowych (WSR) z siedzibą w miastach wojewódzkich oraz wydział zamiejscowy w Koszalinie z siedzibą w Szczecinie⁶. Do kompetencji WSR należały sprawy osób cywilnych, podległych jurysdykcji sądownictwa wojskowego (oskarżonych m.in. o nielegalne posiadanie broni, przynależność do nielegalnych organizacji politycznych i zbrojnych, zamachy terrorystyczne) oraz funkcjonariuszy z jednostek zmilitaryzowanych (Urzędy Bezpieczeństwa, Milicja Obywatelska). Równocześnie rozpoczęto organizację wojskowych sądów okręgowych (WSO) przy wszystkich sześciu dowództwach okręgów woj-

6 CAW, Gabinet Ministra Obrony Narodowej, IV.110, t. 86, k. 307-312.

skowych, przyznając ich właściwości wyłącznie sprawy osób wojskowych. Z publikowanych danych wynika, że liczba Ukraińców skazanych w 1946 r. przez WSR na karę śmierci zmalała do 39. Jednakże i w tym przypadku, za wyjątkiem jednej osoby, wszystkich skazanych stracono.

Do kwietnia 1947 r., tj. do czasu rozpoczęcia akcji „Wisła”, skazano na karę śmierci 31 Ukraińców, ułaskawiono 5. Wśród skazanych było m.in. 19 żołnierzy UPA skazanych w Przemyślu w dniach 22, 25, 26 kwietnia i rozstrzelanych 10 maja 1947 r. Ich zbiorowa egzekucja była zapowiedzią represji, jakie niebawem miały dotknąć podziemie ukraińskie.

28 marca 1947 r. zginął w zasadzce zorganizowanej przez połączone sotnie „Chrina” i „Stacha” wiceminister obrony narodowej gen. broni Karol Świerczewski. Następnego dnia Biuro Polityczne Komitetu Centralnego Polskiej Partii Robotniczej (KC PPR) podjęło tajną uchwałę, w ramach akcji odwetowej, o wysiedleniu Ukraińców zamieszkałych na terenie województwa lubelskiego, rzeszowskiego i krakowskiego⁷. Dokładnie w miesiąc później, 28 kwietnia, o godzinie 4 w nocy, 6 dywizji Wojska Polskiego, wchodzących w skład Grupy Operacyjnej „Wisła”, przystąpiło do wysiedlenia ludności cywilnej i likwidacji ukraińskiego podziemia.

Według danych Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, do 31 lipca 1947 r. wysiedlono 140 575 osób, zabito 655 i ujęto 1466 członków i współpracowników UPA i OUN⁸. Według Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, od momentu rozpoczęcia akcji „Wisła” do 31 września 1947 r. aresztowano 2274 Ukraińców oskarżonych o przynależność do podziemia zbrojnego. Z tej liczby skierowano do sądu sprawy przeciwko 851 osobom, 1648 osób zwolniono, śledztwo trwało wobec 115 aresztowanych⁹. W obozie koncentracyjnym w Jaworznie uwięziono 3873 osoby¹⁰. Łącznie w 1947 r. skazano na karę śmierci 372 osoby. Prawo łaski zastosowano zaledwie wobec 31 skazanych.

Rok 1948 r. — 75 wyroków śmierci — to przede wszystkim zbiorowe procesy w Przemyślu i Rzeszowie 112 żołnierzy UPA wziętych do niewoli latem 1947 r. na terenie Czechosłowacji, podczas przejścia do amerykańskiej strefy okupacyjnej Niemiec, i deportowanych 22 maja 1948 r. do Polski, w Warszawie proces 21 żołnierzy sotni „Chrina” i „Stacha”, oskarżonych o udział w zasadzce na gen. Świerczewskiego (9 wyroków śmierci),

7 Archiwum Akt Nowych (AAN), VI Oddział, 295/V-3, k. 16. Protokół nr 3 z 29 marca 1947 r.

8 CAW, IV.111, t. 513, k. 593-606, 776-788.

9 Archiwum Urzędu Ochrony Państwa (AUOP), Gabinet Ministra Bezpieczeństwa Publicznego, 17/IX/36, t. 2, k. 183.

10 Archiwum Ukraińskie w Warszawie, Kartoteka więźniów Centralnego Obozu Pracy w Jaworznie.

a w Olsztynie 11 wyroków śmierci na członków siatki cywilnej i rozbitych oddziałów UPA z Tomaszowskiego i Hrubieszowskiego, którzy zdołali przedostać się na teren Olsztyńskiego wraz z wysiedloną ludnością cywilną.

Tę tragiczną listę żołnierzy UPA straconych w latach 1944-1956 kończą: dowódca UPA „Zakerzońskiego Kraju” płk Mirosław Onyszkiewicz („Orest”), skazany na karę śmierci 3 czerwca i stracony 6 lipca 1950 r., oraz szef Służby Bezpieczeństwa „Zakerzońskiego Kraju” Petró Fedoriw („Dalnycz”), skazany 20 stycznia i stracony 11 kwietnia 1950 r. Skazany w 1951 r. w Rzeszowie Michał Sołtys („Woron”) i w 1956 r. Włodzimierz Moroczko, członkowie BSB, zostali ułaskawieni.

Ostatni głośny proces o przynależność do UPA, zakończony wyrokiem śmierci, miał miejsce 8 marca 1961 r. w Przemyślu przeciwko dowódcy 27 Odcinka Taktycznego UPA „Bastion” Iwanowi Szpontakowi („Zalizniak”), aresztowanemu na terenie Słowacji i deportowanemu do Polski. Rady Państwa, decyzją z dnia 3 czerwca 1961 r., skorzystała z prawa łaski i zmieniła karę śmierci na dożywotnie więzienie, po czym, 26 lutego 1970 r., na 25 lat więzienia. „Zalizniak” został zwolniony z więzienia 4 listopada 1981 r. Był ostatnim i najdłużej więzionym w Polsce żołnierzem UPA¹¹.

Publikowane w tomie 22 dokumenty dowodzą, że w początkowej fazie akcji „Wisła” nie zamierzano tworzyć specjalnego sądu doraźnego, w celu sądenia ujętych członków podziemia ukraińskiego. Zgodnie z dotychczasową praktyką funkcję tę miały spełniać wojskowe sądy rejonowe. Decyzją Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 18 kwietnia 1947 r. do Sanoka został wysłany zastępca szefa Wojskowego Sądu Okręgowego nr 5 w Krakowie mjr Marian Malinowski z zadaniem zorganizowania Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”. W myśl pierwotnego założenia zawartego w wytycznych zastępcy prezesa Najwyższego Sądu Wojskowego ppłk. Stanisława Zarakowskiego z 20 kwietnia 1947 r. sąd ten miał rozpatrywać sprawy wyłącznie żołnierzy i oficerów wchodzących w skład Grupy Operacyjnej „Wisła” w zakresie przysługującym wojskowemu sądowi okręgowemu¹². 5 maja mjr M. Malinowski został dodatkowo upoważniony przez prezesa Najwyższego Sądu Wojskowego płk. Władysława Garnowskiego i zastępcę naczelnego prokuratora Wojska Polskiego płk. Antoniego Skulbaszewskiego do rozpatrywania spraw również osób z jednostek zmilitaryzowanych, wchodzących w skład Grupy Operacyjnej „Wisła”. W myśl tego samego rozkazu osoby cywilne, w tym

11 Iwan Szpontak zmarł 14 kwietnia 1989 r. w Wielkich Kapuszanach (Słowacja).

12 CAW, WSGO, „W”, 3251/3/54, k. 6. Zob. załącznik nr 4.

członkowie podziemia zbrojnego, miały być sądzone przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie¹³.

Jednakże na początku maja została wydana kolejna decyzja rozszerzająca dotychczasowe uprawnienia WSGO „W” do sądenia również osób cywilnych i to w trybie doraźnym¹⁴. Z ujawnionych w ostatnim czasie dokumentów Biura Politycznego i Sztabu Generalnego Wojska Polskiego wynika, iż wprowadzenie sądów doraźnych na żołnierzach UPA w 1947 r. miało ścisły związek z prowokacją wywołaną meldunkami dowódcy Okręgu Krakowskiego gen. dyw. Mikołaja Prusa-Więckowskiego do Ministerstwa Obrony Narodowej w sprawie brutalnych napadów dokonanych rzekomo przez UPA na ochronę transportów z wysiedlaną ludnością ukraińską, w wyniku czego miało zostać zakłutych nożami kilku polskich żołnierzy¹⁵. Pod wpływem tych informacji, które, jak wykazało śledztwo, okazały się nieprawdziwe, Biuro Polityczne KC PPR na posiedzeniu w dniu 3 maja zażądało od ministrów obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego radykalnego zaostrzenia represji wobec Ukraińców¹⁶. Jej szczególnie drastycznym następstwem było wprowadzenie sądów doraźnych wobec członków podziemia ukraińskiego oraz polityczne przyzwolenie na masowe więzienie w obozie koncentracyjnym w Jaworznie ludności cywilnej podejrzanej o sprzyjanie UPA.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” rozpoczął działalność 22 kwietnia 1947 r. w Sanoku w składzie: przewodniczący – mjr. Marian Malinowski, obrońcy z urzędu ppor. Zbigniew Szwarz i ppor. Kazimierz Kłos. Funkcję oskarżyciela pełnił prokurator wojskowy Grupy Operacyjnej „Wisła” kpt. Jan Prause z Wojskowej Prokuratury Okręgowej nr 5 w Krakowie. 11 maja delegowano do pracy w WSGO „W” por. Ludwika Kiełtykę z Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie, jednego z najbardziej bezwzględnych sędziów wojskowych.

21 maja 1947 r. WSGO „W” przeniósł się wraz ze Sztabem Grupy Operacyjnej z Sanoka do Rzeszowa. 31 lipca, w związku z rozwiązaniem Grupy Operacyjnej „Wisła”, uległa zmianie nazwa sądu. Miało to charakter czysto formalny i nie pociągało za sobą poważnych zmian personalnych w składzie sądu, ani też zakresu jego kompetencji. Ustalenie właściwej nazwy sądu w tym okresie nastęrcza pewne trudności. Z zarządzenia zastępcy naczelnego prokuratora Wojska Polskiego i zastępcy prezesa Najwyższego Sądu Wojskowego z 28 lipca 1947 r. (załącznik 18) wynika, iż nadal

13 CAW, IV, 111, t. 733, t. 385. Zob. załącznik nr 2.

14 CAW, IV, 111, t. 733, k. 416. Zob. załącznik nr 3.

15 CAW, Dowództwo Okręgu Wojskowego nr V, IV, 204, t. 97, k. 116-117; CAW, IV, 111, t. 512, k. 175.

16 AAN, VI Oddział, 295/V-3, k. 55-56, Protokół nr 8 z 3 maja 1947 r.

miał to być sąd specjalny, tyle że posługujący się pieczęciami Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie. W sprawozdaniach sądu z tego okresu występują różne wersje jego nazwy. Ostatecznie przyjęła się nazwa (Specjalny) Wojskowy Sąd przy Grupie Operacyjnej w Rzeszowie.

Należy tu wyjaśnić, że 31 lipca 1947 r. nastąpiło jedynie częściowe rozwiązanie sił Grupy Operacyjnej "Wisła,,. Z pozostałych oddziałów wchodzących w jej skład utworzono Grupę Operacyjną o kryptonimie „Tatry,, przemianowaną w tydzień później na Grupę Operacyjną Dowództwa Okręgu Wojskowego nr V z siedzibą dowództwa w Rzeszowie, która kontynuowała walkę z UPA i wysiedlanie resztek ludności ukraińskiej¹⁷.

Pierwsza rozprawa przed WSGO „W” odbyła się 14 maja 1947 r. Orzekł przewodniczący (mjr Malinowski na zmianę z por. Kiełtyką i pplk. Marainem Krusokim) w obecności dwóch ławników, podoficerów lub szeregowych, żołnierzy służby czynnej. Do chwili likwidacji sądu w dniu 15 września 1947 r. rozpatrzono łącznie 285 spraw obejmujących 364 osoby, w tym 315 cywilnych i 49 wojskowych. W trybie postępowania doraźnego skazano 315 osób cywilnych oskarżonych o przynależność do UPA i OUN, w tym 173 na karę śmierci, 58 dożywotniego więzienia, 40 na 15 lat więzienia, 39 na kary poniżej 15 lat więzienia. Uniewinniono 5 osób. Z 49 oficerów i żołnierzy Grupy Operacyjnej „Wisła,, oskarżonych głównie o popełnienie przestępstw kryminalnych i wykroczeń przeciwko regulaminom wojskowym, 40 osób skazano w trybie postępowania zwyczajnego na kary aresztu i więzienia od 3 miesięcy do 5 lat; sprawy 9 osób przekazano do dalszego rozpatrzenia.

122 skazanych na karę śmierci należało do UPA, 45 do Samoobronnych Kuszczowych Widditów (SKW), 4 do bojówek Służby Bezpieczeństwa, 1 do Ukraińskiego Czerwonego Krzyża. W przypadku kilkunastu członków SKW wyrok śmierci wydano za udzielanie UPA pomocy żywnościowej. Skazani to niemalże wyłącznie szeregowi żołnierze UPA i członkowie SKW. Nie ma wśród nich dowódców sotni, ani też osób pełniących odpowiedzialne funkcje w OUN. Wśród skazanych są 3 kobiety, 2 zostały stracone. Sądzeni to najczęściej ludzie młodzi, dotychczas nie karani, o niskim wykształceniu, a więc tym bardziej bezbronni wobec surowych sądów wojskowych.

Wyroki WSGO „W” w sprawach członków ukraińskiego podziemia zapadały przede wszystkim na podstawie przepisów art. 85 Kodeksu Karnego Wojska Polskiego (KKWP) z września 1944 r. Artykuł ten stanowił, że „kto usiłuje pozbawić Państwo Polskie niepodległego bytu lub oderwać część jego obszaru, podlega karze więzienia od 10 do 15 lat albo karze śmierci”. Można użyć wręcz określenia, iż art. 85 był zastrzeżony wyłącznie dla Ukraińców. Dla

17 CAW, IV.111, t. 630, k. 227-228.

przykładu członków polskiego podziemia skazywano głównie z art. 86 § 1 i § 2 KKWP (usiłowanie usunięcia ustanowionych organów władzy, zagarnięcia władzy i zmiany ustroju państwa). Za nielegalne posiadanie broni oraz branie czynnego udziału w walce z Wojskiem Polskim skazywano z art. 4 § 1 i art. 1 § 3 dekretu z 13 czerwca 1946 r. znanego jako „mały kodeks karny”¹⁸ oraz, rzadziej, z dekretu z 16 listopada 1945 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa¹⁹, który zastąpił dekret PKWN z 30 października 1944 r. o ochronie Państwa²⁰.

Procesy WSGO „W” w okresie trwania akcji „Wisła” miały charakter pokazowy, nadawano im szczególną oprawę i rozgłos. Na terenie Sanoka i Rzeszowa rozwieszano obwieszczenia z nazwiskami skazanych na karę śmierci i straconych członków ukraińskiego podziemia.

Zgodnie z Kodeksem Wojskowego Postępowania Karnego²¹ skazani mieli prawo do obrońcy, występowania o ułaskawienie do prezydenta Rzeczypospolitej Bolesława Bieruta oraz wnoszenia skargi rewizyjnej do Najwyższego Sądu Wojskowego. Tylko w jednej sprawie skazany, Kiwer Dmytro, wniósł o rewizję wyroku. Najwyższy Sąd Wojskowy uchylił wyrok WSGO „W” i polecił przekazać sprawę do ponownego rozpoznania w innym składzie sędziów, w wyniku czego karę śmierci zmieniono na 15 lat więzienia (dok. 44).

Przez pierwsze trzy miesiące działalności WSGO „W” skazani byli praktycznie pozbawieni możliwości korzystania z prawa łaski. Uprawomocnienie wyroku następowało nierzadko już po 3 dniach od chwili jego wydania, w kilku przypadkach nawet tego samego dnia (dok. 16-21). Wyroki zatwierdzał dowódca Grupy Operacyjnej „Wisła” gen. bryg. Stefan Mossor, a w praktyce jego zastępcą do spraw bezpieczeństwa i jednocześnie wiceminister bezpieczeństwa publicznego płk Grzegorz Korczyński. Zgodnie z instrukcją szefa Departamentu Służby Sprawiedliwości MON i naczelnego prokuratora Wojska Polskiego płk. Henryka Holdera z 27 maja 1947 r. (załącznik nr 7), wyroki śmierci wydane przez WSGO „W” miały być wykonywane „niezwłocznie” po ich ogłoszeniu. Publikowane w „Litopysie” daty wykonania wyroków śmierci wskazują wyraźnie, że od momentu wydania instrukcji płk. Holdera do połowy czerwca niemalże wszystkich skazanych na karę śmierci stracono już w dniu wydania wyroku. Potem wyroki wykonywano z reguły po upływie 5-7 dni, a dopiero od początku sierpnia po 2 tygodniach. Stąd też wysyłane przez przewodniczącego WSGO „W” mjr. Malinowskiego do Departamentu Służby Sprawiedliwości

18 Dziennik Ustaw z 12 lipca 1946, nr 30, poz. 192.

19 Dziennik Ustaw z 16 listopada 1945, nr 53, poz. 300.

20 Dziennik Ustaw 1944, nr 4, poz. 21.

21 Dziennik Ustaw z 25 września 1945, nr 36, poz. 216.

MON szyfrogramy zawierające informacje o skazanych, zwykle służące za podstawę do opracowania wniosku o ulaskawienie, w tym przypadku były zwykłą fikcją, swoistym zawiadomieniem o skazaniu i straceniu. Szyfrogramy zawierające odpowiedź szefa Departamentu Służby Sprawiedliwości MON płk. Holdera przychodziły zwykle w kilka dni po wykonaniu wyroku. Dowodzi tego tragiczna historia skazanej na karę śmierci Rozalii Mińko²². Potwierdzają to również materiały Biura Prawnego Kancelarii Prezydenta RP, które przygotowywało dla Bolesława Bieruta wnioski w sprawie łaski. Wynika z nich, że wnioski o ulaskawienie Ukraińców skazanych przez WSGO „W” pochodzą wyłącznie sprzed daty wydania instrukcji płk. Holdera i z okresu po 29 lipca 1947 r., tj. już po rozwiązaniu Grupy Operacyjnej „Wisła”²³.

* * *

Publikowane w tym tomie wyroki Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła” nie są obiektywnym źródłem wiedzy o działalności UPA w Polsce. Zawarty w nich obraz ukraińskiego podziemia jest zdeformowany i rozmyślnie negatywny. Opisy czynów skazanych członków UPA i OUN, oparte na zeznaniach wymuszanych siłą, brutalnymi torturami podczas śledztwa, miały spełniać wyłącznie oczekiwania sądzących. Nie chodziło tu bowiem o dotarcie do prawdy i wymierzenie kary proporcjonalnie do winy, lecz o fizyczne zniszczenie przeciwnika i zastraszenie identyfikującego się z nim społeczeństwa. Stąd też dokumenty te stanowią dziś przede wszystkim źródło wiedzy o stalinowskim systemie represji i jego ofiarach, i z tą myślą są publikowane.

Eugeniusz Misilo

22 Zob. dok. 7 i załącznik nr 12, 13.

23 AAN, Kancelaria Cywilna Prezydenta RP i Kancelaria Rady Państwa. Biuro Prawne, Sprawy ulaskawień osób skazanych przez sądy wojskowe w 1947 r., tom 1-5.

УПА В СВІТЛІ ПОЛЬСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ
Книга I: Військовий Суд Оперативної Групи «Вісла»

22 том «Літопису УПА» є першим з серії, присвяченої історії УПА на території «Закерзонського Краю» в світлі польських документів. Він містить документи Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» (ВСОГ«В») за час від 22 квітня до 16 вересня 1947 р. У наступних томах будуть опубліковані документи військових судів у Кракові, Любліні, Ольштині, Ряшеві, Щеціні і Варшаві за 1944-1956 роки та інші документи, що стосуються УПА.

Така схема публікованих матеріалів зумовлена передусім винятковим характером ВСОГ«В». Адже протягом неповних чотирьох місяців троє військових суддів у терміновому порядку засудили 315 осіб, у тому числі 173 до смертної кари. У післявоєнній історії польського судівництва не було випадку застосування репресій у такому масштабі щодо учасників збройного підпілля і цивільного населення.

Публіковані у 22 томі документи походять зі збірок Центрального Військового Архіву (ЦВА) у Рембертові біля Варшави. Їх віднайдено у фонді: Військовий Суд Оперативної Групи «Вісла», досі не впорядкованому і недоступному для істориків, позначеному сигнатурами від 3250/3/54 до 3253/3/54.

Перша група документів – це завірені копії 139 вироків, виданих ВСОГ«В» за період від 14 травня до 10 вересня 1947 р. Вони стосуються 173 осіб, членів УПА і ОУН, засуджених до смертної кари, та суджених разом з ними 15 осіб з вироками ув'язнення. Доповненням до публікованих у цій частині тому вироків є інформації про дати виконання смертних вироків. Їх опрацьовано, за винятком двох вироків (док. 92 і 111), для всіх засуджених – на підставі *Списку осіб, страчених у польських в'язницях у 1944-1956 роках*¹ та картотеки жертв сталінських репресій Українського Архіву у Варшаві.

У другій частині тому публікуються документи, що містять звіти про діяльність Військового Суду Оперативної Групи «Вісла»

1. *Список осіб, страчених у польських в'язницях 1944-1956 рр.* Міністерство Правосуддя — Центральне Правління Карних Закладів. Варшава, березень 1990 р.

та частину збереженої кореспонденції, котру цей суд провадив з Департаментом Служби Правосуддя Міністерства Національної Оборони, Верховною Прокуратурою Війська Польського і Найвищим Військовим Судом (НВС). Це оригінали та копії документів з того ж фонду ЦВА, що й вироки.

Виняток становлять публіковані в цій частині додатки, позначені № 2, 3 і 7. Два з них, шифрограми № 397 і 418, походять з *Книги шифрограм Оперативної Групи «Вісла»*, котра зберігається у фонді Генерального Штабу Війська Польського ЦВА¹. Натомість оригінал інструкції про порядок виконання смертних вироків щодо засуджених воїнів УПА, опрацьованої шефом Департаменту Служби Правосуддя МНО і головного прокурора Війська Польського полк. Генрика Гольдера (додаток № 7), віднайдено серед цілком таємних документів командуючого Оперативної Групи «Вісла» ген. бриг. Стефана Моссора². Без сумніву, це один з найцінніших і найбільш вражаючих документів серед публікованих у цьому томі.

Документи, публіковані в другій частині 22 тому про механізм функціонування ВСОГ «В», не є повними. На жаль, більшість матеріалів, що стосуються діяльності ВСОГ «В», передані 31 липня 1956 р. Військовим Гарнізонним Судом у Кракові до Архіву Служби Правосуддя МНО у Варшаві, знищено 25 грудня 1976 р.³ Подібна доля спіткала акти Найвищого Військового Суду за 1946-1957 рр., котрий, між іншим, здійснював нагляд за діяльністю ВСОГ «В», а також розглядав апеляційні скарги, внесені засудженими або їх оборонцями. Передані до Архіву Служби Правосуддя МНО 12 листопада 1960 р., вони були повністю знищені двома партіями: 4 грудня 1962 р. і 11 листопада 1963 р.⁴ Серед знищених матеріалів знаходилося 194 томи кореспонденції Найвищого Військового Суду з районними військовими судами і гарнізонними судами за 1946-1957 рр., в тому числі з ВСОГ «В», накази і розпорядження НВС, матеріали, що стосуються осіб,

1. Центральний Військовий Архів (ЦВА), Генеральний Штаб Війська Польського, IV.111, том 733, аркуш 385 і 416.

2. ЦВА, Генеральний Штаб ВП, IV.111, т. 615, арк. 11.

3. Архів Служби Правосуддя Міністерства Національної Оборони (АСП МНО), 224/56, Список актів, переданих до АСП МНО 31.VI.1956 р.

4. АСП МНО, 405/60, Список актів, переданих до АСП МНО 12.XI.1960 р.

засуджених у терміновому порядку в 1947 р., помилування і відкладення виконання вироків, журнали кореспонденції.

У третій частині тому вміщено короткі біографії 120 осіб, засуджених ВСОГ «В» до ув'язнення. Вони опрацьовані на підставі копій 98 вироків, котрих, з уваги на обмежений обсяг тому, не можна було опублікувати повністю.

Тексти вироків публікуються з дотриманням правопису оригіналів. Редакційні втручання обмежено до уніфікації пунктуації та виправлення орфографічних помилок. Перекручення у написанні прізвищ, псевдонімів і географічних назв відзначено у примітках. Псевдоніми членів підпілля, згадуваних у вирокках, по можливості розкриті.

* * *

Згідно даних, опрацьованих у 1990 році Центральним Правлінням Карних Закладів Міністерства Правосуддя, у Польщі за 1944-1956 рр. було засуджено на смерть і страчено 2810 осіб, польських громадян. Однак ці дані мають суттєву прогалину. Адже вони включають осіб, засуджених до смертної кари за політичні і кримінальні злочини, натомість не згадують тих, кого було засуджено до смертної кари, а потім помилувано. Також не розрізняють засуджених до смертної кари за національною ознакою, за винятком гітлерівських злочинців, та належністю до певних конспіративних організацій. Не подають також, хоча б приблизної кількості засуджених за цей самий період до ув'язнення.

Таким чином, на сучасному етапі досліджень, інформації про розміри судових репресій щодо українського населення в Польщі за 1944-1956 рр. теж будуть неповними. Досі, в результаті кропітких пошуків, проведених у державних та судових архівах, зібрано документальні дані про 573 українців, засуджених до смертної кари за належність до УПА й ОУН або за співпрацю з підпіллям. Статистику українців, засуджених до смертної кари в 1944-1956 рр., подано в таблиці № 1.

У 1944-1945 рр. українців, звинувачених у належності до УПА, судили, залежно від періоду, польові суди II Армії Війська Польського або гарнізонні суди. Згідно неповних даних, за виро-

Суд	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1955	1956	
Люблін	2	10	11	24	6	2					55
Холм		5	1								6
Грубешів				15		1					16
Томашів Люб.				18							18
Замость			1	1							2
Ряшів		21	18	200	41	14		1		1	296
Перемишль		21	5	27	6						59
Сянік		1	3	21							25
Краків				63	1						64
Ольштин				1	11						12
Варшава				1	9	2	2		3		17
Щецін				1	1	1					3
Р а з о м	2	58	39	372	75	20	2	1	3	1	573

Табл. 1. Українці, засуджені до смертної кари в 1944-1956 рр.

Засуджені судом	Місяць												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ВРС Люблін	2					2		13	2	5			24
ВРС Люблін на визній сесії в: Грубешові								7	8				15
Томашові Люб. Замості							1	3	11	4			18
													1
ВРС Ряшів	2	2	3	2	4	1	4		6	2	18	2	46
ВРС Ряшів на визній сесії в: Перемишлі				19	4	3					1		27
Сяніку					1	1							2
ВСОГ «В»					19	51	40	26	37				173
ВРС Краків			1			15	14	24	4	5			63
ВРС Ольштин										1			1
ВРС Щецін										1			1
ВРС Варшава						1							1
Разом	4	2	4	25	26	73	59	73	68	16	19	2	372

Табл. 2. Українці, засуджені до смертної кари в 1947 р.

ками цих судів до смертної кари засуджено в 1944 році – 2 українців, а в 1945 р. – 58, страчено 53. Це свідчить про цілковиту відмову від використання права за помилування, котре тоді належало головнокомандуючому Війська Польського ген. Міхалові Жимерському.

На початку 1946 р. утворилася нова структура військового судівництва. За наказом міністра національної оборони від 20.I.1946 р. було створено 14 військових районних судів (ВРС) з осідками у воєводських містах та позаміський відділ у Кошаліні з осідком у Щеціні¹. До компетенції ВРС належали справи цивільних осіб, котрі підлягали юрисдикції військового судівництва (оскаржених м. ін. у нелегальному володінні зброєю, належності до нелегальних політичних і збройних організацій, терористичних замахів) та функціонерів воєнізованих підрозділів (Управління Безпеки, Міліція). Одночасно розпочато організацію військових окружних судів (ВОС) при всіх шістьох командуваннях військових округів, віддаючи в їх компетенцію виключно справи військових осіб. З публікованих даних виникає, що число українців, засуджених ВРС у 1946 р. до смертної кари зменшилось до 39. Однак і в цьому випадку, за винятком однієї особи, усіх засуджених страчено.

До квітня 1947 р., тобто до часу початку акції «Вісла», до смертної кари засуджено 31 українця, помилувано 5. Серед засуджених було, між інших, 19 воїнів УПА, суджених у Перемишлі 22-25-26 квітня і розстріляних 10 травня 1947 р. Їх масова страта знаменувала початок репресій, які незабаром торкнулися українського підпілля.

28 березня 1947 р. у засідці, організованій об'єднаними сотнями «Хріна» і «Стаха» загинув віце-міністр національної оборони ген. армії Кароль Сверчевський. Наступного дня Політбюро Центрального Комітету Польської Робітничої Партії (ЦК ПРП) прийняло таємне рішення про виселення українців, що проживали на території Люблінського, Ряшівського й Краківського воєводств, як відплату за цю акцію². Рівно через місяць, 28 квітня о 4-й

1. ЦВА, Кабінет Міністра Національної Оборони, IV.110, т. 86, арк. 307-312.

2. Архів Нових Актів (АНА), VI Відділ, 295/V-3, арк. 16. Протокол № 3 від 29 березня 1947 р.

годині ночі 6 дивізій Війська Польського, котрі входили до складу Оперативної Групи «Вісла», розпочали виселення цивільного населення і ліквідацію українського підпілля.

Згідно даних Генерального Штабу Війська Польського, до 31 липня 1947 р. виселено 140 575 осіб, вбито 655 і взято в полон 1466 членів і прихильників УПА й ОУН¹. За даними Міністерства Громадської Безпеки, від моменту початку акції «Вісла» до 31 вересня 1947 р. заарештовано 2274 українці, звинувачених у належності до збройного підпілля. З цієї кількості до суду передано справи 851 особи, 1648 осіб звільнено, слідство тривало щодо 115 заарештованих². У концентраційному таборі в Явожні ув'язнено 3873 особи³. Загалом у 1947 р. до смертної кари засуджено 372 особи. Право помилування застосовано лише щодо 31 засудженого.

Рік 1948 – 75 смертних вироків – це передусім спільні процеси в Перемишлі, Ряшеві 112-и воїнів УПА, взятих у полон улітку 1947 р. на території Чехо-Словаччини, під час переходу до американської окупаційної зони Німеччини, і депортованих 22 травня 1948 р. до Польщі. У Варшаві – процес 21 вояка сотні «Хріна» і «Стаха», звинувачених в участі в засідці на ген. Сверчевського (9 смертних вироків), а в Ольштині – 11 смертних вироків членам цивільної мережі і розгромлених відділів УПА з Томашівського і Грубешівського повіту, котрі змогли дістатися на територію Ольштинського воєводства разом з виселеним цивільним населенням.

Цей трагічний список воїнів УПА, страчених у 1944-1956 рр., завершують: командир УПА «Закерзонського Краю» полк. Мирослав Онишкевич («Орест»), засуджений до смертної кари 3 червня і страчений 6 липня 1950 р. та шеф Служби Безпеки «Закерзонського Краю» Петро Федорів («Дальнич»), засуджений 20 січня і страчений 11 квітня 1950 р. Засуджений у 1951 р. в Ряшеві Михайло Солтис («Ворон») і в 1956 р. Володимир Морочко, члени БСБ, були помилувані.

1. ЦВА, IV.111, т. 513, арк. 593-606, 776-788.

2. Архів Управління Охорони Держави (АУОД) Кабінет Міністра Громадської Безпеки, 17/ДХ/36, т. 2, арк. 183.

3. Український Архів у Варшаві. Картотека в'язнів Центрального Табору Праці в Явожні.

Останній голосний процес про належність до УПА, закінчений смертним вироком, мав місце 8 березня 1961 р. у Перемишлі проти командира 27-го Тактичного Відтинка УПА «Бастіон» Івана Шпонтака («Залізник»), заарештованого на території Словаччини і депортованого до Польщі. Державна Рада, рішенням від 3 червня 1961 р. використала право помилування і змінила смертну кару на довічне ув'язнення, після чого 26 лютого 1970 р. – на 25 років ув'язнення. «Залізник» був звільнений з в'язниці 4 листопада 1981 р. Він був останнім ув'язненим у Польщі з вояків УПА і найдовше перебував у в'язниці¹.

Публіковані у 22 томі документи доводять, що у початковій фазі акції «Вісла» не було наміру створювати спеціального тимчасового суду, який мав судити захоплених членів українського підпілля. Згідно з попередньою практикою цю функцію мали виконувати військові районні суди. Рішенням Найвищого Військового Суду від 18 квітня 1947 р. до Сянока було вислано заступника шефа Військового Окружного Суду № 5 у Кракові майора Мар'яна Маліновського з завданням організувати Військовий Суд Оперативної Групи «Вісла». Згідно з первісним наміром, відбитим у розпорядженнях заступника голови Найвищого Військового Суду підполковника Станіслава Зараковського від 20 квітня 1947 р., цей суд повинен був розглядати виключно справи солдатів і офіцерів, які входили до складу Оперативної Групи «Вісла» в обсязі компетенції військового окружного суду². 5 травня майор М. Маліновський дістав додаткові повноваження від голови Найвищого Військового Суду полковника Владислава Гарновського і заступника головного прокурора Війська Польського полк. Антонія Скульбашевського щодо розгляду справ також осіб з воєнізованих частин, що входили до складу оперативної групи «Вісла». У відповідності з цим наказом цивільні особи, у тому числі члени збройного підпілля, мали бути суджені Військовим Районним Судом у Ряшеві³.

Однак на початку травня було прийнято наступне рішення, котре розширювало попередні повноваження ВСОГ «В» до мож-

1. Іван Шпонтан помер 14 квітня 1989 р. у Великих Капушанах (Словаччина).
2. ЦВА, ВСОГ «В», 3251/3/54, арк. 6. Див. додаток № 4.
3. ЦВА, IV.111, т. 733, арк. 385. Див. додаток № 2.

ливості судити також цивільних осіб, і то в терміновому порядку¹. З виявлених останнім часом документів Політбюро і Генерального Штабу Війська Польського виникає, що впровадження екстремних судів для вояків УПА в 1947 р. було тісно пов'язане з провокацією, викликаною рапортом головнокомандуючого Краківського Округу ген. див. Миколая Прус-Венцковського до Міністерства Національної Оборони у справі brutальних нападів УПА на охорону транспортів з виселюваним українським населенням, внаслідок чого нібито було зарізано ножами кілька польських солдатів². Під впливом цих інформацій, Політбюро ЦК ПРП на засіданні 3 травня вимагало від міністрів національної оборони і громадської безпеки радикального посилення репресій щодо українців³. Особливо різким її наслідком було впровадження екстремних судів для членів українського підпілля та політичний дозвіл на масові ув'язнення цивільного населення, підозрюваного у сприянні УПА, в концентраційному таборі в Явожні.

Військовий Суд Оперативної Групи «Вісла» розпочав діяльність 22 квітня 1947 р. у Сяніку у складі: голова – майор Мар'ян Малиновський, призначені оборонці шпор. Збігнев Шварц і шпор. Казімеж Клос. Функції обвинувачувача виконував військовий прокурор Оперативної Групи «Вісла» капітан Ян Праусе з Військової Окружної Прокуратури № 5 у Кракові. 11 травня для праці у ВОСГ«В» було делеговано пор. Людвіка Келтику з Військового Районного Суду в Кракові, одного з найнещадніших військових суддів.

21 травня 1947 р. ВОСГ«В» перемістився разом зі Штабом Оперативної Групи «Вісла» з Сянока до Ряшева. 31 липня, у зв'язку з ліквідацією Оперативної Групи «Вісла», назва суду була змінена. Це мало чисто формальний характер і не спричинило ні серйозних персональних змін у складі суду, ані обсягу його компетенції. Встановлення справжньої назви суду в той період складало певні труднощі. З розпорядження заступника головного

1. ЦВА, IV.111, т. 733, арк. 416. Див. додаток № 3.

2. ЦВА, Командування Військового Округу № V, IV.204, т. 97, арк. 116-117; ЦВА, IV.111, т. 512, арк. 175.

3. АНА, VI Відділ, 295/V-3 арк. 55-56. Протокол № 8 від 3 травня 1947 р.

прокурора Війська Польського і заступника голови Найвищого Військового Суду від 28 липня 1947 р. (додаток № 18) виникає, що цей суд надалі мав бути спеціальним, лише послуговувався печатками Військового Районного Суду в Ряшеві. У звітах суду з цього періоду зустрічаються різні версії його назви. Остаточо прийнялася назва: (Спеціальний) Військовий Суд при Оперативній Групі в Ряшеві.

Тут слід пояснити, що 31 липня 1947 р. відбулася лише часткова ліквідація сил Оперативної Групи «Вісла». З решти відділів, котрі входили до її складу, утворено Оперативну Групу під криптонімом «Татри», переіменовану тижнем пізніше на Оперативну Групу Командування Військового Округу № V з осідком командування в Ряшеві, яка продовжувала боротьбу з УПА і виселення решток українського населення¹.

Перший судовий процес ВСОГ «В» відбувся 14 травня 1947 р. Голова (майор Маліновський на зміну з пор. Келтикою) в присутності двох присяжних, підофіцерів або рядових дійсної служби, виголошував вирок. До часу ліквідації суду 15 вересня 1947 р. було розглянуто разом 285 справ щодо 364 осіб, у тому числі 315 цивільних і 49 військових. У надзвичайному порядку було засуджено 315 цивільних осіб, звинувачених у належності до УПА й ОУН, з них 173 – до смертної кари, 58 – до довічного ув'язнення, 40 – до 15 років ув'язнення, 39 – на термін менше 15 років ув'язнення. Виправдано 5 осіб. З 49 офіцерів і солдатів Оперативної Групи «Вісла», звинувачених, в основному, в здійсненні кримінальних злочинів і порушеннях військового статуту, 40 засуджено в звичайному порядку до арешту і ув'язнення від 3 місяців до 5 років; справи 9 осіб передано до дальшого розгляду.

122 засуджених до смертної кари належало до УПА, 45 – до Самооборонних Кушових Відділів (СКВ), 4 – до боївок Служби Безпеки, 1 – до Українського Червоного Хреста. У випадку кільканадцяти членів СКВ смертний вирок винесено за надання УПА продовольчої допомоги. Засуджені – це майже виключно вояки УПА і члени СКВ. Серед них немає командирів сотень, а також осіб, які б здійснювали відповідальні функції в ОУН. Серед

1. ЦВА, IV.111, т. 630, арк. 227-228.

засуджених 3 жінки, 2 з них було страчено. Підсудні – це найчастіше молоді люди, до того часу не карані й не суджені, без вищої освіти, а отже, тим беззахисніші перед суворим військовим судом.

Вироки ВСОГ «В» у справах членів українського підпілля виносили найчастіше на підставі положень ст. 85 Карного Кодексу Війська Польського (ККВП) за вересень 1944 р. У цій статті говорилося, що «за спробу позбавити Польську державу її незалежного існування або відірвати частину території, винні підлягають карі ув'язнення від 10 до 15 років або смертній карі». Можна навіть сказати, що ст. 85 була розрахована виключно на українців. Наприклад, членів польського підпілля судили, в основному, за ст. 86 §1 і §2 ККВП (спроба повалення існуючих органів влади, захоплення влади і зміна державного устрою). За нелегальне володіння зброєю та за активну участь у збройній боротьбі з Військом Польським судили за статтями 4 §1 і ст. 1 §3 декрету від 13 червня 1946 р., відомого нам як «малий карний кодекс»¹ та, рідше, декрету від 16 листопада 1945 р. про особливо небезпечні злочини в період відбудови держави², котрий замінив декрет РКWN від 30 жовтня 1944 р. про охорону держави³.

Процеси ВСОГ «В» у період акції «Вісла» мали показовий характер, їм надавали особливого оформлення і розголосу. На території Сянока і Ряшева вивішували оголошення з прізвищами засуджених до смертної кари і страчених членів українського підпілля.

Згідно з Військовим Кодексом Карного Судочинства⁴ засуджені мали право на оборонця, звертатись про помилування до президента Речіпосполитої Болеслава Берута і вносити ревізійні скарги до Найвищого Військового Суду. Тільки в одному випадку засуджений, Дмитро Ківер, вніс прохання про перегляд вироку. Найвищий Військовий Суд відхилив вирок ВСОГ «В» і наказав передати справу для повторного розгляду в іншому складі суддів, внаслідок чого смертну кару замінено на 15 років ув'язнення (док. 44).

1. Щоденник Розпоряджень від 12 липня 1946, № 30, поз. 192.

2. Щоденник Розпоряджень від 16 листопада 1945, № 53, поз. 300.

3. Щоденник Розпоряджень 1944, № 4, поз. 21.

4. Щоденник Розпоряджень від 25 вересня 1945, № 36, поз. 216.

Протягом перших трьох місяців діяльності ВСОГ «В» засуджені були практично позбавлені можливості користуватися правом на помилування, Виконання вироку відбувалося часто вже через три дні після його винесення, в кількох випадках навіть того самого дня (док. 16-21). Вироки затверджував командуючий Оперативної Групи «Вісла» ген. бриг. Стефан Моссор, а на практиці – його заступник у справах безпеки і одночасно віце-міністр громадської безпеки полк. Іжеж Корчинський. Згідно з інструкцією шефа Департаменту Служби Правосуддя МНО і генерального прокурора Війська Польського полк. Генрика Гольдера від 27 травня 1947 р. (додаток № 7), смертні вироки, винесені ВСОГ «В», повинні були виконуватися «негайно» після їх оголошення. Публіковані в Літописі дати виконання смертних вироків виразно свідчать, що від часу видання інструкції полк. Гольдера до середини червня майже усіх засуджених до смертної кари було страчено ще того самого дня. Потім вироки виконувалися як правило через 5-7 днів, а щойно від початку серпня – через 2 тижні. Тому і шифрограми, які вислав голова ВСОГ «В» майор Маліновський до Департаменту Служби Правосуддя МНО, і які містили інформацію про засуджених, на основі яких звичайно опрацьовувалися пропозиції про помилування, – у цьому випадку були звичайною фікцією, своєрідним повідомленням про засудження і страту. Шифрограми з відповіддю шефа Департаменту Служби Правосуддя МНР полк. Гольдера приходили, як правило, через кілька днів після виконання вироку. Доказом цього є трагічна історія засудженої до смертної кари Розалії Мінько¹. Підтверджують це також матеріали Правового Бюро Канцелярії Президента РП, котре готувало для Болеслава Берута пропозиції в справі помилування. З них виникає, що пропозиції про помилування українців, засуджених ВСОГ «В» походять виключно з-перед дати видання інструкції полк. Гольдера і з періоду після 29 липня 1947 р., тобто вже після ліквідації Оперативної Групи «Вісла»².

* * *

1. Див. док. 7 і додаток № 12-13.

2. АНА, Цивільна Канцелярія Президента РП і Канцелярія Державної Ради. Правове Бюро, Справи помилування осіб, засуджених військовими судами 1947 р., том 1-5.

Публіковані у цьому томі вироки Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» не є об'єктивним джерелом відомостей про діяльність УПА в Польщі. Образ українського підпілля, який міститься в них, zdeформований і навмисне негативний. Описи дій засуджених членів УПА і ОУН, оперті на вимушених силою, жорстокими тортурами під час слідства зізнаннях, які мали відповідати виключно вимогам суддів. Адже не йшлося про досягнення правди і встановлення міри покарання відповідно до провини, а про фізичне знищення противника і залякання тієї частини суспільства, яка з ним ідентифікувалася. Тому ці документи є сьогодні передусім джерелом відомостей про сталінську систему репресій і її жертви, і для цього публікуються.

Євген Місило

THE UPA IN THE LIGHT OF POLISH DOCUMENTS

Book One: Military Court of Operation Group „Wista”

Volume 22 of Litopys UPA is first in the series concerning the history of UPA from the *Zakerzons'kyi Krai* region as revealed by Polish documents. The documents cover the Military Court of the Operation Group „Wista” (WSGO „W”), during the period April 22 and September 16, 1947. Subsequent volumes will include documents of the military courts in Krakow, Lublin, Olsztyn, Rzeszow, Szczecin, and Warsaw during the years 1944-1956, and other documents pertaining to the UPA.

The unique character of the WSGO „W” mandated that such an order of publication be followed. In a period of less than four months, two military judges passed sentence against 315 individuals, including 173 death sentences. No other example of such massive repression against the members of the underground or civilians has emerged in the history of the postwar Polish judicial system.

The Documents published in Volume 22 are housed in the Central Military Archives (CAW) in Rembertow near Warsaw. They were found among the unsorted and hitherto inaccessible files of the WSGO „W” collection, under the call numbers 3250/3/54 to 3253/3/54.

The first group of documents include 139 verdicts rendered by WSGO „W” between May 14 and September 10, 1947. They deal with the 173 OUN and UPA members sentenced to death, and with another 15 persons tried together with them but sentenced to prison terms. The verdicts published in this part of the volume are also accompanied by notes that indicate the date the sentence had been carried out. The sentences, with two exceptions (documents no. 92 and 111), are based on the *List of Persons Executed in Polish Prisons, 1944-1956*¹ and on the lists of the victims of Stalinist repression, Ukrainian Archive, Warsaw.

The second part of the volume includes reports of the WSGO „W” proceedings and segments of the partially surviving correspondence between this court and the Justice Service Department (DSS) of the Ministry of National Defence (MON), the Chief Prosecutor of the Polish Army, and the Supreme Military Court (NSW). The original correspondence and the copies, as well as the verdicts, come from the same CAW collection.

1 Lista osób straconych w więzieniach polskich w latach 1944-1956. Ministerstwo Sprawiedliwości – Centralny Zarząd Zakładów Karnych. Warszawa, marzec 1990 r. (List of Persons Executed in Polish Prisons 1944-1956. Ministry of Justice, Central Bureau of Prisons, Warsaw, march 1990.)

An exception are the documents in annex 2, 3, and 7 of this volume. Two of them, coded messages no. 397 and 418, were taken from the „Book of Coded Messages of Operation Group „Wisła”, preserved in the CAW Polish Army General Staff collection². The original instruction, prepared by Col. Henryk Holder, head of DSS MON and Chief Prosecutor of the Polish Army (annex 7), describes how to carry out the death sentences on the condemned UPA soldiers. It was found among top-secret papers of Gen. Stefan Mossor, Commander-in-Chief of Operation Group „Wisła”³. It is one of the most shattering and important documents presented in this volume.

The documents published in the second part of Volume 22 which deal with the working mechanisms of the WSGO „W” are incomplete. The majority of the materials concerning WSGO „W” activities, sent on July 31, 1956 by the Cracow military court to the DSS MON Archives in Warsaw, had been, unfortunately, destroyed on December 25, 1976⁴. A similar fate met the 1946-1957 files of the NSW, which oversaw the work of WSGO „W”, and the defence appeals, which had been shipped to the DSS MON Archives on November 12, 1960. They were destroyed on December 4, 1962 and November 11, 1963 respectively⁵. Among the destroyed materials were: 194 volumes of the NSW correspondence with the garrison courts 1946-1957, including WSGO „W”, NSW orders and regulations, materials concerning persons court-martialled in 1947, pardons, execution postponements, and correspondence journals.

Short biographies of 120 persons sentenced to terms in prison by WSGO „W” are published in the third part of the volume. They were prepared on the basis of 98 verdict copies that, due to space restraints, could have not been quoted in full.

The texts of the verdicts are published with the original spelling preserved. Editing corrections have been limited to corrections in punctuation and grammar. The errors in names, pseudonyms and names of places are indicated in the footnotes. Pseudonyms of the members of the underground were decoded to the best of our knowledge.

* * *

According to the data released in 1990 by the Central Bureau of Prisons

- 2 Centralne Archiwum Wojskowe (CAW), Sztab Generalny Wojska Polskiego, IV.111, tom 733, k. 385 i 416. (Central Military Archives (CAW), General Staff of the Polish Army, IV. 111, Vol. 733, k. 385 and 416).
- 3 CAW, Sztab Generalny WP, IV.111, t. 615, k. 11. (CAW, General Staff of WP, IV.111, Vol. 615; k. 11).
- 4 Archiwum Służby Sprawiedliwości Ministerstwa Obrony Narodowej, (ASSMON), 224/56, Spis akt przekazanych do ASSMON dnia 31 VII 1956 r. (Ministry of National Defence, Archives of the Justice Service (ASSMON), 224/56. List of files sent to ASSMON on July 31, 1956).
- 5 ASSMON, 405/60, Spis akt przekazanych do ASSMON dnia 12 XI 1960 r. (ASSMON, 405/60. Index of files sent to ASSMON Nov. 12, 1960).

of the Ministry of Justice, 2,810 Polish citizens had been sentenced to death and executed between 1944 and 1956. However, the preceding figure has a number of serious flaws. It includes persons sentenced to death on criminal as well as political charges, while excluding those whose death sentences had been subsequently commuted. Furthermore, no attempt is made to distinguish (with the notable exception of Nazi war criminals) the nationality and organizational affiliation of those condemned to death. The Central Bureau of Prisons also neglected to specify the number of people sentenced to a term in prison during a specific period of time.

In this situation and in the current phase of research the information concerning the magnitude of judicial repression against the Ukrainian population in Poland between 1944 and 1956 will be equally incomplete. Until now 573 documented cases of Ukrainians sentenced to death for membership in UPA, OUN or collaboration with the underground were found as a result of thorough research undertaken in state and judicial archives. Table 1 presents the statistics of Ukrainians sentenced to death in the period 1944-1956.

Court	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1955	1956	Tot
Lublin	2	10	11	24	6	2					55
Chełm		5	1								6
Hrubieszów				15		1					16
Tomaszów L.				18							18
Zamość			1	1							2
Rzeszów		21	18	200	41	14		1		1	296
Przemyśl		21	5	27	6						59
Sanok		1	3	21							25
Kraków				63	1						64
Olsztyn				1	11						12
Warszawa				1	9	2	2		3		17
Szczecin				1	1	1					3
Total	2	58	39	372	75	20	2	1	3	1	573

Table 1. Ukrainians sentenced to death, 1944-1956

Sentenced by.	Months												Total
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
WSR Lublin	2					2		13	2	5			24

WSR Lublin working in:													
Hrubieszów							7	8					15
Tomaszów L. Zamość						1	3	11	4				18
WSR Rzeszów	2	2	3	2	4	1	4	—	6	2	18	2	46
WSR Rzeszów working in:													
Przemysł				19	4	3					1		27
Sanok					1	1							2
WSGO „W”					19	51	40	26	37				173
WSR Kraków			1			15	14	24	4	5			63
WSR Olsztyn										1			1
WSR Szczecin										1			1
WSR Warszawa						1							1
Total	4	2	4	25	26	73	59	73	68	16	19	2	372

Table 2. Ukrainians sentenced to death in 1947

Ukrainians accused between 1944 and 1945 of belonging to UPA were tried, depending on the period, either by martial courts of the II Polish Army or by garrison courts. According to incomplete data these courts sentenced to death 2 Ukrainians in 1944 and 58 in 1945. The sentence had been carried out in 53 cases. It points to a virtual abandonment of the right to pardon, held by the then commander in chief of the Polish Army, gen. Michał Żymierski.

In early 1946 a new judicial structure came into being. An order of the Minister of National Defence dated January 20, 1946 created fourteen Regional Military Courts (WSR's), each located in voievodship's capital and a detached department of Koszalin located in Szczecin⁶. WSR's tried civilians whose cases came under military jurisdiction (illegal possession of firearms, membership in illegal political and military organizations, terrorism) as well as militarized personnel (Security Offices, Citizens Militia). District Military Courts (WSO) attached to the staffs of six military districts were created at the same time in order to deal exclusively with military personnel. The published data indicate that the number of Ukrai-

⁶ CAW, Gabinet Ministra Obrony Narodowej, IV.110, t. 86, k. 307-312. (CAW, Office of the Minister of National Defence, IV.110, v. 86, k. 307-312).

nians sentenced to death by the WSR's in 1946 fell to 39. However, in this case all of them, save one, were executed.

Until April 1947 i.e. the beginning of operation „Wisła” 31 Ukrainians were sentenced to death and 5 have been pardoned. Among those executed were 19 soldiers of UPA, sentenced in Przemyśl on April 22, 25 and 26, and executed on May 10, 1947. Their execution foretold the repressions that soon were to be used against Ukrainian underground.

On March 28, 1947 gen. Karol Świerczewski, deputy minister of National Defence, was killed in an ambush organized by combined forces of „Khrin” and „Stakh” companies. Next day the Politburo of the Central Committee of Polish Worker's Party (KC PPR) decided, in a secret resolution, to retaliate by removing Ukrainian population from Lublin, Rzeszów and Kraków Voievodships⁷. Exactly one month later, on April 28 at 4 a.m., 6 divisions of Polish Army included in the Operation Group „Wisła”, began to remove the civilian population and to destroy the Ukrainian underground.

According to Polish Army General Staff's data 140 575 persons were exiled, 655 members of the UPA and OUN were killed and 1466 captured before July 31, 1947⁸. According to the Ministry of Public Security between the beginning of the operation „Wisła” and September 31, 1947, 2274 Ukrainians accused of belonging to the armed underground were arrested. From among them 851 were arraigned in court, 1648 were released and 115 were under interrogation⁹. According to available information 3873 persons were sent to concentration camp in Jaworzno¹⁰. Altogether 372 persons were sentenced to death in 1947. There were only 31 cases of pardon.

In 1948 there were 75 death sentences – these were the summary trials in Przemyśl and Rzeszów of 112 UPA soldiers, taken prisoner in summer of 1947 in Czechoslovakia while attempting to cross to the American occupation zone in Germany, and deported on May 22, 1948 to Poland. In Warsaw, the trial of 21 soldiers of the „Khrin” and „Stakh” units was held. They were accused of participation in gen Świerczewski's ambush and 9 of them were sentenced to death. In Olsztyn, 11 death sentences were pronounced against members of the underground's civilian network and those members of the dispersed UPA

7 Archiwum Akt Nowych (AAN), VI Oddział, 295/V-3, k. 16. Protokół Nr 3 z 29 marca 1947 r. (Archiwum Akt Nowych (AAN), VIth Department, 295/V-3. k. 16, protocol No. 3, March 29, 1947).

8 CAW, IV.111, v. 513, k. 593-606, 776-788.

9 Archiwum Urzędu Ochrony Państwa (AUOP), Gabinet Ministra Bezpieczeństwa Publicznego, 17/IX/36, t. 2, k. 183. (Archiwum Urzędu Ochrony Państwa (AUOP), Minister of Public Security Office, 17/IX/56, v. 2, k. 183).

10 Archiwum Ukraińskie w Warszawie, Kartoteka więźniów Centralnego Obozu Pracy w Jaworznie. (Archiwum Ukraińskie in Warsaw, File of the Prisoners of the Central Labor Camp in Jaworzno).

detachments from Tomaszow and Hrubieszow area, who succeeded in penetrating to Olsztyn area together with the exiled civilian population.

The tragic list of UPA soldiers executed between 1944 and 1956 ends with Col. Myroslav Onyshkevych, „Orest”, the UPA commander of „Zakerzon” area, who was sentenced to death on June 3 and executed on July 6, 1950 and with Petro Fedoriw, „Dalnych”, chief of security service of „Zakerzon” area, sentenced on January 20 and executed on April 11, 1950. Mykhailo Soltys, „Woron”, sentenced in 1951 and Wolodymyr Morochko, members of the security service (BSB), were both pardoned.

The last famous UPA trial that ended with a death sentence, took place on March 1961 in Przemysl against Ivan Shpontak, „Zalizniak”, commander of the 27th tactical military district, who was arrested in Slovakia and deported to Poland. The State Council commuted his death sentence to life imprisonment and, on February 26, 1970 to 25 years in prison. „Zalizniak” was released from prison on November 4, 1981. He was the last and the longest incarcerated UPA soldier in Poland¹¹.

The documents published in volume 22 prove, that in the initial phase of the „Wisla” operation there was no design to create a special martial court in order to try the captured members of Ukrainian underground. In accordance with the rules in place, this function was to be fulfilled by the regional military courts. On April 18, 1947, following the decision of the Military Superior Court, Mjr. Marian Malinowski, deputy chief of Regional Military Court No. 5 in Krakow, was dispatched to Sanok in order to organize a Military Court for the Operation Group „Wisla”.

According to original assumptions, dated April 20, 1947 and included in the guidelines of Lt.Col. Stanislaw Zarakowski, the Deputy Chief Judge of Military Superior Court, the WSGO „W” was to deal exclusively with soldiers and officers included in the Operation Group „Wisla”, with jurisdiction equal to a military district court¹². On May 5 Mjr. M. Malinowski was additionally authorized by Col. Wladyslaw Garnowski, president of the Military Superior Court and by Col. Antoni Skulbaszewski, Deputy Chief-Procurator of the Polish Army, to try the cases involving members of militarized units attached to Operation Group „Wisla”. According to the same order civilians, members of armed underground included, were to be tried by the Regional Military Court in Rzeszow¹³.

11 Iwan Szpontak zmarł 14 kwietnia 1989 r. w Wielkich Kapuszanach (Słowacja). (Ivan Shpontak died April 14, 1989 in Wielkie Kapuszany (Slovakia)).

12 CAW, WSGO „W”, 3251/3/54, k. 6. Zob. załącznik Nr 4 (See annex No. 4).

13 CAW, IV. 111, v. 733 v. 385. Zob. załącznik Nr 4. (See annex No. 4).

In the beginning of May, however, a new instruction was issued which extended the authority of the WSGO „W” to civilians¹⁴. According to the recently disclosed documents of the Politburo and Polish Army's General Staff, the introduction of the martial courts against UPA soldiers in 1947, was closely related to the provocation organized by Gen. Mikolaj Prus-Wieckowski, who informed the Ministry of National Defence about the brutal UPA attacks against the guards on trains removing the Ukrainian population, during which several Polish soldiers were allegedly stabbed to death¹⁵. Influenced by the reports, which were later proven to be false, Politburo, during its meeting on May 3, ordered the Ministry of National Defence and Public Security to intensify repressions against Ukrainians¹⁶. The order's drastic result was the introduction of martial courts for the members of Ukrainian underground and political approval for mass imprisonment of the alleged UPA-sympathizers among the civilian population, in Jaworzno concentration camp.

The WSGO „W” began its activity on April 22, 1947 in Sanok. It was composed of: President- Mjr. Marian Malinowski, defence attorneys Lt. Zbigniew Szwarz and Lt. Kazimierz Klos. Cpt. Jan Prause from the Military District Attorney's Office No. 5 in Krakow was the designated procurator. On May 11 Lt. Ludwik Kiltyka from Military Regional Court in Krakow, one of the most ruthless military judges was sent to work in the WSGO „W”.

On May 21, 1947 the WSGO „W” was transferred, together with the Operation Group's Staff from Sanok to Rzeszow. On July 31, due to the dissolution of the Operation Group „Wisła”, the name of the court was changed. The change had solely a formal character and resulted neither in court's jurisdiction, nor in its composition.

It is not easy to define precisely the court's name in that period. The regulation of the deputy chief procurator of the Polish Army, and deputy-president of the NSW dated July 28, 1947 (annex 18) suggest that the court was to keep its special character, albeit using seals of the Regional Military Court in Rzeszow. During that time the court used different titles in its reports. The one finally accepted was the (Special) Military Court attached to Operation Group in Rzeszow.

It should be explained here that the dissolution of the Operation Group „Wisła” on July 31, 1947 was only a partial one. Remaining troops were reorganized in operation group named „Tatry”. A week later the group was

14 CAW, IV 111, v. 7333 v. 416. Zob. załącznik Nr 4 (See annex No. 4).

15 CAW, Dowództwo Okręgu Wojskowego Nr V, IV.204, t. 97, k. 116-117; CAW, IV.111, t. 512, k. 175. (CAW, Vth Military District HQ, IV.204, v.97, k. 116-117; CAW, IV.111, v. 512, k. 175).

16 AAN, VI Oddział, 295/V-3, k. 55-56, Protokół Nr 8 z 3 maja 1947 r. (AAN, VIth Department, 295/V-3, k. 55-56, Protocol No 8, May 3, 1947).

renamed into a Military District Operation Group Nr. V, stationed in Rzeszow and charged with final removal of remnants of the Ukrainian population and with further combat against the UPA¹⁷.

The WSGO „W” held its first trial on May 14, 1947. It was presided over either by Mjr. Malinowski, or Lt. Kieltyka, with 2 jurors, the NCO's or privates, in attendance. Till the end of its activity on September 15, 1947 the court heard 285 cases involving 364 people i.e. 315 civilians and 49 military. Of the 315 civilians accused of being the UPA or OUN members who were court martialed, 173 were sentenced to death, 58 to life imprisonment, 40 to 15 years in prison and 39 to less than 15 years. Five persons were acquitted. Out of 49 officers and soldiers belonging to Operation Group „Wisła”, accused mostly of criminal offences and breaches of military regulations, 40 were sentenced in ordinary procedure to prison terms varying between 3 months and 5 years, while 9 other cases were sent for further investigation.

The 122 sentenced to death belonged to the UPA, 45 to the Kuschch Self-defence Units (SKW), 4 to Security Service and one to Ukrainian Red Cross. In case of several SKW members the verdict was based on the fact that the accused supplied the UPA with food. The convicted people were, with practically no exception, simple UPA soldiers and SKW members. There were no company commanders or highly placed OUN members among them. Of the 3 women who had been among the prisoners, 2 were executed. The prisoners were, in majority of cases, young people, with no previous criminal record and with little education and, therefore, completely helpless in the face of severe military courts.

The verdicts of the WSGO „W” involving members of the Ukrainian underground were most frequently based on article 85 of the Penal Code of the Polish Army (KKWP) of September 1944. The article specified that „one who attempts to deprive the Polish state of its independence or separate a part of its territory is to be punished by 10-15 years in prison or by death”. One might even say that article 85 was solely restricted to the Ukrainians. Members of the Polish underground were usually sentenced on the basis of article 86, 1&2 of the KKWP (an attempt to remove by force the legally constituted authorities, usurpation of power and attempt to change political system). The illegal possession of weapons or active participation in the fight against the Polish Army was usually punished on the basis of article 4, 1 and article 1, 3 of the June 13, 1946 decree, known as the „little penal code”¹⁸, or less often, on the basis of the decree of November 16, 1945 about crimes particularly dangerous to the reconstruction of the state¹⁹, that replaced the PKWN decree of October 30, 1944²⁰.

17 CAW, IV.111, v. 630, k. 227-228.

18 Dziennik Ustaw, July 12, 1946, No. 30, pt. 192.

19 Dziennik Ustaw, November 16, 1945; No. 53, pt. 300.

20 Dziennik Ustaw RP, 1944, No. 4, pt. 21.

The WSGO „W” trials held during the „Wisła” action were organized as show-trials and with a staged publicity. The announcements listing the names of members of the Ukrainian underground that were sentenced to death and executed were widely distributed on the territories of Sanok and Rzeszow. In compliance with the Military Criminal Code²¹, prisoners were entitled to a defence attorney, to ask Poland's president Boleslaw Bierut for pardon and to appeal to the Military Superior Court. Kiwer Dmytro was the only one to appeal his sentence. The NSW overturned the WSGO „W”'s sentence and ordered a new trial with new set of judges. The death sentence was finally commuted to 15 years in prison (Doc.No. 44)

During the first three months of the WSGO „W” work, the prisoners were, for all practical purposes, deprived of their right of pardon. The sentence was carried out usually three days after its announcement and in a some cases, on the same day (Doc. No. 16-21). The sentences were confirmed by Gen. Stefan Mossor, Commander-in-chief of the Operation Group „Wisła” and, in practice, by Col. Grzegorz Korczynski, his deputy, who was also the Deputy-minister for State Security. According to the instruction of Col. Henryk Holder, the Attorney-General of the Polish Army and the Chief of the Department of Justice of the Ministry of Defence (MON), death sentences were to be executed „immediately” after their announcements. The dates of executions, published in the „Litopys” indicate clearly that, between Col. Holder's instruction and the middle of June, nearly all convicts were executed the very same day. Later, the executions were carried out with 5-7 days delay and only since the beginning of August — with a two week delay. Thus the coded messages sent by Mjr. Malinowski to the Department of Justice of the MON that were needed to prepare a decision of pardon, were a simple fraud, or rather an announcement about the particular sentencing and execution. Col. Holder's coded messages, containing his answers, arrived usually a few days after the sentence had been carried out. This conclusion is confirmed by the tragic story of Rozalia Minko²² who was condemned to death, or by the documents from the President's Legal Office which prepared pardon proposals in Boleslaw Bierut's name. It seems that the pardons in case of the Ukrainians tried by the WSGO „W” were dated either before Col. Holder's instruction, or after July 29, 1947 i.e. after the dissolution of the Operation Group „Wisła”²³.

21 Dziennik Ustaw, September 25, 1945, No: 39, pt. 216.

22 See: document 7 and annex No. 12, 13.

23 AAN, Kancelaria Cywilna Prezydenta RP i Kancelaria Rady Państwa. Biuro Prawne, Sprawy ulaskawień osób skazanych przez sądy wojskowe w 1947 r., tom 1-5. (AAN, Civillian Chancellery of the President and State Council's Chancellery, Legal Office. Cases of pardon involving presons convicted by military court in 1947, vols. 1-5).

* * *

The verdicts of the WSGO „W” published in this volume, are not an objective source of knowledge about the UPA's activity in Poland. The image of the Ukrainian underground in these documents is deformed and made deliberately negative. The descriptions of the UPA and OUN members' deeds are based on testimonies obtained by force and brutal torture in order to satisfy the expectations of the judges. The goal was to destroy an enemy and to terrorise the Ukrainian population rather than to search for the truth and to apply punishment adequate to crime. Thus, these documents are mainly a source of knowledge about the system of stalinist repression and its victims. They are published with this in mind.

Eugeniusz Misilo

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 14 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w budynku Sądu Okręgowego przy ul. Kościuszki 5 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Prok. GO„W” i obrońcy por. Kłosa Kazimierza z urzędu, rozpoznawszy w dniu 14.V.1947 r. sprawę jawną w trybie doraźnym

cyw. Dmytryszyna Piotra syna Mikołaja i Marty, ps. „Lipa”, ur. w lipcu 1922 r.¹ w Surowicy pow. Sanok i tam zamieszkałego, Ukraińca, wyznania greko-kat., rolnika, kawalera, trzy kl. szkoły pow., w wojsku nie służącego, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP, art. 1 § 1, 2, 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Dmytryszyn Piotr s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

a) że w czasie od 15 marca 1946 r. do 28 kwietnia 1947 r. usiłował oderwać południowo-wschodnią część Państwa Polskiego — będąc czł. bandy UPA (Ukraińska Powstańcza Armia), w charakterze strzelca pod pseudonimem „Lipa”, to jest przestępstwa z art. 85 KKWP;

b) że w pod a) określonym czasie dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych z bronią w rękę, a mianowicie: w marcu 1946 r. na oddział WOP, który został wymordowany, w marcu 1946 r. na oddział Wojska Polskiego obok wsi Mikoł^a pow. Sanok, na jednostkę WP w bliżej nie ustalonej okolicy Zajliczek^b oraz dwukrotnie na nie ustaloną jednostkę WP w okresie lata 1946 r. Ponadto na wiosnę 1947 r. brał udział w spaleniu i zrabowaniu wsi Bukowsko zabierając 50 szt. krów i 10 szt. koni,

to jest przestępstwa z art. 1 § 1, 2, 3 Dekr. z 13.VI.1946 r. w związku z art. 299 KK;

c) że od marca 1946 r. do kwietnia 1947 r. w Surowicy pow. Sanok przechowywał bez zezwolenia władz broń palną kb Nr EP 5435 wraz z amunicją, to jest przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Dmytryszyna Piotra s. Mikołaja

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec w stosunku do skazanego utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek karabinu Nr EP 5435 wraz z amunicją na rzecz PUBP Sanok.

Po myśli art. 32 § 2 i 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samego oskazanego Dmytryszyna, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Oskarżony Dmytryszyn po powrocie z Niemiec pracował u swoich rodziców na gospodarstwie rolnym w Surowicy. W dniu 15 marca 1946 r. banda UPA przybywszy do Surowicy, wszczęła agitację werbując w swe szeregi nowych członków. Jednym z ochotników był oskarżony, wstępując dobrowolnie do sotni² „Chrina”³. Od niego, jako od d-cy, w kilka dni otrzymał pseudonim „Lipa” i karabin z trzydziestoma nabojami. Po krótkim przeszkoleniu brał udział w walce z oddziałami WOP we wsi Jasiel pow. Sanok. W czasie walki zbrojnej bandyci UPA zamordowali 5 żołnierzy, 7 ranili, a część pozostała w ilości około 90 osób, po uprowadzeniu w lasy i rozebraniu z mundurów, wymordowali. W marcu 1946 r. oskarżony, wspólnie z członkami bandy „Chrina”, dwukrotnie stoczył walkę z oddziałami WP. Następnie w maju 1946 r. na skutek choroby został zwolniony z lasu i przekazany przez d-cę „Chrina” do siatki cywilnej mając za zadanie zbieranie kontyngentu żywności dla bandy. W tym okresie czasu przyniesio-

ny z bandy karabin był schowany w stodole w sianie we wsi Surowica. W kwietniu 1947 r. dowództwo bandy UPA zarządziło mobilizację wszystkich członków pracujących w siatce cywilnej na skutek akcji UB i organów bezpieczeństwa. Na wiosnę 1947 r. osk-ny, wspólnie z członkami sotni „Chrina”, „Stacha”⁴, „Kłosa”⁵, „Ryzuna”⁶ i „Mirona”⁷, spalił wieś Bukowsko, rabując równocześnie 50 krów oraz 10 koni, z czego część została zużyta na wyżywienie bandy, a reszta rozdana między współpracujących z bandami UPA. Osk-ny w czasie rozprawy przyznał się do winy tłumacząc się, że został wciągnięty w szeregi UPA pod przymusem, czemu Sąd nie dał wiary, albowiem, jak wynika z całokształtu sprawy, UPA nie stosowała przymusu przy werbowaniu nowych członków.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd w świetle obszernych i dokładnych wyjaśnień osk-nego złożonych w toku rozprawy. Czyny przez osk-nego popełnione wyczerpują w zupełności pod względem przedmiotowym i podmiotowym znamiona zarzuconych mu przestępstw.

Przy wymiarze kary nie dopatrzył się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, przyjmując jako obciążające: długi okres walki z WP, palenie polskich wsi oraz zbrodnicze zamiary bandy, do której osk-ny należał. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.

Ławnicy: (–) Klich plut.
(–) Stachor kpr.

Za zgodność odpisu: Jerzy Loedl

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 18 maja 1947 r.⁸

Prezydent RP nie skorzystał z przysługującego mu prawa łaski.

(–) Malinowski mjr

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 3-4.

a. Winno być: Mików.

b. Miejscowości o takiej nazwie nie było. Prawdopodobnie mowa o wsi Sanoczek.

c. Winno być: WP.

1. Dmytryszyn Piotr urodził się 25 lipca 1922 r.

2. Sotnia – oddział żołnierzy odpowiadający kompanii. Sotnia składała się, w zależności od sytuacji, z 3 lub 4 czot (plutonów) po 3-4 roje (drużyn). Rój liczył od 7 do 12 żołnierzy i dzielił się często jeszcze na 2 lanki (sekcje) wzmocnione 2 karabinami maszynowymi. Kilka sotni (przeważnie 4) tworzyły kurif (batalion). Tylko nieliczne sotnie miały pełne stany etatowe.

3. „Chrin” (błędnie: „Hryń”) – Stefan Stebelski – porucznik, następnie major UPA, dowódca sotni „Udamyky” 5, 95a, wchođzącej w skład kurenia mjr. Wasyla Mizernoho („Rena”), 26 Odcinka Taktycznego UPA „Łemko”. Ur. 18 października 1914 r. we wsi Hołyń pow. Kałusz. Był z zawodu nauczycielem, w okresie wojny pracował jako kierownik szkoły we wsi Kuźmina

- pow. Przemyśl. W 1944 r. aresztowany i więziony przez Gestapo za przynależność do OUN. Od czerwca 1944 r. w UPA, początkowo jako dowódca czoty w sotni „Chomy”. Wiosną 1945 r. zorganizował własną sotnię, która weszła w skład kurenia „Rena”. W kwietniu 1946 r. z sotni „Chrina” wydzielono nową sotnię pod dowództwem „Stacha”. Obie sotnie brały udział w zasadzce, w której 28 marca 1947 r. zginął gen. broni Karol Świerczewski. W lipcu 1947 r. sotnie „Chrina”, „Stacha” i „Bira” przeszły na terytorium USRR, gdzie „Chrin” objął funkcję dowódcy 24 (drohobyckiego) Odcinka Taktycznego UPA „Makiwka”. Zginął 9 września 1949 r. w okolicy miejscowości Pohorilce w zachodnich Czechach, prowadząc do Monachium grupę kurierów UHWR. S. Stebelski jest autorem wspomnień: *Zymoju w bunkri i Kriz' smich zaliza*, opublikowanych po jego śmierci w wydawnictwie Misji UPA „Do Zbroji” w Monachium w 1950 i 1952 r.
4. „Stach” – nazwisko nieznane – dowódca sotni „Udarnyky” 8, 95b kurenia „Rena”, zorganizowanej w kwietniu 1946 r. z osób nowo wcielonych do sotni „Chrina”. W lipcu 1947 r. „Stach” przeszedł wraz z sotnią na teren USRR, gdzie prawdopodobnie zginął.
 5. Informacja błędna: nie było takiej sotni.
 6. Informacja błędna: „Rizun” (błędnie: „Rezun”) – Wasyl Andrusiak (także „Hrehot”) – był dowódcą kurenia działającego w rejonie tzw. Czarnego Lasu na terenie Stanisławowskiego (USRR). Zginął 24 lutego 1946 r. w walce z wojskami NKWD.
 7. Informacja błędna: nie było takiej sotni.
 8. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

2

Nr akt Sr. 2/47/GO, „W”
Nr Pd. 140/GO/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 14 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w gmachu Sądu Okręgowego przy ul. Kościuszki nr 5 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław – jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Kłosa Kazimierza, rozpoznawszy w dniu 14.V.1947 r. sprawę jawną w trybie doraźnym

1) cyw. Hermana Teodora s. Franciszka i Anny Pelikan, pseudo „Czarny”, [ur.] 17.II.1916 r. w Roztoce gm. Kuźmina pow. Przemyśl, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, analfabety, w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 8 mórg ziemi, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego,

2) cyw. Muzyki Michała s. Ilka i Ewy Kurciak, pseudo „Smich”, ur. 25.VIII.1922 r. w Kotowie gm. Żohatyn pow. Przemyśl, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 4 kl. szkoły pow. ukr., w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 5 mórg ziemi, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego — obydwu osk-nych o przestępstwa z art. 85 KKWP, art. 1 § 1, 2, 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ni

- 1) Herman Teodor s. Franciszka
- 2) Muzyka Michał s. Ilka

w i n n i s ą :

a) że w czasie od marca 1945 r. do 5 maja 1947 r. w Roztoku i Korowie³ byli czł. bandy UPA, występując pod pseudonimem „Czarny” i „Smich”, czym usiłowali oderwać południowo-wschodnią część Państwa Polskiego, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

b) że w czasie przynależności do bandy dopuścili się gwałtownego zamachu na jednostkę Polskich Sił Zbrojnych stacząc z oddziałem WP walkę orężną pod Birczą oraz w dniu 5 maja 1947 r. pod Piątkową, paląc w tym czasie wsie Liszczawka, Brzezawa, Lipa, Huta, Sufczyzna, Kotowa^b i Bryżawa^c, tj. przestępstwa z art. 1 § 1, 2 i 3 Dekr. z 13.VI.1946 r.;

c) że od marca 1945 r. do 5 maja 1947 r. w Roztoce i Kotowie posiadali bez zezwolenia władz broń palną, a to kbk typu rosyjskiego i „Mauser”, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

- 1) Osk-nego Hermana Teodora s. Franciszka
- 2) Osk-nego Muzykę Michała s. Ilka

Za czyn opisany pod pkt. a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec w stosunku do obu skazanych utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia obu skazanych na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod pkt. c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek karabinów typu rosyjskiego i systemu „Mauser” na rzecz Departamentu Uzbrojenia Wojska Polskiego.

Po myśli art. 32 § 2 i 33 KKWP wymierzyć obu skazanym, jako karę łączną, karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publ. i obyw. praw

honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia ruchomego obu skazanych na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samych osk-nych, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Osk-ni Herman Teodor i Muzyka Michał w marcu 1945 r. wstąpili do nielegalnej organizacji UPA, przebywając w niej bez przerwy do 5 maja 1947 r. jako aktywni czł., w szczególności obydwaj dopuścili się wspólnie z innymi bandytami gwałtownego zamachu na jednostkę WP stacjonującą w Birczy pod koniec 1945 r. Wówczas to stoczyli walkę z broniącymi się oddziałami WP. W dniu 5 maja 1947 r., kiedy grupa „Hromenki”¹, po rozbiciu jej na skutek akcji wszczętej przez WP, organizowała się ponownie, obydwaj osk-ni wspólnie z innymi, pracującymi wówczas w siatce cywilnej, wykonując rozkazy przywódcy „Hromenki”, szli na pkt. zborny, w lesie pod Piątkową natknęli się na oddział wojska staczając z nim walkę. Obydwaj osk-ni, widząc beznadziejną sytuację, wdrapali się na drzewo, a w końcu poddali się żołnierzom. W czasie ujęcia ich znaleziono przy Muzyce Michałe karabin ręczny, osk-ny zaś Herman karabin typu rosyjskiego schował przedtem w trawie. Wreszcie obydwaj osk-ni brali udział w paleniu wsi Liszczawka, Brzezawa, Lipa, Huta, Sufczyzna, Rudawka, Kotowa^b i Brezowa^c. Osk-ni w czasie rozprawy sądowej [przyznali się do winy] nie wykazując żadnej skruchy.

Przy wymiarze kary Sąd nie dopatrywał się żadnych okoliczności łagodzących, jako zaś obciążające przyjął wrogie i zdecydowane stanowisko zajęte przez obu osk-nych w stosunku do narodu i Państwa Polskiego. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący:	(-) Kiełtyka Ludwik por.
Ławnicy:	(-) Klich Stanisław plut. (-) Stachor Stanisław kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarec Zbigniew

Wyrok niniejszy stał się prawomocny z dniem 17 maja 1947 r.²

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nie skorzystał z prawa łaski.

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 5-6.

a. Winno być: Roztoce i Kotowie.

b. Winno być: Leszczawka, Brzeżawa, Sufczyzna, Kotów.

c. Bryżawa — ukraińska nazwa wsi Brzeżawa.

1. „Hromenko” — Michał Duda — porucznik UPA, dowódca sotni w składzie kurenia „Bajdy” (do stycznia 1946 r. kurenia „Konyka”), 26 Odcinka Taktycznego UPA „Łemko”. 10 czerwca 1947 r. sotnia „Hromenki” przekroczyła w rejonie Balnicy granicę z Czechosłowacją i dotarła, jako pierwsza, do amerykańskiej strefy okupacyjnej Niemiec. W 1951 r. „Hromenko” został przetrzucony na teren USRR i tam prawdopodobnie zginął.
2. Wyrok śmierci na obydwu skazanych został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

3

Nr akt. Sr. 5/47/GO,,W”

Pd. 146/GO/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 15 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w gmachu Sądu Grodzkiego w Sanoku w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w trybie doraźnym w dniu 15.V.1947 r.

cyw. Dacko Michał^a s. Marcina i Anny Feculak, ur. 24.X.1923 r. w Stenkowie^b pow. Lesko, Ukrainka, rolnika, 4 kl. szkoły pow., w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 7 mórg ziemi i dom, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełn. przestępstwa z art. 16 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Dacko Michał s. Marcina

w i n i e n j e s t :

że wiedząc, że banda UPA gromadzi środki walki orężnej udzielił świadomie pomocy powtarzającej się jej członkom przez czterokrotne przenoszenie tajnej korespondencji ze wsi Stańkowa do wsi Rakowa oraz dwukrotnie

schronienia i żywności czł. UPA, wskazał komu z gospodarzy Polaków należy odebrać konie, tj. przestępstwa z art. 16 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o

po myśli art. 16 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 2 KKWP orzec utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 40 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy ustalił Sąd, że osk-ny Daćko Michał był gońcem w bandzie UPA, przynosząc od roku 1945 korespondencję ze Stankowa do Rakowa^c zostawiając ją u gosp[odarza] Kruczko. Na wiosnę 1946 r. na prośbę upowców wskazał im zabudowanie Szmidta i Szelaka, gdzie bandyci zabrali konie. Z końcem 1946 r. i na początku 1947 r. udzielał schronienia w swym domu, żywiąc równocześnie przybyłych czł. bandy, ponieważ w tym czasie zorganizowane czoty i sotnie zostały rozbite przez oddziały WP.

Osk-ny w czasie rozprawy przyznał się do winy tłumacząc, że współpraca z bandami nastąpiła na skutek przymusu. Sąd jednak tłumaczeniu temu nie dał wiary, jako nie wytrzymującemu żadnej krytyki, albowiem okoliczności sprawy wykazują, że upowcy wobec Ukraińców nie stosowali żadnego przymusu fizycznego. Sąd wymierzył osk-nemu najwyższą karę, chociaż nie był w szeregach bandy, ponieważ nawiązywanie kontaktu z grupami przez osk-nego, również jak i zbrojna działalność, zagrażała bardzo poważnie rozwojowi życia gospodarczego Polski.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Klich Stanisław płut.
(-) Stachor Stanisław kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarz Zbigniew

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 18 maja 1947 r.¹

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 7.

a. Winno być: Daćko Michała.

b. Winno być: Stańkovej.

c. Winno być: ze Stańkowej do Rakowej.

1. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 15 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w budynku Sądu Okręgowego w Sanoku przy ul. Kościuszki 5 w składzie:

- 1) por. Kicłyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w trybie doraźnym w dniu 15.V.1947 r.

cyw. Hołowatego Semka s. Oleksy i Marii Bryczko, ur. 8.VIII.1928 r. w Nowym Siole w pow. Lubaczów, tam zamieszkałego, mającego pseudonim „Liskowyj”, Ukrainka, rolnika, 3 kl. szkoły pow., kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP, art. 1 § 1, 2 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Hołowatj Semko s. Oleksy

w i n i e n j e s t :

a) że od 1945 r. do chwili aresztowania, tj. 6.V.1947 r., był członkiem bandy UPA, występując pod pseudonimem „Liskowyj”, usiłował oderwać południowo-wschodnią część Państwa Polskiego, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

b) że w czasie przynależności do bandy dopuścił się gwałtownego zamachu z bronią w rękę na jednostkę Polskich Sił Zbrojnych, staczając walkę z żołnierzami w lesie obok wsi Chrapy oraz brał udział w grabieniu i paleniu wsi Radawa, Pytlice^a, Makowice i Wetliny^b, tj. przestępstwa z art. 1 § 1, 2 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w czasie przynależności do bandy posiadał bez zezwolenia władz karabin systemu „Mauser” i 100 szt. amunicji do niego, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod punktem a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec przepadek praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod pkt. c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek karabinu systemu „Mauser”, wraz z 100 sztukami naboju do niego na rzecz Dep[artamentu] Uzbrojenia WP.

Po myśli art. 32 i 33 KKWP wymierzyć skazanemu karę łączną śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień oskarżonego, ustalił Sąd następujący stan rzeczy.

Osk-ny Hołowatyj Semko na wiosnę 1945 r., na skutek agitacji prowadzonej przez UPA w Nowym Siole, wstąpił do kurzecz, otrzymując po kilku dniach pseudo „Liskowyj”. Po dwóch tygodniach został przydzielony do sotni „Kaliniowicza”¹, która wchodziła w skład kurenia pod dowództwem „Żelaźniaka”².

Początkowo odbywał ćwiczenia z bronią oraz zapoznawał się z celami bandy. Po dostatecznym zorientowaniu się w stosunkach osobowych i organizacyjnych kurenia wziął udział w walce z oddziałem WP w lesie obok wsi Chrapy, gdzie atakujący żołnierze zostali wystrzelani przez bandytów. Jak wynika z wyjaśnień osk-nego, banda była okopana wówczas na wzgórzu. Ponadto osk-ny przyznał się do udziału w grabieniu i paleniu 4 wsi, a to Radawy, Pylic³, Mokowca i Wetlin⁴, pełniąc funkcję podpalacza. Osk-ny, jak i inni członkowie bandy, zaopatrzone był w karabin i 100 szt. amunicji.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie dokładnych i wyczerpujących zeznań osk-nego złożonych w toku rozprawy sądowej. Osk-ny przyznał się do wszystkich zarzuconych mu czynów wyjaśniając, że czynów przestępczych dopuścił się na skutek nieświadomości.

Sąd nie dopatrzyl się żadnych okoliczności łagodzących, a jako okoliczność obciążającą przyjął świadomą i zdecydowaną walkę z narodem i Państwem Polskim.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Klich plut.
(-) Stachor kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarz Zbigniew ppor.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 21 maja 1947 r.³

dr Malinowski mjr

Prezydent Rzeczypospolitej nie skorzystał z prawa łaski.

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 1-2.

- a. Miejscowości o takiej nazwie nie było. Prawdopodobnie mowa o wsi Cieplice w pow. Jarosław.
- b. Winno być: Makowisko i Wietlin (wsie w pow. Jarosław).
- c. Winno być: kuszcz. Pełna, poprawna nazwa kuszcz brzmiąca: Samoobronny Kuszczowy Widdil (SKW). Kuszcz był podstawową jednostką w strukturze organizacyjnej OUN. W rejonach zalesionych SKW pełnił funkcję jednostki administracyjnej i bojowej; w miejscowościach położonych w terenie otwartym wyłącznie jednostki administracyjnej, mającej do swej dyspozycji kilkunastoosobową tzw. „kuszczową bojówkę”. W skład kuszcz wchodziło średnio 5 wsi tworzących stacje, 4 kuszcz tworzyły rejon OUN, od 2 do 5 rejonów — nadrejon, 1-2 nadrejonu — okręg. W strukturze OUN „Zakerzońskiego Kraju” istniały trzy okręgi. W Okręgu III OUN SKW zorganizowano zaledwie w części miejscowości pow. Hrubieszowski.
1. Informacja błędna. Dowódcą sotni był wówczas „Bałaj” — nazwisko nieznane. „Kałynowycz” — Grzegorz Mazur — podporucznik UPA, ur. 15 stycznia 1922 r. w Karwie pow. Rawa Ruska. W UPA od maja 1944 r., początkowo jako strzelec, potem dowódca roju w sotni Jana Szymańskiego („Szuma”), 15 listopada 1945 r. mianowany dowódcą czoty w sotni „Bałaja”, a po jego śmierci, 4 kwietnia 1946 r., objął dowództwo sotni. We wrześniu 1947 r. w trakcie przechodzenia wraz z sotnią do amerykańskiej strefy okupacyjnej Niemiec, został ranny i ujęty przez czechosłowackie organy bezpieczeństwa, a następnie przekazany 22 maja 1948 r. do Polski. Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie skazał go 10 stycznia 1949 r. na karę śmierci. Wyrok wykonano 28 kwietnia 1949 r.
2. „Zaliziak” (błędnie: „Żelaźniak”) — Iwan Szpontak (również „Łemisz”, „Dubrowyk”, „25”) — major UPA. Ur. 12 sierpnia 1919 r. w Wolkowij pow. Użhorod na Ukrainie Karpackiej (Słowacja). Po ukończeniu seminarium nauczycielskiego uczył języka ukraińskiego w miejscowości Alkin Hora. W 1939 r. walczył jako ochotnik w szeregach „Karpackiej Sicy” w obronie Ukrainy Karpackiej. Po wybuchu wojny niemiecko-radzieckiej wstąpił, na polecenie OUN, do policji pomocniczej. W kwietniu 1944 r. zdezerterował wraz z całym posterunkiem policji w Rawie Ruskiej i wstąpił do UPA. Dowodził sotnią, a następnie kureniem, w którego skład wchodziły sotnie: „Kałynowycza”, „Kruka”, „Tuczy” i „Szuma”. W marcu 1945 r. mianowany został dowódcą 27 Odcinka Taktycznego UPA „Bastion”, obejmującego teren powiatów jarosławskiego, lubaczowskiego, częściowo tomaszowskiego i przemyskiego; równocześnie pełnił funkcję szefa sztabu VI Okręgu Wojennego UPA „San” i dowódcy kurenia. W listopadzie 1947 r. przedostał się do Wielkich Kapuszan (Słowacja), gdzie mieszkała jego rodzina. Rozpoznany w 1960 r. i wydany władzom polskim, 8 marca 1961 r. został skazany przez Sąd Rejonowy w Przemyśle na

- karę śmierci, 3 czerwca 1961 r. zamienioną na dożywotnie więzienie. Zwolniony z więzienia w 4 listopada 1981 r., powrócił na Słowację. Zmarł 14 kwietnia 1989 r.
3. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

5

Nr akt Sr. 8/47/GO,,W"
Nr pd. 156/GO/47

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 16 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w gmachu Sądu Okręgowego w Sanoku przy ul. Kościuszki 5 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy ppor. Kłosa Kazimierza z urzędu, rozpoznał sprawę jawną w trybie doraźnym w dn. 16.V.1947 r.

cyw. Bodnara Michała s. Iwana i Katarzyny Ilkiw, ur. 15.VIII.1925 r. w Zawadce pow. Lesko, tam zamiesz., Ukraińca, rolnika, 2 klasy szkoły powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 16 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Bodnar Michał s. Iwana

w i n i e n j e s t :

że od 1944 r. do chwili aresztowania, tj. do 5.V.1947 r. w Zawadce udzielał pomocy bandzie UPA, dostarczając przez 9 razy członkom jej żywności i udzielając swego schronienia oraz informacji o translokacji WP, tj. przestępstwa z art. 16 § 1 Dekretu z dn. 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o

po myśli art. 16 § 1 Dekretu z 13.VI.1946 r. na karę śmierci. Po myśli art. 40 KKWP orzec w stosunku do skazanego utratę praw publ. i oby. praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

W toku przewodu sądowego ustalono, że osk-ny Bodnar, wszedłszy w porozumienie z przywódcą sotni pseudo „Łastiwka”, wchodzącej w skład UPA, w 1944 r. zbierał wśród miejscowej ludności artykuły żywnościowe i oddawał kilka razy w miesiącu na polach koło Stańkowej. Fakt zbierania żywności powtórzył się 9 razy. Ponadto osk-ny był informatorem band UPA, robiąc wywiady o nastawieniu zamieszkującej okolicę ludności w stosunku do band. Osk-ny, jak wynika z zeznań świadków Paszkiewicza Michała, Konopelskich Stanisława, Teodora i Rozalii oraz Drabika Jana i Stanisława, był postrachem ludności.

Osk-ny w czasie rozprawy przyznał się do winy, podając, że czynów przestępnych dopuścił się na skutek zagrożenia karą śmierci przez członka UPA „Łastiwka”, w wypadku niewykonania jego poleceń. Tłumaczeniu temu Sąd nie dał wiary, jako z góry ułożonemu przez osk-nego, a nie wytrzymującemu żadnej krytyki. Na podstawie okoliczności sprawy doszedł Sąd do przekonania, iż członkowie UPA nie stosowali przymusu wobec Ukraińców.

Przy wymiarze kary przyjął Sąd jako okoliczność obciążającą długi okres zaopatrywania band w żywność oraz niewyrażenie skruchy w czasie rozprawy sądowej, nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Klich plut.

(-) Stáchor kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarz Zbigniew ppor.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 19 maja 1947 r.²

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 8.

1. „Łastiwka” – Grzegorz Jankowski – starszy sierżant UPA, pochodził ze wsi Cisowa pow. Przemyśl. W styczniu 1946 r. utworzył sotnię „Udarnyky” 7, 94b na bazie rozwiązanej sotni „Worona”. Zginął 4 czerwca 1947 r. w rejonie wsi Leszczawa Dolna pow. Przemyśl.
2. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

Nr akt Sr. 4/47/GO, „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 16 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w gmachu Sądu Okręgowego przy ul. Kościuszki 5 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojskowej Prokuratury GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Kłosa Kazimierza, rozpoznał sprawę jawną w trybie doraźnym w dniu 16 maja 1947 r.

cyw. Marczaka Jana s. Dymitra i Anastazji Zrebna, ur. 22.X.1917 r. w Manchester, USA, zamieszkałego w Żarnicy Niżnej^a pow. Lesko, Ukrainca, rolnika, analfabety, służącego w SS „Galizien”¹ od 1943 r. w stopniu szeregowca, żonatego z Katarzyną Chamycz, mającego 5 mórg ziemi, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 101 § 1 i 2 KK, 16 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Marczak Jan s. Dymitra

w i n i e n j e s t :

1) że od jesieni 1945 r. do 14.IV.1947 r. w Żarnicy Niżniej udzielał pomocy bandzie gromadzącej środki do walki orężnej, dostarczając jej żywności i informując o rozlokowaniu jednostek WP, tj. przestępstwa z art. 16 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.;

2) że od marca 1943 r. do lipca 1944 r., będąc obywatelem polskim, przyjął obowiązki w niemieckiej dywizji SS „Galizien”, biorąc udział w działaniach wojennych p-ko odbudowującemu się Państwu Polskiemu w 1944 r., tj. przestępstwa z art. 101 § 1 i 2 KK i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod pkt. 1), po myśli art. 16 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod pkt. 2), po myśli art. 101 § 2 KK, na karę śmierci. Po myśli art. 40 KKWP orzec w stosunku do skazanego utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 i 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono na podstawie wyjaśnienia samego osk-nego oraz zeznań świadka Podgórskiego Michała, że osk-ny Marczak w marcu 1943 r. wstąpił dobrowolnie do dywizji SS „Galizien”. Przeszkolenie wojskowe odbywał początkowo w Holandii, później we Francji, wreszcie w Niemczech, a w końcu, wraz z armią niemiecką, wyjechał na front wschodni biorąc udział w walkach z Armią Czerwoną pod Brodami. Tam na skutek rozbicia dywizji przez bombowce sowieckie, uciekł w przebraniu w cywilne ubranie i ukrywał się aż do chwili aresztowania, tj. 14.IV.1947 r. w Żarnicy Niżnej^a przed WP i organami bezpieczeństwa. Wszedłszy w kontakt z bandami UPA udzielił członkom jej kilkanaście razy schronienia i pożywienia w swym mieszkaniu. W szczególności w sprawie oddawania żywności kontaktował się ze Skarczakiem, Kłymem i Tuczą – członkami band UPA. Ponadto robił wywiad o miejscu postoju i stanie liczebnym jednostek WP, donosząc wyżej wymienionym członkom UPA.

Osk-ny przyznał się do zarzucanych mu czynów, nie podając niczego istotnego na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary nie dopatrył się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, natomiast jako obciążające przyjął walkę z Armią Sprzymierzoną w okresie wyzwalań Ojczyzny oraz długi okres udzielania pomocy bandom UPA.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Klich plut.

(-) Stachor kpr.

Za zgodność odpisu: Jerzy Loedl

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 20 maja 1947 r.²

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 8.

a. Winno być: Żernicy Niżnej.

1. Dywizja SS „Galizien” – poprawna nazwa: 14 Dywizja Grenadierów SS „Galizien”, niemiecka jednostka wojskowa składająca się głównie z Ukraińców pochodzących z Generalnej Guberni. Formowanie dywizji rozpoczęto w kwietniu 1943 r.; przed wysłaniem na front liczyła ok. 16 tys. żołnierzy. W lipcu 1944 r. część dywizji została rozbita w bitwie pod Brodami na Podolu, wielu żołnierzy zdezerterowało i wstąpiło do UPA. Pozostałe jednostki, wycofane z frontu i uzupełnione nowym poborem, walczyły z oddziałami radzieckimi w rejonie Grazu (Austria). 10 maja 1945 r. dywizja poddała się wojskom amerykańskim i brytyjskim.
2. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

7

Nr akt Sr. 3/47/GO „W”

Nr pd. 141/47/GO

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 16 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w budynku Sądu Okręgowego przy ul. Kościuszki nr 5 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław – jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu Kłosa Kazimierza, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 16 maja 1947 r.

cyw. Mińko Rozalii c. Józefa i Anny Andrusieczko, ur. 29.XI.1924 r. w Stańkowej pow. Lesko, tam zamieszkałej, Ukrainki, rolniczki, 4 kl. szkoły pow., w WP nie służącej, panny, bez majątku, rzekomo nie karanej, oskarżonej o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP

o r z e k l :

Osk-na Mińko Rozalia c. Józefa

w i n n a j e s t :

że od sierpnia 1945 r. do 27.IV.1947 r. w Stańkowej usiłowała oderwać południowo-wschodnią część obszaru Państwa Polskiego, będąc czł. bandy UPA pod pseudonimem „Malina”, pełniąc funkcję łączniczki, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z a ć j ą

po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanej na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono, że osk-na Mińko Rozalia zgodziła się dobrowolnie na przynależność do bandy UPA w sierpniu 1945 r. Z polecenia czł. tejże bandy pseudo „Skakun”¹, pełniła funkcję łączniczki między wsią Stańkowa a Zawadka i Paszowa pod pseudonimem „Malina”. Z polecenia „Skakuna” przenosiła tajną korespondencję UPA zwiniętą w ruloniki. Przed tym została poinstruowana, że na wypadek zetknięcia się z organami bezp. wzgl[ędnie] WP korespondencję ma odrzucić daleko od siebie. Od maja 1946 r. zbierała zioła, z których wyrabiano lekarstwa dla chorych i rannych czł. UPA. Osk-na przyznała się w toku rozprawy do zarzucanych jej czynów.

Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające nienawiść, jaką żywiła osk-na do narodu i Państwa Polskiego oraz aktywne występowanie z ramienia bandy UPA, nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Klich plut.
(-) Stachor kpr.

Za zgodność: Jerzy Loedl

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 20 maja 1947 r.²

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 10.

1. „Skakun” — nazwisko nieznanne — dowódca kuszczu, w którego skład wchodziły wsie Stańkowa, Zawadka i Rakowa.
2. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku. Zob. załącznik nr 9.

Nr akt Sr. 7/47/GO,,W"
Pd. 151/GO/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 16 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w gmachu Sądu Okręgowego przy ul. Kościuszki nr 5 w składzie:

- 1) por. Kicłyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojskowej Prokuratury GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Kłosa Kazimierza, rozpoznał w dniu 16.V.1947 r. sprawę jawną w trybie doraźnym

cyw. Waškiwa Józefa pseudo „Oreł”, s. Mikołaja i Anny Dybacz, ur. 8.X.1926 r. w m. Bukowce^a pow. Lesko, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 4 kl. szkoły powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 6 mórg pola, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekretu z dn. 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Waškiw Józef s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

a) że od czerwca 1946 r. do 18.IV.1947 r. w Bukowcu usiłował oderwać południowo-wschodnią część Państwa Polskiego będąc członkiem tajnej nielegalnej organizacji UPA, pełniąc w niej funkcję strzelca pod pseudonimem „Oreł”, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP,;

b) że w tym samym czasie i miejscu przechowywał bez zezwolenia władz broń palną, a to kbk Nr 9247, „Mauser” Nr 798, RKM nr 981 wraz z amunicją do nich, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z dn. 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a n o g o :

Za czyn opisany pod pkt. a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec w stosunku do skazanego utratę praw publ.

i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 orzec przepadek 1 kbk Nr 9247, 1 „Mausera” Nr 798, 1 RKM-u Nr 981 wraz z amunicją do nich na rzecz PUBP w Sanoku.

„Po myśli art. 32 i 33 KKWP wymierzyć skazanemu, jako karę łączną, karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie okoliczności ujawnionych w toku rozprawy ustalił Sąd, że osk-ny Waśkiw z początkiem czerwca 1946 r. wstąpił do nielegalnej organizacji UPA do sotni „Bira”¹. Tam otrzymał pseudo „Oreł” i został przydzielony do sotni buńczucznej^b, w której przebywał jako strzelec do chwili aresztowania. Początkowo przechodził wyszkolenie bojowe, a następnie polityczne i w toku rozprawy wyjaśnił, że banda istnieć miała do maja 1947 r. i w tym czasie wybuchnąć miała wojna między Związkiem Radzieckim a Anglosasami. Następnie wyjaśnił, że ruch UPA finansowany jest przez USA, gdzie znajduje się Ukraińska Główna Naczelna Rada z Banderą na czele². Ponadto wyjaśnił, że Anders³ czeka również na konflikt między Wschodem a Zachodem, aby wykorzystać sytuację i stworzyć Polskę sprzed 1939 r. W końcu wyjaśnił, że w chwili zabójstwa gen. Świerczewskiego zginęła masa żołnierzy WP, tak że „nie można było policzyć”⁴. Morderstwa dokonał „Chrin” wraz ze swą sotnią. W chwili aresztowania go znaleziono broń w sentencji wymienioną. Osk-ny przyznał się do winy, tłumacząc, że pracy oddał się ideowo.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Klich plut.
(-) Stachor kpr.

Za zgodność: Jerzy Loedl

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 19 maja 1947 r.⁵

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 11.

a. Winno być: Bukowiec.

b. Tak w tekście. Buńczucznyj, także buńczuczny (ukr.) — dawniej, członek starszyny kozackiej mający pieczę nad regaliai wojskowymi. W UPA, kwatermistrz, odpowiednik szefa kompanii.

1. „Bir” — Wasyl Szyszkanynec (wg innych źródeł Iwan Kozieryński) — porucznik UPA. Ur. 1921 r. w Ławocznem pow. Stryj. W 1939 r. walczył w obronie Ukrainy Karpackiej. Do wiosny 1945 r. był adiutantem mjr. „Rena”, mianowany następnie dowódcą sotni „Udarnyky” 3, 96 na miejsc „Burego”. W lipcu 1947 r. sotnia „Bira” przeszła na teren USRR. Zginął 28 lutego 1948 r. nieopodal wsi Zawadka Boryńskiego rejonu razem ze swym zastępcą do spraw polityczno-wychowawczych „Tarasem” i 12 żołnierzami sotni w walce z wojskami NKWD.
2. Winno być: Ukraińska Główna Wyzwoleńcza Rada. UHWR (Ukraińska Hołowna Wyzwołna Rada) — organ polityczny powołany w dniach 11-15 lipca 1944 r. na zjeździe przedstawicieli ukraińskich ugrupowań niepodległościowych, który się odbył w leśniczówce w rejonie wsi Sprynia i Niedzielnia pow. Sambor. Organem wykonawczym UHWR był Sekretariat Generalny, na czele którego stał Roman Szuchewycz („Taras Czuprynk”), pełniący również funkcję komendanta głównego UPA, a po jego śmierci (5 III 1950), Wasyl Kuk („Kowal”). Po zakończeniu wojny zorganizowano, początkowo we Włoszech, a następnie w Monachium, Zagraniczne Przedstawicielstwo UHWR, którym kierował ksiądz dr Iwan Hrynioc, a następnie dr Mirosław Prokop. Stepan Bandera (1909-1959) stał na czele Zagranicznych Oddziałów OUN (Zakordoni Czastyny OUN), które po 1948 r. zerwały współpracę z UHWR.
3. Anders Władysław (1892-1970), generał, polityk, 1941-1942 naczelny dowódca wojsk polskich w ZSRR, 1943-1945 dowódca 2 Korpusu Polskiego we Włoszech, 1944-1950 pełnił obowiązki naczelnego wodza Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.
4. W zasadzce zorganizowanej 28 marca 1947 r. w rejonie wsi Jabłonki przez sotnie „Chrina” i „Stacha” zginął wiceminister obrony narodowej gen. broni Karol Świerczewski, ppor. Krysiński z 34 pułku piechoty i dwóch żołnierzy.
5. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

9

Nr akt Sr. 11/47/GO,,W”
Pd. 155/47/GO

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 17 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w sali Sądu Okr. przy ul. Kościuszki 5 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela prokuratora GO „Wisła” kpt. Prause Jana i obrońcy z urzędu ppor. Szwarcza Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w trybie doraźnym w dniu 17. V.1947 r.

cyw. Hycza Aleksandra s. Antoniego i Doroty Dmytrych, ur. 8.VIII.1923 r. w Łukowej pow. Sanok^a, tam zamieszkałego, Ukraińca, 2 kl. szkoły pow.,

rolnika, w wojsku nie służącego, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 1 § 1, 2 i 3 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r. i art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Hyrcz Aleksander s. Antoniego

w i n i e n j e s t :

- a) że w czasie od 1.II.1946 r. do dnia aresztowania tj. 14.V.1947 r. był czł. tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, występując w charakterze strzelca pod pseudonimem „Kuczera” — czym usiłował oderwać południowo-wschodnią część Państwa Polskiego — tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;
- b) że w czasie należenia do UPA dopuścił się gwałtownego zamachu z bronią w rękę na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to w Woli Miechowej na nieustaloną bliżej jednostkę WP, w rejonie Hryszczatej na jednostkę WP i w rejonie Wielkiej Średniej na oddział WP — tj. przestępstwa z art. 1 § 1, 2 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;
- c) że od lutego 1946 r. do lutego 1947 r. posiadał bez zezwolenia władz broń palną 1 kbk syst. „Mauser” wraz z amunicją — tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a n o g o :

Za czyn opisany pod pkt. a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ KKWP orzec utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod pkt. c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci oraz karę dodatkową utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono, że w dniu 1 lutego 1946 r. osk-ny Hyrcz wstąpił do tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia i po kilku dniach, przydzielony do bandy „Stacha”, otrzymał pseudonim „Kuczera” oraz karabin typu „Mauser” i 60 szt. amunicji. W okresie należenia do bandy brał udział 3 razy w walce z Wojskiem Polskim, a mianowicie w rejonie Woli Miechowej, Wielkiej Średniej i Chryszczatej. W toku przewodu sądowego

nie ustalono natomiast ani nazwy, ani numeru jednostki WP, z którą walczyła sotnia „Stacha”. Po całkowitym rozbiciu sotni „Stacha” w dniu 1.II.1947 r., osk-ny Hyrcz wrócił do swych krewnych w Łukowej ukrywając się do chwili aresztowania, tj. do dnia 14.V.1947 r. Powyższe ustalenia oparł Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego złożonych w toku rozprawy. W świetle jego wyjaśnień ustalił Sąd, że osk-ny był uświadomiony polit. i wiedział do czego dąży banda UPA. Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę, jako okoliczności obciążające, ideologiczne oddanie się sprawie UPA oraz długi okres realizowania zakreślonego działania, nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Klich plut.
(-) Stachor kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarz Zbigniew ppor.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 20 maja 1947 r.¹

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 16.

- a. W pow. Sanok nie było takiej miejscowości. Prawdopodobnie mowa o wsi Łukowe w pow. Lesko.
1. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

10

Nr akt Sr. Nr 9/47/GO, „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 17 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy

z udziałem sierż. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności osk. publ. kpt. Prause Jana i obrońcy wojskowego z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa,

rozpoznawszy sprawę Kosza Jana s. Teodora osk. o przest. z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Kosz Jan s. Teodora i Ewy Rudej, ur. 1 stycznia 1923 r. w Morochowie, narodowości polskiej, w Wojsku Polskim nie służył, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od stycznia 1945 r. do 5. maja 1947 r. w m. Mokre i Zawadka pow. Sanok brał udział w Ukraińskiej Powstańczej Armii dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego ziem pld.-wsch., służąc w tym czasie w sotni „Stacha” i zbierając dla niej informacje oraz żywność — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publ. i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że w tym samym miejscu i czasie bez zezwolenia przechowywał broń, a to 1 karabin sowiecki oraz 1 pistolet syst. „Allies” kal. 7,65 — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z 13.VI.1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publ. i obywatelskich praw honorowych za zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek 1 pistoletu syst. „Allies” kal. 7,65 na rzecz Pow. Urz. Bezp. Publ. w Sanoku.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP skazanemu wymierza się karę łączną — karę śmierci wraz z utratą praw publ. i praw honorowych na zawsze oraz przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W styczniu 1945 r. oskarżony wstąpił do tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukr. Powstańcza Armia dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego pld.-wsch. ziem. W UPA osk. był do dnia ujęcia go, tj. do dnia 4 maja 1947 r. Będąc w UPA osk. należał do sotni „Stacha” i tutaj przeszedł całe wyszkolenie bojowe wojska i polit.-wych. Będąc w sotni „Stacha” osk.

posiadał broń i amunicję, a to karabin z 5 nabojami. Z początkiem 1946 r. osk. skierowany został do pracy cywilnej w terenie i do dnia ujęcia go przez władze bezpieczeństwa trudnił się zbieraniem wiadomości oraz żywności dla bandy na terenie wioski Mokre i Zawadka. Dnia 4 maja 1947 r. oskarżony ujęty został na punkcie zbornym dla wysiedlonej ludności ukraińskiej, przy czym w miejscu przez niego wskazanym znaleziono ukrytą broń, a to 1 pistolet systemu „Allies” kal. 7,65, którą posiadał do dnia ujęcia go.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań świadków Bojko Mikołaja i Romaniszyna Stefana.

Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzucanych mu przestępstw i wyjaśnił, że w bandzie UPA był tylko przez kilka dni i tamże został przymusowo zabrany, zaś pistolet syst. „Allies” był własnością jego znajomego Byka, który wyjeżdżając w lutym 1947 r. na Zachód poinformował oskarżonego o miejscu, gdzie ukrył swoją broń.

Tłumaczeniu się oskarżonego Sąd nie dał wiary, gdyż okazało się ono w świetle zeznań świadków Bojki i Romaniszyna gołosłowne i wykrętne.

Rozpatrując całokształt spraw Sąd uznał winę oskarżonego odnośnie przestępstw objętych tenorem wyroku za udowodnioną i wymierzył mu stosowną karę.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstwa, które interesom państwa przyniosło wielką szkodę, nadto dokonane zostało w znowie i bandzie, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (–) dr Malinowski mjr
Sędziowie: (–) Klich plut.
(–) Stachor kpr.

Za zgodność odpisu: Jerzy Loedl sierż.

Wyrok niniejszy jest prawomocny z dniem 21 maja 1947 r.¹

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 12-13.

1. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 17 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku gmachu Sądu Okr. w Sanoku przy ul. Kościuszki 5 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarcza Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 17.V.1947 r.

cyw. Leszczawskiego Stanisława s. Piotra i Marii Labiak, ur. 13.III.1913 r. w Leszczakowie Dolnej^a pow. Dobromil, zam. w Tyrawie Wołoskiej pow. Sanok, Polaka, rolnika, analfabety, służył w Wojsku Polskim w 1935 r. w 3 pp w Jarosławiu, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP, art. 1 § 1, 2 i 3 Dekretu z 13.VI.1946 r., art. 3 pkt. 2, art. 4 § 1 Dekr. z 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Leszczawski Stanisław s. Piotra

w i n i e n j e s t :

1) że od 10.XI.1945 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, pełnił w niej funkcję strzelca pod pseudonimem „Krutyj” — czym usiłował oderwać południowo-wschodnią część obszaru Państwa Polskiego — tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w czasie przynależności do bandy UPA dopuścił się gwałtownego zamachu na jed[nostkę] Sił Sprzymierzonych, zabierając z transportu wojskowego Czerwonej Armii na stacji Łukawica, po przednim sterroryzowaniu załogi, artykuły żywnościowe, tj. przestępstwa z art. 1 pkt. 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r.;

3) że w czasie określonym pod pkt. 2), w Trybie Wołoskiej^b dopuścił się aktu sabotażu przez spalenie dwu mostów — tj. przestępstwa z art. 2 pkt. 2 Dekr. z 16.XI.1945 r.;

4) że w czasie od 10.XI.1945 r. do 29.IV.1946 r. posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to karabin systemu „Mauser” i 60 szt. amunicji do niego oraz 1 granat — tj. przestępstwa z art. 3 Dekr. z dn. 16.XI.1945 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod pkt. 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ KKWP orzec utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. 2), po myśli art. 1 pkt. 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod pkt. 3), po myśli art. 2 pkt. 2 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod pkt. 4), po myśli art. 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, w szczególności wyjaśnień osk-nego, ustalił Sąd, że w dniu 10.XI.1945 r. osk-ny Leszczawski zwerbowany został przez dwóch czł. UPA do należenia do w/w bandy, w szczególności do sotni „Worona”¹. Zadaniem UPA było oderwanie pld.-wschodnich ziem od Państwa Polskiego, a zrealizować miał cel przez walkę zbrojną z Wojskiem Polskim, organami bezpieczeństwa oraz dokonywanie aktów sabotażu. W kilka dni po wstąpieniu do bandy osk-ny otrzymał karabin systemu „Mauser”, 60 szt. amunicji i jeden granat i równocześnie pseudonim „Krutyj”. W grudniu 1945 r. wraz z sotnią „Worona” dokonał napadu na transport Armii Czerwonej na stacji kolejowej w Łukawicy. Wówczas to zabrano większą ilość art. żywnościowych. Osk-ny zajęty był odnoszeniem towarów z wagonu. W końcu grudnia 1945 r. osk-ny wspólnie z innymi bandytami dokonał napadu na handlarzy bydłem, którym pędzone krowy zostały odebrane. Ponadto w styczniu 1946 r. wspólnie z członkami sotni „Worona” spalili 2 mosty na trasie Tyrawa Wołoska.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie dokładnych i wyczerpujących wyjaśnień osk-nego, złożonych w toku rozprawy. Czyny przezeń popełnione

wyczerpują w zupełności pod względem przedmiotowym i podmiotowym znamiona przestępstw przypisanych mu w tenorze wyroku. Osk-ny przyznał się do zarzucanych mu czynów nie podając niczego istotnego na swe usprawiedliwienie oprócz rzekomo stosowanego przymusu wstąpienia do bandy UPA.

Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę, że osk-nego nic nie łagodzi w wielkiej mierze, natomiast obciąża fakt dokonania sabotażu przez spalenie 2-ch mostów oraz wysokie napięcie złej woli, wyrażające się w swym współdziałaniu z bandą UPA jako Polaka. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Klich plut.

(-) Stachor kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarec Zbigniew ppor.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 21 maja 1947 r.²

dr Malinowski mjr

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej z przysługującego mu prawa łaski nie skorzystał.

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 14-15.

a. Winno być: Leszczawie Dolnej.

b. Winno być: Tyrawie Wołoskiej.

1. „Woron” (później: „Berkut”) – Włodzimierz Soroczak – starszy sierżant, następnie kapitan, dowódca samodzielnej sotni sformowanej w lipcu 1944 r. w okolicach wsi Wisłok Wielki pow. Sanok przez „Jewhena”. W 1945 r. przeniesiony na teren Chełmszczyzny (tu występował pod ps. „Berkut”). W październiku 1946 r. mianowany dowódcą 28 Odcinka Taktycznego UPA „Danyliw”, w którego skład wchodziły sotnie „Dawyda”, „Dudy”, „Czausa” i „Jara”, oznaczone kryptonimem „Wowky” (ukr.) – Wilki. 1 października 1947 r. „Berkut” opuścił teren Polski wraz z pięcioosobową grupą i na początku 1948 r. dotarł do amerykańskiej strefy okupacyjnej Niemiec. Mieszka w USA.
2. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 19 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w sali Sądu Okręgowego przy ul. Kościuszki nr 5 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 19.V.1947 r.

1) cyw. Kiloczko Dmytra s. Stefana i Anny Sawka, ur. 1.X.1927 r. w Jamnej Górnej pow. Przemyśl, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 2 kl. szkoły pow., w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 3 morgi ziemi, rzekomo nie karanego.

2) cyw. Bobko Stefana s. Jana i Anny Kroczo, ur. 11.X.1928 r. w Jamnej Górnej pow. Przemyśl, tam zam., Ukraińca, z zawodu szewca, 4 kl. szkoły pow., służącego w Armii Czerwonej w 1944 r. w stopniu strzelca, kawalera, posiadacza 12 mórg ziemi, rzekomo nie karanego,

3) cyw. Sawki Stefana s. Stefana i Katarzyny Hamelak, ur. 21.XI.1925 r. w Jamnej Górnej pow. Przemyśl, tam zam., Ukraińca, rolnika, 2 kl. szkoły pow., w wojsku nie służącego, kawalera, posiadacza 4 mórg ziemi, rzekomo nie karanego — oskarżonych o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Kiloczko Dmytro s. Stefana

w i n i e n j e s t :

a) że od grudnia 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 5.VII.1947 r., był czł. tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, występując w niej w charakterze strzelca pod pseudonimem „Gołąb”, czym usiłował oderwać pld.-wschodnią część obszaru Państwa Polskiego, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

b) że od dnia 1 maja 1946 r. do 7 maja 1947 r. posiadał bez zezwolenia władz broń palną 1 kb systemu „Mauser” Nr 80693 wraz z amunicją w Jamnej Górnej pow. Przemyśl, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod pkt. a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek karabinu systemu „Mauser” Nr 80693 wraz z amunicją na rzecz PUBP w Sanoku.

Po myśli art. 32 § 2 i 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Osk-ny Bobko Stefan s. Jana

w i n i e n j e s t :

a) że od czerwca 1946 r. do 7 maja 1947 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, występując w niej jako rojowy¹ pod pseudonimem „Jagoda” – czym usiłował oderwać płd.-wschodnią część Państwa Polskiego – tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

b) że w czasie określonym pod pkt. a) posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb typu rosyjskiego, a następnie kb systemu „Mauser” Nr 340 z amunicją, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod pkt. a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek karabinu systemu „Mauser” Nr 340 na rzecz PUBP w Sanoku.

Po myśli art. 32 § 2 i 33 KKWP wymierzyć skazanemu karę łączną śmierci, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa i utraty praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze.

w i n i e n j e s t :

a) że od jesieni 1946 r. do 7 maja 1947 r. był czł. tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, występując w charakterze strzelca pod pseudonimem „Trzmiel”, czym usiłował oderwać pld.-wschodnią część obszaru Państwa Polskiego, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

b) że w czasie od 1 maja do 7 maja 1947 r. w Jamnej Górnej pow. Przemysł przechowywał bez zezwolenia władz broń palną karabin systemu „Mauser” Nr 8190 wraz z amunicją, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod pkt. a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek karabinu systemu „Mauser” Nr 8190 wraz z amunicją na rzecz PUBP w Sanoku.

Po myśli art. 32 § 2 i 33 KKWP wymierzyć skazanemu karę łączną śmierci wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa oraz utraty praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, a w szczególności wyjaśnień samych osk-nych oraz odczytanych protokołów rewizji, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Osk-ny Kiloczko Dymitr w grudniu 1945 r. wstąpił do bandy UPA i został tam przydzielony do sotni „Łastiwki”. Po kilku dniach otrzymał pseudonim „Gołąb” oraz broń. Na skutek ciężkich warunków w bandzie osk-ny został przeniesiony „do cywila”, gdzie pracował na rzecz UPA do 1.V.1947 r. W tym dniu wszyscy, tj. osk-ni wymienieni w sentencji, zostali zmobilizowani, aby ratować bardzo zachwianą pozycję UPA. Wszyscy trzej udali się do lasu w Jamnej Górnej i przebywali przez okres 7 dni w bunkrze przez bandę uprzednio zbudowanym. Aresztowani zostali w czasie akcji WP w dniu 7.V.1947 r. w miejscu ukrycia. Znalaziono przy nich broń w sentencji wymienioną.

Osk-ny Bobko Stefan wstąpił do bandy UPA w marcu 1946 r. i występował w niej pod pseudonimem „Jagoda”, pełniąc funkcję rojowego. Początkowo był w grupie „Buńczuka”, a 15.III.1947 r. przeniesiony do sotni „Łastiwki”, w dalszym ciągu jako rojowy.

Osk-ny Sawka Stefan był czł. UPA od 30.IV.1947 r. do chwili aresztowania przydzielonym do sotni „Łastiwki”. Od jesieni natomiast 1946 r. był współpracownikiem bandy, zbierając dla niej żywność i przechowując broń. W sotni „Łastiwki” występował jako strzelec pod pseudonimem „Trzmiel”.

Osk-ni w czasie rozprawy przyznali się do winy, zapodając na swe usprawiedliwienie, że do bandy zostali wciągnięci pod przymusem. Tłumaczeniu temu Sąd wiary nie dał, gdyż jest ono gołosłowne.

Przy wymiarze kary nie przyjął Sąd żadnych okoliczności łagodzących, natomiast obciążające, jak godzenie w żywotny interes Państwa Polskiego oraz targnięcie się na całość granic Polski. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Klich plut.
(-) Stachor kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarz Zbigniew

Wyrok niniejszy stał się prawomocny w dniu 23 maja 1947 r.

dr Malinowski mjr

Prezydent Rzeczypospolitej nie skorzystał z prawa łaski²

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 20-21.

1. Dowódca roju (drużyny).
2. Wyrok śmierci na skazanych Kiloćzko Dmytrze, Bobko Stefanie i Sawce Stefanie został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

13

Nr akt Sr. 14/47/GO, „W”

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ dnia 19 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w składzie:

- 1) mjr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław

3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy
z udziałem sierż. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności osk. publ.
kpt. Kota Teofila i obrońcy wojskowego z urzędu ppor. Szwarcza Zbigniewa,
rozpoznawszy sprawę

cyw. Kosmowskiego Jana s. Teodora, osk. o przestępstwo z art. 85 KKWP,
art. 259 i 263 KK oraz art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.46 r.

o r z e k ł :

Kosmowski Jan ps. „Koriń”, s. Teodora i Marii Hyrniak, ur. 15 maja 1926 r.
w m. Wujskie pow. Sanok, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształ-
cenie 7 kl. szkoły pow., ze słów sądowo niekarany, w Wojsku Polskim nie
służył, kawaler, bez majątku.

w i n i e n j e s t :

a) że od kwietnia 1946 r. do dnia 2 kwietnia 1947 r. brał udział w tajnej
nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia dążącej do oderwania
południowo-wschodnich ziem, przebywając przez cały czas w sotni „Łastiwki”
i biorąc udział w napadzie, ograbieniu i spaleniu wioski Łabyszyn^a — czym
dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1
KKWP orzeka się utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po
myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na
rzecz Skarbu Państwa.

b) że w czasie i miejscu jak wyżej, bez zezwolenia przechowywał broń
i amunicję, a to 1 karabin Nr 4356, 45 szt. naboju do niego i 1 granat — czym
dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. Dekr. na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art.
49 § 2 KKWP orzeka się utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na
zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek na rzecz Pow. Urz.
Bezp. Publ. w Sanoku jednego karabinu Nr 4356, 45 sztuk naboju do niego
i 1 granatu, jako przedmiotów pochodzących z przestępstwa i służących do
popelnienia przestępstwa. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek
całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną, a to karę śmierci wraz z utratą praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W kwietniu 1946 r. osk-ny zwerbowany został do tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia i przydzielony do sotni „Łastiwki”, gdzie był do dnia ujęcia go podczas akcji przez Wojsko Polskie, tj. do dnia 4 kwietnia 1947 r. Podczas pobytu w sotni osk. wyszkolony został pod względem wojskowym i polityczno-wychowawczym oraz uzbrojony w broń palną. Przebywając w bandzie osk. wziął udział w napadzie, ograbieniu i spaleniu wsi Łabyszynⁿ, a następnie wraz z sotnią budował bunkry dla bandy. Przez cały czas pobytu w sotni osk-ny posiadał broń palną i amunicję, a w chwili ujęcia znaleziono przy osk-nym jeden karabin, 45 naboji do niego oraz jeden granat.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego. Osk-ny na rozprawie przyznał się do zarzuconych mu przestępstw i wyjaśnił, że do bandy UPA wstąpił dobrowolnie, a tylko został przymusowo zabrany, przy czym przez cały okres pobytu nie miał możliwości ucieczki z bandy.

Powyższemu tłumaczeniu się osk. Sąd nie dał wiary i uznał jego winę odnośnie przestępstw objętych tenorem wyroku za udowodnioną i z uwagi na duże napięcie złej woli przestępczej wymierzył oskarżonemu stosowną karę.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstwa w znowie, bandzie i wielką szkodę dla interesów Państwa Polskiego. W czynie osk. Sąd nie dopatrywał się znamion przestępstwa z art. 259 i 263 KK, a tylko znamion przestępstwa z art. 85 KKWP i dlatego w wyroku nie orzekł oddzielnie o ustępie 3) aktu osk-nia, gdyż w całej działalności przestępczej osk-nego nie można dzielić na poszczególne etapy i każdy czyn określać jako odrębne przestępstwo, gdyż wszystkie one zostały popełnione w jednym czasie i miejscu i były wynikiem jednego zamiaru sprawcy, a wyczerpują w zupełności wszystkie znamiona przestępstwa z art. 85 KKWP.

- 1) mjr Malinowski – jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław – jako ławnicy

Za zgodność odpisu: Szwarz Zbigniew

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 23 maja 1947 r.

dr Malinowski mjr

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nie skorzystał z przysługującego mu prawa łaski.¹

Przewodniczący: dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 18-19.

a. Miejscowości o takiej nazwie nie było.

1. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

14

Nr akt Sr. 15/47/GO, W"
Pd. 162/47/GO

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 19 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w gmachu Sądu Okręgowego przy ul. Kościuszki 5 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) plut. Klich Stanisław
- 3) kpr. Stachor Stanisław — jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w trybie doraźnym w dniu 19.V.1947 r.

1) cyw. Wojciechowskiego Jana s. Jana i Marii Hałuszka, ur. 2.VII.1910 r. w Średniej Wsi pow. Lesko, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, analfabety, w wojsku nie służącego, żonatego z Julią Tchorowską, mającego troje dzieci i cztery morgi ziemi, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

2) cyw. Sokolika Michała s. Jana i Anny Herbetko, ur. 14.VIII.1900 r. w Średniej Wsi pow. Lesko, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 7 klas szk. powsz., w wojsku służącego w 1919 do 1921 r. w 49 pp w stopniu szeregowca, żonatego z Zofią Filowat, mającego 8 dzieci i 4 morgi ziemi, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego — oskarżonych o popełnienie przestępstwa z art. 16 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

1) osk-ny Wojciechowski Jan s. Jana

w i n i e n j e s t :

że od roku 1946 w miejscowości Średnia Wieś udzielał pomocy bandzie UPA, zbierając żywność i oddając na wyznaczone miejsce do chwili aresztowania, tj. 13. V. 1947 r., czym popełnił przestępstwo z art. 16 § 1 Dekr. z dnia 13. VI. 1946 r. i za to

s k a z a ć g o

po myśli art. 16 § 1 cyt. dekr. na karę śmierci. Po myśli art. 40 KKWP orzec w stosunku do skazanego utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

2) osk-ny Sokolik Michał s. Jana

w i n i e n j e s t :

że od 1944 r. do chwili aresztowania, tj. 14. V. 1947 r., w Średniej Wsi pow. Lesko udzielał świadomie powtarzającej się pomocy bandzie UPA gromadzącej środki walki orężnej przez zbieranie żywności i przekazywanie na umówione miejsce, tj. przest. z art. 16 § 1 Dekr. z dnia 13. VI. 1946 r. i za to

s k a z a ć g o

po myśli art. 16 § 1 cyt. dekr. na karę śmierci. Po myśli art. 40 KKWP orzec w stosunku do skazanego utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień obu oskarżonych oraz zeznań świadków: Podstawskiego Grzegorza, Gryzieckiego Romana, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Obydwaj oskarżeni dopuszczali się przez długi okres czasu zaopatrywania bandy w żywność na terenie miejscowości Średnia Wieś. W szczególności oskarżony Wojciechowski, wszedłszy w kontakt z członkiem bandy UPA pod pseudonimem „Pop”, zbierał we wsi żywność, którą następnie zanosił na punkt zborny mieszczący się w mieszkaniu Kucharka Kazimierza. Ten z kolei artykuły spożywcze przekazywał bandzie. Działalność swą kontynuował do chwili aresztowania go, tj. 13. V. 1947 r.

Oskarżony Sokolik Michał, jako sołtys gromady Średnia Wieś, już w 1944 r., gdy pow. leski był pod okupacją niemiecką, dwukrotnie skontaktował się

z banderowcami, zarządzając następnie jako sołtys zbieranie kontyngentów i oddawanie bandzie. Podobnych czynów dopuszczał się i po wyzwoleniu Polski przez cały okres, aż do chwili ujęcia go. Ponadto, na podstawie zeznań świadka Gryzieckiego, ustalił Sąd, że jeszcze w czasie okupacji oskarżony wydał rozkaz wymordowania jego rodziny, który to rozkaz został wykonany.

Obydwaj oskarżeni przyznali się do winy, wykazując w czasie przewodu sądowego swe zdecydowanie wrogie stanowisko oraz niechęć do narodu i Państwa Polskiego. Żaden z oskarżonych nie okazał najmniejszej skruchy, na podstawie czego Sąd doszedł do przekonania, że działalności przestępczych dopuścili się z pobudek ideowych i przekonania politycznego. Przy wymiarze kary Sąd nie dopatrywał się żadnych okoliczności łagodzących, a jako szczególnie obciążające przyjął godzenie w najistotniejszy interes Państwa Polskiego, jak całość granic.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Klich plut.
(-) Stachor kpr.

Za zgodność odpisu.^a

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 21 maja 1947 r.¹

dr Malinowski mjr

Prezydent nie skorzystał z przysługującego mu prawa łaski.

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 17.

a. Podpisu brak.

1. Wyrok śmierci na obydwu skazanych został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

15

Nr akt Sr. 16/47/GO, W"

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 20 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w składzie:

1) mjr Malinowski Marian^a – jako przewodniczący

2) plut. Klich Stanisław

3) kpr. Stachor Stanisław – jako ławnicy

z udziałem sierż. podch. Loedla Jerzego, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publ. kpt. Prause Jana z Wojsk. Prokuratury GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę

cyw. Lubińskiego Józefa s. Onufrego – oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP

o r z e k ł :

Lubiński Józef s. Onufrego i Justyny Kreszutar, ur. 16.II.1921 r. w m. Zawadka pow. Sanok, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 3 kl. szkoły powsz., ze słów sądowo nie karany, w wojsku nie służył, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

że od marca 1945 r. do 2 maja 1947 r. w Zawadce pow. Sanok pod pseudonimem „Gołąb” brał udział w tajnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego płd.-wschodnich ziem i przez cały czas zbierał dla bandy żywność, a nadto latem 1946 r. pomagał w kopaniu bunkru dla bandy – czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Osk-ny zwerbowany został w marcu 1945 r. do Ukraińskiej Powstańczej Armii, dążącej do odebrania od Państwa Polskiego jego płd.-wschodnich ziem i pozostawał w niej do dnia ujęcia go podczas akcji przez Wojsko Polskie w dniu 2 maja 1947 r. na terenie wsi Zawadka pow. Sanok. Po wstąpieniu do bandy osk-ny przydzielony został do sotni „Łastiwki” i przez cały czas pobytu w bandzie zbierał co miesiąc u 10 gospodarzy wsi Zawadka chleb i dostarczał go banderowcom w umówionych miejscach. Ponadto latem 1946 r. osk-ny wraz z całą sotnią brał udział w kopaniu bunkra dla bandy w lesie obok wsi Zawadka.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego. Osk-ny na rozprawie przyznał się do zarzuczonego mu przestępstwa i wyjaśnił, że czynił to z obawy przed zemstą ze strony bandy.

Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę osk-nego w całości za udowodnioną i, biorąc pod uwagę duże napięcie ziej woli przestępczej wyrażającej się w przebywaniu w bandzie przez okres 2-ch lat, wymierzył mu odpowiednią karę. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstwa w bandzie i z ogromną szkodą dla Państwa Polskiego.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.^a

Ławnicy: (-) Klich plut.

(-) Stachor kpr.

Za zgodność w odpisem: Szwarz Zbigniew

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 25 maja 1947 r.¹

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 22.

a. Tak w tekście.

1. Wyrok śmierci został wykonany 22 maja 1947 r. w Sanoku.

16

Nr akt 7/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 3 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd GO „Wisła” w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera nr 11 w składzie:

1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący

2) kpr. Guzynda Tadeusz

3) kpr. Rozborski Henryk – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w trybie doraźnym dnia 3.VI.1947 r.

cyw. Boszkowicza Mirona s. Włodzimierza i Pelagii Szczytyna, ur. 4.IV.1927 r. w Uhnowie pow. Tomaszów Lubelski, tam zamieszkałego, Ukrainca, rolnika, 5 kl. szkoły powszechnej, kawalera, bez majątku, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Boszkowicz Miron s. Włodzimierza

w i n i e n j e s t :

a) że od 15 maja 1946 r. do 25 kwietnia 1947 r. w m. Uhnów był czł. tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą UPA, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część ziem, występując w charakterze strzelca pod pseudonimem „Bystry”, to jest przestępstwa z art. 85 KKWP;

b) że w pod a) określonym czasie i miejscu [przechowywał] bez zezwolenia władz broń palną, a to kb typu „Mauser”, kb 10 strzałowy systemu SWT Nr 1647 wraz z amunicją i pistoletem marki „Brewetta” Nr 296473 i 2 szt. naboji do niego, to jest przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek 1 kb typu „Mauser”, 1 SWT Nr 1647 wraz z amunicją, 1 pistoletu „Brewetta” Nr 296473 i 2 szt. naboji od niego na rzecz WUBP Rzeszów.

Po myśli art. 32 § 2 i 33 KKWP wymierzyć skazanemu karę łączną — śmierci wraz z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samego osk-nego, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W dniu 15 maja 1946 r. osk-ny Boszkowicz został zwerbowany przez 3 czł. SB w sotni „Kruka”¹ do bandy UPA. Po przejściu przeszkolenia bojowego i politycznego otrzymał pseudonim „Bystry” oraz karabin wraz z amunicją, równocześnie przydzielono go do roju „Łewka”. Po zabicu czotowego „Zenka”, osk-ny, wraz z nowym czotowym pseudo „Orich”,

pełnił funkcję wywiadowcy i łącznika między poszczególnymi czotami. W jesieni 1946 r. otrzymał 10-strzałowy karabin rosyjski wraz z amunicją, w styczniu zaś 1947 r. otrzymał pistolet od czł. bandy. Aresztowany został wraz z bronią w bunkrze przez oddział WP w dniu 25.IV.1947 r.

Osk-ny w czasie rozprawy sądowej przyznał się do winy. Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczność obciążającą fakt popełnienia przestępstwa w bandzie.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność:^b

Wyrok ten jest prawomocny z dniem 3.VI.1947 r.²

Przewodniczącą:^b

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k.32-33.

a. Winno być: „Beretta”.

b. Podpis nietczytelny.

1. „Kruk” – Grzegorz Łewko – porucznik UPA. Ur. 1924 r. w Kobylnicy Wołoskiej pow. Jaworów. Od początku 1945 r. dowódca sotni „Mesnyky” 4, 98 w kureniu mjr. Iwana Szpontaka („Zalizniaka”). Po rozbiciu sotni w sierpniu 1947 r., przeszedł prawdopodobnie na teren USSR. Dalszy los „Kruka” nie jest znany.

2. Wyrok śmierci został wykonany 3 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

17

Nr art 1/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 3 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd GO „Wisła” w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlich-Dreszera nr 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności prokuratora GO „Wisła” kpt. Prause Jana i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w trybie doraźnym w dniu 3.VI.1947 r.

1) cyw. Demkowicza Mikołaja s. Jana i Katarzyny Dziurdziowicz, ur. 5.XII.1900 r. w Dobrej Szlacheckiej pow. Sanok, [tam] zamieszkałego, Ukraińca, żonatego z Anielą Gbur, rolnika, 1 kl. szkoły powszechnej, w wojsku służącego od 1920 do 1923 w 3 PSP w Nowym Targu, mającego 7 ha ziemi, rzekomo nie karanego, bez orderów i odznaczeń.

2) cyw. Gbura Józefa s. Jana i Marii Brodziak, ur. 25.IX.1924 r. w Dobrej Szlacheckiej pow. Sanok, tam zamieszkałego, Ukraińca, 2 kl. szkoły powszechnej, kawalera, rolnika, bez majątku, orderów i odznaczeń, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego.

3) cyw. Demkowicza Michała s. Wiktora i Heleny Nisiewicz, ur. 18.VII.1922 r. w Dobrej Szlacheckiej, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, kawalera, 3 kl. szkoły powszechnej, bez majątku, rzekomo nie karanego – osk-nych o popełn. przest. z art. 16 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i art. 4 § 1 cyt. dekretu odnośnie Gbura Józefa.

o r z e k ł :

Osk-ny Demkowicz Mikołaj s. Jana

w i n i e n j e s t :

że od wiosny 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 23.V.1947 r., na terenie wsi Dobra Szlachecka udzielał powtarzającej się pomocy członkom bandy UPA, która gromadziła środki walki orężnej, zbierając dla bandy żywność, tj. przest. z art. 16 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

po myśli art. 16 § 1 cyt. Dekretu na karę śmierci¹. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Osk-ny Gbur Józef s. Jana

w i n i e n j e s t :

1) że od listopada 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 23.V.1947 r., udzielał powtarzającej się pomocy członkom bandy UPA gromadzącym środki walki orężnej przez zaopatrywanie bandy w żywność, tj. przestępstwa z art. 16 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.;

2) że, w pod [punktem] 1) określonym czasie, przechowywał bez zezwolenia władz broń palną, a to: karabin, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod pkt. 1), po myśli art. 16 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. 2), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek jednego kb Nr 8723 na rzecz Departamentu Uzbrojenia WP.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierza się skazanemu, jako karę łączną, karę śmierci², wraz z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Osk-ny Demkowicz Michał s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

że od listopada 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 23.V.1947 r., udzielał powtarzającej się pomocy członkom bandy UPA gromadzącej środki walki orężnej przez dostarczanie żywności, tj. przestępstwa z art. 16 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

po myśli art. 16 § 1 cyt. Dekretu na karę śmierci³. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samych osk-nych oraz odczytanych protokołów przesłuchań świadków k. 3, 5-6, 9, 10, 30, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Osk-ni, wymienieni w sentencji wyroku, współpracowali z bandą UPA przez okres prawie że jednego roku przez pełnienie funkcji charczowego. Po wejściu w porozumienie [z] czł. bandy Demkowiczem Dmytrem, pseudonim „Puszkini”, zobowiązali się zbierać artykuły żywnościowe, materiały tekstylne, pieniądze i inne rzeczy potrzebne utrzymaniu bandy. Wybrane

rzeczy mieli składać w umówionym miejscu. Wszyscy osk-ni byli doskonale zorientowani, z kim współpracują i do czego banda UPA zmierza. Ponadto, jak wynika z wyjaśnień osk-nego Demkowicza Mikołaja, osk-ny Gbur posiadał bez zezwolenia władz karabin. Nadmienić należy, że dwaj pierwsi osk-ni wymienieni w sentencji wyroku, zostali ujęci w lesie w czasie akcji przeprowadzanej przez WP.

Osk-ni w czasie rozprawy sądowej przyznali się do zarzuconych im czynów, nie podając niczego istotnego na swe usprawiedliwienie. Osk-ny Gbur nie przyznał się do posiadanej broni. Wziąwszy pod uwagę wyjaśnienia osk-nego Demkowicza Mikołaja, uznał go winnym przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

Przy wymiarze kary Sąd nie dopatrzył się żadnych okoliczności łagodzących, przyjmując jako okoliczność obciążającą duże napięcie złej woli u osk-nego wyrażające się we współpracy z bandą UPA i godzenie w najżywotnicze interesy Państwa Polskiego.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka L. por.
Ławnicy: (-) Guzynda T. kpr.
(-) Rozborski H. kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarz Zbigniew ppor.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 34-35.

1. Brak wiarygodnej daty wykonania wyroku śmierci. Według „Listy osób straconych w więzieniach polskich w latach 1944-1956”, opracowanej przez Centralny Zarząd Zakładów Karnych (poz. 358), Mikołaj Demkowicz został stracony 3 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.
2. Józef Gbur został stracony 9 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.
3. Brak wiarygodnej daty wykonania wyroku śmierci na Michale Demkowiczu.

18

Nr akt Sr. 4/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 3 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę

Dmitryszyna Pawła s. Jana, osk-nego o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł:

Dmitryszyn Paweł s. Jana i Anny Bułat, ur. 22 sierpnia 1923 r. we wsi Zaleska Wola pow. Jarosław, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 2 kl. szkoły pow., kawaler, bez majątku,

w i n i e n j e s t:

a) że od marca 1946 r. do dnia 28 kwietnia 1947 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia dążącej do odczwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i zbierał dla niej żywność we wsiach Zaleska Wola, Charytany i Chałupki, czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że w czasie i w miejscu jak wyżej bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 pistolet typu USA^a Nr 51788 kal. 7,65 mm oraz 4 naboje do niego — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 dekretu cyt. na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 orzeka się przepadek na rzecz Wojewódzkiego Urzędu Bezp. Publ. w Rzeszowie 1 pistoletu systemu USA Nr 51788 kal. 7,65 mm oraz 4 naboje do niego, jako przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przeznaczonych do jego popełnienia.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu, jako karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich oraz honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego.

Uzasadnienie

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Osk-ny został zwerbowany do Ukraińskiej Powstańczej Armii, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem, w marcu 1946 r. i pod pseudo „Neczaj” przebywał w niej do dnia ujęcia go w bunkrze wybudowanym na jego własnym gruncie, to jest do dnia 28 kwietnia 1947 r. Osk-ny został tzw. „kuszczowym”¹, to jest gospodarczym, do którego obowiązku należało zbieranie dla bandy żywności. Obowiązki powyższe osk-ny spełniał przez cały czas swej przynależności do UPA zbierając żywność we wsi Zaleska Wola, Charytany i Chałupki. Jako czł. UPA osk-ny otrzymał od bandy palną broń, a to 1 pistolet systemu USA kal. 7,65. Broń powyższą wraz z amunicją znaleziono przy osk-nym w bunkrze w chwili ujęcia go.

Powyższe ustalenie poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego. Osk-ny na rozprawie przed Sądem przyznał się do zawierbowania go do UPA, atoli zaprzeczył, by trudnił się zbieraniem żywności dla UPA, a jedynie, iż 3 razy na rozkaz banderowców pomógł im przenieść worki ze zbożem od poszczególnych gospodarzy na wozy. Odnośnie zaś posiadania broni i amunicji osk-ny podał, iż nie była ona jego własnością i jej nie przechowywał, natomiast przyznał, iż znaleziono ją wraz z nim w bunkrze wybudowanym na jego własnym gruncie.

Powyższemu tłumaczeniu się osk-nego na rozprawie Sąd nie dał wiary, gdyż okazało się wykrętne i sprzeczne z własnymi jego wyjaśnieniami złożonymi w toku dochodzeń przed prokuratorem Grupy Operacyjnej „Wisła”.

Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę osk-nego odnośnie zarzucanych mu przestępstw za udowodnioną i wymierzył mu za nie odpowiednie kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako obciążającą okoliczność popełnienie przestępstwa w bandzie i na szkodę interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (-) dr Malinowski mjr
Ławnicy: (-) Guzynda Tadeusz kpr.
(-) Rozborski Henryk kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarz Zbigniew ppor.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny z dniem 3.VI.1947 r.²

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 29-30.

a. Prawdopodobnie mowa o pistolecie polskiej konstrukcji typu „Vis”.

1. Dowódca kuszczu.

2. Wyrok śmierci został wykonany 3 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

19

Nr akt 5/47/GO,,W"

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 3 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę cyw. Iwanickiego Jana s. Mikołaja, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i :

Iwanicki Jan s. Mikołaja i Julii Iskonin, ur. 12 lipca 1926 r. w m. Ruska Wieś pow. Przemyśl, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 4 kl. szkoły pow.; ze słów sądownie nie karany, w Wojsku Polskim nie służył, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od lutego 1946 r. do 9 maja 1947 r. był czł. tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, pełniąc w niej funkcję pomocnika sanitariusza — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 2 KKWP orzeka się utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że w czasie i miejscu jak wyżej, przechowywał bez zezwolenia broń i amunicję, a to 1 karabin niemiecki Nr 5111, 1 granat z zapalnikiem i 30

naboi karabinowych — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § cyt. wyżej dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się przypadek na rzecz Wojew. Urzędu Bezp. Publ. w Rzeszowie 1 karabinu niemieckiego Nr 5111, 1 granatu z zapalnikiem i 30 naboju karabinowych, jako pochodzących z przestępstwa i przeznaczonych do jego popełnienia. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przypadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu, jako karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przypadek całego mienia skazanego.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony w lutym 1946 r. zwerbowany został do tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i przydzielony do sotni „Hromenki”. W UPA oskarżony był do dnia ujęcia go przez oddział WP będący w akcji, to jest do dnia 9 maja 1947 r. W sotni „Hromenki” oskarżony przydzielony został do punktu sanitarnego i pełnił obowiązki pomocnika sanitarnego pod ps. „Kruk”. Przebywając w sotni oskarżony posiadał broń i amunicję, a w chwili ujęcia go w bunkrze w lesie grunowskim posiadał przy sobie 1 karabin, 1 granat i 30 naboju karabinowych.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie zeznań oskarżonego. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzuconych mu przestępstw.

Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę oskarżonego odnośnie zarzuconych mu czynów w pełni za udowodnioną i wymierzył mu stosowne kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął, jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstw w bandzie oraz na szkodę interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (–) dr Malinowski mjr
Ławnicy: (–) Guzynda Tadeusz kpr.
(–) Rozborski Henryk kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarc Zbigniew ppor.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny z dniem 3.VI.1947 r.¹

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 31-32.

1. Wyrok śmierci został wykonany 3 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

20

Nr akt 3/47/GO, W"

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 3 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd GO „Wisła” w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera nr 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w trybie do-
rażnym w dniu 3.VI.1947 r.

cyw. Nogi Aleksandra syna Eljasza i Anastazji Pawluszko, ur. 8.III.1906 r. w Gaju pow. Jarosław, Ukraińca, rolnika, 2 kl. szkoły powsz., w wojsku służącego w 1928 r. w 2 pp, żonatego z Katarzyną Bazylewicz, mającego dwoje dzieci i 1,5 ha ziemi, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP

o r z e k ł :

Osk-ny Noga Aleksander s. Eljasza

w i n i e n j e s t :

że od marca 1946 r. do 10 maja 1947 r. we wsi Gaje był członkiem tajnej nielegalnej organizacji UPA usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję charchowego pod. ps. „Wiśnia”, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z a ć g o :

po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci¹. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e :

W toku przewodu sądowego ustalono, że osk-ny Noga Aleksander w marcu 1946 r. wstąpił do nielegalnej organizacji pod nazwą UPA, zwerbowany przez członków tejże bandy ps. „Uran”, „Kulisz” i „Buk”. Po trzymiesięcznym przeszkoleniu otrzymał ps. „Wiśnia” i przydzielono mu funkcję charczowego. W listopadzie 1946 r. otrzymał rozkaz od dowódcy sotni ps. „Kruk” zebrania 20 q żyta i 20.000 zł, 70 mb. płótna białego i 10 kg tytoniu. Z nałożonego nań obowiązku wywiązał się. W bandzie pozostał do chwili aresztowania go w dniu 10.V.1947 r.

W czasie rozprawy do zarzucanego mu czynu przyznał się, nie podając nic konkretnego na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążającą w wysokim stopniu przyjął zbrodniczą ideologię band UPA, których członkiem był osk-ny.

Przewodniczący: (-) por. Kiełtyka Ludwik
Ławnicy: (-) kpr. Guzynda Tadeusz
(-) kpr. Rozborski Henryk

Za zgodność^a

Wyrok ten jest prawomocny^b

Przewodniczący^a

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 28.

a. Podpis nieczytelny.

b. Daty brak.

1. Brak wiarygodnej daty wykonania wyroku. Według „Listy osób straconych w więzieniach polskich w latach 1944-1956”, Aleksander Noga został stracony 3 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

Nr akt Sr. 2/47/GO, „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 3 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w składzie:

- 1) Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę

cyw. Szewczyka Jarosława oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 oraz art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Szewczyk Jarosław s. Józefa i Katarzyny (nazwisko panieńskie matki nieznanie), ur. 8 września 1927 r. we wsi Wujskie pow. Sanok, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 3 kl. szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, w Wojsku Polskim nie służył, kawaler, bez majątku,

w i n i e n j e s t :

a) że od maja 1946 r. do dnia 4 maja 1947 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i w październiku 1946 roku brał udział w sotni „Burlaki”¹ w napadzie i ograbieniu w m. Dynów — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że dopuścił się gwałtownego zamachu przy użyciu broni na jednostkę Wojska Polskiego, a to w październiku 1946 r. w m. Zawadka¹, w grudniu

1946 r. w m. Komarcice^a i w marcu 1947 r. w m. Koniusza, czym dopuścił się przestępstwa z art. 1 § 1 i 3 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 1 § 3 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. na karę śmierci. Po myśli art. 49 § 2 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli zaś art. 49 § 1 cyt. Dekretu orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

c) że od maja 1946 r. do 4 maja 1947 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin Nr 982, 57 szt. naboju do niego, 1 granat obronny i 1 kostkę trotylu — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek na rzecz Wojewódzkiego Urzędu Bezp. Publ. w Rzeszowie 1 karabinu Nr 982, 57 szt. naboju do niego, 1 granatu obronnego i 1 kostki trotylu, jako przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przeznaczonych do jego popełnienia.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu, jako karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadkiem całego mienia skazanego.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony zwerbowany został do Ukraińskiej Powstańczej Armii, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem, w maju 1946 r. i przebywał w niej do dnia ujęcia go przez oddziały Wojska Polskiego, tj. do dnia 4 maja 1947 r. Oskarżony w UPA przydzielony został do sotni „Burlaki” i tutaj otrzymał pseudo „Bereza”, broń, amunicję, wyszkolenie bojowo-wojskowe i polityczno-wychowawcze. Oskarżony, przebywając w sotni „Burlaki”, wziął udział w październiku 1946 r. w napadzie wraz z sotnią i w ograbieniu miejscowości Dynów oraz w październiku, grudniu 1946 oraz w marcu 1947 r. w napadach na jednostki Wojska Polskiego z bronią w rękę. Ponadto oskarżony zbierał dla bandy w miejscowościach Kormanice, Aksamit^b, Koniusza i Brylnice żywność. W dniu 4 maja 1947 r. oskarżony został ujęty w m. Roztówka^c, dokąd udał się po

żywność dla sotni. W chwili zatrzymania oskarżony miał przy sobie 1 karabin, 57 szt. amunicji do niego, 1 granat i 1 kostkę trotylu.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzucanych mu przestępstw. Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę oskarżonego, odnośnie wszystkich zarzucanych mu przestępstw, za udowodnioną w pełni i wymierzył mu stosowne kary.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstw w bandzie oraz na szkodę Państwa Polskiego.

Przewodniczący: (-) dr Malinowski mjr
Ławnicy: (-) Guzynda Tadeusz kpr.
(-) Rozborski Henryk kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarec Zbigniew ppor.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny z dniem 3.VI.1947 r.²

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 26-27

a. Winno być: Kormanice.

b. Winno być: Aksmanice.

c. Winno być: Roztoka.

1. „Burlaka” – Włodzimierz Szczygielski – porucznik UPA. Ur. 8 sierpnia 1920 r. we Lwowie. W 1939 r. walczył w obronie Karpackiej Ukrainy. Podczas wojny służył w policji pomocniczej, skąd w czerwcu 1944 r. zdezerterował z całym posterunkiem w Medyce pow. Przemysł i na terenie Bieszczadów, w rejonie wsi Żernica, sformował pierwszą na tym terenie sotnię UPA, która weszła później w skład kurenia „Konyka”, a następnie „Bajdy”. We wrześniu 1947 r. „Burlaka” podjął próbę przejścia, z częścią rozbitych sotni „Krylacza” i „Łastiwki”, do amerykańskiej strefy okupacyjnej Niemiec. Ujęty na terytorium Czechosłowacji, 22 maja 1948 r. został wydany wraz z grupą 112 żołnierzy UPA polskim organom bezpieczeństwa. 4 stycznia 1949 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie skazał go na karę śmierci. Wyrok wykonano 7 kwietnia 1949 r. W tomie XIII „Litopysu UPA” opublikowano dziennik sotni „Burlaki”.
2. Wyrok śmierci został wykonany 3 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIEMIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 4 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd GO „Wisła” w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego plk.³ Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym w dniu 4.VI.1947 r.

cyw. Babiak Paraskewii c. Mikołaja i Marii Melech, ur. 8.XI.1927 r. w Zaleskiej Woli pow. Jarosław, tam zam., Ukrainki, rolniczki, 7 kl. szkoły powszechnej i 2 lata szkoły gospodarczej, panny, bez majątku, w wojsku nie służącej, rzekomo nie karanej, oskarżonej o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP

o r z e k ł :

Osk-na Babiak Paraskewia c. Mikołaja

w i n n a j e s t :

że w czasie od grudnia 1946 r. do stycznia 1947 r. na terenie wsi Zaleska Wola pow. Jarosław była członkinią tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą UPA usiłującej przemocą oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję łączniczki pod pseudonimem „Ola”, tj. przest. z art. 85 KKWP i za to

s k a z a ć j ą

po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci¹. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek mienia skazanej na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności odczytanych protokołów przesłuchań świadka

Boszkowicza Mirona (k. 3-9) oraz wyjaśnić samej oskarżonej, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Oskarżona Babiak Paraskewia w grudniu 1946 r. została zwerbowana do nielegalnej organizacji pod nazwą UPA przez członka tejże bandy ps. „Stal”. Wówczas to wręczył jej dwa zalakowane pakiety, tzw. sztafetki, zawierające tajną korespondencję bandy, zobowiązując ją równocześnie do przechowania jej aż do momentu, gdy zgłosi się członek UPA i okaże jej karteczkę z napisem „1-t” oraz nazwie ją „Ola”. Temu tylko mogła powierzoną jej pieczy korespondencję oddać. Pakieciki zaopatrzone były w litery i liczby: „1-O.R” i „1-k.2”. Po upływie tygodnia zgłosił się do oskarżonej członek bandy ps. „Kruk” i nawiązał z nią kontakt organizacyjny. Fakt przyjmowania „sztafetek” powtórzył się przez 5 razy. Przynosił je członek bandy ps. „Stal”, a odbierał d-ca sotni ps. „Kruk”. Od stycznia 1947 r. skrzynką pocztową było mieszkanie Burego Iwana ps. „Hrabczuk”. Oskarżona aresztowana została w dniu 14 maja 1947 r. przez oddziały WP.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie odczytanych zeznań świadka Boszkowicza Mirona. Oskarżona w czasie rozprawy sądowej do winy nie przyznała się, twierdząc, że zeznania w toku śledztwa składała pod wpływem strachu. Równocześnie nadmieniła, że przymusu fizycznego przesłuchujący ją nie stosował. Sąd wzięwszy pod uwagę fakt, iż kilkakrotnie była słuchana w toku dochodzenia, a zeznania w różnym czasie złożone w zupełności pokrywają się, następnie zeznania złożone przed prokuratorem zgodne są z zeznaniami złożonymi wcześniej, nabrał pełnego przekonania o winie z art. 85 KKWP. Tłumaczenie oskarżonej, jakoby zmyślała w czasie śledztwa zeznania, nie wytrzymuje żadnej krytyki i jest z gruntu fałszywe i wykrętne. Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę, jako okoliczności obciążające, długą współpracę z bandami UPA, nieokazanie najmniejszej skruchy w czasie rozprawy oraz wybitnie wykrętne tłumaczenia. Nadmienić należy, że oskarżona, jeżeli [chodzi] o stopień inteligencji, to posiada wysoki. Sąd natomiast nie dopatrzył się w działaniu oskarżonej żadnych motywów łagodzących. Wreszcie oskarżona, czując się niewinną, w ostatnim słowie prosić powinna o uniewinnienie, czego jednak nie uczyniła, prosząc wyraźnie o wymierzenie jej kary. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący	(-) Kiełtyka por.
Ławnicy	(-) Guzynda kpr.
	(-) Rozborski kpr.

Za zgodność: Szwarz Zbigniew

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 36-37.

a. Tak w tekście.

1. Wyrok śmierci został wykonany 9 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

23

Nr akt 18/47/GO „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 4 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd GO „Wisła” w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym w dniu 4.VI.1947 r.

cyw. Bamburaka Wiktora s. Teodora i Anny Krystyńskiej, ur. 16.XI.1913 r. w Trzciańcu pow. Przemyśl, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 3 kl. szkoły powszechnej, w wojsku nie służącego, żonatego, mającego 1 dziecko i 2 morgi ziemi, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP

o r z e k ł :

Oskarżony Bamburak Wiktor s. Teodora

w i n i e n j e s t :

że od połowy roku 1943 do 17 kwietnia 1947 r. był członkiem tajnej nieleg. organ. pod nazwą UPA, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc w niej funkcję zwykłego strzelca pod ps. „Bas” w grupie „Żurawla”¹, tj. przest. z art. 85 KKWP i za to

s k a z a ć g o :

po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci². Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Uzasadnienie

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, w szczególności wyjaśnień samego oskarżonego oraz odczytanego protokołu przesłuchania świadka Wroszczaka Andrzeja (k.10), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W lecie 1945 r., po powrocie z Niemiec, oskarżony Bamburak wstąpił do nieleg. organ. UPA w miejscowości Krzywe (przysiółek wsi Trzcianiec). Bezpośrednio po tym przeszedł przeszkolenie organizacyjne, a następnie dostał polecenie zbierania żywności dla bandy. Na wiosnę 1946 r. wstąpił do oddziału pod dowództwem „Żurawla” wchodzącego w skład UPA, gdzie otrzymał karabin z 20 szt. naboji i ps. „Bas”. Grupa ta stacjonowała wówczas w rejonie górnego lasu koło Trzcianca. Po przejściu przeszkolenia wojskowego przez okres dwóch tygodni, na skutek złego stanu zdrowia został zwolniony z oddziału wojskowego i przeniesiony do siatki cywilnej, w której pracował do chwili aresztowania, tj. 17.IV.1947 r. W tym czasie udzielał bandzie wsparcia materialnego przez dawanie żywności członkom bandy.

Oskarżony w czasie rozprawy sądowej przyznał się do winy, tłumacząc, że do organizacji wciągnięty został pod przymusem. Tłumaczeniu temu oczywiście Sąd wiary nie dał, albowiem na podstawie praktyki doszedł do przekonania, że władze UPA nie stosowały przymusu wobec nowo zwerbowanych członków.

Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające popełnienie przestępstwa w bandzie oraz fakt współpracy z bandą przez okres 4-letni, natomiast nie dopatrywał się żadnych momentów łagodzących.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Rozborski kpr.

Za zgodność: Szwarec Zbigniew

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 38-39.

1. „Żurawel” – Jan Jankowski – dowódca czoty w sotni dowodzonej przez jego brata Grzegorza Jankowskiego („Łastiwkę”). Poległ wraz z bratem 4 czerwca 1947 r. w rejonie wsi Leszczawa Dolna.
2. Wyrok śmierci został wykonany 4 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 4 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący

2) kpr. Guzynda Tadeusz

3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy w trybie postępowania doraźnego sprawę

cyw. Harasyma Aleksandra s. Dymitra oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 3 Dekretu z 16.XI.1945 r. oraz z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Harasym Aleksander s. Dymitra i Katarzyny Grendus, urodzony 30 marca 1915 r. w Zaleskiej Woli pow. Jarosław, narodowości ukraińskiej, zawód rzeźnik, wykształcenie 4 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, w Wojsku Polskim służył w latach 1938/39 w 4 pp, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od marca do lipca 1946 i od marca do 25 kwietnia 1947 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że od marca do lipca 1946 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin i 20 naboji do niego — czym dopuścił się przestępstwa z art. 3 Dekretu z 16 listopada 1945 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 3 tegoż dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

c) że od marca do 25 kwietnia 1947 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin i 40 naboji do niego — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek na rzecz Wojew. Urzędu Bezp. Publ. w Rzeszowie 1 karabinu rosyjskiego Nr 1860 i 15 naboji do niego, jako przedmiotów pochodzących z przestępstwa i służących do jego popełnienia.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu, jako karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przypadkiem całego mienia skazanego.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony w marcu 1946 r. zwerbowany został do tajnej, nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i przebywał w niej do lipca 1946 r. Podczas pobytu w bandzie oskarżony otrzymał pseudonim „Wołodko” oraz wyszkolenie bojowo-wojskowe i polityczno-wychowawcze. W lipcu 1946 r. oskarżony zbiegł z bandy do domu swych rodziców i przebywał u nich do marca 1947 r. Ponownie wstąpiwszy do bandy UPA w marcu 1947 r., był w niej do dnia ujęcia go, tj. do dnia 25 kwietnia 1947 r., pod pseudonimem „Karlo”. W tym okresie oskarżony wraz z innymi członkami bandy wybudował bunkier na terenie wsi Zaleska Wola i w nim został ujęty podczas akcji prowadzonej przez oddziały Wojska Polskiego. Przebywając w bandzie oskarżony od marca do lipca 1946 r. posiadał 1 karabin i 20 naboji do niego, zaś od marca do dnia ujęcia 1 karabin i 40 naboji do niego bez zezwolenia.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzuconych mu przestępstw.

Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę oskarżonego, odnośnie zarzucanych mu przestępstw, za udowodnioną i wymierzył mu za nie sto-

sowne kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstw w bandzie i ze szkodą dla najżywoźniejszych interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (-) dr Malinowski mjr

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarc Zbigniew ppor.

Wyrok niniejszy jest prawomocny z dn. 8 czerwca 1947 r.¹

dr Malinowski

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 46-47.

1. Wyrok śmierci został wykonany 4 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

25

Nr 21/47/GO, W

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 6 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy w trybie postępowania doraźnego sprawę

cyw. Charyszczaka Piotra s. Dmytra, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 oraz z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Charyszczak Piotr³ s. Dmytra i Anny Serdunickiej, ur. 15 kwietnia 1918 r. w Uluczu pow. Brzozów, narodowości ukraińskiej, zawód szewc, wykształcenie 2 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od grudnia 1945 r. do dnia 7 maja 1947 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i brał udział w paleniu domów i mostów w m. Huta Brzeska^b – czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że z sotnią „Hromenki”, „Burlaki” i „Kryłacza”¹ dopuścił się gwałtownego zamachu przy użyciu broni na oddziały Wojska Polskiego, a to w jesieni 1945 r. w miejscowości Kuźmina, 6 stycznia 1946 r. w miejscowości Bircza i w lipcu 1946 r. w miejscowości Jawornik Ruski – czym dopuścił się przestępstwa z art. 1 § 1 i 3 Dekretu z dn. 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 1 § 3 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

c) że od grudnia 1945 r. do 27 maja 1947 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to karabin i naboje do niego – czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek na rzecz Wojew. Urzędu Bezp. Publ. w Rzeszowie 1 karabinu systemu „Mauser” Nr 2508 i 82 naboje do niego, jako przedmiotów pochodzących z przestępstwa i służących do jego popełnienia.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz z przepadkiem całego mienia skazanego.

Uzasadnienie

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony zwerbowany został w grudniu 1945 r. do Ukraińskiej Powstańczej Armii dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i przebywał w niej, kolejno w sotni „Jara”, „Hromenki”, „Burlaki” i „Kryłacza”, do dnia ujęcia go w akcji przez oddziały Wojska Polskiego w dniu 27 maja 1947 r. Podczas pobytu w bandzie oskarżony otrzymał broń, przeszedł wyszkolenie wojskowe i polityczno-wychowawcze. W czasie swego pobytu w bandzie oskarżony wziął udział w podpalaniu mostów i domów w miejscowości Huta Brzuska. Ponadto w czasie pobytu w bandzie oskarżony z sotnią „Hromenki”, „Burlaki” i „Kryłacza” dopuścił się zamachów i napadów na oddziały Wojska Polskiego, a to jesienią 1945 r. w m. Kuźmina, dnia 6 stycznia 1946 r. w m. Bircza i w lipcu 1946 r. w m. Jawornik Ruski z bronią w rękę. Przebywając w bandzie oskarżony bez zezwolenia posiadał broń i amunicję, a w dniu ujęcia go podczas akcji przez wojsko, znaleziono przy nim 1 karabin i 84 naboje do niego.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzucanych mu przestępstw i wyznał, że do bandy został przymusowo zabrany.

Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę oskarżonego, odnośnie wszystkich zarzucanych mu przestępstw, w pełni za udowodnioną i wymierzył mu stosowne kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął, jako okoliczność obciążającą popelnienie przestępstw w bandzie i ze szkodą dla interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (-) dr Malinowski mjr
Ławnicy: (-) Guzynda Tadeusz kpr.
(-) Rozborski Henryk kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarc Zbigniew ppor.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 6.VI.1947 r.³

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 62-63.

a. Winno być: Charydczak Piotr.

b. Winno być: Huta Brzuska.

1. „Kryłacz” — Jarosław Kociólek — podporucznik UPA. Pochodził ze wsi Pikulice pow. Przemyśl. Do UPA wstąpił w lipcu 1944 r., początkowo służył jako strzelec w sotni „Łysa”, następnie był dowódcą czoty w sotni „Burlaki” i „Hromenki”. W okresie od maja do lipca 1946 r. dowodził, w zastępstwie, sotnią „Stacha”. 23 lipca 1946 r. został mianowany dowódcą

- sotni „Udarnyky” 6, 96a na miejsce odwołanego ppor. Michała Kuczera („Jara”). Poległ 13 czerwca 1947 r. w rejonie wsi Zawadka pow. Lesko. W tomie XIV „Litopysu UPA”, Toronto 1987, opublikowano dzienniki sotni „Kryłacza”.
2. „Jar” – Michał Kuczer – podporucznik UPA, instruktor podoficerskiej szkoły UPA, w październiku 1945 r. mianowany dowódcą sotni „Udarnyky” 6, 96b w kureniu „Rena” na miejsce poległego por. „Barona”. W konsekwencji błędów popełnionych w dowodzeniu, 23 lipca 1946 r. został odwołany z pełnionej funkcji i przeniesiony do dyspozycji sztabu VI Okręgu UPA „San”.
3. Wyrok śmierci został wykonany 6 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

26

Nr akt 10/47/GO, „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 6 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd GO „Wisła” w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlich-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym w dniu 6.VI.1947 r.

cyw. Leszko Jana s. Teodora i Katarzyny Baranik, ur. 17.II.1921 r. w Brzeżawie pow. Przemyśl, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 3 kl. szk. powsz., żonatego, 7 mórg ziemi, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Leszko Jan s. Teodora

w i n i e n j e s t :

- 1) że w czasie od czerwca 1945 r. do 5 maja 1947 r. w miejscowości Brzeżawa był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą UPA, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wsch. część jego

obszaru, pełniąc w niej funkcję zwykłego strzelca pod ps. „Bogdan”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w czasie od czerwca 1945 r. do grudnia 1946 r. w Brzeżawie posiadał bez zezwolenia władz broń palną, karabin wraz z amunicją, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu karę łączną — śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samego oskarżonego oraz odczytanych dokumentów (k. 4), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W czerwcu 1945 r. oskarżony Leszko został zwerbowany do bandy UPA, gdzie otrzymał ps. „Bogdan” oraz karabin węgierski i przydzielony został do czoty „Czajki” w charakterze szeregowca. W lipcu 1945 r. zachorował na żołądek i otrzymał urlop zdrowotny do października 1945 r. W tym czasie wrócił ponownie do bandy, lecz na skutek pogorszenia się stanu zdrowia wrócił znowu do domu wraz z bronią, gdzie przebywał do marca 1946 r. Będąc w domu zbierał dla bandy żywność. W grudniu 1946 r. posiadany karabin oddał członkowi bandy ps. „Kary”. W maju 1946 r. zachorował wenerycznie i wyjechał do szpitala w Przemyślu celem leczenia się. W sierpniu 1946 r. zbiegł stamtąd i ukrywał się w Brzeżawie do chwili aresztowania, tj. 5.V.1947 r.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego, złożonych w toku rozprawy oraz w świetle zeznań świadka Duchniak Anny, odczytanych na rozprawie. Osk-n-y do zarzuconych mu czynów przyznał się w zupełności. Przy wymiarze kary przyjął Sąd jako okoliczność obciążającą

popęlenie przestępstwa w bandzie. Nie dopatrzyl się natomiast żadnych momentów łagodzących.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność: Szwarz Zbigniew

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 50-51.

.1. Wyrok śmierci został wykonany 6 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

27

Nr akt 8/47/GO, W"

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 6 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd GO „Wisła” w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym w dniu 6.VI.1947 r.

cyw. Naleśnika Stefana s. Iwana i Marii, ur. 24.III.1921 r. w Pawłokomie pow. Przemyśl, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 5 kl. szk. powsz., kawalera, bez majątku, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełn. przest. z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Naleśnik Stefan s. Iwana

w i n i e n j e s t :

1) że od połowy 1945 r. do 4.V.1947 r. we wsi Piątkowej pow. Przemysł był członkiem tajnej nieleg. organizacji pod nazwą UPA, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzelca pod ps. „Lis”, tj. przest. z art 85 KKWP;

2) że w jesieni 1946 r. w Jaworniku Ruskim, z bronią w ręku, wspólnie z innymi bandytami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostkę WP mordując 12-tu żołnierzy, w kwietniu zaś 1947 r. na oddział WP, mordując 2-ch żołnierzy WP, tj. przest. z art.1 § 1 i 3 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb rosyjski Nr 6669 wraz z 80 szt. amunicji i granat obronny, tj. przest. z art.4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, po myśli zaś art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP i art. 48 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek 1 kb Nr 6669 wraz z 80 szt. amunicji na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 1 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu karę łączną — śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyjaśnień oskarżonego, złożonych w toku rozprawy i odczytanych dokumentów (k. 8 i 18), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W połowie 1945 r. został zwerbowany do sotni „Hromenki”, która była pododdziałem bandy „Rena”² osk-ny Naleśnik Stefan. Zwerbował go członek tejże bandy ps. „Sokołenko”³. Po przyjeździe do lasu został przydzielony do roju „Bartela”⁴ i otrzymał od razu ps. „Lis” oraz karabin rosyjski Nr 6669 i większą ilość amunicji. Po przejściu wykszolenia bojowo-politycznego w maju 1946 r. brał udział w paleniu wsi: Witryłów, Brzeżawa, Kotów, Malawa, Piątkowa i Leszczawa Dolna. Własnoręcznie dokonał spalania około 10-ciu zabudowań gospodarczych. W jesieni 1946 r., wspólnie z sot-

nią „Burlaki” i „Kryłacza”, brał udział w walce z oddziałem WP w Jaworniku Ruskim, w czasie której zastrzelił 12 żołnierzy. Z początkiem 1947 r., wraz w sotnią „Burlaki” i „Łastiwki”, wziął udział w napadzie na miasteczko Dynów, stojąc podczas jego przebiegu na obstawie. W kwietniu 1947 r. brał udział w strzelaniu do żołnierzy WP w lesie dylągowskim, zabijając dwóch żołnierzy. Aresztowany został w dniu 4 maja 1947 r., w czasie gdy stał na czuлке.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd w świetle dokładnych wyjaśnień oskarżonego, złożonych w toku rozprawy, którym Sąd dał wiarę w całej rozciągłości. Przy wymiarze kary nie dopatrył się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążającą wybitnie przyjął ogrom zbrodni i zamachów na całość Rzeczypospolitej i życie jej żołnierzy.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność: Szwarz Zbigniew.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 48-49.

a. Winno być: pow. Brzozów.

1. Wyrok śmierci został wykonany 6 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.
2. „Ren” — Wasyl Martyn Mizerny (również „477”) — major UPA, dowódca 26 Odcinka Taktycznego UPA „Łemko” i kurenia łemkowskiego. Ur. we wsi Wierzbów pow. Podhajce. W okresie międzywojennym był więziony za działalność w OUN, w 1939 r. walczył w szeregach „Siczy Karpackiej” w obronie Ukrainy Karpackiej. Po ukończeniu oficerskiej szkoły policji w Nowym Sączu pełnił obowiązki komendanta policji w Sanoku. Na początku 1944 r. został aresztowany przez Gestapo za przynależność do OUN i osadzony w więzieniu Montelupich w Krakowie, skąd zbiegł 27 lipca 1944 r. 7 sierpnia 1944 r. w rejonie wsi Żernica objął dowództwo kurenia utworzonego z nowo sformowanych sotni: „Bulby”, „Burlaki” i „Jewhena”. W końcu 1945 r. mianowany został dowódcą 26 Odcinka Taktycznego UPA „Łemko”, składającego się z kurenia przemyskiego por. „Konyka” (sotnie: „Burlaki”, „Łastiwki”, „Hromenki” i „Jara”) oraz kurenia łemkowskiego, którym dowodził osobiście (sotnie: „Bira”, „Brodycza”, „Chrina”, i „Stacha”). Od jesieni 1947 r., po przejściu na teren USSR, pracował w sztabie dowództwa UPA-Zachód. Zginął 24 sierpnia 1949 r. koło wsi Libochora pow. Turka w walce z wojskami NKWD.
3. „Sokolenko” — nazwisko nieznanne — buńczuczny sotni „Hromenki”.
4. „Bartel” — nazwisko nieznanne — dowódca roju, a następnie pierwszej czoty sotni „Hromenki”.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 6 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę w trybie postępowania doraźnego

cyw. Truchana Jana s. Onyszka oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Truchan Jan s. Onyszka i Parańki Kogut, urodzony w r. 1926 (dokładniejszej daty nie zna), we wsi Nienowice pow. Jarosław, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 3 klasy szkoły powsz., ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od maja 1946 do dnia 6 maja 1947 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i brał udział w rabunku żywności i bydła u gospodarzy wsi Truchla^a — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że od maja 1946 do 6 maja 1947 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin z nabojami do niego — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. wyżej dekretem na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek na rzecz Wojew. Urzędu Bezp. Publ. w Rzeszowie 1 karabinu niemieckiego Nr 8796, jako przedmiotu pochodzącego z przestępstwa i służącego do jego popełnienia.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną — karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony zwerbowany został do Ukraińskiej Powstańczej Armii dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem w maju 1946 r. i przebywał w niej, w sotni „Kruka”, jako strzelec do dnia ujęcia go podczas akcji przeprowadzonej przez oddziały Wojska Polskiego. Będąc w bandzie oskarżony otrzymał broń oraz przeszkolenie wojskowe i polityczno-wychowawcze. Wraz z sotnią „Kruka” oskarżony brał udział w rabowaniu żywności oraz bydła dla bandy u gospodarzy wsi Tuchla. Banda „Kruka” wybudowała na wiosnę 1947 r. w miejscowości Barycza bunkier. W bunkrze tym oskarżony został ujęty w dniu 6 maja 1947 r. przez oddziały Wojska Polskiego. Oskarżony wówczas miał przy sobie karabin niemiecki.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzucanych mu przestępstw i wyjaśnił jak wyżej ustalono.

Bozpatrując całokształt sprawy Sąd uznał winę oskarżonego odnośnie zarzucanych mu przestępstw w pełni za udowodnioną i wymierzył mu stosowne kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą, popełnienie przestępstw w bandzie i na szkodę interesów Państwa Polskiego.

Przewodniczący: (-) dr Malinowski mjr
Ławnicy: (-) Guzynda Tadeusz kpr.
(-) Rozborski Henryk kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarz Zbigniew ppor.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dn. 6 czerwca 1947 r.

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 60-61.

a. Winno być: Tuchla.

1. Wyrok śmierci został wykonany 6 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

29

Nr akt 12/47/GO,,W"

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 6 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd GO „Wisła” w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w trybie doraźnym w dniu 6.VI.1947 r.

cyw. Tyrawskiego Michała s. Stefana i Katarzyny Grodeckiej, ur. 22.X.1922 r. w Brzeżawie pow. Przemyśl, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 3 kl. szk. powsz., żonatego, bez majątku, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełn. przest. z art. 16 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Tyrawski Michał s. Stefana

w i n i e n j e s t :

że od jesieni 1945 r. do grudnia 1946 r. w Brzeżawie pow. Przemyśl udzielał świadomie powtarzającej się pomocy członkom związku UPA gromadzącemu środki walki orężnej przez zbieranie żywności i dostarczanie sotni „Jara” — tj. przest. z art. 16 § 1 Dekr. z dnia 13. VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Po myśli art. 16 § 1 cyt. dekr. na karę śmierci¹. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, po myśli zaś art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Uzasadnienie

Na podstawie całokształtu okoliczności sprawy ustalił Sąd, że osk-ny Tyrawski w jesieni 1945 r. został wciągnięty do współpracy z bandą UPA. Grasująca na terenie pow. przemyskiego sotnia „Jara” nałożyła nań obowiązki zbierania środków żywności dla jej członków. Osk-ny ze swych obowiązków wywiązywał się do chwili aresztowania przez oddziały WP.

W czasie rozprawy sądowej przyznał się do winy, nie podając nic na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary przyjął Sąd jako okoliczność obciążającą popełnienie przest. z niskich pobudek i na szkodę Państwa Polskiego.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność:^a

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 52.

a. Podpisu brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 6 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

30

Nr akt 13/47/GO „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 6 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd GO „Wisła” w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 6.VI.1947 r.

cyw. Wroszczaka Andrzeja s. Teodora i Marii Bobkiewicz, ur. 15.X.1913 r. w Trzciancu pow. Przemyśl i tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, analfabeta,

w wojsku nie służącego, żonatego, mającego 1 ha ziemi, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełn. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 lit. a/Dekr. z dnia 30.X.1944 r.

o r z e k i :

osk-ny Wroszczak Andrzej s. Teodora

w i n i e n j e s t :

1) że od lutego 1945 r. do 14.IV.1947 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą UPA, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję początkowo zwykłego strzelca pod ps. „Lis”, a następnie aprowizacyjnego — tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że od lutego 1945 r. do kwietnia 1945 r. posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to karabin wraz z 5 szt. amunicji w miejscowości Trzciańiec pow. Przemyśl, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 30. X.1944 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, po myśli zaś art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 30. X.1944 r., na karę więzienia przez 10 lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek jednego karabinu wraz z 5-ma sztukami naboju na rzecz WUBP Rzeszów.

Po myśli art. 32 § 1 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu karę łączną — śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samego oskarżonego oraz odczytanych dokumentów (k. 4, 5), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W lutym 1945 r. osk-ny Wroszczak wstąpił do bandy pod nazwą „Ukraińska Powstańcza Armia”, do sotni „Łastiwki”. Przez okres dwu miesięcy przechodził wyszkolenie wojskowe i polityczne w lesie dolnym koło Trzciańca, a następnie, jako zaufany członek pod ps. „Lis”, pełnił funkcję charczowego, tj. zaopatrywał bandę w żywność, aż do chwili aresztowania go w dniu 14.IV.1947 r. Zebraną na terenie wsi Trzciańiec żywność przekazywał na ręce Symczyka Mikołaja ps. „Kalidorny”. Oprócz tego sam udzielał swego mieszkania w Trzciańcu człon-

kom bandy, nocując ich kilkakrotnie i żywiąc. Ponadto we wrześniu 1945 r. zebrał dla bandy 15 kg żyta, 5 kg pszenicy i 10 kg jęczmienia. W czasie przebywania w bandzie w lesie dolnym posiadał karabin nieustalonego systemu z 5-ma sztukami naboju, który oddał przed odejściem.

Osk-ny przyznał się do popełnionych przestępstw, nie podając nic istotnego na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające popełnienie przestępstwa w bandzie oraz długi okres współpracy z UPA — nie dopatrując się żadnych motywów łagodzących.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Rozborski kpr.

Za zgodność: Szwarz Zbigniew.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 53-54.

1. Wyrok śmierci został wykonany 6 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

31

Nr akt 19/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 6 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd GO „Wisła” w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Stanisław — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym w dniu 6.VI.1947 r.

cyw. Wujczyka Teodora s. Jana i Katarzyny Krzywda, ur. 2.III.1913 r. w Maławie pow. Przemyśl, bez stałego miejsca zamieszkania, Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., kawalera, bez majątku, w wojsku nie służącego,

rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 16 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

osk-ny Wujczyk Teodor s. Jana

w i n i e n j e s t :

że od sierpnia 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 7.V.1947 r., na terenie wsi Brzeżawa udzielał powtarzającej się pomocy członkom bandy UPA, dążącej do oderwania południowych części obszaru Państwa Polskiego, przez zaopatrywanie bandy w żywność, tj. przest. z art. 16 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o

po myśli art. 16 § 1 cytowanego dekretu na karę śmierci¹. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, po myśli zaś art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samego oskarżonego oraz odczytanych dokumentów (k. 4, 7, 8), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Osk-ny Wujczyk Teodor po skontaktowaniu się w sierpniu 1946 r. z żandarmami UPA ps. „Żmija” i „Kary” zaofiarował im swą współpracę w postaci wykonywanych obowiązków charczowego. W niedługi czas później osk-ny nałożył na rodzinę Duchniaków i Hydzyków kontyngent, który następnie ściągnął. Na skutek jego denuncjacji została wymordowana przez żandarmów UPA rodzina Duchniaków. Osk-ny zbierał artykuły żywnościowe wśród miejscowej ludności, oddając je w/w żandarmom. Działalność swą kontynuował do chwili ujęcia go w dniu 7.V.1947 r.

Osk-ny w czasie rozprawy sądowej, dawał wybitnie wykrętne odpowiedzi, obstając przy swej niewinności. Sąd wzięwszy pod uwagę, że słuchani świadkowie Duchniak Anna i Duchniak Mikołaj nie wymienili w czasie dochodzenia nazwiska oskarżonego, lecz określili go jako kulawy, co odpowiada rzeczywistości, nabrał pełnego przekonania o winie oskarżonego z art. 16 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

Przy wymiarze kar nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, jako obciążające zaś przyjął przepelnione nienawiścią dla narodu

polskiego postępowanie oskarżonego oraz długą współpracę z bandą UPA. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w tenorze wyroku.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność: Szwarc Zbigniew.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 58-59.

1. Wyrok śmierci został wykonany 6 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

32

Nr akt 32/47/GO, W"

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 7 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem chor. Paleja Tadeusza z Prokuratury Grupy Operacyjnej „Wisła”, w obecności st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, i obrońcy wojskowego z urzędu ppor. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę cyw. Wołka Józefa s. Mikołaja, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Wołek Józef s. Mikołaja i Krystyny Dołżyckiej, urodzony 15 lutego 1918 r. w Uhercach pow. Lesko, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 5 klas szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od maja 1945 r. do dnia 28 kwietnia 1947 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do odzyskania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem, pełniąc funkcje kuszczowego gospodarczego i strzelca kuszczowego na terenie wsi

Wola Matiaszowa, Bereźnica Wyżna, Polańczyk, Rybne, Górzanka, Rajskie, Horoty^a i Szczykowice^b, gdzie zbierał żywność, obuwie, odzież i nadzorował przesyłanie poczty i nielegalnej literatury — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że od czerwca 1946 do 28 kwietnia 1947 bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin rosyjski Nr 6259 — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. e/ i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek na rzecz Wojew. Urzędu Bezp. Publ. w Rzeszowie 1 karabinu rosyjskiego Nr 6259, jako przedmiotu pochodzącego z przestępstwa i służącego do jego popełnienia.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną — karę śmierci¹ z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego.

U z a s a d n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony zwerbowany został do Ukraińskiej Powstańczej Armii, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem, w maju 1945 r. przez Borsuka Michała ps. „Udarnik”^b i przebywał w niej do dnia 28 kwietnia 1947 r. W okresie od maja do sierpnia 1945 r. oskarżony pełnił funkcję kuszczowego gospodarczego na terenie wsi Wola Matiaszowa, Bereźnica Wyżna, Polańczyk, Rybne i Górzanka zbierając u tamtejszych gospodarzy dla bandy żywność oraz odzież. Za swą działalność antypaństwową oskarżony został przez władze bezpieczeństwa z końcem sierpnia 1945 r., aresztowany i osadzony w Urzędzie Bezp. Publ. w Lesku, skąd zbiegł w październiku 1945 r. Po ucieczce z aresztu oskarżony wrócił do bandy i przydzielony został do kuszczu „Meżericza”, gdzie pełnił funkcję strzelca kuszczowego na terenie wsi Rajskie, Horoty^a i Szczykowice^b. Tutaj oskarżony

zbierał żywność, odzież, obuwie, zakwaterowywał przybyłych do wsi upowców oraz nadzorował przesyłanie nielegalnej poczty i literatury. Przebywając w kuszczu jako strzelec, oskarżony posiadał karabin z nabojami. Oskarżony ujęty został w czasie akcji prowadzonej przez oddziały Wojska Polskiego, przy czym przy ujęciu znaleziono przy nim karabin rosyjski.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień samego oskarżonego. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzucanych mu przestępstw i wyjaśnił jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę oskarżonego, odnośnie wszystkich zarzucanych mu przestępstw, w pełni za udowodnioną i wymierzył mu za nie stosowne kary.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstw w bandzie i ze szkodą dla interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (-) dr Malinowski mjr
Ławnicy (-) Guzynda Tadeusz kpr.
(-) Rozborski Henryk kpr.

Za zgodność: Szwarec Zbigniew ppor.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 64-65.

- a. Tak w tekście. Nie było miejscowości o takiej nazwie.
- b. Winno być: „Udarnyk”, (ukr.) – szturmowiec.
1. Wyrok śmierci został wykonany 9 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

33

Nr akt 26/47/GO, „W”

W Y R O K W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ dnia 9 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła”, z udziałem obrońcy z urzędu chor. Chmieleckiego Zbigniewa^a, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Hawrylaka Iwana s. Jana i Marii Lubińskiej, ur. 11.XI.1926 r. w Siedliskach pow. Brzozów, tam zamieszkałego, Ukraińca, krawca, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełn. przest. z art. 16 §1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Hawrylak Roman^b s. Jana

w i n i e n j e s t :

że w czasie od września do listopada 1946 r. udzielał powtarzającej się pomocy bandzie UPA, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego część jego obszaru, przez szycie mundurów dla członków bandy, tj. przest. z art. 16 §1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o

po myśli art. 15 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli zaś art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników rozprawy sądowej ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

We wrześniu 1946 r. osk-ny Hawrylak Roman^b, skontaktowawszy się z trzema członkami bandy UPA, zobowiązał się szyc mundury dla jej członków. W dwa miesiące później przybył do osk-nego krawiec bandy ps. „Bak” wraz ze swym pomocnikiem ps. „Waniuk” i wspólnie z osk-nym szyli mundury dla sotni „Hromenki”. Warsztat krawiecki zainstalowany był u mieszkańca Siedlisk, niejakiego Tuckiego. W przeciagu jednego tygodnia uszył dla bandy 5 mundurów.

Osk-ny przyznał się w zupełności do zarzuconego mu przestępstwa, podając, że nie otrzymał żadnego wynagrodzenia za pracę. Czyn osk-nego wyczerpuje w zupełności znamiona przest. z art. 16 cyt. dekretu, tak pod względem przedmiotowym, jak i podmiotowym. Przy wymiarze kary nie dopatrzyl się Sąd żadnych momentów łagodzących, jako zaś obciążające

przyjął wysokie napięcie złej woli i popełnienie przestępstwa w ramach bandy UPA.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność: Szwarec Zbigniew.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^c

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 68.

a. Winno być: Chmielarskiego Zbigniewa.

b. Tak w tekście. Winno być: Hawrylak Iwan.

c. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 9 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

34

Nr akt 24/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 9 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojskowej Prokuratury GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmieleckiego Zbigniewa^a, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym w dniu 9.VI.1947 r.

cyw. Kaczmarz Jana s. Juliana i Marii Geregar, ur. 12.I.1924 r. w Kobalnicy Wołoskiej^b pow. Lubaczów, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 3 kl. szkoły powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP i z art. 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r.

o r z e k i :

Osk-ny Kaczmar Jan s. Juliana

w i n i e n j e s t :

1) że od 28.II.1946 r. do 25.VI.1946 r. w Kobylnicy Wołoskiej był czł. tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, występując w charakterze strzelca pod ps. „Bereza”, to jest przestępstwa z art. 85 KKWP;

2) że w pod 1) określonym czasie i miejscu przechowywał bez zezwolenia władz broń palną kbk rosyjski wraz z 25 szt. naboju do niego, to jest przestępstwa z art. 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 41 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samego oskarżonego oraz odczytanych dokumentów (k. 4), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Oskarżony Kaczmar został zwerbowany do bandy UPA przez czł. bandy ps. „Tychor”², a następnie wcielony do sotni „Jara”, czoty „Mirona”, roju „Kościąna”. Przez okres 3 miesięcy, a to marzec, kwiecień i maj, był szkolony bojowo, posiadając broń kbk rosyjski wraz z amunicją, po włączeniu go do sotni „Jara” otrzymał ps. „Bereza”. W okresie szkolenia kopał bunkry i rowy strzeleckie dla bandy. W dniu 26.VI.1946 r. udał się z czł. bandy Sycz i Mak do Kobylnicy Wołoskiej celem zebrania żywności dla bandy. U sołtysa skontaktował się z charczowym³ Kaczmarem Szymkiem. Następnie został zwolniony do domu celem zmienienia bielizny, broń oddał 2 w/w czł. bandy. Po zastrzeleniu Kaczmar Szymka w dniu skontaktowania się czł. bandy, osk-ny ukrywał się do chwili aresztowania, to jest 7.V.1947 r., w Kobylnicy Wołoskiej.

Osk-ny w czasie rozprawy przyznał się do winy, nie podając nic istotnego na swą obronę. Czyny osk-nego wyczerpują w zupełności pod względem przedmiotowym i podmiotowym znamiona zarzucanych mu przestępstw. Przy wymiarze kary nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął popełnienie przestępstwa w bandzie.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność: Szwarec Zbigniew.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^d

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 66-67.

- a. Winno być: Chmielarskiego Zbigniewa.
- b. Winno być: Kobylnicy Wołoskiej.
- c. Winno być: „Wychor” (ukr.) – wicher.
- d. Daty brak.
1. Wyrok śmierci został wykonany 9 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.
2. Charczowij (ukr.) – żywnościowy. W strukturze administracji cywilnej OUN – osoba odpowiedzialna za gromadzenie zapasów żywności dla sotni bojowych działających na terenie kuszczu. Z reguły funkcję tę pełnił zastępca prowidyka kuszczu do spraw gospodarczych.

35

Nr art 39/47/GO, „W”

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ dnia 10 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego chor. Paleja Tadeusza z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 10.VI.1947 r.

cyw. Howańca Józefa s. Mikołaja i Anny, ur. 20.VI.1923 r. w Cisowej pow. Przemyśl, bez stałego miejsca zamieszkania, Ukraińca, rolnika, 2 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, bez majątku, rzekomo nie karanego, osk-nego o popeln. przest. z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Howaniec Józef s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

1) że od sierpnia 1945 r. do 20 maja 1947 r. w Cisowej był członkiem tajnej nielegalnej organizacji UPA, usiłującej przemocą oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, występując w niej jako strzelec pod ps. „Kanarek”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to kb „Mauser” Nr 8793 wraz z 13 szt. naboji do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb „Mauser” Nr 8793 z 13 szt. naboji na rzecz WUBP Rzeszów.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa:

U z a s a d n i e n i e

W sierpniu 1945 r. we wsi Cisów pow. Przemyśl został zwerbowany do bandy UPA przez członków Polowej Żandarmerii tejże bandy osk-ny Howaniec Józef. Następnie, po wcieleniu go do sotni „Burlaki”, otrzymał wyszkolenie bojowo-polityczne, przedtem zaś karabin z 60 szt. naboji i ps. „Kanarek”. W bandzie pełnił funkcję strzelca. Na skutek komplikacji z żołądkiem i nogą został zwolniony z szeregów sotni „Burlaki” i przeniesiony do domu. Ukrywał się w Cisowej do 16.V.1947 r. W tym czasie został ponownie zmobilizowany i włączony do sotni „Łastiwki”. Powierzono mu

wówczas pilnowanie rannego w bunkrze wybudowanym w Posadzie Rybotyckiej. Tam został aresztowany w dniu 20.V.1947 r.

Osk-ny w czasie rozprawy sądowej przyznał się do winy, nie podając nic na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary nie dopatrzyl się Sąd żadnych momentów łagodzących, a jako obciążające przyjął działanie w bandzie z przekonania oraz długi okres posiadania broni palnej.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność:^a

Wyrok ten jest prawomocny [...] 1947 r.^b

Przewodniczący:^a

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 85-86.

a. Podpisu brak.

b. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 10 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

36

Nr akt 36/47/GO, W"

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 10 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego chor. Paleja Tadeusza z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 10.VI.1947 r.

cyw. Kordylaka Michała s. Jana i Katarzyny Wołk, ur. 22.X.1920 r. w Porębach pow. Brzozów, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 3 kl. szk. powsz.,

w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 3 morgi ziemi, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełn. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Kordylak Michał s. Jana

w i n i e n j e s t :

1) że od 12 do 19 maja 1947 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą UPA na terenie wsi Poręby, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca pod ps. „Hawrylak”^a, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz taśmę z 50 szt. naboju do RKM, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnieni samego osk-nego, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

12 maja 1947 r. osk-ny został zwerbowany przez Polową Żandarmerię i Służbę Bezpieczeństwa bandy UPA do nielegalnej organizacji. Wcielony został do sotni „Hromenki” i otrzymał ps. „Hawrylak”^a oraz taśmę do RKM z 50 szt. naboju. Przydzielono go do czoty „Żeleźniaka”^b, roju „Czarnego” i tam otrzymał krótkie wykształcenie. Przez okres jednego tygodnia przebywał wraz z bandą w okolicznych lasach. 19.V.1947 r. w lesie koło Wuluczy^c, w czasie walki stoczonej przez WP i bandę „Hromenki”, osk-ny został ranny w nogę, a następnie ujęty. Znamienną rzeczą w czynie osk-nego jest wstąpienie do bandy w tym momencie, gdy akcja WP i organów bezpieczeństwa p-ko bandom UPA była w pełni rozwinięta. Przy wymiarze

kary przyjął Sąd jako okoliczność obciążającą zdecydowanie wrogie stanowisko do Rządu Rzeczypospolitej i obecnej rzeczywistości.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność:^d

Wyrok ten jest prawomocny [...] 1947 r.^e

Przewodniczący:^d

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 80-89.

- a. Winno być: „Horobczyk”.
- b. Winno być: „Zaliziaka”. „Zaliziak” – nazwisko nieznanne – dowódca trzeciej czoty w sotni por. Michała Dudy („Hromenki”).
- c. Winno być: Wołodży.
- d. Podpisu brak.
- e. Daty brak.
1. Wyrok śmierci został wykonany 10 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

37

Nr akt 35/47/60 GO „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 10 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego chor. Paleja Tadeusza z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym 10.VI.1947 r.

cyw. Melecha Piotra s. Teodora i Marii Szczurek, ur. 7.VIII.1926 r. w Zaleskiej Woli pow. Jarosław, zam. w Duńkowicach pow. Jarosław, Ukrainka, rolnika, w wojsku nie służącego, 4 kl. szk. powsz., kawalera, mającego 7 ha

ziemi, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełn. przest. z art. 85 KKWP i art. 3 Dekretu z dnia 16.XI.1945 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Melech Piotr s. Teodora

w i n i e n j e s t :

1) że od marca do kwietnia 1946 r. w Zaleskiej Woli był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą UPA, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca pod ps. „Szpak”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w pod 1) w określonym czasie i miejscu, przechowywał bez zezwolenia władz broń palną karabin rosyjski wraz z amunicją, tj. przest. z art. 3 Dekretu z dnia 16.XI.1945 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, po myśli zaś art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Osk-ny Melech Piotr został zwerbowany do bandy UPA przez Głowacza Michała ps. „Leń” w marcu 1946 r. Po wcieleniu do sotni „Kruka” został przydzielony do czoty „Horynia”, roju „Stacha”. Otrzymał następnie ps. „Szpak” i kbk ruski wraz z amunicją. W czasie pobytu w bandzie brał udział w spalaniu wsi Łazy, Zaleska Wola i Torki. W kwietniu 1946 r. opuścił szeregi bandy, pracując następnie w Duńkowicach od początku 1947 r. Następnie wyjechał na Zachód, rzekomo w poszukiwaniu pracy, i w tym czasie został aresztowany. Osk-ny w czasie rozprawy sądowej przyznał się do

winy. Przy wymiarze kary nie przyjął Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążającą popełnienie przestępstwa w bandzie.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność:^a

Wyrok ten jest prawomocny [...] 1947 r.^b

Przewodniczący:^a

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 81-82.

a. Podpisu brak.

b. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 10 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

38

Nr akt 28/47/GO, W"

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 10 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego chor. Paleja Tadeusza z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 10.VI.1947 r.

cyw. Pitucha Józefa s. Jana i Rozalii Chomów, ur. 17.XII.1923 r. w m. Woli Senkowej^a pow. Sanok, tamże zamieszkałego, Ukraińca, szewca, o wykształceniu 4 klas szkoły powsz., w wojsku nie służył, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Pituch Józef s. Jana

w i n i e n j e s t :

1) że od 19.III.1946 r. do 12.V.1947 r. na terenie Woli Sękowej pow. Sanok był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzelca pod ps. „Kwitka” — tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w m. listopadzie 1946 r. i w lutym 1947 r. w m. Płonno^b i na odcinku Toruńskie^c — Kamionka dopuścił się gwałtownego zamachu z bronią w rękę na jednostkę Polskich Sił Zbrojnych przez strzelanie do żołnierzy — tj. przestępstwa z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod pkt. 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń, a to kb syst. „Mauser” Nr 2119 wraz z 50 szt. naboju do niego — tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb syst. „Mauser” Nr 2119 wraz z 50 szt. naboju do niego na rzecz WUBP Rzeszów.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samego osk-nego oraz odczytanych dokumentów (k. 11 i 35), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Dnia 19 marca 1946 r. w Woli Sękowej został zwerbowany osk-ny Pituch Józef do nielegalnej organizacji UPA przez członków Polowej Żandarmerii i Służby Bezpieczeństwa z sotni „Chrina” o pseudonimach „Sokół”, „Łajbida”^d i „Wołyniec”. Wcielony do sotni „Stacha”, czoty „Zenka”, roju „Jawora”,

otrzymał ps. „Kwitka” oraz kb systemu „Mauser” Nr 2119 wraz z amunicją. Początkowo przechodził wyszkolenie bojowo-polityczne, a następnie, w jesieni 1946 r., brał udział w napadzie na m. Tarnawa i Nowosiółki, rabując inwentarz żywy i odzież. W jesieni 1946 r. brał udział w spaleniu wsi Krywe, a następnie razem z sotnią w potyczce z oddziałem WP we wsi Płonno^b, strzelając do żołnierzy. W lutym 1947 r. brał udział w potyczce z oddziałem WP na trasie Toruńskie^c — Kamionka, w końcu sotnia „Stacha” połączyła się z sotnią „Chrina” i wspólnie wzięły udział w zabójstwie gen. Świerczewskiego. W tymże czasie osk-ny Pituch pracował jako szewc w miejscu postoju bandy. Aresztowany został z bronią w rękę w dniu 12.V.1947 r. w czasie akcji WP.

Osk-ny w czasie rozprawy sądowej przyznał się do winy, dając obszernie i szczegółowe wyjaśnienia, na podstawie których doszedł Sąd do przekonania, iż był on uświadomiony w każdym kierunku oraz darzony szczególnym zaufaniem bandy. Osk-ny w czasie rozprawy sądowej dał się poznać jako jednostka zdecydowanie wrogo nastawiona do Rządu i Rzeczypospolitej oraz twardo stojąca przy idei wyznawanej przez UPA.

Przy wymiarze kary nie dopatrzyl się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął ogrom zbrodni i zamachów na całość granic Rzeczypospolitej i życie jej żołnierzy. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.

Ławnicy: (–) Guzynda kpr.
(–) Rozborski kpr.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 10 czerwca 1947 r.¹

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.

Za zgodność: (–) Szwarc Zbigniew ppor.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 79-80.

a. Winno być: Wola Sękowa.

b. Winno być: Płonna.

c. Winno być: Turzańsk.

d. Winno być: „Łebid” (ukr.) — łabędź.

1. Wyrok śmierci został wykonany 10 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 11 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 11.VI.1947 r.

1) **cyw. Domaradza Michała s. Grzegorza i Pelagii Łuczko**, ur. 2.I.1925 r. w Żernicy Wyżnej pow. Sanok^a, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełn. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

2) **cyw. Górak^b Haliny c. Mikołaja i Anny Skiba**, ur. 31.I.1925 r. w Zatwarnicy pow. Lesko, tam zamieszkałej, Ukrainki, bez zawodu, 4 kl. szk. powsz., panny, bez majątku, w wojsku nie służącej, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanej, osk-nej o popełn. przest. z art. 85 KKWP.

o r z e k ł :

Osk-ny Domaradz Michał s. Grzegorza

w i n i e n j e s t :

1) że od 4 maja 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 15.V.1947 r., w Żernicy Wyżnej pow. Sanok^a był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, występując w charakterze strzelca pod ps. „Panas” — tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną 1 kb systemu „Mauser” Nr 6282 i 30 sztuk amunicji do niego — tj. przest. z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, po myśli zaś art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek jednego kb systemu „Mauser” Nr 6282 i 30 szt. naboji do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

Osk-na Górak Halina c. Mikołaja

w i n n a j e s t :

że od maja 1946 r. do 15 maja 1947 r. była członkinią tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję gospodyni w kuszczu „Łana” pod ps. „Katia” — tj. przest. z art. 85 KKWP i za to

s k a z a ć j ą

po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, po myśli zaś art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanej na rzecz Skarbu Państwa².

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samych osk-nych oraz odczytanych dokumentów (k. 14 i 15a), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W maju 1946 r. osk-ny Domaradz wstąpił do sotni „Bira”, zwerbowany przez członka ps. „Czumak”. Po trzytygodniowym wyszkoleniu bojowym otrzymał ps. „Panas” i karabin z 30 nabojami oraz przydział do kuszczu „Łana”. Osk-na zaś Górak Halina wstąpiła do tajnej danej bandy w maju 1946 r., zwerbowana przez tegoż samego członka. Oboje oskarżeni przebywali w jednym kuszczu pod dowództwem „Łana” aż do chwili aresztowania. Osk-ny Domaradz trudnił się zbieraniem żywności po wioskach: Tworylne, Studenne, Polanki, Terka, Bukowiec i Zawoja. Ponadto zwoził drzewo na budowę bunkrów oraz brał udział przy ich wykańczaniu. Jak wynika z jego

wyjaśnień, sotnia „Bira” dysponowała 17-ma bunkrami. Osk-na Górak otrzymał ps. „Katia”, pełniła funkcję gospodyni w kuszczu „Łana”. Osk-na wyjaśniła w czasie rozprawy, że bandy nie opuszczała przebywając cały czas w bunkrze. Dopiero w dniu 17 maja, wyszedłszy do wioski po prowiant, została aresztowana przez wojsko.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nych, złożonych w toku rozprawy sądowej. Oboje oskarżeni przyznali się do winy, nie zapodając nic na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary nie znalazł Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął długi okres pobytu w bandzie.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Rozborski kpr.

Za zgodność:^c

Wyrok ten jest prawomocny [...] 1947 r.^d

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 99-100.

a. Winno być: pow. Lesko.

b. Winno być: Horak.

c. Podpisu brak.

d. Daty brak.

1. Wyrok śmierci na Michale Domaradzu został wykonany 11 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

2. Wyrok śmierci na Halinie Horak został wykonany 13 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

40

Nr akt 27/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 11 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana prokuratora GO „Wisła”

i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym w dniu 11.VI.1947 r.

cyw. Jakubowicza Dmytra s. Grzegorza i Marii Koszak, ur. 15.VI.1920 r. w Chotyńcu pow. Jarosław, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 5 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 7 morgów pola, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełn. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Jakubowicz Dmytro s. Grzegorza

w i n i e n j e s t :

1) że od stycznia 1946 r. do 7.V.1947 r. w Chotyńcu pow. Jarosław był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca pod ps. „Zelenyj”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną automat PPSz, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, po myśli zaś art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu, na karę śmierci.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samego osk-nego oraz zeznań świadka Dynowca Romana, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W styczniu 1946 r. osk-ny Howaniec² został zwerbowany do bandy UPA przez członka Bułat Jana ps. „Sycz” i wcielony do sotni „Kruka”, gdzie otrzymał ps. „Zelenyj”, automat PPSz i funkcję kwatermistrza. Zadaniem jego było wyznaczenie kwater dla przechodzącej sotni przez wieś Chotyniec pow. Jarosław. Niezależnie od tego osk-ny zbierał dla bandy kontyngent

wśród miejscowych gospodarzy oraz informacje o poruszeniach WP. Kilkakrotnie przebywał we wsi Makowiska u niejakiego Kornety Wasyla ps. „Wujcio”, gdzie banda UPA miała punkt oparcia.

Osk-ny w czasie rozprawy sądowej do winy nie przyznał się. Sąd jednak – wzięwszy pod uwagę zeznania świadka Dynowca, złożone w toku rozprawy i śledztwa, a w zupełności pokrywające się, oraz tę okoliczność, że świadek Dynowiec osk-nego nigdy nie znał, a rozpoznał go jedynie jako członka bandy UPA po charakterystycznych kształtach twarzy, albowiem wówczas, gdy banda przychodziła do Kornety Wasyla, był tam służącym – przyjął winę osk-nego Jakubowicza w zupełności za udowodnioną, wymierzając mu karę odpowiednią wysokości przewinienia. Przy formowaniu wyroku skazującego przyjął Sąd jako okoliczność obciążającą w wysokim stopniu twarde obstawienie i trwanie w kłamstwie, które zbite zostało wiarogodnymi wyjaśnieniami świadka Dynowca, nie dopatrując się żadnych momentów łagodzących.

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.
Ławnicy: (–) Guzynda kpr.
(–) Rozborski kpr.

Za zgodność:^b

Wyrok ten jest prawomocny [...] 1947 r.^c

Przewodniczący:^b

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 94-95.

a. Winno być: Jakubowicz

b. Podpisu brak.

c. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 11 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

41

Nr akt 30/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 11 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Rozborski Henryk — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana prokuratora Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 11.VI.1947 r.

1) cyw. Odyńca Wasyla s. Jakowa i Pałaszki Nasteńko, ur. 1.II.1912 r. w Jahotyniu pow. Połtawa, bez stałego miejsca zamieszkania, Ukraińca, górnik, 3 kl. szk. powsz., żonatego z Marią Położaka, bez majątku, w wojsku służącego od 1939 do 1940, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popeln. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

2) cyw. Bodnara Stefana s. Jana i Anny Noga, ur. 25.V.1925 r. w Gruszowicach pow. Jarosław, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 7 kl. szk. powsz., kawalera, mającego 5 mórg ziemi, w wojsku nie służącego, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popeln. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Odyniec Wasyl s. Jakowa

w i n i e n j e s t :

1) że od stycznia 1946 r. do 25 kwietnia 1947 r. w Nienowicach był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. UPA, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część tego obszaru, występując w charakterze czotowego pod ps. „Orich”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to automat PPSz Nr 5308 i pistolet Nr 437857, wraz z amunicją, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, po myśli zaś art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek automatu PPSz Nr 5308 i pistoletu Nr 437857 wraz z amunicją na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

Osk-ny Bodnar Stefan s. Jana

w i n i e n j e s t :

1) że od marca 1946 r. do 23 kwietnia 1947 r. w Gruszowicach pow. Jarosław był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, występując w niej w charakterze rojowego, a następnie czotowego pod ps. „Sławko”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to automat PPSz i pistolet węgierski, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, po myśli zaś art. 48 § 1 KKWP orzec przypadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową, utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samych osk-nych oraz odczytanych dokumentów (k. 28, k. 60, 61, 62, 63 i 64), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W styczniu 1946 r. osk-ny Odyniec wstąpił do bandy UPA, w szczególności do sotni „Kruka”, na terenie wsi Nienowice. Otrzymawszy ucięty kb, został nazwany „Orich” i oddany na przeszkolenie bojowe. Początkowo spełniał funkcję strzelca, a następnie, dzięki zdobytemu zaufaniu u swych przełożonych, awansował na dowódcę 2 czoty w sotni „Kruka”. Z początkiem 1947 r. otrzymał automat PPSz z 30 szt. amunicji oraz pistolet z 3 szt. amunicji. Początkowo był strzelcem w roju „Zenka”. Osk-ny w czasie pobytu w bandzie nie brał udziału w gwałtownych zamachach ani

paleniu wsi, jedynie raz, jak sam wyjaśnił, brał udział w napadzie rabunkowym. Ponadto kopał bunkry przeznaczone dla bandy UPA. Aresztowany został w dniu 25.IV.1947 r. w bunkrze, gdzie ukrywał się wraz z bronią, przez oddziały WP.

Osk-nym Bodnar Stefan w marcu 1946 r. wstąpił do bandy UPA we wsi Gruszowice i wcielony również do sotni „Kruka”. Po przejściu wyszkolenia bojowego otrzymał ps. „Sławko” i automat PPSz. Do grudnia 1946 r. pełnił funkcję zwykłego strzelca, w tym zaś czasie został rojowym, a następnie, po przejściu dwutygodniowego kursu politycznego w pow. lubaczowskim, został czotowym. W szczególności pełnił funkcję „propagandy”, zwracając uwagę swej czocie na nastroje, wygląd zewnętrzny oraz stronę moralną członków jemu podległych. Na stanowisku „propagandy” pracował do 23 kwietnia 1947 r. W dniu tym porzuciwszy broń, uciekł z bandy do domu, gdzie ukrywał się przez 3 dni, po czym został aresztowany.

Powyższe ustalenia uczynił Sąd w świetle szczegółowych wyjaśnień oskarżonych, złożonych w toku rozprawy sądowej. Czyny zarzucane obu oskarżonym wyczerpują pod względem przedmiotowym i podmiotowym znamiona przestępstw z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. Obydwaj oskarżeni przyznali się do winy, a na usprawiedliwienie swe podali, że do bandy wciągnięci zostali pod przymusem. Sąd jednak, znając proces werbowania członków do bandy UPA, tłumaczeniu temu wiary nie dał, jako nieprawdziwemu. Przy wymiarze kary odnośnie obu oskarżonych nie przyjął Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające uznał popełnienie przestępstwa w bandzie oraz pełnienie kierowniczych funkcji w Ukraińskiej Powstańczej Armii – wymierzając obu osk-nym odpowiednią karę.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Rozborski kpr.

Za zgodność:^a

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 97-98.

a. Podpisu brak.

1. Wyrok śmierci na obydwu skazanych został wykonany 11 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 13 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) plut. Szczypiński Teofil
- 3) kpr. Zgajewski Tadeusz — jako ławnicy

z udziałem ppor. Szwarca Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę

cyw. Łuczko Mikołaja s. Antoniego, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Łuczko Mikołaj s. Antoniego i Katarzyny (nazwisko panieńskie matki nieznane), urodzony 14 grudnia 1914 r. we wsi Buk pow. Lesko, narodowości ukraińskiej, zawód robotnik, wykształcenie analfabeta^a, ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od czerwca 1946 r. do maja 1947 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem, biorąc udział w przenoszeniu poczty między kuszczami — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 2 lit. a i art. 19 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się utratę całego majątku skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że od czerwca 1946 r. do maja 1947 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin systemu „Mauser” i 25 szt. amunicji do

niego — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną, a to karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W czerwcu 1946 r. oskarżony zwerbowany został do Ukraińskiej Powstańczej Armii dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i zabrany do lasu, gdzie otrzymał pseudo „Suk”, broń palną oraz przeszkolenie wojskowe. Przebywając w bandzie w lesie na Chryszczatej, oskarżony pomagał przy pracy na kuchni. Po pewnym czasie oskarżony przydzielony został do bandy „Brodycza”¹ i wraz z nią przeszedł aż po Krynice pow. Nowy Sącz. Banda ta, podczas pobytu na tych terenach, żywiła się z rabunków dokonywanych po wioskach. Jesienią 1946 r. oskarżony ogłuchł, wobec czego przez „Brodycza” odesłany został do lasu na Chryszczatej do bandy „Ducha”. Tutaj oskarżony przez pewien czas przebywał znowu pomagając na kuchni, wreszcie wysłany został wraz z ps. „Woron” do „Makarenki”, przebywającego w tym czasie nad samą granicą czeską. Podczas pobytu u „Makarenki” przyszło do starcia z oddziałami Wojska Polskiego, w czasie którego oskarżony został raniony i ujęty. W chwili ujęcia osk. miał przy sobie karabin z 25 nabojami.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzucanego mu przestępstwa i wyjaśnił jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę oskarżonego, odnośnie zarzucanych mu przestępstw, za udowodnioną i wymierzył mu stosowne kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie

przestępstw na szkodę interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (-) dr Malinowski mjr
Ławnicy: (-) Szczypiński T. plut.
(-) Zgajewski T. kpr.

Za zgodność odpisu: Szwarz Zbigniew ppor.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dn. 17 czerwca 1947 r.²

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 104-105.

a. Tak w tekście.

1. „Brodycz” – Roman Hrobelski – porucznik UPA. Ur. 6 maja 1919 r. w Stefkowej pow. Lesko. W UPA od lipca 1944 r., początkowo w sotni „Hromenki”, od listopada 1944 r. pełnił funkcję dowódcy czoty w nowo zorganizowanej w rejonie Ustrzyk Dolnych sotni „Karmeluka”. W maju 1946 r. został mianowany dowódcą sotni na miejsce „Didyka”; funkcję tę pełnił do września 1947 r. W trakcie akcji prowadzonych przez sotnię na terenie Łemkowszczyzny Zachodniej używał pseudonimu „Roman”. Podczas próby przejścia wraz z sotnią do amerykańskiej strefy okupacyjnej Niemiec, został ujęty na terytorium Czechosłowacji i 22 maja 1948 r. przekazany władzom polskim. Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie skazał go 14 stycznia 1949 r. na karę śmierci. Wyrok wykonano 8 lutego 1949 r.
2. Wyrok śmierci został wykonany 13 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

43

Nr akt 58/47/GO, W

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 17 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 17.VI.1947 r.

137

cyw. Horeczko Michał s. Michała i Marii Nakoniecznej, ur. 30. XI.1923 r. w Torkach pow. Przemyśl, zam. w Poździaczach^a pow. Przemyśl, Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełn. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Horeczko Michał s. Michała

w i n i e n j e s t :

1) że od marca 1946 r. do 2 czerwca 1947 r. w Torkach pow. Przemyśl był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, występując w niej jako pomocnik kuszczowego w sotni „Kruka” pod ps. „Michał” — tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kb systemu „Mauser” Nr 5715 i 30 sztuk amunicji do niego oraz pistolet kaliber 7,65 Nr 278896 i 4 naboje do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb systemu „Mauser” Nr 5715 z 30 nabojami do niego oraz pistoletu kaliber 7,65 Nr 278896 z 4 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyjaśnień osk-nego złożonych w toku przewodu sądowego oraz odczytanych dokumentów (k. 5 i 13), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W marcu 1946 r. na terenie wsi Torki został zwerbowany do bandy UPA przez Cymbalkę Michała ps. „Romańczuk” osk-ny Horeczko Michał. Następnie wcie-

lony do kuszczu wchodzącego w skład sotni „Kruka”. Tam otrzymał karabin wraz z amunicją i pistolet w sentencji wymieniony. Broń powyższa służyć miała mu do obrony własnej oraz egzekwowania kontyngentu od gospodarzy. Czynności mu powierzone wykonywał na terenie wsi Poździacz. W czasie swej działalności zebrał dla bandy 40 sztuk bydła, 70 kg cukru, 35 par butów, 30 par bielizny, 100 kg masła, 7 koni, 17 świń, 35 kozuchów i 50.000 zł. Od jesieni 1946 r. do wiosny 1947 r. na skutek ścigania go przez władze bezpieczeństwa publicznego ukrywał się w bunkrze wybudowanym nad Sanem aż do chwili aresztowania go w dniu 2.VI.1947 r. W momencie aresztowania znaleziono przy osk-nym przedmiotową broń wymienioną w sentencji wyroku.

Osk-ny przyznał się do winy, tłumacząc, że wykonywał jedynie rozkazy swych przywódców. Przy wymiarze kary nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął ilość i jakość produktów zebranych dla bandy UPA.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Piasecki st. strzel.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^b

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Za zgodność: Szwarz por.

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 117-118.

a. Winno być: Poździaczu.

b. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 24 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

44

Nr akt 60/47/GO, W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 17 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący

2) kpr. Guzynda Tadeusz

3) st. strzel. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 17.VI.1947 r.

cyw. Kiwera Dmytra s. Stefana i Rozalii Waszak, ur. 15.XI.1924 r. w Gajach pow. Jarosław, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 3 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popeln. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Kiwer Dmytro s. Stefana

w i n i e n j e s t :

1) że od 15 lipca 1946 r. do 15 sierpnia 1946 r. we wsi Gaje był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, występując w niej w charakterze strzelca w sotni „Kruka” pod pseudonimem „Czumak” — tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, kbk rosyjski wraz z 35 szt. amunicji — tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 KKWP orzec przepadek 1 kbk wraz z 35 szt. naboju na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalili Sąd następujący stan faktyczny:

W dniu 15.VII.1946 r. osk-ny Kiwer wstąpił do bandy UPA na terenie wsi Gaje i został wcielony do sotni „Kruka”. Po otrzymaniu pseudonimu „Czumak” przeszedł wyszkolenie bojowe i polityczne, przedtem zaś otrzymał broń z amunicją. W czasie przynależności do bandy brał udział w następujących rabunkach: w lipcu 1946 r. w miejscowości Poździacz, gdzie zrabował 4 świnię, 2 jałówki. W sierpniu 1946 r. we wsi Szkło, rabując 2 konie, 2 kg miodu, 2 pary butów i 1 bochenek chleba. Wreszcie w tymże samym miesiącu w miejscowości Gaje zrabował 2 świnię. Ponadto dowoził bandzie drzewo na budowanie bunkrów. 15.VIII.1946 r. na skutek samopostrzelenia się w rękę odszedł na leczenie do szpitala w Przemyślu, a następnie przebywał w domu, współpracując z bandą przez wożenie drzewa na bunkry, służyć mające na pomieszczenie dla bandy na okres zimowy. Aresztowany został w dniu 12.V.1947 r. przez oddział WP.

Osk-ny w czasie rozprawy sądowej przyznał się winy. Przy wymiarze kary nie przyjął Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające wziął pod uwagę popełnienie przestępstwa z niskich pobudek w ramach bandy UPA.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Piasecki st. strzel.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^a

Przewodniczący:^b

Za zgodność odpisu:^b

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 114-115.

a. Daty brak.

b. Podpisu brak.

1. Wojskowy Sąd Najwyższy 19 lipca 1947 r. unieważnił powyższy wyrok i polecił Wojskowemu Sądowi Grupy Operacyjnej „Wisła” powtórnie rozpatrzyć sprawę „w innym składzie sędziowskim”. W drugiej rozprawie przeprowadzonej 5.IX.1947 r. pod przewodnictwem ppłk. Mariana Krupskiego, Dmytro Kiwer został skazany na 15 lat więzienia.

Nr akt 62/47/GO, „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 18 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 18.VI.1947 r.

cyw. Olchy Wasyla s. Michała i Katarzyny Gałan, ur. 12.II.1916 r. w Cetuli pow. Jarosław, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 3 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popeln. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Olcha Wasyl s. Michała

w i n i e n j e s t :

1) że od jesieni 1945 r. do 2 czerwca 1947 r. na terenie wsi Cetula był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, występując w niej w charakterze pomocnika kuszczowego pod ps. „Wasyl” — tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał, bez zezwolenia władz broń palną, a to automat PPSz wraz z amunicją i 2 granaty — tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r, i za to:

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw

honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek automatu PPSz wraz z amunicją i 2 granatami na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu wyjaśnień osk-nego, złożonych w toku przewodu sądowego, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Jesienią 1945 r. osk-ny Olcha został zwerbowany do bandy UPA przez „Hansa”^a, który był dowódcą kuszczza zaopatrującego w żywność bojówki ukraińskie. Wcielony do jego kuszczza w charakterze pomocnika otrzymał pseudonim „Wasył”, karabin z 5 nabojami, a następnie automat PPSz z 2 granatami. Osk-ny w wykonywaniu swych obowiązków był bezwzględny w stosunku do miejscowej ludności, w szczególności w czasie zbierania żywności we wsi Ichnasie^b był świadkiem powieszenia dziewczyny przez „Hansa” za stawianie oporu ukraińskim nacjonalistom. Drugi wypadek powieszenia gospodarza za nieoddanie kontyngentów bandzie i współpracę z MO miał miejsce w miejscowości Cetula, gdzie egzekucja również wykonana została w obecności osk-nego przez „Hansa”. Przez okres trzyletniej współpracy z kuszczem „Hansa”, dokonywał napadu rabunkowego w czerwcu 1946 r. we wsi Tereby^c, a natknąwszy się na oddział WP ostrzeliwał żołnierzy. Następnego rabunku dokonał tejże samej nocy w miejscowości Ichnasie. W roku 1947 ukrywał się w bunkrze n. Sanem, aresztowany zaś został w kryjówce, urządzonej na strychu jednego z opuszczonych domów, wraz z bronią.

Osk-ny w czasie rozprawy sądowej do winy w zupełności przyznał się, tłumacząc, że czyn jego podyktowany był przynależnością do nacji ukraińskiej. Przy wymiarze kary nie znalazł Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął wysokie napięcie złej woli, działanie z niskich pobudek oraz popełnienie przestępstwa w bandzie, wymierzając mu karę najwyższą zgodną z sankcjami artykułu 85 KKWP i 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.
Ławnicy: (–) Guzynda kpr.
(–) Piasecki st. strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^d

Przewodniczący:°

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 119-120.

- a. Winno być: „Hanasa”.
- h. Winno być: Ignasze.
- c. Winno być: Terebień.
- d. Daty brak.
- e. Podpisu brak.
1. Wyrok śmierci został wykonany 24 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

46

Nr akt 61/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 18 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym w dniu 18.VI.1947 r.

cyw. Solaria Iwana s. Antoniego i Zofii Pawłuszko, ur. 11.IX.1925 r. w Leszczawie Górnej pow. Przemyśl, tam zamieszkałego, Ukraińca, stolarza, 5 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 7 morgów ziemi, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełn. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Solar Iwan s. Antoniego

w i n i e n j e s t :

1) że od stycznia 1946 r. do 3 czerwca 1947 r. w Leszczawie Górnej był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego

obszaru, występując w niej w charakterze strzelca pod pseudonimem „Stybij” – tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kbk rosyjski z 45 szt. naboju do niego oraz 2 granaty, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 4 KKWP orzec przepadek kbk rosyjskiego z 45 szt. naboju oraz 2 granatami na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu wyjaśnień osk-nego złożonych w toku rozprawy sądowej, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W styczniu 1946 r. w Leszczawie Górnej pow. Przemysł został zwerbowany do czoty „Żeleźniaka” osk-ny Solar Iwan, gdzie z miejsca otrzymał kbk z amunicją oraz pseudonim „Stybij”. Początkowo przebywał w rożu „Rizuna”² i po przejściu dwutygodniowego wykształcenia bojowo-politycznego na skutek choroby nerek został zwolniony. W domu przebywał do maja 1946 r. W tym miesiącu wstąpił do sotni pod dowództwem „Hromenki” i wspólnie z nią dokonywał napadów rabunkowych. Oprócz tego brał udział w budowaniu bunkrów przeznaczonych na pobyt zimowy bandy UPA. W jesieni 1946 r., po rabunku w miejscowości Jasienica, wspólnie z członkami sotni „Hromenki” i sotni „Burlaki” brał udział w spalaniu wsi Witryków, pełniąc podczas tego aktu funkcję sanitariusza. Przez okres zimy 1946 r. oraz wiosny 1947 r. przebywał w rejonie zakwaterowania bandy, tj. w Jasienicy i okolicach, ponieważ do akcji zbrojnej z powodu choroby nie nadawał się. Wykonywał funkcję sanitariusza na punktach sanitarnych bandy UPA. Aresztowany został 3.VI.1947 r. w Brzeżawie przez oddział WP.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd w świetle wyjaśnień osk-nego oraz odczytanych dokumentów (k. 3 i 11). Osk-ny w czasie rozprawy sądowej przyznał się do winy, nie podając nic istotnego na swe usprawiedliwienie. Przy ocenie winy jego nie miał Sąd żadnych wątpliwości i nie dopatrywał się

żadnych momentów łagodzących, a jako obciążające przyjął cały łańcuch zbrodni i zamachów na całość granic i obywateli Rzeczypospolitej.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Piasecki st. strz.

Za zgodność:^b

Wyrok ten jest prawomocny [...] 1947 r.^c

Przewodniczący:^b

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 123-124.

a. Winno być: „Zalzińska”.

b. Podpis brak.

c. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 24 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

2. „Rizun” – nazwisko nieznane – dowódca pierwszego roju w czocie „Zalzińska”.

47

Nr akt 59/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 18 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 18.VI.1947 r.

1) cyw. Stadnickiego Włodzimierza s. Aleksandra i Pelagii Święta, ur. 22.XII.1922 r. w Koniuszy pow. Przemyśl, zam. w Gruszowej pow. Przemyśl, Ukraińca, rolnika, analfabety, kawalera, mającego 6 ha ziemi, rzekomo nie karanego.

2) **cyw. Giczko Wasyla s. Ilusa i Anastazji Horodeczko**, ur. 14.II.1925 r. w Hubicach pow. Dobromil, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 2 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

3) **cyw. Procaka Michała s. Dmytra i Marii Waskiw**, ur. 7.VI.1928 r. w Hujsku pow. Dobromil, zam. w Nowosiólkach Dydyńskich, Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego — osk-nych o popełn. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

1) Osk-ny Stadnicki Włodzimierz s. Aleksandra

w i n i e n j e s t :

1) że w czasie od sierpnia 1946 r. do końca kwietnia 1947 r. w Gruszowej był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, występując w niej w charakterze łącznika kuszczą pod dowództwem „Wowczarenki” pod ps. „Lisowyk” — tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to kb polski systemu „Mauser”, 2 granaty i 60 sztuk amunicji — tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek 1 kb polskiego systemu „Mauser” i dwu granatów i 60 sztuk amunicji na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę 15 (piętnastu) lat więzienia oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

2) Osk-ny Giczko Wasyl s. Ilusa

w i n i e n j e s t :

1) że w czasie od jesieni 1946 r. do 28 maja 1947 r. w Hubicach był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej

oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, działając w niej w charakterze łącznika kuszczaka „Wowczarenki” pod ps. „Orich” – tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to kb syst. „Mauser” Nr 769 wraz z 30 sztukami amunicji – tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek 1 kb syst. „Mauser” Nr 769 wraz z 30 szt. amunicji na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa².

3) osk-ny Procak Michał s. Dmytra

w i n i e n j e s t :

1) że od kwietnia 1946 r. do 28.V.1947 r. w Nowosiólkach Dydyńskich był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej przemocą oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, występując w niej w charakterze łącznika kuszczaka „Wowczarenki” pod ps. „Hołub” – tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to kb Nr PT 319 wraz z 35 szt. naboju do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek 1 kb Nr PT 319, wraz z 35 szt. naboju do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw

honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa².

Uzasadnienie

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnieni samego osk-nego, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Osk-ny Stadnicki Włodzimierz wstąpił do bandy UPA w sierpniu 1946 r. w miejscowości Gruszowa, zwerbowany przez Procaka Michała ps. „Hołub”. Następnie został przydzielony do kuszczu „Wowczarenki”, otrzymując ps. „Lisowyk” i karabin z 60 nabojami. Powierzono mu pełnienie funkcji łącznika i zbieranie żywności w okolicznych wsiach. Czynności nań nałożone wykonywał do kwietnia 1947 r., a w tym czasie zdezerterował z kuszczu, ukrywając się przed władzami. Aresztowany został 31 maja 1947 r., oddając dobrowolnie posiadaną broń. Następnie użyty przez wojsko do pokazywania bunkrów, wskazał kilkanaście i w tym czasie, w momencie wchodzenia do jednego z nich razem z żołnierzami, został ranny przez członków bandy UPA siedzących wewnątrz bunkra. Osk-ny w czasie rozprawy sądowej przyznał się w zupełności do winy, okazując czynny żal i skruchę. Żal osk-nego wyraża się w tym, że zaoferował swe usługi żołnierzom walczącym z bandami UPA, które w wielkim stopniu przyczyniły się do wyłapania bandytów, w szczególności osk-nych Giczko Wasyla i Procaka Michała.

Ci dwaj osk-ni byli członkami UPA od jesieni 1946 r. do chwili aresztowania, tj. maja 1947 r. Obydwaj, darzeni szczególnym zaufaniem kuszczowego „Wowczarenki”, wykazywali niebywałą aktywność, mianowicie osk-ny Procak Michał wstąpiwszy do kuszczu w kwietniu 1946 r. otrzymał ps. „Hołub”, karabin wraz z amunicją, a następnie pełnił funkcję gońca i ochrony „Wowczarenki”. Ponadto spełniał funkcję spec-kuriera oraz harczowego, zbierając żywność na terenie wsi Młodowice, Kołkowce³, Brendowice³, Aksamanice, Nowosiółki, Huwniki, Hruszowa³, Koniusza i Sulca³. Osk-ny Giczko Wasyl był członkiem tego samego kuszczu od jesieni 1946 r. do końca maja 1947 r. Występował pod ps. „Orich”, pełniąc taką funkcję jak osk-ny Procak. Obydwaj osk-ni aresztowani zostali w bunkrze, który wskazał osk-ny Stadnicki. Przed ujęciem bronili się przez okres czterech godzin. W wyniku walki zastrzelił się członek kuszczu ps. „Bystryj” i „Sołowej”. Obydwaj osk-ni przyznali się do winy, nie podając nic istotnego na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze karnym nie dopatrzyl się Sąd żadnych momentów łagodzących odnośnie tych osk-nych, a jako obciążające przyjął popełnienie przestępstwa w bandzie oraz strzelania do żołnierzy WP. Odnośnie osk-nego Stadnickiego przyjął Sąd jako moment łagodzący skruchę wyrażoną w czasie rozprawy oraz szczere wyznanie winy, natomiast

jako obciążające pobyt w bandzie, która usiłowała oderwać część ziem od Państwa Polskiego.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Piasecki st. strz.

Za zgodność:^b

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^c

Przewodniczący:^b

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 125-127.

a. Winno być: Kłokowice, Berendowice, Gruszowa, Sólca.

b. Podpis nieczytelny.

c. Daty brak.

1. „Wowczarenko” – nazwisko nieznane – prowidyk kuszczu I, Rejonu II, Nadrejonu „Chołodnyj Jar”.
2. Wyrok śmierci na Wasylu Giczko i Michale Procaku został wykonany 24 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

48

Nr akt 50/47/GO, W"

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 20 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 20.VI.1947 r.

cyw. Baka Michała s. Józefa i Marii Pielich, ur. 5.XI.1908 r. w Wołodżu pow. Brzozów, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku

nie służącego, kawalera, mającego 1 1/2 morga ziemi ornej, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełn. przest. z art. 85 KKWP

o r z e k ł :

Osk-ny Bak Michał s. Józefa

w i n i e n j e s t :

że od roku 1943 do dnia aresztowania, tj. 17.V.1947 r., na terenie wsi Wołodź pow. Brzozów był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję wywiadowcy w siatce cywilnej pod dowództwem „Kłosa”, występując pod pseudonimem „Bajda” – tj. przest. z art. 85 KKWP i za to

ś k a z a ć g o

po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu wyjaśnień osk-nego złożonych w toku przewodu sądowego oraz odczytanych protokołów przesłuchań świadków k. 5, 6 i 7 ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W roku 1943, po reorganizacji Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów (OUN) i przemianowaniu jej w Ukraińską Powstańczą Armię (UPA), osk-ny Bak wstąpił w jej szeregi, pełniąc początkowo funkcję wywiadowcy. Badał mianowicie nastawienie ludności ukraińskiej do Polaków, a następnie, po przejściu frontu rosyjsko-niemieckiego w roku 1944, nastroje narodu ukraińskiego do Wojska Polskiego oraz nastroje Ukraińców do organizacji UPA. Wykonywanie tych czynności zlecił mu kuszczowy występujący pod pseud. „Soroka”. Wówczas to osk-ny występował pod pseud. „Kruk”. Po zdjęciu ze stanowiska kuszczowego „Soroki”, następcą jego nadał osk-nemu ps. „Rybak” i polecił wykonywanie tych samych czynności. Wreszcie na skutek ponownej zmiany kuszczowego, otrzymał pseud. „Bajda” i pod takim występował do chwili aresztowania, kontynuując wywiad na rzecz UPA. Ponadto pełnił funkcję pomocnika kuszczowego przy zbieraniu żywności dla bandy. Owocem wywiadu prowadzonego wśród ludności polskiej, było doniesienie do żandarmerii wchodzącej w skład sotni „Hromenki” następujących osób: Karaś Wanda, Gach Stanisława, Plich Zofia,

Szarada Zofia, Stelmach Pelagia, Tymeczko Kazimierz i Kie[...] Jan, które następnie zostały powieszzone. Osk-ny, niezależnie od obu dotychczas omówionych czynności, był łącznikiem między staniczym pod pseud. „Kawka”, a kuszczowym pod pseudonimem „Kołos”, przynosząc sztafetki. Nastawienie osk-nego do narodu polskiego w kierunku ujemnym datuje się już od roku 1939, co wynika z zeznań świadka Zająca Bolesława (k. 5) oraz wyjaśnień samego osk-nego. Aresztowany został w dniu 17.V.1947 r. przez żołnierzy WP. Czyny osk-nego wyczerpują w zupełności, tak pod względem przedmiotowym, jak i podmiotowym, znamiona przestępstwa z art. 85 KKWP.

Osk-ny w czasie rozprawy przyznał się całkowicie do winy, tłumacząc, że postępowanie jego wynikało z jego przekonań politycznych. Przy wymiarze kary nie znalazł Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążającą w najwyższym stopniu przyjął zdecydowanie wrogie postępowanie wobec ludności polskiej i władz Rzeczypospolitej.

Przewodniczący: (-) por. Kiełtyka
Ławnicy: (-) kpr. Guzynda
(-) st. strz. Piasecki

Za zgodność:^b

Wyrok ten jest prawomocny [...] 1947 r.^c

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 130-131.

a. Część nazwiska nieczytelna.

b. Podpisu brak.

c. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 24 czerwca 1947 r.

49

Nr akt 64/47/GO, W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 20 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 20.VI.1947 r.

cyw. Tomaszewskiego Stefana s. Józefa i Katarzyny Soroka, ur. 21.VII.1925 r. w Średnicy³ pow. Lesko, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 2 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Tomaszewski Stefan s. Józefa

w i n i e n j e s t :

1) że od wiosny 1946 r. do 11.VI.1947 r. w Średnicy pow. Lesko był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję spec-kuriera w siatce cywilnej pod ps. „Rysik”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to automat PPSz Nr 789 wraz z amunicją, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek automatu PPSz Nr 789 wraz z amunicją na rzecz Departamentu Uzbrojenia WP.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samego osk-nego oraz odczytanych dokumentów (k. 1, 2 i 3), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Na wiosnę 1946 r. osk-ny Tomaszewski został zwerbowany do siatki cywilnej przez „Skakuna” i „Igora”². Wcielony do V-go rejonu w charakterze spec-kuriera otrzymał ps. „Rysik” oraz automat PPSz Nr 789 wraz z amunicją. W okresie pobytu w siatce cywilnej przynosił korespondencję bandy, tzw. sztafetki, od rejonu „Igora” do kuszczaka „Skakuna”. Czynności te spełniał przez 30 razy między Wolą Romanową a Paszową. 1.VI.1946 r., w trakcie przenoszenia sztafetek, natknąwszy się na żołnierzy WP, ukrył się w bunkrze przygotowanym u niejakiego Sroki Wasyla. Po paru dniach ukrywania się spotkał się z „Igorem” i „Skakunem” i, zabrawszy żywność ze wsi w postaci ziemniaków, udali się wszyscy do lasu. Po upływie tygodnia udął się do wsi w celu przyniesienia żywności i wówczas został ranny w nogę. Następnie ukrywał się na strychu opuszczonego przez mieszkańców domu. 11.VI.1947 r. udął się do n/n gospodarza po żywność i wówczas, na skutek zameldowania przez córkę gospodarza do organów bezpieczeństwa, został aresztowany wraz z posiadaną bronią i jednym granatem.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na zeznaniach osk-nego, złożonych w toku przewodu sądowego. Czyny przezeń popełnione wyczerpują znamiona przestępstw z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. Osk-ny przyznał się do winy, nie podając nic na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary nie dopatrył się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął popełnienie przestępstwa w bandzie, która dokonała morderstw żołnierzy WP oraz grabieży majątku obywateli polskich.

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.
Ławnicy: (–) Gużynda kpr.
(–) Piasecki st. strz.

Za zgodność:^b

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^c

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 128-129.

a. Winno być: Serebnicy.

b. Podpisu brak.

c. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 24 czerwca 1947 r. w Rzeszowie.

2. „Ihor” – Włodzimierz Kit – kierownik administracji podziemnej Rejonu V, Nadrejonu „Chołodnyj Jar” i prowidyk OUN tego rejonu. Pochodził z powiatu bereżańskiego. Zginął 20 maja 1947 r.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 25 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr.^a Piasecki Konstantyn — jako ławnicy

z udziałem ppor. Szwarca Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznawszy sprawę:

a) cyw. Burchała Mikołaja s. Szymona — oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP oraz

b) cyw. Supa Władysława s. Jana — oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

cyw. Burchała Mikołaj s. Szymona i Marii Burchała, urodzony 15 marca 1918 r. w Piątkowej pow. Przemyśl, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 3 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, żonaty z Muc Zofią, ma 2 dzieci, posiada 1/2 morgi gruntu w Piątkowej pow. Przemyśl

w i n i e n j e s t :

że od 1945 r. do dnia 1 czerwca 1947 r. pod ps. „Krywonos” był członkiem tajnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem, pełniąc w niej funkcję charczowego gospodarczego, tj. zbierając żywność dla sotni „Hromenki” na terenie wsi Piątkowa — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ oraz art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek na rzecz Skarbu Państwa całego mienia skazanego!

cyw. Sup Władysław s. Jana i Zofii Kurasz, ur. 10 grudnia 1921 r. w m. Piątkowa pow. Przemyśl, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 1 klasa szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, żonaty z Młynarską Anną, ma 1 dziecko, posiada 4 morgi gruntu w Piątkowej pow. Przemyśl

w i n i e n j e s t :

a) że od maja 1945 r. do dnia 30 maja 1947 r. był członkiem tajnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem, pełniąc w niej funkcję charczowego gospodarczego, tj. zbierając żywność dla sotni „Hromenki” na terenie wsi Piątkowa — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ oraz art. 49 § 2 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek na rzecz Skarbu Państwa całego mienia skazanego.

b) że w okresie i miejscu jak wyżej bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin „Mauser” oraz 1 pistolet „Vis” z nabojami — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się na rzecz Wojew. Urzędu Bezp. Publ. w Rzeszowie przepadek 1 pistoletu systemu „Vis” z 4 nabojami, jako przedmiotu pochodzącego z przestępstwa i służącego do jego popełniania. Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu, jako karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony Burchala zwerbowany został do Ukraińskiej Powstańczej Armii zimą 1945 r. Tutaj otrzymał ps. „Krywonos” i funkcję charczowego gospodarczego na terenie wsi Piątkowa pow. Przemyśl. Przez cały czas przynależności do UPA oskarżony zbierał wspólnie z Supem Władysławem, swym pomocnikiem, na terenie wsi Piątkowa wszelkiego rodzaju żywność,

którą magazynował po bunkrach. Zebrane zboże oskarżony dawał do młyna, a następnie do wypieku na chleb i chleb dostarczał sotni „Hromenki”, z którą pozostawał przez cały czas w stałym kontakcie. Ostatni raz oskarżony dostarczał „Hromence” żywność dnia 22 maja 1947 r.

Oskarżony ujęty został podczas akcji przez oddziały Wojska Polskiego w jednym z bunkrów. Oskarżony Sup zwerbowany został do Ukraińskiej Powstańczej Armii w maju 1945 r. i przebywał w bandzie w lesie przeszło jeden miesiąc, gdzie otrzymał ps. „Bystry” oraz karabin z nabojami. Z powodu choroby oskarżony został zwolniony z bandy i wrócił do siebie do domu. Przez cały czas swego pobytu w domu, tj. do 30 maja 1947 r., oskarżony czynny był jako pomocnik charczowego, a potem sam był charczowym na terenie wsi Piątkowa, gdzie współpracował z Burchałą zbierając od gospodarzy wsi żywność dla bandy, którą następnie magazynował po bunkrach. Zbierana przez niego wraz z Burchałą żywność dostarczana była sotni „Hromenki”. W czerwcu 1946 r. oskarżony otrzymał z bandy pistolet systemu „Vis” z nabojami i posiadał go do dnia aresztowania go w bunkrze znajdującym się w niedalekiej odległości od jego domu.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonych. Obaj oskarżeni na rozprawie przyznali się do zarzucanych im przestępstw i wyjaśnili, że uczynili to dlatego ponieważ obawiali się o życie i majątek swój oraz swych rodzin. Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę obu oskarżonych odnośnie zarzucanych im przestępstw w pełni za udowodnioną i wymierzył im za nie stosowne kary.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstwa na szkodę interesów Państwa Polskiego i w bandzie, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący:^b

Ławnicy:^b

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 149-150.

a. W innych dokumentach: st. strz.

b. Podpisu brak.

1. Wyrok śmierci na obydwu skazanych został wykonany 1 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 25 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu chor. Chmielarskiego Zbigniewa, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 25.VI.1947 r.

cyw. Kozioryńskiego Piotra s. Michała i Marii Miśkiw, ur. 14.IV.1923 r. w Stanisławczuku pow. Przemyśl, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełn. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekretu z dn. 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Kozioryński Piotr s. Michała

w i n i e n j e s t :

1) że od 20 lutego do 14 czerwca 1947 r. we wsi Stanisławczyk pow. Przemyśl był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzelca sotni „Burlaki” pod pseudonimem „Łoza” — tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb „Mauser” Nr 16951 wraz z 25 szt. naboju do niego — tj. przest. z art. 4 § 1 Dekretu z dn. 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw

honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb „Mauser” Nr 16951 wraz z 25 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy, ustalili Sąd następujący stan faktyczny:

20 lutego 1947 r. osk-ny Kozioryński został zwerbowany do bandy UPA przez członków PŻ i SB (Polowa Zandarmeria, Służba Bezpieczeństwa) wchodzących w skład sotni „Burlaki”. Następnie przydzielono go do czoty „Ostapa”, roju „Moroz”, gdzie otrzymał broń, w sentencji wymienioną, wraz z amunicją oraz funkcję strzelca. Przez okres pierwszego tygodnia przebywał w sotni „Krylacz”, a po wyszkoleniu bojowym przeszedł pod dowództwo „Burlaki”. W czasie przynależności do bandy brał udział w kilku potyczkach z żołnierzami WP, nie zauważył jednak, czy były jakieś ofiary w zabitych. Po rozbiciu sotni „Burlaki” oderwał się od niej wraz z „Góram” i „Soroką”, udając się w stronę wsi Żohatyn. W drodze został ostrzelany przez wojsko i milicję, a następnie ranny w prawą nogę. Aresztowany w dniu 14 czerwca 1947 r. wraz z posiadaną bronią i amunicją.

Osk-ny przyznał się w czasie rozprawy do zarzucanych mu czynów, podając, że popełnił je na skutek rygoru i dyscypliny, jakie panowały w bandzie, a podtrzymywane przez członków PŻ. Przy wymiarze kary nie znalazł Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął popełnienie przestępstwa w bandzie oraz strzelanie do żołnierzy WP w ramach bandy UPA.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka Ludwik por.
Ławnicy: (-) Guzynda Tadeusz kpr.
(-) Piasecki Konstanty st. strz.

Za zgodność:^a

Wyrok ten jest prawomocny [...] 1947 r.^b

Przewodniczący:^a

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 151-152.

a. Podpisu brak.

b. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 2 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

52

Nr akt 70/47/GO, „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 26 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Piasecki Konstantyn – jako ławnicy

z udziałem ppor. Szwarcza Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prausego Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznawszy sprawę

cyw. Borsuka Ignacego s. Jakuba, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Borsuk Ignacy s. Jakuba i Rozalii Orłowskiej, urodzony 23 marca 1921 r. w Olszanicy pow. Lesko, narodowości ukraińskiej, zawód laborant zbożowy, wykształcenie 10 klas szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od kwietnia 1946 r. do dnia 13 maja 1947 r. pod ps. „Lis” był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem, pełniąc w niej funkcję pomocnika charczowego gospodarczego, tj. zbierając żywność dla sotni „Kryłacza” ze wsi Siemuszowa, Hołowcza^a, Wuj-

skie, Załuże, Bykowce i Olchowce — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ oraz art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się utratę całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że w czasie i miejscu jak wyżej, bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 automat PPSz i 1 karabin rosyjski z nabojami — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony w kwietniu 1946 zwerbowany został do Ukraińskiej Powstańczej Armii dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego płd.-wsch. ziem i przez 2 miesiące przebywał w bandzie w lesie, po czym, jako niezdolny do służby liniowej, skierowany został do pełnienia czynności w kuszczu „Oleha”², jako charczowy gospodarczy. Funkcję powyższą oskarżony pełnił do dnia 13 maja 1947 r. zbierając dla sotni „Kryłacza” żywność we wsi Siemuszowa, Hołowca³, Wujskie, Załuże, Bykowce i Olchowce. Łącznie zebrał oskarżony 30 metrów zboża, 160 kg masła, 10 kg bobu i 10 kg grochu. Zebrane produkty oskarżony magazynował w bunkrach specjalnie na ten cel wybudowanych, a następnie wydawał je na zlecenie swego przełożonego „Oleha” dla szpitala i dla sotni „Kryłacza”. Podczas pobytu w bandzie oskarżony posiadał bez zezwolenia 1 automat PPSz i 1 karabin z nabojami. W kwietniu 1947 r. oskarżony skomunikował się ze swoją siostrą zamieszkałą w Poznaniu i, uzyskawszy od niej lewe dokumenty na nazwisko Turecki Stanisław, dnia 5 czerwca 1947 r. oddalił się od swej bandy w celu wyjazdu na zachód i w drodze do stacji kolejowej Załuże ujęty został przez operujące w tym miejscu Wojsko Polskie.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzucanych mu przestępstw i wyjaśnił, jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę oskarżonego za udowodnioną i wymierzył mu stosowną karę. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstwa w bandzie i na szkodę interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący:^b

Ławnicy:^b

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 153-154.

a. Winno być: Hłomcza.

b. Podpisów brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 1 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

2. „Oleń” – nazwisko nieznane – dowódca kuszczu w Rejonie V, Nadrejonu „Chłodny Jar”.

53

Nr akt. 76/47/GO, W"

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 26 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący

2) kpr. Guzynda Tadeusz

3) st. strz. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 26.VI.1947 r.

cyw. Kowalczyka Juliana s. Mikołaja i Anny Wojczyk, ur. 27.XII.1926 r. w Malawie pow. Przemyśl, tam zam., Ukrainka, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 oraz art. 1 § 1 i 3 Dekr. z 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Kowalczyk Julian s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

1) że od lipca 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 15 czerwca 1947 r., w Maławie pow. Przemyśl był czł. tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą „Ukraińska Powstańcza Armia”, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Jara” i „Kryłacza” pod ps. „Družba”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w czasie przynależności do bandy dopuścił się gwałtownego zamachu z bronią w rękę na jednostkę Polskich Sił Zbrojnych: a) w jesieni 1945 r. na terenie Birczy, gdzie zginęło 27 żołnierzy WP; b) 6.I.1946 r. na terenie Birczy; c) 4.II.1947 r. na terenie wsi Turnica; d) w maju 1947 r. w lesie nad Leszczawką; e) w czerwcu 1947 r. w lesie nad Zawadką — na nie ustalone jednostki WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kbk rosyjski Nr 6183 i 80 naboji do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 4 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kbk ros. Nr 6183 z 23 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci, oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W lipcu 1945 r. osk-ny Kowalczyk wstąpił do bandy „UPA” i został przydzielony do sotni „Jara”. Po otrzymaniu ps. „Družba” oraz karabinu z 40 nabojami został wcielony do czoty „Hada”. Tam przez okres jednego tygodnia przechodził wyszkolenie bojowe, po czym przeniesiono go do

sotni „Kryłacza”, gdzie początkowo pełnił funkcję wartownika. W lecie 1945 r. osk-ny wspólnie z czł. sotni dokonał napadu rabunkowego na wieś Tomaszów i Leszczawę, gdzie zabrał bydło, odzież zimową i spalił 6 zabudowań. W jesieni 1945 r. sotnie „Jara”, „Kryłacza”, „Łastiwki” i „Burlaki” pod d-twem kuriniego¹ ps. „Konnyk”² wzięły udział w paleniu miasteczka Bircza. W czasie akcji tej zostało zastrzelonych 27 żołnierzy WP. 6 stycznia 1946 r. dokonał ponownie gwałtownego zamachu na żołnierzy WP w Birczy, w tym samym składzie co poprzednio. 4 lutego 1947 r. sotnia „Kryłacza” stoczyła walkę z WP w lesie turnickim, w czasie której osk-ny strzelał do żołnierzy. W maju 1947 r. brał udział w potyczce z wojskiem w lesie k. Leszczawy. W czerwcu zaś 1947 r., w chwili wycofania się sotni „Kryłacza” z miejsca postoju, sotnia w/w nawiązała łączność ogniową z wojskiem. Wtenczas, na skutek silnego ognia ze strony wojska, banda została rozbita, a d-ca jej „Kryłacz” zastrzelony. Od tej chwili d-two objął „Burlak” przenosząc się do lasów brzeżawskich. 15 czerwca 1947 r. osk-ny został ujęty wraz z bronią i 80 nabojami przez oddział WP.

Osk-ny w czasie rozprawy sądowej przyznał się do winy, a na swe usprawiedliwienie nic nie podał. Oskarżony ponadto wyjaśnieniami swymi i sposobem ich podawania zadokumentował swe zdecydowanie wrogie stanowisko względem Państwa i Narodu Polskiego. Przy wymiarze kary Sąd nie mógł dopatrzeć się żadnych okoliczności łagodzących, a jako wysoce obciążające przyjął ogrom zbrodni i morderstw dokonanych na osobach żołnierzy WP oraz ludności cywilnej. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^a

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Piasecki st. strzel.

Za zgodność:^b

Wyrok ten jest prawomocny dnia 30.VI.1947 r.³

Przewodniczący:³

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 157-158.

a. Podpisu brak.

b. Podpis nieczytelny.

1. Kurinnyj (ukr.) – dowódca kurenia.

2. „Konnyk” – nazwisko nieznane – porucznik UPA, dowódca kurenia przemyskiego, 26 Odcinka Taktycznego UPA „Łemko”. Poległ 6 stycznia 1946 r. w boju pod Birczą. Pośmiertnie awansowany do stopnia podpułkownika. Jego następcą został mjr Petro Mykołenko („Bajda”).

3. Wyrok śmierci został wykonany 2 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 26 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 26.VI.1946 r.

1) cyw. Rapacza Michała s. Teodora i Katarzyny Kryś, ur. 22.VII.1925 r. w Lipie pow. Turka, zam. w Bukowinie, pow. Iczyn³, Ukrainka, robotnika rol., 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarż. o popeł. przest. z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

2) cyw. Olejarczyka Włodzimierza s. Iwana i Anny Drabik, ur. 15.V.1927 r. w Ropience pow. Lesko, tam zam., Ukrainka, rolnika, 2 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarż. o popeł. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

3) cyw. Hatały Józefa s. Stefana i Teresy Kitek, ur. 10.V.1927 r. w Monastercu⁵ pow. Lesko, tam zam., Ukrainka, rolnika, 7 kl. szk. powsz. i 2 kl. przemysłowej, kawalera, w wojsku nie służącego, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

4) cyw. Ćwieka Jana s. Grzegorza i Anny Marynczak, ur. 27.XII.1929 r. w Aksmanicach pow. Przemyśl, tam zam., Ukrainka, rolnika, 3 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popeł. przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

- 1) osk-ny Rapacz Michał s. Teodora

w i n i e n j e s t :

1) że od czerwca 1946 r. do 26.V.1947 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, występując w charakterze strzelca pod pseudonimem „Dubenko” w sotni „Łastiwki”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w okresie przynależności do bandy UPA, jako RKM-ista, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych: w lipcu 1946 r. w lesie kormaniczkim, w zimie 1946 r. w miejscowości Tworylne, gdzie zostało zabitych 36 żołnierzy, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb „Mauser” z amunicją, następnie RKM z amunicją oraz kb rosyjski z 60 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb „Mauser” z amunicją, RKM z amunicją oraz kb rosyjskiego z 60-ma nabojami do niego na rzecz Departamentu Uzbrojenia WP.

2) osk-ny Olejarczyk Włodzimierz s. Iwana

w i n i e n j e s t :

1) że od września 1946 r. do 14 czerwca 1947 r. w Ropieńce był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w sotni „Łastiwki” funkcję strzelca pod ps. „Triska”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb rosyjski z 20 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb rosyjskiego z 20 nabojami do niego na rzecz Departamentu Uzbrojenia WP.

3) osk-ny Hatała Józef s. Stefana

w i n i e n j e s t :

1) że od sierpnia 1946 r. do 26 maja 1947 r. w Monastyrze^b, był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję spec-kuriera w grupie „Czumaka”¹ pod ps. „Kałyna”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie posiadał bez zezwolenia broń palną PPSz z 72 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek automatu PPSz z 72 nabojami do niego na rzecz Departamentu Uzbrojenia WP.

4) osk-ny Ćwiek Jan s. Grzegorza

w i n i e n j e s t :

1) że od 18 kwietnia 1947 r. do 22 maja 1947 r. w Aksmanicach pow. Przemysł był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc w niej funkcję spec-kuriera w siatce cywilnej pod ps. „Kwitek”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz kb rosyjski z 25 szt. naboji do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kbk ros. z 25 nabojami do niego na rzecz Departamentu Uzbrojenia WP.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samych osk-nych, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Na terenie V-go rejonu, obejmującego okolice Sanoka i Leska, w/g podziału nielegalnych ukraińskich władz cywilnych wchodzących w skład UPA, został zwerbowany do sotni „Łastiwki” osk-ny Rapacz Michał, Olejarczyk Włodzimierz i Hatała Józef.

Osk-ny Rapacz zwerbowany do bandy w czerwcu 1946 r. przez członka SB pod ps. „Krutyj”, został wcielony do czoty „Małyniaka”, gdzie otrzymał ps. „Dubenko” oraz kb „Mauser” wraz z amunicją. Po wyszkoleniu bojowo-politycznym pełnił funkcję strzelca, początkowo z kb, a następnie z RKM-mem, pełnił funkcję wartownika przy tzw. „szkole podchorążych UPA”² w lesie kormanickim powiatu przemyskiego. W lipcu 1946 r. przy wycofywaniu się podchorążych UPA w lasy wywiązała się walka z oddziałem WP, w czasie której

osk-ny wystrzelał dwa dyski amunicji z RKM-u. Na skutek tego zajścia zginęło 36 żołnierzy. Drugą łączność ogniową z oddz. WP nawiązał w Tworylnym, w zimie 1946 r., gdy sotnia „Łastiwki” na skutek naporu wojska wycofywała się w lasy. Od 31 grudnia 1946 r. do 1 maja 1947 r. przebywał w połowym szpitalu należącym do sotni „Łastiwki”, ponieważ został ranny w lewą rękę podczas czyszczenia RKM-u. Po wyzdrowieniu otrzymał funkcję spec-kuriera przy SB (Służba Bezpieczeństwa). Na skutek wszczętej akcji przez WP p-ko bandom UPA, przestał działać na rozkaz d-cy kurierów ps. „Ihor”³. Aresztowany został w dniu 26 maja 1947 r. w kryjówce, wraz ze spec-kurierem Hatałą Józefem ps. „Kałyna” z posiadaną bronią i 60 nabojami.

Osk-ny Olejarczyk został zwerbowany do bandy UPA we wrześniu 1946 r. w Ropience przez czł. sotni „Łastiwki”, wcielony następnie do czoty „Małyniaka” otrzymał ps. „Triska” oraz karabin z 20 nabojami, początkowo pełnił funkcję strzelca. W jesieni 1946 r. usiłował dwukrotnie zbiec z bandy, lecz przez obydwie razy został schwytany przez SB i zaprowadzony do sotni. Aresztowany został 14.VI.1947 r. przez funkcjonariuszy MO. Posiadaną broń uprzednio zostawił w lesie. Osk-ny ten nie brał udziału w gwałtownych zamachach ani w grabieży mienia, pełnił jedynie funkcję pomocniczą wewnątrz bandy.

Osk-ny Hatała wstąpił do bandy w sierpniu 1946 r. w miejscowości Manasterzec i wcielony został do grupy spec-kurierów pod d-twem „Czumaka”. Po otrzymaniu ps. „Kałyna” i automatu PPS z pełnym dyskiem amunicji trudnił się przenoszeniem sztafetek z V-go rejonu pod d-twem „Czumaka” do II-go rejonu pod d-twem „Pimsty”⁴. Osk-ny korespondencję odnosił raz jeden do dwóch razy w tygodniu przebywając trasę między dwoma rejonami pieszo przez przeciąg jednej nocy. Czynność swą spełniał bez przerwy do chwili swego aresztowania. Ujęty został z posiadaną bronią w kryjówce przygotowanej w lesie.

Osk-ny Ćwiek Jan zwerbowany został do bandy w kwietniu 1947 r. przez „Tisa”⁵, „Sołoweja”⁶. Tam otrzymał ps. „Kwitek”⁷ oraz karabin. W bandzie pełnił funkcję ochrony osobistej „Sołoweja”. Trzy tygodnie po wstąpieniu do UPA został wysłany do miejscowości Leszczowa i po drodze został ujęty przez żołnierzy WP, przedtem jednak „Bereza”⁷ dał rozkaz ukrycia się na drzewach i zorganizowania obrony przed wojskiem. W czasie walki „Bereza”, „Ostry” i „Sroka” zostali zabici, a osk-ny Ćwiek ujęty.

Oskarżeni wymienieni w sentencji wyroku w czasie rozprawy sądowej przyznali się do winy. Czyny przez nich popełnione, tak pod względem przedmiotowym, jak podmiotowym, wyczerpują w zupełności znamiona zarzucanych im przestępstw. Przy wymiarze kary odnośnie wszystkich osk-nych nie przyjął Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające ustalił – wysokie napięcie złej woli, popełnienie przestępstwa w bandzie na szkodę najżywoźniejszych

interesów Państwa i Narodu Polskiego. Sąd uznał, że jedyną karą, na jaką oskarżeni zasłużyli, jest najwyższy wymiar i taki im wymierzył.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^d Przewodniczący: (–) por. Kiełtyka
Ławnicy: (–) kpr. Guzynda
(–) st. strzel. Piasecki

Za zgodność:^d

Wyrok ten jest prawomocny 30.VI.1947 r.⁸

Przewodniczący:^d

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 159-162.

- a. Winno być: Bóbrka.
- b. Winno być: Manastercu.
- c. Winno być: „Kwitka” (ukr.) – kwiat.
- d. Podpisu brak.
1. „Czumak” – Michał Kołos – komendant grupy kurierskiej Rejonu V, Nadrejonu „Chołodny Jar”, Okręgu I OUN. Dalszy los nieznany.
2. Mowa o drugim kursie Szkoły Podoficerskiej UPA im. ppłk. „Konyka”, trwającym od 3 maja do 30 czerwca 1946 r., który ukończyło 120 elewów. Pierwszy kurs Szkoły Podoficerskiej, zorganizowany w rejonie Jawornika Ruskiego (IV-VIII.1945), ukończyło 90 żołnierzy. 24 czerwca 1946 r. doszło do boju między kursantami Szkoły Podoficerskiej UPA i Szkoły Podoficerskiej 22 Pułku Piechoty WP z Przemyśla. Zginęło 26 żołnierzy WP bez strat po stronie UPA.
3. Informacja błędna. „Ihor” – Włodzimierz Kit – był prowidykiem Rejonu V, Nadrejonu „Chołodny Jar”.
4. „Pimsta” – nazwisko nieznane – komendant grupy kurierskiej Rejonu II. Dalszy los nieznany.
5. „Tišo” – Wasyl Hadaj (także „Bityj”, „Bojczuk”) – prowidyk Rejonu II, Nadrejonu „Chołodny Jar”.
6. „Sołowej” – nazwisko nieznane – komendant grupy kurierskiej Rejonu II, Nadrejonu „Chołodny Jar”. W jej skład wchodził: „Bereza”, „Bystryj”, „Don”, „Karp”, „Lisowyk”, „Skala”, „Sokil” i „Witer”. Ich zadaniem było przenoszenie poczty do wszystkich pięciu rejonów nadrejonu, utrzymywanie łączności między sotniami operującymi na terenie pow. przemyskiego oraz kuszczami. Grupa kurierska stacjonowała przy sotni „Łastiwki”. Dalszy los „Sołowja” nieznany.
7. „Bereza” – nazwisko nieznane – pochodził ze wsi Jamna Dolna pow. Przemyśl, zastępca „Sołowja”, poległ 25 maja 1947 r. w lesie turnickim koło rodzinnej wsi, w trakcie przenoszenia meldunku.
8. Wyrok śmierci na skazanych: Michale Rapaczu, Włodzimierzu Olejarczyku i Józefie Hatale został wykonany 2 lipca 1947 r. w Rzeszowie. Jan Cwiak został utaskawiony 15 lipca 1947 r. – karę śmierci zamieniono na 10 lat więzienia.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 27 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym w dniu 27.VI.1947 r.

cyw. Dziwka Władysława s. Mikołaja i Tekli Pełych, ur. 10.VIII.1927 r. w Żohatyniu pow. Przemyśl, Ukrainka, rolnika, 4.kl. szk. powsz., kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Dziwka Władysław s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

1) że od stycznia 1947 r. do dnia aresztowania, tj. 9 czerwca 1947 r., w wsi Zuchatyn^a był czł. tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Dziobenko”, czym usiłował oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w okresie przynależności do bandy UPA z bronią w ręku dokonał gwałtownych zamachów na jednostki Polskich Sił Zbrojnych: 2.VI.1947 r. w miejscowości Lachawa, 7 czerwca 1947 r. w miejscowości Wielki Las, 9 czerwca 1947 r. w bukowskim lesie — na nie ustalone jednostki WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu przechowywał bez zezwolenia władz broń palną kb ros. Nr 3548 z 60 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek 1 kb ros. Nr 3548 i 81 naboji do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samego osk-nego oraz odczytanych dokumentów (k. 2 i 3), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Pod koniec stycznia 1947 r. został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Dziwyk i wcielony do czoty „Żeleźniaka”^b, roju „Hontara”², gdzie otrzymał ps. „Dziobenko” oraz karabin ros. z 60 nabojami. Po przejściu wyszkolenia bojowo-politycznego trwającego trzy tygodnie, brał udział w gwałtownych zamachach na żołnierzy WP, a mianowicie: 2.VI.1947 r. w miejscowości Lachawa, gdzie walka trwała ok. 25 minut. Następnie stoczył walkę wspólnie z sotnią „Hromenki”, do której należał, w Wielkim Lesie, w dniu 6 czerwca 1947 r. i 9 czerwca 1947 r. w bukowskim lesie, z nieustalonym bliżej oddziałem WP. Podczas ostatniego spotkania bojowego z wojskiem dwukrotnie strzelał do żołnierzy. W tym czasie sotnia „Hromenki” została rozbita, a niedobitki wycofywały się w stronę granicy polsko-czechosłowackiej, aby udać się za granicę. Osk-ny oderwawszy się od grupy został aresztowany razem z bronią przez funkcjonariuszy SOK w dniu 9.VI.1947 r.

Powyzsze ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego złożonych w toku rozprawy sądowej. Czyny przezeń popełnione wyczerpują w zupełności znamiona zarzuconych mu przestępstw, których winnym uznał go Sąd. Przy wymiarze kary nie znalazł Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciąż-

ające przyjął popełnienie przest. w bandzie oraz ilość gwałtownych zamachów na żołnierzy WP.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^c Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Piasecki st. strzel.

Za zgodność:^c

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^d

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 165-166.

a. Winno być: Żohatyn.

b. Winno być: „Zaliziak”.

c. Podpisu brak.

d. Daty brak.

1. Wyrok został wykonany 2 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

2. „Hontar” – nazwisko nieznané – dowódca drugiego roju w czocie „Zaliziaka”.

56

Nr akt 78/47/GO, „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 27 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 27.VI.1947 r.

cyw. Sycza Michała s. Andrzeja i Anny Szawaj, ur. 23.X.1927 r. w-Onyszkach pow. Lubaczów, tam zam., Ukrainka, robotnika, 3 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karane-

go, osk-nego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Sycz Michał s. Andrzeja

w i n i e n j e s t :

1) że od stycznia 1945 r. do 23 kwietnia 1947 r. na terenie wsi Onyszki był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, występując w sotni „Kalinowicza” w charakterze strzel. pod ps. „Sirko”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w okresie należenia do bandy UPA, dopuścił się gwałtownych zamachów z bronią w ręku na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: na wiosnę 1945 r. w miejscowości Zalesie, w lutym 1946 r. w m. Zastawne i w kwietniu 1947 r. w m. Piskórze, strzelając z posiadanej broni do żołnierzy, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb syst. „Mauser” z 70 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek jednego kb syst. „Mauser” z 70 nabojami do niego na rzecz Departamentu Uzbrojenia WP.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W styczniu 1945 r. wstąpił do sotni „Kalinowicza”² osk-ny Sycz. Tam wcielono go do czoty pod dowództwem „Tuczy”³, roju „Kowalenki”⁴. Następnie otrzymał ps. „Sirko” oraz broń i amunicję. Początkowo, przez dłuższy okres czasu, przechodził wyszkolenie strzeleckie i polityczne, a następnie brał udział w walkach z WP, w paleniu wsi i grabieży. Ponadto pełnił służbę wartowniczą. Na wiosnę 1946 r. spalił, wspólnie z sotnią „Kalinowicza”, miejscowości: Zalesie, Piskórze, Zastawne, Wietlin, Makowisko, Sońnica i Jazowice⁵. W tej ostatniej wsi własnoręcznie spalił 6 stodół. Na wiosnę 1945 r. brał udział w walce z WP w Zalesiu. Następnie w lutym 1946 r. w m. Zastawne i w kwietniu 1946 r. w m. Piskórze. Banda „Kalinowicza” przebywała przez cały okres istnienia w lasach sieniawskich k. Biłgoraja. Osk-ny był w bandzie bez przerwy, aż do chwili aresztowania, tj. 23.IV.1947 r. Aresztowany został w Makowiskach, gdy wspólnie z innymi czł. wybrał się do wsi po żywność.

Osk-ny w czasie rozprawy przyznał się do winy podając, że w bandzie był tak długo, gdyż się bał. Tłumaczeniu temu Sąd oczywiście wiary nie dał, albowiem jest ono gołosłowne i nie wytrzymujące żadnej krytyki. Osk-ny w bandzie otrzymał mundur ze zrabowanego materiału. Przy wymiarze kary nie dopatrzył się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako wybitnie obciążające przyjął: 2 i 1/2 letni okres pobytu w bandzie, trzykrotne dokonanie zamachu na WP, podpalanie wsi oraz wysokie napięcie złej woli.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^b Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.
Ławnicy: (–) Guzynda kpr.
(–) Piasecki st. strzel.

Za zgodność:^b

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^c

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 163-164.

a. Miejscowości o takiej nazwie nie było.

b. Podpisu brak.

c. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 2 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

2. Informacja błędna. Dowódcą sotni w tym czasie był „Bałaj”.

3. „Tucza” – Mikołaj Taraban – podporucznik UPA. Ur. 30 marca 1921 r. we wsi Budomierz pow. Lubaczów. Do UPA wstąpił na początku 1945 r., początkowo pełnił funkcję dowódcy pierwszej czoty w sotni „Pidkowy”, kureniu „Zaliziaka”, a po odejściu „Pidkowy” do USRR, w sotni „Bałaja”. Po śmierci „Bałaja” w lipcu 1946 r. dowodził sotnią aż do jej rozwiązania we

- wrzeźniu 1947 r. Część żołnierzy przeszła na terytorium USRR, pozostali, wraz z „Tuczą”, do woj. olazyńskiego. W listopadzie 1947 r. „Tucza” zorganizował 8-osobowy oddział, który działał na terenie pow. biakupieckiego. 18 sierpnia 1948 r. dotarł do amerykańskiej strefy okupacyjnej Niemiec. Mieszka w USA.
4. „Kowalenko” — nazwisko nieznanne — dowódca roju w sotni „Bałaja”.

57

Nr akt 79/47/GO „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 28 czerwca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 28.VI.1947 r.

cyw. Jadcyszyna Jarosława s. Wasyla i Julii Giera, ur. 25.III.1928 r. w Siemuszowej pow. Sanok, tam zam., Ukraińca, rolnika, 3 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł:

Osk-ny Jadcyszyn Jarosław s. Wasyla

w i n i e n j e s t:

1) że od października 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 13.VI.1947 r., był członkiem tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Kryłacza” pod ps. „Szram”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w maju 1947 r. w Starej Birczy z bronią w ręku dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostkę Polskich Sił Zbrojnych strzelając z broni palnej do żołnierzy, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb „Mauser” Nr 4752 z 50 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, za przest. wymienione pod 2) i 3). Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb „Mauser” Nr 4752 z 50 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

Na podstawie wyników rozprawy, oraz odczytanych dokumentów, karta 1 i 2, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W październiku 1946 r. Polowa Żandarmeria z sotni „Kryłacza” zwerbowała do bandy osk-nego Jadczyżyna. Następnie udał się wraz z żandarmami w lasy, gdzie przechodził przeszkolenie strzeleckie przez trzy tygodnie. Przedtem zaś otrzymał ps. „Szram” i kb „Mauser” z 50 nabojami. Wcielono go do drugiej czoty pod d-twem ps. „Hołyj”¹. W bandzie przebywał bez przerwy do późnej jesieni 1946 r. Od tego czasu osk-ny z jedną czotą „Kryłacza” wysłany został w Karpaty w celu budowania bunkra przeznaczanego na szpital bandy. Po ukończeniu roboty, wrócił do miejsca zakwaterowania i przebywał przez okres zimy 1946 r. i wiosny 1947 r. W maju 1947 r. sotnia „Kryłacza” i „Burlaki” przedzierały się przez San k. Starej Birczy. W czasie przepawy wywiązała się strzelanina między WP a bandą, w czasie której osk-ny dwukrotnie strzelał w stronę żołnierzy. Aresztowany został 13 czerwca 1947 r. razem z bronią przez żołnierzy WP.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach osk-nego złożonych w toku rozprawy sądowej. Osk-ny przyznał się do winy nie okazując skruchy ani żalu. Przy wymiarze kary nie przyjął Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające ustalił: popełnienie przestępstw w bandzie dokonującej morderstw i grabieży.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^a

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Piasecki st. strzel.

Za zgodność:^b

Wyrok ten jest prawomocny dnia 1.VII.1947 r.²

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 167-168.

a. Podpisu brak.

b. Podpis nieczytelny.

1. „Hołój” – Zajać Wasyl – buławny (sierżant) UPA. Ur. 19 września 1913 r. we wsi Wołcze pow. Turka. W UPA od lipca 1944 r., początkowo w sotni „Burlaki” jako d-ca roju, następnie PŻ i buńczuczny. Od 19 listopada 1946 r. pełnił funkcję dowódcy drugiej czoty w sotni ppor. Jarosława Kociółka („Kryłacza”). Zginął 16 marca 1947 r.
2. Wyrok śmierci został wykonany 8 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

58

Nr akt 80/47/GO, W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 2 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 2.VII.1947 r.

1) cyw. Dobosza Hryca s. Michała i Joaški Potockiej, ur. 1.V.1927 r. w Rakowej pow. Sanok, tam zamieszkałego, Ukraińca, 2 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 9 morgów pola i dom, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

2) cyw. Łyszyka Ilka s. Iwana i Marii Dwulit, ur. 3.VIII.1927 r. w Paszowej pow. Lesko, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 4.kl. szk. pow., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

1) osk-ny Dobosz Hryc s. Michała

w i n i e n j e s t :

1) że od 28.I.1947 r. do dnia aresztowania, tj. 13.VI.1947 r. w Rakowej był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc w niej funkcje strzelca pod ps. „Łoza” w sotni „Kryłacza” — tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że jako członek bandy UPA z bronią w rękę dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w maju 1947 r. w miejscowości Koniusza, 10.V.1947 r. w lesie koło Rybotycz i 13.VI.1947 r. we wsi Zawadka, strzelając do żołnierzy, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: karabin węgierski, a następnie karabin rosyjski z 80-ma szt. amunicji do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw

honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

2) osk-ny Łyszyk Ilko s. Iwana

w i n i e n j e s t :

1) że od lutego 1947 r. do dnia aresztowania, tj. 13.VI.1947 r., w Paszowej był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Kryłacza” pod ps. „Zawziatyj”, a następnie „Dub”, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

2) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku dokonał gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w końcu lutego 1947 r. w miejscowości Jamna Górna, w maju 1947 r. w Koniuszy i w dniu 13.VI.1947 r. w Zawadce, strzelając do żołnierzy z posiadanego karabinu, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb syst. „Mauser” z 40-toma nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek drewnianego pudełka z zawartością 200 g trotylu i 80 szt. amunicji do kb rosyjskiego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Uzasadnienie

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samych osk-nych, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

28.I.1947 r. w Rakowej został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Dobosz Hryc. Następnie przydzielono go do sotni „Kryłacza”, do czoty „Hołoho”, roju „Rizuna”. Tam otrzymał ps. „Łoza” oraz karabin węgierski, z którym przechodził wyszkolenie bojowe przez okres jednego miesiąca. Po okresie rekrucim zaopatrzonego w karabin rosyjski i 80 naboji do niego, który posiadał do końca pobytu w bandzie. Do kwietnia 1947 r. osk-ny brał udział w budowie bunkrów w Karpatach. Po powrocie stamtąd, wraz z innymi członkami bandy brał udział w walce z żołnierzami WP. W kwietniu 1947 r. banda „Kryłacza” nawiązała łączność ogniową z żołnierzami WP. W miejscowości Koniusza, gdzie walka trwała ok. 10-ciu minut. 10.V.47 r. w lesie koło Rybotycz wywiązała się ponownie walka między bandą UPA a oddziałem wojska, która trwała również ok. 10-ciu minut. Wreszcie, 13.VI.47 r. brał udział w walce z WP, w tym momencie, gdy sotnie „Kryłacza” i „Burlaki”, połączywszy się razem, przedzierały się przez Karpaty w stronę Czechosłowacji. Wówczas, na skutek wynikłej strzelaniny, padło wielu żołnierzy WP. Aresztowany został przez oddział wojska w Rakowej, mając przy sobie pudełko trotylu i 80 naboji do kb rosyjskiego.

Osk-y Łyszyk Ilko został zwerbowany do bandy „Kryłacza” w lutym 1947 r. przez „Komara” i „Weselo”, członków PŻ (Polowa Żandarmeria) wchodzącej w skład sotni. Przydzielono go do czoty „Hołoho”, w której otrzymał ps. „Zawzięty”. Po niedługim czasie, ze względów konspiracyjnych, nazwany został ps. „Dub”. W bandzie otrzymał karabin niemiecki i 40 naboji do niego, pełniąc funkcję strzelca do momentu aresztowania, tj. 13.VI.1947 r. Osk-ny ten ponadto brał udział w dokonywaniu gwałtownych zamachów na oddz. WP, a mianowicie: w końcu lutego 1947 r. w miejscowości Jamna Górna wystrzelił około 10 razy w stronę żołnierzy. Następnie gwałtownych zamachów opisanych w sentencji wyroku dopuścił się wspólnie z osk-nym Doboszem. Aresztowany został 13.VI.1947 r. przez WP.

Obydwaj osk-ni przyznali się do winy w toku rozprawy sądowej, nie podając nic istotnego na swe usprawiedliwienie. Odnośnie osoby osk. Łyszyka nabrał Sąd przekonania, iż jest on przestępcą z urodzenia, gotowym dokonać największych nawet zbrodni. Spostrzeżenia te poczynił Sąd w toku rozprawy. Przy wymiarze kary odnośnie obydwóch oskarżonych nie dopatrzył się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające

przyjął popełnienie przestępstwa w bandzie, usiłującej oderwać część ziem od Państwa Polskiego, oraz wysokie napięcie z jej woli.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^b Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.
Ławnicy: (–) Guzynda kpr.
(–) Piasecki st. strz.

Za zgodność: Szwarc

Wyrok ten jest prawomocny dnia 6.VII.1947 r.¹

Przewodniczący:^b

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 173-175.

a. Winno być: „Zawziatyj”.

b. Podpisu brak.

1. Wyrok śmierci na obydwu skazanych został wykonany 8 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

59

Nr akt 82/47/GO, „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 2 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Piasecki Konstanty – jako ławnicy

z udziałem ppor. Szwarca Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznawszy w trybie doraźnym sprawę cyw. Kałamaja Mikołaja s. Stefana, osk-nego o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 1 § 1 Dekretu z 16 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

cyw. Kałamaj Mikołaj s. Stefana i Anny Sołoduckej³, ur. 9 grudnia 1922 r. w m. Wierzbica pow. Tomaszów Lubelski, narodowości ukraińskiej, zawód

rolnik, wykształcenie 4 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

1) że od maja 1945 r. do dnia 6 czerwca 1947 r. w Wierzbicy był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnią część ziem i przez ten czas przynosił nielegalną pocztę oraz dostarczał podwód dla bandy — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ oraz art. 49 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

2) że w czasie i miejscu jak wyżej bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin z nabojami — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną, a to karę śmierci wraz z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem na rzecz Skarbu Państwa całego mienia skazanego.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Osk-ny zwerbowany został w maju 1945 r. przez „Jarego”¹ do Ukraińskiej Powstańczej Armii dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego pld.-wsch. ziem i przydzielony do kuszczka „Łewka”². Przebywając w bandzie osk-ny otrzymał ps. „Hromowyj”, karabin i przeszedł wyszkolenie wojskowe i polityczno-wychowawcze. W bandzie osk-ny przebywał do dnia ujęcia go przez Wojsko Polskie, tj. do dnia 6 czerwca 1947 r., przy czym, przez cały ten okres czasu, w myśl dawanych mu zleceń kuszczowego „Jarego”, przynosił nielegalną pocztę organizacyjną oraz, na terenie swej wsi Wierzbica, dostarczał podwozy dla bandy. W okresie od maja 1945 r. do dnia 6 czerwca 1947 r. bez zezwolenia posiadał karabin z nabojami.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzucanych mu przestępstw. Rozpo-

znając całokształt sprawy Sąd uznał winę osk-nego odnośnie zarzucanych mu przestępstw za udowodnioną i wymierzył mu za nie stosowne kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczności obciążające, popełnienie przestępstw w bandzie na szkodę interesów Państwa a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (-) dr mjr Malinowski Marian
Ławnicy: (-) kpr. Guzynda Tadeusz
(-) kpr. Piasecki Konstantyn

Decyzja Dowódcy Grupy Operacyjnej „Wisła”

Zatwierdzam: (-) gen. Mossor

Pieczęć okrągła z napisem:
Wojsko Polskie

Sztab Jedn. Wojsk. „Wisła”
Dnia 2 lipca 1947 r.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny z dniem 6.VII.1947 r.³

(-) dr mjr Malinowski M.

Za zgodność: ppor. Szwarz Zbigniew

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 176-177.

a. Winno być: Anny Sołoducha.

1. „Jaryj” — nazwisko nieznanne.

2. „Ływko” — nazwisko nieznanne — dowódca kuszczu, w którego skład wchodziły miejscowości z rejonu wsi Wierzbica w pow. Tomaszów Lubelski.

3. Wyrok śmierci został wykonany 8 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

60

Nr akt 81/47/GO „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 2 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz

3) st. strz. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojs. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym w dniu 2.VII.1947 r.

cyw. Terefenko Stefana s. Marii Petryk, ur. 19.VIII.1928 r. w Paszowej pow. Leską i tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 5 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Terefenko Stefan s. Michała

w i n i e n j e s t :

1) że od sierpnia 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 17.VI.1947 r., w Paszowej był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południową^a część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca pod ps. „Rak” w sotni „Kryłacza”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że jako członek bandy UPA z bronią w rękę dopuścił się gwałtownych zamachów na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w listopadzie 1946 r. w miejscowości Laski i w kwietniu 1947 r. w miejscowości Kormanice, strzelając do żołnierzy z broni palnej, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kb syst. „Mauser” z 30 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP za czyn opisany pod 2) i 3) orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego majątku na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W sierpniu 1946 r. został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Terefenko. Następnie, wcielony do sotni „Kryłacza”, pełnił funkcje strz. w roju „Opryszka”^a pod ps. „Rak”. Bezpośrednio po otrzymaniu pseudonimu dostał karabin „Mauser” z 30-ma nabojami. Przez okres kilku tygodni przechodził wyszkolenie strzeleckie, a następnie wraz z całą bandą przebywał w lasach powiatu przemyskiego, sanockiego i leskiego. W listopadzie 1946 r. wspólnie z innymi bandytami dokonał gwałtownego zamachu na żołnierzy WP, uciekając z pola walki z powodu silnego ognia od strony wojska. Do wiosny 1947 r. przebywał bez przerwy w bandzie. W kwietniu 1947 r. w miejscowości Kormanice stoczył ponownie walkę z oddz. żołnierzy, oddając w ich stronę trzy strzały. Aresztowany został w dniu 17.VI.1947 r., gdy oderwawszy się od sotni szedł w stronę Tyrawy Wołoskiej, przez patrol MO.

Osk-ny w toku rozprawy sądowej przyznał się do winy, nie okazując skruchy ani żalu. Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające dokonywanie gwałtownych zamachów na żołnierzy WP oraz wysokie napięcie złej woli.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^b

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Piasecki st. strz.

Za zgodność:^c

Wyrok ten jest prawomocny dnia 6.VII.1947 r.²

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 171-172.

a. Tak w tekście.

b. Podpisu brak.

c. Podpis nieczytelny.

1. „Opryszok” — Borsuk Iwan — wistun (kapral) UPA. Ur. 22 czerwca 1928 r. w Koniaczkowie pow. Jarosław. Do UPA wstąpił w maju 1944 r., od 18 listopada 1946 r. pełnił funkcję dowódcy drugiego roju w sotni ppor. Jarosława Kociółka („Kryłacza”). Zginął 9 czerwca 1947 r. w rejonie wsi Wapowce pow. Przemyśl podczas przeprawy przez rzekę San.
2. Wyrok śmierci został wykonany 24 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 3 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 3 lipca 1947 r.

1) **cyw. Huka Wasyla s. Józefa i Tekli Skorupa**, ur. 22.II.1913 r. w Drohobyczu, bez stałego miejsca zamieszkania, Ukraińca, ślusarza, 4 kl. szk. powsz., w wojsku służącego w roku 1936-1937 w 7. PAC w Poznaniu w stopniu szereg., kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

2) **cyw. Kraśnika Grzegorza s. Jana i Katarzyny Terych**, ur. 13.VII.1923 r. w Podemsczyźnie pow. Lubaczów, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 3 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego — osk-nych o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

1) osk-ny Huk Wasyl s. Józefa

w i n i e n j e s t :

1) że od maja 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 6.VI.1947 r., w miejscowości Werchrata był czl. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Szuma” pod ps. „Hard”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, karabin „Mauser” Nr 9153 i 40 naboji do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP za czyn orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek jednego kb „Mauser” Nr 9153 z 40 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

2) cyw. Kraśnik Grzegorz s. Jana

w i n i e n j e s t :

1) że od kwietnia 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 6.VI.1947 r., był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca pod ps. „Dubowyj” w sotni „Szuma”¹, a następnie prowiantowego w sotni „Bira”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to kb rosyjski, a następnie kb „Mauser” Nr 1066 wraz z 50 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek kb syst. „Mauser” Nr 1066 wraz z 50 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Uzasadnienie

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samych osk-nych, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W maju 1945 r. na terenie wsi Werchrata został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Huk Wasyl, a następnie wcielony do sotni „Szuma”, gdzie otrzymał ps. „Hard”. W ramach sotni przechodził początkowo wykształcenie strzeleckie, a następnie, wobec znajomości obchodzenia się z bronią ze względu na służbę w Wojsku Polskim odbytych przed rokiem 1939, został przydzielony do oddziału wartowniczego. Wspólnie z bandą brał udział w burzeniu domów pozostawionych przez wysiedlonych Ukraińców do ZSRR. W bandzie UPA przebywał bez przerwy aż do chwili aresztowania, tj. 6.VI.1947 r. Jak wynika z wyjaśnień osk-nego, w czasie okupacji niemieckiej pełnił funkcję policjanta ukraińskiego we Lwowie.

Osk-ny Kraśnik wstąpił do bandy UPA w kwietniu 1945 r. i wcielony został do sotni „Bira”, gdzie otrzymał ps. „Dubowyj” oraz broń palną wraz z amunicją. Po przejściu wykształcenia strzeleckiego brał udział razem z sotnią w paleniu wsi Słotwina, gdzie własnoręcznie spalili trzy stodoły. Ponadto palili wieś Dąbrowa oraz w październiku 1945 r. wieś Krzywe oraz Podemszczyznę. Od jesieni 1945 r. do zimy 1946 r. przebywał w bunkrze sanitarnym z powodu zapalenia płuc. Następnie został wcielony do sotni „Szuma”, gdzie pełnił funkcję prowiantowego w czocie „Gonta”. Osk-ny był aktywnym członkiem bandy do momentu aresztowania go w bunkrze przez żołnierzy WP w dniu 6.VI.1947 r. razem z posiadaną bronią.

Obydwaj oskarżeni przyznali się do winy w czasie rozprawy sądowej, nie podając nic na swe usprawiedliwienie. Czyny przez nich popełnione wyczerpują w zupełności znamiona przestępstwa z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., których winnymi ich Sąd uznał wymierzając odpowiednio kary. Przy wymiarze kary nie dopatrył się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął długi okres pobytu w bandzie i palenie wsi opuszczonych oraz zamieszkałych przez lojalnych obywateli.

Decyzja D-cy GO „Wisła” Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.
Ławnicy: (–) Guzynda kpr.
(–) Piasecki st. strzel.

Za zgodność: Szwarz

Wyrok ten jest prawomocny dnia 7 lipca 1947 r.³

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 180-182.

a. Podpisu brak.

1. „Szum” — Jan Szymański — podporucznik UPA, dowódca sotni „Mesnyky” 2, 97a w kureniu mjr. Iwana Szpontaka („Zalizniaka”) i jednocześnie jego zastępca w dowództwie 27 Odcinka Taktycznego „Bastion”. Ur. w 1913 r. w Lublińcu Nowym pow. Lubaczów. Poległ 7 września 1947 r. w rejonie wsi Werchrata.
2. „Gonta” — nazwisko nieznane — dowódca czoty w sotni „Szuma”.
3. Wyrok śmierci na obydwu skazanych został wykonany 8 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

62

Nr akt 84/47/GO, „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 4 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego chor. Paleja Tadeusza z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę w postępowaniu doraźnym dnia 4.VII.1947 r.

cyw. Iwachowa Włodzimierza s. Michała i Anny Leśkiw, ur. 7.IV.1928 r. w Kurowcu^a pow. Lubaczów, zam. w Kubierwoli^b pow. Żółkiew, Ukrainka, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Iwachów Włodzimierz s. Michała

w i n i e n j e s t :

1) że od lutego 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 18.VI.1947 r., w Kubierwoli^b był czł. tajnej nielegalnej organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Peremoła”¹, a następnie „Czawsza”² pod ps. „Worona”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: karabin syst. „Mauser” Nr 353 z 50 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb syst. „Mauser” z 50 nabojami na rzecz WUBP w Rzeszowie.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego ustalił Sąd, że osk-ny Iwachów w lutym 1946 r. został zwerbowany do bandy UPA i wcielony do sotni „Peremoha”. Na drugi dzień po przyjeździe do bandy otrzymał ps. „Worona” oraz karabin z 50 nabojami do niego. W sotni „Peremoha” pełnił funkcję strzelca. Pod koniec lutego 1946 r., na skutek reorganizacji bandy, przydzielony został do sotni „Czausa”, gdzie przebywał do chwili aresztowania go. Osk-ny bez przerwy przebywał w szeregach bandy grasującej na terenie pow. lubaczowskiego i przyległych, kwaterując w lesie. W sotni „Czausa” przechodził dopiero wyszkolenie polityczne oraz strzeleckie. Ujęty został w czasie akcji przez żołnierzy w dniu 18.VI.1947 r. w lesie mosowskim wraz z posiadaną bronią.

Osk-ny przyznał się do zarzucanych mu czynów w toku rozprawy sądowej, dając jasne i logiczne odpowiedzi. Przy wymiarze kary nie dopatrywał się Sąd okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął długi pobyt w bandzie.

Decyzja D-cy GO „Wisła”

Przewodniczący: (-) Kiełyka por.

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Piasecki st. strzel.

Za zgodność:

Wyrok ten jest prawomocny dnia 8.VII.1947 r.³

Przewodniczący: ^c

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 188-189.

- a. Winno być: Krowicy.
- b. Winno być: Kupiczwoły.
- c. Podpisu brak.
1. „Peremoha” — Wasyl Wasylszko — dowódca sotni zorganizowanej na terenie USRR, wchodzącej w skład kurenia „Ema” — „Jewszana” (Dmytro Pełyp). Do Polski sotnia przybyła w sierpniu 1944 r. Liczyła około 80 żołnierzy. W maju 1945 r., po przejściu granicy, została otoczona przez wojska NKWD na terenie byłego poligonu w rejonie Rawy Ruskiej i rozbita. „Peremoha” zginął jesienią 1946 r. na terenie USRR.
2. „Czaus” (błędnie „Czawasz”) — Wasyl Kral — porucznik UPA. Ur. 26 maja 1913 r. w Doroszowie pow. Lwów. W UPA od marca 1945 r., początkowo pełnił funkcję strzelca, następnie dowódcy czoty w sotni „Kulisza” skierowanej w kwietniu 1945 r. przez sztab Okręgu Wojennego „Buh” z USRR na teren pow. włodawskiego, później tomaszowskiego i hrubieszowskiego. Po przekształceniu czoty w samodzielną sotnię i włączeniu jej na początku 1946 r. w skład kurenia „Berkuta” objął dowództwo sotni. We wrześniu 1947 r., po rozbitcu sotni przez WP, „Czaus” przedostał się do Drawska w woj. szczecińskim. Na początku 1948 r. został aresztowany i 10 lutego 1949 r. skazany przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Lublinie na karę śmierci, zamienioną na dożywotnie więzienie. Zwolniony z więzienia w 1955 r., zmarł w latach 80-ych w Dzierżoniowie woj. jeleniogórskie.
3. Wyrok śmierci został wykonany 4 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

63

Nr akt 85/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 4 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszefa 11 w składzie:

- 1) Kiełtyka Ludwik por. — jako przewodniczący
- 2) Guzynda Tadeusz kpr.
- 3) Piasecki Konstanty [st. strzel.] — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego chor. Paleja Tadeusza z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 4.VII.1947 r.

cyw. Kitor Wasyla s. Józefa i Tekli Hachula, ur. 3.V.1912 r. w Ułhówku pow. Tomaszów Lubelski, tam zam., Ukrainka, rolnika, analfabeta, żonatego z Marią Zabłocką, bez majątku, orderów i odznaczeń, w wojsku nie służącego, karanego jednomiesięcznym aresztem za kradzież, osk-nego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Kitor Wasyl s. Józefa

w i n i e n j e s t :

1) że od maja 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 19.VI.1947 r., w Ułhówku był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca w kuszczu „Komy”¹ pod ps. „Stary”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kbk rosyjski Nr 7927 z 10-ma nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kbk rosyjskiego Nr 7927 z 10-ma nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Osk-ny Kitor Wasyl w maju 1946 r. wstąpił do siatki cywilnej trudniącej się wywiadem na rzecz UPA oraz zbieraniem żywności dla jej czł. Wcielony został do miejscowego kuszcza pod dowództwem „Komy” i tam otrzymał ps. „Stary” oraz karabin ros. z amunicją. „Koma”, przywódca harczeni, powierzył osk-nemu dostarczanie żywności dla bandy oraz furmanek i koni. Osk-ny chcąc się wywiązać ze swego zadania zabrał ludności miejscowej we

wsi Wasylów i Budynin 4 świnie, 3 krowy i jednego konia. Aktywnym członkiem bandy był do chwili aresztowania w dniu 19.VI.1947 r.

Osk-ny w czasie rozprawy przyznał się do winy, dając wybitnie wykrętne odpowiedzi. Sąd na podstawie zachowania się osk-nego w czasie rozprawy nabrał przekonania, że jest on typem przestępcy zawodowego. W tym twierdzeniu utwierdził Sąd fakt, że osk-ny jest recydywistą, albowiem w życiu dotychczasowym już był karany za przest. pospolite. Przy wymiarze kary nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął wysokie napięcie złej woli, popełniając przest. z niskich pobudek w szeregach bandy.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^{aa}

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Piasecki st. strzel.

Za zgodność:^a

Wyrok ten jest prawomocny dnia 8.VII.1947 r.²

Przewodniczący:^a

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 199-200.

a. Podpisu brak.

1. „Koma” — Humienny Stefan — zob. dok. 66.

2. Wyrok śmierci został wykonany 8 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

64

Nr akt 91/47/GO „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 4 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) Kiełtyka Ludwik por. — jako przewodniczący
- 2) Guzynda Tadeusz kpr.
- 3) Piasecki Konstanty st. strz. — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego chor. Paleja Tadeusza z Wojsk. Prok. GO „Wisła”

i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym, dnia 4.VII.1947 r.

1) cyw. Lewickiego Michała s. Michała i Anny Kocik, ur. 17.VIII.1917 r. w Cisowej pow. Przemyśl, tam zam., Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku służącego od 1938 r. do 1939 r. w 20 P[ułku] Ułanów w Rzeszowie, w stopniu szereg., kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

2) cyw. Petryckiego Mikołaja s. Józefa i Justyny, ur. w r. 1922 (dnia i miesiąca nie pamięta) w Bolesławce^a pow. Przemyśl, tam zam., Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 2 morgi ziemi, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

1) osk-ny Lewicki Michał s. Michała

w i n i e n j e s t :

1) że od stycznia 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 26.VI.1947 r., był czł. tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Łastiwki” pod ps. „Wesely”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie posiadał bez zezwolenia broń palną, a to: karabin syst. „Mauser” z 30 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

2) osk-ny Petrycki Mikołaj s. Józefa

w i n i e n j e s t :

1) że od marca 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 16.VI.1947 r. w Bolesławce^a, był czł. tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą „Ukraińska Powstańcza Armia”, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Łastiwki” pod ps. „Jasyń”^b, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że jako członek bandy „UPA” z bronią w ręku wspólnie z innymi sprawcami dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: na wiosnę 1946 r. k. Jamnej Górnej i w jesieni 1946 r. w okolicy Przemyśla, strzelając do żołnierzy z broni palnej, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, karabin syst. „Mauser” i 120 naboji do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn popełniony pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, za czyny opisane pod 1-2-3. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa, za czyn opisany pod 1).

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samych oskarżonych, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Oskarżeni Lewicki Michał i Petrycki Mikołaj byli członkami bandy „UPA”, 1. stycznia 1946 r., 2. zaś od marca 1946. Obydwaj zostali wcieleni do sotni „Łastiwki” pod d-twem „Łastiwki” i byli w jednej czocie „Zimnego”.¹

1) os-ny Lewicki otrzymał ps. „Weselyj” oraz karabin z amunicją. Przeszkolenia strzeleckiego nie przechodził, albowiem z bronią umiał się obcho-

dział jako stary żołnierz. W bandzie pełnił funkcję fryzjera przez cały okres przynależności do niej. Aresztowany został w Czechosłowacji, gdy rozbitki sotni „Krylacza”, „Buriaki” i „Łastiwki”, zorganizowawszy się w całość, przekroczyły granicę. W momencie przechodzenia przez pas graniczny został ranny w nogę przez żołnierzy WP.

Osk-ny zaś Petrycki był czł. aktywniejszym ze względu na branie udziału dwukrotnie w zamachach na żołnierzy WP, a mianowicie: na wiosnę 1946 r. w okolicach Jamny Górnej pięć razy strzelał do żołnierzy, oraz w jesieni 1946 r. w okolicach Przemyśla, strzelając czterokrotnie w stronę wojska. 16 czerwca 1947 r. osk-ny Petrycki odłączył się od sotni na skutek pościgu urządzanego przez wojsko i wspólnie z innymi bandytami udał się w stronę Borownicy. Po drodze został dwukrotnie ranny, a następnie ujęty z bronią i 120 szt. amunicji.

Obydwaj oskarżeni w czasie rozprawy sądowej do winy przyznali się, nie wnosząc żadnych okoliczności na swe usprawiedliwienie. Obydwaj ujęci zostali w czasie walki z oddziałami WP, a osk-ny Lewicki z żołnierzami Armii Czechosłowackiej. Przy wymiarze kary nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął fakt schwytania ich na gorącym uczynku oraz popełnienie przestępstwa w bandzie usiłującej oderwać od Polski część ziemi.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^c

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.

Ławnicy: (–) Guzynda kpr.

(–) Piasecki st. strz.

Za zgodność: (–) Szwarc por.

Wyrok ten jest prawomocny 8.VII.1947 r.²

Przewodniczący:^c

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 185-187.

a. Winno być: Borysławce.

b. Winno być: „Jaseń” (ukr.) – jesion.

c. Podpisu brak.

1. „Zymnyj” – Stefan Kaczmar – dowódca czoty w sotni st. sierż. Grzegorza Jankowskiego („Łastiwki”). Po rozbiciu sotni i śmierci „Łastiwki” (4 czerwca 1947 r. w rejonie Leaszczawy Dolnej), czota „Zymnoho” połączyła się z sotnią ppor. Włodzimierza Szczygielskiego („Buriaki”).

2. Wyrok śmierci na obydwu skazanych został wykonany 8 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 4 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlich-Dreszera 11 w składzie:

- 1) Kiełtyka Ludwik por. — jako przewodniczący
- 2) Guzynda Tadeusz kpr.
- 3) Piasecki Konstanty st. strz. — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego chor. Paleja Tadeusza z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 4.VII.1947 r.

cyw. Pistuna Włodzimierza s. Pawła i Tekli Pypek, ur. 24.IX.1925 r. w Ulhówku pow. Tomaszów Lubelski, tam zam., Ukrainka, robotnika, 3 kl. szk. powsz., kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Pistun Włodzimierz s. Pawła

w i n i e n j e s t :

1) że od pierwszego sierpnia 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 10.VI.1947 r., w Ulhówku był czł. tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą „Ukraińska Powstańcza Armia”, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję charchowego w siatce cywilnej pod d-twem „Pimsty”¹, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że od 2.VI.1947 r. do 10.VI.1947 r. posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb ros. Nr 39050 z 10-ma nabojami, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć g o :

Za czyn popełniony pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw

honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb ros. Nr 39050 z 10-ma nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

W toku rozprawy ustalono, że osk-ny Pistun Włodzimierz wstąpił do siatki cywilnej wchodzącej w skład bandy „UPA” w dniu 1 sierpnia 1946 r. D-cą jego bezpośrednim był niejaki „Pimsta”, który, jak wynika z wyjaśnień osk-nego, został zastrzelony przez żołnierzy WP w czasie akcji. Przed rozpoczęciem działalności osk-nego poinstruowano, dla kogo pracuje oraz jaki cel ma banda i wreszcie, że w wypadku zetknięcia się z wojskiem nie może się oddać żywym, a ma się zastrzelić. Osk-ny zaczął po krótkim czasie wykonywać zleczone mu czynności wyznaczając po dwa razy w tygodniu furmanki potrzebne do przewożenia zrabowanego mienia w lasy do siedziby poszczególnych sotni. Czynności te wykonywał bez przerwy do roku 1947 do chwili aresztowania, tj. 10.VI.1947 r. Początkowo broni nie posiadał, a otrzymał ją dopiero w dniu 2 kwietnia 1947 r. od „Pimsty”. Aresztowany został przez WP w miejscowości Ulhówek.

Osk-ny w czasie rozprawy sądowej przyznał się do winy zachowując się wyzywająco wobec Sądu. Czyny przezeń popełnione wyczerpują w zupełności znamiona przest. z art. 35 KKWP i z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. Przy wymiarze kary nie dopatrywał się Sąd żadnych momentów łagodzących, a jako obciążające przyjął działanie z niskich pobudek w szeregach bandy „UPA”.

Decyzja D-cy GO „Wisła”¹

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Piasecki st. strz.

Za zgodność: Szwarec por.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 8. VII.1947 r.²

Przewodniczący:³

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 183-184.

a. Podpisu brak.

1. „Pimsta” — nazwisko nieznane — dowódca kuszczaka.
2. Wyrok śmierci został wykonany 8 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

66

Nr akt 86/47/GO „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 8 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Piasecki Konstantyn — jako ławnicy

z udziałem ppor. Szwarca Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznawszy sprawę cyw. Humiennego Stefana s. Dmytra, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i :

cyw. Humienny Stefan s. Dmytra i Anny Stawnickiej, ur. 23 grudnia 1918 r. w m. Hrebienne³ pow. Tomaszów Lubelski, narodowości ukraińskiej, zawód kowal, wykształcenie 4 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, żonaty z Kozak Anną, bezdzietny, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od września 1945 r. pod ps. „Koma” był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem, pełniąc w niej funkcję harczonego w m. Hrebienne³ oraz przenosząc pocztę nielegalną dla kuszczaka lubyckiego — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ oraz art. 48 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że w okresie od marca 1946 r. do kwietnia 1947 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 pistolet z amunicją do niego — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 1 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony we wrześniu 1945 r. zwerbowany został do Ukr. Powstańczej Armii i przebywał w niej do dnia ujęcia go, tj. do dnia 22 czerwca 1947 r. Tutaj otrzymał ps. „Koma”, pistolet z nabojami oraz przeszedł przeszkolenie wojskowe i polit.-wychowawcze. Następnie oskarżony skierowany został do pracy w terenie w charakterze pomocnika gospodarczego charchzowego i przez cały okres swego pobytu w bandzie trudnił się zbieraniem żywności dla bandy na terenie swej wsi Hrebiennie^a, przy czym żywność tę przekazywał przybywającym do niego banderowcom. Z rozkazu swego przełożonego kuszczowego Pyziora^b oskarżony około 20 razy przynosił nielegalną pocztę, tzw. sztafetki, do kuszczaka lubyckiego w Lubyczy. W okresie od marca 1946 r. do kwietnia 1947 r. oskarżony bez zezwolenia posiadał pistolet z 6 nabojami do niego.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzucanego mu przestępstwa i wyjaśnił jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę oskarżonego odnośnie przestępstw objętych tenorem wyroku za udowodnioną i wymierzył mu za nie odpowiednie kary. Przy wymiarze Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popelnienie przestępstwa w bandzie działającej na szkodę interesów Państwa Polskiego, okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (–) dr Malinowski mjr

Ławnicy: (–) Guzynda kpr.
(–) Piasecki kpr.

Decyzja Dowódcy Grupy Operacyjnej „Wisła”.

Zatwierdzam: 10.VII.1947 r. (–) gen. Mossor

Wyrok niniejszy stał się prawomocny z dniem 12 lipca 1947 r.¹

(–) dr Malinowski mjr

Za zgodność: ppor. Szwarz Zbigniew

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 201.

a. Winno być: Hrebenne.

b. Winno być: Piziura.

1. Wyrok śmierci został wykonany 15 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

67

Nr akt Sr. 89/47/GO, W"

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 8 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący

2) kpr. Guzynda Tadeusz

3) kpr. Piasecki Konstantyn — jako ławnicy

z udziałem por. Szwarca Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznawszy sprawę cyw. Lisika Michała s. Piotra, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i :

cyw. Lisik Michał s. Piotra i Ewy Skwerus, urodzony 5 października 1922 r. w m. Wylewo^a pow. Jarosław, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 3 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, bez majątku

w i n i e n j e s t :

1) że od stycznia 1946 r. do 6 czerwca 1947 r. we wsi Wylewo^a pow. Jarosław pod ps. „Sosnowyj” był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego południowo-wschodnich ziem, pełniąc funkcję strzelca, przy czym w marcu i czerwcu 1946 r. brał udział w zabieraniu żywności we wsi Miłków i Lubliniec, zaś w kwietniu, sierpniu i wrześniu 1946 r. w niszczeniu domów mieszkalnych pozostałych po wysiedlonej ludności ukraińskiej we wsiach Nowosiółki, Żurawce, Machnów i Korniów^b — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit a/ i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP na przypadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

2) że w czasie i miejscu jak wyżej bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to: 1 karabin Nr 5201 z 30 nabojami — czym dopuścił się przest. z art. 4 § 1 Dekr. z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr. na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się przypadek na rzecz Wojew. Urzędu. Bezp. Publ. w Rzeszowie karabinu kb Nr 5201 i 30 naboji do niego.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony w styczniu 1946 r. zwerbowany został do Ukraińskiej Postaciężej Armii i przydzielony do sotni „Jara”¹, gdzie otrzymał ps. „Sosnowyj” i broń oraz przeszedł wyszkolenie wojskowo-polityczne. W sotni „Jara” oskarżony brał udział w marcu i czerwcu w zabieraniu żywności u gospodarzy wsi Miłków i Lublinieć, zaś w kwietniu 1946 r. w akcji wysadzenia mostu pod Uhnowem. W czerwcu 1946 r. oskarżony przeniesiony został do sotni „Szuma” i w niej był do dnia ujęcia go, tj. do dnia 6 czerwca 1947 r. Podczas pobytu w tej sotni, w sierpniu i wrześniu 1946 r., oskarżony brał udział w napadzie i demolowaniu domów pozostawionych przez wysiedloną ludność ukraińską we wsiach Nowosiółki, Żurawce, Machnów i Korniów^b. We wrześniu 1946 r. z powodu choroby żołądka, następnie pęcherza, oskarżony odesłany został na leczenie do szpitala w bunkrze, gdzie przebywał do maja 1947 r. Po wyleczeniu się z choroby, oskarżony w czerwcu 1947 r. odesłany został do swej sotni, przy czym w drodze do niej oskarżony ujęty został przez oddziały WP, będące w akcji pod m. Korniów^b, z bronią w ręku. Przez cały czas pobytu w bandzie oskarżony posiadał bez zezwolenia broń i amunicję, a to 1 karabin z nabojami.

Powyzsze ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień samego oskarżonego. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzuconych mu czynów, wyjaśniając jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał

winę osk., odnośnie przestępstw objętych tenorem wyroku, za udowodnioną i wymierzył mu za nie stosowne kary.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczności obciążające popełnienie przestępstw w bandzie i na szkodę interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął Sąd żadnych.

Przewodniczący: (-) dr Malinowski mjr

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Piasecki kpr.

Decyzja Dowódcy Grupy Operacyjnej „Wisła”

Zatwierdzam: 10.VII.1947 r. (-) gen. Mossor

Wyrok niniejszy stał się prawomocny z dniem 12 lipca 1947 r.²

(-) dr Malinowski mjr

Za zgodność: (-) ppor. Szwarz Zbigniew

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 204-205.

a. Winno być: Wylewa.

b. Winno być: Kornie.

1. „Jar” — Wasyl Jarmola — od maja 1946 r. dowódca sotni „Wowky” 1, 99 w kurenium kpt. Włodzimierza Soroczaka („Berkuta”), 28 Odcinka Taktycznego UPA „Danyliw” (wg oficjalnego rozkazu Sztabu Okręgu Wojennego „San” — mianowany na to stanowisko 25 stycznia 1947 r.). Wcześniej sotnią dowodził „Krapka” (marzec 1945 — luty 1946 r.) i „Kropywa” (do maja 1946 r.). Ur. 1914 r. we wsi Wierzbica pow. Rawa Ruska. Zginął w lipcu lub sierpniu 1947 r.
2. Wyrok śmierci został wykonany 15 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

68

Nr akt 88/47/GO, W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 8 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Piasecki Konstantyn — jako ławnicy

z udziałem ppor. Szwarca Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prausego Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznawszy sprawę cyw. Waseliny Michała s. Eliasza, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

cyw. Waselina Michał s. Eliasza i Katarzyny Olenicz, ur. 23 lutego 1926 r. w m. Mosty Małe pow. Tomaszów Lubelski, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 3 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od lutego 1946 r. do 3 czerwca 1947 r. pod ps. „Czumak” był członkiem tajnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i pełnił w niej funkcję charczowego gospodarczego, tj. zbierał dla bandy żywność we wsi Mosty Małe — czym dopuścił się przestępstwą z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek na rzecz Skarbu Państwa całego mienia skazanego.

b) że w ciągu miesiąca lutego 1946 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin „Mauser” z nabojami do niego — czym dopuścił się przestępstwa z art. 3 Dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 3 cyt. dekretu na karę więzienia przez dziesięć lat.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony zwerbowany został do Ukraińskiej Powstańczej Armii w lutym 1946 r. i zabrany do lasu. Tutaj oskarżony był przez przeszło 2 tygodnie, otrzymał pseudo „Czumak” i karabin z nabojami oraz przeszedł wyszkole-

nie wojskowe i polityczno-wychowawcze. Następnie oskarżony skierowany został do pracy w terenie jako charczowy i przez cały czas pobytu w bandzie zbierał dla niej żywność na terenie wsi Mosty Małe. Zebraną żywność oskarżony przekazywał kuszczowi Lubyczy Królewskiej. Przez okres 2 tygodni w miesiącu lutym 1946 r. oskarżony bez zezwolenia posiadał karabin z nabojami do niego.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzucanego mu przestępstwa i wyjaśnił jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę oskarżonego popełnienia przestępstw objętych tenorem wyroku za udowodnioną i wymierzył mu za nie stosowne kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstwa w bandzie i ze szkodą dla interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (-) dr Malinowski mjr

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Piasecki kpr.

Decyzja Dowódcy Grupy Operacyjnej „Wisła”

Zatwierdzam: 10. VII. 1947 r. (-) Mossor gen.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 12 lipca 1947 r.¹

(-) dr Malinowski mjr

Za zgodność odpisu: (-) Szwarec Zbigniew ppor

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 202-203.

1. Wyrok śmierci został wykonany 15 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 9 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego chor. Paleja Tadeusza z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 9.VII.1947 r.

1) cyw. Kibały Stefana s. Michała i Zofii Kunda, ur. 22.XII.1928 r. w Uluczu pow. Brzozów, tam zam., Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

2) cyw. Smyczyńskiego Jarosława s. Jana i Anny Trojan, ur. 5.VI.1922 r. w Pawłokomie pow. Brzozów, tam zam., Ukraińca, rolnika, 3 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, bez majątku, orderów i odznaczeń, kawalera, rzekomo nie karanego.

3) cyw. Burdy Władysława s. Jana i Anny Czarnota, ur. 16.XII.1926 r. w Rybnem pow. Przemyśl, tam zam., Ukraińca, kawalera, rolnika, 2 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

4) cyw. Tuckiego Lubomira s. Piotra i Wiktorii Sorówka, ur. 16.II.1929 r. w Porębie pow. Brzozów, tam zam., Ukraińca, rolnika, 3 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego — osk-nych o popełnienie przest. z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

5) cyw. Kubraka Włodzimierza s. Danki i Anastazji (panieńskiego nazwiska matki nie zna), ur. 6.III.1913 r. w Lipie pow. Przemyśl, zam. w Żohatyniu pow. Przemyśl, Ukraińca, rolnika, analfabety, żonatego z Marią Osypa, mającego 1 dziecko i 6 morgów pola, w wojsku nie służącego, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego — osk-nego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

1) osk-ny Kibała Stefan s. Michała

w i n i e n j e s t :

1) że od listopada 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 18.VII.1947 r., w Dobrej Szlacheckiej był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca pod ps. „Prut” w sotni „Hromenki”, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

2) że jako czł. bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w kwietniu 1947 r. k. Leszczawy, z początkiem maja 1947 r. w Turynniku^a, ostrzeliwując nadjeżdżający z wojskiem pociąg pancerny i w połowie czerwca 1947 r. — strzelając do żołnierzy WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kb „Mauser” Nr 41447 wraz z amunicją, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec za przest. wymienione pod 2-3 utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb syst. „Mauser” Nr 41447 wraz z amunicją na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę — śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

2) osk-ny Smyczyński Jarosław s. Jana

w i n i e n j e s t :

1) że od listopada 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 13.VI.1947 r., w m. Huta był członkiem tajnej nielegalnej organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Knysz”, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

2) że jako czł. bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w marcu 1947 r. w lesie dylągowskim i w czerwcu 1947 r. w Turynniku^a, ostrzeliwując nadjeżdżający z wojskiem pociąg pancerny, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kb ros. z 20 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec za przest. wymienione pod 2-3 utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu karę łączną, karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

3) osk-ny Burda Władysław s. Jana

w i n i e n j e s t :

1) że od listopada 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 18.VI.1947 r., w m. Rybne był czł. tajnej nieleg. organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Guzik”, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

2) że jako czł. bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się w maju i czerwcu 1947 r. trzykrotnie gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, strzelając do żołnierzy WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kb „Mauser” z 30 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec za przest. wymienione pod 2-3 karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

4) osk-ny Tucki Lubomir s. Piotra

w i n i e n j e s t :

1) że od listopada 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 16.VI.1947 r., w Porębie był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Taras”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że jako czł. bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w maju 1947 r. k. Baligrodu, w drugiej połowie maja 1947 r. w Turynniku³, ostrzeliwując najeżdżający z wojskiem pociąg pancerny i 16.VI.1947 r. w Balnicy, strzelając do żołnierzy WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w czerwcu 1947 r. posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb „Mauser”, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przypadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez lat 10. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

5) osk-ny Kubrak Włodzimierz s. Danka

winien jest:

1) że od sierpnia 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 16.VI.1947 r., w Żohatyniu był członkiem tajnej nieleg. org. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Gruszka”, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb „Mauser” z 30 nabojami do niego, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samych osk-nych, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W listopadzie 1946 r. na skutek agitacji przeprowadzonej przez członków PŻ (Polowa Żandarmeria) i SB (Służba Bezpieczeństwa), wchodzących w skład sotni „Hromenki”, wstąpili w szeregi bandy UPA osk-ni wymienieni w sentencji wyroku od 1-4. Osk-ny zaś Kubrak już wcześniej, bo w sierpniu 1946 r., został zwerbowany do tejże samej sotni. Wszyscy osk-ni znali się, albowiem byli w tej samej czocie tej samej sotni. Ze względów konspiracyjnych, bezpośrednio po wcieleniu w szeregi bandy, otrzymali pseudonimy i tak: Kibała Stefan ps. „Prut”, Smyczyński Jarosław „Krysz”, Burda Władysław „Guzik”, Tucki Lubomir „Taras”, Kubrak Włodzimierz „Gruszka”. Po przejściu wykształcenia strzeleckiego, które trwało przez okres jednego miesiąca, osk-ni pełnili kolejno funkcję wartowników oraz stojkowych^b. Przez okres jesieni i zimy 1946 r. wszyscy osk-ni wspólnie z bandą przebywali w lasach powiatu sanockiego, przemyskiego i brzozowskiego, gdzie polityczno-wychowawczy ps. „Zorjen”¹ uświadamiał ich, że niedługo wybuchnie trzecia wojna między anglosasami i Ameryką z jednej strony, a ZSRR i Polską z drugiej strony. W/g obliczeń przywódców UPA wojna wybuchnąć miała w maju 1947 r. Na skutek zamieszek politycznych oraz incydentów zbrojnych Ukraińcy mieli

wywalczyć niezależną Ukrainę, której granice sięgać miały po Kaukaz, na wschodzie, i po Kraków, na zachodzie. Ponadto ps. „Zorian” wpajał w umysły członków sotni „Hromenki” zaszczytne hasła, jak „Walka o wolność i niezależność wszystkich narodów pokój miłujących”. Wyzwolenie narodów uciemiężonych, w/g programu UPA, nastąpić ma przez walkę zbrojną z każdym państwem, na terenie którego jej oddziały istnieją. W szczególności Ukraińska Powstańcza Armia na terenie wschodnich obszarów Rzeczypospolitej zamiary i cele swe realizowała przy pomocy urządzanych zbrojnych zamachów, bądź to zasadzki lub też wprost na oddziały WP.

Osk-ni wymienieni od 1-4 kilkakrotnie brali udział w strzelaniu do żołnierzy WP, niejednokrotnie na większą skalę. Z początkiem maja 1947 r. k. m. Turynnik³, cała sotnia, na dany przez „Hromenkę” rozkaz, otworzyła ogień do żołnierzy, a następnie do przejeżdżającego pociągu pancernego, w wyniku czego wielu żołnierzy WP poniosło śmierć. Osk-ny Kubrak po trzech tygodniach pełnienia funkcji strzelca przydzielony został do ks. „Kadyły”², kapelana sotni „Hromenki”, w charakterze pomocnika. Kiedy w połowie czerwca 1947 r., na skutek silnego naporu ze strony żołnierzy WP, sotnia „Hromenki” została rozbita, wówczas to niedobitki, połączywszy się z członkami sotni „Kryłacza”, „Bira” i innych, przekroczyły granicę polsko-czeską, aby kontynuować zbrodniczą działalność na terytorium Czechosłowacji. Wszyscy osk-ni ujęci zostali przez władze bezpieczeństwa i żołnierzy czeskich, a następnie przekazani organom bezpieczeństwa Rzeczypospolitej.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nych złożonych w toku przewodu sądowego oraz na podstawie akt spraw dotychczas przez Wojsk. Sąd GO „Wisła” rozpatrzonych. Osk-ni przyznali się do winy, a jak wynika z zachowania się ich w czasie rozprawy oraz ze sposobu składania wyjaśnień, czynów tych dopuścili się z pełną świadomością represji karnych. Czyny osk-nych, w sentencji wyroku wymienione, wyczerpują w zupełności znamiona zarzuconych im przestępstw. Przy wymiarze kary odnośnie wszystkich osk-nych nie dopatrzyl się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął walkę z Wojskiem Polskim – przedsięwziętą w ramach UPA. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący:	(-) Kiełtyka por.
Ławnicy:	(-) Guzynda kpr.
	(-) Piasecki st. strzel.

Prezydent RP decyzją z dnia 16 lipca 1947 r. zmienił Tuckiemu Lubomirowi zasądzoną karę śmierci na karę 15 lat więzienia oraz utratę praw publicznych na zawsze.

Za zgodność: Szwarz Zbigniew

Wyrok ten jest prawomocny dnia 17 lipca 1947 r.³

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 206-210.

- a. Winno być: Turzański.
- b. Winno być: stijkowych (ukr.) – wartowników.
1. Winno być: „Zorian” – nazwisko nieznane – zastępca dowódcy sotni por. Michała Dudy („Hromenki”) do spraw polityczno-wychowawczych.
2. „Kadyło” – ks. Wasył Szewczuk (także „Płastun”) – kapelan kurenia przemyskiego UPA ppor. „Konyka”, a następnie mjr. Piotra Mykołenki („Bajdy”). Ur. 12 sierpnia 1903 r. w Stryju. Po ukończeniu w marcu 1930 r. Seminarium Duchownego w Przemyśle, pracował jako administrator parafii greckokatolickich w Smerekowcu, Pawłokomie i Piątkowej Ruskiej. Funkcję kapelana UPA sprawował od sierpnia 1944 r. Latem 1947 r., wyruszył z sotnią por. Michała Dudy („Hromenki”) na Zachód. Podczas przemarszu przez Słowację, odłączył się od sotni z uwagi na stan zdrowia. Aresztowany i deportowany do Polski, został skazany 8 czerwca 1948 r. przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie na karę śmierci. Wyrok wykonano 13 września 1948 r.
3. Wyrok śmierci na skazanych: Władysławie Burdzie, Stefanie Kibale, Włodzimierzu Kubraku i Jarosławie Smyczyńskim został wykonany 15 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

70

Nr akt Sr. 100/47/GO, W"

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 9 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego chor. Paleja Tadeusza z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 9.VII.1947 r.

1) cyw. Kozaka Dmytra s. Wasyla i Anny Paluszko, ur. 8.XII.1923 r. w Wierzbicy pow. Tomaszów Lubelski, tam zam., Ukraińca, stolarza, 3 kl:

szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

2) cyw. Stecha Mikołaja s. Grzegorza i Katarzyny Tymczyna, ur. 5.III.1923 r. w Wierzbicy pow. Tomaszów Lubelski, tam zam., Ukrainka, rolnika, 3 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 2 ha ziemi, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego — osk-nych o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

1) osk-ny Kozak Dmytro s. Wasyla

w i n i e n j e s t :

1) że od marca 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 8.VI.1947 r., w Wierzbicy był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Tuczy” pod ps. „Łuh”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kbk ros. Nr 9316 z 50 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia z 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek jednego kbk Nr 9516 z 50 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

2) osk-ny Stech Mikołaj s. Grzegorza

w i n i e n j e s t :

1) że od marca 1946 r. do 8 czerwca 1947 r. w Wólce Wierzbickiej był członkiem tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część ob-

szaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Tuczy” pod ps. „Czarny”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kbk ros. Nr 46548 z 20 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia dożywotnio. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kbk Nr 46548 z 20 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie. Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 27.VI.1947 r. do dnia 9.VII.1947 r.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę więzienia dożywotniego oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Początek kary liczyć od 27 czerwca 1947 r.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samych oskarżonych, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W marcu 1946 r. na terenie Wierzbicy pow. Tomaszów Lubelski zostali zwerbowani do bandy UPA osk-ni: Kozak i Stech, przez członków PŻ i SB. Obydwaj zostali wcieleni do sotni „Tuczy”, która stacjonowała w lasach lubaczowskich. Osk-ny Kozak otrzymał ps. „Łuh”, osk-ny zaś Stech – „Czarny”. Bezpośrednio po wstąpieniu w szeregi sotni „Tuczy” otrzymali obydwaj broń palną z amunicją w sentencji wyroku wymienioną. Po przejściu wyszkolenia strzeleckiego i politycznego odbierali żywność od lokalnego kuszczu, którą następnie magazynowali w bunkrach na ten cel zbudowanych. Czynność tę wykonywali przez cały czas pobytu w bandzie.

Osk-ny Kozak został ujęty przez WP w dniu 8.VI.1947 r. wraz z bronią, osk-ny zaś Stech dobrowolnie zgłosił się do oddziałów WP w tymże samym dniu. Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nych złożonych w toku rozprawy. Przy wymiarze kary odnośnie Kozaka nie

dopatrzył się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął popełnienie przest. w bandzie godzące w najistotniejszy interes Państwa Polskiego. Odnośnie osk-nego Stecha wziął Sąd pod rozwagę fakt dobrowolnego zgłoszenia się z bronią w rękę do oddziałów wojskowych. Z tego też względu w myśl rozrzuconych ulotek nie zastosował wobec niego najwyższego wymiaru kary. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku¹.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^a

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.
Ławnicy: (–) Guzynda kpr.
(–) Piasecki st. strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 13.VII.1947 r.²

Przewodniczący:^a

Za zgodność:^a

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 211-213.

a. Podpisu brak.

1. Mowa o ulotce *Do obalamuconych członków band UPA*, opracowanej przez Wydział Polityczno-Wychowawczy Grupy Operacyjnej „Wisła”. Od 28 kwietnia do 31 lipca 1947 r. rozrzucono z samolotów 352 000 egz. tej ulotki.
2. Wyrok śmierci na Dmytrze Kozaku został wykonany 15 lipca 1947 r.

71

Nr akt Sr. 98/47/GO „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 11 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 11.VII.1947 r.

1) cyw. Diakona Mikołaja s. Józefa i Rozalii Mielnikiewicz, ur. 17.XII.1924 r. w Rakowej pow. Sanok, tam zam., Ukraińca, rolnika, 1 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

2) cyw. Hamulaka Jana s. Grzegorza i Marii Gienda, ur. 24.IV.1927 r. w Rakowej pow. Sanok, tam zam., Ukraińca, rolnika, 5 kl. szk. powsz., 3 kl. szk. rolniczej, w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego — oskarżonych o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

1) osk-ny Diakon Mikołaj s. Józefa

w i n i e n j e s t :

1) że od kwietnia 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 19.VI.1947 r., w Rakowej pow. Sanok był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Burlaki” pod ps. „Bojdur”, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

2) że jako czł. bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w czerwcu 1946 r. w m. Kupna, w listopadzie 1946 r. w lesie kormanickim, w marcu 1947 r. w Jamnej Górnej i Makowej i w maju 1947 r. w kormanickim lesie, strzelając do żołnierzy WP, tj. przestępstwa z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kb „Mauser” z nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod 2-3 karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć osk-nemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

2) osk-ny Hamulak Jan s. Grzegorza

w i n i e n j e s t :

1) że od grudnia 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 19.VI.1947 r., w Rakowej pow. Sanok był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Burlaki” pod ps. „Żurawel”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że jako czł. bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w styczniu 1946 r. w m. Zawadka, w styczniu 1947 r. w lesie kormanickim, w marcu 1947 r. w Jamnej Górnej, w kwietniu 1947 r. w Borondowicach², w maju 1947 r. w lesie kormanickim, strzelając do żołnierzy WP z posiadanej broni, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb „Mauser” z 120 nabojami do niego oraz kbk rosyjski z 60 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod pkt. 2-3 karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień oskarżonych, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W grudniu 1945 r. w Rakowej wstąpił do bandy UPA osk-ny Hamulak Jan, osk-ny zaś Diakon Mikołaj w kwietniu 1946 r. Obydwaj zostali przydzieleni do

sotni „Burlaki”, do tej samej czoty pod d-twem „Ostapa”. Osk-ny Hamulak otrzymał ps. „Żurawel” oraz karabin i 120 naboji do niego, osk-ny Diakon ps. „Bojdur” wraz z karabinem. Obydwaj pełnili funkcję strzelców. W czasie pobytu w bandzie osk-ny Hamulak brał udział pięciokrotnie w walkach z WP, osk-ny zaś Diakon czterokrotnie i tak: osk-ny Hamulak po raz pierwszy walczył z WP w styczniu 1947 r. k. m. Zawadka, gdzie wystrzelił 7 razy w kierunku żołnierzy. Przez cały rok przebywał razem z członkami bandy UPA w lasach powiatu przemyskiego i sanockiego, aż dopiero w styczniu 1947 r. w lesie kormanickim, na skutek pościgu za bandytami UPA urządzonego przez WP walczył z żołnierzami przez ok. 25 minut. W marcu 1947 r. banda „Burlaki” stoczyła walkę z wojskiem w Jamnej Górnej, w czasie której osk-ny wystrzelił 7 razy do wojska. Następnie w kwietniu 1947 r. w m. Barandówice^a brał również udział w potyczce z WP trwającej ok. 30 minut, strzelając dwunastokrotnie do wojska. Wreszcie w maju 1947 r., ponownie w lesie kormanickim, banda stoczyła potyczkę z WP, w czasie której osk-ny brał udział.

Osk-ny Diakon w czerwcu 1946 r., wspólnie z bandą „Burlaki”, walczył z wojskiem obok wsi Kupna, gdzie strzelał pięciokrotnie do wojska. W listopadzie zaś 1946 r., następnie w styczniu 1947 r. w kormanickim lesie oraz w marcu 1947 r. w Jamnej Górnej i w maju 1947 r. w lesie kormanickim, wspólnie z osk-nym Hamulakiem, brał udział w walkach z nieustalonymi bliżej jednostkami WP. W każdym wypadku używał broni palnej strzelając do żołnierzy. Obydwaj osk-ni ujęci zostali przez patrol MO we wsi Rakowej w dniu 19 czerwca 1947 r.

Powyższe ustalenia Sąd poczynił na podstawie wyjaśnień oskarżonych złożonych w toku rozprawy. Oskarżeni obydwaj przyznali się do winy nie wnosząc nic na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary odnośnie obu nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął długi okres pobytu w bandzie oraz dużą ilość gwałtownych zamachów na żołnierzy WP.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^b

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.

Ławnicy: (–) Guzynda kpr.

(–) Piasecki st. strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^c

Przewodniczący:^b

Za zgodność:^b

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 232-234.

a. Winno być: Berendiowicach.

b. Podpisu brak.

c. Daty brak.

1. Wyrok śmierci na obydwu skazanych został wykonany 24 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

72

Nr akt 96/47/GO „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 11 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Borkowskiego Teodora rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 11.VII.1947 r.

1) **cyw. Hordija Stefana** s. Teodora i Katarzyny Kruczko, ur. 5.I.1923 r. w Nowym Siole powiat Lubaczów, tam zam., Ukrainka, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

2) **cyw. Onyszko Stefana** s. Wasyla i Katarzyny Markiewicz, ur. 28.X.1921 r. w Dachnowie pow. Lubaczów, tam zam., Ukrainka, rolnika, 2 kl. szk. powsz., kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i z art. 101 § 1 i 2 KK.

3) **cyw. Kałamaja Mikołaja** s. Michała i Julii [...]^a, ur. 15.X.1929 r. w Wierzbicach^b pow. Tomaszów Lubelski, tam zam., Ukrainka, rolnika, 2 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

1) osk-ny Hordij Stefan s. Teodora

w i n i e n j e s t :

1) że od lipca 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 6.V.1947 r., w Nowym Siole był członkiem tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję szewca w sotni „Tuczy” pod ps. „Miecz”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb syst. „Mauser” Nr 9071 z 25 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to.

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia dożywotnio. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę więzienia dożywotniego oraz karę utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek 1 kb syst. „Mauser” nr 9071 z 25 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie. Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 23.VI.1947 r. do dnia 11.VII.1947 r. Początek kary liczyć od 23 czerwca 1947 r.

2) osk-ny Onyszko Stefan

w i n i e n j e s t :

1) że od lipca 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 6.V.1947 r., w Dachnowie był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Tuczy” pod ps. „Grusza”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to kbk rosyjski wraz z amunicją, a następnie RKM Nr 8858 z 40 sztukami amunicji, tj: przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w okresie zniw 1943 r. w Dachnowie, będąc obywatelem polskim, przyjął obowiązki w wojsku nieprzyjacielskim, tj. w formacji SS „Galizien”,

a następnie brał udział w działaniach wojennych przeciw Państwu Polskiemu, tj. przest. z art. 101 § 1 i 2 KK i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 101 § 2 KK, na karę więzienia przez 10 (dziesięć) lat. Po myśli art. 46 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek jednego RKM-u z 40 nabojami do niego Nr 8858 na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę więzienia dożywotniego oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

3) osk-ny Kałamaj Mikołaj s. Michała

w i n i e n j e s t :

1) że od 20 marca 1946 r. do 7 czerwca, 1947 r., w Wierzbicy był członkiem tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Tuczy” pod ps. „Moriak”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb „Mauser” z 35 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 15 lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia dożywotnio. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę więzienia dożywotniego oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samych oskarżonych oraz odczytanych dokumentów, karta 2 i 14, ustalili Sąd następujący stan faktyczny:

W lipcu 1945 r. w Nowym Siole pow. Lubaczów został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Hordij Stefan, Onyszko Stefan i 20 marca 1946 r. w Wierzbicy osk-ny Kałamaj. Osk-ny Hordij został przydzielony do czoty pod dowództwem ps. „Hartowyj”¹, gdzie otrzymał karabin „Mauser” i ps. „Miecz”. Czota ta wchodziła w skład sotni „Tuczy”. Osk-ny Onyszko przydzielony został do tej samej czoty, gdzie otrzymał ps. „Grusza” i kbk rosyjski z 47 nabojami. Oskarżony zaś Kałamaj przydzielony został do czoty „Pidkowy”², gdzie otrzymał ps. „Moriak” i karabin „Mauser” z 35 nabojami. Wszyscy osk-ni pełnili funkcję strzelców. Po przejściu wykształcenia strzeleckiego i politycznego, brali udział w zbieraniu żywności od miejscowych kuszczów na terenie pow. Lubaczów i Tomaszów Lubelski. Ponadto brali udział w spalaniu wsi Oleszyce oraz w usiłowaniu wysadzenia mostu kolejowego w Nowej Grobli. Oskarżony Onyszko i Hordij przebywali w bandzie do chwili aresztowania, osk-ny zaś Kałamaj w czerwcu 1946 r. został zwolniony z bandy na skutek choroby, udając się do domu wraz z bronią, którą otrzymał w sotni. 6.V.1947 r. osk-ny Hordij uciekł z bandy i zgłosił się na Posterunek MO w Cieszanowie, oddając karabin z amunicją. Osk-ny Onyszko został aresztowany w tym samym dniu przez WP w lesie fuleryjskim^b wraz z RKM w sentencji wyroku wymienionym. Osk-ny Kałamaj aresztowany został przez WP 7.VI.1947 r. w Wierzbicy wraz z karabinem.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień samych oskarżonych złożonych w toku rozprawy sądowej. Osk-ni przyznali się do winy, nie wnosząc żadnych okoliczności na swe usprawiedliwienie. Ponadto osk-ny Onyszko w okresie zniw 1943 r. wstąpił dobrowolnie do dywizji SS „Galizien”, wchodzącej w skład b. armii niemieckiej, i po przejściu przeszkolenia został furmanem w dywizji. Pod koniec lata 1943 r., wspólnie z oddziałami niemieckimi, brał udział w walce k. Lwowa z oddziałami Armii Czerwonej wyzwolającej Polskę spod okupacji niemieckiej. Na skutek przewagi Armii Czerwonej dywizja niemiecka została rozbita, a osk-ny zdezerterował. Przy wymiarze kary odnośnie wszystkich osk-nych nie dopatrzył się Sąd żadnych okoliczności łagodzących. Jedyne w odniesieniu do osk-nego Hordija wziął Sąd pod uwagę dobrowolne zgłoszenie się, odnośnie zaś Kałamaja przyznanie się ze skrucą

i okazanie żalu w czasie rozprawy, jako okoliczności obciążające przyjął Sąd popełnienie przestępstwa w bandzie UPA na szkodę Państwa Polskiego.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^d

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Guzynda kpr.

(-) Piasecki st. strzel.

Za zgodność:^d

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^e

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 235-237.

a. Nazwisko nieczytelne.

b. Winno być: Wierzbicy.

c. Winno być: futoryńskim.

d. Podpisu brak.

e. Daty brak.

1. „Hartowyj” (prawdopodobnie winno być: „Wartowyj”) – nazwisko nieznanne – dowódca czoty w sotni ppor. Mikołaja Tarabana („Tuczy”).

2. „Pidkowa” – nazwisko nieznanne – dowódca drugiej czoty w sotni „Tuczy”, pochodził ze wsi Nowe Sioło.

3. Wyrok śmierci na Stefanie Onyszce został wykonany 24 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

73

Nr akt 110/47/GO „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 12 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący

2) kpr. Guzynda Tadeusz

3) st. strzel. Piasecki Konstanty – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława, rozpoznał sprawę w postępowaniu doraźnym dnia 12.VII.1947 r.

cyw. Niewińskiego Michała s. Daniela i Katarzyny Jurczyszyn, ur. 20.IV.1922 r. w Lipie pow. Przemyśl, tam zam., Ukrainka, stolarza, 4 kl. szk. powsz.,

w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Niewiński Michał s. Daniela

w i n i e n j e s t :

1) że od kwietnia 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 19.VI.1947 r., w Brzeżawie był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzelca w kuszczu „Gada”¹, a następnie w sotni „Hromenki” pod ps. „Kogut”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że jako członek bandy UPA, z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w sierpniu 1945 r. w Jaworniku, we wrześniu 1945 r. w Birczy, w lipcu 1946 r. w Dubiecku na Posterunek MO, z końcem lata 1946 r. koło Jawornika i Kupnej, i w maju 1947 r. k. Jawornika, strzelając do żołnierzy WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to kb syst. „Mauser” Nr 6543 z 35 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec karę dodatkową, za przest. wymienione pod 2-3, utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek 1 kb syst. „Mauser” Nr 6543 z 35 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa².

Uzasadnienie

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności [przez] samego osk-nego, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W kwietniu 1945 r. osk-ny Niewiński wstąpił do bandy UPA w m. Brzeżawa i został przydzielony do sotni „Hromenki”. Początkowo był w kuszczu „Gada”, gdzie otrzymał ps. „Kogut”. Po miesiącu został przydzielony do roju „Wowka”³, a następnie wcielony do sotni „Hromenki”, tam otrzymał karabin „Mauser” z 50 nabojami i przechodził przeszkolenie ideowo-polityczne. Na wiosnę 1945 r., wspólnie z innymi członkami bandy, brał udział w rabowaniu i paleniu wsi Borownica. W sotni „Hromenki” pełnił funkcję strzelca, biorąc udział w całym szeregu zbrojnych zamachów na żołnierzy WP, a mianowicie: w sierpniu 1945 r. k. Jawornika, następnie we wrześniu 1945 r. sotnie „Hromenki”, „Burlaki”, „Jara” i „Łastiwki”, pod d-twem „kurinnego” ps. „Konyk”, przygotowały zbrojny napad na miasteczko Birczę. Sotnia „Hromenki” otrzymała ządanie spalenia miasteczka. W czasie akcji osk-ny leżał z bronią w okopach. Na skutek silnego ognia ze strony żołnierzy wszystkie cztery bandy zostały rozbite i uciekły w popłochu w okoliczne lasy. W lipcu 1946 r. trzy czoty ze sotni „Hromenki” otrzymały rozkaz rozbrojenia załogi Posterunku MO w Dubiecku pow. Przemyśl, a następnie spalenia budynku. Zamierzonego celu bandyci nie osiągnęli, albowiem załoga posterunku zorientowawszy się o napadzie ukryła się. Z końcem lata 1946 r. sotnia „Burlaki” i „Hromenki” stoczyła walkę w lasach k. Jawornika i Kupnej, po której wycofała się w głąb lasów. Wreszcie w maju 1947 r. w Jaworniku osk-ny wraz z czł. sotni „Hromenki” brał udział w walce z oddz. WP. Ponadto w czasie przynależności do bandy, wspólnie z innymi strzelcami, brał udział w paleniu Leszczawy Górnej, Witryłowa i Kuźminy. Aresztowany został w dniu 19 czerwca 1947 r. w m. Lipa przez żołnierzy WP razem z bronią i amunicją.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień samego osk-nego złożonych w toku rozprawy. Czyny przypisane osk-nemu wyczerpują w zupełności pod względem przedmiotowym i podmiotowym znamiona przest. z art. 85 KKWP, z art. 1 § 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

Osk-ny przyznał się do zarzuconych mu przestępstw, wyjaśniając jak wyżej ustalono. Przy wymiarze kary nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności

łagodzących, a jako obciążającą w wysokim stopniu przyjął ogrom zbrodni popełnionych na szkodę interesów Państwa i Narodu Polskiego.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^a Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.
Ławnicy: (–) Guzynda kpr.
(–) Piasecki st. strzel.

Za zgodność:^a

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^b

Przewodniczący: ^a

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 244-245.

a. Podpisu brak.

b. Daty brak.

1. „Had” – Aleksander Węgier – prowidyk kuszczu, 12 lipca 1946 r. zgłosił się na Posterunek MO w Birczy.
2. Wyrok śmierci został wykonany 24 kwietnia 1947 r. w Rzeszowie.
3. „Wovk” – nazwisko nieznane – dowódca roju w sotni por. Michała Dudy („Hromenki”).

74

Nr akt 107/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 12 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty – jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława, rozpoznał sprawę w postępowaniu doraźnym dnia 12.VII.1947 r.

cyw. Poliwiki Wasyla s. Mikołaja i Katarzyny Szyg, ur. 1.I.1927 r. w Tyrce^a pow. Lesko, zam. w Buku pow. Lesko, Ukrainka, rolnika, 2 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń,

rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Poliwka Wasyl s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

1) że od listopada 1946 r. do 24.VI.1947 r. w m. Buk był członkiem tajnej nielegalnej organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Orlenki”¹ pod ps. „Kasjan”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie posiadał bez zezwolenia władz broń palną kb syst. „Mauser” z 80 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa².

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W listopadzie 1946 r. osk-ny Poliwka wstąpił do bandy UPA. Zwerbowany został przez rojowego „Werchowieniec”³, a następnie otrzymał ps. „Kasjan”, kb „Mauser” z 80 nabojami oraz granat zaczepny. Początkowo przez okres kopania ziemniaków magazynował je w dołach. Następnie brał udział w paleniu wsi Busaki⁴, a przez okres zimy 1946/47, razem z sotnią „Orlenki”, przebywał w bunkrach we wsi Muczne. Po rozbiciu sotni na wiosnę 1947 r. przez oddz. WP oderwał się od niej i ukrywał się w m. Polanki w bunkrze pod kaplicą. Po skontaktowaniu się z Drodzem Mikołajem i Kowalczykiem Wasylem, w dniu 20 czerwca 1947 r. przekroczył granicę polsko-czechosłowacką, chowając uprzednio broń w dziupli starego drzewa. W Czechosłowacji

rzekomo poszukiwał pracy i doszedł do miejscowości Ruskie, gdzie natknął się na dwóch żołnierzy Czechosłowackiej Armii, którzy oddali go, wraz z jego towarzyszami, w ręce władz bezpieczeństwa. Po wstępnym śledztwie, po dwóch dniach, został przetransportowany do Polski i oddany organom bezpieczeństwa w Baligródzie. W śledztwie pierwiastkowym przed władzami czeskimi przyznał się do należenia do bandy UPA.

Ustalenia powyższe oparł Sąd w zupełności na zeznaniach oskarżonego w toku rozprawy sądowej, które były wyczerpujące i drobiazgowo. Oskarżony przyznał się do winy nie wnosząc żadnych okoliczności na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary nie znalazł Sąd momentów łagodzących, a jako obciążające przyjął popełnianie przestępstwa w bandzie z pełną świadomością rozeznania czynu.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^c Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.
Ławnicy: (–) Guzynda kpr.
(–) Piasecki st. strzel.

Za zgodność:^e

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^d

Przewodniczący: (–) Kiełtyka por.

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 242-243.

a. Winno być: Terce.

b. Miejscowości o takiej nazwie nie było.

c. Podpisu brak.

d. Daty brak.

1. „Orlenko” – nazwisko nieznanne – dowódca sotni wchodzącej w skład IV Okręgu Wojennego „Makiwka” (USRR), która, przejściowo, w okresie zimy i wiosny 1947 r. przebywała w rejonie wsi Caryńskie i Muczne pow. Lesko. „Orlenko” poległ 3 marca 1948 r. we wsi Horodynia pow. Sambor, w walce z wojskami NKWD.

2. Wyrok śmierci został wykonany 24 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

3. Winno być: „Werchowneć” – nazwisko nieznanne – dowódca roju w sotni „Orlenki”.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 15 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Waclawa, rozpoznał sprawę w postępowaniu doraźnym dnia 15.VII.1947 r.

cyw. Burnickigo Stanisława s. Iwana i Anny Foka, ur. 14.III.1926 r. w Krzeczkowej pow. Przemyśl, tam zam., Ukrainka, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Burnicki Stanisław s. Iwana

w i n i e n j e s t :

1) że od 15 lipca 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 23 maja 1947 r., w Krzeczkowej był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraina Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję charchowego w kuszczu „Duba”¹, a następnie funkcję strzelca w sotni „Burlaki” pod ps. „Riw”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to kbk rosyjski Nr 1737 z 35 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw

honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kbk rosyjskiego Nr 1737 z 35 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa².

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników rozprawy sądowej ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

15 lipca 1946 r. w Krzeczkowej pow. Przemysł członkowie PŻ zwerbowali do bandy UPA Burnickiego Stanisława — wcielono go do sotni „Burlaki” w charakterze charczowego w pierwszym rejonie. Przywódcą jego był ps. „Dub”, który nadał osk-nemu ps. „Riw” oraz karabin rosyjski z 35 nabojami. Do 20 maja 1947 r. osk-ny zbierał żywność we wsiach Kormanice, Kniażyce, Rokszycce, Darowice i Brylince, oddając ją następnie sotni „Burlaki”. Oprócz żywności zbierał również obuwie.

Czynności te wykonywał raz w tygodniu wspólnie z „Dubem”. W kwietniu, wskutek mobilizacji Ukraińców do UPA zarządzanej przez „Rena”, zwierzchnika upowskich band w Polsce, został wcielony do sotni „Burlaki” w charakterze strzelca, gdzie przebywał do 23 maja 1947 r. W dniu tym, wspólnie z „Lutym” i czterema członkami SB, został wysłany do Mielnowa w celu ściągnięcia do sotni wywiadowcy. Po drodze, natknąwszy się na żołnierzy WP, został ranny, a pozostali bandyci postrzelali się sami. W końcu żołnierze ujęli go z bronią.

Osk-ny w czasie rozprawy przyznał się do winy nie okazując skruchy ani żalu. Czyny przez niego popełnione wyczerpują w zupełności pod względem przedmiotowym i podmiotowym znamiona zarzucanych mu przestępstw. Sąd uznał winę osk-nego za udowodnioną w zupełności wymierzając mu stosowną karę. Przy wymiarze jej nie dopatrywał się żadnych okoliczności

łagodzących, a jako obciążającą przyjął popełnienie przestępstwa w bandzie dążącej do oderwania części ziem od Polski.

Decyzja D-cy GO „Wisła” Przewodniczący:^a

Ławnicy:^b

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^b

Przewodniczący:^a

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 248-249.

a. Podpisów brak.

b. Daty brak.

1. „Dub” — nazwisko nieznane — dowódca kuszczu w Rejonie I, Nadrejonu „Chołodnyj Jar”.
2. Wyrok śmierci został wykonany 24 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

76

Nr akt 115/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 15 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Waclawa, rozpoznał sprawę w postępowaniu doraźnym dnia 15.VII.1947 r.

cyw. Radosza Michała s. Jana i Marii Białej, ur. 26.I.1924 r. w Żernicy Wyżnej pow. Lesko, tam zam., Ukrainka, rolnika, w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Radosz Michał s. Jana

w i n i e n j e s t :

1) że od sierpnia 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 17.VI.1947 r., w Żernicy Wyżnej pow. Lesko, był członkiem tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca pod ps. „Ostryj” w sotni „Bira”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że jako czł. bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w kwietniu 1947 r. w Jabłonce, gdzie zginęło 30 żołnierzy WP i czerwcu 1947 r. w n/n miejscowości, strzelając z broni palnej do wojska, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to karabin węgierski z 50 nabojami do niego, a następnie kbk rosyjski z 80 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec karę dodatkową, za czyny wymienione pod 2-3, utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Z końcem zniw 1946 r. osk-ny Radosz został zwerbowany do sotni „Bira” przez członków PŻ (Polowa Żandarmeria). Następnie, razem z nimi, udał się do Suchych Rzek, gdzie otrzymał pseudonim „Ostry”, a po trzech tygodniach karabin węgierski z 50 nabojami od czotowego „Jara”². Z bronią przechodził wyszkolenie bojowe w okolicznych lasach, a następnie budował bunkry przeznaczone dla sotni „Bira”. Równocześnie kopał ziemniaki i młócił zboże,

które następnie magazynował w okolicznych lasach. Przez okres zimy 1946/1947 r. przebywał w lasach, a dopiero od marca 1947 r. w okolicznych wioskach do maja 1947 r. Następnie po wysiedleniu ludności miejscowej przebywał w lasach na pograniczu polsko-czechosłowackim. W połowie czerwca 1947 r. sotnie „Bira”, „Chrina” i „Stacha” połączywszy się, przedarli się przez granicę udając się do Czechosłowacji do m. Ruskie. 17.VI.1947 r. czeskie wojska otoczyły trzy sotnie otwierając do nich ogień, w czasie którego osk-ny został zdjęty ze śnie, inni zaś bandyci wycofali się w lasy.

W ramach sotni „Bira” osk-ny w kwietniu 1947 r. brał udział w gwałtownym zamachu na żołnierzy WP między Jabłonką a Cisną. Wówczas to 20 (dwudziestu) żołnierzy zostało zamordowanych, 10 (dziesięciu) zaś wziętych do niewoli, a następnie również zamordowanych.³ Broń i mundury żołnierzy zabrała pierwsza i druga czota sotni „Bira”. Ponadto w czerwcu 1947 r., w chwili wycofywania się na granicę, sotnia „Bira” stoczyła walkę z oddz. wojska, w czasie której osk-ny brał również czynny udział. Po przekroczeniu granicy banda UPA wzięła do niewoli dwóch czeskich żołnierzy, którzy podzielili los żołnierzy WP spod Jabłonki. Wreszcie w jesieni 1946 r., na rozkaz „Bira” została spalona miejscowość Hapkilczyn^a k. Cisnej. Osk-ny spalił jedno zabudowanie. Osk-ny wyjaśnił, że fundusze na kupowanie mundurów dla bandy czerpano ze sprzedaży kradzionych koni. Łącznikami sotni „Bira” z bandami grasującymi na przyległych terenach ZSRR był „Żeleźniak” i trzech n/n członków bandy.

Osk-ny w czasie rozprawy sądowej przyznał się do winy. Postawa osk-nego oraz sposób odpowiadania na pytania Sądu utwierdziły Sąd w przekonaniu, że osk-ny jest zdecydowanym wrogiem wszystkiego, co polskie. Przy wymiarze kary nie dopatrzyl się Sąd momentów łagodzących, a jako obciążające przyjął branie udziału w zamordowaniu 30 żołnierzy oraz popełnienie przestępstwa w bandzie.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^b Przewodniczący:^b

Ławnicy:^b

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^c

Przewodniczący:^b

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 252-254.

a. Winno być: Habkowce.

b. Podpisu brak.

c. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 29 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

2. „Jar” — nazwisko nieznane — kwatermistrz i dowódca pierwszej czoty w sotni por. Wasyla Szyszkanynca („Bira”). 6 kwietnia 1947 r. został otoczony, wraz z częścią czoty, przez żołnierzy 32 pułku piechoty w przysiółku wsi Żernica pow. Lesko. Nie chcąc się poddać, popełnił samobójstwo. Znalaziono przy nim dziennik sotni, prowadzony od stycznia 1946 do 27 marca 1947 r.
3. Mowa o zasadzce urządzonej przez sotnię „Bira”, w którą wpadli żołnierze 4 Grupy Manewrowej WOP i komendy 37 Odcinka WOP z Cisnej. Poległo wówczas 6 oficerów, 11 żołnierzy i komendant Posterunku MO w Cisnej Jan Duplak. Zasadzkę zorganizowano w odwet za wymordowanie w dniu 23 stycznia 1947 r. przez żołnierzy tej Grupy 16 rannych i personelu medycznego szpitala UPA położonego w masywie góry Chryszczatej, w rejonie wsi Kołonicze pow. Sanok. Zginęli wówczas m.in. lekarze „Arpad”, „Rat” i „Magister” oraz dwie sanitariuszki „Dora” i „Pszczółka”. Dowództwo UPA było poinformowane o decyzji przeniesienia 4 Grupy Manewrowej WOP do Koszalina. Żołnierze, którzy wpadli w zasadzkę, stanowili ochronę oficerów udających się do Baligrodu w celu załatwienia formalności związanych z jej dylokacją.

77

Nr akt 119/47/GO „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 15 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława, rozpoznał sprawę w postępowaniu doraźnym dnia 15.VII.1947 r.

cyw. Świąntego Piotra s. Józefa i Marii Hamryszczak, ur. 27.III.1922 r. w Koniuszy pow. Przemyśl, tam zam., Ukrainka, rolnika, 2 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Świąnty Piotr s. Józefa

w i n i e n j ę s t :

1) że od żniw 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 9 maja 1947 r., w Koniuszy pow. Przemysł był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Łastiwki” pod ps. „Moroz”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że jako członek bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych w Cisowie, strzelając do żołnierzy WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kbk rosyjski wraz z 40 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec, jako karę dodatkową za przestępstwa wymienione pod 2-3, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Pod koniec żniw 1946 r. członkowie Polowej Żandarmerii z sotni „Łastiwki”, która stacjonowała w tym czasie we wsi Grąziowa, zwerbowali do bandy osk-nego Świętego. Na drugi dzień po przybyciu osk-ny otrzymał karabin z 40 nabojami i ps. „Moroz”. Po przejściu przeszkolenia strzeleckiego, przebywał razem z sotnią bez przerwy do 28.IV.1947 r. biorąc udział we wszystkich akcjach skierowanych p-ko WP. Przez okres pobytu w bandzie był zwykłym strzelcem i należał do 1.roju 1.czoty sotni „Łastiwki”. W październiku 1946 r., wspólnie z sotnią, zbierał żywność w m. Rybotycze

i Kopysno. Bandyci zrabowali wówczas 30 cetn. zboża, które zmagazynowali w piwnicach poukraińskich. W listopadzie 1946 r. w Jamnej Górnej sotnia „Łastiwiki” udając się na kolację do wsi, natknęła się na placówkę WP, po czym wywiązała się strzelanina. Walka trwała ok. 5 minut, a w czasie niej osk-ny wystrzelał 15 razy w stronę żołnierzy. W marcu 1947 r. osk-ny z sotnią „Łastiwiki” stoczył ponownie potyczkę z oddziałem WP, która trwała 10 minut. Z czł. bandy zginął wówczas polityczno-wychowawczy ps. „Miron”², z-ca „Bajdy”³ dla spraw politycznych. Osk-ny wystrzelił wówczas 10 sztuk amunicji. 27 kwietnia 1947 r. osk-ny zbiegł z bandy i ukrywał się w Gruszowej u Stadnickiego Oleksy. 9 maja 1947 r. został aresztowany przez żołnierzy, wskazując następnie ukryty karabin.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd w świetle wyjaśnień osk-nego złożonych w toku rozprawy. Osk-ny przyznał się do winy nie wnosząc żadnych okoliczności na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary nie przyjął Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające, wysokie napięcie złej woli wyrażające się w popełnianiu zbrodni p-ko życiu i mieniu ludzkiemu.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^a Przewodniczący:^a
Ławnicy:^a

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^b
Przewodniczący:^a

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 250-251.

a. Podpisu brak.

b. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 24 lipca 1947 r. w Rzeszowie.
2. „Myron” – Jarosław Peciw (także „Wadym”) – zastępca dowódcy kurenia przemyskiego mjr. Petra Mykołenki („Bajdy”). Poległ 17 marca 1947 r.
3. „Bajda” – Petró Mykołenko (Mykoła Sawczenko) – major UPA, dowódca kurenia przemyskiego i zastępca dowódcy 26 Odcinka Taktycznego UPA „Łemko”. P. Mykołenko pochodził z Połtawszczyzny, był lejtantem Armii Czerwonej. Wiosną 1944 r. zdezerterował z wojska i utworzył w rej. Drohobycza sotnię UPA składającą się z Ukraińców pochodzących z Ukrainy Nadnieprzańskiej. Od 1945 r. pełnił funkcję adiutanta dowódcy 26 Odcinka Taktycznego UPA „Łemko” mjr. Wasyla Mizernoho („Rena”), a w styczniu 1946 r., po śmierci por. „Konyka”, objął obowiązki dowódcy kurenia przemyskiego i zastępcy „Rena”. Funkcję tę pełnił do czerwca 1947 r. Zmarł 1 stycznia 1979 r. w USA.

W skład kurenia „Bajdy” wchodziły następujące sotnie: „Udarnyky” 2, 95 – dowódca por. Michał Duda („Hromenko”); „Udarnyky” 4, 94a – d-ca ppor. Włodzimierz Szczygielski („Burlaka”); „Udarnyky” 6, 96a – d-ca ppor. Jarosław Kociólek („Kryłacz”); „Udarnyky” 7, 96b – d-ca starszy sierżant Grzegorz Jankowski („Łastiwka”).

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 16 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojskowej Prokuratury GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 16 lipca 1947 r.

1) cyw. Łeński Grzegorz s. Iwana i Katarzyny Brekieta, ur. 3.IV.1921 r. w Gorajcu pow. Lubaczów, bez stałego miejsca zamieszkania, Ukraińca, szewca, o wykształceniu 3 klas szkoły powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

2) cyw. Stasiś Stefan s. Jana i Anastazji Smynowicz, ur. 1.IX.1911 r. w Gorajcu pow. Lubaczów, tamże ostatnio zam., Ukraińca, rolnika, o wykształceniu 2 klas szkoły powsz., służącego w Wojsku Polskim w 1935-36 r. w 24 PAL w Jarosławiu w stopniu kanoniera, żonatego z Marią Łaszyn, ojca jednego dziecka 3 lat, właściciela 3 morgów pola, bez orderów, rzekomo nie karanego — obydwu oskarżonych o przestępstwo z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

1) osk-ny Łeński Grzegorz s. Iwana

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 6.VI.1947 r., w m. Gorajec pow. Lubaczów był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Szuma” pod ps. „Morozenko” — brał udział w paleniu wsi i grabieniu mienia ruchomego ludności pow. lubaczowskiego, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to kbk rosyjski z 10 nabojami do niego Nr 8918, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod pkt. b), po myśli art. 4. § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb rosyjskiego Nr 8918 z 10-ma nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP i art. 33 KKWP orzec w stosunku do skazanego karę śmierci oraz karę dodatkową utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa¹.

2) osk-ny Stasik Stefan s. Jana

w i n i e n j e s t :

a) że od kwietnia 1945 r. do 7 czerwca 1947 r., z przerwami kilkumiesięcznymi, był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia na terenie wsi Gorajec, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca pod ps. „Szumnyj” w sotni „Bisa”², a następnie „Szuma” — brał udział w paleniu wsi i wagonów towarowych na stacji kolejowej w Uhnowie — tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to kbk rosyjski z 30 nabojami do niego, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na okres 5-ciu lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na okres 5-ciu lat.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę więzienia przez lat 15 (piętnaście) oraz karę dodatkową utraty praw publ. i obyw. praw honorowych przez 5 lat, wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania, tj. od 23.VI.1947 r. do 16.VII.1947 r. Początek kary liczyć od 23 czerwca 1947 r.

Uzasadnienie

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień obu osk-nych, ustalił Sąd nast. stan faktyczny:

W grudniu 1945 r. bojówka UPA wspólnie z ps. „Niedźwiedź”, również członkiem bandy, przysłała do osk-nego Łeśkiwa, zabierając go do lasu gorajeckiego. Tam został przydzielony do sotni „Szuma”, a czotowy „Gonta” dał mu pseudonim „Morozenko”. Po niedługim czasie otrzymał karabin ruski z 10 nabojami. Osk-ny będąc w bandzie początkowo naprawiał buty jako szewc z zawodu. Na wiosnę 1946 r., wspólnie z sotnią „Szuma”, brał udział w wysadzaniu mostu kolejowego w Uhnowie. Podczas akcji stał na obstawie z bronią w ręku. Na skutek obrony przez WP most nie został zniszczony. Po żniwach 1946 r., w ramach sotni „Szuma”, burzył domy w Nowosiólkach pow. Przemyśl. Uprzednio, jeszcze w jesieni 1945 r., czota „Gonty” spaliła szkołę w Załużu. Osk-ny stał wówczas na ochronie. Ponadto w tym samym czasie brał udział w spaleniu budynków gospodarskich folwarku w Nienutowie^a. W szeregach sotni „Szuma” przebywał bez przerwy do czerwca 1947 r. Aresztowany został 6.VI.1947 r. przez żołnierzy w bunkrze koło wsi Korny^b. Powyższe ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach osk-nego, złożonych w toku rozprawy.

Osk-ny przyznał się do winy, nie wnosząc żadnych okoliczności na swe usprawiedliwienie. Czyny jemu przypisane wyczerpują w zupełności, tak pod względem przedmiotowym, jak i podmiotowym, znamiona przestępstw z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z 13.VI.1946 r. Przy wymiarze kary nie dopatrył się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął długi okres pobytu w bandzie, burzenie domów oraz wysokie napięcie złej woli.

Osk-ny Stasik w kwietniu 1945 r. został aresztowany przez bojówkę rejonową UPA, za rzekomą współpracę z NKWD. Następnie odprowadzony został do Manasterza wspólnie z 14-ma innymi osobnikami, gdzie wypalili mu na klatce piersiowej literę B. Później dostał chłostę 30-tu kijów i przechodził karne ćwiczenia przez 3 tygodnie. Pod koniec ich okazało się, że z grupy 30 ludzi, do której należał osk-ny, zostało tylko 6, innych zaś członków SB powiesili. Osk-nego przydzielono do czoty „Lutego”, gdzie

otrzymał rosyjski karabin i ok. 30 naboji od „Bisa” d-cy karnego oddziału. W maju 1945 r. „Luty” wraz z 3-ma rojami udał się do m. Puchacze, gdzie spalony został budynek MO. W akcji tej osk-ny również wziął udział. W czerwcu 1947 r., wskutek prośby do nadrejonu, został zwolniony i odesłany do domu. Posiadaną broń oddał buńczuczemu ps. „Uhol”. Na gospodarstwie w domu pracował do stycznia 1946 r. W tym czasie otrzymał powołanie, lecz nie stawiał się. 3 dni później zabrany został przez 3-ch wysłanników i wcielony do czoty „Gonty”. W połowie 1946 r. sotnie „Jara” i „Szuma” zniszczyły przeznaczone do wyjazdu Ukraińców na wschód wagon stojące na stacji kolejowej w Uhnowie. Osk-ny wówczas otrzymał zadanie strzelania do nadejść mających ewentualnie czołgów polskich z rusznicy ppanc. Jesienią 1946 r., wspólnie z innymi członkami bandy, w m. Netreba zmagazynował 18 cetnarów zboża. Ponadto od czasu do czasu prznosił szałafetki od „Gonty” do m. Zatyła^a oddając je rejonowemu ps. „Gobbela”^d. Z końcem kwietnia 1947 r. został zwolniony z bandy na skutek choroby i przebywał w domu do 6 czerwca 1947 r. W dniu tym wezwany do „Gonty”, zjawił się, lecz nie zastał go. Doprowadzający go ps. „Buk” wziął go następnie z sobą i obydwaj ukryli się w kryjówe, w której w następnym dniu został aresztowany przez WP, ps. „Buk” zaś zastrzelił się.

Powyższe ustalił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego złożonych w toku rozprawy sądowej w sposób szczegółowy i drobiazgowy. Osk-ny przyznał się do winy, podając, że czynów przestępczych dopuścił się pod przymusem fizycznym stosowanym przez bandę UPA. Sąd na podstawie jego wyjaśnień przyjął tłumaczenie za prawdziwe.

Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności łagodzące kilkakrotną przerwę w pobycie w bandzie, niski stopień napięcia złej woli oraz to, że czynów przypisanych mu dopuścił się pod wpływem siły wyższej. Jako zaś obciążające, popełnienie przestępstwa w bandzie, usiłującej oderwać część ziem od Polski.

Decyzja D-cy GO „Wisła”^e

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.
Ławnicy: (-) Guzynda kpr.
(-) Piasecki st. strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^f

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Za zgodność odpisu: (-) Szwarz Zbigniew ppor.

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 262-264.

a. Miejscowości o takiej nazwie nie było.
b. Winno być: Kornie.

- c. Winno być: Zatyle.
- d. Tak w oryginale.
- e. Podpisu brak.
- f. Daty brak.
- 1. Wyrok śmierci został wykonany 24 lipca 1947 r. w Rzeszowie.
- 2. „Bis” — nazwisko nieznane — dowódca drugiej sotni w kureniu „Zaliziaka”, zorganizowanej jesienią 1944 r. na bazie sotni „Szuma”. We wrześniu 1945 r. przeszedł do pracy w Służbie Bezpieczeństwa OUN, a jego funkcję objął „Szum”.

79

Nr akt 113/47/GO,,W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 dnia 16 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) por. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strzel. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego kpt. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława, rozpoznał sprawę w postępowaniu doraźnym dnia 16.VII.1947 r.

cyw. Mindy Michała s. Mikołaja i Anny Romanko, ur. 5.VI.1929 r. w Paszowej pow. Lesko, tam zamieszkałego, Ukraińca, rolnika, 5 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Minda Michał s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

a) że od czerwca 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 24.VI.1947 r., w Paszowej był czł. faszystowskiej organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Kryłacza” pod pseudoni-

mem „Mak” przez branie udziału w walkach i pomaganiu w kuchni UPA — tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to w jesieni 1946 r. w lesie kormanickim pow. Przemyśl, w styczniu 1947 r. w m. Jurkowa i w styczniu 1947 r. koło Kormanic, strzelając do żołnierzy z posiadanej broni, tj. przestępstwa z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń, a to kbk rosyjski Nr 8703 z 48 nabojami do niego, tj. przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek jednego kbk rosyjskiego Nr 8703 z 48 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W czerwcu 1946 r. osk-ny, wraz z 17 kolegami, został zwerbowany do bandy UPA przez bojówkę siatki cywilnej. Wszyscy udali się do Rakowej pow. Lesko, gdzie stacjonowała sotnia „Krylacz”. Po przejściu badania lekarskiego przez lekarza ps. „Taras”², wcielony został do 3-ego roju pod dowództwem „Hardego”. Od „Krylacz” dostał ps. „Mak”, a następnie broń. Wyszkolenie strzeleckie przechodził przez 150 godzin, w/g programu szkoleniowego sotni. Początkowo, jako słabo rozwinięty fizycznie, był pomocnikiem w kuchni. W jesieni 1946 r. sotnia „Krylacz” stoczyła krótką

walkę z oddziałem WP w Kormanicach pow. Przemyśl. Z członków UPA zabitych zostało 10-ciu. Po tej potyczce osk-ny wraz z sotnią zmienił miejsce postoj, by się nie spotkać z wojskiem. W styczniu 1947 r., w m. Jurkowa sotnia „Kryłacza” udała się na kolację. Po drodze została ostrzelana przez placówkę żołnierzy WP. Walka trwała 15-cie minut, w wyniku której zabitych zostało 13-tu banderowców. W tymże samym miesiącu, w lesie k. Kormanic, sotnie „Kryłacza” i „Burlaki” stoczyły ponownie walkę z wojskiem. Strzelanina trwała krótko. Tym razem osk-ny wystrzelił 5 naboj w stronę wojska, w Jurkowej zaś też 5 razy, a w Kormanicach w 1946 r. 8 razy. W jesieni 1946 r. sotnie „Kryłacza”, „Burlaki” i „Łastiwki” spaliły wieś Łuncza, Witryłów i Dylągowa. Podczas akcji osk-ny pracował w kuchni. Ok. połowy czerwca 1947 r. osk-ny, wspólnie z innymi bandytami, udał się do Zawadki po pszenicę. Wówczas to grupa 30 ludzi rozdzieliła się na dwie części, a osk-ny z 8-ma członkami bandy udał się w stronę Paszowej. Po drodze zatrzymany został razem z bronią przez żołnierzy WP. Równocześnie szedł niejaki ps. „Czajka”, który został zastrzelony.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach osk-nego, złożonych w toku rozprawy. Osk-ny przyznał się do winy, wyjaśniając, że wykonywał rozkazy odnośnie strzelania do wojska, wydane przez d-ców sotni. Przy wymiarze kary, mimo młodego wieku osk-nego, nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął wysokie napięcie złej woli, wyrażające się w kilkunastokrotnym strzelaniu do żołnierzy WP, pobyt w bandzie bez przerwy, wypływający z jego przekonań politycznych. W tym stanie rzeczy należało orzec, jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący:^b

Ławnicy:^b

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^c

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 258-259.

a. Winno być: Hłomecza.

b. Podpisów brak.

c. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 24 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

2. „Taras” — nazwisko nleznane — sanitariusz sotni ppor. Jarosława Kociółka („Kryłacza”).

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 17 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) kpr. Piasecki Konstantyn — jako ławnicy

z udziałem ppor. Szwarca Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego mjr. Prause Jana prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu ppor. Markowskiego Wacława, rozpoznawszy w trybie postępowania doraźnego sprawę

cyw. Dmytrowa Stanisława s. Iwana, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP, art. 1 § 1, 2 i 3 Dekretu z 16 listopada 1945 r. i z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. oraz

cyw. Żołądka Włodzimierza s. Ilka, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP, art. 1 § 2 i 3 Dekretu z 16 listopada 1945 r. i z art. 4 § 1 Dekr. z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i :

1) Dmytrów Stanisław s. Iwana i Anny Kozik, urodzony 21 kwietnia 1920 r. we wsi Krowice^o pow. Lubaczów, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 5 klas szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od września 1945 r. do dnia 17 czerwca 1947 r. pod ps. „Dorosz” był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i w kwietniu 1946 r. wziął udział w wysadzeniu w powietrze mostu kolejowego w m. Poddębce — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ i a. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że w maju 1946 r. działając wspólnie ze swym kureniem dopuścił się gwałtownego zamachu na więzienie w Hrubieszowie przy użyciu broni i wórók okoliczności szczególnie niebezpiecznych, w czasie których więzienie zdobyto a aresztowanych więźniów wypuszczono na wolność – czym dopuścił się przestępstwa z art. 1 § 2 i 3 Dekretu z 16 listopada 1945 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 1 § 3 cyt. dekretu na karę śmierci.

c) że od września 1945 r. do dnia 17 czerwca 1947 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin rosyjski Nr 7416 z 80 nabojami – czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę więzienia przez piętnaście lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się na rzecz Wojew. Urzędu Bezp. Publ. w Rzeszowie przepadek 1 karabinu rosyjskiego Nr 7416.

[...] ^b udział w wysadzeniu w powietrze mostu kolejowego w m. Poddębce pow. Tomaszów Lubelski, które się jednakowoż nie udało z powodu czujności wojskowej ochrony mostu, która silnym ogniem odpędziła upowców. W maju 1946 r. oskarżony, wraz z całym kureniem¹ w roju „Czumaka”, wziął udział w napadzie na więzienie w m. Hrubieszów, w czasie którego, po wdarciu się do więzienia, wypuszczono wszystkich więźniów na wolność. Podczas napadu oskarżony pilnował podwód z amunicją. W okresie od maja 1946 r. oskarżony przebywał wraz z całym rojem w lasach hrubieszowskich i tomaszowskich. Z chwilą rozpoczęcia w kwietniu 1947 r. akcji przeciwko bandzie UPA, roje podzieliły się na drobne grupki liczące od 2-4 ludzi, które ukrywały się w specjalnie na ten cel wybudowanych bunkrach. Dnia 17 czerwca 1947 r. oskarżony ukrywał się w bunkrze w pobliżu m. Myców i tam został ujęty przez oddział Wojska Polskiego. Przez cały czas pobytu w bandzie oskarżony posiadał bez zezwolenia broń palną, a przy ujęciu znaleziono przy nim 1 karabin rosyjski Nr 7416 z 80 nabojami do niego.

ad Żołądek^c: Oskarżony w grudniu 1945 r. zwerbowany został do Ukraińskiego Powst. Armii, zabrany do lasu i przydzielony do sotni „Czausa”. Tutaj

otrzymał ps. „Borys”, karabin z 30 nabojami oraz przeszedł wyszkolenie wojskowe i polityczno-wychowawcze oraz pełnił funkcję strzelca. W kwietniu 1946 r. oskarżony wraz ze swym rojem pod dowództwem „Czumaka” wziął udział w wysadzeniu mostu kolejowego w m. Poddębce pow. Tomaszów Lubelski, które się jednak nie udało z powodu czujności wojskowej ochrony mostu, która silnym ogniem odpędziła upowców. W okresie od maja 1946 r. oskarżony przebywał wraz ze swym rojem w lasach hrubieszowskich i tomaszowskich. Z chwilą rozpoczęcia w kwietniu 1947 r. akcji przeciwko bandom UPA, roje z rozkazu kurennego podzieliły się na drobne grupki liczące od 2-4 ludzi, które ukrywały się w specjalnie na ten cel wybudowanych bunkrach. Dnia 17 czerwca 1947 r. oskarżony ukrywał się w bunkrze w pobliżu m. Myców i tam został ujęty przez oddział Wojska Polskiego. Przez cały czas pobytu w bandzie oskarżony bez zezwolenia posiadał broń palną, a przy ujęciu go znaleziono przy nim 1 karabin systemu „Mauser” Nr 180583 z 30 nabojami do niego.

Powyzsze ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień obu oskarżonych. Oskarżeni na rozprawie przyznali się do przestępstw objętych tenorem wyroku i wyjaśnili jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę obu oskarżonych odnośnie przestępstw objętych tenorem wyroku za udowodnioną i wymierzył im za nie stosowne kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popelnienie przestępstw w bandzie i na szkodę interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Sąd uniewinnił oskarżonego Żołądka od oskarżenia o udział w napadzie na więzienie w Hrubieszowie, gdyż przewód sądowy nie dostarczył żadnych dowodów na fakt popelnienia tego przestępstwa przez oskarżonego.

Przewodniczący: (-) dr Malinowski mjr

Ławnicy: (-) Guzyna kpr.

(-) Piasecki kpr.

Decyzja Dowódcy Grupy Operacyjnej „Wisła”

Zatwierdzam: (-) Mossor gen. 18.VII.1947 r.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 21.VII.1947 r.²

(-) dr Malinowski mjr

Za zgodność odpisu: (-) Szwarz Zbigniew ppor.

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 265-266.

a. Winno być: Krowica.

b. Brak jednej strony tekstu wyroku.

c. Tak w tekście.

1. Mowa o kurenium kpt. Włodzimierza Soroczaka („Berkuta”), od października 1946 do lata 1947 r. również dowódcy 28 Odcinka Taktycznego UPA „Danyliw”. W skład kurenia „Berkuta” wchodziły sotnie: „Dawyda”, „Dudy”, „Czausa” i „Jara”. To właśnie połączone sotnie kurenia „Berkuta” oraz oddział WiN dokonały 27/28 maja 1946 r. ataku na siedzibę PUBP i NKWD oraz więzienie w Hrubieszowie. Dowódcą 28 OT „Danyliw” był wówczas Jewhen Sztendera („Prirwa”).
2. Wyrok śmierci na Stanisławie Dmytrów został wykonany 24 lipca 1947 r. w Rzeszowie. Na podstawie innych źródeł ustalono, że Włodzimierz Żołądek, syn Ilka, ur. w 1923 r. we wsi Żurawce pow. Rawa Ruska, został również skazany na karę śmierci 17 lipca 1947 r. i stracony 24 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

81

Nr akt 123/47/GO „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 25 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Guzynda Tadeusz
- 3) st. strz. Piasecki Konstanty — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego mjr. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i z udziałem obrońcy z urzędu chor. Becla Władysława, rozpoznał sprawę jawną w postępowaniu doraźnym dnia 25 lipca 1947 r.

1) cyw. Pelczarskiego Jana s. Piotra i Pelagii Kostewicz, ur. 8.X.1928 r. w Ulczu pow. Brzozów, tam zam., Ukrainka, rolnika, 3 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

2) cyw. Buczkowskiego Pawła s. Mikołaja i Anny Topolnickiej, ur. 5.I.1921 r. w Łodzince Górnej pow. Przemyśl, bez stałego miejsca zamieszkania, Ukrainka, krawca, analfabety, służącego w wojsku od roku 1938-1939 w 4 PPL w Kielcach w stopniu strzelca, żonatego z Janiną Wilgucką, mającego 3 morgi ziemi, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

3) cyw. Surówki Myrona s. Włodzimierza i Marii Tickiej, ur. 19.IV.1928 r. w Jesionowie^a pow. Brzozów, tam zam., Ukrainka, rolnika, 4 kl. szk. powsz.,

w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

4) cyw. Hłyszka Stefana s. Piotra i Katarzyny Ficir, ur. 1.IX.1922 r. w Nietrepkach^b pow. Przemyśl, tam zam., Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, mającego 2 i 1/2 morgi ziemi, bez orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

5) cyw. Hoseczki Jana s. Wojciecha i Anny Hoseczko, ur. 15.IX.1929 r. w Groszowie^c pow. Brzozów, tam zam., Ukraińca, rolnika, analfabety, w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego.

6) cyw. Mnicha Mikołaja s. Michała i Anny Dobrzańskiej, ur. 1.V.1927 r. w Uluczu pow. Brzozów, tam zam., Ukraińca, ogrodnika, 6 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego — osk-nych o popełnienie przestępstwa po myśli art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

ó r z e k i :

1) osk-ny Pelczarski Jan s. Piotra

w i n i e n j e s t :

a) że od 13 maja 1947 r. do 23 czerwca 1947 r. w Uluczu pow. Brzozów był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod pseudonimem „Niw”, przez branie udziału w akcjach zbrojnych p-ko żołnierzom WP, tj. przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, w czerwcu 1947 r. na pograniczu polsko-czechosłowackim dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych — strzelając do żołnierzy WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kbk rosyjski z 15 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 10 (dziesięć) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 10 (dziesięć) lat. Po myśli art. 46 § 2 KKWP orzec

utrata praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 3 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 10 (dziesięć) lat. Po myśli art. 46 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę 10 (dziesięciu) lat więzienia oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat wraz z przedkładem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 2.VII.1947 r. do 25.VII.1947 r. Początek kary liczyć od 2. lipca 1947 r.

2) osk-ny Buczkowski Paweł s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

a) że od maja 1945 r. do dnia aresztowania, tj 17.VI.1947 r., w Sowczyńcu^d był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję krawca, kucharza i strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Bak”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to w połowie maja 1947 r. w lesie k. Hroszówki, w drugiej połowie maja 1947 r. w Dobrzance, z końcem maja 1947 r. na pograniczu polsko-czechosłowackim, w czerwcu 1947 r. w Balnicy — strzelając do żołnierzy z broni palnej, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kbk rosyjski z 30 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

3) osk-ny Surówka Myron s. Włodzimierza

w i n i e n j e s t :

a) że od 30 kwietnia 1947 r. do dnia aresztowania, tj. 23 czerwca 1947 r., w Jasieniowej³ był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Styka”⁴ przez branie udziału w akcjach zbrojnych p-ko żołnierzom WP, tj. przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to w n/n miejscowości dwukrotnie i w czerwcu 1947 r. w n/n miejscowości na pograniczu polsko-czechosłowackim, strzelając do żołnierzy WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kbk rosyjski z 30 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 12 (dwanaście) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.; na karę więzienia przez 10 (dziesięć) lat. Po myśli art. 46 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 12 (dwanaście) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę więzienia przez lat 12 (dwanaście) oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 2 lipca do 25 lipca 1947 r. Początek liczyć od dnia 2 lipca 1947 r.

3) osk-ny Hłyszcz Stefan s. Piotra

w i n i e n j e s t :

a) że od 25 maja 1947 r. do dnia aresztowania, tj. 23 czerwca 1947 r. w miejscowości Netebka był członkiem tajnej, nielegalnej, faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Mohyla” przez branie udziału w akcjach zbrojnych p-ko żołnierzom WP, tj. przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w dniu 2.VI.1947 r. w Dobrzance oraz w kilka dni później w n/n miejscowości, przez strzelanie do żołnierzy WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kbk rosyjski z 15 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 10 (dziesięć) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 10 (dziesięć) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 10 (dziesięć) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę 10 (dziesięć) lat więzienia oraz karę dodatkową utraty praw publicznych

i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 2 lipca 1947 r. do 25 lipca 1947 r. Początek kary liczyć od 2 lipca 1947 r.

5) osk-ny Hoseczko Jan s. Wojciecha

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1947 r. do dnia aresztowania, tj. 22 czerwca 1947 r., w Gruszówce^e był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Wilcha” przez branie udziału w akcjach zbrojnych p-ko żołnierzom WP, tj. przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku wspólnie z innymi sprawcami dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w kwietniu 1947 r. w lesie k. miejscowości Gruszowa, w maju 1947 r. w m. Tutynne^f i w czerwcu 1947 r. w m. Balnica, przez strzelanie do żołnierzy WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kbk rosyjski z 50 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec wypadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 46 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 46 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę 15 (piętnastu) lat więzienia oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 2 lipca do 25 lipca 1947 r. Początek kary liczyć od 2 lipca 1947 r.

6) osk-ny Mnich Mikołaj s. Michała

w i n i e n j e s t :

a) że od listopada 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 13 czerwca 1947 r., w Uluczu był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Kiryło”, przez branie udziału w akcjach zbrojnych p-ko żołnierzom WP, tj. przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w marcu 1947 r. w Dobrzance, gdzie zginęło trzech żołnierzy WP, w kwietniu 1947 r. w lesie dylągowskim, gdzie zginęło dwóch żołnierzy WP, w maju 1947 r. w lesie kuźmińskim, gdzie zginęło dwóch żołnierzy WP, w czerwcu 1947 r. dwukrotnie k. miejscowości Komańcza i Wola Mikołowa⁵, strzelając do żołnierzy z broni palnej, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to: kbk rosyjski z 50 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierzyć skazanemu, łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono: 13 maja 1947 r. na terenie wsi Ulucz wstąpił do sotni „Hromenki” osk-ny Pelczarski na skutek agitacji PŻ (Polowa Żandarmeria) i SB (Służba Bezpieczeństwa). Przydzielony został

do czoty „Bartela”, roju „Świrka”, gdzie otrzymał ps. „Niw” i karabin z 15 nabojami, a następnie jedynotygodniowe wyszkolenie strzeleckie. W czerwcu 1947 r. na terenie pogranicznym polsko-czechosłowackim, wspólnie z sotnią, stoczył potyczkę z oddziałem WP. Następnie, w tym samym miesiącu, sotnia „Hromenki” stoczyła krótką walkę z oddziałami wojska w Balnicy. Wówczas, na skutek silnego ognia, sotnia rozbiegła się w lasy. 20 czerwca 1947 r. na rozkaz „Hromenki”, d-cy sotni, członkowie jej przekroczyli granicę polsko-czeską. Na terenie Czechosłowacji osk-ny, wspólnie z członkami bandy ps. „Panas”, „Mohyla”, „Sływka”, „Wilcha”, odłączyli się od bandy, udając się do wioski Stawinskie-Krzywa. Przybycie ich zgłosił do czeskich władz bezpieczeństwa miejscowy sołtys, w wyniku czego wszyscy zostali aresztowani przez czechosłowackie organa bezpieczeństwa. Broń osk-nego, jak wynika z akt sprawy oraz jego wyjaśnień, zatrzymana została przez władze czeskie.

Osk-ny Buczkowski wstąpił do bandy UPA w maju 1945 r. we wsi Sowczyn^d. Po wcieleniu do sotni „Hromenki” otrzymał ps. „Bak”, karabin i 33 naboje. Jako krawiec pracował przez cały czas w swym zawodzie szyjąc mundury dla sotni „Hromenki”. W/g jego wyjaśnień uszył dla bandy ponad 100 mundurów z materiału zrabowanego, bądź też przerobił z mundurów po zamordowanych żołnierzach WP. W maju 1947 r. osk-ny wcielony został do roju „Świrka”, czoty „Bartela”, gdzie pełnił funkcję kucharza, a następnie strzelca, aż do chwili aresztowania, tj. 22.VI.1947 r. Oprócz szycia mundurów osk-ny Buczkowski brał udział w walkach z oddz. wojska, a mianowicie w maju 1947 r. w lasach k. miejscowości Hroszówka, w połowie zaś maja br. na pograniczu polsko-czechosłowackim i z końcem maja w miejscowości Dobrzanka. Ponadto w czerwcu 1947 r. w m. Balnica. W dniu 13 czerwca 1947 r. wraz z całą sotnią przekroczył granicę polsko-czeską, a 17.VI.1947 r., na skutek głodu panującego w sotni, odłączył się od niej i w dniu 22.VI.1947 r. został aresztowany przez czeskie władze bezpieczeństwa.

30 kwietnia 1947 r. na terenie wsi Jasieniów, został zwerbowany do UPA osk-ny Surówka Miron. Po otrzymaniu ps. „Stylka”^e i karabinu z 50 nabojami wcielony został do roju „Kałany”, wchodzącego w skład sotni „Hromenki”. Po krótkim wyszkoleniu bojowo-politycznym brał udział w gwałtownych zamachach na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w maju 1947 r. w n/n miejscowości oraz w czerwcu k. granicy czeskiej. W drugiej połowie czerwca 1947 r. przekroczył granicę polsko-czechosłowacką, a następnie 23.VI.1947 r. został ujęty przez władze czechosłowackie.

W tym samym roju przebywał osk-ny Hłyszcz Stefan od 25 maja 1947 r., zwerbowany został do bandy na terenie wsi Netrebki pow. Przemyśl. Po wcieleniu do roju otrzymał ps. „Mohyla” oraz broń palną z amunicją.

2 czerwca 1947 r., brał udział w potyczce z WP w Dobrzance, a następnie w kilka dni później w n/n miejscowości i w tym samym czasie w miejscowości Tworylne. Aresztowany został 23 czerwca 1947 r. na terenie Czechosłowacji, a następnie przekazany władzom polskim.

Osk-ny Hoseczko Jan był również członkiem roju „Kałyny” od marca 1947 r. Tam otrzymał ps. „Wilcha”, kbk rosyjski i 50 naboji do niego. Równocześnie odbywało się szkolenie strzeleckie po dwie godziny dziennie, przeważnie pod wieczór, albowiem bandę ścigały oddziały polskie. W okresie należenia do sotni „Hromenki” brał udział w następujących potyczkach z oddziałami WP. Z początkiem kwietnia 1947 r. w lesie groszowskim, z końcem maja 1947 r. w m. Tworylne i w czerwcu 1947 r. w Balnicy, koło granicy czeskiej. 20 czerwca 1947 r. udał się do Czechosłowacji z posiadaną bronią w poszukiwaniu żywności. 22.VI.1947 r. został aresztowany przez czeską milicję i po wstępnym przesłuchaniu odstawiony do Polski.

W listopadzie 1946 r., na terenie wsi Uluczu, wstąpił do sotni „Hromenki” osk-ny Mnich Mikołaj. „Hromenko” przydzielił go do czoty „Mennego” roju „Tomka”. W bandzie otrzymał ps. „Kiryło” oraz karabin rosyjski z 50 nabojami. Po przejściu wyszkolenia bojowo-politycznego przebywał wraz z sotnią w lasach pow. brzozowskiego i przemyskiego. Do marca 1947 r. pełnił służbę wartowniczą w sotni. Od tego zaś czasu brał udział we wszystkich gwałtownych zamachach, jakich dopuściła się banda pod d-twem „Hromenki”. Pierwszą potyczkę z WP stoczył w marcu 1947 r. w Dobrzance, strzelając pięciokrotnie w stronę żołnierzy WP. Z początkiem kwietnia 1947 r., wraz z całą sotnią, walczył z WP w lesie dylągowskim pow. przemyskiego. Następnie w maju 1947 r. w lesie kuźmińskim, gdzie wystrzelił 7 naboji w stronę żołnierzy. W pierwszych dniach czerwca br. na terenie [m.] Komańcza, Baligród i wreszcie 6.VI.1947 r. na odcinku Komańcza – Wola Romanowa. W/g wyjaśnień osk-nego zabitych zostało 7 żołnierzy WP. 13.VI.1947 r., w okolicy Jabłonki, przekroczył granicę polsko-czechosłowacką. 17. czerwca zaś został ujęty z bronią przez władze czeskie. Ustalenia powyższe oparł Sąd w zupełności na wyjaśnieniach osk-nych, jakie złożyli w czasie rozprawy sądowej oraz na zeznaniach świadków, Sycza Leona (k. 69) i Dzika Jana (k. 70) odczytanych w toku przewodu sądowego.

Wszyscy osk-ni przyznali się do winy. Osk-ni Buczkowski i Mnich nie okazali skruchy ani żalu za popełnione przestępstwa. Osk-ni zaś Pelczarski, Surówka, Hłuszyk i Hoseczko ze skruchą przyznali się do winy, zapodając, że do bandy wciągnięci zostali pod groźbą śmierci i zniszczenia członków rodziny na wypadek dezercji z jej szeregów.

Przy wymiarze kary, odnośnie osk-nego Buczkowskiego i Mnicha, nie dopatrzyl się Sąd żadnych okoliczności łagodzących dzielając w zupełności

pod względem prawnym i rzeczowym wywody oskarżyciela publicznego. Jako obciążające momenty przyjął Sąd długi okres pobytu w bandzie, dużą ilość gwałtownych zamachów i rodzaj ich, jakich dopuścili się obydwaj osk-ni oraz popełnienie przestępstwa w faszystowskiej bandzie UPA.

Odnośnie osk-nych Pelczarskiego, Surówki, Hłyszka i Hoseczki wziął Sąd pod rozwagę, przy ferowaniu wyroku, jako okoliczności łagodzące, dotychczasową niekaralność, młody wiek oraz uczestniczenie w bandzie przez krótki okres czasu, a następnie oddalenie się z jej szeregów. Nadmienić należy, że wszyscy osk-ni skazani na karę wolnościową do bandy zwerbowani zostali w tym momencie, gdy terror faszystów spod znaku UPA dosięgnął punktu kulminacyjnego. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Decyzja D-cy GO „Wisła”¹ Przewodniczący (-) Kiełtyka Ludwik kpt.
Ławnicy: (-) Guzynda Tadeusz kpr.
(-) Piasecki Konstanty st. strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 29 lipca 1947 r.¹

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Za zgodność odpisu: (-) Szwarec por.

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 282-290.

- a. Winno być: Jasionowie.
- b. Winno być: Netrebce.
- c. Winno być: Hroszówce.
- d. Winno być: Sufczyńce.
- e. Winno być: „Sływka”.
- f. Miejscowości o takiej nazwie nie było. Prawdopodobnie mowa o wsi Studenne w pow. Lesko.
- g. Winno być: Wola Michowa.
- h. Tak w tekście.
- i. Podpisu brak.
1. Wyrok śmierci na Pawle Buczkowskim i Mikołaju Mnichu został wykonany 29 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

82

Nr akt 124/47/GO „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 25 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Kret Jerzy
- 3) kpr. Osenka Henryk — jako ławnicy

z udziałem por. Szwarca Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego mjr Prause Jana, prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” i obrońcy wojskowego z urzędu ppor. Markowskiego Wacława, rozpoznawszy w trybie postępowania doraźnego sprawę:

- 1) cyw. Sołtysa Pawła s. Grzegorza,
- 2) cyw. Kupeckiego Pańka s. Andrzeja oraz
- 3) cyw. Basalika Jarosława s. Grzegorza — wszystkich

oskarżonych o przestępstwo z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 oraz art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

1) Sołtys Paweł s. Grzegorza i Katarzyny Szyteckiej, urodzony 25 maja 1922 r. we wsi Puratyn^a pow. Radziechów woj. lwowskie, narodowości ukraińskiej, zawód robotnik, wykształcenie 2 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od września 1945 r. do dnia 5 czerwca 1947 r. pod ps. „Czumak” był członkiem tajnej, nielegalnej, faszystowskiej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich obszarów i pełnił funkcję strzelca w sotni „Sztyla”¹ i „Szuma” — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 2 KKWP przeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że dnia 3 maja 1946 r. w m. Gorajec, działając wspólnie z sotnią „Sztyla”, dopuścił się przy użyciu broni gwałtownego zamachu na oddział Wojska Polskiego — czym dopuścił się przestępstwa z art. 1 § 1 i 3 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 1 § 3 cyt. dekretu na karę śmierci.

c) że od września 1945 r. do 5 czerwca 1947 r. bez zezwolenia przechowywał 1 karabinek polski z nabojami — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na więzienie przez lat piętnaście.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się osk-nemu karę łączną karę śmierci wraz z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek mienia na rzecz Skarbu Państwa.

2) Kupecki Pańko s. Andrzeja i Katarzyny Sikorskiej, urodzony 11 stycznia 1926 r. we wsi Oplątyna pow. Żółkiew, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 3 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od lipca 1945 r. do dnia 6 czerwca 1947 pod ps. „Olen” był członkiem tajnej, nielegalnej, faszystowskiej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i pełnił funkcję strzelca w sotni „Sztyla” i „Szuma” — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ oraz art. 49 § 2 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się na rzecz Skarbu Państwa przepadek całego mienia skazanego.

b) że dnia 3 maja 1946 r. w m. Gorajec, działając wspólnie z sotnią „Sztyla”, dopuścił się przy użyciu broni gwałtownego zamachu na oddział Wojska Polskiego — czym dopuścił się przestępstwa z art. 1 § 1 i 3 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 1 § 3 cyt. dekretu na karę śmierci.

c) że od lipca 1945 r. do 6 czerwca 1947 r. bez zezwolenia przechowywał broń, a to 1 karabin systemu „Mauser” z nabojami — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na więzienie przez piętnaście lat.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną, a to karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

3) Basalik Jarosław s. Grzegorza i Kseni Sałahuba, urodzony 25 kwietnia 1927 r. w Torkach pow. Radziechów, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 4 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od września 1945 r. do dnia 6 czerwca 1947 r. pod ps. „Sokowej” był członkiem tajnej, nielegalnej, faszystowskiej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i pełnił funkcję strzelca w sotni „Sztyla” i „Szuma” — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ oraz art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych oraz obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że dnia 3 maja 1946 r. w m. Gorajec, działając wspólnie z sotnią „Sztyla”, dopuścił się przy użyciu broni gwałtownego zamachu na oddziały Wojska Polskiego — czym dopuścił się przestępstwa z art. 1 § 1 i 3 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 1 § 3 cyt. dekretu na karę śmierci.

c) że od września 1945 r. do 6 czerwca 1947 r. bez zezwolenia przechowywał 1 karabin syst. „Mauser” z nabojami — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę więzienia przez piętnaście lat.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Uzasadnienie

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Do Ukraińskiej Powstańczej Armii na terenie Związku Socj. Republik Radzieckich zwerbowani zostali osk. Kupecki w lipcu 1945 r., zaś osk. Sołtys i Basalik we wrześniu 1945 r. Wszyscy trzech oskarżeni przydzieleni zostali do sotni „Sztyla” i czoty „Dowbusza”. Tutaj otrzymali, osk. Sołtys pseudonim „Czumak” i karabin „Mauser” z 50 nabojami, osk. Kupecki pseudonim „Oleń” i karabin z 60 nabojami, zaś osk. Basalik pseudonim „Sołowej” i karabin z 45 nabojami. W sotni wszyscy oskarżeni przeszli wyszkolenie wojskowe i polityczno-wychowawcze w duchu UPA, po czym w charakterze strzelców pełnili służbę wartowniczą. Czota „Dowbusza”, w której byli oskarżeni, w połowie października 1945 r. przeszła granicę sowiecko-polską i od tego czasu stale przebywała na polskim terytorium w rejonie Włodawy województwa lubelskiego. Dnia 3. maja 1946 r. w miejscowości Gorajec przyszło do walki z oddziałami Wojska Polskiego, w której wszyscy oskarżeni wzięli czynny udział. We wrześniu 1946 r. wszyscy oskarżeni przydzieleni zostali do sotni „Szuma”. Będąc w bandzie oskarżeni kopali bunkry i magazynowali w nich zboże, zaś osk. Sołtys jeden raz przeniósł pocztę organizacyjną z Hrebennego do Lublińca. Przez cały czas pobytu w sotni wszyscy oskarżeni bez zezwolenia przechowywali broń palną i amunicję do niej. Dnia 6 czerwca 1947 r. Grupa Operacyjna „Wisła” przeprowadziła akcję oczyszczającą w rejonie Hrebennego. Cały rój oskarżonych rozbiegł się i wówczas ujęty został podczas akcji z granatem w rękę osk. Sołtys. Natomiast osk. Kupecki i Basalik ukryli się w sąsiedniej wiosce Kornie i tutaj ujęci zostali przez oddziały Wojska Polskiego, przy czym osk. Kupecki zabrany został z bunkra z bronią.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień wszystkich oskarżonych. Oskarżeni na rozprawie przyznali się do zarzucanych im przestępstw i wyjaśnili jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę wszystkich oskarżonych odnośnie zarzucanych im przestępstw za udowodnioną i wymierzył im za nie stosowne kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popelnienie przestępstw w bandzie i na szkodę najżywotniejszych interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (–) dr Malinowski mjr
Ławnicy: (–) Kret Jerzy kpr.
(–) Osenka Henryk kpr.

Decyzja Dowódcy Grupy Operacyjnej „Wisła”

Zatwierdzam: (-) Mossor gen. 26.VII.1947 r.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 29 lipca 1947 r.²

(-) dr Malinowski mjr

Za zgodność odpisu: (-) Szwarz Zbigniew por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 278-281.

a. Winno być: Peratyn.

1. „Sztyl” — Jewhen Łobaj — dowódca sotni „Koczowyky”, wchodzącej w skład Okręgu Wojennego „Buh” (USRR). Wiosną 1945 r. przybył na teren Chełmszczyzny; odszedł na przełomie 1945/1946 r., pozostawiając grupę kurierską pod dowództwem „Dowbusza”.
2. Wyrok śmierci na Pawle Sołtysie, Pańku Kupeckim i Jarosławie Basaliku został wykonany 29 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

83

Nr akt 108/47/GO, W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 29 lipca 1947 r.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Kret Jerzy
- 3) kpr. Kotusz Leonard — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego mjr. Prause Jana z Wojsk. Prok. GO „Wisła” i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka — rozpoznał sprawę w postępowaniu doraźnym dnia 29.VII.1947 r.

1) cyw. Czarnopyskiego Iwana s. Dmytra i Kseni Czarnopyskiej, ur. 12.V.1924 r. w Ławrykowcach pow. Zborow, bez stałego miejsca zam., Ukrainka, rolnika, 4 oddz. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

2) cyw. Cwjana Michała s. Stefana i Anastazji Konopelskiej, ur. 6.XI.1924 r. w Brzeżawie pow. Przemyśl, tam zam., Ukrainka, rolnika, 5 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i

odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

3) cyw. Kozaka Stefana s. Józefa i Paraskewii Pilip, ur. 31.XII.1923 r. w Wapowcach pow. Przemyśl, tam zam., Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

4) cyw. Darowskiego Stefana s. Piotra i Pelagii Gołabasz, ur. 28.IV.1928 r. w Kormanicach pow. Przemyśl, bez stałego miejsca zam., Ukraińca, rolnika, 3 oddz. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

5) cyw. Mroza Michała s. Mikołaja i Anieli Żurubec, ur. 28.II.1929 r. w Kniażycach pow. Przemyśl, tam zam., Ukraińca, rolnika, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

1) osk-ny Czarnopyski Iwan s. Dmytra

w i n i e n j e s t :

a) że od jesieni 1944 r. do chwili aresztowania, tj. 23.VI.1947 r., na terenie Sambora, a następnie pow. przemyskiego i sanockiego, był członkiem faszystowskiej organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Neczaja”, a następnie „Burlaki”, pod ps. „Wilczur”, przez branie udziału w podpalaniu i grabieniu wsi, tj. przest. z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb „Mauser” Nr 4698 z 30 nabojami do niej, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP

orzec przepadek kb „Mauser” Nr 4698 z 30 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa².

2) osk-ny Cwian Michał s. Stefana

w i n i e n j e s t :

a) że od jesieni 1944 r. do chwili aresztowania, tj. 14.VI.1947 r., w Brzeżawie był członkiem faszystowskiej organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Jara”, „Kryłacza”, a następnie „Burlaki”, pod ps. „Frank”, przez branie udziału w paleniu i grabieży polskich wiosek oraz w zbrojnych zamachach na oddziały WP, tj. przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownych zamachów, a to: 1 stycznia 1945 r. w Lachawie, latem 1945 r. w m. Trościaniec, w jesieni 1946 r. w Jaworniku Ruskim, gdzie zginęło 20 żołnierzy WP, w zimie 1946 r. w Jamnej Górnej, 15 maja w Birczy, w czerwcu 1947 r. w Wapowcach — strzelając z broni palnej do żołnierzy Wojska Polskiego — tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb „Mauser” z 50 nabojami do niego, a następnie automat PPSz Nr 1625 z 100 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek automatu PPSz Nr 1625 z 100 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa².

3) osk-ny Kozak Stefan s. Józefa

w i n i e n j e s t :

a) że od lipca 1945 r. do chwili aresztowania, tj. 26.VI.1947 r., w Pikulicach pow. Przemyśl był członkiem faszystowskiej organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w SKW (Samoobrona Kuszczowych Widditów), a następnie sanitariusza w sotni „Burlaki” pod ps. „Łewko”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostkę Polskich Sił Zbrojnych, w lutym 1947 r. w Jamnej Górnej, strzelając do żołnierzy WP, tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb syst. „Mauser” Nr 3002 z 50 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb syst. „Mauser” Nr 3002 z 50 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa².

4) osk-ny Darowski Stefan s. Piotra

w i n i e n j e s t :

a) że od 27.II.1946 r. do dnia aresztowania, tj. 25.VI.1947 r., w Kormanicach pow. Przemyśl był członkiem faszystowskiej organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Burlaki” pod ps. „Czyżyk” przez podpalanie miejscowości polskich, tj. przest. z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb syst. „Mauser” z 60 nabojami do niego, następnie automat PPSz Nr 5658 z 4 nabojami do niego — tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 15 lat (piętnaście). Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 49 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek automatu PPSz Nr 5658 z 4 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę 15 (piętnastu) lat więzienia oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 30.VI. — do 29.VII.1947 r. Początek kary liczyć od dnia 30 czerwca 1947 r.

5) osk-ny Mróz Michał s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

a) że od listopada 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 21.VI.1947 r., w Książkach pow. Przemyśl był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Burlaki” pod ps. „Soroka”, tj. przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek UPA z bronią w rękę wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych w m. Koniusza pow. Przemyśl, w lipcu 1946 r. — strzelając do żołnierzy WP — tj. przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb syst. „Mauser” Nr 5213 z 26 nabojami do niego, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 49 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 49 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb syst. „Mauser” Nr 5213 z 26 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP, wymierzyć skazanemu łączną karę 15 (piętnastu) lat więzienia oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 22.VI. — 29.VII.1947 r. Początek kary liczyć od 22 czerwca 1947 r.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono: w jesieni 1944 r. w Samborze ¹osk-ny Czarnopyski Iwan wstąpił do bandy UPA i przydzielony został do sotni „Neczaja”. Po otrzymaniu ps. „Wilczur”, pełnił funkcję pomocnika kucharza do wiosny 1945 r. W kwietniu 1945 r. został przeniesiony do sotni „Burlaki” i wcielony do czoty „Wańki”, roju „Perecia”. Tu otrzymał karabin „Mauser” Nr 4698 i 30 naboji do niego. W sotni „Burlaki” otrzymał wyszkolenie strzeleckie i polityczne, a następnie pełnił służbę wartowniczą. W międzyczasie, w ramach sotni, dokonywał napadów rabunkowych na wsie: Witryków, Wojtkowa, które po zrabowaniu spalił. Czynności takie wykonywał do chwili aresztowania w dniu 24 czerwca 1947 r. przez żołnierzy WP.

Osk-ny Cwian Michał wstąpił do bandy UPA w jesieni 1944 r. w Brzeżawie. Zwerbowany został przez czł. PŻ ps. „Buk” i „Białek”. Po wciągnięciu go do sotni „Jara”, został przydzielony do czoty „Zruba”, w roju „Szlika”, gdzie

otrzymał ps. „Frank” oraz broń w sentencji wymienioną. Początkowo przechodził wyszkolenie strzeleckie i polityczne, a następnie pełnił służbę wartowniczą oraz wykonywał czynności pomocnicze w ramach sotni. Po półrocznym pobycie w bandzie przechodził wyszkolenie sanitarne, w następstwie czego, w czasie walk stoczonych przez bandę z wojskiem, spełniał funkcję sanitariusza. 1 stycznia 1945 r. w Lachawie brał udział w walce z WP. W tym wypadku osk-ny nie oddał strzałów w stronę żołnierzy, albowiem banda była zdezorientowana w sytuacji. W lecie 1945 r. osk-ny brał udział w walce z wojskiem przez 30 minut koło wsi Trościaniec. W czasie przebiegu walki wystrzelił pięć razy w stronę żołnierzy. Trzeci raz walczył z oddziałami WP w lesie k. Jawornika Ruskiego. Wypadek ten miał miejsce w jesieni 1946 r. Potyczka trwała przez godzinę czasu. Jak wynika z wyjaśnień osk-nego, zabitych zostało 20 żołnierzy. W czasie akcji osk-ny pełnił funkcję sanitariusza. W zimie 1946 r. w Jamnej Górnej wywiązała się ponownie 20 minutowa walka między sotnią „Jara” a oddz. wojska, w czasie której zostało zabitych 12 banderowców. 15 maja 1947 r. k. Birczy sotnia „Jara” nawiązała łączność ogniową z WP, w czasie której osk-ny czterokrotnie strzelał do żołnierzy, wreszcie, z początkiem czerwca 1947 r. w Wapowcach pow. Przemyski, banda pędzona przez oddz. wojska obstrzeliwała się. W tym czasie osk-ny oddał trzy strzały w stronę żołnierzy. Jak wynika z wyjaśnień osk-nego, pod koniec 1946 r. sotnia „Jara” przeszła pod d-two „Kryłacza”³, a w marcu 1947 r. złączyła się z sotnią „Burlaki”, który został d-cą obu połączonych sotni⁴. Aresztowany został 14.VI.1947 r. w Brzeżawie wraz z automatem i amunicją w bunkrze.

Osk-ny Kozak Stefan wstąpił do bandy UPA w lipcu 1945 r. w Pikulicach pow. Przemyski, zwerbowany przez członków SB, a następnie przydzielony do SKW (Służba Kuszczowych Widdiliw) pod d-twem „Marka”. Tam otrzymał ps. „Łewko” oraz karabin z 15 nabojami. Początkowo pełnił służbę wartowniczą do lutego 1946 r. Odtąd należał do sotni „Burlaki”, do czoty „Wańki”. Najpierw przeszedł wyszkolenie strzeleckie, a następnie sanitarne. Tu, po oddaniu poprzednio posiadanego karabinu, otrzymał „Mauser” Nr 3002 i 50 naboji. W czerwcu 1946 r. sotnia „Burlaki” spaliła wieś Leszczawę. W czasie przebiegu palenia osk-ny stał na ubezpieczeniu z bronią w ręku. W jesieni 1946 r. osk-ny, wspólnie z członkami bandy „Burlaki”, brał udział w spalaniu wsi Krzczkowa pod Przemysłem. Ponadto w styczniu 1947 r. w kormanickim lesie był w składzie sotni w czasie walki stoczonej z oddz. WP. Czynnego udziału jednak nie brał. W lutym 1947 r. wziął czynny udział w akcji zbrojnej p-ko oddziałom WP w Jamnej Górnej, oddając cztery strzały w kierunku wojska. Oprócz wypadków powyższych był biernym obserwatorem walk zbrojnych bandy UPA z wojskiem w miejscowościach: Jurkowa, Średnia, Kupna i Wapowce – leżących w pow. przemyskim. Aresztowany został 26 czerwca 1947 r. w Wapowcach przez członków ORMÓ razem z posiadaną bronią i amunicją.

Osk-ny Darowski wstąpił do bandy UPA w Kormanicach pow. Przemyśl w dniu 27.II.1946 r., na skutek agitacji przeprowadzonej przez członków PŻ z sotni „Burlaki”. „Burlaka” przydzielili go do czoty „Marka”, roju „Kuczerjawoho”, gdzie otrzymał ps. „Czyżyk” oraz karabin z 60 nabojami: Po przejściu wyszkolenia strzeleckiego pełnił funkcję zwykłego członka, nie biorąc udziału w zamachach zbrojnych na WP. Razem z członkami sotni „Burlaki” brał udział w spaleniu wsi Orzechowce pow. Przemyśl. Podczas akcji stał na obstawie z bronią w ręku. 2 maja 1947 r. oderwał się od bandy i ukrywał się w Młodowicach u swego stryja Podbilskiego Franciszka. Aresztowany został przez funkcjonariuszy MO wraz z bronią PPSz w dniu 22 czerwca 1947 r.

Osk-ny Mroz Michał wstąpił do sotni „Burlaki” w listopadzie 1946 r., zwerbowany przez czł. PŻ. Wcielony został do czoty „Ostapa”, roju „Czuma-ka”, gdzie otrzymał ps. „Soroka” oraz broń palną. Po przejściu wyszkolenia bojowego i politycznego, razem z bandą brał udział w potyczce z WP w m. Borsukowce pow. Przemyśl. W czerwcu 1947 r. w wyniku walki został zabity „Kryłacz”, a osk-ny, wspólnie z N. Giczkiem ps. „Góra”, oddalił się od sotni. Następnie obydwaj doszli do Kniażyc i zanocowali w stodole gospodarza Kropika, gdzie patrol MO z Kupiatycz aresztował obydwoh. W tym czasie osk-ny został ranny w lewą rękę przez jednego z milicjantów.

Ustalenia powyższe poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nych złożonych w toku rozprawy, materiału śledztwa zawartego w aktach sprawy oraz na podstawie odczytanych dokumentów (k. 3, 14, 27, 41, 48).

Osk-ni w czasie rozprawy przyznali się do winy nie wprowadzając żadnych okoliczności łagodzących. Przy wymiarze kary, odnośnie osk-nych wymienionych ad 1-2-3 w sentencji wyroku, nie dopatrzyl się Sąd żadnych momentów łagodzących, a jako obciążające przyjął długi okres pobytu w bandzie oraz aktywne występowanie w jej szeregach.

Odnośnie osk-nych: Darowskiego i Mroza rozważył Sąd jako okoliczności łagodzące stosunkowo krótki okres pobytu w bandzie oraz próbę ucieczki z jej szeregów, a jako zaś obciążające fakt popełniania przest. w faszystowskiej bandzie UPA.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (-) Kret kpr.

(-) Katusz kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r. ³

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 293-298.

a. Daty brak.

1. „Neczaj” — nazwisko nieznane — dowódca sotni sformowanej latem 1944 r. na terenie Samborskiego i Przemyskiego, wchodzącej w skład kurenia „Jewhena”, a następnie „Rena”. Sotnia „Neczaja” uległa rozwiązaniu latem 1945 r.
2. 13 sierpnia 1947 r. prezydent Bolesław Bierut odrzucił prośbę skazanych o ulaskawienie. Wyrok śmierci na Iwanie Czarnopyskim, Michale Cwianie i Stefanie Kozaku został wykonany 26 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie.
3. Ppor. Jarosław Kociotek („Kryłacz”) przejął dowództwo sotni od por. Michała Kuczera („Jara”) 23 lipca 1946 r.
4. Ppor. Włodzimierz Szczygieski („Burlaka”) objął dowództwo nad obiema sotniami po śmierci ppor. „Kryłacza” (13 czerwca 1947 r.).

84

Nr akt Sr. 134/47

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 7 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie na rozprawie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Borysławski Zygmunt
- 3) kpr. Maszczyk Marian — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego mjr. Prause Jana z Wojsk. Prok. Rej. w Rzeszowie i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Cielniaka Michała s. Władysława i Anny Michno, ur. 16.X.1925 r. w Jaworniku Ruskim pow. Przemyśl, tam zam., Ukrainka, mającego obywatelstwo polskie, z zawodu szewca, 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przest. z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Cielniak Michał s. Władysława

w i n i e n j e s t :

1) że od jesieni 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 13.VI.1947 r., w Jaworniku Ruskim pow. Przemyśl był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca w kuszczu „Łewa”, a następnie w sotni „Hromenki”, przez podpalenie i grabienie wsi polskich — tj. przestępstwa z art. 85 KKWP;

2) że jako członek bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: zimą 1947 r. koło miejscowości Dobra Szlachecka. W kwietniu 1947 r. w lesie dylągowskim. 7.VI.1947 r. w Dobrzance, strzelając z broni palnej do żołnierzy WP — tj. przestępstwa z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję oraz materiały wybuchowe, a to: kb syst. „Mauser” Nr 44320 z 40 nabojami do niego i angielski granat zaczepny, tj. przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec za czyny opisane pod 2) i 3) utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa za czyny opisane pod 2) i 3). Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb syst. „Mauser” Nr 44320 z 40 nabojami do niego oraz jednego angielskiego granatu zaczepnego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono: Na jesieni 1945 r. osk-ny Cielniak Michał wstąpił do bandy UPA we wsi Jawornik Ruski pow. Przemyśl. Do

pociągnięcia tego namówiony został przez członka bandy UPA ps. „Lew” oraz innych, nieznanych mu ani z nazwisk, ani z pseudonimów. Początkowo przydzielony został do kuszczu pod d-twem „Lwa”, gdzie otrzymał ps. „Olech” i przedmiotową broń. Na terenie Jawornika Ruskiego zbierał żywność dla bandy, oddając ją następnie bojówkom UPA. Czynność tę wykonywał przez 8 miesięcy. W lecie 1946 r. kuszcz „Lwa” został wcielony do sotni „Hromenki”. Osk-ny automatycznie stał się jej członkiem. Należał do czoty „Żeleźniaka”, roju „Rubacza”. W ramach sotni „Hromenki” przeszedł wyszkolenie bojowe i polityczne biorąc następnie udział w grabieży i paleniu następujących wsi: w okresie żniw 1946 r. własnoręcznie spalił jeden dom w Witryłowie i w grudniu 1946 r., wspólnie z członkami bandy „Hromenki”, dokonał rabunku w miejscowości Dynów pow. Brzozów, zabierając z miejscowej apteki lekarstwa, z trzech sklepów pod zarządem państwowym artykuły żywnościowe. Niezależnie od tego trzykrotnie dokonał zbrojnego zamachu na nie ustalone bliżej jednostki WP, a mianowicie: w zimie 1947 r.^a w Dobrej Szlacheckiej brał udział w walce z wojskiem strzelając trzy razy w stronę żołnierzy. W kwietniu 1947 r. w lesie dylągowskim w czasie krótkiej potyczki wystrzelił dwa pociski w stronę żołnierzy oraz w czerwcu 1947 r. w Dobrzance pow. Przemyśl, gdzie walka trwała około pół godziny, oddał 6 strzałów w stronę żołnierzy. 13.VI.1947 r. zbiegł z bandy z posiadaną bronią i granatem ukrywając się w Siedliskach pow. Przemyśl, w tym samym dniu został aresztowany przez funkcjonariuszy MO.

Ustalenia powyższe poczynił Sąd na podstawie zeznań osk-nego złożonych w toku rozprawy oraz odczytanych dokumentów (k. 2-22). Osk-ny przyznał się do winy dając szczegółowe wyjaśnienia. Przy wymiarze kary kierował się Sąd interesami Państwa Polskiego, biorąc pod uwagę jako okoliczność obciążającą popełnienie przest. w ramach faszystowskiej bandy UPA. Okoliczności łagodzących nie dopatrzyl się żadnych.

Przewodniczący: ^b

Ławnicy: ^b

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^c

Przewodniczący: ^b

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 311-312.

a. Winno być: 1946 r.

b. Podpisu brak.

c. Daty brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 26 września 1947 r. prośbę Michała Cielniaka o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 14 października 1947 r. w Rzeszowie.

85

Nr akt Sr. 136/47/GO „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 7 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie na rozprawie w Rzeszowie przy ul. Orlicz-Dreszera 11 w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Borysławski Zygmunt
- 3) kpr. Maszczyk Marian — jako ławnicy

z udziałem st. sierż. Jaćmorzyńskiego Pawła, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego mjr. Prause Jana i obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Właszynowicza Mikołaja s. Onufrego i Anny Właszczyn, ur. 22.XII.1922 r. w Korniach pow. Tomaszów Lubelski, tam zam., Ukrainka, rolnika, mającego obywatelstwo polskie, 5 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego o popełnienie przestępstwa z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Właszynowicz Mikołaj s. Onufrego

w i n i e n j e s t :

1) że od 23 marca 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 2 lipca 1947 r., w Korniach pow. Tomaszów Lubelski był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, przez pełnienie funkcji strzelca w sotni „Kruka” pod ps. „Dołgosz”⁸⁸ oraz branie udziału w grabieży i paleniu wsi polskich, tj. przest. z art. 85 KKWP;

2) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w marcu 1947 r. w Kobylnicy pow. Sanok. 2.VI.1947 r.

w lesie obok Kobylnicy. 2.VII.1947 r. w miejscowości Buzym^b pow. Sanok – przez strzelanie z broni palnej do żołnierzy WP – tj. przest. z art.1 § 1 i 3 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.;

3) że w pod 1) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kb „Mauser”, a następnie rosyjski Nr 7967 z 47 nabojami do niego, tj. przest. po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć g o :

Za czyn opisany pod 1), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 2), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod 3), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek jednego kbk Nr 7967 z 47 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono: 23.III.1946 r. w Kornicach pow. Tomaszów Lubelski osk-ny Właszynowicz Mikołaj wstąpił do bandy UPA na skutek agitacji przeprowadzonej przez członków siatki cywilnej. Po wcieleniu go do sotni „Kruka” otrzymał ps. „Dolgosz”. Początkowo przechodził wyszkolenie strzeleckie, posługując się karabinem syst. „Mauser”. W niedługi czas później otrzymał kbk rosyjski i większą ilość amunicji do niego. Sotnia „Kruka” operowała przez cały czas na terenie powiatu jarosławskiego. Do kwietnia 1947 r. osk-ny zbierał żywność dla bandy wśród obywateli w następujących wsiach: Młyny, Kobylnica Wołoska i Nowosławskie. W kwietniu 1947 r., wspólnie z członkami sotni „Kruka”, spalił wice Melniki. Bezpośredniego udziału w paleniu gospodarstw nie brał, ponieważ stał na ubezpieczeniu. W marcu 1947 r. brał udział w walce z nieustalonym bliżej oddziałem WP

w Kobylnicy pow. Sanok. Następnie 2.VI.1947 r. w lesie obok w/w miejscowości, w końcu 2.VII.1947 r. w momencie ujmowania go przez żołnierzy WP w kryjówece urządzonej na strychu opuszczonego domu w miejscowości Buzyn^b. Na podstawie wyjaśnień osk-nego ustalono, że w maju 1946 r. z bandy uciekł i ukrywał się do lipca 1946 r., po czym został złapany przez członków SB i ponownie wcielony do sotni „Kruka”.

Oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów nie podając nic istotnego na swe usprawiedliwienie. W świetle wyjaśnień osk-nego złożonych w toku rozprawy a pokrywających się w zupełności z materiałami śledztwa zawartymi w aktach sprawy (k. 5-8), uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną wymierzając mu odpowiednią karę. Przy wymiarze kary Sąd kierował się w pierwszym rzędzie interesem Państwa i Narodu Polskiego, biorąc pod uwagę jako okoliczności obciążające trzykrotne strzelanie do żołnierzy WP oraz długi okres pobytu osk-nego w bandzie UPA.

Przewodniczący:^c

Ławnicy:^c

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^d

Przewodniczący:^c

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 309-310.

- a. Prawdopodobnie winno być: „Dowbusz”.
- b. Miejscowości o takiej nazwie na terenie pow. Sanok nie było.
- c. Podpisu brak.
- d. Daty brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 12 sierpnia 1947 r. wniosek Mikołaja Włazynowicza o ułaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 14 października 1947 r. w Rzeszowie.

86

Nr akt Sr. 154/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 8 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie, w składzie:

Przewodniczący: kpt. Kiełtyka Ludwik
Ławnicy: kpr. Borysławski Zygmunt
kpr. Maszczyk Marian

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana z Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Rzeszowie, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę w postępowaniu doraźnym

cyw. Gieriak Marii córki Michała i Marii z domu Gołyczak, ur. 5 maja 1936 r^a. w Bandrowie pow. Lesko, narod. ukraińskiej, obyw. polskiej, panna, mająca wyksz. 4 klasy szkoły powsz., zawodu nie posiada, majątku nie posiada, stale zamieszkała w Bandrowie pow. Lesko, w służbie wojskowej nie była, oskarżona z art. 85 KKWP

o r z e k ł :

Osk-na Gieriak Maria c. Michała

w i n n a j e s t :

1) że w czasie od stycznia 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 13.VI.1947 r., w Matiaszowej Woli pow. Lesko była członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję pielęgniarki i kucharki w szpitalach polowych pod ps. „Marijka”, tj. przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z a ć :

Gieriak Marię c. Michała po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanej na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono: W styczniu 1946 r. w Matiaszowej Woli pow. Lesko została zwerbowana do bandy UPA osk-na Gieriak Maria przez nadrejonowego „Arpada”², od którego otrzymała ps. „Marijka”. Następnie udała się wraz z „Arpadem” do wsi Kamionka, gdzie pełniła funkcję sanitariuszki i kucharki, równocześnie w szpitalu polowym bandy UPA. Szpital mieścił się wówczas w bunkrze wybudowanym w lasach koło Kamionki. Naczelnym lekarzem w okręgu nadrejonu, który obejmował okolice Sanoka, był „Arpad”. Po kilkumiesięcznym pobycie k. Kamionki, szpital przeniósł się do baraków w lesie chryszczatyńskim, gdzie osk-na nadal kontynuowała swoją pracę. W tydzień po przeniesieniu szpitala obsługa lekarska została rozdzielona przez „Arpada” na dwie części (grupy). Do jednej z nich należała osk-na, pracując w lesie koło miejscowości

Rabe aż do jesieni 1946 r. Przełożonym osk-nej był lekarz rejonu ps. „Jakim”³. W jesieni 1946 r. lekarzem nadrejonowym został „Melodia”⁴, a osk-ną przydzielono do niego. Po 1/2 miesięcznej współpracy z „Melodią”, przeniesiono osk-ną w okolice Zatwarnicy i Ruziecznej;⁵ w charakterze pomocnicy lekarza „Karego”⁵. W szpitalu UPA osk-na pracowała aż do chwili ujęcia jej dnia 13 czerwca 1947 r. przez operujących żołnierzy WP. W momencie gdy szpital upowski, znajdujący się wówczas w Suchych Rzekach, wraz z załogą był okrażony przez WP, czterech członków bandy zostało zastrzelonych, osk-na zaś, 6-krotnie ranna, została ujęta.

Ustalenia powyższe poczynił Sąd na podstawie zeznań osk-nej złożonych w toku rozprawy oraz materiału dochodzeniowego zawartego w aktach sprawy (k. 8-13). Osk-na przyznała się do zarzucanych jej czynów, dając wybitnie wykrętne odpowiedzi. Przy wymiarze kary kierował się Sąd następującymi okolicznościami. Osk-na zamieszkała na terenie USSR opuściła swą matkę, udając się na teren Rzeczypospolitej, rzekomo w poszukiwaniu brata zamieszkałego w Baligrodzie. Przekroczywszy nielegalnie granicę nie starała się odnaleźć brata, jakkolwiek znała jego adres, lecz zamieszkała u zupełnie nieznanych ludzi, skąd po upływie półtora tygodnia została rzekomo zabrana do bandy UPA przez lekarza pseudo „Arpad”. Następnie, mając wiele możliwości do opuszczenia jej szeregów, nie korzystała z nich, a bez przerwy przebywała w bandzie. Z wyjaśnień jej wynika ponadto, że wychowana została w duchu nacjonalizmu i nienawiści do wszystkiego w Polsce. W końcu, postępowanie osk-nej nacechowane jest wysokim napięciem złej woli, co wynika z zachowania się jej w czasie należenia do bandy UPA, w ogólności opuszczenie domu rodzinnego i udanie się do Polski, było z góry przemyślane i uplanowane.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.
Ławnicy: (-) Maszczyk kpr.
(-) Borysławski kpr.

Za zgodność: (-) por. Szwarz Zbigniew

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 319-320.

a. Winno być: 5 maja 1926 r.

b. Winno być: Nasicznego.

1. Prezydent Bolesław Bierut skorzystał z prawa łaski i 13 sierpnia 1947 r. zamienił karę śmierci na 15 lat więzienia.
2. „Arpad” — nazwisko nieznane — w latach 1945-1947 naczelny lekarz Rejonu IV i V, Nadrejonu „Beskyd”. Zginął 23 stycznia 1947 r. wraz z rannymi w szpitalu zniszczonym przez WP w rejonie góry Chryszczatej. Zob. dok. 76.
3. „Jakim” (wg innych źródeł: „Jakymcio”) — nazwisko nieznane — w latach 1945-1947 naczelny lekarz Rejonu I i II, Nadrejonu „Beskyd”. Ciężko ranny został ujęty 24 czerwca 1947 r. przez Wojska Bezpieczeństwa Wewnętrznego w rejonie Suchych Rzek. Daiszy los nieznany.

4. „Melodia” — Bohdan Kruk — w latach 1945-1947 naczelny lekarz Nadrejonu „Beskyd”. Latem 1947 r. odszedł na Zachód.
5. „Kary” — nazwisko i dalszy los nieznane.

87

Nr akt 137/47/GO, „W”

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 11.VIII.1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Grudzień Mieczysław
- 3) kpr. Cabaj Stanisław — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana z Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Rzeszowie, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, z udziałem protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę

cyw. Popielowskiego Pawła s. Michała i Stefanii Popielowskiej, ur. 7.II.1927 r. w Bukowicachⁿ pow. Mościska, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 6 klas szkoły pow., z zawodu rolnika, bez majątku, bez stałego miejsca zamieszkania, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Popielowski Paweł s. Michała

w i n i e n j e s t :

a) że od 24.XII.1945 r. do chwili aresztowania, tj. 13.VI.1947 r., na terenie USRR, a następnie powiatu Jarosław i Przemyśl, był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Bryła”¹ pod ps. „Iskra”, przez dokonywanie zbrojnych zamachów na żołnierzy WP, czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: w grudniu 1946 r. w okolicy wsi Maczugi i w sty-

czniu 1947 r. koło wsi Doroweckie^b, czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

e) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: karabin niemiecki Nr 9392 z 80 nabojami do niego – czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Popielowskiego Pawła s. Michała

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek karabinu niemieckiego Nr 9392 z 80 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.²

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono: 24.XII.1945 r. został zwerbowany do bandy UPA oskarżony Popielowski Paweł, zamieszkały we wsi Bukowice^a (USRR). Następnie przydzielono go do sotni „Bryła”, gdzie otrzymał ps. „Iskra” oraz broń palną. Przez pierwsze dwa miesiące przechodził przeszkolenie bojowe i polityczne. Na wykładach politycznych wpajano w umysły banderowców, że zadaniem ich jest walka ze Związkiem Radzieckim i Narodem Polskim aż do wywalczenia „Samostijnej Ukrainy”. Do czerwca 1946 r. sotnia „Bryła” grasowała po terenach USRR. Od tego czasu, na skutek wszczętej akcji przeciwko bandom przez Armię Czerwoną, przeniosła się na teren powiatu jarosławskiego, kwaterując w lesie kobelnickim. Do chwili aresztowania, tj. 13.VI.1947 r., osk-ny, wraz z sotnią, przebywał we wsiach: Maczugi, Surmaczówka i Cetuła, pełniąc funkcję wartownika. Ponadto brał udział w zbieraniu [żywności], a następnie magazynowaniu w bunkrach.

W grudniu 1946 r., podczas rabunku zboża we wsi Maczugi, stoczył walkę z oddziałem WP. Druga potyczka między bandą „Bryła” a żołnierzami WP wywiązała się w styczniu 1947 r. koło miejscowości Derewieckiej^b. Około 13.VI.1947 r. osk-ny ukrył się w bunkrze koło wsi Kopań. Operujące oddziały Wojska Polskiego na tym terenie wykryły kryjówkę, a oskarżony został ujęty razem z posiadaną bronią.

Ustalenia powyższe oparł Sąd na zeznaniach oskarżonego złożonych w toku rozprawy sądowej oraz na odczytanych dokumentach (k. 2 i 12). Osk-ny przyznał się do popełnienia zarzuconego mu czynu i winy, wyjaśniając jak ustalono wyżej. Przy ustalaniu kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające: długi okres pobytu w bandzie, działanie na terenach dwóch krajów i dokonywanie zbrojnych zamachów na żołnierzy WP – nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący: ^c

Ławnicy: ^c

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 332-333.

a. Winno być: Buchowicach.

b. Winno być: Derewieckie.

c. Podpisu brak.

1. „Bryła” – nazwisko nieznane – dowódca sotni „Perejasławy” z Odcinka Taktycznego UPA „Roztocze” II Lwowskiego Okręgu Wojennego „Buh”, która przebywała przejściowo na terenie pow. Jarosław i Lubaczów. Poległ 28 maja 1947 r. koło wsi Cetula pow. Jarosław.
2. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 sierpnia 1947 r. prośbę Pawła Popielowskiego o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 26 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie.

88

Nr akt 155/47/GO, „W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 11.VIII.1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Grudzień Mieczysław
- 3) kpr. Cabaj Stanisław – jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana z Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Rzeszowie, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka, z udziałem protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę

1) cyw. Rawskiego Iwana syna Grzegorza i Ewy Liwkowicz, urodzonego 27.II.1917 r. w Lublińcu pow. Lubaczów, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 4 klas szkoły pow., z zawodu rolnika, zamieszkałego w Lublińcu pow. Lubaczów, w wojsku służącego w roku 1939 w 30 pp w Jarosławiu w stopniu strzelca, przynależnego służbowo do RKU Lubaczów, bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

2) cyw. Salika Wasyla syna Mikołaja i Katarzyny Kozak, ur. 2.II.1922 r. w Lublińcu Starym pow. Lubaczów, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wyksz. 4 klas szkoły pow., z zawodu rolnika, bez majątku, zamieszkałego w Lublińcu Starym pow. Lubaczów, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Lubaczów, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k l :

1) osk-ny Rawski Iwan syn Grzegorza

w i n i e n j e s t :

a) że od września 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 23.VI.1947 r., w Lublińcu pow. Lubaczów był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Szuma”, a następnie rojowego w sotni „Kalinowicza” pod ps. „Rotmir”, przez branie udziału w paleniu i grabieży wsi oraz w akcjach zbrojnych p-ko żołnierzom WP, czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w sierpniu 1946 r. w lesie sieniawskim powiatu jarosławskiego przez strzelanie z broni palnej do żołnierzy WP, czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kbk rosyjski z 28 nabojami do niego, czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

Rawskiego Iwana s. Grzegorza

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kbk rosyjskiego Nr 2144 na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

2) osk-ny Salik Wasyl s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

a) że od grudnia 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 23.VI.1947 r., w Lublińcu pow. Lubaczów był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Szuma”, a następnie „Kalinowicza”, pod ps. „Sawara”, przez palenie i grabienie wsi oraz branie udziału w akcjach zbrojnych p-ko żołnierzom WP, czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a to: w połowie lipca 1946 r., w lesie sieniawskim pow. jarosławskiego, przez strzelanie z broni palnej do żołnierzy WP, czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kbk rosyjski Nr 3840 z 38 nabojami do niego, czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Salika Wasyla s. Mikołaja

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art.1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kbk rosyjskiego Nr 4840 z 30 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

W toku przewodu sądowego ustalono: W połowie września 1945 r. oskarżony Rawski Iwan został zwerbowany przez członków SB (Służba Bezpieczeństwa) do bandy UPA. Po dojściu do lasu sieniawskiego dostał się oskarżony do sotni „Szuma”, gdzie przydzielono go do I roju i nadano mu ps. „Rotmir”. W kilka dni później otrzymał karabin z amunicją. Początkowo przechodził wyszkolenie strzeleckie, po czym brał udział w akcjach zbrojnych p-ko WP oraz rabowaniu i paleniu wsi. W sotni „Szuma” pełnił funkcję strzelca do czerwca 1946 r. Po objęciu dowództwa przez „Kalinowicza” osk-ny otrzymał funkcję rojowego. Na tym stanowisku pozostawał w bandzie do chwili ujęcia go. W kwietniu 1946 r. osk-ny, będąc jeszcze w sotni „Szuma” wziął udział w paleniu wsi Makowisko pow. Jarosław. W kwietniu 1946 r. spalił miejscowość Wetlin^a pow. Jarosław, a następnie Sorochow^b. W maju 1946 r. osk-ny brał udział w spalaniu wsi Sosznica pow. Przemyśl^c. W sierpniu 1946 r. sotnia „Kalinowicza”, kwaterując w lasach sieniawskich, otoczona została przez żołnierzy WP, w następstwie czego wywiązała się walka trwająca około 5 minut, w której osk-ny brał czynny udział. W wyniku jej zostało rannych dwóch banderowców. Od tego czasu do chwili ujęcia go przebywał w sotni „Kalinowicza” z małą przerwą

spowodowaną chorobą. W roku 1947, gdy akcja WP p-ko bandom UPA została wzmożona, członkowie sotni „Kalinowicza” otrzymali rozkaz ukrycia się po wsiach, nie występowania jawnie p-ko operującym oddziałom wojska. Zadaniem osk-nego jako rojowego było podtrzymywanie dyscypliny wśród członków roju oraz wyznaczanie posterunków. Około 10 czerwca 1947 r. osk-ny wspólnie z Salikiem Wasylem udali się do Lublińca i tam ukryli się na strychu jednego z opuszczonych domów. 23.VI.1947 r. zostali wykryci przez patrol MO i ujęci z bronią w ręku. W ostatnim momencie obydwaj osk-ni zostali ranni przez funkcjonariuszy MO.

Osk-ny Salik Wasyl wstąpił do bandy UPA we wrześniu 1945 r. i wcielił się do sotni „Szuma” do III roju w II czocie, gdzie otrzymał ps. „Sawar” oraz broń w sentencji wyroku wymienioną. Przez okres należenia do bandy UPA przechodził te same koleje, które i osk-ny Rawski, pełniąc funkcję strzelca. Brał udział w tych samych napadach terrorystycznych, w których uczestniczył i osk-ny Rawski.

Ustalenia powyższe oparł Sąd na wyjaśnieniach oskarżonych złożonych w toku rozprawy oraz na materiale śledztwa zawartym w aktach sprawy. Obydwaj osk-ni przyznali się do zarzuconych im czynów i winy, nie podając nic istotnego na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające długi okres pobytu w bandzie, wysokie napięcie złej woli oraz godzenie w najżywotniejszy interes Państwa i Narodu Polskiego, nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący:	kpt. Kiełtyka L.
Ławnicy:	kpr. Grudziń Mieczysław kpr. Cabaj Stanisław

Wyrok ten stał się prawomocny 16.VIII.1947 r.

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski.¹

Za zgodność odpisu: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 336-338.

- Winno być: Wietlin.
 - Winno być: Surochów.
 - Winno być: Sońnica pow. Jarosław.
1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 sierpnia 1947 r. prośbę Iwana Rawskiego i Wasyla Salika o ulaskawienie. Wyrok śmierci na obydwu skazanych został wykonany 26 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 11 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Grudzień Mieczysław
- 3) kpr. Cabaj Stanisław – jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana z Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Rzeszowie, obrońcy por. Boguty Franciszka, z urzędu oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę

1) **cyw. Tchira Józefa** s. Jana i Marii z domu Hawrylak, ur. 1.IV.1907 r. w Jaworniku pow. Przemyśl, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, żonatego z Marią Karpą, mającego jedno dziecko liczące lat 5, mającego wyksz. 4 klasy szkoły powszechnej, z zawodu rolnika, posiadającego 8 mórg ziemi, stale zamieszkałego w Jaworniku pow. Przemyśl, w służbie wojskowej od 1929-1931 r., przynależnego służbowo do RKU w Przemyślu, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

2) **cyw. Wasylika Mikołaja** s. Iwana i Katarzyny Popiel, ur. 23.II.1928 r. w Rostoce pow. Przemyśl, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, nie mającego wykształcenia (analfabety), z zawodu rolnika, posiadającego 8 mórg pola, zamieszkałego w Rostoce pow. Przemyśl, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Przemyśl, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

3) **cyw. Kocaby Andrzeja** s. Józefa i Katarzyny Kuczypiec, ur. 28.VIII.1927 r. w Załużu pow. Sanok, narod. ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 6 oddz. szk. powszechnej, z zawodu rolnika, bez majątku, zamieszkałego w Załużu pow. Sanok, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Sanok, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

1) osk-ny Tchir Józefs. Jana

w i n i e n j e s t :

a) że w jesieni 1944 r. do chwili aresztowania, tj. 13.VI.1947 r., w Jaworniku Ruskim pow. Przemyśl był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca, a następnie kucharza w bojówce SB należnej do sotni „Hromenki” pod pseudonimem „Arkas”^a, czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostkę Polskich Sił Zbrojnych, strzelając do żołnierzy WP w maju 1947 r. koło Leszczawy, koło Jawornika i n/n miejscowości na pograniczu polsko-czechosłowackim — czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kbk „Mauser” z 30 nabojami do niego, a następnie pistolet kal. 7,65 mm, czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć

Tchira Józefa s. Jana

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.¹

2) osk-ny Wasyliuk Mikołaj s. Iwana

w i n i e n j e s t :

a) że od wiosny 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 28.VI.1947 r., w Rostocze pow. Sanok był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Zruba”², a następnie „Hromenki” pod ps. „Szpacenko”, przez palenie i rabowanie polskich wsi, czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych w kwietniu 1947 r. między wsią Poręba a Jaseniwem^b, w Borownicy i w lesie dylągowskim, strzelając z broni palnej do żołnierzy WP, czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kbk syst. „Mauser” z 80 nabojami do niego, czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć

Wasylika Mikołaja s. Iwana

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

3) osk-ny Kocaba Andrzej s. Józefa

w i n i e n j e s t :

a) że od listopada 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 27.VI.1947 r.; w Załużu pow. Sanok był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą

Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję spec-kuriera w kuszczu „Małego”, a następnie strzelca w sotni „Hromenki”, czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kbk rosyjski Nr 2970 z 50 nabojami do niego, czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć

Kocabę Andrzeja s. Józefa

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 10 (dziesięć) lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 10 (dziesięć) lat. Po myśli art. 49 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek 1 kbk rosyjskiego Nr 2970 z 50 nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 4.VII.1947 r. do dnia 11.VIII.1947 r.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę 10 (dziesięciu) lat więzienia oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Początek kary należy liczyć od dnia 4 lipca 1947 r.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono: Osk-ny Tchir Józef wstąpił do bandy UPA pod koniec lata, a z początkiem jesieni 1944 r. zwerbowany został przez członków SB (Służba Bezpieczeństwa) „Kawka” i „Wowka”. Udawszy się z nimi do Woli Wołodzkiej, został kucharzem w bojówce SB, albowiem czynności te wykonywał już niegdyś służąc w Wojsku Polskim przed 1939 r. W bojówce otrzymał karabin z amunicją oraz pseudonim „Arkas”. Osk-ny podlegał bezpośrednio prowadnikowi SB pseudo „Karło”. Zwierzchnikiem zaś bojówek SB był pseudo „Petia”. Bojówka SB, w/g wyjaśnień osk-nego, liczyła wówczas 16-20 osób. Stan jej był ruchomy ze

względem na branie udziału w akcjach terrorystycznych i rabunkowych, w wyniku których często byli zabici. Osk-ny brał również udział w paleniu wsi Huta Brzuska dozorując z ramienia SB czynności członków bandy „Hromenki”. Do powinności członków SB, między innymi, należała kontrola czynności, stopni i sprawności bojowej. W maju 1947 r., w czasie wycofywania się sotni „Hromenki” w stronę Czechosłowacji, osk-ny brał udział w potyczkach z wojskiem koło Leszczawy, gdzie zostało zabitych 4 banderowców. Następną potyczkę stoczył koło Jawornika, a w końcu na pograniczu polsko-czechosłowackim. We wszystkich wypadkach otrzymał broń palną. Podczas ostatniego przedzierania się przez linię WP został ranny i wówczas to zabrano mu karabin, a otrzymał pistolet kal. 7,65 mm z 8 nabojami. Po wejściu na teren Czechosłowacji został ujęty przez czeskie władze bezpieczeństwa w dniu 13 czerwca 1947 r.

Osk-ny Wasyliuk Mikołaj został zabrany do bandy UPA na wiosnę 1946 r. Początkowo, przez okres trzech tygodni, był w SKW, a następnie zwolniono go do domu. Po żniwach 1946 r. wciągnięto go ponownie i przydzielono do sotni „Zruba”, gdzie przebywał przez dwa tygodnie. Po reorganizacji sotni, część członków przeszła pod dowództwo „Łastiwki”, osk-ny zaś dostał się do „Hromenki”, do roju „Zirki”. W sotni „Zruba” otrzymał on pseudonim „Szpacenko” i broń palną z amunicją, w sentencji wymienioną. W kwietniu 1947 r., między Porębą a Jasenowcem, osk-ny brał udział w walce stoczonej przez bandę z wojskiem. Wówczas zabity został rojowy ps. „Woron”. Następną potyczkę banda stoczyła w lasach dylągowskich pow. przemyskiego. Wreszcie ostatni raz brał udział w walce k/ Borownicy, gdzie zginęło 12 banderowców. Po przejściu do Czechosłowacji, sotnia „Hromenki” znowu stoczyła walkę z wojskiem czeskim, gdzie zabity został członek bandy ps. „Bak”. 28 czerwca 1947 r. osk-ny został wzięty do niewoli przez czeskie władze bezpieczeństwa.

Osk-ny Kocaba Andrzej wstąpił do bandy UPA w listopadzie 1946 r., zabrany został pod przymusem przez członków SB. Po zaprowadzeniu osk-nego w lasy wspólnie z innymi nowo zwerbowanymi członkami, otrzymał przydział do czoty „Żurawia”, roju „Worona” oraz karabin z amunicją i pseudonim „Prut”. Pod d-twem „Hromenki” przeszedł wyszkolenie strzeleckie, a później został wyznaczony przez niego na spec-kuriera. Osk-ny prznosił korespondencję między poszczególnymi kuszczami przez okres 5 i pół miesiąca. Czynności te wykonywał w okolicy Paszowej, Ropienki i Birczy. Dowódcą osk-nego, jako spec-kuriera, był ps. „Olech”. Od maja 1947 r. osk-nego ściągnięto z kuszczą i oddano do sotni „Hromenki”. Osk-ny Kocaba uczestniczył w walkach z Wojskiem Polskim, jakie toczyła sotnia, nie biorąc jednak czynnego udziału. Po ostatecznym rozbięciu bandy „Hromenki”, osk-ny wraz z „Arkadijem” odłączył się od niej i poddał się

dobrowolnie Wojsku Polskiemu stacjonującemu na stacji kolejowej w Załużu pow. Sanok, oddając posiadaną broń.

Ustalenia powyższe oparł Sąd na zeznaniach wszystkich osk-nych, jakie złożyli w toku rozprawy, oraz na materiałach dochodzeniowych zawartych w aktach sprawy. Osk-ni przyznali się do popełnienia zarzuconych im czynów i winy, wyjaśniając jak wyżej. Sąd dał wiarę tłumaczeniu się osk-nych, wymierzając im stosowne kary.

Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające w stosunku do wszystkich osk-nych popełnienie przestępstw w ramach faszystowskiej bandy UPA, godzących w najżywotniejsze interesy Państwa i Narodu Polskiego, nie dopatrując się żadnych momentów łagodzących, jeśli chodzi o osk-nych Tchira Józefa i Wasylika Mikołaja. W odniesieniu zaś do osk-nego Kocaby wziął Sąd pod uwagę fakt dobrowolnego zgłoszenia się i następnie pomoc udzieloną przy wykrywaniu bunkrów i zlikwidowaniu grupy 4 bandytów (k. 27).

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (-) Grudzień kpr.
(-) Cabaj kpr.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia [...] 1947 r.⁶

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Za zgodność odpisu: (-) Szwarz Z. por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 327-331.

a. Winno być: „Arkaz”.

b. Winno być: Jasionowem.

c. Daty brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 sierpnia 1947 r. prośbę Józefa Tchira i Mikołaja Wasylika o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 10 września 1947 r. w Rzeszowie.
2. Nie było dowódcy sotni o takim pseudonimie.
3. „Woron” – nazwisko nieznane – dowódca roju w czocie „Żurawia”, sotni Grzegorza Jankowskiego („Łastwika”). Zginął 13 kwietnia 1947 r. w potyczce z WP koło wsi Siedliska pow. Brzozów.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 12.VIII.1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Grudzień Mieczysław
- 3) kpr. Filipowski Bronisław — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Jasenki Leona s. Teodora i Pelagii Gnatiuk, ur. 15.X.1921 r. w Moniatyczach pow. Hrubieszów, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 7 klas szkoły powsz. i 2 lata gimnazjum rzemieślniczego, z zawodu rolnika, bez majątku, bez stałego miejsca zamieszkania, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-n-y Jasenko Leon s. Teodora

w i n i e n j e s t :

a) że od września 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 16 czerwca 1947 r., w Bezurowie i w Wierzbiażu^a był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Jara” pod pseudonimem „Szum” — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb syst. „Mauser” z 60-ma nabojami, a następnie automat PPSz z 72-ma nabojami do niego, czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Jasenkę Leona s. Teodora

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

Na podstawie przewodu sądowego ustalono: w 1941 r. osk-ny Jasenko Leon, po powrocie z Niemiec, objął w gminie zbiorowej w Moniatyczach stanowisko referenta aprowizacji z ramienia UDK¹ (Ukraiński Dopomohowyj Komitet), a następnie referenta karno-administracyjnego. Ten ostatni dział prowadził do 21.VI.1947 r. Po oswobodzeniu Polski pracował u swoich rodziców na gospodarstwie do marca 1945 r. W tym czasie przesiedlano ludność ukraińską na teren USRR. Osk-ny chcąc uniknąć wyjazdu porzucił dom rodzinny udając się do Mielnika Jarosława, zamieszkałego w Bezujowie pow. Hrubieszów. U niego przebywał do września 1945 r. po czym wstąpił dobrowolnie do bandy UPA, w szczególności do sotni „Krapki”². Oddział ten liczył około 60 osób. Bezpośrednio po wstąpieniu do sotni otrzymał karabin „Mauser” z nabojami. Pseudonim „Szum” obrał sobie osk-ny sam. Początkowo osk-ny nie przejawiał żadnej działalności pomagając d-cy sotni w organizowaniu jej. Po dwóch miesiącach został ranny w nogę przez „Krapkę”. Na leczeniu, u niejakiego Łakiety Grzegorza, przebywał do końca maja 1946 r. Po wyzdrowieniu, przez okres dwóch miesięcy, zajmował się zbieraniem żywności z członkiem bandy ps. „Klin”. Po żniwach w 1946 r. osk-ny otrzymał zadanie budowania bunkrów i robienie zapasów żywności, albowiem banda UPA liczyła się z możliwością wszczęcia akcji w związku z niedługą mającymi odbyć się wyborami do Sejmu. Teren działalności osk-nego obejmował: wieś Łaski^b, i Kościaszyn. W Kościaszynie osk-ny, wspólnie z innymi członkami bandy, wykopał dwa bunkry, w których ukrywał się do marca 1947 r. W tym czasie przeniesiono go do wsi Wierzbicąż, gdzie z „Zimnym” i „Jarem” miał wybudować nowe bunkry. Od stycznia 1947 r. d-cą osk-nego został „Jar”. 16.VI.1947 r. osk-ny został ujęty z automatem PPSz wspólnie z innymi

bandytami w bunkrze. Osk-ny wyjaśnił, że w bunkrze, w którym ukrywał się, zmagazynowana była większa ilość broni przeznaczona do ostrzeliwania się przed żołnierzami WP.

Jak wynika z wyjaśnień osk-nego już od wiosny 1944 r. był sympatykiem i wyznawcą programu OUN (Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów). Z członkami jej często kontaktował się, udzielając im informacji o nastawieniu ludności ukraińskiej do ukraińskiego ruchu rewolucyjnego. Według twierdzenia osk-nego, wypowiedzianego w czasie rozprawy sądowej, każdy skrawek ziemi zamieszkały choćby przez jednego Ukraińca, należy do państwa ukraińskiego. Celem UPA, według wyjaśnienia osk-nego, jest „walka ze wszystkimi okupantami o wolną Samostijną Ukrainę, gdzie zamieszkuje Ukraińcy” (k. 10).

Osk-ny w czasie rozprawy przyznał się do winy i zarzuconych mu czynów, wyjaśniając jak wyżej ustalono. Ustalenia wyżej poczynione oparł Sąd na wyjaśnieniach, jakie osk-ny złożył w toku rozprawy. Działalność jego nacechowana była ukraińskim nacjonalizmem i wypływała z wewnętrznych przekonań. Ponadto ustalił Sąd, że osk-ny nie dał się powodować propagandą sianą przez polityczno-wychowawczych w sotni, ponieważ hasła OUN i UPA znał z literatury ukraińskiej, którą od wczesnej młodości studiował.

Przy wymiarze kary nie dopatrzył się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął świadome i dobrowolne wstąpienie do bandy UPA oraz długi okres pobytu w jej szeregach.

Przewodniczący: (–) kpt. Kiełtyka L.
Ławnicy: (–) kpr. Grudzień Mieczysław
(–) kpr. Filipowski Bronisław

Wyrok ten stał się prawomocny dnia 16.VIII.1947 r.

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski³.

Za zgodność odpisu: (–) Szwarz por.

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 338-339.

a. Winno być: Bezejowie i Wierbiażu.

b. Winno być: Liski.

1. Organizacja charytatywna działająca legalnie w latach 1940-1945, zajmująca się niesieniem pomocy społecznej dla ukraińskiej ludności Generalnego Gubernatorstwa: od czerwca 1940 r. podporządkowana Ukraińskiemu Centralnemu Komitetowi w Krakowie. UDK organizował i utrzymywał przedszkola i szkoły ukraińskie, sklepy wiejskie, organizował kursy przysposobienia zawodowego. Odpowiednikiem UDK była polska Rada Główna Opiekuńcza powołana w lutym 1940 r.
2. „Krapka” – Michał Kuras – starszy sierżant UPA. Ur. 1920 r. we wsi Mołodyatycze pow. Hrubieszów. W UPA służył od wiosny 1944 r., początkowo jako strzelec, potem dowódca czoty

- w sotni „Jahody”. W marcu 1945 r. został mianowany dowódcą w kureniu „Jahody”, 28 Odcinka Taktycznego UPA „Danyliw”, działającej na terenie pow. Hrubieszów i Tomaszów. Poległ 26 lutego 1946 r. wraz z ponad 20 żołnierzami koło wsi Liski pow. Hrubieszów w walce z wojskami NKWD.
3. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 9 sierpnia 1947 r. prośbę Leona Jasenki o ułaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 26 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie.

91

Nr akt Sr. 6/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 12 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kieltyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Grudzień Mieczysław
- 3) kpr. Filipowski Bronisław — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Sosnowskiego Włodzimierza s. Stanisława i Katarzyny Sęk, ur. 3.IV.1923 r. w Lipie pow. Przemyśl, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wyksz. 2 kl. szk. powsz., z zawodu rolnika, bez majątku, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Przemyśl, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Sosnowski Włodzimierz s. Stanisława

w i n i e n j e s t :

a) że od stycznia 1947 r. do dnia aresztowania, tj. 31 lipca 1947 r., w Lipie pow. Przemyśl był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Grab” przez branie udziału w zbrojnych zamachach na żołnierzy WP, czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: w kwietniu 1947 r. w Groszówce, w maju 1947 r. w Dobrzance, w czerwcu 1947 r. na pograniczu polsko-czechosłowackim, strzelając do żołnierzy WP z broni palnej, czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kbk rosyjski z 50 nabojami do niego, czym popełnił przest. po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć

Sosnowskiego Włodzimierza s. Stanisława

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono: W styczniu 1947 r. osk-ny Sosnowski wstąpił do bandy UPA na terenie wsi Lipa pow. Przemyśl. Zwerbowany został przez członków SB (Służba Bezpieczeństwa), a następnie wcielony do sotni „Hromenki”, czoty „Łahidnyka”, roju „Łoży”. Tam otrzymał ps. „Grab” i rosyjski karabin. Po przejściu wyszkolenia strzeleckiego i politycznego pełnił służbę wartowniczą w ramach sotni. Osk-ny przebywał przez cały czas pobytu w bandzie w lasach pow. przemyskiego. W czasie postoju zbierał żywność wśród miejscowych gospodarzy. W szczególności we wsiach Huta Poręba, Jawornik i Jawornicznej Posadzie dokonał napadu rabunkowego zabierając około 6 sztuk bydła. Wreszcie osk-ny Sosnowski brał udział w napadach na oddziały Wojsk Polskich. W kwietniu 1947 r. koło Groszówki wywiązała się walka między sotnią

„Hromenki” a żołnierzami WP, w czasie której oddał 2 strzały w stronę żołnierzy. Po raz drugi stoczył potyczkę z wojskiem koło Dobrzanki w maju 1947 r., strzelając również w stronę wojska. Wreszcie sotnia „Hromenki”, przedzierając się przez Karpaty do Czechosłowacji, otoczona została przez operujące oddziały polskie. W wyniku walki bandyci wyrwali się z okrążenia i przekroczyli granicę polsko-czechosłowacką. Po 3-tygodniowym pobycie na terenie Czechosłowacji, osk-ny Sosnowski został ujęty przez wojsko, a następnie przekazany władzom polskim.

Ustalenia powyższe oparł Sąd na wyjaśnieniach oskarżonego złożonych w toku rozprawy. Osk-ny przyznał się do winy i do zarzuconych mu przestępstw, wyjaśniając jak ustalono wyżej.

Rozpoznając całokształt sprawy, Sąd uznał winę osk-nego za udowodnioną i wymierzył mu odpowiednią karę, biorąc pod uwagę jako okoliczności obciążające popełnione przestępstwa w bandzie UPA na szkodę najżywotniejszych interesów Państwa i Narodu Polskiego. Okoliczności łagodzących nie dopatrzyl się Sąd żadnych.

Przewodniczący: (-) kpt. Kiełtyka

Ławnicy: (-) kpr. Grudzień Mieczysław
(-) kpr. Filipowski Bronisław

Wyrok ten jest prawomocny dnia 16.VIII.1947 r.

Przewodniczący:^a

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski¹.

Za zgodność odpisu: (-) Szware por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 344-345.

a. Podpisu brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 16 sierpnia 1947 r. prośbę Włodzimierza Sosnowskiego o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 26 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie.

92

Nr akt 9/47/

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 12.VIII.1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Grudzień Mieczysław
- 3) kpr. Filipowski Bronisław — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Syda Wasyla s. Stefana i Ewy Szawara, ur. 13.III.1922 r. w Nowym Siole pow. Lubaczów, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 4 klas szkoły pow., z zawodu rolnika, bez majątku, bez stałego miejsca zamieszkania, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, przynależnego służbowo do RKU Lubaczów, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 3 pkt. b/ Dekr. o Ochr. Państwa z dnia 30.X.1944 r.

o r z e k i :

Osk-ny Syd Wasyl s. Stefana

w i n i e n j e s t :

a) że od maja 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 1.VII.1947 r., w Nowym Siole pow. Lubaczów był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Szuma”, a następnie „Tuczy” pod ps. „Suk”, następnie „Snip”, przez dokonywanie napadów rabunkowych i gwałtownych zamachów na żołnierzy WP — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: w jesieni 1945 r. w Oleszycach Starych strzelając do żołnierzy WP z broni palnej, czym popełnił przest. z art. 3 pkt. b/ Dekretu PKWN z dnia 30.X.1944 r. o Ochr. Państwa;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb „Mauser” i 100 sztuk naboju do niego, następnie automat PPSz Nr 631 i 72 naboje do niego, czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Syda Wasyla s. Stefana

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw

honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 3 Dekretu PKWN z dnia 30.X.1944 r. o Ochr. Państwa, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek automatu PPSz Nr 631 i 72 naboji do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e

W toku rozprawy sądowej ustalono: W maju 1945 r. w Nowym Siole został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Syd Wasyl przez członków SB (Służba Bezpieczeństwa). Otrzymał przydział do sotni „Szuma”, czoty „Tuczy”, roju „Koławynka”, następnie dowódca jego nadał mu ps. „Suk”, a buńczuczny (kwatremistrz) karabin „Mauser” i 100 naboji. Przez okres kilku następnych miesięcy przechodził wykształcenie strzeleckie i polityczne, po czym dowództwo nad sotnią objął „Tucza”. Banda jego przebywała w lasach powiatu lubaczowskiego. Po przejściu sotni pod dowództwo „Tuczy”, osk-ny zmienił ps. na „Snip”, pod którym występował aż do chwili aresztowania go. W niedługi czas po wstąpieniu do bandy, wspólnie z innymi członkami UPA, brał udział w napadzie rabunkowym na wieś Zalesie, która po ograbieniu została spalona. W jesieni 1945 r. oraz w zimie 1946 r., osk-ny wziął udział w paleniu wsi Oleszyce Stare, niszcząc własnoręcznie sześć zabudowań. Równocześnie obrabowano spółdzielnię w tejże miejscowości. Ponadto w jesieni 1945 r. osk-ny brał udział w walce z WP w Oleszycach Starych, strzelając pięciokrotnie do żołnierzy. Przez okres zimy 1946/47 r. sotnia rozgrupowana na oddziały po 5-10 osób przebywała w ukryciu w bunkrach wybudowanych w okolicy Miłkowa. Zimą 1947 r. po oddaniu karabinu dotychczas posiadanego, osk-ny otrzymał automat PPSz i 72 naboje. Ujęty został przez wojsko 1.VII.1947 r. w Cieszanowie razem z posiadaną bronią.

Ustalenia powyższe oparł Sąd na wyjaśnieniach osk-nego, które złożył w toku rozprawy sądowej. Osk-ny przyznał się do zarzuconych mu czynów i winy, wyjaśniając jak wyżej ustalono. Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające długi okres pobytu w bandzie i popełnienie przestępstw na szkodę najżywotniejszych interesów Państwa i Narodu Polskiego. Rozpoznając całokształt sprawy, uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną i wymierzył mu odpowiednią karę.

Przewodniczący:^b

Ławnicy:^b

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^c

Przewodniczący:^b

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 346-347.

a. Winno być: „Kowalenka”.

b. Podpisu brak.

c. Daty brak.

1. Brak informacji o dacie wykonania wyroku śmierci.

93

Nr akt 1/47/

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 12 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący

2) kpr. Grudzień Mieczysław

3) kpr. Filipowski Bronisław — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Wachniaka Aleksandra s. Władysława i Marii Turczak, ur. 16.IX.1924 r. w Przemyślu, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 7 klas szkoły pow., z zawodu ślusarza maszynowego, bez majątku, zamieszkałego w Przemyślu, [służącego] w wojsku niemieckim w roku 1943 w Dywizji SS „Galizien” w stopniu strzelca, przynależnego służbowo do RKG

Przemyśl, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3, z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i z art. 101 § 1 KK

o r z e k ł :

Osk-ny Wachniak Aleksander s. Władysława

w i n i e n j e s t :

a) że będąc obywatelem polskim przyjął obowiązki w wojsku nieprzyjacielskim w dywizji SS „Galizien” w roku 1943 w Przemyślu, przebywając w niej 7 miesięcy, czym popełnił przest. z art. 101 § 1 KK.

b) że od kwietnia 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 21.VI.1947 r., w Przemyślu był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca, a następnie spec-kuriera w sotni „Burlaki” pod ps. „Lisowyk”, czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

c) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: w styczniu 1947 r. w Jamnej Górnej pow. Przemyśl i w maju 1947 r. w Koniuszy pow. Przemyśl, przez strzelanie z broni palnej do żołnierzy WP, czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

d) że w pod b) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kb „Mauser” z 50 nabojami do niego, a następnie automat MPi z 68 nabojami do niego, czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Wachniaka Aleksandra s. Władysława

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 101 § 1 KK, na karę więzienia przez 10 (dziesięć) lat. Po myśli art. 47 § 1 KK orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 lat.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod d), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych

i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek automatu MPi Nr 1350 z 68 nabojami do niego oraz pistoletu TT Nr 6900 na rzecz WUBP w Rzeszowie.

U z a s a d n i e n i e

W toku rozprawy sądowej ustalono: Osk-ny Wachniak Aleksander w roku 1943 w Przemyślu wstąpił ochotniczo do formacji niemieckiej pod nazwą SS „Galizien”. Następnie przydzielony został do 29 PP i wywieziony do miejscowości Neuhamer na siedmiomiesięczne przeszkolenie. Po ukończeniu tegoż, razem z Dywizją SS „Galizien” wyjechał na front wschodni. Po drodze, w miejscowości Przekopana koło Przemyśla, zbiegł z transportu i ukrywał się w domu do roku 1946. Z początkiem kwietnia 1946 r. wstąpił do bandy UPA grasującej na terenie powiatu przemyskiego. Po otrzymaniu przydziału do kuszczu „Franca”, zapoznawał się z terenem, w którym następnie pracował jako spec-kurier roznosząc sztafetki. Po trzech miesiącach został wcielony do sotni „Burlaki”, gdzie otrzymał pseudonim „Lisowyk”. Po przejściu wyszkolenia strzeleckiego i politycznego w czocie „Żelaznego”¹, brał udział w potyczkach z WP, a mianowicie: w styczniu 1947 r. w Jamnej Górnej pow. Przemyśl, strzelając dwukrotnie do żołnierzy z karabinu. Następnego zamachu na Wojsko Polskie dokonał w Koniuszy pow. Przemyśl strzelając pięciokrotnie z automatu MPi w stronę wojska. Na wiosnę 1947 r. osk-ny Wachniak został wybrany do PŻ (Polowa Żandarmeria), gdzie otrzymał automat MPi. Początkowo trudnił się zbieraniem bielizny dla bandy, a następnie brał udział w odszukiwaniu dezertersów UPA, w wykonywaniu kar dyscyplinarnych i porządkowych na jej członkach. Ponadto, w czasie boju był członkiem ochrony osobistej sotennego „Burlaki”. Aresztowany został 21.VI.1947 r. w Kupiedyczach² pow. Przemyśl przez żołnierzy WP razem z bronią w sentencji wyroku wymienioną.

Ustalenia powyższe oparł Sąd na wyjaśnieniach oskarżonego złożonych w toku rozprawy oraz na materiale śledztwa (k. 2, 6-10). Osk-ny przyznał się w toku rozprawy do zarzuconych mu czynów i winy, wyjaśniając jak wyżej ustalono. Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające: rozpoczęcie wrogiej działalności p-ko Państwu i Narodowi Polskiemu już w roku 1943, a więc w czasie okupacji niemieckiej, następnie

pełnienie funkcji żandarma w bandzie UPA oraz długi okres pobytu w jej szeregach, nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) kpt. Kiełtyka L.
Ławnicy: (-) kpr. Grudzień Mieczysław
(-) kpr. Filipowski Bronisław

Wyrok ten stał się prawomocny dnia 16 sierpnia 1947 r.

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski².

Za zgodność odpisu: (-) Szwarc por.

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 342-342.

a. Winno być: Kupiatyczach.

1. Winno być: „Zaliczny” – Edward Petruszewskij – dowódca drugiej czoty w sotni ppor. Włodzimierza Szczygieskiego („Burlaki”). Aresztowany na terenie Czechosłowacji, 3 maja 1948 r. został deportowany do Polski wraz z grupą 68 żołnierzy UPA, wśród których byli m.in. dowódcy sotni „Brodycz” i „Burlaka”.
2. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 16 sierpnia 1947 r. prośbę Aleksandra Wachniaka o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 26 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie.

Nr akt Sr. 17/47

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 13 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie, w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Grudzień Mieczysław
- 3) kpr. Filipowski Bronisław – jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Sykały Jana s. Józefa i Marii Malec, ur. 2.II.1920 r. w Horzowie⁴ pow. Jarosław, narodowości ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wyksz. 4 klasy szkoły pow., z zawodu kucharza, bez majątku, zamieszkałego w Chorzwie pow. Jarosław, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU

Jarosław, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

a) że od 25.VI.1946 r. do dnia aresztowania, tj. 23.VI.1947r., w Wysocku był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję polityczno-wychowawczego w kuszczu „Bajdy” pod ps. „Orlik”, a następnie „Zenon” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb „Mauser” z 10 nabojami do niego, a następnie „Parabellum” Nr 3386 i 3 naboje do niego — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Sykałę Jana s. Józefa

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek pistoletu „Parabellum” Nr 3386 z 3 nabojami do niego, na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono: W czerwcu 1946 r. osk-ny Sykała Jan wstąpił do bandy UPA dobrowolnie. Przydzielony został do kuszczu „Bajdy”, gdzie nadano mu ps. „Orlik”. Przez pół roku pełnił funkcję strzelca w samoobronie kuszczu. W lipcu 1946 r. został mianowany propagandzistą i informatorem terenowym. Praca osk-nego polegała na zbieraniu wiadomości o ilości i rozmieszczeniu WP stacjonującego w okolicy. Działalność osk-nego obejmowała następujące wsie: Makowiska, Surochów i Wietlin oraz Wysocko. Osk-ny miał do swej dyspozycji czterech łakowych^b (agentów), a to ps. „Mieczyn”^c,

„Sydor”, „Step” i „Zurba”. Osk-ny kontaktował się z nimi raz w miesiącu w bunkrze wybudowanym w Makowisku. Ponadto był osobistym sekretarzem kuszczowego „Bajdy”, przepisując tygodniowe raporty zawierające wiadomości o stanie liczebnym i uzbrojeniu oddziałów WP, o ilości i działalności członków miejscowych komórek PPR oraz o działalności UBP i MO – podając dokładnie miejsce zakwaterowania oraz skład osobowy. Wreszcie do obowiązków jego należało sporządzanie wykazów Ukraińców przesiedlonych na teren USRR, a w końcu na Ziemię Odzyskane. Osk-ny Sykała szerzył propagandę p-ko wyjeźdźaniu Ukraińców do USRR, nawołując do pozostania w Polsce, gdyż potrzebni będą do wywakczenia „Samostijnej Ukrainy” i „do wspólnej walki p-ko tyranii bolszewickiej i komunizmowi”. Osk-ny od chwili wstąpienia, do połowy maja 1947 r. posiadał karabin „Mauser”, a następnie otrzymał od „Bajdy” pistolet syst. „Parabellum”. Od momentu objęcia stanowiska propagandzisty w kuszczu „Bajdy” występował pod ps. „Zenon”, aż do chwili ujęcia go w dniu 23.VI.1947 r., z bronią w rękę w Wysocku.

Ustalenia powyższe oparł Sąd na zeznaniach osk-nego złożonych w toku rozprawy oraz na materiale śledztwa zawartym w aktach sprawy (k. 6-7, 9-13). Osk-ny przyznał się do winy i do zarzuconych mu czynów, wyjaśniając jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną i wymierzył mu odpowiednią karę, kierując się w pierwszym rzędzie interesem Państwa Polskiego.

Przewodniczący:^d

Ławnicy:^d

Wyrok ten jest prawomocny [...] 1947 r.^e

Przewodniczący:^d

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 352-353.

a. Winno być: Chorzowie.

b. Winno być: łankowych.

c. Tak w tekście.

d. Podpisu brak.

e. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 10 września 1947 r. Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 Rzeszów, dnia 13 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Grudzień Mieczysław
- 3) kpr. Filipowski Bronisław — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Wojtowicza Mikołaja s. Andrzeja i Ewy Jaszczuk, ur. 17.V.1919 r. w Hulczy pow. Hrubieszów, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, z wykształceniem 4 klasy szkoły powszechnej, z zawodu krawca, mającego jeden mórg ziemi, zamieszkałego w Żniatynie pow. Hrubieszów, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Wojtowicz Mikołaj s. Andrzeja

w i n i e n j e s t :

a) że od grudnia 1945 r. do chwili aresztowania, tj. 27.VII.1947 r., w Hulczy pow. Hrubieszów był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję stanicznego pod ps. „Białyj”^a — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że od lutego 1947 r. do dnia aresztowania, tj. 27.VII.1947 r., posiadał bez zezwolenia władz pistolet typu FN Nr 408914 kal. 7,65 mm — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Wojtowicza Mikołaja s. Andrzeja

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw

honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek pistoletu FN Nr 408914 kal. 7,65 mm na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przewodu sądowego ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W grudniu 1945 r. osk-ny Wójtowicz wstąpił do siatki cywilnej należącej do bandy UPA. Zwerbowany został przez stanicznego Szewca Mikołaja i został jego pomocnikiem. Funkcję tę pełnił do kwietnia 1946 r. zbierając żywność, którą dostarczał stanicznemu. W kwietniu 1946 r., na skutek wysiedlania Ukraińców do USSR, osk-ny Wójtowicz opuścił Hulcze i udał się do Żniatyna, przechowując się u swej siostry, aż do ukończenia akcji. W październiku 1946 r., po skontaktowaniu się z rejonowym Badowskim Leonem ps. „Szary”, który był kuszcowym, otrzymał polecenie objęcia stanowiska pod ps. „Biały”. Zadaniem osk-nego było sporządzanie listy kontyngentów, a następnie przypilnowanie, aby gospodarze na czas dostarczali zboże i inne produkty przeznaczone na wyżywienie bandy. Osk-ny zlecone mu czynności przez „Brzozę”, który był bezpośrednim przełożonym jego, wykonywał na terenie wsi Hulcze, Żniatyn, Sulimów i Kościaszyn. W lutym 1947 r. „Brzoza” dał osk-nemu broń palną w sentencji wyroku wymienioną. Przez cały okres należenia do bandy osk-ny mieszkał w Żniatynie u swej siostry. Z działalności swej sporządzał raporty pisemne raz na dwa tygodnie i przekazywał je następnie „Brzozie”, który mieszkał w Wasilowie^b. 28.VI.1947 r. osk-ny spotkał się z Badowskim Leonem ps. „Szarym” i członkiem bandy ps. „Peremoha”, a następnie udali się wszyscy do wsi Chłopiatoryn^c do stanicznego Kożuszka ps. „Sokoluk”. W dniu 27 lipca 1947 r. bunkier, w którym byli ukryci trzej wymienieni członkowie bandy, został wykryty przez żołnierzy, a osk-ny ujęty z bronią.

Ustalenia powyższe oparł Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego złożonych w toku rozprawy oraz na wyjaśnieniach świadka Ciesielskiej Katarzyny (k. 6). Osk-ny przyznał się do należenia do bandy, natomiast zaprzeczył, by znaleziona przy nim broń była jego własnością. Sąd wzięwszy pod uwagę zeznania osk-nego w śledztwie (k. 5), podczas których przyznał się również

do należenia do bandy, jak i do posiadania broni, doszedł do przekonania, że pistolet był własnością osk-nego, a nie przypadkowo przy nim znaleziony.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd osk-nego Wójtowicza winnym zarzucanych mu przestępstw, wymierzając mu odpowiednią karę. Przy ferowaniu wyroku wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające długi okres pobytu w bandzie oraz stanowisko, jakie w niej zajmował, nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-)kpt. Kicłyka
Ławnicy: (-)kpr. Grudzień Mieczysław
(-)kpr. Filipowski Bronisław

Wyrok stał się prawomocny dnia 18.VIII.1947 r.

Przewodniczący:^d

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski¹.

Za zgodność odpisu: (-) Szwarc Z. por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 348-349.

- a. Winno być: „Bibij”.
- b. Winno być: Wasylowie.
- c. Winno być: Chłopiatyn.
- d. Podpisu brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 16 sierpnia 1947 r. prośbę Mikołaja Wójtowicza o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 26 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie.

96

Nr akt Sr. 141/47/GO, W"

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 14 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Wójcik Edward
- 3) kpr. Trudziński Stefan — jako ławnicy

z udziałem por. Szwarca Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego mjr. Prause Jana, prokuratora rejonowego, i obrońcy

z urzędu por. Wąsowicza Stanisława, rozpoznawszy sprawę cyw. Kordupla Piotra s. Jerzego, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 oraz art. 4 § 1 Dekr. z 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Kordupel Piotr s. Jerzego i Anastazji Kulczyckiej, urodzony 8 czerwca 1929 r. w Gorajcu pow. Lubaczow, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 4 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, bez majątku

w i n i e n j e s t :

1) że od maja 1946 r. do dnia 6 lipca 1947 r. pod ps. „Łuhowyj” był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego płd.-wschodnich ziem i brał udział w obrabowaniu i paleniu wsi Górki, Lechacz³ i Horajskie – czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

2) że jesienią 1945 r., działając wspólnie z czotą „Beja”, przy użyciu broni dopuścił się gwałtownego zamachu na oddział WP w miejscowości Miłków – czym dopuścił się przestępstwa z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z 13.VI.1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 1 § 3 cyt. dekr. na karę śmierci. Po myśli art. 49 § 1 cyt. dekr. orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

3) że od maja 1946 r. do 6 lipca 1947 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin rosyjski z nabojami do niego oraz 1 granat węgierski – czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z 13.VI.1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 Dekr. z 13.VI.1946 r. na karę więzienia przez lat 15 (piętnaście). Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się na rzecz WUBP w Rzeszowie przepadek jednego karabinu Nr 3646, jako przedmiotu pochodzącego z przestępstwa i służącego do jego popełnienia.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu łączną karę śmierci z utratą praw publ. i obyw. praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Osk-ny zwerbowany został do UPA w maju 1946 r. i przydzielony do kuszczu „Duba”, gdzie otrzymał pseudonim „Brzoza” oraz karabin z 20-ma nabojami. Po kilku tygodniach osk-nego przydzielono do sotni „Tuczy”, gdzie otrzymał pseudonim „Łuhowyj” oraz przeszedł wyszkolenie wojskowe i polityczne. Tutaj osk-ny pełnił funkcję strzelca. Wraz z czotą „Beja” osk-ny brał udział w obrabowaniu wsi Górki i Lichacz^a w jesieni 1946 r. i podpaleniu wsi Horajskie wiosną 1947 r. Z tą samą czotą osk-ny wziął udział w potyczce z oddziałem WP w lesie k. Miłkowa jesienią 1946 r. Z początkiem lipca 1947 r. rój osk-nego udał się w stronę Uhnowa i wówczas po drodze osk-ny odłączył się od niego i poszedł do swej wsi Gorajce^b, gdzie został ujęty przez operujący w tych stronach oddział WP z posiadaną bronią.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego. Osk-ny na rozprawie przyznał się do zarzuconych mu przestępstw i wyjaśnił jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę osk-nego odnośnie przestępstw objętych tenorem wyroku za udowodnioną i wymierzył mu za nie stosowną karę.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął, jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstw w bandzie i ze szkodą dla interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (-) mjr dr Malinowski M.

Ławnicy: (-) kpr. Wójcik Edward
(-) kpr. Trudziński Stefan

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 18 sierpnia 1947 r.

Przewodniczący: (-) mjr dr Malinowski Marian

Prezydent RP decyzją z dnia 19 sierpnia 1947 r. ulaskawił Kordupla Piotra s. Jerzego i zamienił mu wymierzoną karę śmierci na karę 15 (piętnastu) lat więzienia z pozbawieniem praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres lat 10 (dziesięciu).

(-) mjr dr Malinowski

Za zgodność odpisu (-) Szwarc Zbigniew por.

a. Winno być: Lichacze.

b. Winno być: Horajskie.

1. „Bej” — nazwisko nieznane — buławnyj dowódca pierwszej czoty w sotni „Tuczy”.

97

Nr akt Sr. 142/47GO, W"

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 14 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący

2) kpr. Wójcik Edward

3) kpr. Trudziński Stefan — jako ławnicy

z udziałem por. Szwarca Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego mjr. Prause Jana, prokuratora rejonowego, i obrońcy wojskowego z urzędu por. Wąsowicza Stanisława, rozpoznawszy sprawę cyw. Makuszki Iwana s. Ilka oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Makuszka Iwan s. Ilkowa i Anny Żuk, urodzony 30 czerwca 1913 r. w m. Żuków pow. Lubaczow, narodowości ukraińskiej, zawód kuśnierz, wykształcenie 4 klasy szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od maja 1946 r. do 1 lipca 1947 r. pod ps. „Maczuga” był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia dążącej do oderwania od Państwa Polskiego południowo-wschodnich ziem i brał udział w obrabowaniu i paleniu wsi Dzików Stary, Futory, Ułazów, Dachnów — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych

na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że od września do końca roku 1946, działając wspólnie z sotnią „Tuczy”, przy użyciu broni dopuścił się gwałtownego zamachu na oddziały WP, a to w miejscowości Dzików Stary i w lesie koło Dachnowa — czym dopuścił się przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z 13.VI.1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 1 § 3 cyt. dekr. na karę śmierci. Po myśli art. 49 § 1 cyt. dekr. orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

c) że od maja 1946 r. do 1 lipca 1947 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to jeden karabin ros. i 40 naboji do niego — czym dopuścił się przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr. na karę więzienia przez lat 15-cie. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się na rzecz Woj. Urz. Bezp. Publ. w Rzeszowie przepadek jednego karabinu Nr 5192.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierza się skazanemu łączną karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Osk-ny w maju 1946 r. zwerbowany został do UPA i przydzielony do sotni „Tuczy”, tut[aj] osk. otrzymał ps. „Maczuga” i karabin z nabojami oraz przeszedł wyszkolenie wojskowe i polityczno-wychowawcze. W sotni osk-ny pełnił funkcję strzelca do dnia 1 lipca 1947 r. Podczas pobytu w sotni, osk-ny ze swoją czotą „Wartowyja”^a wziął udział w obrabowywaniu w drugiej połowie roku 1946 następujących wsi: Dzików Stary, Ułazów, Futory i Dachnow oraz w spalaniu wsi Futory. Wraz ze swą sotnią osk-ny wziął udział w potyczkach z WP, a to we wrześniu 1946 r. w m. Dzików Stary i w maju 1947 w m. [...] k/ Dachnowa. Na skutek stałego ścigania przez operujące oddziały WP, rój osk-nego podzielił się na małe grupki z poleceniem ukrycia się po bunkrach. Osk-ny ukrywał się w bunkrze obok m. [Zabiała]^b i tam został ujęty dnia 1 lipca 1947 r. przez patrol MO wraz z bronią z jednym karabinem krótkim.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego. Osk-ny na rozprawie przyznał się do zarzuconych mu przest. i wyjaśnił jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę osk-nego

odnośnie zarzucanych mu przestępstw za udowodnioną i wymierzył mu za to stosowne kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczności obciążające popełnienie przest. w bandzie i ze szkodą dla interesów Państwa Polskiego, a okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (-) dr mjr Malinowski M.
Ławnicy: (-) kpr. Wójcik Edward
(-) kpr. Trudziński Stefan

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 18 sierpnia 1947 r.

Przewodniczący: (-) dr mjr Malinowski

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski¹.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 352-353.

a. Winno być: „Wartowoho”.

b. Nazwa miejscowości nieczytelna.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 19 sierpnia 1947 r. prośbę Iwana Makuszki o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 26 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie.

98

Nr akt 21/47/GO, W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 14 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Grudzień Mieczysław
- 3) kpr. Filipowski Bronisław — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Woźnicy Pawła s. Jana i Marii Szadzińskiej, ur. 2.IV.1919 r. w Zahoczewiu pow. Lesko, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 5 klas szkoły powszechnej, z zawodu rzeźnika-masarza, bez majątku, zamieszkałego w Zahoczewiu pow. Lesko, w wojsku nie

służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Woźnica Paweł s. Jana

w i n i e n j e s t :

a) że od grudnia 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 11.VII.1947 r., w Żernicy pow. Lesko, był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą „Ukraińska Powstańcza Armia”, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję kucharza w sotni „Bira” pod ps. „Maksym” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, w maju 1947 r. na pograniczu polsko-czechosłowackim dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych — strzelając do żołnierzy WP z broni palnej, czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a to kbk rosyjski Nr 7396 z 30 nabojami do niego oraz pistolet kal. 7,65 mm z 3 nabojami do niego — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Woźnicę Pawła s. Jana

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kbk rosyjskiego Nr 7396 z 30 nabojami do niego oraz pistoletu kal. 7,65 mm bez numeru na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw

honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.¹

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny. W grudniu 1945 r. osk-ny Woźnica Paweł został zabrany przez czterech nieznanych mu członków SKW i włączony do bandy UPA. Początkowo był pod dowództwem „Zazulaka”, który prowadził wyszkolenie strzeleckie w lesie koło Żernicy. Tam otrzymał ps. „Maksym” i ruski karabin z 30 nabojami. Po miesięcznym przeszkoleniu strzeleckim „Zazulak” oddał go do sotni „Bira”, gdzie pełnił funkcję kucharza aż do momentu aresztowania go, tj. 11 lipca 1947 r. Pistolet kal. 7,65 mm otrzymał z rąk „Bira”. W czasie pobytu w bandzie brał udział w paleniu wsi Żubracze, Wetlina, Caryńskie, Nasieczne i Rybne. Ponadto w maju 1947 r., w n/n miejscowości na pograniczu polsko-czechosłowackim, stoczył walkę z oddziałem Wojsk Polskich. Podczas niej 15-krotnie strzelał w stronę żołnierzy. Aresztowany został 10 lipca 1947 r. w Łopiance pow. Sanok z bronią, przez żołnierzy WP.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach osk-nego złożonych w toku rozprawy oraz na materiale śledztwa (k. 7-8). Osk-ny przyznał się do winy w czasie rozprawy, wyjaśniając jak wyżej ustalono. Rozpatrując całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną i wymierzył mu odpowiednią karę, biorąc pod uwagę długi okres pobytu w bandzie oraz 15-krotne strzelanie do żołnierzy WP jako okoliczności obciążające. Okoliczności zaś łagodzących Sąd nie ustalił żadnych.

Przewodniczący:^a

Ławnicy:^a

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^b

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 372-373.

a. Podpisów brak.

b. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 10 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 19 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Filipowski Bronisław
- 3) kpr. Balicki Kazimierz — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Romana Józefa s. Dmytra i Anastazji z domu Czenczak, ur. 29.I.1927 r. w Jaworniku pow. Przemyśl, narod. ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 3 klasy szkoły powszechnej, z zawodu szewca, bez majątku, bez stałego miejsca zamieszkania, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Przemyśl, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i:

Osk-ny Roman Józef s. Dmytra

w i n i e n j e s t:

a) że od września 1945 r. do chwili aresztowania w Jaworniku pow. Przemyśl, tj. dnia 15.VI.1947 r., był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Jara”, a następnie „Kryłacza” pod ps. „Czupr” przez branie udziału w zbrojnych zamachach na żołnierzy WP oraz kopanie bunkrów na kwatery bandy — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: w końcu lipca 1946 r., w lesie kormaniczkim, we wrześniu 1946 r. w lesie turnickim, z początkiem maja 1947 r. w lesie k. Koniuszy pow. Przemyśl, w końcu maja 1947 r. w lesie k. Birczy, strze-

lając 25-krotnie w stronę żołnierzy WP – czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu, posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: karabin niemiecki Nr 883 i 100 naboji do niego oraz jeden granat obronny – czym popełnił przestępstwo z art. 4 § Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Romana Józefa s. Dmytra

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a, b, c, jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a, b, c, przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek karabinu niemieckiego Nr 883 i 75 naboji do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalili Sąd następujący stan faktyczny:

We wrześniu 1945 r. w Jaworniku pow. Przemysł wstąpił do bandy UPA oskarżony Roman Józef, zwerbowany przez członków żandarmerii ps. „Ihor” i „Rys”. Po doprowadzeniu do sotni stacjonującej w lesie k. m. Huta, „Ihor”, doprowadził osk-nego do d-cy sotni ps. „Jar”, który następnie wcielił go do czoty „Sirka”¹. Czotowy „Sirko” nadał osk-nemu ps. „Czupr” oraz karabin i 100 naboji do niego i jeden granat obronny. Początkowo przechodził wyszkolenie strzeleckie i polityczne, które przeprowadzał propagandzista ps. „Hamali”². Na wykładach politycznych uświadamiał on członków bandy, że celem ich jest walka z Państwem Polskim i z narodami ZSRR. W sotni „Jara” oskarżony przebywał do dnia 12.VI.1946 r. Od tego czasu dowództwo objął „Kryłacz”. Banda „Kryłacza” stacjonowała w tym czasie w lasach pow. przemyskiego. W szeregach sotni UPA osk-ny Roman brał udział w kopaniu bunkrów w Karpatach przez okres dwóch miesięcy, a to: od maja 1946 r. do

końca czerwca 1946 r. Po powrocie z Karpát, w lipcu 1946 r., sotnia „Burlaki”, „Krylaczka” i „Stacha” stoczyły walkę z oddziałami WP w lasach kormanickich, która trwała około pół godziny. Podczas strzelaniny obustronnej oskarżony 7-krotnie strzelał w stronę wojska. Następnie banda wycofała się w okolice wsi Cisów pow. Przemyśl. Oddziały UPA straciły wówczas sześciu zabitych, a sześciu członków raniono. We wrześniu 1946 r. w okolicach Jamnej Górnej, sotnia „Krylaczka”, „Burlaki”, dwie czoty sotni „Hromenki” i jedna czota sotni „Łastiwki” stoczyły walkę z WP w lesie turnickim, która trwała półtorej godziny. Osk-ny oddał w kierunku wojska około 10 strzałów. Osk-ny nie może wyjaśnić, ilu zostało zabitych żołnierzy WP. W połowie maja 1947 r. w Koniuszy pow. Przemyśl osk-ny Roman po raz trzeci brał udział w walce z Wojskiem Polskim trwającej 10 minut, oddając trzy strzały w kierunku żołnierzy. Wreszcie z końcem maja 1947 r. koło Birczy sotnia „Krylaczka”, wspólnie z trzema innymi sotniami UPA, nawiązała walkę z WP trwającą około pół godziny. Osk-ny oddał 10 strzałów w stronę żołnierzy. Jak wynika z wyjaśnień osk-nego, sotnia „Burlaki” nosiła czapki wojskowe 1-szej DP. Wreszcie osk-ny Roman brał udział w paleniu wsi Olchowce we wrześniu 1946 r., stojąc podczas akcji na obstawie z bronią w ręku. Ponadto sotnia „Krylaczka” spaliła wieś Hłozce^b, lecz osk-ny udziału w akcji nie brał, ponieważ w tym czasie został wysłany do Brzuski po buty i mundur sotennego. Aresztowany został 15.VII.1947 r. przez funkcjonariuszy MO w Brzeżawie razem z posiadaną bronią i amunicją.

Ustalenia powyższe oparł Sąd na wyjaśnieniach osk-nego złożonych w toku rozprawy oraz na materiale śledztwa (k. 10-13). Osk-ny przyznał się do zarzuczonych mu czynów i winy, wyjaśniając jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną i wymierzył mu odpowiednią karę, biorąc pod uwagę jako okoliczności obciążające długi okres pobytu w bandzie, ilość i jakość dokonanych gwałtownych zamachów na WP oraz wysokie napięcie złej woli wyrażające się w czynach osk-nego. Okoliczności łagodzących nie przyjął Sąd żadnych.

Przewodniczący: (-) kpt. Kiełtyka
Ławnicy: (-) kpr. Filipowski Bronisław
(-) kpr. Balicki Kazimierz

Wyrok ten jest prawomocny dnia 23.VIII.1947 r.

Przewodniczący: (-) kpt. Kiełtyka

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski.³

Za zgodność odpisu: (-) Szwarz Z. por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 381-382.

a. Tak w tekście.

b. Miejscowości o takiej nazwie nie było. Prawdopodobnie mowa o wsi Hłomecza w pow. Sanok.

1. „Sirko” — nazwisko nieznane — starszy wistun dowódcą pierwszej czoty w sotni „Jara”. Ur. 1926 r. w Stryju. Zginął w 1946 r. koło wsi Dobra pow. Sanok.
2. Winno być: „Hamalija” — nazwisko nieznane — starszy wistun, zastępca dowódcy sotni „Jara” do spraw polityczno-wychowawczych, zginął w maju 1946 r. koło wsi Trzcianiec pow. Przemyśl.
3. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 22 sierpnia 1947 r. prośbę Józefa Romana o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 26 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie.

100

Nr akt Sr. 34/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 20 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) Kiełytko Ludwik kpt. — jako przewodniczący
- 2) Balicki Kazimierz kpr.
- 3) Chmarak Feliks kpr. — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Ksiondzyka Jana s. Grzegorza i Paraszki Perejko, ur. 24.III.1920 r. w Ulhówku pow. Tomaszów Lubelski, narod. ukraińskiej, obywatelstwa polskiego, żonatego z Marią Szyjka, mającego dwoje dzieci w wieku od 8 mies. do 2 i pół roku, mającego wyksz. 4 klasy szkoły powszechnej, z zawodu rolnika, posiadającego 4 ha ziemi, zamieszkałego w Ulhówku pow. Tomaszów Lubelski, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Ksiondzyk Iwan s. Grzegorza

w i n i e n j e s t :

a) że od grudnia 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 10.VI.1947 r., w Olchówku³ pow. Tomaszów Lubelski był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję polityczno-wychowawczego w kuszczu „Firmana” pod ps. „Czornomorec” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kb rosyjski syst. SWT Nr 201 z 10 nabojami do niego oraz pistolet syst. „Walter” kal. 7,65 mm Nr 222505 z 2 nabojami do niego — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Ksiondzyka Iwana s. Grzegorza

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a) i b), jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP za czyny wymienione pod a) i b), jako karę dodatkową, orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb rosyjskiego syst. SWT Nr 201 z 10 nabojami do niego oraz pistoletu syst. „Walter” Nr 222505 kal. 7,65 mm na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przewodu sądowego ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W grudniu 1946 r. został zwerbowany do siatki cywilnej, wchodzącej w skład UPA, osk-ny Ksiondzyk przez prowidnyka 4 kuszczu pod ps. „Firman”. W kuszczu otrzymał osk-ny ps. „Czornomorec” i stanowisko propagandzisty. Do zadań osk-nego należało organizowanie zebrań kuszczowych bojówek, tzw. SKW (Samooborona Kuszczowych Widdiłów), zbieranie wiadomości z terenu o ruchach Wojska Polskiego, o akcjach przedsięwziętych przez UPA i odczytywanie wiadomości miesięcznych redagowanych w języku ukraińskim, tzw.

„Informatywni Wisti”. Nielegalną prasę osk-ny otrzymywał bezpośrednio od „Firmań”. Pogadanki polityczne urządzał w kuszczu raz do dwóch razy w miesiącu. Ponadto osk-ny sporządzał raporty miesięczne z działalności bojówek UPA, a w każdym tygodniu sprawozdania z działalności szpiegowskiej o poruszeniach wojska, MO, UBP i władz administracyjnych. Do kuszczu osk-nego należało 11 osób, którymi bezpośrednio dowodził Kluczkowski Teodor ps. „Oleś”. Kuszcz osk-nego obejmował miejscowości: Olchówek, Dniska^b, Rzeczyca i Hubinek. W roku 1946, nie pamiętnego^c miesiąca, po wyjeździe Ukraińców na tereny USRR, osk-ny otrzymał 10 strzałowy karabin od n/n Ukraińca z 10 nabojami do niego, który przechowywał do chwili aresztowania go. Pistolet „Walter” znalazł w Olchówku^a na drodze publicznej, przechowując go również do chwili aresztowania.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach osk-nego złożonych w toku rozprawy oraz na materiale śledztwa (k. 7-9). Osk-ny przyznał się do winy dając wybitnie wykrętne odpowiedzi, co cechuje jego wrogie nastawienie do Polaków. Czynów przestępczych osk-ny Ksiondzyk dopuścił się z pełną świadomością karnych represji grożących za nie.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną w zupełności i wymierzył mu odpowiednią karę. Przy wymiarze kary przyjął Sąd jako okoliczności obciążające szpiegowanie o poruszeniach i stanie liczebnym Wojska Polskiego oraz wykonywanie wielce niebezpiecznej roboty dla istniejącego porządku prawnego w Polsce, nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący:^d

Ławnicy:^d

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^e

Przewodniczący:^d

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 385-386.

a. Winno być: Ulhówku.

b. Winno być: Ulhówek, Dyniska.

c. Tak w tekście.

d. Podpisu brak.

e. Daty brak.

1. Wyrok śmierci został wykonany 11 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 25 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Szeląg Jan
- 3) kpr. Danek Jan — jako ławnicy

z udziałem por. Szwarca, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego mjr. Prausego Jana i obrońcy wojskowego z urzędu por. Boguty Franciszka, rozpoznawszy sprawę cyw. Mazura Grzegorza s. Józefa, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Mazur Grzegorz s. Józefa i Anieli Skrzypek, urodzony 22 października 1924 r. w Szokowej pow. Sądowa Wisznia³, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 7 klas szkoły powszechnej, ze słów sądownie nie karany, w Wojsku Polskim nie służył, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t :

a) że od listopada 1945 r. do 28 maja 1947 r. pod ps. „Rij” oraz „Dzwin” był członkiem tajnej nielegalnej organizacji p.n. Ukraińska Powstańcza Armia dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem i brał udział w obrabowaniu wsi Szówsko i Czerwona Wola, a jako buńczuczny, w zbieraniu żywności po wsiach Milków, Wola, Buczyzna, Młyny Kobielskie i Romany — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci, po myśli art. 46 § 1 oraz art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzeka się przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

b) że od listopada 1946 r. do dnia 28 maja 1947 r. bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to jeden karabin „Mauser”, jeden pistolet

„Vis”, jeden automat PPSz oraz jeden granat — czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Osk-ny w listopadzie 1945 r. zwerbowany został do UPA i przydzielony do sotni „Suchoruba”¹, a potem „Bryla”. Otrzymał ps. „Rij”, broń, jeden karabin z nabojam i oraz przeszedł wyszkolenie wojskowe i polityczno-wychowawcze. W roju osk-ny pełnił funkcję strzelca i wraz z nim wykopał bunkier, w którym przebywał przez zimę 1946 r. W maju 1946 r. osk-ny mianowany został buńczuczny sotni „Bryla” i otrzymał nowy ps. „Dzwini”. W tym charakterze osk-ny zakupywał dla sotni różnego rodzaju artykuły gospodarcze oraz zbierał żywność po wsiach Miłków, Wola, Buczyna, Młyny Kobielskie i Romany. Ponadto osk-ny sporządzał „sztafety”² oraz sprawozdania z działalności czoty „Hroma”, które przedstawiał sotennemu „Brylowi”. Podczas pobytu w sotni osk-ny dwukrotnie wziął udział, a to w maju 1947 r., w obrabowaniu wsi Szówsko i Czerwona Wola. Osk-ny ujęty został przez oddział WP dnia 28 maja 1947 r. w momencie, gdy wraz ze swym sotennym „Brylem” uciekał do m. Cetula, przy czym, po zastrzeleniu „Bryla”, zabrał jego torbę z dokumentami oraz jego broń, którą w drodze porzucił. Podczas pobytu w UPA osk-ny w różnych okresach czasu posiadał broń palną i amunicję, a to: jeden kb „Mauser”, jeden pistolet „Vis”, jeden automat PPSz oraz jeden granat. Osk-ny ujęty został z bronią w rękę, a to automatem PPSz z nabojami.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego. Osk-ny na rozprawie przyznał się do zarzuconych mu przestępstw i wyjaśnił, jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę osk-nego, odnośnie przestępstw objętych tenorem wyroku, za udowodnioną i wymierzył mu odpowiednią karę.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął, jako okoliczność obciążającą, popełnienie przestępstw w bandzie na szkodę interesów Państwa Polskiego, okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący:^b

Ławnicy:^b

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 29 sierpnia 1947 r.³

dr Malinowski mjr

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54/, k. 389-390.

a. Winno być: Szutowej pow. Jaworów.

b. Podpisów brak.

1. „Suchorub” — nazwisko nieznane — dowódca czoty w sotni „Bryła”. Z czoty „Suchoruba” Grzegorz Mazur został przeniesiony do czoty „Hroma” w tej samej sotni.
2. Sztafety — system łączności funkcjonującej między wszystkimi ogniwami struktur OUN i UPA w oparciu o gońców, kurierów oraz zakonspirowane składnice meldunkowe. Wyraz używany również w znaczeniu — meldunki.
3. Prezydent B. Bierut odrzucił 6 września 1947 r. prośbę Grzegorza Mazura o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 11 września 1947 r. w Rzeszowie.

102

Nr akt Sr. 8/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 26 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący

2) kpr. Filipski Bronisław^a

3) kpr. Balicki Kazimierz — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w trybie doraźnym

1) cyw. Muca Józefa s. Teodora i Kseni Kiszczak, ur. 16.X.1911 r. w Rudkach pow. Tomaszów Lub., narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, żonatego z Marią Klimko, mającego 1 dziecko w wieku 5 lat, z wykształceniem 4 klas szkoły powszechnej, z zawodu rolnika, posiadającego 1 mórg ziemi, zam. w Tynatyskach^b pow. Tomaszów Lub., w służbie

wojskowej od 1933 do 1934 r. w 14 PAL w Poznaniu, przynależny służbowo do RKU Rawa Ruska, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 Dekretu z dnia 13.VI.1946 r.

2) cyw. Onyszkiewicz Józefa s. Iwana i Praskewii Kiszczak, ur. 16.II.1908 r. w Lubyczy-Kniazie, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, z wykształceniem 4 klas szkoły powszechnej i 1 kurs handlowy, z zawodu cieśli, posiadającego półtora morga ziemi, zam. w Pawliszcu pow. Tomaszów Lubelski, w służbie wojskowej od 1929 do 1932 r. w 22 baonie KOP w Nowych Trokach, przynależny służbowo do RKU Rawa Ruska, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

1) osk-ny Muc Józef s. Teodora

w i n i e n j e s t :

a) że od 1944 r. do chwili aresztowania, tj. 11.VII.1947 r., był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej odwrócić od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję charchozowego w kuszczu lubyckim pod ps. „Smerek” – czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku w październiku 1946 r. w Rudkach pow. Tomaszów Lubelski zabił n/n żołnierza WP wystrzałem z karabinu, czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: karabin rosyjski z 30 nabojami do niego, automat MPi z amunicją, rewolwer „Nagan”, rosyjski karabin syst. SWT i pistolet „Vis” z amunicją do niego, czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Muca Józefa s. Teodora

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a), b) i c), jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a), b) i c), jako karę dodatkową, przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek

karabinu rosyjskiego syst. SWT Nr 526 z 20 nabojami do niego oraz pistoletu „Vis” Nr 15567 na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć osk-nemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

2) osk-ny Onyszkiewicz Józef s. Iwana

w i n i e n j e s t :

a) że od 20 kwietnia 1945 r. do chwili ujęcia, tj. 11 lipca 1947 r., Rudkach pow. Tomaszów Lubelski był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję buchaltera i sprawozdawcy w kuszczu lubyckim pod ps. „Martyniak” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: karabin niemiecki Nr 4204 z 20 nabojami do niego, rewolwer „Nagan” z 7 nabojami Nr 414 — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Onyszkiewicza Józefa s. Iwana

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez piętnaście lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres pięciu lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia dożywotnio. Po myśli art. 49 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres pięciu lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek karabinu niemieckiego Nr 4204 z 20 nabojami do niego i rewolweru „Nagan” Nr 414 na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzono skazanemu łączną karę więzienia dożywotniego oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres pięciu lat, wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przewodu sądowego ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Z początkiem lata 1946 r. osk-ny Muc Józef, po porozumieniu się z niejakim Putkiem Janem ps. „Zubacz”, zgłosił się do miejscowości Werchrata, gdzie skontaktował się z n/n mężczyzną ps. „Łuk”, prowidnykiem rejonowym organizacji UPA. Po krótkiej rozmowie z „Łukiem” dowiedział się, że ma pełnić funkcję charczowego w kuszczu lubyckim. Propozycję jego przyjął chętnie, otrzymując równocześnie ps. „Smerek” i sztafetę, którą miał oddać Putce Janowi ps. „Zubacz”. Po dwu tygodniach osk-ny Muc ponownie zameldował się u „Łuka” i tym razem otrzymał instrukcję i wytyczne do pracy na stanowisko charczowego. Następne kontakty osk-nego z „Łukiem” miały się odbywać za pomocą sztafety. Przez cały czas należenia do bandy, osk-ny Muc spełniał powierzone mu czynności sporządzając równocześnie raporty i zestawienia terenowe wspólnie z osk-nym Onyszkiewiczem, który wstąpił do kuszczu lubyckiego 20 kwietnia 1945 r. W jesieni 1944 r. osk-ny Muc otrzymał od niejakiego Muca Jana rosyjski karabin, który posiadał przez okres jednego roku. W jesieni 1945 r., spotkawszy się z n/n członkiem bandy, zmienił posiadany karabin na automat MPI. Amunicję do automatu posiadał z okresu działań wojennych. W styczniu 1946 r. prowidnyk kuszczu lubyckiego ps. „Hrom” zabrał osk-nemu automat, dając mu w zamian rewolwer „Nagan” z 7 nabojami, który posiadał do jesieni 1946 r. W tym czasie wymienił rewolwer z członkiem bandy ps. „Syłacz” na 10-strzałowy karabin rosyjski syst. SWT, przechowując go do chwili ujęcia. W lutym 1947 r. kupił od n/n obywatela pistolet „Vis” płacąc 4500 zł. Do obowiązków osk-nego należało zbieranie zboża, masła, jaj, mięsa, tłuszczu, bielizny, ubrań i obuwia. Rzeczy te przeznaczone były na wyżywienie i umundurowanie członków sotni „Szuma” i kuszczu lubyckiego. Do pomocy miał około 10 stanicznych, którzy wykonywali jego rozkazy. W październiku 1946 r. osk-ny udał się do miejscowości Rudki i wszedłszy do domu poukraińskiego ukrył się z karabinem 10-strzałowym w spiżarni. Patrolujący okolicę żołnierze WP wszedłszy do domu nie znaleźli nikogo, a następnie zaczęli przeprowadzać rewizję. Gdy jeden z nich uchylił drzwi spiżarni, wówczas osk-ny wystrzałem z karabinu zamordował go, po czym zbiegł do lasu. Osk-ny w czasie swej działalności zabrał od gospodarzy zamieszkałych w powiecie tomaszowskim około 13 ton zboża, 50 kg masła, 4000 jaj, 50 par bielizny, 15 mundurów, 7 par butów i około 15 płaszczy wojskowych oraz kurtek.

Osk-ny Onyszkiewicz Józef pełnił w kuszczu lubyckim funkcję buchaltera i sekretarza przez cały okres należenia do bandy. Występował pod ps. „Martyniak”. Do jego czynności należało sporządzenie raportów z działalności kuszczu, z wywiadów w terenie, z działalności band UPA, wydawanie pokwitowań za pobrane przez poszczególne sotnie towary i inne. Ponadto osk-ny Onyszkiewicz posiadał od 4.III.1946 r. karabin niemie-

cki z 20 nabojami, a od początku należenia do bandy rewolwer „Nagan” z 7 nabojami. Obydwaj osk-ni zostali ujęci w bunkrze z większą ilością broni i amunicji przez żołnierzy WP 11 lipca 1947 r. w miejscowości Pawliszcze gm. Bełzec.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach obu osk-nych złożonych w toku rozprawy sądowej oraz na materiale śledztwa (k. 8-14, 26-28) i dokumentach dołączonych do akt sprawy (k. 2, 6, 21, 23, 34). Osk-ni przyznali się do winy i zarzucanych im czynów, wyjaśniając jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę obu osk-nych za udowodnioną w zupełności i wymierzył im odpowiednie kary nie dopatrzawszy się żadnych okoliczności łagodzących. Jako momenty szczególnie obciążające przyjął Sąd ogrom zbrodni popełnionych przez obu osk-nych oraz wysokie napięcie złej woli i długi okres wicherzenia p-ko Państwu Polskiemu.

Przewodniczący: (-)Kieltyka kpt.

Ławnicy: (-) Filipski Bron[isław] kpr.
(-) Balicki Kaz[imierz] kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 30.VIII.1947 r.

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski¹.

Przewodniczący: (-) Kieltyka kpt.

Za zgodność: (-) Szware por.

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 407-409

a. Uprzednio: Filipowski.

b. Winno być: Teniatyskach.

1. Wyrok śmierci na Józefie Mucu został wykonany 11 września 1947 r. w Rzeszowie.

103

Nr akt Sr. 11/47/GO, W”

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 26 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

1) kpt. Kieltyka Ludwik — jako przewodniczący

- 2) kpr. Filipowski Bronisław
- 3) kpr. Balicki Kazimierz — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

1) cyw. Tchira Michała s. Mikołaja i Paraski Macenko, urodzonego 11.X.1926 r. w Puławach⁸ pow. Krosno, narod. ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 4 klas szkoły powsz., z zawodu rolnika, bez majątku, zamieszkałego w Puławach gm. Rymanów, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

2) cyw. Sołtysa Andrzeja s. Jana i Marty Dziurejusz, ur. 22.IV.1918 r. w Woli Sękowej pow. Sanok, Ukrainka, obywatela polskiego, kawalera, analfabety, z zawodu rolnika, mającego 1 morg ziemi, zam. w Woli Sękowej pow. Sanok, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP

o r z e k i :

Osk-ny Tchir Michał s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

a) że od 20.IV.1946 r. do dnia aresztowania, tj. 23.VII.1947 r., w Puławach był członkiem faszystowskiej organizacji Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Chrina” pod ps. „Skala” przez branie udziału w akcjach zbrojnych p-ko żołnierzom WP — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: we wrześniu 1946 r. w Jaśliskach i w październiku 1946 r. w Wernejówce, strzelając do żołnierzy z broni palnej — czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb syst. „Mauser” i 150 naboji do niego oraz kb rosyjski i 45 naboji do niego — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Tchira Michała s. Mikołaja

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu, na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec, jako karę dodatkową za czyny opisane pod a), b) i c), utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec, jako karę dodatkową za czyny wymienione pod a), b), c), przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z. przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa¹.

Osk-ny Sołtys Andrzej s. Jana

w i n i e n j e s t :

że od września 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 23.VI.1947 r., w Woli Sękowej był członkiem faszystowskiej organizacji Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w kuszczu pod dowództwem „Szkła” — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP i za to

s k a z a ć :

Sołtysa Andrzeja s. Jana na karę więzienia przez 12 lat po myśli art. 85 KKWP. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres pięciu lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od dnia 21.VII.1947 r. do dnia 26.VIII.1947 r. Początek kary liczyć od dnia 21 lipca 1947 r.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przewodu sądowego ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

20 kwietnia 1946 r. osk-ny Tchir Michał wstąpił do sotni „Stacha” wchodzącej w skład UPA i został przydzielony do drugiej czoty, pierwszego roju pod dowództwem „Palijsa”. Dowództwo nad sotnią w niedługim czasie objął „Chrin”, nadając osk-nemu ps. „Skala”. Po przejściu przeszkolenia strzeleckiego osk-ny chodził z bandą po wsiach rabując żywność. Równocześnie z pseudonimem otrzymał karabin „Mauser” i 150 naboju do niego. Po dwutygodniowym pobycie w sotni „Chrina” przeniesiono osk-nego z powrotem do sotni „Stacha”, gdzie

przez okres dwóch miesięcy, tj. do 15.VI.1946 r., przechodził wyszkolenie bojowe i polityczne. Po okresie rekruckim złożył przysięgę na wierność UPA. W połowie września 1946 r. brał udział w paleniu wsi Berecha^b stojąc na obstawie z bronią w ręku. W tym samym miesiącu, w okolicy Jaślisk, stoczył walkę z Wojskiem Polskim. Następna potyczka między sotnią a oddziałem wojska wywiązała się w 1946 r. w m. Wernejówka w październiku. Podczas akcji osk-ny strzelał z RKM w stronę żołnierzy, zostając następnie ranny w prawą nogę. Po walce został zabrany przez członków bandy i odtransportowany do polowego szpitala UPA znajdującego się w rejonie Baligrodu. RKM otrzymał we wrześniu 1946 r. od sotennego „Stacha”, karabin zaś posiadany oddał członkowi sotni. Ujęty został 23 lipca 1947 r. przez żołnierzy WP w szpitalu w lesie bez broni.

We wrześniu 1945 r. w Woli Sękowej pow. Sanok wstąpił do bandy UPA osk-ny Sołtys Andrzej. Po przydzieleniu go do kuszczu pod dowództwem ps. „Szkło”, otrzymał funkcję łącznika. W czasie swej działalności przeniósł około 10 razy sztafety. Broni palnej nie posiadał, jako też pseudonimu. Funkcję łącznika spełniał do stycznia 1946 r. 26.I.1946 r., będąc w drodze z pocztą UPA, w m. Puławy został ranny przypadkowo przez członków bandy ps. „Dub” i „Zelenyj”. Następnie, jako niezdolny do pełnienia dalszej służby, został odtransportowany do szpitala znajdującego się w rejonie Baligrodu i tam dopiero otrzymał ps. „Swist”. Na leczeniu pozostawał do 23.VI.1947 r., tj. do chwili aresztowania wraz z osk-nym Tchirem.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd w oparciu o zeznania obu osk-nych złożone w toku rozprawy. Obydwaj osk-ni przyznali się do winy wyjaśniając jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę obu osk-nych za udowodnioną i wymierzył im odpowiednią karę. Przy wymiarze kary odnośnie Tchira nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, jako zaś obciążające przyjął popełnienie przestępstwa w bandzie, dokonanie dwóch gwałtownych zamachów na żołnierzy WP oraz posiadanie RKM-u. Odnośnie zaś osk-nego Sołtysa, ustalił Sąd jako okoliczność obciążającą długi okres pobytu w bandzie, w stosunku zaś do obydwu osk-nych nieopuszczenie szeregów bandy mimo kilkakrotnie nadarzającej się okazji. W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.
Ławnicy: (-) Filipki kpr.
(-) Balicki Kazimierz kpr.

Wyrok ten jest prawomocny [...] 1947 r.^c

Za zgodność odpisu: (-) Szware por.

- a. Winno być: Puławach pow. Sanok.
 - b. Prawdopodobnie mowa o wsi Berehy.
 - c. Daty brak.
1. Wyrok śmierci na Michale Tchirze został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

104

Nr akt Sr. 4/47

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
dnia 26 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) mjr dr Malinowski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Szczęg Jan
- 3) kpr. Danek Jan — jako ławnicy

z udziałem por. Szwarca Zbigniewa, jako protokolanta, w obecności oskarżyciela publicznego prokuratora mjr. Prause Jana i obrońcy wojskowego z urzędu por. Markowskiego Wacława, rozpoznawszy sprawę cyw. Zielonki Pawła s. Michała, oskarżonego o przestępstwo z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 oraz art. 4 § 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i:

Zielonka Paweł s. Michała i Marii Żuk, urodzony 29 czerwca 1924 r. w Dobrej pow. Jarosław, narodowości ukraińskiej, zawód rolnik, wykształcenie 4 klasy, ze słów sądownie nie karany, w Wojsku Polskim nie służył, kawaler, bez majątku

w i n i e n j e s t:

a) że od marca 1945 r. do dnia 18 lipca 1947 r. pod ps. „Syryj” był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, dążącej do oderwania od Państwa Polskiego jego południowo-wschodnich ziem, pełniąc funkcję strzelca w kuszczu „Hraba” [a następnie w] sotni „Jara” i „Szuma” i brał udział w paleniu i burzeniu domów poukraińskich we wsiach Krywe, Kowale, Cieplice, Czerwce^a, Dybicz^b i Nowosiółki — czym dopuścił się przestępstwa z art. 85 KKWP i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 85 KKWP na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 lit. a/ i art. 49 § 1 KKWP orzeka się utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

b) że w pierwszej połowie roku 1946, działając wspólnie z czołą „Moria-ka”, dopuścił się gwałtownego zamachu przy użyciu broni na jednostkę Wojska Polskiego w miejscowości Lubiniec – czym dopuścił się przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 1 § 3 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 49 § 1 cyt. dekretu orzeka się przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

c) że od marca 1945 r. do dnia 18 lipca 1947 r., bez zezwolenia przechowywał broń i amunicję, a to 1 karabin z nabojami i 1 ręczny karabin maszynowy z 3 magazynkami naboji do niego – czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę

go po myśli art. 4 § 1 cyt. dekretu na karę śmierci. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek na rzecz Woj. Urzędu Bezp. Publ. w Rzeszowie jednego ręcznego karabinu maszynowego czeskiego Nr 3395 i trzech magazynków naboji do niego, jako przedmiotów pochodzących z przestępstwa i służących do jego popełnienia.

Po myśli art. 32 § 2 KKWP wymierza się skazanemu, jako karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony zwerbowany został do Ukraińskiej Powstańczej Armii w marcu 1945 r. i przydzielony został do Straży Ochrony Kuszczowej^f pozostającej pod kierownictwem „Hraba”. Tutaj osk-ny otrzymał ps. „Syryj”, wykształcenie wojskowe i polityczno-wychowawcze w duchu UPA, karabin ręczny z 30 nabojami do niego. W kuszczu osk-ny pełnił funkcję strzelca odbywając służbę wartowniczą, kopiąc bunkry dla bandy i magazynując w nich zboże. W styczniu 1946 r. osk-ny przydzielony został do sotni „Jara”, a w czerwcu 1946 r. do sotni „Szuma”. Będąc w kuszczu oskarżony jesienią

1945 r. wziął udział w paleniu domów pozostawionych przez wysiedlonych do ZSRR Ukraińców we wsiach: Krywe, Kowale, Cieplice i Czerwece^a, a będąc w sotni „Szuma” zburzył szereg domów jesienią 1946 r. w m. Dybiche^b i Nowosiółki. Podczas pobytu w sotni „Jara”, w pierwszej połowie, osk-ny wraz z czotą „Moriaka” dokonał napadu na oddział Wojska Polskiego używając przy tym broni palnej. W lipcu 1947 r. oskarżony mianowany został erkaemistą i otrzymał czeski ręczny karabin maszynowy z nabojami. Zgodnie z rozkazem swego czotowego oskarżony wraz z członkami swego roju przebywał w bunkrze w pobliżu wsi [...]jeniska^d i tutaj został ujęty przez oddział Wojska Polskiego w dniu 18.VII.1947 r. wraz z 11 upowcami, przy czym przy osk-nym znaleziono 1 ręczny karabin maszynowy z 3 pełnymi magazynkami naboji do niego.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk. Oskarżony na rozprawie przyznał się do zarzucanych mu przestępstw i wyjaśnił jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę oskarżonego, odnośnie przestępstw objętych tenorem wyroku, za udowodnioną i wymierzył mu za nie stosowne kary. Przy wymiarze kary Sąd przyjął, jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstw w bandzie i na szkodę interesów Państwa Polskiego. Okoliczności łagodzących nie przyjął żadnych.

Przewodniczący: (-) dr Malinowski mjr

Lawnicy: (-) Szela Jan kpr.

(-) Danek Jan kpr.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 30 sierpnia 1947 r.

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski¹. (-) dr Malinowski mjr

Za zgodność: (-) Szwarz Zbigniew por.

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 399-400.

a. Winno być: Czerce.

b. Winno być: Dobeza.

c. Winno być: Samooboronyj Kuszczyj Widdil.

d. Nazwa miejscowości nieczytelna.

1. Wyrok śmierci został wykonany 10 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 Rzeszów, dnia 27.VIII.1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Filipski Bronisław
- 3) kpr. Balicki Kazimierz — jako ławnicy

z udziałem prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta st. sierż. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnymnym:

cyw. Szweda Iwana s. Iwana i Marii Putko, ur. 20.XI.1921 r. w Lubyczy Kułajedzkiej, narod. ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wyksz. 6 klas szkoły powszechnej, z zawodu rolnika, bez majątku, zam. w Lubyczy Kułajedzkiej, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Szwed Iwan s. Iwana

w i n i e n j e s t :

a) że od czerwca do chwili ujęcia, tj. 23.VII.1947 r., w Lubyczy był członkiem faszystowskiej organizacji Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję informatora SB, a następnie dowódcy kuszczu pod ps. „Dowhyj” — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: karabin „Mauser” z 20 nabojami, automat PPSz z 72 nabojami, automat PPS z 118 nabojami oraz pistolet FN z 14 nabojami, czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Szweda Iwana s. Iwana

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec, jako karę dodatkową, za czyny wymienione pod a), b), utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec, jako dodatkową za czyny wymienione pod a), b), przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek automatu PPS Nr 5913 na rzecz WUBP w Rzeszowie oraz pistoletu FN na rzecz Departamentu Uzbrojenia WP.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e

Na podstawie wyników przewodu sądowego ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W roku 1944 osk-ny Szwed został zwerbowany przez Putkę Iwana do współpracy z leśnymi oddziałami UPA. Następnie otrzymał ps. „Dowhyj” oraz pistolet „Parabellum” i automat PPSz. Współpraca osk-nego polegać miała na pełnieniu czynności agenta przy bojówce SB. Informatorem Służby Bezpieczeństwa osk-ny Szwed był do maja 1945 r., pisząc z wykonanych czynności raporty oraz sprawozdania, które oddawał następnie swemu bezpośredniemu d-cy ps. „Czarny” raz w miesiącu. W maju 1945 został zwolniony z szeregów UPA, rzekomo jako niepewny politycznie, i przebywał w domu u swych rodziców do czerwca 1946 r. W tym czasie powołany ponownie do bandy, objął stanowisko dowódcy kuszczu lubyckiego, albowiem poprzedni d-ca wyjechał na tereny USRR. Osk-ny miał do pomocy 7 ludzi, którzy wykonywali jego rozkazy. D-cą kuszczu został z ramienia SB, jako człowiek bezwzględnie zaufany i pewny w każdej sytuacji. Pod jesień 1946 r. osk-ny Szwed przeszedł 10-dniowe wyszkolenie polityczno-bojowe we wsi Kornie pow. Tomaszów Lubelski. Organizatorem i wykładowcą na kursie był ps. „Szamraj” oraz kilku innych członków bandy. Między innymi poruszano na wykładach następujące tematy, rozwój ukraińskiej politycznej myśli, historia Ukrainy, rozwój ukraińskiego ruchu rewolucyjnego, historia OUN i UPA oraz inne. Po powrocie do rejonu prowadził pogadanki polityczne, uświadamiając swych podwładnych o zadaniach stojących przed nimi, o skutecznym sposobie zwalczania Wojska Polskiego i organów Bezpieczeństwa Publicznego. Wiadomości z zagranicy osk-ny

czepał z radia, a następnie przepisywał je w dzienniczku zmieniając odpowiednio do wymogów propagandy upowskiej. Jak wynika z wyjaśnień osk-nego do bojówki SB wstąpił jako ochotnik (k. 13). Ponadto osk-ny własnoręcznie spisywał uzyskane wiadomości z terenu, wydając je następnie w postaci rękopisów pt. „Wisti z terenu”. Do OUN wstąpił w roku 1944 i pozostawał w niej do chwili aresztowania. Wreszcie osk-ny Szwed nakłaniał ludność ukraińską do podporządkowania się całkowicie UHWR (Ukraińska Hołówna Wyzwolona Rada) przez organizowanie zebrań politycznych.

Odnosnie zarzutu posiadania broni, osk-ny wyjaśnił, że nabył ją w okresie należenia do bandy od n/n członka UPA. Ujęty został w bunkrze na terenie wsi Lubyczy, po uprzednio stoczonej walce z żołnierzami WP oraz funkcjonariuszami MO. Przy osk-nym znaleziono przedmiotową broń palną w tenorze wyroku wymienioną. Aresztowany został w dniu 2. VII. 1947 r.

Ustalenia powyższe oparł Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego złożonych podczas rozprawy, składanych chaotycznie. Osk-ny ponadto wyjaśnił, że w okresie żniw 1946 r. zmagazynował ze swymi ludźmi ponad 120 cetnarów zboża oraz kilkanaście cetnarów blachy.

Osk-ny Szwed przyznał się do winy w zupełności, wyjaśniając szczególnie obszernie historię ukraińskiego ruchu rewolucyjnego oraz OUN. Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego, odnośnie obu zarzucanych mu przestępstw, za udowodnioną i wymierzył mu za nie odpowiednie kary.

Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające trzyletni pobyt w bandzie, piastowanie stanowiska d-cy kuszczy oraz szpiegowanie o ruchach WP i organów bezpieczeństwa, a następnie wykorzystywanie wiadomości zdobytych do walki z jednostkami Polskich Sił Zbrojnych, nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący:^a

Ławnicy:^a

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 414-415.

a. Podpisów brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 10 września 1947 r. wniosek Iwana Szweida o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 15 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 Rzeszów, dnia 28 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie, w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Filipowski Bronisław
- 3) kpr. Balicki Kazimierz — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Kuzemczaka Mikołaja s. Michała i Julii Hryckowian, ur. 20.XII.1945 r.^a w Beresce pow. Lesko, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 4 klasy szkoły powszechnej, rolnika, bez majątku, stale zamieszkałego w Beresce pow. Lesko, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Sanok, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Kuzemczak Mikołaj s. Michała

w i n i e n j e s t :

a) że od czerwca 1945 r. do chwili aresztowania, tj. 27.VI.1947 r., w Beresce pow. Lesko był członkiem faszystowskiej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję kolejno: ochrony osobistej prowidyka rejonowego, spec-kuriera, charczowego w kuszcu „Nadziei” oraz strzelca w sotni „Chrina” pod ps. „Sirko” — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: karabin niemiecki z 25 nab. do niego — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Kuzemczaka Mikołaja s. Michała

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 KKWP wymierzyć skazanemu, jako karę dodatkową za czyny wymienione pod a) i b), utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

W toku przewodu sądowego ustalono: W czerwcu 1945 r. osk-ny Kuzemczak Mikołaj został włączony do rejonu III pod d-twem „Odarnika”¹ należącego do nadrejonu „Mara”². Tam pełnił funkcję strzelca w ochronie osobistej „Odarnika”. Równocześnie z wstąpieniem do bandy otrzymał karabin „Mauser” z 25-ma nabojami. W grupie ochronnej pozostawał do stycznia 1946 r. Od tej pory został przydzielony do kuszczu „Nadziei” w charakterze charczowego. Dotychczas posiadany karabin oddał, a otrzymał syst. PPSz, z pełnym dyskiem amunicji. Do kwietnia 1947 r. osk-ny był w ochronie kuszczowego. 13.IV.1947 r. zwolniono go z kuszczu i oddano do sotni „Chrina”. Tam został wcielony do czoty „Duni”, roju „Chytrego” – jako strzelec. Osk-ny, wspólnie z innymi bandytami, grasował po terenach Polski do 15.VI.1947 r. W tym czasie sotnie „Chrina”, „Stacha” i „Bira” połączywszy się, przekroczyły granicę polsko-czechosłowacką pod naporem oddziałów WP. W Czechosłowacji banda „Chrina” była dwukrotnie rozbita przez czechosłowackie wojska, po czym osk-ny, wspólnie z innymi członkami bandy zbiegł i błądził po lasach przez 4 dni. W końcu udał się do pobliskiej wioski po żywność i tam w dniu 27 czerwca 1947 r. został zatrzymany przez czechosłowackie władze bezpieczeństwa. Posiadaną broń porzucił uprzednio w lesie.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie zeznań osk-nego złożonych na rozprawie oraz materiału dochodzeniowego (k. 9-10). Osk-ny przyznał się do winy i wyjaśnił jak wyżej ustalono. Czyny popełnione przez osk-go, wyczerpują pod względem przedmiotowym i podmiotowym znamiona przestępstwa z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

Rozpoznając całokształt sprawy, uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną i wymierzył mu odpowiednią karę, biorąc pod uwagę jako okoliczności obciążające pełnienie kilku różnych funkcji w bandzie UPA usiłującej oderwać część

ziem od Państwa Polskiego. Okoliczności łagodzących Sąd nie dopatrzył się żadnych.

Przewodniczący: (-) kpt. Kiełtyka Ludwik
Ławnicy: (-) kpr. Filipiński
(-) kpr. Balicki

Wyrok ten jest prawomocny dnia 1.IX.1947 r.

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski³.

Przewodniczący: (-) kpt. Kiełtyka Ludwik

Za zgodność odpisu: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 426-427.

a. Winno być: 20.XII.1915 r.

1. Winno być: „Udarnyka” (ukr.) – szturmowca. „Udarnyk” (także „Kula”, „Muszka”) – nazwisko nieznane – pierwszy dowódca VI Okręgu Wojennego UPA „San”, poległ 23 grudnia 1944 r. Na jego cześć, wszystkie sotnie 26 Odcinka Taktycznego „Łemko” otrzymały, oprócz kryptonimu cyfrowego, nazwę „Udarnyky”.
2. „Mar” – Stefan Golasz – od września 1945 do czerwca 1947 r. prowidnyk Nadrejonu „Beskyd”, Okręgu I. OUN. Latem 1947 r. przeszedł do amerykańskiej strefy okupacyjnej Niemiec. Obecnie mieszka w USA.
3. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 10 września 1947 r. prośbę Mikołaja Kuzemczaka o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 15 września 1947 r. w Rzeszowie.

107

Nr akt Sr. 40/47

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Rzeszów, dnia 29 sierpnia 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) kpr. Filipiński Bronisław
- 3) kpr. Balicki Kazimierz – jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznając sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Bila Romana s. Jana i Marii, ur. w sierpniu 1927 r.¹ w Brusnie pow. Lubaczów, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 3 oddziały szkoły powszechnej, bez zawodu, bez majątku, stale zamieszkałego w Gorajen² pow. Lubaczów, rzekomo niekaranego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Bil Roman s. Jana

w i n i e n j e s t :

a) że od maja 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 16.VII.1947 r., w Gorajen³ pow. Lubaczów był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Bałaja”⁴, a następnie „Tuczy” pod ps. „Bidota”, przez branie udziału w zamachach na żołnierzy WP oraz w rabunkach — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, biorąc udział w walce z n/n jednostką WP we wrześniu 1946 r. w Oleszycach — czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to kbk „Mauser” Nr 9857 z 25 nabojami do niego — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Bila Romana s. Jana

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP wymierzyć skazanemu, za czyny opisane pod a) i b), jako karę dodatkową utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Po myśli art. 49 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres

5 (pięciu) lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek posiadanego kb „Mauser” Nr 9857 z 25 nabojami do niego na rzecz WUPB w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, a w szczególności wyjaśnień samego osk-nego oraz materiału dochodzeniowego (k. 5-6-8-9), ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W maju 1946 r. osk-ny Bil Roman otrzymał polecenie od kuszczowego, aby się zgłosił w umówionym miejscu, gdzie stacjonowała sotnia „Bałaja”. Po zameldowaniu się u d-cy, został wcielony do sotni, do czoty trzeciej, roju pierwszego i otrzymał pseudonim „Bidota” z karabinem „Mauser” Nr 9157 i 26 nabojami. Po przejściu wyszkolenia strzeleckiego i politycznego w duchu nacjonalizmu ukraińskiego, brał udział we wszystkich bojach przedsięwziętych przez sotnię „Bałaja”, a mianowicie: W czerwcu 1946 r. osk-ny wspólnie z innymi bandytami usiłował spalić most na rzece obok wsi Zapałów. Zamierzonego czynu banderowcy nie dokonali, albowiem zostali ostrzelani przez Wojsko Polskie, po czym wycofali się. W lipcu 1946 r. sotnia otrzymała od informatorów wiadomości, że w Zapałowie kwateruje oddział WP. Bandyci pod d-twem „Tuczy” udali się do wsi w celu dokonania zamachu, lecz wojska nie zastali, rabując jedynie trzy świnie. Osk-ny brał również udział z bronią w rękę. We wrześniu 1946 r. sotnia „Tuczy” spaliła wieś Bihala^b i Szepla^c w pow. lubaczowskim. Osk-ny zniszczył własnoręcznie trzy domy. Po ostrzeleniu bandytów przez stacjonujących żołnierzy WP, wycofali się. W tym samym miesiącu sotnia udała się do Oleszyc Starych w celu spalenia wsi. Po dojściu do miejsca, wywiązała się walka między bandytami a żołnierzami WP, w czasie której osk-ny brał czynny udział strzelając 5-krotnie w stronę wojska. W wyniku walki zostało zabitych 3 bandytów, w tym d-ca sotni „Tucza”. Ponadto osk-ny Bil dorywczo dokonywał zebrań żywności wśród gospodarzy, gdzie kwaterowała sotnia. Aresztowany został w dniu 14.VII.1947 r. (k. 4) przez oficera wywiadu 10 PP z bronią.

Ustalenia powyższe oparł Sąd na wyjaśnieniach osk-nego złożonych w toku rozprawy, oraz na materiale dochodzeniowym zawartym w karcie 5-6, 8-9. Osk-ny w czasie rozprawy przyznał się do winy, nie podając nic istotnego na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary nie dopatrywał się

Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające przyjął dokonywanie grabieży i palenia w szeregach bandy UPA z bronią w ręku.

Przewodniczący: (-) kpt. Kiełtyka Ludwik

Ławnicy: (-) kpr. Filipiński

(-) kpr. Balicki

Wyrok ten jest prawomocny dnia 2.IX.1947 r.³

Przewodniczący: (-) kpt. Kiełtyka Ludwik

Za zgodność odpisów: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 430-431.

a. Winno być: Gorajec.

b. Winno być: Bihale.

c. Nazwa miejscowości nieustalona.

1. Roman Bil urodził się 8 sierpnia 1927 r.

2. „Bałaj” — Teodor Bułas — dowódca czoty w sotni Iwana Szpontaka („Zalizniaka”), od marca-kwietnia 1945 r. dowódca sotni. Poległ 4 kwietnia 1946 r. koło wsi Stare Siolo pow. Lubaczów. Po śmierci „Bałaja” dowódcą sotni został „Tucza” wcześniej dowódca I. czoty w tej sotni.

3. Wyrok śmierci został wykonany 11 września 1947 r. w Rzeszowie.

108

Nr akt Sr. 47/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 3 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie, w składzie:

1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący

2) kpr. Filipiński Bronisław

3) kpr. Balicki Kazimierz — jako ławnicy

w obecności prok. wojsk. mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

1) cyw. Młodowca Grzegorza s. Michała i Ahafii Krupiak, ur. 1.X.1922 r. w Bruslanowie^a pow. Lubaczów, Ukraińca, obywatela polskiego, kawalera, mającego wyksz. 4 kl. szk. powsz., z zawodu rolnika, bez majątku, zam. w Bruslanowie^a pow. Lubaczów, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń,

rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 Dekr. o Ochronie Państwa i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

2) cyw. Klimka Jana s. Michała i Marii Lipińskiej, ur. 27.IV.1927 r. w Nienowicach pow. Jarosław, Ukraińca, obywatela polskiego, kawalera, mającego wyksz. 4 kl. szk. powsz., z zawodu malarza, bez majątku, zam. w Nienowicach pow. Jarosław, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Laszki, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

1) osk-ny Młodowiec Grzegorz s. Michała

w i n i e n j e s t :

a) że od grudnia 1944 r. do dnia aresztowania, tj. 17.VII.1947 r., w Brusnie Nowym był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca w sotni „Bojka”¹, a następnie w sotni „Szuma” pod ps. „Is”^b przez branie udziału w napadach rabunkowych i akcjach zbrojnych p-ko jednostkom Polskich Sił Zbrojnych — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, w marcu 1945 r. w Łowczy dopuścił się gwałtownego zamachu na posterunek MO strzelając do załogi, a następnie niszcząc budynek — czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. o Ochronie Państwa z dnia 30.X.1944 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a mianowicie: kb syst. „Mauser” z amunicją, a następnie RKM Nr 10066 z dwoma dyskami naboju do niego — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Młodowca Grzegorza s. Michała

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. o Ochronie Państwa z dnia 30.X.1944 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec, za czyny wymienione pod a-b-c, jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek RKM ros. Nr 10066 z dwoma dyskami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz dodatkową karę utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa².

2) osk-ny Klimko Jan s. Michała

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 18.VII.1947 r., w Nieńowicach pow. Jarosław był członkiem tajnej nielegalnej organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca w sotni „Jara”, a następnie „Szuma” pod ps. „Sahajdaczny” i „Sabajda”^c — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: karabin „Mauser” z amunicją, a następnie kb ros. Nr 27228 z nabojami do niego — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Klimka Jana s. Michała

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a-b jako karę dodatkową utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przypadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przypadek kb ros. Nr 27228 z nabojami do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa³.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W grudniu 1944 r. osk-ny Młodowiec został zwerbowany do bandy UPA przez dwóch członków SB i odprowadzony do rejonu zakwaterowania sotni „Bojka”. Po przyjeździe na miejsce otrzymał ps. „Kis” i karabin polski z 30 nabojami. Przez okres pierwszych dwóch miesięcy przechodził wyszkolenie bojowo-polityczne w duchu UPA. Następnie został przydzielony do sotni

„Szuma”, gdzie pełnił służbę wartowniczą. W 1945 r. w marcu sotnia „Szuma” dokonała gwałtownego zamachu na posterunek MO w Łowczy pow. Lubaczow. Podczas akcji osk-ny stał na obstawie z bronią w rękę strzelając pięciokrotnie w stronę funkcjonariuszy MO. W wyniku napadu budynek został spalony, a załoga wymordowana. Osk-ny wyjaśnia, że widział tylko jednego milicjanta zabitego. W kwietniu 1946 r. po zabiciu RKM-isty przez żołnierzy WP celowniczym został osk-ny, który posiadał dwa dyski amunicji. Z końcem kwietnia 1946 r. osk-ny wspólnie z czł. czoty „Surmy” brał udział w wyminowaniu, a następnie spaleniu mostu w m. Potoki. W maju 1946 r. osk-ny Młodowiec brał udział w napadzie na stację w Uhnowie, na transport Ukraińców wyjeżdżających na tereny USRR. Wówczas to banda spaliła 30 wagonów i zamordowała 26 żołnierzy i 4 oficerów WP. Od tej pory osk-ny brał udział w kopaniu bunkrów przeznaczonych na schronisko dla bandytów oraz na magazynowanie zboża, co też uczynił gromadząc ok. 20 cet[narów] ziarna. Ujęty został przez żołnierzy WOP z RKM-mem w m. Hubinek pow. Tomaszów Lubelski w dniu 17.VII.1947 r.

Osk-ny Klimko Jan został zabrany do bandy UPA w marcu 1946 r. przez czterech n/n członków bandy, a następnie odprowadzony do lasu sieniawskiego, gdzie stacjonowała sotnia „Jara”. Po spisaniu danych personalnych z osk-nym, otrzymał ps. „Sahajdaczny” oraz karabin polski z amunicją. W kilka dni później został wcielony do czoty „Moriaka”, w której przechodził dwumiesięczne wyszkolenie strzeleckie. Po skończonym kursie pełnił służbę wartowniczą w ramach sotni. W czerwcu 1946 r. sotnia została zaskoczona przez Wojsko Polskie, przeprowadzające wówczas oblężenie. Po krótkiej strzelaninie bandyci uciekli w popłochu nie przyjmując walki. Wówczas to czterech członków bandy zostało zabitych. W sierpniu 1946 r. przeniesiono osk-nego do sotni „Szuma”, gdzie czotowy „Listek” wręczył mu karabin sowiecki z 20 nabojami i nadał mu ps. „Sabajda”^c. Od tej pory osk-ny brał udział w kopaniu bunkrów przeznaczonych na zimowanie bandy. Przez okres zimy i wiosny 1947 r. osk-ny ukrywał się w bunkrach, a w dniu 18 lipca 1947 r. został wykryty i ujęty przez żołnierzy WP.

Powyzsze ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach obu osk-nych złożonych w toku rozprawy sądowej oraz na dokumentach (k. 2, 3, 16, 17) dołączonych do akt sprawy. Obydwaj osk-ni w toku rozprawy sądowej przyznali się do popełnienia zarzuczanych im czynów i winy, wyjaśniając jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy Sąd uznał winę obu osk-nych odnośnie wszystkich zarzuczonych im przestępstw za udowodnioną, tak pod względem przedmiotowym, jak i podmiotowym i wymierzył im kary odpowiednie wysokości przewinień, biorąc pod uwagę jako okoliczności obciążające długi okres pobytu w bandzie, popełnianie przest. z niskich pobudek i na

szkodę interesów Państwa Polskiego. Okoliczności łagodzących nie ustalił Sąd żadnych.

Przewodniczący : (–) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (–) Filipiński kpr.

(–) Baliński kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 8 września 1947 r.

Przewodniczący : (–) Kiełtyka Ludwik kpt.

Za zgodność: (–) Szwarz Zbigniew por.

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 458-459.

a. Winno być: Brusnie Nowym.

b. Winno być: „Kis” (ukr.) – kos.

c. Winno być: „Sahajdak”.

1. „Bojko” – nazwisko nieznane – innych danych brak.

2. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 4 października 1947 r. prośbę Grzegorza Młodowca o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 17 października 1947 r. w Rzeszowie.

3. B. Bierut skorzystał z prawa łaski i 4 października 1947 r. zamienił Janowi Klimko karę śmierci na 15 lat więzienia.

109

Nr akt Sr. 52/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 3 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

1) kpt. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący

2) kpr. Filipiński Bronisław

3) kpr. Baliński Kazimierz – jako ławnicy

w obecności prok. wojsk. mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Ochryma Józefa s. Safata i Marii z domu Mazurek, ur. 15.III.1920 r. w Liwczu powiat Hrubieszów, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, żonatego z Marią Kamińską, mającego oddz. 4 kl. szk. powsz., z zawodu robotnika rolnego, bez majątku, zamieszkałego w Liwczu pow. Hrubieszów,

w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Ochrym Józef s. Safata

w i n i e n j e s t :

a) że od czerwca 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 14.VII.1947 r., w Liwczu pow. Hrubieszów był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Czawsza”, a następnie „Dudy”¹ pod ps. „Biały” i „Sołowej” – czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, amunicję i materiały wybuchowe; a mianowicie: kb syst. „Mauser” z amunicją, a następnie RKM syst. DP Nr 512 z trzema dyskami amunicji i jeden granat – czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Ochryma Józefa s. Safata

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP orzec, za czyny wymienione pod a-b, jako karę dodatkową utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek RKM syst. DP Nr 512 z 140 szt. naboju do niego oraz jeden granat na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu przeznaczoną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przewodu sądowego ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W czerwcu 1946 r. został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Ochrym Józef przez czterech banderowców. Werbujący go bandyci UPA zaznaczyli, że w ten sposób uniknie wyjazdu na tereny USRR, a następnie uprowadzili

do lasu żurawieckiego w powiecie tomaszowskim, gdzie stacjonowała sotnia „Czawsza”^a. Po spisaniu danych personalnych „Czawsz”^b, nadał osk-nemu ps. „Biały” i wcielił go do roju „Szczipaka”, który, w kilka dni później, przydzielił mu karabin polski i 40 szt. naboju. Koło 10.VII.1946 r. z-ca „Czawsza” ps. „Szpil” zaczął przeprowadzać zajęcia strzeleckie, które trwały 1-1/2. miesiąca. Potem czota „Czawsza” odmaszerowała do Władowy^c i tam zakwaterowała. Okres zimy 1946/1947 r. osk-ny Ochrym przebywał w bunkrze wybudowanym w Liwczu. W marcu 1947 r. na rozkaz rojowego osk-ny zaczął budować bunkry obok wsi Wasylów Wielki. 2.VI.1946 r. osk-ny został przydzielony do „Dudy”, który kwaterował ze swą czotą w lesie witkowskim. Tam zamieniono mu dotychczasowy pseudonim na „Sołowej” i otrzymał RKM Nr 512 z trzema dyskami amunicji oraz jeden granat. 14.VII.1947 r. osk-ny udał się do Suszawy pow. Hrubieszów po żywność, wszedłszy do mieszkania n/n gospodarza, został ujęty przez żołnierzy Wojska Polskiego – razem z posiadaną bronią i granatem.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na zeznaniach osk-nego, złożonych w toku rozprawy i dochodzenia (k. 14, 16) oraz na dokumentach do akt sprawy dołączonych (k. 1-2 i 5). Osk-ny przyznał się na rozprawie do popełnienia zarzuconych mu przestępstw, wyjaśniając jak wyżej ustalono. W czasie przewodu sądowego nie okazał najmniejszej skruchy ani żalu – pozostając wiernym upowskiej ideologii.

Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające popełnianie przestępstwa w bandzie i na szkodę najżywoźniejszych interesów Państwa Polskiego, nie dopatrując się żadnych momentów łagodzących.

Przewodniczący: (–) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (–) Balicki kpr.

(–) Filipiński kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 8.IX.1947 r.²

Przewodniczący: (–) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (–) Szwarz por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 461-462.

a. Winno być: „Czausa”.

b. Winno być: „Czaus”.

c. Miejscowości o takiej nazwie nie było.

1. „Duda” – Eugeniusz Jaszczuk – starszy sierżant UPA, dowódca sotni „Wowky” 2, 100 wchodzącej w skład kurenia „Jahody”, a od 16 października 1946 r. kurenia „Berkuta”. Poległ we wrześniu 1947 r.

2. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 24 września 1947 r. prośbę Józefa Ochryma o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. (wg innych źródeł: 14 października 1947 r.) w Rzeszowie.

110

Nr akt Sr. 58/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 4 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) ppłk Krupski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Szelaż Jan
- 3) kpr. Danek Jan — jako ławnicy

w obecności prok. wojsk. mjr Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

1) cyw. Sawki Jana s. Michała i Anny z domu Kuc, ur. 21 kwietnia 1927 r. w Grąziowej pow. Przemyśl, tam ostatnio zam., Ukraińca, greko-katol., rolnika, bez majątku, wyksz. 3 kl. szk. powsz., kawalera, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

2) cyw. Kulika Jana s. Floriana i Justyny z d. Dmytryk, ur. 28 stycznia 1925 r. w Grąziowej pow. Przemyśl, tam ostatnio zamieszkałego, Ukraińca, greko-katol., rolnika, bez majątku, kawalera, wyksz. 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

- 1) Sawka Jan s. Michała

w i n i e n j e s t :

a) że od kwietnia 1946 r. do chwili aresztowania, tj. do dnia 26 lipca 1947 r., na terenie wsi Grąziowa był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Burlaki”, następnie w sotni „Łastiwki” pod ps. „Sikora” — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako czł. nieleg. organ. UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostkę WP, a to: w kwietniu 1947 r. przez dwa razy w okolicach wsi Makowa, nad Jamną i w lesie k. wsi Trzciany^b oraz w dniu 10 czerwca 1947 r. w lesie k. wsi Krajne^b, opodal Łubna^c, przez co przyczynił się do śmierci wielu żołnierzy WP — czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w tym samym czasie, tj. od kwietnia 1946 r. do 26 lipca 1947 r. w m. jak powyżej, posiadał i przechowywał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb rosyjski wraz z 15 szt. amunicji do niego — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

2) Kulik Jan s. Floriana

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1947 r. do chwili aresztowania, tj. do dnia 26 lipca 1947 r., na terenie wsi Grażiowa pow. Przemyśl był członkiem tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od państwa Polskiego południowo-wschodnią część jej obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Łastiwki” pod ps. „Hrym”^d — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek nielegalnej organizacji UPA z bronią w ręku wspólnie z innymi sprawcami dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostkę WP, a to: w kwietniu 1947 r. w okolicach wsi Makowa, nad Jamną oraz w dniu 10 czerwca 1947 r. w lesie k. wsi Krajne^b opodal Łubna^c, przez co przyczynił się do śmierci wielu żołnierzy WP biorąc udział z bronią w ręku w potyczkach w powyższych miejscowościach w sotni z jednostkami WP — czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

c) że w czasie od kwietnia 1946 r. do dnia 26 lipca 1947 r., w miejscowościach jak wyżej posiadał i przechowywał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: karabin rosyjski krótki oraz 20 szt. amunicji, jak też pistolet kal. 9 mm z trzema szt. naboji do niego — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z u j e s i ę :

1) Sawkę Jana s. Michała

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 1 § 3 Dekr. z dn. 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 35, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1

i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek karabinu rosyjskiego z bagnietem Nr 2430 wraz z 15 szt. amunicji do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przestępstwa karę łączną, karę śmierci, wraz z karami dodatkowymi utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

2) Kulika Jana s. Floriana

Za czyn opisany pod a) na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 1 § 3 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek karabinu rosyjskiego krótkiego Nr 830 wraz z 20 szt. amunicji oraz pistoletu marki „Fromer” kal. 9 mm Nr 116966 na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przest. karę łączną — karę śmierci, wraz z karami dodatkowymi utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Na terenie pow. Przemyśl, z końcem 1946 r. i w pierwszej połowie 1947 r. grasowała nielegalna terrorystyczno-faszystowska banda UPA — sotnia „Burlaki” i „Łastiwki”, która poprzez mordy, terror i rabunki oraz walkę

z jednostkami WP, jak też organami bezpieczeństwa, dążyła do oderwania przemocą od Państwa Polskiego południowo-wschodniej części jej obszaru, aby stworzyć niezależną Ukrainę oraz dla wzmocnienia swych szeregów werbowała nowych członków. Między innymi w m-cu kwietniu 1946 r. na terenie wsi Grąziowej został zwerbowany osk-ny Sawka i przydzielony do sotni „Burlaki” otrzymując ps. „Jalica”^e. Osk-ny Sawka po trzech tygodniach pobytu w bandzie zbiegł do domu do wsi Grąziowa, gdzie przebywał do marca 1947 r. utrzymując łączność w dalszym ciągu z bandą. W marcu 1947 r. osk-ny Sawka Jan ponownie został wciągnięty do bandy UPA, początkowo przydzielony został do sotni „Burlaki”, a następnie przeniesiony do sotni „Łastiwki”, gdzie otrzymał ps. „Sikora”, broń, a to: karabin rosyjski wraz z amunicją i funkcję strzelca. W tym samym czasie, tj. w marcu 1947 r., na terenie wsi Grąziowa został zwerbowany osk-ny Kulik Jan i przydzielony do sotni „Łastiwki”, gdzie otrzymał ps. „Hrin”^d, karabin rosyjski krótki wraz z amunicją oraz funkcję strzelca. Obaj osk-ni w sotni „Łastiwki” przeszli wyszkolenie wojskowe i polityczne, pełniąc w sotni służbę wartowniczą. W międzyczasie osk-ny Kulik Jan otrzymał od członka bandy niejakiego „Worona” pistolet kal. 9 mm, zepsuty, który następnie zreperował i nosił ze sobą do chwili zatrzymania. W czasie swego pobytu w sotni „Łastiwki” obaj osk-ni, wraz z innymi, brali udział w potyczce z WP w okolicy Makowej, nad Jamną w lesie. Ponadto osk-ny Sawka Jan jeszcze w tym samym miesiącu, wraz z innymi członkami bandy, brał udział z bronią w rękę w potyczce z WP w lesie k. wsi Trzcianiec. Ponadto obaj osk-ni w dniu 10 czerwca 1947 r. wraz z sotnią „Łastiwki” brali udział z bronią w rękę w potyczce z WP w lesie k. wsi Krajne^b, opodal Łubna^c, w rezultacie której sotnia „Łastiwki” została rozbita, a obaj osk-ni udali się do wsi Grąziowa, gdzie przez okres 6-ciu tygodni, tj. do chwili złapania ich przez MO, ukrywali się w domach poukraińskich. W dniu 26 lipca 1947 r. do wsi Grąziowa, w której ukrywali się osk-ni, przyszli funkcjonariusze MO w celu zbierania zboża z pól i w dniu tym, po wskazaniu im przez miejscową ludność miejsca ukrywania się osk-nych, funkcjonariusze MO ujęli osk-nych śpiących z bronią na strychu jednego z domów.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nych na przewodzie sądowym, w którym osk-ni przyznali się do zarzuconych im przestępstw. W czasie przewodu sądowego Sąd nie ustalił, że osk-ny Kulik dokonał gwałtownego zamachu na n/n jednostkę WP w kwietniu 1947 r. w lesie k. wsi Trzcianiec, iż osk-ny w czasie przewodu sądowego stanowczo zaprzeczył, by w potyczce sotni „Łastiwki” z jednostką WP w lesie k. wsi Trzcianiec brał udział. Również w materiałach sprawy brak dowodu, by osk-ny w niej brał udział.

W powyższym stanie Sąd uznał winę osk-nych zarzuczanych im przestępstw za udowodnioną i wymierzył im karę, jak w sentencji wyroku, uznając ją za odpowiednią przewinieniu. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstw w bandzie na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego oraz fakt, że osk-ni przez okres kilku tygodni przebywając poza bandą nie skorzystali z możliwości ujawnienia się zgodnie z rozrzuconymi przez jednostki WP ulotkami wzywającymi do poddania się z zapewnieniem pozostawienia zdających się przy życiu.

Przewodniczący: (-) Krupski pplk

Ławnicy: (-) Szelağ kpr.

(-) Danek kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 7 września 1947 r. w stosunku do Kulika Jana s. Floriana.

Przewodniczący: (-) Krupski pplk

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski w stosunku do skazanego Kulika Jana s. Floriana¹. (-) Krupski M. pplk

Za zgodność: (-) Szwarc Zbigniew por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 475-479.

a. Winno być: Trzcianiec.

b. Winno być: Krajna.

c. Winno być: Łomnej.

d. Winno być: „Hrim” (ukr.) – grom.

e. Winno być: „Jałycia” (ukr.) – jodia.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 6 września 1947 r. prośbę Jana Kulika o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 11 września 1947 r. w Rzeszowie. Wobec Jana Sawki B. Bierut skorzystał z prawa łaski i 20 września 1947 r. zamienił karę śmierci na 15 lat więzienia.

111

Nr akt Sr. 53/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 4 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

1) kpt. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący

2) kpr. Balicki Kazimierz

3) kpr. Filipowski Bronisław — jako ławnicy

w obecności prok. wojsk. mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Stefaniuka Jana s. Jana i Katarzyny, ur. 12.I.1921 r. w Wierzbiażu^a powiat Jarosław, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wyksz. 4 kl. szk. powsz., z zawodu szewca, majątku nie posiadającego, zamieszkałego w Wierzbiażu^a pow. Jarosław, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Stefaniuk Jan s. Jana

w i n i e n j e s t :

a) że od sierpnia 1944 r. do dnia aresztowania, tj. 8.VII.1947 r., w Wierzbiażu^a powiat Jarosław, był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego przemocą południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Łysa”¹, a następnie sekretarza w kuszczu organizacyjnym pod ps. „Miecz” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną, amunicję i materiały wybuchowe; a mianowicie: kb syst. „Mauser” z amunicją w ilości 100 sztuk, a następnie automat Nr 3100 z dyskiem amunicji i jeden granat — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Stefaniuka Jana s. Jana

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec, jako karę dodatkową za czyny wymienione pod a) i b), utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek automatu PPSz Nr 3100 wraz z jednym dyskiem amunicji na rzecz WUBP w Rzeszowie, jak też i granatu.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa².

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W sierpniu 1944 r. członek OUN (Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów) Szulhacz Grzegorz ps. „Backo”^{3b} polecił osk-nemu Stefaniukowi zjawić się na punkcie zbornym w Berezowie powiat Hrubieszów dla nowo zwerbowanych członków UPA. Rozkaz „Backi” osk-ny wykonał, po czym został wcielony do stacjonującej tam sotni „Łysa”. Wspólnie z innymi banderowcami przekroczył granicę polsko-radziecką udając się do lasu koryczkowskiego. Tam otrzymał ps. „Miecz” i karabin niemiecki „Mauser” z 50 nabojami do niego. Od 2.IX.1944 r. osk-ny opuścił szeregi sotni „Łysa” na skutek choroby i wrócił do swego domu w Wierzbiażu³ pow. Jarosław, gdzie przebywał do marca 1946 r., posiadając broń palną zabrał ze sobą i przechowywał w domu. Po wyzdrowieniu skontaktował się z Kłosem Włodzimierzem pseudo „Czumak”, który polecił mu ponownie wstąpić w szeregi bandy UPA. Na skutek jednak prośby osk-nego „Czumak” pozwolił mu pozostać w kuszczu i polecił pełnić funkcję sekretarza. Osk-ny sporządzał pisemne sprawozdania 5-cio dniowe zawierające wiadomości o ruchach Wojska Polskiego, o przedsięwzięciach organów bezpieczeństwa i akcjach leśnych oddziałów UPA, przekazując je raz w miesiącu kuszczowemu Kłosowi. Ponadto udzielał ustnych informacji członkom SB i OUN o wydarzeniach na terenie wsi Wierzbiaż. Aktywną działalność przejawiał osk-ny do końca maja 1947 r. Z początkiem czerwca 1947 r. otrzymał od członka SB ps. „Gycz” automat PPSz z amunicją i jeden granat na przechowanie. Broń tę ukrywał w stodole swego sąsiada Szymka Grzegorza. W dniu 8 lipca 1947 r. został rozpoznany przez członka SB jako członek bandy UPA, w transporcie na Zachód, a następnie zatrzymany przez funkcjonariuszy UB i żołnierzy WP.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach osk-nego, jakie złożył w czasie rozprawy, oraz na materiale dochodzeń (k. 9-11.). Osk-ny przyznał się do popełniania zarzuconych mu przestępstw i do winy, wyjaśniając jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną i wymierzył mu odpowiednią karę, biorąc pod uwagę jako okoliczności obciążające: popełnianie przestępstwa na terenie USRR i Pol-

ski w szeregach bandy UPA oraz długi okres pobytu w niej, nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (-) Balicki kpr.

(-) Filipowski kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.⁶

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 489-490.

a. Winno być: Wierbiązu.

b. Winno być: „Bat'ko”.

c. Daty brak.

1. „Łys” — Iwan Szalewa — dowódca sotni „Wowky” 2, wchodzącej w skład kurenia „Jahody”. Dowództwo sotni po nim objął „Duda”.
2. Daty wykonania wyroku śmierci nie ustalono.

112

Nr akt Sr. 61/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 4 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie, w składzie:

1) ppłk Krupski Marian — jako przewodniczący

2) kpr. Szeląg Jan

3) kpr. Danek Jan — jako ławnicy

w obecności prok. wojsk. mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Żołyńskiego Mikołaja s. Michała i Katarzyny z d. Szumyr, ur. 5 maja 1927 r. w Batyczach pow. Jarosław³, tamże zam., Ukrainka, greko-katol., rolnika, bez majątku, kawalera, wyksz. 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-ego z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i:

Żołyński Mikołaj s. Michała

w i n i e n j e s t:

a) że od marca 1946 r. do dnia 18 lipca 1947 r. na terenie wsi Batycze powiat Lubaczów³ oraz na terenie pow. Tomaszowa Lubelskiego był czł. tajnej nieleg. organ. pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Jara”, a następnie w sotni „Szuma” pod ps. „Bogdan” — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że w tymże samym czasie i miejscach posiadał i przechowywał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb „Mauser” Nr 36245 wraz z amunicją w ilości 30 sztuk oraz jeden granat — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę:

Żołyńskiego Mikołaja s. Michała

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 48 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, a na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa, wreszcie, na zasadzie art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek karabinu rosyjskiego kb „Mauser” Nr 36245 wraz z amunicją w ilości 30 sztuk oraz jednego granatu na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przestępstwa karę łączną karę śmierci i utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W marcu 1946 r. zwerbowany został osk-ny Żołyński Mikołaj przez bojówkę SB organ. UPA do tejże organizacji i wcielony na terenie wsi Batycze do sotni „Jara”, gdzie otrzymał ps. „Bogdan”, broń kb „Mauser” wraz z amunicją w ilości 30 sztuk, wyszkolenie bojowe i polityczne oraz

funkcję strzelca. W sotni „Jara” osk-ny przebywał przez okres trzech miesięcy i przez ten czas wyłącznie przechodził wyszkolenie w ramach nieleg. organ. UPA, a następnie został przeniesiony do sotni „Szuma”, czoty „Listka”, gdzie przebywał w lasach k. Tomaszowa Lubelskiego. Tam osk-ny wraz z innymi członkami bandy UPA kopał bunkry, w których ukrywała się banda przed WP, oraz magazynował w niej zboże, którego zmagazynowano ok. 40 m, dostarczane przez kuszcowych oraz charczowych. Przez okres pobytu osk-nego w sotni „Jara”, w maju 1946 r. sotnia osk-nego zaatakowana była przez WP w lesie k. Lublińca, gdzie została stoczona krótka potyczka. Osk-ny w potyczce bezpośrednio udziału nie brał, gdyż w tym czasie przebywał na tyłach sotni. W czasie pobytu w sotni „Szuma” osk-ny wraz z innymi członkami bandy rabował żywność po okolicznych wsiach. Po potyczce z Wojskiem Polskim, z końcem maja osk-ny wraz z innymi ukrywał się w bunkrze w lesie obok wsi Uhnów, gdzie, po podejściu wojska pod bunkier, jako aktywny członek UPA został w bunkrze z bronią w ręku aresztowany w dniu 18 lipca 1947 r. W czasie aresztowania, oprócz karabinu z amunicją, posiadał osk-ny granat.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego, w których osk-ny przyznał się do zarzucanych mu przestępstw. W powyższym stanie Sąd uznał winę osk-ego zarzucanych mu przest. za udowodnioną i orzekł jak w sentencji wyroku, uznając wymierzoną karę za odpowiednią przewinieniu. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popelnianie przez osk-nego przestępstw w bandzie na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego, nie przyznając żadnej okoliczności łagodzącej.

Przewodniczący: (–) Krupski ppłk

Ławnicy: (–) Szelağ kpr.

(–) Danek kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 7 września 1947 r.

Przewodniczący: (–) Krupski ppłk

Prezydent RP z prawa łaski nie skorzystał¹. (–) Krupski ppłk

Za zgodność: (–) Szware por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 484-485.

a. Winno być: powiat Przemysł.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 6 września 1947 r. prośbę Mikołaja Żołyńskiego o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 11 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 5 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Filipski Bronisław
- 3) kpr. Balicki Kazimierz — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła — rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Banacha Wasyla s. Grzegorza i Marii Jaworskiej, ur. 12.II.1919 r. w Wasylowie pow. Tomaszów Lubelski, Ukraińca, obywatela polskiego, żonatego z Niną Rychtyk, mającego dwoje dzieci, z wyksz. 4 kl. gimn., z zawodu rolnika, bez majątku, zam: w Wasylowie pow. Tomaszów Lubelski, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Zamość, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Banach Wasyl s. Grzegorza

w i n i e n j e s t :

a) że od 5 czerwca 1945 r. do chwili ujęcia, tj. 27 czerwca 1947 r., był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję propagandzisty i polityczno-wychowawczego w III rejonie pod ps. „Bereza” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie na terenie wsi Wasylów Wielki posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: karabin rosyjski Nr 770 z 19 nabojami do niego oraz pistolet FN Nr 197765 z trzema nabojami — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z a ć :

Banacha Wasyla s. Grzegorza

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP orzec, za czyny wymienione pod a) i b), jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek karabinu rosyjskiego Nr 770 i pistoletu FN Nr 197765 na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

5 czerwca 1945 r. osk-ny Banach Wasyl wstąpił w Wasylowie Wielkim pow. Tomaszów do Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów na skutek agitacji rejonowego d-cy Gajoczki Stefana ps. „Don”. Osk-ny zgodził się na propozycję, po czym umówił się z „Donem” na spotkanie w dniu 10.VI.1945 r. Po odbytych kontakcie i spisaniu danych personalnych z osk-nym przez „Czmelyka”, polityczno-wychowawczego z nadrejonu OUN, otrzymał ps. „Bereza” oraz funkcję propagandzisty i polityczno-wychowawczego w III rejonie¹ obejmującym 15 wsi w powiecie tomaszowskim, a mianowicie: Tarnoszyn, Szczepiatyn, Krzewica, Korczmin, Wasylów i w powiecie hrubieszowskim: Budynin, Worochta, Oserdów, Machnówek, Przewodów, Chłopiatyn, Żniatyn, Dłużniów, Liski, Hulcze, Chochłów i Kościąszyn. Zadaniem osk-nego było rozsyłanie do polityczno-wychowawczych poszczególnych kuszczów dyrektyw, w/g których ci ostatni mieli pracować. Do rejonu osk-nego należały kuszczce — a mianowicie: „Krupy”, „Terena” i „Czarne”. Od „Dona” otrzymał osk-ny broń palną i amunicję w sentencji wyroku wymienioną, służyć mu ona miała do obrony własnej w czasie przechodzenia od wsi do wsi i urządzania tajnych zebrań politycznych z ludnością ukraińską. Na zebraniach wygłaszał referaty polityczne omawiając i propagując współpracę OUN oraz UPA z faszystowskim podziemiem polskim jak NSZ — WiN i PSL. Jak wynika z wyjaśnień osk-nego istniała ścisła współpraca pomiędzy UHWR i OUN a polskim podziemiem.

Osk-ny jako człowiek inteligentny, posiadający średnie wykształcenie, udzielał wskazówek, dawał wytyczne do pracy siatki cywilnej i kuszczów, nie angażując się w zbrojnych oddziałach leśnych UPA. Odprawy polityczne odbywały się u osób zaufanych, w mieszkaniach których znajdowały się równocześnie skrzynki pocztowe dla składania sztafetek UPA. Ze swym przełożonym osk-ny porozumiewał się przez specjalnego kuriera. Ujęty został w dniu 27.VI.1947 r. w Machnówku pow. Hrubieszów przez żołnierzy WP z posiadaną bronią i amunicją.

Powyższe ustalenia oparte są na zeznaniach osk-nego złożonych w toku rozprawy. Osk-ny przyznał się do winy i popełnienia zarzuconych mu czynów przestępnych, wyjaśniając jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną w zupełności, a działalność za wielce szkodliwą i niebezpieczną dla Państwa Polskiego, wymierzając karę odpowiednią wysokości przewinienia.

Przy ferowaniu wyroku skazującego kierował się Sąd w pierwszym względzie interesem Państwa i Narodu Polskiego, ustalając jako okoliczności obciążające: długi okres pobytu w bandzie, stanowisko w niej zajmowane i zdecydowanie wrogie nastawienie do Polski Ludowej. Okoliczności łagodzących nie ustalił Sąd żadnych.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka por.

Ławnicy: (-) Filipiński kpr.

(-) Balicki kpr.

Za zgodność: (-) Szwarec por.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 9 września 1947 r.²

Przewodniczący:^a

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 507-508.

a. Podpisu brak.

1. Mowa o Rejonie III, Nadrejonu „Łyman”, Okręgu III OUN.

2. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 10 września 1947 r. prośbę Wasyla Banacha o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 15 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 5 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie, w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Balicki Kazimierz
- 3) kpr. Filipowski Bronisław — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Chryciwa Michała^a s. Wasyla i Anieli Pawliszak, ur. 4.II.1928 r. w Żabczy Murowanej^b powiat Hrubieszów, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, wyksz. 6 kl. szk. powsz., rolnika, bez majątku, zam. w Żabczy-Murowanej^b pow. Hrubieszów, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Zamość, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i:

Osk-ny Hryciw Michał s. Wasyla

w i n i e n j e s t:

a) że od maja 1946 r. do sierpnia 1946 r. w m. Żabcze Murowane pow. Hrubieszów był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca w czocie „Hromowego”, od sierpnia zaś do dnia aresztowania, tj. 19.VII.1947 r., w bojówce SB (Służby Bezpieki) na terenie wsi Przemysłów, Wezbież i Dziebieczów^d pod ps. „Szczygieł” — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych w dniu 30.VI.1947 r. na trasie kolejowej Bełżec — Warszawa, stojąc na warcie, podczas gdy inni bandyci strzelali do żołnierzy WP jadących pociągiem — czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

c) że od maja 1946 r. do 30.VI.1947 r. w określonym miejscu pod a) posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: karabin niemiecki wraz z amunicją, a następnie, do dnia aresztowania, tj. 19.VII.1947 r., automat PPSz Nr 0950 wraz z amunicją – czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z a ć :

Hryciwa Michała s. Wasyla

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP orzec, za czyny wymienione pod a-b-c, jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 3 KKWP i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Z końcem maja 1946 r. został zabrany do bandy UPA osk-ny Hryciw Michał w m. Żabcze Murowane i odprowadzony do wsi Boratyn, a następnie do lasu. Tam został wcielony do czoty „Hromowego” i otrzymał pseudonim „Szczygiel” oraz karabin z amunicją. Czota liczyła wtedy 40 ludzi. Przez okres 4 tygodni nie wykonywał żadnych specjalnych zadań. W tym czasie oddz. WP wszczęły akcję oczyszczania terenów z band UPA. Osk-ny opuściwszy z bronią szeregi czoty, udał się do wsi Siebieczów i ukrywał się tam przez miesiąc. Następnie został zabrany przez „Zuba”^e, d-cę bojówki SB (Służby Bezpieczeństwa) i wcielony do jego oddziału. Jako strzelec SB pilnował, aby nikt z mieszkańców wsi Przemysłów, Wieżbiąż, Siebieczów^d, Żabcze i Zużel nie donosił organom bezpieczeństwa i Wojsku Polskiemu o pobycie band UPA w tych miejscowościach. Ponadto osk-ny Hryciw magazynował artykuły żywnościowe w bunkrach. W kwietniu 1947 r. d-two nad bojówką SB objął „Wołocka”^f. 30 czerwca 1947 r. bojówka SB dokonała napadu na pociąg, w którym jechali żołnierze i oficerowie WP oraz funkcjonariusze

SOK. Osk-ny brał również udział z bronią w ręku stojąc na warcie obok toru kolejowego. Wówczas to jadący żołnierze i SOK zostali rozbrojeni, a n/n kpt. Wojska Polskiego uprowadzony do lasu. Powyższy wypadek miał miejsce na linii Bełżec-Warszawa. Po dokonaniu napadu banderowcy powrócili na dawne tereny, rozbijając się na małe grupki. D-cą grupy był wtenczas „Zenon”¹. Bezpośrednio po napadzie osk-ny otrzymał automat PPSz, który został odebrany n/n żołnierzowi WP. W bandzie osk-ny pozostawał do ostatniej chwili bez przerwy. Ujęty został przez Wojsko Polskie, wraz z bronią oraz drugim członkiem ps. „Komar” w dniu 19 lipca 1947 r.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach osk-nego, jakie złożył w toku rozprawy, oraz na materiale dochodzeń. Osk-ny przyznał się do popełnienia zarzuconych mu czynów i wyjaśnił jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego odnośnie zarzuconych mu przestępstw za udowodnioną i wymierzył odpowiednią karę.

Przy ferowaniu wyroku wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające: długi okres pobytu w bandzie, pełnienie służby w bojówce SB wykonującej wyroki śmierci na obywatelach lojalnych oraz popełnienie przestępstwa w bandzie z niskich pobudek i na szkodę interesów Państwa Polskiego. Okoliczności łagodzących nie ustalił Sąd żadnych.

Przewodniczący: (–) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (–) Balicki kpr.

(–) Filipiński kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 9 września 1947 r.

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski.³

Przewodniczący: (–) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (–) Szwarz por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 499-500.

- a. Winno być: Hryciwa Michała.
- b. Winno być: Żabczu Murowanym.
- c. Winno być: sotni „Hromowoho”. „Hromowij” – Piotr Łągoła – dowódca sotni „Wołky”¹, następnie szef sztabu 28 Odcinka Taktycznego „Danyliw”.
- d. Winno być: Wierbiąż i Siebieczów.
- e. Winno być: „Duba”. Nazwisko i inne dane nieznanne.
- f. Winno być: „Wołodko”. Nazwisko i inne dane nieznanne.
1. „Zenon” – Leon Łapiński – od marca-kwietnia 1945 do września 1947 r. szef Służby Bezpieczeństwa Okręgu III OUN. Po rozbiciu podziemia ukraińskiego współpracował

- z organami MBP i NKWD. Z ich inspiracji odbudował w 1949 r. Prowid OUN w Polsce. Jego likwidacja w kwietniu 1954 r. doprowadziła do masowych aresztów w środowisku ludności ukraińskiej. Leon Łapiński posługiwał się w tym okresie pseudonimem „Rwuczyj” i „Orłowski”, natomiast w kontaktach z MBP występował jako „agent Bogusław”.
2. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 10 września 1947 r. prośbę Michał Hryciwa o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 15 września 1947 r. w Rzeszowie.

115

Nr akt Sr. 67/47

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Rzeszów, dnia 5 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Filipski Bronisław
- 3) kpr. Balicki Kazimierz — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Hnatejki Włodzimierza s. Wasyla i Julii z domu Kałamaj, ur. 11.IX.1928 r. w Poddębcach powiat Tomaszów, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wyksz. 4 kl. szkoły powszechnej, z zawodu rolnika, posiadającego 2 hektary pola, stale zamieszkałego w Poddębcach powiat Tomaszów, w wojsku nie służącego, odznaczeń i orderów nie posiada, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Hnatejko Włodzimierz s. Wasyla

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 17.VII.1947 r., w Poddębcach powiat Tomaszów był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzel-

ca w sotni „Kruka”, a następnie „Szuma” pod ps. „Zorian” — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych w marcu 1946 r. w Uhnowie przez strzelanie do żołnierzy WP — czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r.;

c) że od marca do grudnia 1946 r. w Poddębcach powiat Tomaszów posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kb austriacki wraz z nabojami do niego, a następnie, do 17.VII.1947 r., kb syst. „Mauser” Nr 430 i 60 naboji do niego oraz dwa granaty — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Hnatejkę Włodzimierza s. Wasyla

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekretu z 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP orzec, za czyny wymienione pod a-b-c, jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb syst. „Mauser” Nr 430 i 60 naboji do niego oraz dwóch granatów na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W marcu 1946 r. został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Hnatejko przez członków SB pod d-twem „Jastrzębia”. Wspólnie z 10 innymi nowo zaciągniętymi członkami udał się do Wierzbicy powiat Tomaszów, gdzie przebywał przez jeden dzień, po czym z całą sotnią „Szuma” i bojówkami SB poszedł w lasy lubaczowskie. Oddział bandytów zakwaterował w okolicy Miłkowa powiat Lubaczów, tam przebywała również sotnia „Jara”. Nad organizującą się nową sotnią d-two objął „Kruk” mając w sumie ok. 120 ludzi.

Od niego otrzymał osk-ny ps. „Zorian” i karabin austriacki z 15 nabojami do niego. Przez trzy tygodnie przechodził wyszkolenie strzeleckie i polityczne, po czym sotnia została rozdzielona na cztery grupy i włączona do kurenia „Żeleźniaka”^a. Osk-nego wówczas oddano do sotni „Szuma”, a poprzednio zdał otrzymany karabin, a otrzymał karabin rosyjski i 60 sztuk naboji do niego. W końcu przydzielono go do czoty „Listka”, roju „Łana”, gdzie przebywał do chwili aresztowania. W grudniu 1946 r. wymieniono osk-nemu karabin rosyjski na „Mauser” i dodano dwa granaty. W sotni „Szuma” na wiosnę 1946 r. osk-ny wspólnie z innymi członkami tejże sotni brał udział w napadzie na stację kolejową w Uhnowie w celu odbicia zebranych Ukraińców wyjeżdżających do USRR. W czasie akcji wywiązała się strzelanina między wojskiem a bandą, gdzie zginęło 26 żołnierzy WP i czterech oficerów WP. Osk-ny wystrzelił wówczas około 10 razy w stronę żołnierzy WP. Wówczas spalono 50 wagonów podpalonych przez tę bandę. Z początkiem lipca 1947 r. osk-ny brał udział w spalaniu wsi Mosty powiat Tomaszów, stojąc na warcie z bronią w ręku. Wreszcie, w czasie należenia do UPA, brał udział w kopaniu bunkrów. Ujęty został w bunkrze koło Nowosiołek powiat Tomaszów Lubelski, wraz z bronią i amunicją, w dniu 17 lipca 1947 r. przez operujące oddziały WP.

Ustalenia powyższe poczynił Sąd w świetle wyjaśnień osk-nego, w toku rozprawy sądowej. Osk-ny przyznał się do winy, wyjaśniając jak wyżej ustalono. Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające branie udziału w zamachu na stację kolejową w Uhnowie, w paleniu wsi połączonym z rabunkami. Okoliczności łagodzących nie przyjął Sąd żadnych.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (-) Balicki kpr.
(-) Filipowski kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^b

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski¹.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 501-502.

a. Winno być: „Żalzińska”.

b. Daty brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 10 września 1947 r. prośbę Włodzimierza Hnatejki o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 15 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 5 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) ppłk Krupski Marian – jako przewodniczący
- 2) kpr. Szelań Jan
- 3) kpr. Danek Jan – jako ławnicy

w obecności prok. wojsk. mjr. Prause Jana – obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa – rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Kucharza Stefana s. Grzegorza i Anastazji z domu Łazurko, ur. 10 maja 1905 r. w m. Lipi^a pow. przemyski, tam ostatnio zam., Ukraińca, greko-katol., rolnika, właściciela 4 hekt. ziemi ornej, kawalera, wyksz. 2 kl. szk. powsz., służącego w WP w latach 1931-1932, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Kucharz Stefan s. Grzegorza

w i n i e n j e s t :

a) że od kwietnia 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 22 czerwca 1947 r., na terenie wsi Lipi^a oraz pow. przemyskiego był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego – południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Arsen” – czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, koźcem kwietnia 1947 r. w lasach nad m. Zahuty^b i w czerwcu 1947 r. nad granicą polsko-czeską – dopuścił się gwałtownego zamachu na n/n jednostki Polskich Sił Zbrojnych strzelając z broni palnej – czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

c) że w czasie od kwietnia 1946 r. do 22 czerwca 1947 r. na terenie powiatu przemyskiego posiadał bez zezwolenia władz broń palną

i amunicję, a to: kb „Mauser” z amunicją w ilości 34 szt. — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę :

Kucharza Stefana s. Grzegorza

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę więzienia przez 15 (piętnaście) lat. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 2 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 (pięciu) lat.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przestępstwa karę łączną, karę śmierci, z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Osk-ny Kucharz Stefan został zwerbowany do bandy UPA w kwietniu 1946 r. na terenie wsi Lipi^a, pow. przemyskiego, otrzymując przydział do sotni „Hromenki”, w której otrzymał ps. „Arsen”, broń, a to kb „Mauser” wraz z amunicją w ilości 30 sztuk, wyszkolenie bojowe i polityczne oraz funkcję strzelca. W sotni osk-ny przebywał do czerwca 1946 r. Osk-ny na skutek choroby został odesłany do punktu sanitarnego bandy UPA w lesie jawornickim, w którym przebywał przez okres około dwóch miesięcy na leczeniu. Po wyleczeniu, z rozkazu d-cy sotni, osk-ny przebywał w domu we wsi Lipi^a na wypoczynku, pozostawiając w sotni posiadaną broń. W domu przebywał osk-ny do dnia 26, względnie 27 kwietnia 1947 r., z którym to dniem powraca w szeregi sotni „Hromenki”, otrzymując z powrotem posiadaną uprzednio broń

i nadal pełniąc w niej funkcję strzelca. W kilka dni po powrocie osk-nego w szeregi sotni „Hromenki”, osk-ny brał udział z bronią w rękę w potyczce swej sotni z oddziałem WP. Z powodu wzmożonej akcji przez WP na terenie rozlokowania sotni „Hromenki”, sotnia, a wraz z nią i osk-ny, przekroczyli granicę polsko-czeską, staczając na granicy polsko-czeskiej w czerwcu 1947 r. potyczkę z WP, w której osk-ny brał udział z bronią w rękę. Osk-ny został aresztowany przez policję czeską w dniu 22 czerwca 1947 r. i przekazany władzom polskim — broń odebraną osk-nemu policja czeska nie przekazała władzom polskim.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego, w których osk-ny przyznał się do zarzucanych mu przestępstw. W powyższym stanie uznał Sąd w pełni winę osk-nego zarzucanych mu przestępstw za udowodnioną i orzekł jak w sentencji wyroku, uznając wymierzoną mu karę odpowiednią przewinieniom.

Przy wymiarze kary przyjął Sąd jako okoliczność obciążającą popełnienie przestępstw w bandzie, przeciwko najistotniejszym interesom Państwa i Narodu Polskiego — nie przyznając osk-nemu żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Krupski ppłk
Ławnicy: (-) Szelağ kpr.
(-) Danek kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 9.IX.1947 r.

Prezydent RP z prawa łaski nie skorzystał¹.

Przewodniczący: (-) Krupski ppłk

Za zgodność: Szwarec por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 511-512.

a. Winno być: Lipa.

b. Winno być: Zahutyń.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 8 września 1947 r. prośbę Stefana Kucharza o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 11 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 5 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Bałicki Bronisław
- 3) kpr. Filipski Kazimierz — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Kurasiewicza Michała s. Konstantego i Katarzyny Łaszkiwicz, ur. 7.X.1928 r. w Ruskiej Wsi pow. Przemyśl, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wyksz. 4 oddz. szk. powsz., z zawodu rolnika, bez majątku, zam. w Ruskiej Wsi pow. Przemyśl, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Przemyśl, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z ařt. 4 § 1 Dckr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Kurasiewicz Michał s. Konstantego

w i n i e n j e s t :

a) że od maja 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 16.VII.1947 r., w Ruskiej Wsi pow. Przemyśl był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Czornomorec” — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: w okresie Świąt Wielkanocnych 1947 r. między wsią Dylągowa a Jawornik Ruski pow. Przemyśl, strzelając 5-krotnie do żołnierzy WP, w maju 1947 r. w lesie k. Borownicy, strzelając 3-krotnie

i w czerwcu 1947 r. w Balnicy – czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: karabin polski i 30 naboji do niego – czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Kurasiewicza Michała s. Konstantego

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art.1 § 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 cyt. Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP orzec, za czyny wymienione pod a-b-c, jako karę dodatkową utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Z początkiem maja 1946 r. osk-ny Kurasiewicz Michał został zabrany do bandy UPA i odprowadzony do lasu obok wsi Zahutyń, gdzie stacjonowała sotnia „Hromenki”. Tam nadano osk-nemu ps. „Czornomorec” i karabin z 30 nabojami. Następnie wcielono go do roju „Świerka”, I czoty „Łahidnoho”. Z początkiem czerwca 1947 r., w związku z akcją przesiedlania Ukraińców na Ziemię Odzyskane i wyniszczenia band UPA, osk-ny z sotnią „Hromenki” przeszedł do Czechosłowacji i tam przebywał do 15 lipca 1947 r. W tym dniu, w czasie walki z wojskiem czeskim, został ranny w lewe kolano, po czym schwytany z bronią i amunicją przez czeskich żołnierzy¹.

Będąc na terenie Polski osk-ny dopuścił się następujących przestępstw: z końcem maja 1946 r. dokonał napadu na wieś Iskań pow. Przemyśl, gdzie banda spaliła ok. 100 domów, a osk-ny w czasie akcji 5-krotnie strzelał w stronę wsi. W kilka dni później brał udział w paleniu Ruskiej Wsi, niszcząc własnoręcznie 5 domów. W tym samym czasie palił wieś Piątkowa pow. Przemyśl, podpalając ok. 10 domów i strzelając kilkakrotnie. Z początkiem

czerwca 1946 r. brał udział w paleniu wsi Witryłów, dokonując równocześnie rabunku mienia ruchomego. W okresie Świąt Wielkanocnych 1947 r., między wsią Dylągowa a Jawornik Ruski, stoczył walkę z oddz. WP trwającą 10 minut. W maju 1947 r., obok wsi Borownica, banda została zaatakowana przez wojsko, w wyniku czego wywiązała się walka trwająca 10 minut. Udział osk-nego w niej wyraził się w 3-krotnym strzelaniu w stronę żołnierzy. Wreszcie z początkiem czerwca 1946 r., przed przekroczeniem granicy polsko-czechosłowackiej, stoczył potyczkę z n/n oddz. WP obok m. Balnica.

Ustalenia powyższe oparte są na zeznaniach osk-nego złożonych w toku rozprawy sądowej i na materiale dochodzeniowym (k. 7-9). Osk-ny w czasie rozprawy sądowej przyznał się w całości do winy i popełnienia zarzuczanych mu przestępstw, wyjaśniając jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną i wymierzył mu stosowną karę. Przy formowaniu wyroku ustalili Sąd następujące okoliczności obciążające: długi okres pobytu w bandzie, dokonanie kilku gwałtownych zamachów na jednostki Polskich Sił Zbrojnych oraz udział w walce z wojskiem czeskim — nie przyjmując żadnych momentów łagodzących.

Przewodniczący: (–) Kiełyka kpt.

Ławnicy: (–) Filipski kpr.
(–) Balicki kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 9 września 1947 r.²

Przewodniczący: (–) Kiełyka kpt.

Za zgodność: Szwarz por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 503-504.

1. Michał Kurasiewicz został przekazany polskim organom bezpieczeństwa 8 sierpnia 1947 r.
2. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 16 września 1947 r. prośbę Michała Kurasiewicza o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 5 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) kpr. Filipowski Bronisław
- 3) kpr. Balicki Kazimierz — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Boguty Franciszka oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Moskala Michała s. Antoniego i Marii Capa, ur. 17.XI.1923 r. w Wielopolu pow. Sanok, narod. ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, analfabety, z zawodu rolnika, bez majątku, zamieszkałego w Olchowej pow. Sanok, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i z art. 4 § 1 cyt. dekr.

o r z e k ł :

Osk-ny Moskał Michał s. Antoniego

w i n i e n j e s t :

a) że od jesieni 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 7.VII.1947 r., w Olchowej^a pow. Sanok był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Stacha”, a następnie „Chrina”, pod ps. „Dunaj” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku wspólnie z innymi sprawcami dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostkę Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: w jesieni 1946 r. w Brzozowcu i Prusieku, dwukrotnie w grudniu 1946 r. w Delawie^b, na wiosnę 1947 r. w Hryszczacie^c trzykrotnie i w Kamionce dwukrotnie strzelając do żołnierzy WP z broni

palnej — czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w czasie i miejscu podanym pod a) posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kb rosyjski i 75 naboji do niego — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Moskala Michała s. Antoniego

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art.1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr., na karę śmierci. Po myśli art: 46 § 1 i 48 § 1 KKWP orzec, za czyny wymienione pod a), b), c), jako karę dodatkową utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art.'32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W jesieni 1946 r. został zabrany do bandy UPA osk. Moskał Michał przez członków czoty „Oricha” wchodzącej w skład sotni „Chrina”. Osk-nego przydzielono następnie do sotni „Stacha” do roju „Polija”^d, czoty „Bajraka”. Po otrzymaniu ps. „Dunaj” buńczuczny przydzielił mu karabin rosyjski i 105 szt. amunicji. Po przejściu wykszolenia strzeleckiego i politycznego w duchu UPA osk-ny Moskał brał udział we wszystkich akcjach zbrojnych przedsięwziętych przez sotnie. I tak późną jesienią 1946 r., po połączeniu się sotni „Chrina” i „Stacha”, osk-ny brał udział w gwałtownym zamachu na przejeżdżające auto z żołnierzami WP na skraju lasu obok wsi Brzozowiec pow. Sanok, strzelając dwunastokrotnie w stronę wojska. Wówczas zostało zabitych dwóch żołnierzy WP oraz jedna n/n kobieta. Bandyci zrabowali artykuły żywnościowe, jeden moździerz z minami do niego oraz jeden CKM. W tydzień później obie sotnie spaliły wieś Prusiek. W czasie, gdy wieś płonęła, nadjechali żołnierze WP i wywiązała się strzelanina obustronna, w czasie której zginęło trzech członków UPA. Osk-ny wystrzelił wówczas trzydzieści naboji i spalił dwa domy. Ogółem spłonęło około 65 nume-

rów. W niedługi czas później, z początkiem grudnia 1946 r., w/w sotnie spaliły wieś Delawe^b. Oprócz tego bandyci dokonali rabunku mienia ruchomego. I tym razem wywiązała się walka z wojskiem broniącym wsi, podczas której osk-ny wystrzelił 15 naboí. Na wiosnę 1947 r. sotnia „Chrina” i „Stacha” stoczyła obok wsi Kamionka pow. Sanok walkę z wojskiem trwającą dwie godziny. Osk-ny oddał wówczas dwanaście strzałów w stronę żołnierzy WP. W miesiąc później obie sotnie nawiązały znowu walkę z wojskiem trwającą 45 minut. W czasie jej przebiegu zginęło 2 bandytów. Udział osk-nego wyraził się w ośmiokrotnym strzelaniu z karabinu do żołnierzy. W końcu marca 1947 r. osk-ny brał udział w zabójstwie gen. Świerczewskiego pozostając w odwodzie sotni. Przy końcu czerwca 1947 r. obie sotnie przeszły do Czechosłowacji i tam ostatecznie stoczyły walkę z Czechami. Po upływie 4 dni osk-ny, wspólnie z innymi członkami bandy, wrócił do Polski, a 29.VI.1947 r. przekroczył granicę polsko-radziecką grasując następnie po terenach USRR. 7.VII.1947 r. w miejscowości Zawilskie został ujęty przez żołnierzy Armii Czerwonej razem z bronią i amunicją, a 2.VIII.1947 r. odesłany do Polski.

Ustalenia powyższe poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego złożonych w toku rozprawy. Oskarżony przyznał się do popełnienia zarzuczanych mu czynów wyjaśniając jak powyżej ustalono. Przy wymiarze kary Sąd wziął pod uwagę, jako okoliczności obciążające, ogrom zbrodni i gwałtów popełnionych przeciwko życiu i mieniu ludzkiemu oraz popełnienie przestępstw w ramach bandy UPA na terenie Polski, Czechosłowacji i USRR — nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących. Wobec uznania winy osk-nego za udowodnioną w zupełności, Sąd wymierzył mu odpowiednią karę, orzekając jak w sentencji wyroku

Przewodniczący: (–) Kiełtyka kpt.
Ławnicy: (–) Filipski kpr.
(–) Balicki kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 9 września 1947 r.

Przewodniczący: (–) Kiełtyka kpt.

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski¹.

Za zgodność: (–) Szwarec por.

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 608-609.

a. Miejscowości o tej nazwie na terenie pow. Sanok nie było. Prawdopodobnie mowa o wsi Olchowce w pow. Sanok lub Olchowa w pow. Lesko.

- b. Miejscowości o takiej nazwie nie było.
c. Winno być: Chrystuszej. Mowa o górze Chrystusza.
d. Winno być: „Palija”.
1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 8 września 1947 r. prośbę Michała Moskala o ulaskawienie.
Wyrok śmierci został wykonany 11 września 1947 r. w Rzeszowie.

119

Nr akt Sr. 78/47

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Rzeszów, dnia 6 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) ppłk Krupski Marian — jako przewodniczący
- 2) kpr. Danek Jan
- 3) kpr. Szelaż Jan — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Gubisza Andrzeja^a s. Andrzeja i Marii Kudrewko, ur. 9 grudnia 1925 r. w Makowisku pow. Jarosław, ostatnio tamże zam., Ukrainka, greko-katol., rolnika, bez majątku, kawalera, wyksz. 4 oddz. szk. powsz., w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r. i art. 4 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Głubisz Andrzej s. Andrzeja

w i n i e n j e s t :

a) że od lutego 1946 r. do chwili aresztowania, tj. do dnia 17 lipca 1947 r., na terenie wsi Makowisko był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraina Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Jara” do końca kwietnia 1946 r., a następnie; do chwili zatrzymania, funkcję łącznika w sotni „Szuma” pod ps. „Buško” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek nielegalnej organizacji UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na n/n jednostkę

Wojska Polskiego, a to: w m. Uhnów, w czasie Świąt Wielkanocnych ukraińskich, gdzie własnoręcznie 5 razy strzelał w stronę WP, przez co przyczynił się do śmierci wielu żołnierzy – czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r.;

c) że w tym samym czasie i miejscach posiadał i przechowywał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb „Mauser” wraz z amunicją – czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i z to:

s k a z u j e s i ę :

Głubisza Andrzeja s. Andrzeja

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i art. 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 1 § 3 Dekr. z dnia 16 listopada 1945 r. (Dz.U.R.P. Nr 53, Poz. 300), na karę śmierci. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek karabinu polskiego „Mauser” Nr 39925 wraz z 60 szt. amunicji na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przestępstwa karę łączną, karę śmierci, wraz z karami dodatkowymi utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Na terenie pow. Jarosław, w 1946 r. grasowała nielegalna terrorystyczna banda UPA, która dla wzmocnienia swoich leśnych bojówek werbowała nowych członków spośród ludności ukraińskiej. Między innymi w lutym 1946 r., na terenie wsi Makowisko, został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Głubisz Andrzej – po czym został przydzielony do sotni „Jara”, gdzie otrzymał ps. „Buško”, broń karabin „Mauser”, wraz z 60 szt. amunicji oraz funkcję strzelca. W sotni tej przeszedł osk-ny przeszkolenie wojskowe i polityczne w duchu UPA, które trwało przez okres dwóch miesięcy. W czasie Świąt Wielk. ukraińskich w 1946 r. brał udział osk-ny w gronie sotni „Jara” w walce z n/n jednostką WP w m. Uhnów, w czasie której

osk-ny 5-krotnie strzelał w stronę WP i w czasie której zostało spalonych kilka zabudowań.

Z końcem kwietnia, względ. początkiem maja 1946 r., osk-ny został przeniesiony do sotni „Szuma”, gdzie powierzono mu funkcję łącznika pomiędzy czotami i rojami tej sotni, a którą to funkcję wykonywał do chwili aresztowania. Niezależnie od tych funkcji brał osk-ny udział w kopaniu bunkrów w lesie oraz magazynowaniu żywności dla bandy, dostarczanej przez charczowych. Osk-ny w sierpniu 1946 r. wraz z innymi brał udział w niszczeniu wsi Dniska^b. W dniu 17 lipca 1947 r. osk-ny wraz z innymi członkami bandy ukryty w bunkrze zostaje otoczony przez WP i ujęty wraz z posiadaną bronią. By osk-ny w kwietniu 1946 r. brał udział w walce z WP w lesie koło wsi Lubliniec, przewód sądowy nie wykazał, osk-ny bowiem kategorycznie w czasie przewodu sądowego zaprzeczył, by w tej walce brał udział – zaprzeczając również, by w dochodzeniach przyznawał się do udziału w tej walce.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego złożonych w toku przewodu sądowego, w których osk-ny przyznał się do czynów wyżej zapodanych. W powyższym stanie uznał Sąd winę osk-nego: popełnienia przestępstw z art. 85 KKWP z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z 16.XI.1945 r. i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. w pełni za udowodnioną i orzekł jak w sentencji wyroku, uznając wymierzoną karę za odpowiednią przewinieniu.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przez osk-nego przestępstw w bandzie oraz na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego oraz aktywny udział osk-nego w walce z WP, nie przyjmując żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (–) Krupski ppłk

Ławnicy: (–) Szelağ kpr.

(–) Danek kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 9.IX.1947 r.¹

Przewodniczący: (–) Krupski ppłk

Za zgodność: Szwarz por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54.k. 519-520.

a. Winno być: Głubisza Andrzeja.

b. Winno być: Dyniska.

1. Prezydent *Bolesław Bierut odrzucił 10 września 1947 r. prośbę Andrzeja Głubisza o ułaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 15 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 Rzeszów, dnia 8 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) ppłk Krupski Marian — jako przewodniczący
- 2) strz. Jakubowski Stanisław
- 3) strz. Wites Józef — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Dudycza Jana s. Wasyla i Marii z domu Struś, ur. 11 czerwca 1926 r. w Piątkowej pow. Przemyśl, tam ostatnio zam., Ukraińca, greko-katol., rolnika, bez majątku, wyksz. 4 oddz. szk. powsz., w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Dudycz Jan syn Wasyla

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1946 r. do chwili zatrzymania, tj. do 6 lipca 1947 r., na terenie wsi Piątkowej był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Husak” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek nielegalnej organizacji UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na n/n jednostki WP, a to: w sierpniu 1946 r. we wsi Witryłów, w lutym 1947 r. w lesie dylągowskim, koło wsi Zahutyń, w marcu 1947 r. w lesie dylągowskim koło wsi Dylągowa, w pierwszej połowie kwietnia 1947 r. w lesie dylągowskim koło wsi Jawornik Ruski, w drugiej połowie kwietnia 1947 r. w lesie borownickim koło wsi Hroszówka, w pierwszej połowie czerwca 1947 r. w Karpatach, 2-krotnie w n/n miejscowościach, gdzie osk-ny własnoręcznie

strzelał do WP — czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z 13 czerwca 1946 r.;

c) że w czasie i miejscu podanym pod a-b posiadał i przechowywał bez zezwolenia władzy broń palną i amunicję, a to: karabin niemiecki wraz z amunicją — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę :

Dudycza Jana s. Wasyla

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci¹. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę [...]^a

W powyższym stanie Sąd uznał w pełni za udowodnioną winę osk-nego popełnienia przestępstw usiłowania oderwania od Państwa Polskiego części jego obszaru, dopuszczenia się gwałtownego zamachu z bronią w ręku na żołnierzy WP, wreszcie przechowywania bez zezwolenia władz broni palnej wraz z amunicją i tych przestępstw uznał go winnym, orzekając jak w sentencji wyroku.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przez osk-nego przestępstw w bandzie oraz na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego oraz aktywny udział osk-nego w napadach rabunkowych i podpalaniach, jak również strzelaniu do WP, nie przyznając osk-nemu żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Krupski ppłk

Ławnicy: (-) Jakubowski strz.
(-) Wites strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^b

Przewodniczący: (-) Krupski ppłk

Za zgodność: (-) Szwarec por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54.k. 521-522.

a. Brak jednej strony tekstu wyroku.

b. Daty brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 września 1947 r. prośbę Jana Dudycza o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 Rzeszów, dnia 8 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) ppłk Krupski Marian — jako przewodniczący
- 2) strz. Jakubowski Stanisław
- 3) strz. Wites Józef — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarcza Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Krawieckiego Wasyla s. Mikołaja i Marii Baranik, ur. 29 grudnia 1929 r. w Jabłonicy Ruskiej pow. Brzozów, tamże ostatnio zamieszkałego, Ukraińca, greko-katol., rolnika, kawalera, właściciela jednej morgi ziemi w Jabłonicy Ruskiej, wyksz. 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP i art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Krawiecki Wasyl s. Mikołaja

w i n i e n j e s t :

a) że od końca sierpnia 1946 r. do chwili ujęcia, tj. 24 lipca 1947 r., na terenie wsi Jabłonica Ruska, był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję, przez okres pierwszych trzech miesięcy, kucharza na sanitarnym punkcie bandy „Hromenki”, a następnie funkcję strzelca tejże bandy pod ps. „Solowyj” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek nielegalnej organizacji UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na n/n jednostki WP, a to: w maju 1947 r. w lesie k. Borownicy, a w początkach czerwca w miejscowości n/n koło granicy polsko-czeskiej, przez dwa razy brał udział w potyczce z WP strzelając do WP — czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

c) że w czasie i miejscu podanym pod a) posiadał i przechowywał bez zezwolenia władz broń palną, a to: karabin rosyjski wraz z amunicją, a następnie, przez okres kilku dni przed aresztowaniem, karabin niemiecki wraz z amunicją — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to:

s k a z u j e s i ę :

Krawieckiego Wasyla s. Mikołaja

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przestępstwa karę łączną — karę śmierci, wraz z karami dodatkowymi utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Na terenie powiatu Brzozów, w latach 1946-1947, grasowała nielegalna terrorystyczna banda UPA, która dla wzmocnienia swoich leśnych bojówek werbowała nowych członków spośród ludności ukraińskiej. Między innymi w końcu sierpnia 1946 r. na terenie wsi Jabłonicy Ruskiej został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Krawiecki Wasyl i przydzielony do sotni „Hromenki” — początkowo, przez okres pierwszych trzech miesięcy, do punktu sanitarnego sotni „Hromenki”, gdzie pełnił funkcję kucharza — otrzymał pseudonim „Sołowuj”, karabin rosyjski wraz z 5 sztukami amunicji. Po przejściu przeszkolenia wojskowego i politycznego w duchu UPA, osk-ny późną jesienią 1946 r. zostaje przeniesiony do czoty „Żeleźniaka”, gdzie powierzono mu funkcję strzelca. W czocie „Żeleźniaka” osk-ny brał udział we wszystkich akcjach tejże sotni, w szczególności w maju 1947 r. brał

udział w walce z WP w lesie koło Borownicy, gdzie walka trwała około 20 minut – w czasie której osk-ny dwukrotnie strzelał do WP. W czerwcu 1947 r., gdy czota „Żeleźniaka” przedzierała się do granicy czeskiej, brał udział dwukrotnie w potyczce z WP w n/n miejscowościach koło granicy czeskiej, przy czym w pierwszej potyczce trzykrotnie, a w drugiej pięciokrotnie strzelał do żołnierzy WP. Prócz tego osk-ny brał udział wraz z sotnią w rabunku żywności po wsiach, jak również bydła. Na terenie Czechosłowacji w lipcu 1947 r. osk-ny wycieńczony głodem i trudami zdał się milicji czeskiej i przekazany został władzom polskim.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego w toku przewodu sądowego, w czasie którego osk-ny w pełni przyznał się czynów powyżej ustalonych. W powyższym stanie Sąd dopatrywał się w czynach osk-nego tak przedmiotowych, jak i podmiotowych znamion zbrodni usiłowania osk-nego oderwania od Państwa Polskiego części jego obszaru, zbrodni gwałtownego zamachu z bronią w ręku na żołnierzy WP, wreszcie zbrodni przechowywania bez zezwolenia władz broni palnej i amunicji i tych zbrodni uznał go winnym orzekając jak w sentencji wyroku.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą: popełnione przez osk-nego przestępstwa w bandzie, na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego – aktywny udział osk-nego w bandzie, nie przyznając mu żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Krupski pplk
Ławnicy: (-) Jakubowski strz.
(-) Wites strz.

Wyrok niniejszy jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^b

Prezydent RP skorzystał z prawa łaski i zmienił skazanemu wymierzoną karę śmierci na 15 lat więzienia, pozostawiając w mocy utratę praw publicznych na zawsze i przepadek całego mienia¹.

(-) Krupski M. pplk

Za zgodność odpisu: Szwarec Zbigniew por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54.k. 528-529.

a. Winno być: „Solowej”.

b. Daty brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut podpisał akt łaski 10 września 1947 r.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 8 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) ppłk Krupski Marian — jako przewodniczący
- 2) strz. Jakubowski Stanisław
- 3) strz. Wites Józef — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Pudlika Andrzeja s. Grzegorza i Julii Borysów, ur. 22 maja 1927 r. w Łudnie^a pow. Krosno, tamże ostatnio zam., Ukraińca, greko-katol., ślusarza, wyksz. 7 kl. szk. powsz. i 3 lata szk. rzemieślniczej, kawalera, bez majątku, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i :

Pudlik Andrzej s. Grzegorza

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1946 r. do chwili ujęcia, tj. 21 maja 1947 r., na terenie wsi Łubno^a pow. Krosno był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc w sotni „Hromenki” pod ps. „Bystryj” funkcję strzelca — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek nielegalnej organizacji UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na n/n jednostki WP, a to: uczestnicząc w potyczkach z WP w grudniu 1946 r. w miejscowości Zachuty^b oraz w lutym 1947 r. w m. Huta Poręba, w której to potyczce brał udział w straży tylnej — czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

c) że w czasie i miejscach podanych pod punktem a) i b) posiadał i przechowywał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: karabin niemiecki i 30 szt. amunicji, czym popełnił przestępstwo z [art. 4 § 1 Dekr. z dnia] 13 czerwca 1946 r. i za to:

s k a z u j e s i ę :

Pudlika Andrzeja s. Grzegorza

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci — po myśli art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i art. 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przestępstwa karę łączną — karę śmierci, z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa¹.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Na terenie pow. Krosno w roku 1946 grasowała nielegalna terrorystyczna faszystowska banda UPA, która dla wzmocnienia swoich leśnych bojówek werbowała nowych członków pośród ludności ukraińskiej, między innymi w marcu 1946 r. na terenie wsi Łubno zwerbowany został do bandy UPA osk-ny Pudlik Andrzej i przydzielony do sotni „Hromenki”, gdzie otrzymał ps. „Bystry”, broń karabin niemiecki wraz z 30 sztuk. amunicji oraz funkcję strzelca. W sotni tej przeszedł osk-ny przeszkolenie wojskowe i polityczne w duchu UPA i złożył przysięgę na wierność UPA. W grudniu 1946 r. w m. Zachuty^b brał udział w potyczce z WP, w czasie której straż tylna strzelała do WP. Ponadto brał udział w walce z WP w lutym 1947 r. w m. Huta Poręba, w czasie której to walki osk-ny stoi w tylnej ochronie. Z powodu wzmoczonej akcji WP p-ko bandom UPA osk-ny wraz z sotnią „Hromenki” w maju 1947 r. przeszedł na stronę Republiki Czechosłowackiej, gdzie w dniu 21 maja 1947 r. zmuszony przez głód i wyczerpanie udał się do miejscowości Zawadka, gdzie został zatrzymany przez wojsko czeskie wraz z posiadanym karabinem i amunicją.

W wyniku przeprowadzonego przewodu sądowego Sąd nie przyjął, by osk-ny w czasie bytności w sotni „Hromenki” brał udział w paleniu wsi Piątkowa, Iskań, Ruska Wieś, dając wiarę wyjaśnieniom osk-nego na rozprawie, iż w czasie, gdy sotnia brała udział w powyższych paleniach, osk-ny chorował na nogi, pozostał w lesie oraz wobec sprzeczności wyjaśnień jego na rozprawie z zeznaniami jego odnośnie tej okoliczności w protokole przesłuchania dochodzenia z dnia 2 sierpnia 1947 r. (k. 10), wyjaśnieniom osk-nego, z dochodzenia, wypytywany, w jakich podpaleniach sotnia brała udział, zapodał, iż sotnia brała udział w paleniu wsi Piątkowa, Iskań i Ruska Wieś, nie przyznając się, gdyż to nie polega na prawdzie, by również i on w tych podpaleniach brał udział, co jednakże, niezgodnie z prawdą, zostało ujęte w protokole dochodzeń z dnia 2 sierpnia 1947 r. (k. 10).

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie zeznań osk-nego w toku przewodu sądowego, w czasie którego osk-ny przyznał się do czynów powyżej ustalonych.

W powyższym stanie Sąd dopatrywał się w czynach oskarżonego znamion zbrodni usiłowania oderwania od Państwa Polskiego części jego obszaru, zbrodni gwałtownego zamachu z bronią w rękę na żołnierzy WP, wreszcie zbrodni przechowywania bez zezwolenia władzy broni palnej i amunicji, a to: karabinu niemieckiego wraz z amunicją i tych zbrodni uznał go winnym orzekając jak w sentencji wyroku.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczności obciążające popełnienie przez osk-nego przestępstw w bandzie na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego — nie przyznając osk-nemu żadnej okoliczności łagodzącej.

Przewodniczący: (-) Krupski pplk
Ławnicy: (-) Jakubowski strz.
(-) Wites strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia [...] 1947 r.⁶

Przewodniczący: (-) Krupski pplk

Za zgodność: Szwarz por.

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 526-527.

- Winno być: Łubnej.
- Winno być: Zahutyń.
- Daty brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 11 września 1947 r. prośbę Andrzeja Pudlika o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 15 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 8 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) Krupski Marian ppłk – jako przewodniczący
- 2) Jakubowski Stanisław strz.
- 3) Wites Józef strz. – jako ławnicy

w obecności prok. wojsk. mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Tchoryka Piotra s. Michała i Pelagii Kostek, ur. 16 stycznia 1921 r. w Żernicy Wyżnej pow. Lesko, tamże ostatnio zam., Ukrainka, greko-katol., kowala, wyksz. 2 kl. szk. powsz., kawalera, właściciela 8 mórg ziemi w Żernicy Wyżnej, w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP i z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z 16.XI.1945 r. i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Tchoryk Piotr s. Michała

w i n i e n j e s t :

a) że od grudnia 1946 r. do dnia ujęcia, tj. 30 czerwca 1947 r., na terenie wsi Żernica Wyżna był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca w sotni „Bira” pod ps. „Worobiej”^a – czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek nielegalnej organizacji UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostkę WP, a to: w dniu 2 kwietnia 1947 r., pomiędzy Baligrodem a Cisną, strzelając z karabinu z zasadki do samochodu z żołnierzami polskimi, na skutek czego zginęło około 20 żołnierzy WP i 6 zostało wziętych do niewoli przez bandę UPA – czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

c) że w tym czasie i miejscu jak pod a), posiadał i przechowywał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: karabin wraz ze 180 szt. amunicji — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to:

s k a z u j e s i ę :

Tchoryka Piotra s. Michała

Za czyn opisany pod a), na zasadzie 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i na zasadzie art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przestępstwa, karę łączną — karę śmierci, wraz z karami dodatkowymi utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd, że na terenie pow. leskiego, w latach 1945-1947, grasowała nielegalna terrorystyczna banda UPA, która dla wzmocnienia swoich leśnych bojówek werbowała nowych członków spośród ludności ukraińskiej. Między innymi w grudniu 1946 r. na terenie wsi Żernica Wyżna został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Tchoryk Piotr, po czym został przydzielony do sotni „Bira”, gdzie otrzymał ps. „Wrobiej”^a, broń, tj. karabin z 30 szt. amunicji oraz funkcję strzelca. Tam osk-ny przeszedł wyszkolenie wojskowe i polityczne w duchu UPA. Osk-ny już przed zwerbowaniem go do bandy UPA i przydziałem do sotni „Bira”, od zimy 1946 r. współpracował z bandami UPA przenosząc wiadomości od członków bandy stacjonujących we wsi Żernica Wyżna, do członków band stacjonujących po wsiach okolicznych. Po przeszkoleniu osk-ny brał udział wraz z sotnią „Bira” w rabunkach we wsiach: Krywe, Tworyłne, Polanka^b, Łabinka^b, Buk i Wetlin^b, jak również w spaleniu wsi Jablonki i Bystry^b.

W czasie dokonywanych rabunków żywności i bydła małorolnych gospodarzy osk-ny stosował terror. Osk-ny również zatrudniony był w kopaniu bunkrów w lesie Zatwarnica, które służyły za ochronę bandy. W dniu 2 kwietnia 1947 r. osk-ny wraz z bandą (sotnia „Bira”) brał udział w zasadzce urządzonej na WP k. szosy, pomiędzy Baligrodem a Cisną, w rezultacie której został ostrzelany i zatrzymany przez bandę samochód wojskowy wiozący żołnierzy i oficerów. W wyniku walki zostało zabitych ok. 20 żołnierzy WP i 6 żołnierzy wziętych do niewoli, których los został nieznany. Osk-ny w walce wystrzelił około 10 razy w stronę WP. Z powodu wzmocnionej akcji Wojska Polskiego sotnia „Bira”, a wraz z nią i osk-ny, z końcem czerwca 1947 r. przeszła granicę polsko-czeską, a następnie w dniu 29 czerwca granicę polsko-sowiecką. Na terenie Związku Radzieckiego w dniu 30 czerwca 1947 r. został osk-ny ujęty z bronią w rękę, a to: karabinem z amunicją, a następnie przekazany władzom polskim.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego w toku przewodu sądowego, w czasie którego osk-ny w pełni przyznał się do czynów powyżej ustalonych. W powyższym stanie Sąd dopatrzył się w czynach oskarżonego znamię zbrodni usiłowania przez osk-nego pozbawienia Państwa Polskiego części jego obszaru, danej zbrodni gwałtownego zamachu z bronią w rękę na żołnierzy WP, wreszcie zbrodni bezprawnego przechowywania broni palnej i amunicji i tych zbrodni uznał go winnym orzekając jak w sentencji wyroku.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczności obciążające, popełnienie przez osk-nego przestępstw w bandzie na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego — wybitnie aktywny udział osk-nego w bandzie, nie przyznając osk-nemu żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Krupski pplk
Ławnicy: (-) Jakubowski strzel.
(-) Wites strzel.

Za zgodność: Szwarec por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 524-525.

a. Winno być: „Worobej”.

b. Winno być: Polanki, Łopienka, Wetlina, Bystre.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 10 września 1947 r. prośbę Piotra Tchoryka o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 15 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 9 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) ppłk Krupski Marian — jako przewodniczący
- 2) strz. Jakubowski Stanisław
- 3) strz. Wites Józef — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Bojko Michał s. Michał i Katarzyny z d. Kaminowska, ur. 19 grudnia 1926 r. w m. Żabcze pow. Hrubieszów, tam ostatnio zam., Ukraińca, greko-katol., rolnika, bez majątku, kawalera, z wyksz. 3 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i :

Bojko Michał s. Michał

w i n i e n j e s t :

a) że od maja 1946 r. do chwili zatrzymania, tj. do dnia 19 czerwca 1947 r., na terenie wsi Żabcze pow. Hrubieszów był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc początkowo funkcję strzelca w sotni „Hromowej” pod ps. „Komar”, a od sierpnia 1946 r. funkcję strzelca w kuszczu „Wołodki” i „Duba” — czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek nielegalnej organizacji UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na n/n jednostki WP oraz MO, a to: w jesieni 1946 r. w m. Warec^b na posterunek MO i WP oraz w czerwcu 1947 r., w n/n miejscowości, na pociąg osobowy i żołnierzy WP w nim jadących — czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

c) że w czasie i miejscu podanym pod b) posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb rosyjski wraz z amunicją w ilości 150 szt.,

a od czerwca 1947 r. kb „Mauser” Nr 34356 z amunicją w ilości 50 szt. oraz jeden granat — czym popełnił przest. po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę :

Bojkę Michała s Michała

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Na zasadzie art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek broni, a to: kb „Mauser” Nr 34356 wraz z 45 szt. amunicji na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przestępstwa, karę łączną — karę śmierci wraz z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przypadkiem całego mienia osk-nego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W roku 1946 na terenie pow. Hrubieszowa grasowała nielegalna terrorystyczna banda UPA, która dla wzmocnienia swoich leśnych bojówek werbowała nowych członków spośród ludności ukraińskiej. Między innymi w maju 1946 r. na terenie wsi Żabcze został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Bojko Michał, gdzie otrzymał przydział do sotni „Hromowej”^a, ps. „Komar”, broń kb rosyjski wraz z amunicją w ilości 150 szt., wyszkolenie bojowe i polityczne w duchu UPA oraz funkcję strzelca. Od czerwca 1946 r. osk-ny traci kontakt z bandą, przebywając do sierpnia 1946 r. na terenie swego miejsca zamieszkania, ukrywając się przed WP. W sierpniu 1946 r. osk-ny ponownie powraca w szeregi UPA do kuszczu pod d-twem „Wołodki”, który następnie przejmuje „Zub”^c. W kuszczu, na terenach wsi Żabcze, Soczyn^d, Muszkin^d, Śmietlin^d,

Winniki oraz Siebieczów, osk-ny zajmował się zbieraniem i rabunkiem żywności tamtejszej ludności i przekazywaniem jej oddziałom leśnym UPA, jak również kopaniem bunkrów, w których magazynował zboże. W tym czasie osk-ny na tych terenach zajmował się wywiadem o WP i przekazywaniem wiadomości d-cy kuszczu. W czerwcu 1947 r. osk-ny wraz z kuszczem brał udział z bronią w ręku w napadzie na pociąg osobowy w n/n miejscowości, który został zatrzymany i z którego został uprowadzony kapitan WP, jak też rozbrojono kilku żołnierzy WP. Skazany uczestniczył w tym napadzie jako tylna ochrona kuszczu. W jesieni 1946 r. osk-ny brał ponownie udział z bronią w ręku w napadzie na Posterunek MO w m. Waręż, gdzie wywiązała się strzelanina między bandą a MO i WP spieszącym na obronę Milicji. Osk-ny uczestniczył w tym napadzie jako tylna ochrona kuszczu. W czerwcu 1947 r. osk-ny zdaje posiadany karabin i otrzymuje w miejsce nowy kb „Mauser” wraz z 45 szt. amunicji oraz jeden granat. Osk-ny został ujęty przez WP w czasie akcji w dniu 19 czerwca 1947 r. na terenie m. Żabcze, w czasie której zdał posiadaną broń wraz z granatem.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego w toku przewodu sądowego, w czasie którego osk-ny w pełni przyznał się do czynów powyżej ustalonych. W powyższym stanie Sąd uznał winę osk-nego usiłowania oderwania od Państwa Polskiego części jego obszaru, gwałtownego zamachu z bronią w ręku na jednostki WP i MO oraz przechowywania bez zezwolenia władz broni palnej i amunicji, w pełni za udowodnioną, orzekając jak w sentencji wyroku.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą: popełnienie przez osk-nego przestępstwa w bandzie na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego, nie przyznając mu żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Krupski pplk
Ławnicy: (-) Jakubowski strz.
(-) Wites strz.

Wyrok niniejszy jest prawomocny dnia [...] 1947 r.^e

Przewodniczący: (-) Krupski pplk

Za zgodność: (-) Szwarc por.

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54.k. 539-540.

- a. Winno być: „Hromowoho”.
- b. Winno być: Waręż.
- c. Winno być: „Duba”.
- d. Winno być: Sawczyn, Moszków, Szmitków.

c. Daty brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 18 września 1947 r. prośbę Michała Bojki o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

125

Nr akt Sr. 88/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 9 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) pplk Krupski Marian — jako przewodniczący
- 2) strz. Jakubowski Stanisław
- 3) strz. Wites Józef — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Czernigi Franciszka s. Jana i Antoniny Borsuk, ur. 14 października 1928 r. w Olszaniczy pow. Lesko, zam. w Dublanach pow. Sambor, Ukrainka, greko-katol., palacza, bez majątku, kawalera, wyksz. 7 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Czerniga Franciszek s. Jana

w i n i e n j e s t :

a) że od końca lipca 1944 r. do chwili ujęcia, tj. do dnia 27 lipca 1947 r., na terenie wsi Dublany był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc pod ps. „Lew” funkcję strzelca w sotni „Hromenki” do listopada 19[44] r., a następnie funkcję charczowego czoty „Małyniaka”¹ — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek nielegalnej organizacji UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dokonał gwałtownego zamachu na n/n jednostki WP, a to: uczestnicząc w potyczkach z WP i strzelając do WP 2 lutego 1946 r. w m. Grąziowa, w lipcu 1946 r. w lesie kormanickim, w maju 1947 r. w m.

Leszczawa i w czerwcu 1947 r. w m. n/n koło granicy polsko-czeskiej, przez co przyczynił się do śmierci wielu żołnierzy WP — czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

e) że w czasie od chwili wyzwolenia terenów południowo-wschodnich Polski spod okupacji niemieckiej, w miejscowościach podanych pod a) i b), posiadał i przechowywał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: do stycznia 1945 r. karabin „Mannlicher” z amunicją, a od tego czasu automat PPSz oraz od stycznia 1945 r. do chwili zatrzymania pistolet „Parabellum” wraz z amunicją — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to:

s k a z u j e s i ę :

Czernię Franiciszka s. Jana

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci.

[...] b) czeskiej osk-ny posiadany automat schował w lesie, zatrzymując pistolet „Parabellum”, który w miejscowości Dziodynki na stronie czeskiej został zatrzymany przez władze czeskie, a następnie przekazany władzom polskim.

Niezależnie od swej działalności w bandzie UPA na terenie Polski, osk-ny we wrześniu 1944 r. w m. Skok^c brał udział w napadzie na więzienie w celu oswobodzenia przebywających tam więźniów osadzonych przez władze sowieckie.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego w toku przewodu sądowego, w czasie którego osk-ny w pełni przyznał się do czynów powyżej ustalonych. W powyższym stanie uznał Sąd za udowodnioną winę osk-nego usiłowania oderwania od Państwa Polskiego części jego obszaru, dokonania gwałtownego zamachu z bronią w rękę na żołnierzy WP oraz przechowywania bez zezwolenia władz broni palnej wraz z amunicją, orzekając jak w sentencji wyroku.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął, jako okoliczność obciążającą, popełnienie przez osk-nego przestępstw w bandzie na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego, aktywny udział jego w paleniu i niszczeniu zabudowań wiejskich, strzelanie do WP, długi okres przynależności do bandy UPA, jak wreszcie i przynależność jego uprzednio do policji niemieckiej, nie przyznając mu żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Krupski M. pplk
Ławnicy: (-) Jakubowski S. strz.
(-) Wites J. strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 13 września 1947 r.²

Przewodniczący: (-) Krupski M. pplk

Za zgodność: (-) Szwarz Zbigniew por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54.k. 537-539.

- a. Data nieczytelna.
- b. Brak jednej strony tekstu wyroku.
- c. Winno być: Skole. Miasto w byłym pow. Stryj (USRR).
1. „Małyńiak” — Andrzej Baran — dowódca trzeciej czoty 30tni „Łastiwki”.
2. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 września 1947 r. prośbę Franciszka Czernigi o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

126

Nr akt Sr. 75/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 9 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) strz. Kluska Stanisław
- 3) strz. Błady Edward — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy wojskowego por. Szwarca Zbigniewa z urzędu oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Dobrzańskiego Antoniego s. Ilka i Marii Łukowskiej, ur. 5.VIII.1924 r. w Łukowej^a pow. Sanok, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wyksz. 3 kl. szk. powsz., z zawodu rolnika, mającego 1 mórg ziemi, zam. w Łukowie pow. Sanok, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Dobrzański Antoni s. Ilka

w i n i e n j e s t :

a) że od 25.IV.1946 r. do chwili aresztowania, tj. 3.VIII.1947 r., w Łukowie pow. Sanok był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod

nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Stacha” pod pseudonimem „Kanarek” – czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku wspólnie z innymi sprawcami dopuścił się następujących gwałtownych zamachów na jednostki Polskich Sił Zbrojnych:

W połowie listopada 1946 r. w lesie chryszczatyńskim, w lutym 1947 r. koło Łukowej, w marcu 1947 r. k. Dołżyc i w końcu maja 1947 r. na pograniczu polsko-czechosłowackim, strzelając do żołnierzy WP z posiadanej broni palnej – czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że od 25.IV.1946 r. do końca maja 1947 r. w Łukowej pow. Sanok posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: karabin niemiecki i 50 naboji do niego – czym popełnił przestępstwo z art. 4, § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Dobrzańskiego Antoniego s. Ilka

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP orzec, za czyny wymienione pod a), b), c), jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

25 kwietnia 1946 r. został zwerbowany do bandy UPA oskarżony Dobrzański Antoni w Łukowej pow. Sanok. Następnie przydzielony do sotni „Stacha” otrzymał ps. „Kanarek” i karabin niemiecki z 50 nabojami. W sotni należał do drugiej czoty „Czarnego”, do drugiego roju, w składzie którego przeszedł wyszkolenie strzeleckie i polityczne trwające trzy tygodnie. 2.V.1946 r. brał udział wspólnie z innymi członkami sotni w rabunku koni, krów i odzieży we wsi Bukowsko pow. Sanok. Po grabieży dokonanej wieś została spalona. Osk-ny

własnoręcznie podpalil jedno zabudowanie. Z początkiem czerwca 1946 r. brał udział w paleniu wsi Muchawa^c, gdzie również zrabowano 5 sztuk bydła. W czasie akcji oskarżony stał na obstawie z bronią w ręku, strzelając do uciekającej ludności. W trzy dni później spalił wieś Szczawne. Z początkiem listopada 1946 r. sotnia „Chrina” i „Stacha” dokonała rabunku koni i krów i następnie palenia wsi Prusik^d. Stacjonujące w okolicy Wojsko Polskie przyszło ludności z pomocą i na skutek tego wywiązała się walka. Oskarżony wziął w niej czynny udział, strzelając trzykrotnie do żołnierzy. W połowie listopada 1946 r. brał udział w zasadzce na żołnierzy Wojsk Polskich w lesie chryszczatyńskim, strzelając pięciokrotnie w ich stronę. W połowie grudnia 1946 r. dokonał rabunku 10 sztuk bydła i odzieży w miejscowości Zyndranowa, a w lutym 1947 r. we wsi Łukowa brał udział w walce z Wojskiem Polskim, która trwała około 2 godzin. Udział osk-nego w niej wyraził się w siedmiokrotnym strzelaniu do żołnierzy. Ponadto w marcu br. we wsi Dążyce^e stoczył potyczkę z n/n oddziałem WP strzelając cztery razy. W maju 1947 r. na skutek naporu operujących oddziałów WP sotnia „Stacha” przekroczyła granicę polsko-czechosłowacką. Przed tym jednak stoczyła krótką walkę z wojskiem, w rezultacie której bandyci zostali rozproszeni po lasach. Wówczas to osk-ny zostawiwszy broń w bandzie, udał się do Czechosłowacji, gdzie po błądzeniu w lasach został ujęty przez czeską milicję w dn. 3.VIII.1947 r.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień oskarżonego w toku przewodu sądowego oraz na podstawie materiału dochodzenia zawartego w aktach sprawy. Oskarżony Dobrzański przyznał się do popełnienia zarzuconych mu czynów i winy, wyjaśniając jak wyżej ustalono.

Czyny przez niego popełnione wyczerpują w całości, tak pod względem przedmiotowym, jak i podmiotowym, znamiona przestępstw z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną i wymierzył mu karę odpowiednią wysokości przewinienia. Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności obciążające długi okres pobytu w bandzie oraz ogrom zbrodni i gwałtów popełnionych przeciwko życiu i mieniu ludzkiemu, nie dopatrując się żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (-) Kluska strz.

(-) Błady strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 13.IX.1947 r.¹

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 560-561.

- a. Miejscowości o takiej nazwie na terenie pow. Sanok nie było. W pow. Lesko znajdowała się wieś Łukowe, a w pow. Łańcut wieś Łukowa.
 - b. Winno być: Dołżyca.
 - c. Winno być: Mchawa.
 - d. Winno być: Prusiek.
 - e. Winno być: Dołżyca.
1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 września 1947 r. prośbę Antoniego Dobrzańskiego o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

127

Nr akt Sr. 93/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 9 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) strz. Kluska Stanisław
- 3) strz. Błady Edward — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, wojskowego obrońcy por. Szwarca Zbigniewa z urzędu oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doręcznym

cyw. Gadowskiego Bazylego s. Maksyma i Darii Kochan, ur. 22.I.1915 r. w Korczminie pow. Tomaszów, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wyksz. wyższe (dwa lata prawa we Lwowie w 1933 roku), z zawodu buchaltera, bez majątku, zamieszkałego w Korczminie pow. Tomaszów, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Gadowski Bazyl s. Maksyma

w i n i e n j e s t :

a) że od września 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 8.VI.1947 r., w Korczminie był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję korektora w nielegalnym wydawnictwie „Peremoha”¹ pod pseudonimem „33/1b”, czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że od bliżej nie ustalonego czasu do chwili aresztowania, tj. 8.VI.1947 r., w Korczminie pow. Tomaszów posiadał bez zezwolenia władz broń palną, a mianowicie: pistolet systemu „Parabellum” Nr 7629 — czym popełnił przestępstwo po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Gadowskiego Bazylego s. Maksyma

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 i 48 § 1 KKWP orzec, jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz na przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr., na karę więzienia przez 10 lat. Po myśli art. 49 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek pistoletu systemu „Parabellum” Nr 7629 na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

We wrześniu 1946 r. został zwerbowany do bandy UPA na terenie wsi Korczmin przez rejonowego prowidyka pseudo „Pewny”² osk-ny Gadowski Bazyli. Na przystąpienie i współpracę w bandzie oskarżony wyraził zgodę i chęć. „Pewny” nadał oskarżonemu ps. „33/1b” oraz polecił mu objąć stanowisko korektora w tajnym nielegalnym wydawnictwie pod nazwą „Peremoha”. Praca oskarżonego, jako korektora, szła w dwóch kierunkach, a mianowicie: poprawianie ulotek i broszur pod względem stylistycznym i literackim oraz po dokonaniu tego przesłanie do powielenia. Oskarżony w swej działalności posługiwał się spec-kurierem, oznaczając każdorazowo

ilość mających wydrukować się egzemplarzy oraz jak szybko należy je wykonać. Ponadto oskarżony otrzymywał materiały do gazetek UPA pochodzące z dzienników polskich, ukraińskich, i amerykańskich wydawanych w Ameryce. Do uzyskanych w ten sposób wiadomości i materiałów dołączał komunikaty radiowe, pochodzące przeważnie ze stacji zagranicznych, jak Nowy Jork, Londyn, Waszyngton, Kijów i Lwów oraz z Warszawy. Dzienniki wydawane w języku angielskim i polskim tłumaczył na język ukraiński układając następnie tzw. „Informatywni wisti”³. Ostatni numer oskarżony wydał 4.VI.1947 r. jako egzemplarz nr 18. Ponadto oskarżony był współredaktorem i wydawcą następujących broszur: „Sowiecki patriotyzm”, „Nowocześni barbarzyńcy”, „Nasza odpowiedź”, „Czy bomba atomowa uratuje Anglię”, „Stosunki polsko-ukraińskie”, „Platforma U.H.W.R”, „Księga faktów” i „Katastrofa głodowa na Ukrainie”. Niezależnie od tego oskarżony był autorem ulotek pod tytułem „Żołnierze i dowódcy Armii Czerwonej” (wydano 500 egz.), „Odezwa do WP” (150 egz.), „Odezwa Krajowego Prowodu”, polityczno-propagandowa robota każdego Ukraińca rewolucjonisty⁴ (500 szt.) oraz wielu innych. Subwencji na artykuły biurowe oraz robotę techniczną udzielał „Pewny” w kwocie 2000 zł. Niezależnie od roboty powyższej oskarżony zajmował się stosunkami w łonie Sejmu Ustawodawczego, w szczególności tarciami PSL z partiami zblokowanymi.

W dniu 7.VI.1947 r. udał się do wsi Myców na umówione spotkanie z „Pewnym”, które w końcu nie doszło do skutku z powodu aresztowania oskarżonego w dniu 8.VI.1947 r., po uprzednim ranieniu go w prawe udo przez żołnierzy WP. W czasie rewizji osobistej, znaleziono przy nim pistolet „Parabellum” oraz prasę nielegalną UPA.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach oskarżonego złożonych w toku rozprawy odnośnie zajmowania stanowiska korektora, w odniesieniu zaś do nielegalnego posiadania broni na materiale dochodzeń zawartym w aktach sprawy, częściowo zaś również na zeznaniach oskarżonego złożonych w toku przewodu sądowego. Oskarżony wprawdzie do posiadania pistoletu nie przyznał się, lecz Sąd wzięwszy pod uwagę stanowisko przez niego zajmowane w bandzie UPA, a w związku z tym liczne niebezpieczeństwa grożące mu tak ze strony organów Bezpieczeństwa Publicznego, jako też i ze strony WP, przyjął, że pistolet niewątpliwie był jego własnością, skoro przy nim znaleziono.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę oskarżonego za udowodnioną w całości i ze względu na pełnienie stanowiska poważnie zagrażającego porządkowi prawnemu oraz całości Ziemi Polskich, wymierzył mu odpowiednią karę. Sąd nie dopatrywał się żadnych okoliczności łagodzących i jako obciążające przyjął wysoce szkodliwą działalność oskarżonego dla

Państwa i Narodu Polskiego oraz zdecydowanie wrogie stanowisko dla polskości.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.
Ławnicy: (-) Kluska strz.
(-) Błady strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 13 września 1947 r.⁴

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, W", 3254/3/54, k. 548-549.

a. Tak w tekście.

1. „Peremoha” – wydawnictwo zorganizowane w 1944 r. przez Teodozija Werbiwśkocho („Czmylika”), w ramach Ośrodka Technicznego (Techniczne Zweno) 28 Odcinka Taktycznego UPA „Danyliw”. Poza materiałami propagandowymi, wydawało m.in. czasopismo „Informatywni Wisti” (1944-1947) i biuletyn „Wisti z terenu”. Redakcja wydawnictwa mieszcząca się we wsi Ułhrynów, potem Myców i Oserdów pow. Hrubieszów, została zniszczona 21 czerwca 1947 r. (wg innych źródeł – 20 czerwca) przez 3 pułk piechoty WP. Zginęli wówczas: „Czmylyk” – kierownik wydawnictwa „Peremoha”, „Słota” – jego zastępca, redaktor wydawnictwa, tłumacz z języka angielskiego i niemieckiego, „Jarosław” – lekarz, „Jewhen” – grafik, poeta, „Netiaha” – redaktor i „Pewnyj” „Orysia” – maszynistka i łączniczka, ciężko ranna, dostała się do niewoli. W trakcie walki zdołał zbiec radiotechnik wydawnictwa – „Hriznyj”.
2. „Pewnyj” – nazwisko nieznane – kierownik Ośrodka Technicznego i jednocześnie redaktor czasopisma „Informatywni Wisti”. Zginął wraz z członkami wydawnictwa „Peremoha”.
3. „Informatywni Wisti” – czasopismo konspiracyjne wydawane w latach 1944-1947.
4. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 września 1947 r. prośbę Bazylego Gądowskiego o ułaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

128

Nr akt Sr. 94/47

WYRÓK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 9 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik – jako przewodniczący
- 2) strz. Kluska Stanisław
- 3) strz. Błady Edward – jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Szwarca Zbigniewa oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Iwanisika Bogdana s. Andrzeja i Paraski Sawka, ur. 8.VIII.1928 r. w Łukowie^a pow. Sanok, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wyksz. 3 kl. szk. powsz., z zawodu rolnika, bez majątku, zam. w Łukowie^a nr 141 pow. Sanok, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Iwanisik Bogdan s. Andrzeja

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 5.VIII.1947 r., w Łukowej pow. Sanok był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca w sotni „Chrina” pod ps. „Bogdan” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: we wrześniu 1946 r., w lesie chryszczatyńskim i w czerwcu 1947 r. w n/n miejscowości na pograniczu polsko-czechosłowackim — strzelając do żołnierzy WP z broni palnej — czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kb syst. „Mauser” i 50 naboji do niego — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Iwanisika Bogdana s. Andrzeja

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a), b), c), jako karę dodatkową, utratę praw publicznych

i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Uzasadnienie

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

15 marca 1946 r. w Łukowie pow. Sanok został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Iwanisik Bogdan przez czterech n/n członków bandy uzbrojonych w automaty i karabiny. Następnie odprowadzony do lasu chryszczatyńskiego, odległego o 14 km od miejsca zamieszkania osk-nego. Tam stacjonowała sotnia „Chrina”, do której następnie, po spisaniu danych personalnych z osk-nym i nadaniu mu pseudonimu „Bogdan”, został włączony. Od czotowego otrzymał w dn. 18.III.1946 r. karabin „Mauser” i 50 naboji. Przez trzy miesiące przechodził przeszkolenie strzeleckie i polityczne. 26.VI.1946 r., po odprawie zarządzanej przez „Chrina”, członkowie sotni jego i „Stacha”, po zaopatrzeniu w zapalki, wyruszyli do miejscowości Muchawa^b, celem spalenia jej. Osk-ny brał udział w spaleniu górnej części wsi, niszcząc własnoręcznie trzy domy. Równocześnie strzelał do uciekającej ludności z płonącej wsi dwukrotnie. W końcu bandyci zrabowali cztery krowy i odeszli w stronę wsi Sokołatej^c. Z początkiem lipca 1946 r. sotnia „Chrina” wyruszyła palić wioskę Szczawnę i Kolasze^d w powiecie sanockim. Podczas akcji osk-ny stał na warcie. 20 lipca 1946 r. osk-ny brał udział w paleniu wsi Przysiek^e w pow. Sanok. Podczas gdy inni bandyci podpalali domy, on stał na zasadzce. W tym samym czasie wywiązała się walka między Wojskiem Polskim a bandą trwająca 30 min. W rezultacie bandyci zostali zmuszeni do wycofania się. W listopadzie 1946 r. sotnia „Chrina” została zaatakowana przez Wojsko Polskie w miejscowości Średnia pow. Sanok. Do wymiany strzałów nie doszło ze względu na zaskoczenie bandy. We wrześniu 1946 r. osk-ny brał udział w walce z Wojskiem Polskim w lesie obok wsi Hryszczaty^f, potyczka trwała jedną godzinę, a osk-ny w czasie jej przebiegu wystrzelił 10 razy w stronę wojska. Zginęło wówczas 5 żołnierzy, 10 zaś zostało rannych, ze strony bandy zaś zginął jeden członek. Przez okres zimy 1946/47 r. sotnia stacjonowała w lesie nad Wisłokiem. W czerwcu 1947 r. na skutek akcji wyniszczania band UPA sotnia „Chrina” przeniosła się na teren Czechosłowacji, staczając po drodze w n/n miejscowości w Karpatach – potyczkę z Wojskiem Polskim. Po rozbiciu

sotni osk-ny przekroczył granicę i w dn. 5.VIII.1947 r. został ujęty przez czeskie władze bezpieczeństwa.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach oskarżonego złożonych w toku rozprawy sądowej oraz na materiale dochodzeniowym zawartym w aktach sprawy. Oskarżony w czasie rozprawy przyznał się do winy i popełnienia zarzuconych mu przestępstw, wyjaśniając jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego odnośnie zarzucanych mu przestępstw za udowodnioną w zupełności i wymierzył mu odpowiednią karę. Przy ferowaniu wyroku wziął Sąd po uwagę jako okoliczności obciążające długi okres pobytu w bandzie, aktywny udział w paleniu wsi i w zamachach na żołnierzy Wojska Polskiego oraz ujęcie na terytorium Czechosłowacji, nie przyznając żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (-) Kluska strz.

(-) Błady strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 13.IX.1947 r.¹

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 546-547.

a. Winno być: Łukowym pow. Lesko.

b. Winno być: Mchawa.

c. Winno być: Sukowate.

d. Winno być: Szczawne i Kulaszne.

e. Winno być: Prusiek.

f. Winno być: góry Chryszczatej.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 12 września 1947 r. prośbę Bohdana Iwanisika o ułaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

129

Nr akt Sr. 98/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 9 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

1) pplk Krupski Marian – jako przewodniczący

- 2) strz. Jakubowski Stanisław
3) strz. Wites Józef — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Poliwiki Michała s. Michała i Fenny z d. Sawka, ur. 22 listopada 1922 r. w Woli Sękowej pow. Sanok, tamże ostatnio zam., Ukraińca, greko-katol., rolnika, bez majątku, wyksz. 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, kawalera, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Poliwka Michał s. Michała

w i n i e n j e s t :

a) że od końca października 1945 r. do dnia aresztowania, tj. do dnia 30 lipca 1947 r., na terenie Wola Sękowa był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzelca w bojówce SB pod d-twem „Sorokatego”¹, a następnie „Zmahuna”², pod ps. „Chułup”³, a w późniejszym okresie „Zorian” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że w czasie i miejscu podanym pod a) posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: kb. „Mauser” z 30 szt. amunicji, następnie RKM rosyjski wraz z amunicją oraz pistolet „Nagan” z amunicją — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to:

s k a z u j e s i ę :

Poliwkę Michała s. Michała

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się, za zbiegające się przestępstwa, karę łączną — karę śmierci wraz z karami dodatkowymi

utrąty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Na terenie pow. Sanok grasowała w latach 1945-1946 nielegalna terrorystyczna banda UPA, która dla wzmocnienia swoich leśnych bojówek werbowała członków spośród ludności ukraińskiej. Między innymi z końcem października, względnie początkiem listopada 1945 r., na terenie wsi Woli Sękowej zawerbowany został do bandy UPA osk-ny Poliówka Michał i otrzymał przydział do bojówki SB pod d-twem „Sorokatego”, który otrzymał ps. „Hołub”, a w późniejszym okresie ps. „Zorian”, broń kb „Mauser” wraz z amunicją 30 szt., wyszkolenie bojowe i polityczne w duchu UPA oraz funkcję strzelca. Od lutego 1946 r. d-two nad oddziałem objął ps. „Zmahun” i pod jego rozkazami w bojówce SB osk-ny, wraz z innymi, magazynował żywność w specjalnie w tym celu wykopanych bunkrach, dostarczaną przez kuszcowych i charczowych, jak również zbierał u ludności ukraińskiej broń, którą dostarczano następnie do oddziałów leśnych UPA. W tym czasie osk-ny w bojówce zajmował się przeprowadzaniem wywiadu w terenie o WP, a uzyskane wiadomości przekazywał „Zmahunowi”, który następnie przekazywał je sotniom stacjonującym w pobliżu bojówki. Zadaniem bojówki SB było również wykonywanie wyroków śmierci na osobach ujętych przez wywiad bojówki. Sam osk-ny nie brał udziału w egzekucji. W maju 1946 r. osk-ny wraz z bojówką brał czynny udział w paleniu wsi Rudawka i Wisłoka, w której to akcji własnoręcznie spalił 10 domów. Od miesiąca lipca 1946 r. osk-ny został wcielony w szeregi bojówki SB pod d-twem „Bojtura”³, w której przebywał do dnia aresztowania.

We wrześniu 1946 r. osk-ny brał czynny udział wraz z bojówką w paleniu wsi Balnica, gdzie osk-ny własnoręcznie spalił trzy zabudowania. Następnie oddział osk-nego przeniósł się w Beskidy, gdzie kopano bunkry, w których magazynowano zboże na zimę. 22 lipca 1947 r., z powodu wzmoczonej akcji WP na terenach Polski, osk-ny wraz z bojówką przekroczył granicę polsko-czeską, udając się na terytorium Czechosłowacji, gdzie w dniu 30 lipca został aresztowany przez władze czeskie, jako członek bandy, którym osk-ny zdał ostatnio posiadany RKM rosyjski oraz pistolet syst. „Nagan” wraz z amunicją.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego w toku przewodu sądowego, w czasie którego osk-ny w pełni przyznał się do czynów wyżej ustalonych. Sąd nie przyjął, by osk-ny brał udział bezpośredni czy nawet pośredni w wykonywaniu wyroków śmierci na ludności cywilnej, gdyż osk-ny stanowczo temu zaprzeczył, zapodając, wobec sprzeczności zachodzących między jego wyjaśnieniami składanymi w czasie przewodu

sądowego a zeznaniami złożonymi do protokołu dochodzeń z 19 sierpnia 1947 r. (k. 3-4-5-6), że w dochodzeniach zapodał, iż w rejonie rozpołożenia jego bojówki wykonywano egzekucje na ludności cywilnej, lecz nie przez członków jego bojówki, tylko przez inną bojówkę, lecz zeznania jego zaprotokołowano niezgodnie z jego wyjaśnieniami. Uwzględniając powyższe wyjaśnienia osk-nego, zdaniem Sądu wiarygodne — Sąd nie przyjął udziału osk-nego w wykonywaniu egzekucji na ludności cywilnej.

W powyższym stanie Sąd dopatrzył się w czynach osk-nego tak przedmiotowych, jak i podmiotowych znamion zbrodni usiłowania osk-nego oderwania od Państwa Polskiego części jego obszaru oraz zbrodni przechowywania bez zezwolenia władzy broni palnej i amunicji i tym samym uznał go winnym, orzekając jak w sentencji wyroku.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął, jako okoliczność obciążającą, popełnienie przez osk-nego przestępstwa w bandzie na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego, aktywny jego udział w podpalaniach gospodarstw wiejskich oraz długi okres przynależności do bandy, nie znając mu żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Krupski pplk

Ławnicy: (-) Jakubowski strz.
(-) Wites strz.

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 12 września 1947 r.

Przewodniczący: (-) Krupski pplk

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski.⁴

(-) Krupski pplk

Za zgodność odpisu: (-) Szwarc Zbigniew por.

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 541-542.

a. Winno być: „Hołub”.

1. „Sorokatyj” — nazwisko nieznane.

2. „Zmahun” — nazwisko nieznane.

3. „Bojtur” — nazwisko nieznane.

4. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 11 września 1947 r. prośbę Michała Poliwiki o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 15 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 9 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) ppłk Krupski Marian — jako przewodniczący
- 2) strz. Jakubowski Stanisław
- 3) strz. Wites Józef — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr. Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Rudawskiego Andrzeja s. Teodora i Anny Mudryk, ur. 26 stycznia 1926 r. w Pawłokomic pow. Brzozów, tam ostatnio zam., Ukraińca, greko-katol., rolnika, bez majątku, kawalera, wyksz. 4 kl. szk. powsz., w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i art. 4 § 1 Dekr. z 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Rudawski Andrzej s. Teodora

w i n i e n j e s t :

a) że od wiosny 1945 r. do chwili zatrzymania, tj. do dnia 15 lipca 1947 r., na terenie wsi Jawornik Ruski był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, silującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc w sotni „Hromenki” pod ps. „Iż” początkowo funkcję pomocnika kuchni, a następnie funkcję strzelca — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek nielegalnej organizacji UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na n/n jednostki Wojska Polskiego, a to: uczestnicząc w potyczkach z WP i strzelając do WP w pierwszych dniach kwietnia 1947 r. w lesie k. wsi Jawornik Ruski, w drugiej połowie kwietnia 1947 r. w lesie koło wsi Groszówka² — w maju 1947 r. w lesie koło wsi Leszczawka i w połowie czerwca 1947 r. w Karpatach w m. n/n koło granicy czeskiej, przez co przyczynił się do śmierci wielu żołnierzy WP — czym popełnił przest. z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z 13 czerwca 1946 r.;

e) że w czasie i miejscu podanym pod punktem a) i b) posiadał i przechowywał bez zezwolenia władzy broń palną i amunicję, a to: karabin niemiecki wraz z 40 szt. amunicji — czym popełnił przest. z art. 1 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę :

Rudawskiego Andrzeja s. Teodora

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się, za zbiegające się przestępstwa, karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Na terenie powiatu Brzozów i Przemyśl, w latach 1945-1947, grasowała nielegalna banda UPA, która dla wzmocnienia swoich leśnych bojówek werbowała członków spośród ludności ukraińskiej. Między innymi z wiosną 1945 r. na terenie wsi Jawornik Ruski zawerbowany został do bandy UPA osk-ny Rudawski Andrzej i przydzielony do sotni „Hromenki” otrzymując ps. „Iż” i przydział do kuchni jako pomocnik. Jesienią 1946 r. osk-ny otrzymał od komendanta PŻ „Nicznego” karabin niemiecki wraz z 40 szt. amunicji i wraz z jego sotnią wyruszył na spalenie wsi Witryłów, jednak w czasie marszu odłączył się od sotni, przyłączając się do sotni „Łastiwki” i brał z nią udział w spaleniu wsi Łowina^b i obrabowaniu jej. Od marca 1947 r. osk-ny pełnił funkcję w sotni „Hromenki” w charakterze strzelca, otrzymując na stałe przydział karabinu niemieckiego z 80 szt. amunicji oraz z tą sotnią brał osk-ny udział z bronią w rękę w walce z WP, w szczególności

w pierwszych dniach kwietnia 1947 r. w lesie koło wsi Jawornik Ruski, gdzie jednak osk-ny sam nie strzelał do WP, w drugiej połowie kwietnia 1947 r. w lesie koło wsi Groszówka², gdzie osk-ny 15 razy strzelał do WP, w maju 1947 r. w lesie koło wsi Leszczawka, gdzie osk-ny 15 razy strzelał w stronę WP. Z powodu wzmożonej akcji WP przeciwko bandom UPA osk-ny wraz z sotnią przeszedł na stronę czeską, stacząc po drodze w Karpatach w n/n miejscowości walkę z Wojskiem Polskim, gdzie osk-ny 7 razy strzelał w stronę WP. W dniu 15 lipca 1947 r. sotnia osk-nego została zaatakowana przez milicję czeską i w czasie walki osk-ny został ranny w lewą rękę i został ujęty z bronią w rękę i następnie przekazany władzom polskim.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego w toku przewodu sądowego, w czasie którego osk-ny w pełni przyznał się do czynów powyżej ustalonych. W powyższym stanie Sąd dopatrywał się winy osk-nego, tak przedmiotowych, jak i podmiotowych znamion zbrodni usiłowania osk-nego oderwania od Państwa Polskiego części jego obszaru, zbrodni gwałtownego zamachu z bronią w rękę na żołnierzy WP, wreszcie zbrodni przechowywania bez zezwolenia władz broni palnej i amunicji i tym samym uznał go winnym orzekając jak w sentencji wyroku.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczności obciążające: popełnione przez osk-nego przestępstwa w bandzie na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego — czynny udział oskarżonego w walce z WP, w rabunkach i podpaleniach, nie przyznając osk-nemu żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (–) Krupski ppłk
Ławnicy: (–) Jakubowski strz.
(–) Wites strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 12 września 1947 r.

Przewodniczący: (–) Krupski ppłk

Prezydent RP nie skorzystał z prawa łaski².

Przewodniczący: (–) Krupski ppłk

Za zgodność odpisu: (–) Szwarec por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54.k. 535-536.

a. Winno być: Hroszówka.

b. Prawdopodobnie mowa o wsi Łubno w pow. Brzozów lub Łodzina w pow. Sanok.

1. „Nicznyj” — nazwisko nieznanе.

2. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 11 września 1947 r. prośbę Andrzeja Rudawskiego o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 15 września 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 Rzeszów, dnia 10 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) strz. Kluska Stanisław
- 3) strz. Grzebyk Franciszek — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Szwarca Zbigniewa oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Barnika Iwana s. Anny Barnik, ur. 3.III.1924 r. w Górzance pow. Lesko, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, analfabety, z zawodu rolnika, mającego 12 mórg ziemi, zam. w Załużu pow. Lesko, w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Śanok, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 1 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Barnik Iwan s. Anny

w i n i e n j e s t :

a) że od kwietnia 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 16.VII.1947 r., w Załużu pow. Lesko był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc do lutego 1947 r. funkcję strzelca w sotni „Stacha”, a do chwili aresztowania w kuszczu „Lena”¹ pod ps. „Czowen” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, w jesieni 1946 r. w lesie chryszczatyńskim dopuścił się dwukrotnie gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, strzelając do żołnierzy WP z broni palnej — czym popełnił przestępstwo po myśli art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kb rosyjski Nr 5775 i 29 naboji do

niego — czym popełnił przest. po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z a ć :

Barnika Iwana s. Anny

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci. Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a-b-c, jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb rosyjskiego Nr 5775 i 29 naboji do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W kwietniu 1946 r. w Zaiżu pow. Lesko wstąpił do bandy UPA osk-ny Barnik Iwan, po czym został przydzielony do sotni „Stacha”, czoty „Bajraka”, roju „Orla”. Tam otrzymał ps. „Czowen” i karabin rosyjski z amunicją, a następnie przechodził wyszkolenie strzeleckie i polityczne w duchu UPA. W jesieni 1946 r., nie ustalonego bliżej dnia, brał udział dwukrotnie w walce z WP w lesie chryszczatyńskim. Obydwa razy strzelał z posiadanego karabinu do żołnierzy WP. Ponadto uczestniczył we wszystkich napadach rabunkowych dokonywanych przez sotnię „Stacha” oraz w paleniu wsi. W lutym 1947 r. został przeniesiony z sotni, na skutek choroby nóg, do kuszczu „Lena”, w którym przebywał do chwili aresztowania go. Przez okres pobytu u „Lena” trudnił się rabowaniem żywności oraz przeprowadzaniem wywiadu o ruchach WP i organów bezpieczeństwa, donosząc następnie uzyskane wiadomości swemu prowodyrowi celem wykorzystania do walki. 16 lipca 1947 r. został aresztowany z bronią w ręku przez żołnierzy WP w lesie k. wsi Polanki.

Ustalenia powyższe poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego złożonych w toku rozprawy oraz na podstawie dokumentów do akt sprawy dołączonych (k. 2). Osk-ny w czasie rozprawy przyznał się do winy, wyjaśniając

jak wyżej ustalono. Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę osk-nego za udowodnioną i wzięwszy pod uwagę jako okoliczności obciążające długi okres pobytu w bandzie, uczestniczenie we wszystkich napadach rabunkowych z niskich pobudek, dwukrotne dokonanie gwałtownego zamachu na żołnierzy WP, wreszcie ujęcie z bronią w rękę — wymierzył mu odpowiednią karę. Okoliczności łagodzących nie przyjął Sąd żadnych.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (-) Kluska strz.
(-) Grzebyk strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 15 września 1947 r.²

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (-) Szwarc por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 579-580.

1. „Len” — nazwisko nieznanе.

2. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 września 1947 r. prośbę Iwana Barnika o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

132

Nr akt Sr. 73/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 10 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) strz. Kluska Stanisław
- 3) strz. Grzebyk Franciszek — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Szwarc Zbigniewa oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Brewki Wasyla s. Grzegorza i Fedii Trojan, ur. 8.VIII.1915 r. w Łubnym^a pow. Brzozów, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, analfabety, bez zawodu, bez majątku, bez stałego miejsca zam., w wojsku nie służącego, przynależnego służbowo do RKU Rzeszów, bez odznaczeń,

rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i :

Osk-ny Brewka Wasyl s. Grzegorza

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 22.VIII.1947 r., w Wołodżu pow. Brzozów był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Hromenki” pod ps. „Kawka” – czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: 30.IV.1945 r. w m. Ulucz i 1.IV.1947 r. w lesie koło Dobrzanki i w czerwcu 1947 r. w n/n miejscowości na pograniczu polsko-czechosłowackim – strzelając do żołnierzy WP z broni palnej – czym popełnił przestępstwo z art. 3 Dekr. z dnia 30.X.1944 r. o Ochronie Państwa i z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję oraz materiały wybuchowe, a mianowicie: kb „Mauser” z 10 nabojami, a następnie rewolwer „Nagan” z 5 nabojami do niego i jeden granat – czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Brewkę Wasyla s. Grzegorza

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 3 Dekr. z dn. 30.X.1944 r. o ochronie Państwa i art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13 czerwca 1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i 48 § 1 KKWP orzec, za czyny wymienione pod a), b), c), jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw hono-

wych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Uzasadnienie

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W marcu 1945 r. w Wołodżu pow. Brzozów został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Brewka Wasyl przez członków bojówki SB i wcielony do sotni „Hromenki”. Tam otrzymał ps. „Kawka” i karabin niemiecki z 10 nabojami. Początkowo przechodził wyszkolenie strzeleckie i polityczne w duchu UPA. W czocie „Żeleźniaka”, roju „Rubacza”, przebywał do chwili aresztowania go. W ramach sotni „Hromenki” brał udział w walkach z WP, a mianowicie: 30 kwietnia 1945 r. obok miejscowości Ulucz, strzelając w stronę żołnierzy trzy razy. Podczas tej potyczki został ranny w rękę, a następnie odesłany do szpitala w tejże wsi, gdzie przebywał przez okres dwóch tygodni. Przed pójściem do szpitala oddał posiadany karabin, a po wyzdrowieniu otrzymał od d-cy sotni rewolwer „Nagan” z amunicją i jeden granat. Przez okres 1946 r. dokonywał razem z członkami sotni napadów rabunkowych. 4 kwietnia 1947 r. sotnia „Hromenki” została otoczona przez WP w lesie koło Dobrzanki, na skutek czego bandyci nawiązali łączność ogniową. W czasie walki osk-ny strzelał do żołnierzy. Następnie „Hromenko” wydał rozkaz udania się do Czechosłowacji. Po drodze sotnia została ostrzelana przez żołnierzy WP. W Czechosłowacji przebywał osk-ny do sierpnia 1947 r. W dniu 28.VIII.1947 r., po rozbiciu sotni przez czeskie wojska, osk-ny został aresztowany z granatem przez czeskie wojska, a następnie przekazany władzom polskim.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na zeznaniach osk-nego złożonych w toku rozprawy oraz na materiale dochodzeń zawartych w aktach sprawy i zeznaniach świadków odczytanych w toku przewodu sądowego (k. 8-9). Osk-ny przyznał się do winy i popełnienia zarzucanych mu czynów, wyjaśniając jak wyżej ustalono.

Przy wymiarze kary nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające ustalili: długi okres pobytu w bandzie, dokonanie kilku gwałtownych zamachów na żołnierzy WP oraz ujęcie z bronią w rękę na terenie Czechosłowacji.

Przewodniczący: (-) Kicłyka kpt.
Ławnicy: (-) Kluska strz. /
(-) Grzebyk strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 15 września 1947 r.¹

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 573-574.

a. Winno być: Łubnie.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 września 1947 r. prośbę Wasyla Brewki o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

133

Nr akt Sr. 110/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 10 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) ppłk Krupski Marian — jako przewodniczący
- 2) strz. Jakubowski Stanisław
- 3) strz. Wites Józef — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Kormosza Mikołaja s. Józefa i Anny Bigowskiej, ur. 9 listopada 1913 r. w Wańkowej pow. Lesko, tamże ostatnio zam., Ukrainka, greko-katol., kowala, bez majątku, kawalera, wyksz. 7 oddz. szk. powsz., w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł:

Kormosz Mikołaj s. Józefa

w i n i e n j e s t:

a) że od chwili wyzwolenia terenów południowo-wschodnich Polski spod okupacji niemieckiej do chwili aresztowania, tj. 7 sierpnia 1947 r., był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc na terenie wsi Srednica^a, w czocie^b „Hromenki”,

funkcję strzelca pod ps. „Błysk” do 15 lutego 1945 r., a od tego czasu funkcję d-cy kuszczu — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że w czasie jak pod a) w powiecie leskim posiadał i przechowywał bez zezwolenia władzy broń palną i amunicję, a to: do połowy października 1944 r. karabin niemiecki wraz z amunicją, a następnie od połowy lutego 1945 r. również karabin niemiecki wraz z amunicją. Ponadto od lutego 1946 r. pistolet „Parabellum” wraz z amunicją — czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę :

Kormosza Mikołaja s. Józefa

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 4 § 1 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przestępstwa karę łączną — karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Na terenie południowo-wschodnim Polski, od chwili wyzwolenia tych terenów spod okupacji niemieckiej, grasowała nielegalna terrorystyczna banda UPA, która dla wzmocnienia swoich leśnych bojówek werbowała członków spośród ludności ukraińskiej. W lipcu 1944 r. we wsi Srednica^a członek OUN — „Żeleźniak” zwołał zebranie, na którym, po przemówieniu agitacyjnym o treści antyrządowej, wzywał do zgłaszania się do band UPA. Po tym zebraniu został zwerbowany do bandy UPA oskarżony Kormosz Mikołaj i przydzielony do czoty^b „Hromenki”, gdzie otrzymał ps. „Błysk”, karabin niemiecki wraz z amunicją i funkcję strzelca. W czocie^c „Hromenki” osk-ny zajmował się zbieraniem i magazynowaniem broni poniemieckiej, jak również przechodził wykształcenie bojowe i polityczne w duchu UPA. Około 15 sierpnia 1944 r. czota „Hromenki”, a z nią i osk-ny, przeszła w lasy k. Drochobyczy^d, gdzie przebywała do połowy października

1944 r. W początkach października 1944 r. osk-ny wraz z sotnią „Hromenki” brał udział w napadzie na więzienie w Sokolu^d. W połowie października 1944 r. osk-ny zachorował, na skutek czego leczył się we wsi Chołupki^e, skąd po wyzdrowieniu ukrywał się we wsi Srednica^a, a następnie we wsi Wola – w dniu 15 lutego 1945 r. osk-ny został zamianowany przez kierownika V-ego rejonu „Bajtura”¹ – kierownikiem II-ego kuszczu w jego rejonie i który przydzielił mu karabin niemiecki wraz z 30 szt. amunicji, ponieważ osk-ny poprzednio używany karabin zdał przed odejściem do szpitala. 15 maja 1945 r. osk-ny został przeniesiony na stanowisko d-cy V-go kuszczu. Do swojej dyspozycji otrzymał osk-ny pomocnika pod ps. „Lis”². W charakterze kuszczowego osk-ny zajmował się dostarczaniem nielegalnej prasy w celu szerzenia wrogiej propagandy przeciwko Państwu Polskiemu. Literaturę propagandową rozsyłał nie tylko na swoim terenie, lecz również doręczał ją przyjeżdżającej co pewien czas z Poznania Bojanowicz Marii, która rozpowszechniała ją na terenie Poznania. W lutym 1946 r. osk-ny otrzymał ponadto pistolet „Parabellum” z amunicją, który posiadał do chwili zatrzymania. Niezależnie od pracy propagandowej osk-ny zajmował się przesyłaniem poczty organizacyjnej UPA – jak również brał udział w rabunkach żywności we wsi pow. Sanok i Lesko. Z powodu wzmożonej akcji WP p-ko bandom UPA osk-ny z bronią, a to: karabinem niemieckim i pistoletem „Parabellum” przeszedł granicę polsko-czechosłowacką, gdzie na terytorium Czechosłowacji, w lesie, ukrył karabin niemiecki, a sam z pistoletem „Parabellum” tułał się po wsiach za zdobyciem żywności, kiedy to w dniu 7 sierpnia 1947 r. został zatrzymany przez milicję czechosłowacką, a następnie przekazany władzom polskim.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego w toku przewodu sądowego, w czasie którego osk-ny w pełni przyznał się do czynów powyżej ustalonych. W powyższym stanie Sąd dopatrywał się w czynach osk-nego, tak przedmiotowych, jak i podmiotowych znamion zbrodni usiłowania oderwania od Państwa Polskiego części jego obszaru i zbrodni przechowywania bez zezwolenia broni palnej i amunicji i tych zbrodni uznał go winnym, orzekając jak w sentencji wyroku.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przez osk-nego przestępstw w bandzie oraz zajmowanie w bandzie kierowniczego stanowiska w siatce cywilnej bandy UPA. Nie przyznając osk-nemu żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (–) Krupski ppik
Ławnicy: (–) Jakubowski kpr.
(–) Wites kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 13 września 1947 r.³

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, W, 3253/3/54, k. 593-594.

- a. Winno być: Serebnica.
 - b. Winno być: sotni.
 - c. Winno być: Drohobycza.
 - d. Winno być: Skolem.
 - e. Winno być: Chałupki.
1. „Bajtur” — nazwisko i inne dane nieznane.
 2. „Łys” — nazwisko i inne dane nieznane.
 3. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 12 września 1947 r. prośbę Mikołaja Kormosza o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 14 października 1947 r. w Rzeszowie.

134

Nr akt Sr. 102/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 10 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) strz. Kluska Stanisław
- 3) strz. Grzebyk Franciszek — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Szwarca Zbigniewa oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Kuryły Maksyma s. Jana i Anny Kołodziej, ur. 20.X.1925 r. w Żukowie pow. Lubaczów, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wyksz. średnie, z zawodu ślusarza, bez majątku, zam. w Żukowie pow. Lubaczów, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 3 Dekr. z dn. 30.X.1944 r. o Ochr. Państwa i z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Kuryło Maksym s. Jana

w i n i e n j e s t :

a) że od października 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 2.VII.1947 r., w Żukowie pow. Lubaczów był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru pełniąc funkcję strzelca w SKW. W roku 1944 przez jeden miesiąc, a następnie od października 1946 r. do listopada 1946 r. pełnił funkcję strzelca w szkole polityczno-wychowawczej i do chwili aresztowania funkcję polityczno-wychowawczego i propagandzisty sotni „Szuma” pod pseudonimem „Krutij” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: w marcu 1945 r. dokonał zbrojnego napadu na posterunek MO w Łowczy strzelając z RKM do jego załogi — czym popełnił przestępstwo z art. 3 Dekr. z dn. 30.X.1944 r. o Ochronie Państwa;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję oraz materiały wybuchowe, a mianowicie: automat PPSz z amunicją i jeden granat — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Kuryle Maksyma s. Jana

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 3 Dekr. z dn. 30.X.1944 r. o Ochronie Państwa, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i 48 § 1 KKWP orzec, jako karę dodatkową za czyny wymienione pod a), b), c), utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W październiku 1944 r. na terenie Żukowa wstąpił do bandy UPA oskarżony Kuryło Maksym i został przydzielony do SKW (Służba Kuszczywych Widdiów). Po krótkim czasie SKW zostały rozwiązane z powodu nadchodzącego frontu rosyjsko - niemieckiego. W listopadzie 1944 r. oskarżony wstąpił ponownie do bandy i został przydzielony do sotni „Szuma”, otrzymując ps. „Krutij” i automat PPSz. W czasie pobytu w sotni dokonywał napadów rabunkowych. W marcu 1945 r. brał udział w gwałtownym zamachu na posterunek MO w Łowczy, podczas którego załoga została wymordowana, a budynek spalony. W czasie walki osk-ny strzelał do płonącego budynku z RKM. W październiku 1946 r. dowództwo UPA wysłało go na specjalną szkołę pol.-wych. mieszczącą się w okolicach [ublinaj]. Po trzech tygodniach powrócił do sotni „Szuma” i objął stanowisko pol.-wychowawczego i propagandzisty. Oskarżony przeprowadzał z podległymi mu członkami bandy wykłady na tematy polityczne, rozpowszechniając równocześnie fałszywe wiadomości o stosunkach politycznych i wewnętrznych w Państwie Polskim. Ponadto wygłaszał referaty o treści szkalującej Państwo i Naród Polski oraz czytał nielegalną gazetkę pt. „Informatywni Wisti”. Oskarżony w czasie odpraw z członkami sotni „Szuma” zagrzewał i podgrzewał ich do walki z Państwem Polskim. Klarował równocześnie, że w Polsce jest ustrój komunistyczny na wzór ZSRR, rozsiewając również propagandę o WP, że każdy schwytyany członek UPA zostanie w niehumanitarny sposób zamordowany. Wreszcie nawoływał członków bandy do nie oddawania się w czasie boju, a indywidualnego odbierania sobie życia. 2.VII.1947 r. w miejscowości Zamek natknął się na patrol WP i wówczas został ranny i następnie ujęty z bronią i granatem.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na wyjaśnieniach osk-nego złożonych w toku rozprawy oraz na materiale dochodzenia. Oskarżony Kuryło Maksym przyznał się do popełnienia zarzucanych mu przestępstw i winy wyjaśniając jak wyżej ustalono.

Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę oskarżonego za udowodnioną w zupełności i wzięwszy pod uwagę wielce szkodliwą działalność, długi okres pobytu w bandzie oraz stanowisko kierownicze przez oskarżonego zajmowane – jako okoliczności obciążające, wymierzył mu odpowiednią karę. Okoliczności łagodzących nie przyjął Sąd żadnych.

Przewodniczący: (–) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (–) Kluska strz.

(–) Grzebyk strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 15.IX.1947 r.

Przewodniczący: (-) Kieltyka kpt.

Za zgodność: (-) Szwarc por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 581-582.

a. Nazwa miejscowości nieczytelna.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 września 1947 r. prośbę Maksyma Kuryły o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r.

135

Nr akt Sr. 108/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 10 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) ppłk Krupskij Marian – jako przewodniczący
- 2) strz. Jakubowski Stanisław
- 3) strz. Wites Józef – jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. **Muca Jana** s. Bazylego i Marii z domu Juryniec, ur. 23 marca 1913 r. w Rudkach pow. Tomaszów Lubelski, tamże ostatnio zam., Ukraińca, grekokatol., kowala, żonatego, wyksz. 4 kl. szk. powsz., właściciela 2 morgów ziemi ornej, służącego w wojsku w latach 1938-1939, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP, art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r. i art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Muc Jan s. Bazylego

w i n i e n j e s t :

a) że od sierpnia 1944 r. do dnia aresztowania, tj. 27 lipca 1947 r., na terenie wsi Rudki był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję charchowego

w kuszczu lubyckim pod ps. „Krzywonos” – czym popełnił przest. z art. 85 KKWP;

b) że jako członek nielegalnej organizacji UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na n/n jednostkę WP, a to: uczestnicząc w marcu 1946 r. z bronią w ręku w walce z WP w m. Lubycza – czym popełnił przest. z art.1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 16.XI.1945 r.;

c) że w tym czasie i miejscu podanym pod a) posiadał i przechowywał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a to: od sierpnia 1944 r. do marca 1947 r. kb rosyjski wraz z amunicją w ilości 20 szt., a od września 1946 r. do dnia aresztowania ponadto pistolet syst. „Nagan” Nr 12982 z amunicją – czym popełnił przest. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę :

Muca Jana s. Bazylego

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 1 § 3 Dekr. z dnia 16 listopada 1945 r. (Dz.U.R.P. Nr 53, Poz. 300), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek pistoletu syst. „Nagan” Nr 12982 wraz z amunicją na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przestępstwa karę łączną, karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Na terenie powiatu Tomaszowa Lubelskiego grasowała w roku 1944 nielegalna terrorystyczna faszystowska organizacja UPA dążąca poprzez walkę z Państwem Polskim do stworzenia niezależnej Ukrainy, która dla wzmocnienia swoich leśnych bojówek werbowała członków spośród ludności

ukraińskiej. Między innymi w czerwcu 1944 r. na terenie wsi Rudki zwerbowany został do bandy UPA osk-ny Muc Jan i przydzielony do kuszczaka lubyckiego, w którym otrzymał ps. „Krzywonos”, kb rosyjski wraz z amunicją oraz funkcję charczowego na terenie wsi Rudki i Warysnicy^a, do swojej dyspozycji otrzymał osk-ny 6 osób członków bandy UPA. W charakterze charczowego osk-ny zajmował się zbieraniem żywności, jak i zboża, które przekazywał do band leśnych, względnie magazynował w specjalnie w tym celu wykopanych bunkrach. Czynności swe wykonywał z bronią oraz asyście uzbrojonych pomocników, terroryzując tym ludność przydzielonych mu wsi. Niezależnie od powyższych punktów w marcu 1946 r. brał udział w walce z WP w m. Lubycza, strzelając do WP oraz następnie biorąc udział w paleniu tej wsi. W dniu 22 lipca 1947 r. osk-ny ujęty został z bronią w rękę w bunkrze w m. Rudki przez MO i WP.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego w toku przewodu sądowego w czasie którego osk-ny w pełni przyznał się do czynów powyżej ustalonych — zaprzeczając jedynie, by zajmował się również wywiadem o WP zarzucanych mu w akcie oskarżenia.

W powyższym stanie Sąd dopatrzył się w czynach osk-nego zbrodni usiłowania oderwania od Państwa Polskiego części jego obszaru, zbrodni gwałtownego zamachu z bronią w rękę na żołnierzy WP, wreszcie zbrodni przechowywania bez zezwolenia władz broni palnej i amunicji i tych zbrodni uznał go winnym, orzekając jak w sentencji wyroku.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczność obciążającą popełnienie przez osk-nego przestępstw w bandzie, długi okres przynależności do bandy UPA oraz strzelanie do żołnierzy WP — nie przyznając osk-nemu żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: (-) Krupski pplk

Ławnicy: (-) Jakubowski kpr.
(-) Wites kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 13 września 1947 r.¹

Przewodniczący: (-) Krupski pplk

Za zgodność: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, W", 3253/3/54, k. 597-598.

a. Miejscowości o takiej nazwie na terenie pow. Tomaszów Lubelski nie było.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 12 września 1947 r. prośbę Jana Muca o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 14 października 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 10 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) ppłk Krupski Marian — jako przewodniczący
- 2) strz. Jakubowski Stanisław
- 3) strz. Wites Józef — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr Prause Jana, obrońcy z urzędu ppor. Markowskiego Wacława oraz przy udziale protokolanta por. Szwarca Zbigniewa, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Omelana Włodzimierza s. Wasyla i Paraskewi z d. Huzjak, ur. 10 kwietnia 1925 r. w m. Wólka Wierzbicka pow. Tomaszów Lubelski, tamże ostatnio zam., Ukraińca, greko-katol., rolnika, bez majątku, kawalera, wyksz. 3 oddz. szk. powsz., w wojsku nie służącego, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 16 listopada 1945 r. z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i :

Omelan Włodzimierz s. Wasyla

w i n i e n j e s t :

a) że od lutego 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 17 lipca 1947 r., na terenie wsi Wólka Wierzbicka był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w sotni „Szuma” funkcję strzelca pod ps. „Oleń” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na n/n jednostki WP, a mianowicie: w m. Lubycza Królewska w okresie Świąt Wielkanocnych 1946 r., w m. Uhnów i w czerwcu 1946 r. w lesie wierzbickim — czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 16 listopada 1945 r.;

c) że w czasie i miejscu podanym pod a-b posiadał i przechowywał bez zezwolenia władzy broń palną i amunicję, a to: kb „Mauser” Nr 26059

z amunicją w ilości ok. 60 sztuk — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z u j e s i ę :

Omelana Włodzimierza s. Wasyla

Za czyn opisany pod a), na zasadzie art. 85 KKWP, na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), na zasadzie art. 1 § 1 Dekr. z dnia 16 listopada 1945 r. (Dz.U.R.P. Nr 53, Poz. 300), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 1 KKWP na przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod c), na zasadzie art. 4 § 1 Dekr. z 13 czerwca 1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 30, Poz. 192), na karę śmierci. Na zasadzie art. 46 § 1 i 49 § 1 KKWP na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Na zasadzie art. 48 § 3 KKWP orzeka się przepadek broni kb „Mauser” Nr 26059 i 60 szt. amunicji na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Na zasadzie art. 32 § 1 i 33 § 1 KKWP orzeka się za zbiegające się przestępstwa karę łączną — karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

Na terenie pow. Tomaszowa Lubelskiego w r. 1946 grasowała nielegalna terrorystyczna banda UPA, która dla wzmocnienia swoich leśnych bojówek werbowała członków spośród ludności ukraińskiej. Między innymi w lutym 1946 r. na terenie wsi Wólka Wierzbicka zwerbowany został do bandy UPA osk-ny Omelana Włodzimierz — otrzymując przydział do sotni „Szuma”, gdzie otrzymał ps. „Oleń”, broń palną, a to: kb „Mauser” wraz z amunicją w ilości 50 sztuk, wyszkolenie wojskowe i polityczne w duchu UPA oraz funkcję strzelca. Po przeszkoleniu osk-ny wcielony został do czoty „Listka” i wraz z nią brał udział w napadach na WP. I tak w początkach marca 1946 r. osk-ny wraz z sotnią brał udział z bronią w ręku w walce z WP w m. Lubycza Królewska, strzelając w stronę żołnierzy WP, następnie w czasie Świąt Wielkanocnych 1946 r. w walce z WP w m. Uhnów, strzelając do WP, wreszcie w czerwcu 1946 r. w walce z WP w lesie wierzbickim, stojąc w tylnej ochronie. Niezależnie od tego brał udział w napadach rabunko-

wych, a to: w okresie żniw 1946 r. w m. Nowe-Siołki^a, gdzie w trakcie napadu własnoręcznie spalił trzy zabudowania — tydzień później w tej samej miejscowości, gdzie wspólnie z innymi zburzył siedem domów, wreszcie w lipcu 1946 r. we wsi Dyniska, gdzie osk-ny spalił jeden dom. Ponadto osk-ny zajmował się rabunkiem zboża we wsi Zelcyce^b. W dniu 17 lipca 1947 r. osk-ny został ujęty w hodowanickim lesie, gdzie ukrywał się w bunkrze z bronią w rękę.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień osk-nego złożonych w toku przewodu sądowego, w czasie którego osk-ny w pełni przyznał się do czynów powyżej ustalonych. W powyższym stanie Sąd uznał za udowodnioną winę osk-nego popełnienia przestępstwa usiłowania oderwania od Państwa Polskiego części jego obszaru, zbrodni gwałtownego zamachu z bronią w rękę na żołnierzy WP oraz zbrodni przechowywania bez zezwolenia władzy broni palnej i amunicji, a to: karabinu kb „Mauser” wraz z amunicją i tych zbrodni uznał go winnym orzekając jak w sentencji wyroku.

Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako okoliczności obciążające popełnienie przez osk-nego przestępstw w bandzie na szkodę najistotniejszych interesów Państwa Polskiego, czynny udział osk-nego w walce z WP oraz udział w napadach rabunkowych — nie przyznając osk-nemu żadnych okoliczności łagodzących.

Przewodniczący: ^c

Ławnicy: ^c

CAW, WSGO „W”, 3253/3/54, k. 591-592.

a. Winno być: Nowosiółki.

b. Winno być: Rzeczyce.

c. Podpisu brak.

1. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 września 1947 r. prośbę Włodzimierza Omelana o ulaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

137

Nr akt Sr. 97/47

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 20 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kiełtyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) strz. Kluska Stanisław
- 3) strz. Grzebyk Franciszek — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Szwarca Zbigniewa oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

1) **cyw. Siarczyńskiego Dymitra** s. Michała i Paraskewii Magóra, ur. 6.X.1906 r. w Uhnowie pow. Tomaszów Lubelski, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, żonatego z Marią Żurawiecką, mającego jedno dziecko, z wyksz. 3 kl. szk. powsz., z zawodu szewca, posiadającego 2 morgi ziemi, zamieszkałego w Uhnowie pow. Tomaszów Lubelski, w wojsku służącego w 1928 do 1929 roku w 26 PAL w Skierniewicach, przynależnego służbowo do RKU Zamość, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dn. 16.XI.1945 r. i z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r.

2) **cyw. Bumbara Iwana** s. Andrzeja i Nastki Tyniec, ur. w czerwcu 1922 roku¹ w Gorajcu pow. Lubaczów, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wyksz. 4 kl. szk. powsz., z zawodu szewca, bez majątku, zam. w Gorajcu pow. Lubaczów, w wojsku nie służącego, przyn. służbowo do RKU Tomaszów, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

3) **cyw. Kuleszki Pawła** s. Jana i Teodozji Kluczkowskiej, ur. 3.XII.1926 r. w Rzeczycy pow. Tomaszów, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wyksz. 4 kl. szk. powsz., z zawodu rolnika, bez majątku, zam. w Rzeczycy pow. Tomaszów, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

4) **cyw. Uśniewicza Ilka** s. Michała i Pelagii Dubyszyn, ur. 10.XI.1926 r. w Korostowie pow. Tomaszów, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera bez majątku, analfabety, z zawodu rolnika, zam. w Rzeczycy pow. Tomaszów, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dn. 16.XI.1945 r. i z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

5) **cyw. Zinki Mikołaja** s. Michała i Anastazji Zinko, ur. 24.IV.1920 r. w Rzyckach pow. Rawa Ruska, narod. ukraińskiej, obyw. polskiego, kawalera, mającego wyksz. 4 kl. szk. powsz., z zawodu stolarza, mającego 3 morgi ziemi, zam. w Korniach pow. Tomaszów Lubelski, w wojsku nie służącego, przyn. służbowa do RKU Zamość, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP i art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r.

o r z e k i :

1) osk-ny Siarczyński Dymitr s. Michała

w i n i e n j e s t :

a) że od kwietnia 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 16.VII.1947 r., w Uhnowie był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca oraz szewca w sotni „Szuma” pod pseudonimem „Sawycz” – czym popełnił przestępstwo po fnyśli art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie na wiosnę 1946 r. w Lubyczy i w kwietniu 1946 r. w Uhnowie, strzelając do żołnierzy WP z broni palnej – czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 3 Dekr. z dn. 16.XI.1945 r.;

c) że w pod a) określonym miejscu i czasie posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie kb systemu „Mannlicher” z amunicją, a następnie kb rosyjski Nr 445 i 50 naboji do niego, czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Siarczyńskiego Dymitra s. Michała

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dn. 16.XI.1945 r., na karę śmierci. Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i 48 § 1 KKWP orzec, jako karę dodatkową za czyny wymienione pod a), b), c), utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 orzec przepadek kbk rosyjskiego Nr 445 i 50 naboji do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

2) osk-ny Bumbar Iwan s. Andrzeja

w i n i e n j e s t :

a) że od września 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 15.VII.1947 r., w Gorajcu pow. Lubaczów był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod

nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część jego obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Szuma”, a następnie „Kalinowicza”, pod ps. „Grab”, — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie kb Nr 807 i 20 naboji do niego — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Bumbara Iwana s. Andrzeja

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i 48 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a), b), jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 orzec przepadek kb Nr 807 i 20 naboji do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

3) osk-ny Kuleszko Paweł s. Jana

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1946 r. do chwili aresztowania, tj. 17.VII.1947 r., w Rzeczycy pow. Tomaszów był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca sotni „Szuma” pod ps. „Dybrowa” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP; .

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie kb rosyjski Nr 2958 i 80 naboji do niego — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Kuleszkę Pawła s. Jana

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i 48 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a), b), jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw hono-

rowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 orzec przepadek kb rosyjskiego Nr 2958 i 80 naboł do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

4) osk-ny Uśniewicz Ilko s. Michała

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 17.VII.1947 r., w Rzeczy-
cy pow. Tomaszów był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą
Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego
południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Szu-
ma” pod pseudonimem „Jawir” – czym popełnił przestępstwo po myśli art.
85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w rękę, wspólnie z innymi
sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił
Zbrojnych, a mianowicie w maju 1946 r. w Uhnowie przez strzelanie do
żołnierzy WP z broni palnej – czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1
Dekr. z dn. 16.XI.1945 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz
broń palną i amunicję, a mianowicie kb rosyjski Nr 76044 i 80 naboł do niego,
czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Uśniewicz Ilko s. Michała

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci. Za czyn
opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dn. 16.XI.1945 r., na karę śmierci.
Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę
śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP orzec za czyny-wymienione pod
a), b), c), jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich
praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na
rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb
rosyjskiego Nr 76044 i 80 naboł do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę
śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw
honorowych na zawsze, wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na
rzecz Skarbu Państwa.

5) osk-ny Zinko Mikołaj s. Michała

w i n i e n j e s t :

a) że od marca 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 23.VI.1947 r., w Korniach był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc w niej funkcję strzelca w sotni „Szuma” pod pseudonimem „Piznyj” — czym popełnił przestępstwo po myśli art. 85 KKWP;

b) że w tym samym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kb systemu „Mauser” Nr 108548 i 40 naboji do niego — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r. i za to

s k a z a ć :

Zinko Mikołaja s. Michała

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę więzienia przez 15 lat. Po myśli art. 46 § 1 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 lat. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę więzienia dożywotnio. Po myśli art. 49 § 2 KKWP orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 lat. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek kb systemu „Mauser” Nr 108548 i 40 naboji do niego na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę więzienia dożywotniego oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 lat wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

Po myśli art. 56 KKWP zaliczyć skazanemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania od 18.VII. do 10.IX.1947 r. Początek kary liczyć od 18 lipca 1947 r.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przewodu sądowego ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W kwietniu 1945 r. w Uhnowie został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Siarczyński Dymitr, a następnie przydzielony do sotni „Bisa”, gdzie otrzymał kb systemu „Mannlicher” i 40 naboji do niego oraz pseudonim „Sawycz”. W dwa tygodnie po wstąpieniu do bandy dowódcą oskarżonego został „Bałaj”, w miesiąc później „Szum”. Wspólnie z członkami sotni

„Szuma” oskarżony przebywał w lasach powiatu tomaszowskiego do marca 1946 r., pełniąc służbę wartowniczą. W tym czasie, na polecenie czotowego „Buda”, zaczął pełnić funkcję charczowego i wykonywał ją przez okres 5 miesięcy. Do rejonu oskarżonego należały wsie Olszyca, Olchówek^b, i Dyniska. Na tym terenie zbierał żywność, odstawiając ją następnie bezpośrednio kwatermistrzowi sotni „Szuma”. W lipcu 1946 r., wcielono go ponownie w szeregi sotni do czoty „Listka”, gdzie pracował jako szewc. Po wstąpieniu do czoty „Listka” zdał dotychczas posiadany karabin, a otrzymał kbk rosyjski, w sentencji wyroku wymieniony. Wspólnie z sotnią oskarżony brał udział na wiosnę 1946 r. w miejscowości Lubycza i w kwietniu 1946 r. na stację kolejową w Uhnowie w gwałtownych zamachach, w trakcie których pełnił służbę wartowniczą z bronią w ręku. 16.VII.1947 r. w Dębinie został aresztowany przez żołnierzy WP w czasie akcji, a następnie wskazał posiadaną broń i amunicję. Ponadto oskarżony wyjaśnił, że w czasie okupacji niemieckiej 1943 r. wstąpił ochotniczo do ukraińskiej policji, pełniąc w niej służbę przez 8 miesięcy.

W tej samej sotni przebywał również oskarżony Bumber Iwan, który wstąpił w jej szeregi we wrześniu 1945 r. w Gorajcu pow. Lubaczów. Po otrzymaniu pseudonimu „Grab” i broni wraz z amunicją, przechodził wyszkolenie strzeleckie i polityczne. Późną jesienią 1945 r. brał udział w paleniu wsi Nowe Sióło i Brusno, podpalając własnoręcznie trzy zabudowania. W lutym 1946 r. oddalił się z szeregow sotni na okres trzech tygodni, po czym wstąpił do sotni „Kalinowicza”, w której przebywał do chwili aresztowania. W ramach bandy dokonał kilku napadów rabunkowych z bronią w ręku, jako też budował bunkry przeznaczone na magazyny żywnościowe. Późną jesienią 1946 r. w Cytkowie^c sotnia „Kalinowicza” została zaatakowana przez oddz. WP, w następstwie czego zmieniła miejsce postoju. W szeregach bandy oskarżony Bumber przebywał do 15.VII.1947 r. W dniu tym został aresztowany przez żołnierzy WP na terenie Gorajca razem z posiadaną bronią i amunicją.

W marcu 1946 r. za pośrednictwem PŻ (Polowej Żandarmerii) i SB (Służby Bezpieczeństwa), wchodzących w skład sotni „Szuma”, zostali zawerbowani do bandy osk-ni Kuleszko Paweł i Uśniewicz Ilko w Rzeczycu pow. Tomaszów. Po przydzieleniu ich do czoty „Listka”, osk-ny Kuleszko otrzymał pseudonim „Dybrowa”^m, osk-ny zaś Uśniewicz — „Jawir”. Obydwaj przeszli następnie wyszkolenie strzeleckie, a uprzednio otrzymali broń palną z amunicją. W okresie należenia do bandy obydwaj przebywali w lasach powiatu tomaszowskiego, rabując we wsiach okolicznych żywność oraz kopiąc bunkry na magazyny zboża i kryjówki na zimę. W maju 1946 r. sotnia stoczyła walkę z WP w miejscowości Uhnów, w której osk-ny Uśniewicz brał udział. Podczas gdy inni bandyci dokonali spalania 30

wagonów towarowych, osk-ny stał na ochronie z bronią w ręku. W czerwcu 1946 r. osk-ny Uśniewicz brał udział w napadzie rabunkowym na wieś Mosty i w następnym spaleniu jej. Tym razem stał również na warcie z bronią w ręku. 17.VII.1947 r. w lesie hodowaniczym obydwaj w/w oskarżeni zostali aresztowani przez Wojsko Polskie w bunkrze razem z posiadaną bronią i amunicją.

Oskarżony Zinko Mikołaj wstąpił do bandy w marcu 1946 r. we wsi Kornie i otrzymał przydział do czoty „Gonty”, roju „Kasjana”, wchodzących w skład sotni „Szuma”. Następnie nadano mu pseudonim „Piznyj” i kb „Mauser” z amunicją. Przez cały czas należenia do bandy brał udział dorywczo w dokonywaniu napadów rabunkowych oraz w kopaniu bunkrów i magazynowaniu zboża. Oskarżony zmagazynował około 18 metrów zboża. Aresztowany został w dn. 25.VI.1947 r. we wsi Żurawce w momencie, gdy z ulotką wzywającą do poddania się i ujawnienia swej działalności, zrzuconą przez dowództwo GO „Wisła”, szedł do placówki WP. Po aresztowaniu go oddał posiadaną broń i amunicję.

Powyższe ustalenia poczynił Sąd na podstawie wyjaśnień wszystkich oskarżonych złożonych w toku przewodu sądowego oraz na podstawie materiału dochodzenia zawartego w aktach sprawy. W czasie rozprawy wszyscy oskarżeni, wymienieni w sentencji wyroku, przyznali się do popełnienia zarzuconych im czynów i winy i wyjaśnili jak wyżej ustalono.

Przy wymiarze kary, odnośnie oskarżonych wymienionych od jeden do cztery w tenorze wyroku, nie dopatrzyl się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające ustalil: długi okres pobytu w bandzie, dokonywanie rabunków z niskich pobudek, nie poddanie się, a wytrwanie w bandzie z bronią w ręku do chwili aresztowania i wreszcie ujęcie w chwili zbrojnego oporu. W odniesieniu zaś do osk-nego Zinki, wziął Sąd pod uwagę, jako okoliczność łagodzącą, wyrażenie dobrej woli i chęci poddania się przez udanie się z ulotką do placówki WP. Rozpoznając całokształt sprawy uznał Sąd winę wszystkich oskarżonych za udowodnioną w zupełności i wymierzył im odpowiednie kary.

Przewodniczący: (–) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (–) Kluska strz.
(–) Grzebyk strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 15.IX.1947 r.²

Przewodniczący: (–) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (–) Szwarz por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 568-572.

- a. Winno być: „Dibrowa”.
 - b. Winno być: Oleszyce, Ulhówek.
 - c. Winno być: Cewkowie.
1. Iwan Bumbar urodził się 8 czerwca 1922 r.
 2. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 września 1947 r. prośbę o ulaskawienie wobec wszystkich skazanych na karę śmierci. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

138

Nr akt Sr. 101/47

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
 Rzeszów, dnia 10 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kicłyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) strz. Kluska Stanisław
- 3) strz. Grzebyk Franciszek — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Szwarca Zbigniewa oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Siomy Iwana s. Iwana i Ewy Jurenko, ur. 5.X.1921 r. w Opacie pow. Lubaczów, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wykształcenie 4 oddziały szk. powsz., z zawodu kowala, bez majątku, zam. w Opacie pow. Lubaczów, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, oskarżonego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dokr. z dn. 13 czerwca 1946 r.

o r z e k i :

Oskarżony Sioma Iwan s. Iwana

w i n i e n j e s t :

a) że od kwietnia 1945 r. do dnia aresztowania, tj. 31.VII.1947 r., na terenie pow. Sokal był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję strzelca w sotni „Ema”¹ i „Głuchego”² do listopada 1945 r. pod ps. „Sliwka”, a następnie

w sotni „Kalinowicza” funkcję RKM-isty, do chwili ujęcia go pod ps. „Suk” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA z bronią w ręku, wspólnie z innymi sprawcami, dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: w okresie żniw 1946 r. w m. Lichmany^a i na wiosnę 1947 r. w Miłkowie, strzelając do żołnierzy WP z broni palnej — czym popełnił przestępstwo z art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: kb „Mauser” z 25 nabojami, a następnie kbk rosyjski Nr 4625 z amunicją — czym popełnił przestępstwo z art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to

s k a z a ć :

Siomę Iwana s. Iwana

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dnia 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i 48 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a-b-c, jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 1 KKWP orzec przepadek kb rosyjskiego Nr 4625 na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przepadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W kwietniu 1945 r. na terenie pow. Sokal został zwerbowany do bandy UPA osk-ny Sioma Iwan i przydzielony następnie do sotni „Ema”. Tam otrzymał ps. „Śliwka” i karabin „Mauser” z 25 nabojami do niego. Po przejściu 3-miesięcznego wyszkolenia strzeleckiego i politycznego, został przeniesiony do sotni „Głuchego”. W jej szeregach na terenie USSR przebywał do jesieni 1945 r. W tym czasie, na rozkaz „Głuchego”, grupa 30-tu ludzi, w której był osk-ny Sioma, przedarła się przez granicę polsko-rosyjską w celu zameldowania się w kureniu „Żeleźniaka”^b. Przybywszy na teren Polski został wcielony do sotni „Kalinowicza”, gdzie nadano mu ps. „Suk” oraz polecono pełnić

funkcję RKM-isty. W listopadzie 1946 r. osk-ny brał udział w napadzie rabunkowym na m. Tarnogród, gdzie bandyci obrabowali aptekę, spółdzielnię i pocztę, zabierając lekarstwa, artykuły spożywcze i gotówkę nie ustalonej wysokości. W okresie żniw 1946 r. w m. Lichmany⁸, a następnie na wiosnę 1947 r. w Milkowie, brał udział w walkach z WP, w czasie których strzelał z posiadanej broni palnej do żołnierzy. Ponadto na terenie wsi Wietlin i Cetula dokonywał napadów rabunkowych zabierając żywność. Wreszcie, oprócz funkcji RKM-isty, był łącznikiem przynosząc pocztę bandy i pakiety do m. Manasterz. W dniu 31.VII.1947 r. został aresztowany w czasie akcji z bronią w ręku przez operujący oddział WBW.

Ustalenia powyższe oparte są na zeznaniach osk-nego złożonych w toku rozprawy oraz na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy (k. 3-4). W czasie rozprawy sądowej osk-ny Sioma przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i winy, wyjaśniając jak wyżej ustalono. Sąd uznał winę osk-nego za udowodnioną i ustaliwszy jako okoliczności obciążające: długi okres pobytu w bandzie, popełnienie przestępstw kolejno na terenie USRR i Rzeczypospolitej Polskiej, dokonywanie napadów rabunkowych, wreszcie ujęcie w czasie akcji z bronią w ręku — wymierzył mu odpowiednią karę. Okoliczności łagodzących nie dopatrył się Sąd w działalności osk-nego żadnych.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.
Ławnicy: (-) Kluska strz.
(-) Grzebyk strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 15.IX.1947 r.³

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Za zgodność: (-) Szwarec por.

CAW, WSGO, „W”, 3253/3/54, k. 575-576.

a. Winno być: Lisie Jamy.

b. Winno być: „Zalizińska”.

1. „Hłuchyj” — nazwisko nieznane — dowódca sotni wchodzącej w skład II Okręgu Wojennego UPA „Buh”.
2. „Em” (także ps. „Jewszan”) — Dmytro Petyl — dowódca sotni w kureniu „Hałajdy”, od maja 1944 r. dowódca tego kurenia. Ur. 1910 r. we wsi Hołe Rawskie pow. Rawa Ruska. Zginął w listopadzie 1944 r. we wsi Jastrzębica pow. Sokal w walce z wojskami NKWD.
3. Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 13 września 1947 r. prośbę Iwana Siomy o ułaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r. w Rzeszowie.

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Rzeszów, dnia 10 września 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie w składzie:

- 1) kpt. Kieltyka Ludwik — jako przewodniczący
- 2) strz. Kluska Stanisław
- 3) strz. Grzebyk Franciszek — jako ławnicy

w obecności prokuratora wojskowego mjr Prause Jana, obrońcy z urzędu por. Szwarca Zbigniewa oraz przy udziale protokolanta chor. Jacorzyńskiego Pawła, rozpoznawszy sprawę jawną w postępowaniu doraźnym

cyw. Wasija Mychajła s. Wasyla i Kseni Muc, ur. 1.IX.1923 r. w Rudkach¹ pow. Tomaszów Lubelski, narodowości ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wyksz. 3 oddz. szk. powsz., z zawodu rolnika, bez majątku, zam. w Rudkach pow. Tomaszów Lubelski, w wojsku nie służącego, bez odznaczeń, rzekomo nie karanego, osk-nego z art. 85 KKWP, z art. 1 § 1 i 3 i z art. 4 § 1 Dekr. z dn. 13 czerwca 1946 r.

o r z e k ł :

Osk-ny Wasij Mychajło s. Wasyla

w i n i e n j e s t :

a) że od sierpnia 1946 r. do dnia aresztowania, tj. 1.VII.1947 r., w Rudkach pow. Tomaszów Lubelski był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, usiłującej oderwać od Państwa Polskiego południowo-wschodnią część obszaru, pełniąc funkcję sekretarza w kuszczu lubyckim, a zarazem strzelca w SKW pod ps. „Mały” — czym popełnił przestępstwo z art. 85 KKWP;

b) że jako członek bandy UPA, wspólnie z innymi sprawcami, z bronią w ręku dopuścił się gwałtownego zamachu na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, a mianowicie: we wrześniu 1946 r. we wsi Kułajce i w marcu 1947 r. w Lubyczu, strzelając do żołnierzy WP z broni palnej — czym popełnił przestępstwo po myśli art. 1 § 1 i 3 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r.;

c) że w pod a) określonym czasie i miejscu posiadał bez zezwolenia władz broń palną i amunicję, a mianowicie: do września 1946 r. karabin rosyjski

z nabojami, do chwili ujęcia zaś automat PPSz z amunicją oraz od września 1946 r. do kwietnia 1947 r. rewolwer „Nagan” i od kwietnia 1947 r. do chwili aresztowania pistolet syst. „Walter” z nabojami — czym popełnił przestępstwo po myśli art. 4 § 1 Dekr. z dnia 13 czerwca 1946 r. i za to:

s k a z a ć :

Wasija Mychajła s. Wasyla

Za czyn opisany pod a), po myśli art. 85 KKWP, na karę śmierci.

Za czyn opisany pod b), po myśli art. 1 § 3 Dekr. z dn. 13.VI.1946 r., na karę śmierci.

Za czyn opisany pod c), po myśli art. 4 § 1 cyt. dekr., na karę śmierci.

Po myśli art. 46 § 1 i art. 48 § 1 KKWP orzec za czyny wymienione pod a), b), c), jako karę dodatkową, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa. Po myśli art. 48 § 3 KKWP orzec przepadek automatu PPSz Nr 459 i pistoletu syst. „Walter” Nr 249 na rzecz WUBP w Rzeszowie.

Po myśli art. 32 § 2 i art. 33 KKWP wymierzyć skazanemu łączną karę śmierci oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze wraz z przypadkiem całego mienia skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:

W sierpniu 1946 r. w Rudkach pow. Tomaszów Lubelski, został zwerbowany przez „Groma”^a do bandy UPA osk-ny Wasij Mychajło i przydzielony do bojówki SKW (Służba Kuszczowych Widdiliw) wchodzącej w skład kuszczu lubelskiego^b. Tam otrzymał ps. „Mały” i karabin rosyjski z amunicją. Po kilku dniach polecono mu pełnić funkcję sekretarza d-cy kuszczu lubyckiego ps. „Długi”^c. Na tym stanowisku sporządzał okresowe sprawozdania biorąc za źródła raporty stanicznych dotyczące informacji o ruchach WP. Przez okres jesieni 1946 r. brał udział w napadach rabunkowych z bronią w rękę na miejscowości: Rudka, Kowalce^d, Świecie, Majdan, Kniázic, Dęby, Tyniatyska, Lubyca i Hrebenne. Wyżej wymienione wsie należały do kuszczu lubyckiego. W tym czasie wymieniono mu karabin rosyjski na automat PPSz i rewolwer „Nagan” z amunicją. We wrześniu 1946 r. wspólnie z członkami SKW kuszczu lubyckiego dokonał gwałtownego zamachu na żołnierzy WP w m. Kułajce. Walka trwała 30 minut, a w czasie jej przebiegu osk-ny wystrzelił ok. 15 razy. W rezultacie miejscowość w/w została spalona przez bandytów. W styczniu i w lutym osk-ny brał udział w grabieży świń w m. Dęby, Kniázic i Świecie

oraz Lubyca. W marcu 1947 r. kuszcz lubycki i sotnia „Szuma” dokonały gwałtownego zamachu na jednostkę WP stacjonującą w Lubyczy. Walka trwała kilka godzin, a osk-ny wystrzelił ok. 15 razy w stronę WP. Następnie opisał dokładnie atak na miasteczko Lubyca (opis w kopercie Nr 26)⁶. W kwietniu 1947 r. osk-ny wymienił rewolwer „Nagan” na pistolet „Walter”. Od tej pory osk-ny ukrywał się w bunkrze aż do 1.VII.1947 r. W dniu tym kryjówka bandytów została okrążona przez funkcjonariuszy MO i UB. Wywiązała się walka, w czasie której zginął jeden milicjant. Na wezwanie ze strony organów bezpieczeństwa bandyci odpowiedzieli ogniem. Po wrzuceniu płonącej rakiety do bunkra osk-ny został poparzony i w stanie nieprzytomnym ujęty.

Powyższe ustalenia oparł Sąd na zeznaniach osk-nego złożonych w toku rozprawy oraz na dokumentach znajdujących się w aktach (k. 2, 4, 21-25 i 25). Osk-ny przyznał się do winy nie podając nic istotnego na swe usprawiedliwienie. Przy wymiarze kary nie dopatrywał się Sąd żadnych okoliczności łagodzących, a jako obciążające ustalił: popełnienie przestępstwa w bandzie, wykazanie wrogiego stanowiska wobec Państwa Polskiego, dokonywanie rabunków z niskich pobudek i ujęcie z bronią w rękę w czasie walki.

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt.

Ławnicy: (-) Kluska strz.
(-) Grzebyk strz.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 15 września 1947 r.⁴

Przewodniczący: (-) Kiełtyka kpt

Za zgodność: (-) Szwarz por.

CAW, WSGO, W”, 3253/3/54, k. 577-578.

- Winno być: „Hroma”. „Hrim” — nazwisko nieznanne — dowódca kuszcz lubyckiego.
 - Winno być: lubyckiego.
 - Winno być: „Dowhyj”
 - Winno być: Rudki, Kułajce.
 - Załącznika brak.
- Wg innych źródeł Michał Wasij urodził się we wsi Szmitków pow. Sokal (po 1944 r. — pow. Tomaszów Lubelski).
 - Prezydent Bolesław Bierut odrzucił 12 września 1947 r. prośbę Michała Wasija o ułaskawienie. Wyrok śmierci został wykonany 1 października 1947 r.

Michał Muzyka, ps. „Smich” (dok. 2).
Fot. wykonana w więzieniu. *Przekrój*,
nr 113 z 8-14 VI 1947 r.

Semko Hołowatyj, ps. „Liskowyj” (dok. 4).
Fot. wykonana w więzieniu. *Przekrój*,
nr 113 z 8-14 VI 1947 r.

Jan Marczak (dok. 6).
Fot. wykonana w więzieniu. *Przekrój*, nr 113

Rozalia Mińko, ps. „Małyna” (dok. 7).
Fot. wykonana w więzieniu. *Przekrój*,
nr 113 z 8-14 VI 1947 r.

РЕЗЮМЕ ДОКУМЕНТІВ

1

Дмитринин Петро, псевд. «Липа», син Миколи і Марти, нар. 25 липня 1922 р. в Суровиці Сяніцького повіту, стрілець сотні «Хріна», засуджений на смертну кару 14 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

2

Герман Теодор, псевд. «Чорний», син Францішка й Анни, нар. 17 лютого 1916 р. в Розтоці Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 14 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

Музика Михайло, псевд. «Сміх», син Лька і Єви, нар. 25 серпня 1922 р. в Котові Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 14 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

3

Дацько Михайло, син Марціна й Анни, нар. 24 жовтня 1923 р. в Станковій Ліського повіту, зв'язковий СКВ, засуджений на смертну кару 15 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

4

Головатий Семко, псевд. «Лісковий», син Олексі і Марії, нар. 8 серпня 1928 р. в Новому Селі Любачівського повіту, стрілець сотні «Калиновича», засуджений на смертну кару 15 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

5

Боднар Михайло, син Івана і Катерини, нар. 15 серпня 1925 р. в Завадці Ліського повіту, стрілець СКВ, засуджений на смертну кару 16 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

6

Марчак Іван, син Дмитра й Анастасії, нар. 22 жовтня 1917 р. в Манчестер (США), проживав у Жерниці Нижній Ліського повіту, стрілець СКВ, засуджений на смертну кару 16 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

7

Мінько Розалія, псевд. «Малина», дочка Йосифа й Анни, нар. 29 листопада 1924 р. в Станковій Ліського повіту, зв'язкова СКВ, засуджена на смертну кару 16 травня 1947 р. в Сяноці, страчена 22 травня 1947 р.

Васьків Йосиф, псевд. «Орел», син Миколи й Анни, нар. 8 жовтня 1926 р. в Буковці Ліського повіту, стрілець сотні «Біра», засуджений на смертну кару 16 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

Гирч Олександр, псевд. «Кучера», син Антона і Доротеї, нар. 8 серпня 1923 р. в Луковому Ліського повіту, стрілець сотні «Стаха», засуджений на смертну кару 17 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

Кош Іван, син Теодора і Єви, нар. 1 січня 1923 р. в Морохові Сяницького повіту, стрілець сотні «Стаха», засуджений на смертну кару 17 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

Ліщавський Станіслав, псевд. «Крутий», син Петра і Марії, нар. 13 березня 1913 р. в Ліщаві Долішній Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Ворона», засуджений на смертну кару 17 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

Ключко Дмитро, псевд. «Голуб», син Степана й Анни, нар. 1 жовтня 1927 р. в Ямній Горішній Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Ластівки», засуджений на смертну кару 19 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

Бобко Степан, псевд. «Ягода», син Івана й Анни, нар. 11 жовтня 1928 р. в Ямній Горішній Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), ройовий сотні «Ластівки», засуджений на смертну кару 19 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

Савка Степан, псевд. «Джміль», син Степана і Катерини, нар. 21 листопада 1925 р. в Ямній Горішній Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Ластівки», засуджений на смертну кару 19 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

Космовський Іван, псевд. «Корінь», син Теодора і Марії, нар. 15 травня 1926 р. у Війському Сяницького повіту, стрілець сотні «Ластівки», засуджений на смертну кару 19 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

Войцшовський Іван, син Івана і Марії, нар. 2 липня 1910 р. в Середньому Селі Ліського повіту, стрілець СКВ, засуджений на смертну кару 19 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

Соколик Михайло, син Івана й Анни, нар. 14 серпня 1900 р. в Середньому Селі Ліського повіту, стрілець СКВ, засуджений на смертну кару 19 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

15

Любимський Йосиф, псевд. «Гонт», син Онуфрія і Юстини, нар. 16 лютого 1921 р. в Завадці Сяніцького повіту, стрілець СКВ, засуджений на смертну кару 20 травня 1947 р. в Сяноці, страчений 22 травня 1947 р.

16

Бошкович Мирон, псевд. «Бистрий», син Володимира і Пелагії, нар. 4 квітня 1927 р. в Угнові Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), стрілець сотні «Крука», засуджений на смертну кару 3 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

17

Демкович Микола, син Івана і Катерини, нар. 18 липня 1922 р. в Добрій Шляхетській Сяніцького повіту, стрілець СКВ, засуджений на смертну кару 3 червня 1947 р. в Ряшеві і (за непідтвердженим джерелом інформації) того самого дня страчений.

Ібур Йосиф, син Івана і Марії, нар. 25 вересня 1924 р. в Добрій Шляхетській Сяніцького повіту, стрілець СКВ, засуджений на смертну кару 3 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 9 червня 1947 р.

Демкович Михайло, псевд. «Черемха», син Віктора і Гелени, нар. 18 липня 1922 р. в Добрій Шляхетській Сяніцького повіту, стрілець СКВ, засуджений на смертну кару 3 червня 1947 р. в Ряшеві і (за непідтвердженим джерелом інформації) того самого дня страчений.

18

Дмитришин Павло, псевд. «Нечай», син Івана й Анни, нар. 22 серпня 1923 р. в Заліській Волі Ярославського повіту, господарчий купця, засуджений на смертну кару 3 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

19

Іваницький Іван, псевд. «Крук», син Миколи і Юлії, нар. 12 липня 1926 р. в Руському Селі Перемиського повіту, санітар сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 3 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

20

Нога Олександр, псевд. «Вишня», син Іллі й Анастасії, нар. 8 березня 1906 р. в Гаях Ярославського повіту, господарчий куца, засуджений на смертну кару 3 червня 1947 р. в Ряшеві і (за непідтвердженим джерелом інформації) того самого дня страчений.

21

Шевчик Ярослав, псевд. «Береза», син Йосифа і Катерини, нар. 8 вересня 1927 р. у Війському Сянницького повіту, стрілець сотні «Бурлаки», засуджений на смертну кару 3 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

22

Бабяк Параскевія, псевд. «Оля», дочка Миколи і Марії, нар. 8 листопада 1927 р. в Заліській Волі Ярославського повіту, зв'язкова куца, засуджена на смертну кару 4 червня 1947 р. в Ряшеві, страчена 9 червня 1947 р.

23

Бамбурак Віктор, псевд. «Бас», син Теодора і Анни, нар. 16 листопада 1913 р. в Тростянці Добромиського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Ластівки», засуджений на смертну кару 4 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

24

Гарасим Олександр, псевд. «Карпо», «Влодко», син Дмитра і Катерини, нар. 30 березня 1915 р. в Заліській Волі Ярославського повіту, стрілець СКВ, засуджений на смертну кару 4 червня 1947 р. в Ряшеві, і того самого дня страчений.

25

Харидчак Петро, псевд. «Шпак», син Дмитра й Анни, нар. 15 квітня 1918 р. в Улочу Березівського повіту, стрілець сотні «Яра», «Громенка», «Бурлаки» і «Крилача», засуджений на смертну кару 6 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

26

Лешко Іван, псевд. «Богдан», син Теодора і Катерини, нар. 17 лютого 1921 р. в Брижаві Добромиського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець чоти «Чайки», засуджений на смертну кару 6 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

27

Налесник Степан, псевд. «Лис», син Івана і Марії, нар. 24 березня 1921 р. в Павлокомі Березівського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 6 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

28

Трухан Іван, син Онишка і Параскевії, нар. в 1926 р. в Ніновичах Ярославського повіту, стрілець сотні «Крука», засуджений на смертну кару 6 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Тиравський Михайло, син Степана і Катерини, нар. 22 жовтня 1922 р. в Брижаві Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), господарчий куца, засуджений на смертну кару 6 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Врошак Андрій, псевд. «Лис», син Теодора і Марії, нар. 15 жовтня 1913 р. в Тростянці Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Ластівки», господарчий куца, засуджений на смертну кару 6 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Вуйчик Теодор, син Івана і Катерини, нар. 2 березня 1913 р. в Маляві Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), господарчий куца, засуджений на смертну кару 6 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Вовк Йосиф, псевд. «Горошок», син Миколи і Христі, нар. 15 лютого 1918 р. в Угерцях Лиського повіту, стрілець СКВ, засуджений на смертну кару 7 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 9 червня 1947 р.

Гавриляк Іван, син Івана і Марії, нар. 11 листопада 1926 р. в Селиських Березівського повіту, кравець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 9 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Качмар Іван, псевд. «Береза», син Юліана і Марії, нар. 12 січня 1924 р. в Кобильниці Волоській Яворівського повіту (після 1944 р. – Любачівський), стрілець сотні «Яра», засуджений на смертну кару 9 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Ховавець Йосиф, псевд. «Канарок», син Миколи й Анни, нар. 20 червня 1923 р. в Тисовій Перемиського повіту, стрілець сотні «Бурлаки», засуджений на смертну кару 10 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Кордильяк Михайло, псевд. «Гавриляк», син Івана і Катерини, нар. 22 жовтня 1920 р. в Порубах Березівського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 10 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Мелех Петро, псевд. «Шпак», син Теодора і Марії, нар. 7 серпня 1926 р. в Заліській Волі Ярославського повіту, стрілець сотні «Крука», засуджений на смертну кару 10 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Пігух Йосиф, псевд. «Квітка», син Івана і Розалії, нар. 17 грудня 1923 р. в Сеньковій Волі Сяніцького повіту, стрілець сотні «Стаха», засуджений на смертну кару 10 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Домарадз Михайло, псевд. «Панас», син Григорія і Пелагії, нар. 2 січня 1925 р. в Жерниці Вишній Ліського повіту, стрілець сотні «Біра», засуджений на смертну кару 11 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Горак Галина, псевд. «Катя», дочка Миколи й Анни, нар. 31 січня 1925 р. в Затварниці Ліського повіту, господарча куца, засуджена на смертну кару 11 червня 1947 р. в Ряшеві, страчена 13 червня 1947 р.

Якубович Дмитро, псевд. «Зелений», син Григорія і Марії, нар. 15 червня 1920 р. в Хотинці Яворівського повіту (після 1944 р. – Ярославський), господарчий куца, засуджений на смертну кару 11 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Одивець Василь, псевд. «Оріх», син Якова і Параскевії, нар. 1 лютого 1912 р. в Яготині Полтавського повіту, від 1945 р. перебував у Ніновичах Ярославського повіту, чотовий сотні «Крука», засуджений на смертну кару 11 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Боднар Стефан, псевд. «Славко», син Івана й Анни, нар. 25 травня 1925 р. в Грушовичах Яворівського повіту (після 1944 р. – Ярославський), чотовий сотні «Крука», засуджений на смертну кару 11 червня 1947 р. у Ряшеві і того самого дня страчений.

Лучко Микола, псевд. «Сук», син Антона і Катерини, нар. 14 грудня 1914 р. в Буку Ліського повіту, стрілець сотні «Бродича», засуджений на смертну кару 13 червня 1947 р. в Ряшеві і того самого дня страчений.

Горечко Михайло, псевд. «Михайло», син Михайла і Марії, нар. 30 листопада 1923 р. в Торках Перемиського повіту, до 1947 р. проживав у Поздзячу, стрілець куца, засуджений на смертну кару 17 червня 1947 р., страчений 24 червня 1947 р.

Ківер Дмитро, псевд. «Чума́к», син Степана і Розалії, нар. 15 листопада 1924 р. в Гаях Ярославського повіту, стрілець сотні «Крука», засуджений на смертну кару 17 червня 1947 р. в Ряшеві. Найвищий військовий суд 19 липня 1947 р. скасував цей вирок і доручив Військовому судові Оперативної Групи «Вісла» повторно розглянути справу Ківера Дмитра «в іншому судейському складі». На другому засіданні суду, 5 вересня 1947 р., Ківер Дмитро був засуджений на 15 років ув'язнення.

Ольга Василь, псевд. «Василь», син Михайла і Катерини, нар. 12 лютого 1916 р. в Цестулі Ярославського повіту, помічник командира куца, засуджений на смертну кару 18 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 червня 1947 р.

Соляр Іван, псевд. «Стибій», син Антона і Софії, нар. 11 вересня 1925 р. в Ліщаві Горішній Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 18 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 червня 1947 р.

Стадницький Володимир, псевд. «Лісовик», син Олександра і Пелагії, нар. 22 грудня 1922 р. в Конюшій Перемиського повіту, зв'язковий куца «Вовчаренка», засуджений на 15 літ ув'язнення 18 червня 1947 р. в Ряшеві.

Пічко Василь, псевд. «Горіх», син Іллі й Анастасії, нар. 14 лютого 1925 р. в Губичах Добромільського повіту, зв'язковий куца «Вовчаренка», засуджений на смертну кару 18 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 червня 1947 р.

Процак Михайло, псевд. «Голуб», син Дмитра і Марії, нар. 7 червня 1928 р. в Війську Добромільського повіту, до 1947 р. проживав у Новосілках Дидинських Перемиського повіту, зв'язковий куца «Вовчаренка», засуджений на смертну кару 18 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 червня 1947 р.

Бак Михайло, псевд. «Крук», «Рибак», «Байда», син Йосифа і Марії, нар. 5 листопада 1908 р. у Володжу Березівського повіту, стрілець куца, засуджений на смертну кару 20 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 червня 1947 р.

Томашівський Степан, псевд. «Рисік», син Йосифа і Катерини, нар. 21 липня 1925 р. в Середниці Ліського повіту, спецкур'єр V-го району ОУН у надрайоні «Холодний Яр», засуджений на смертну кару 20 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 червня 1947 р.

Бурхала Микола, псевд. «Кривонос», син Семена і Марії, нар. 15 березня 1918 р. в П'ятковій Руській Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), господарчий куца, засуджений на смертну кару 25 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 липня 1947 р.

Суп Володимир, псевд. «Бистрий», син Івана і Софії, нар. 10 грудня 1921 р. в П'ятковій Руській Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), господарчий куца, засуджений на смертну кару 25 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 липня 1947 р.

Козьоринський Петро, псевд. «Лоза», син Михайла і Марії, нар. 14 квітня 1923 р. в Станіславчику Перемиського повіту, стрілець сотні «Бурлаки», засуджений на смертну кару 25 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 2 липня 1947 р.

Борсук Ігнатій, псевд. «Лис», син Якова і Розалії, нар. 23 березня 1921 р. у Вільшаниці Ліського повіту, помічник господарчого куца, засуджений на смертну кару 26 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 липня 1947 р.

Ковальчик Юліан, псевд. «Дружба», син Миколи й Анни, нар. 27 грудня 1926 р. в Маляві Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Яра» і «Крилача», засуджений на смертну кару 26 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 2 липня 1947 р.

Рапач Михайло, псевд. «Дубенко», син Теодора і Катерини, нар. 22 липня 1925 р. в Липі Турчанського повіту, до 1946 р. перебував у Стефковій Ліського повіту, стрілець сотні «Ластівки», засуджений на смертну кару 26 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 2 липня 1947 р.

Олеярчик Володимир, псевд. «Тріска», син Івана й Анни, нар. 15 травня 1927 р. в Ропенці Ліського повіту, стрілець сотні «Ластівки», засуджений на смертну кару 26 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 2 липня 1947 р. (за іншим джерелом – 25 липня 1947 р.).

Гатала Йосиф, псевд. «Калина», син Степана і Терези, нар. 10 травня 1927 р. в Монастирцю Ліського повіту, спецкур'єр V-го району, надрайону

«Холодний Яр», засуджений на смертну кару 26 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 2 липня 1947 р.

Цьвек Іван, псевд. «Квітка», син Григорія і Анни, нар. 27 грудня 1929 р. в Аксманичах Перемиського повіту, стрілець охорони «Соловєя», командира кур'єрської групи II-го району, надрайону «Холодний Яр», засуджений на смертну кару 26 червня 1947 р. в Ряшеві, помилуваний 15 липня 1947 р. (кару замінено на 10 років ув'язнення).

55

Дзівик Володимир, псевд. «Дзьобенко», син Миколи і Теклі, нар. 10 серпня 1927 р. в Жогатині Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 27 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 2 липня 1947 р.

56

Сич Михайло, псевд. «Сірко», син Андрія і Анни, нар. 23 жовтня 1927 р. в Онишках Любачівського повіту, стрілець сотні «Калиновича», засуджений на смертну кару 27 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 2 липня 1947 р.

57

Ядчишин Ярослав, псевд. «Шрам», син Василя і Юлії, нар. 25 березня 1928 р. в Семушовій Сяницького повіту, стрілець сотні «Крилача», засуджений на смертну кару 28 червня 1947 р. в Ряшеві, страчений 8 липня 1947 р.

58

Добош Гриць, псевд. «Лоза», син Михайла і Йоаськи, нар. 1 травня 1927 р. в Раковій Сяницького повіту, стрілець сотні «Крилача», засуджений на смертну кару 2 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 8 липня 1947 р.

Липник Лько, псевд. «Завзятий», «Дуб», син Івана і Марії, нар. 3 серпня 1927 р. в Пашовій Ліського повіту, стрілець сотні «Крилача», засуджений на смертну кару 2 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 8 липня 1947 р.

59

Каламай Микола, псевд. «Громовий», син Степана й Анни, нар. 9 грудня 1922 р. у Вербиці Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), зв'язковий Вербицького куца, засуджений на смертну кару 2 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 8 липня 1947 р.

60

Терефенко Степан, псевд. «Рак», син Михайла і Марії, нар. 19 серпня 1928 р. в Пашовій Ліського повіту, стрілець сотні «Крилача», засуджений на смертну кару 2 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

Гук Василь, псевд. «Гард», син Йосифа і Теклі, нар. 22 лютого 1913 р. в Дрогобичу, після 1945 р. проживав у Верхраті Любачівського повіту, стрілець сотні «Шума», засуджений на смертну кару 3 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 8 липня 1947 р.

Красник Григорій, псевд. «Дубовий», син Івана і Катерини, нар. 13 липня 1923 р. в Подемщині Любачівського повіту, стрілець сотні «Шума» і «Біра», засуджений на смертну кару 3 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 8 липня 1947 р.

Івахів Володимир, псевд. «Ворона», син Михайла й Анни, нар. 7 квітня 1928 р. в Коровиці Любачівського повіту, до 1946 р. проживав у Купічволі Жовківського повіту, стрілець сотні «Перемоги», пізніше «Чауса», засуджений на смертну кару 4 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 8 липня 1947 р.

Кітор Василь, псевд. «Старий», син Йосифа і Теклі, нар. 3 травня 1912 р. в Ульгівку Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), стрілець СКВ, засуджений на смертну кару 4 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 8 липня 1947 р.

Левницький Михайло, псевд. «Веселий», син Михайла й Анни, нар. 17 серпня 1917 р. в Тисовій Перемиського повіту, стрілець сотні «Ластівки», засуджений на смертну кару 4 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 8 липня 1947 р.

Петрицький Микола, псевд. «Ясень», син Йосифа і Юстини, нар. 1922 р. в Бориславці Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Ластівки», засуджений на смертну кару 4 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 8 липня 1947 р.

Пістун Володимир, син Павла і Теклі, нар. 24 вересня 1925 р. в Ульгівку Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), стрілець куца, засуджений на смертну кару 4 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 8 липня 1947 р.

Гуменний Степан, псевд. «Кома», син Дмитра й Анни, нар. 23 грудня 1918 р. в Гребенному Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), стрілець Любичького куца, засуджений на смертну кару 8 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 липня 1947 р.

Лісік Михайло, псевд. «Сосновий», син Петра і Єви, нар. 5 жовтня 1922 р. у Вилевій Ярославського повіту, стрілець сотні «Яра», засуджений на смертну кару 8 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 липня 1947 р.

Васеліна Михайло, псевд. «Чумак», син Іллі і Катерини, нар. 23 лютого 1926 р., (за іншим джерелом – 23 лютого 1920 р.), в Мостах Малих Томашівського повіту, стрілець Любицького куца, страчений 15 липня 1947 р. в Ряшеві.

Кібала Степан, псевд. «Прут», син Михайла і Софії, нар. 22 грудня 1928 р. в Улочу Березівського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 9 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 липня 1947 р.

Смичківський Ярослав, псевд. «Книш», син Івана й Анни, нар. 5 червня 1922 р. в Павлокомі Березівського повіту, після 1945 р. проживав у Порубах, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 9 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 липня 1947 р.

Бурда Володимир, псевд. «Гудзик», син Івана й Анни, нар. 16 грудня 1926 р. в Рибному Ліського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 9 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 липня 1947 р.

Туцький Любомир, псевд. «Тарас», син Петра і Вікторії, нар. 16 лютого 1929 р. в Порубах Березівського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 9 липня 1947 р. в Ряшеві, помилуваний 16 липня 1947 р. (кару замінено на 15 років ув'язнення).

Кубрак Володимир, псевд. «Грушка», син Данька й Анастасії, нар. 6 березня 1913 р. в Липі Добромиського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 9 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 липня 1947 р.

Козак Дмитро, псевд. «Луг», син Василя й Анни, нар. 8 грудня 1923 р. у Вербиці Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), стрілець сотні «Тучі», засуджений на смертну кару 9 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 липня 1947 р.

Стех Микола, псевд. «Чорний», син Григорія і Катерини, нар. 5 березня 1923 р. у Вербиці Рава-Руського пов., стрілець сотні «Тучі», засуджений на довічне ув'язнення 9 липня 1947 р. в Ряшеві.

Дякон Микола, псевд. «Бойдур», син Йосифа і Розалії, нар. 17 грудня 1924 р. в Раковій Сянницького повіту, стрілець сотні «Бурлаки», засуджений на смертну кару 11 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

Гамуляк Іван, псевд. «Журавель», син Григорія і Марії, нар. 24 квітня 1927 р. в Раковій Сянницького повіту, стрілець сотні «Бурлаки», засуджений на смертну кару 11 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

72

Гордій Стефан, псевд. «Меч», син Теодора і Катерини, нар. 5 січня 1923 р. в Новому Селі Любачівського повіту, стрілець сотні «Тучі», засуджений на довічне ув'язнення 11 липня 1947 р. в Ряшеві.

Онишко Степан, псевд. «Груша», син Василя і Катерини, нар. 28 жовтня 1921 р. в Дахнові Любачівського повіту, стрілець сотні «Тучі», засуджений на смертну кару 11 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

Каламай Микола псевд. «Моряк», син Михайла і Юлії, нар. 15 жовтня 1929 р. у Вербиці Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), стрілець сотні «Тучі», засуджений на довічне ув'язнення 11 липня 1947 р. в Ряшеві.

73

Невинський Михайло (за іншим джерелом – Нивинський), псевд. «Когут», син Данила і Катерини, нар. 20 квітня 1922 р. в Липі Добромильського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець СКВ, пізніше сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 12 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

74

Полівка Василь, псевд. «Касян», син Миколи й Катерини, нар. 1 січня 1927 р. (за іншим джерелом – 26 січня 1927 р.) в Терці Лиського повіту, до 1947 р. проживав у Буку Лиського повіту, стрілець сотні «Орленка», засуджений на смертну кару 12 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

75

Бурницький Іван, псевд. «Рів», син Івана й Анни, нар. 14 березня 1926 р. в Кречковій Перемиського повіту, стрілець куца «Дуба», пізніше сотні «Бурлаки», засуджений на смертну кару 15 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

76

Радощ Михайло, псевд. «Острий», син Івана і Марії, нар. 26 січня 1924 р. в Жерниці Вижній Лиського повіту, стрілець сотні «Біра», засуджений на смертну кару 15 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 29 липня 1947 р.

77

Святий Петро (за іншим джерелом Свентий), псевд. «Мороз», син Йосифа і Марії, нар. 27 березня 1922 р. в Конюшій Перемиського

повіту, стрілець сотні «Ластівки», засуджений на смертну кару 15 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

78

Лесків Григорій, псевд. «Морозенко», син Івана і Катерини, нар. 3 квітня 1921 р. в Горайці Любачівського повіту, стрілець сотні «Шума», засуджений на смертну кару 16 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

Стасік Стефан, псевд. «Шумовий», син Івана й Анастасії, нар. 1 вересня 1911 р. в Горайці Любачівського повіту, стрілець сотні «Біса» і «Шума», засуджений на 15 років ув'язнення 16 липня 1947 р. в Ряшеві.

79

Мінда Михайло, псевд. «Мак», син Миколи й Анни, нар. 5 червня 1929 р. в Пашовій Ліського повіту, стрілець сотні «Крилача», засуджений на смертну кару 16 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

80

Дмитрів Станіслав (за іншим джерелом – Дмитрух), псевд. «Дорош», син Івана й Анни, нар. 21 квітня 1920 р. в Коровиці Любачівського повіту, стрілець сотні «Чауса», засуджений на смертну кару 17 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

Жолудок Володимир, псевд. «Борис», син Ілька, нар. в 1923 р., в Журавцях Томашівського повіту, стрілець сотні «Чауса», засуджений на смертну кару 17 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 24 липня 1947 р.

81

Пельчарський Іван, псевд. «Нів», син Петра і Пелагії, нар. 8 жовтня 1928 р. в Улочу Березівського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на 10 років ув'язнення 25 липня 1947 р. в Ряшеві.

Бучковський Павло, псевд. «Бак», син Миколи й Анни, нар. 5 січня 1921 р. в Лодинці Горішній Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 25 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 29 липня 1947 р.

Сурувка Мирон, псевд. «Сливка», син Володимира і Марії, нар. 19 квітня 1928 р. в Ясенові Березівського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на 12 років ув'язнення 25 липня 1947 р. в Ряшеві.

Глишик Степан, псевд. «Могила», син Петра і Катерини, нар. 1 вересня 1922 р. в Нетребці Перемиського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на 10 років ув'язнення 25 липня 1947 р. в Ряшеві.

Госєчко Іван, псевд. «Вільха», син. Войцеха й Анни, нар. 15 вересня 1929 р. в Грушівці Березівського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на 15 років ув'язнення 25 липня 1947 р. в Ряшеві.

Мніх Микола, псевд. «Кирило», син Михайла й Анни, нар. 1 травня 1927 р. в Улючу Березівського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 25 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 29 липня 1947 р.

82

Солтис Павло, псевд. «Чумак», син Григорія і Катерини, нар. 25 травня 1922 р. в Ператині Радеківського повіту, стрілець сотні «Штиля» і «Шума», засуджений на смертну кару 25 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 29 липня 1947 р.

Купецький Павльо, псевд. «Олень», син Андрія і Катерини, нар. 11 січня 1926 р. в Оплитній Жовківського повіту, стрілець сотні «Штиля» і «Шума», засуджений на смертну кару 25 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 29 липня 1947 р.

Басалик Ярослав, псевд. «Соловей», син Григорія і Ксені, нар. 25 квітня 1927 р. в Торках Радеківського повіту, стрілець сотні «Штиля» і «Шума», засуджений на смертну кару 25 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 29 липня 1947 р.

83

Чернопіський Іван, псевд. «Вільчур», син Дмитра і Ксені, нар. 12 травня 1924 р. в Лавриківцях Зборівського повіту, стрілець сотні «Нечая» і «Бурлаки», засуджений на смертну кару 29 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р.

Цвян Михайло, псевд. «Франк», син Степана й Анастасії, нар. 6 листопада 1924 р. в Брижаві Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Яра», пізніше «Крилача» і «Бурлаки», засуджений на смертну кару 29 липня 1947 р. в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р.

Козак Степан, псевд. «Левко» (за іншим джерелом – «Лелека»), син Йосифа і Параскевії, нар. 31 грудня 1923 р. у Вапівцях Перемиського повіту, стрілець СКВ, пізніше санітар сотні «Бурлаки», засуджений на смертну кару 29 липня в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р. (за іншим джерелом – 27 серпня 1947 р.).

Даровський Степан, псевд. «Чижик», син Петра і Пелагії, нар. 28 квітня 1928 р. в Корманичах Перемиського повіту, стрілець сотні «Бурлаки», засуджений на 15 років ув'язнення 29 липня 1947 р. в Ряшеві.

Мороз Михайло, псевд. «Сорока», син Миколи й Анелі, нар. 28 лютого 1929 р. в Княжичах Перемиського повіту, стрілець сотні «Бурлаки», засуджений на 15 років ув'язнення 29 липня 1947 р. в Ряшеві.

84

Целник Михайло, псевд. «Олег», син Володимира та Анни, нар. 16 жовтня 1925 р. в Яворнику Руському Добромільського повіту (після

1944 р. Перемиський), стрілець СКВ, пізніше сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 7 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 14 жовтня 1947 р.

85

Влашинович Микола, псевд. «Довбуш», «Соловей», син Онуфрія й Анни, нар. 22 грудня 1922 р. в Корнях Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), стрілець сотні «Жука», засуджений на смертну кару 7 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 14 жовтня 1947 р.

86

Піряк Марія, псевд. «Марійка», дочка Михайла і Марії, нар. 5 травня 1926 р. в Бандрові Народному Ліського повіту, санітарка і куховарка в підпільних шпиталях надрайону «Бескид», засуджена на смертну кару 8 серпня 1947 р. в Ряшеві, помилувана 13 серпня 1947 р. (кару замінено на 15 років ув'язнення).

87

Попіловський Павло, псевд. «Іскра», син Михайла і Стефанії, нар. 7 лютого 1927 р. (за іншим джерелом – 7 листопада 1927 р.) в Буховичах Мостиського повіту, стрілець сотні «Бриля», засуджений на смертну кару 11 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р.

88

Равський Іван, псевд. «Ротмір», син Григорія і Єви, нар. 27 лютого 1917 р. в Люблінці Старому Любачівського повіту, стрілець сотні «Шума», пізніше ройовий сотні «Калиновича», засуджений на смертну кару 11 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р.

Салик Василь, псевд. «Савур», син Миколи і Катерини, нар. 2 лютого 1922 р. в Люблінці Старому Любачівського повіту, стрілець сотні «Шума», пізніше сотні «Калиновича», засуджений на смертну кару 11 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р.

89

Тхір Йосиф, псевд. «Арказ», син Івана і Марії, нар. 1 квітня 1907 р. в Явірнику Руському Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець БСБ, засуджений на смертну кару 11 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 10 вересня 1947 р.

Василик Микола, псевд. «Шпаценко», син Івана і Катерини, нар. 23 лютого 1928 р. в Ростоці Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Зруба» і «Громенка», засуджений на смертну кару 11 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 10 вересня 1947 р.

Коцаба Андрій, псевд. «Прут», син Йосифа і Катерини, нар. 28 серпня 1927 р. в Залужу Сяницького повіту, спецкур'єр куца, пізніше стрілець сотні «Громенка», засуджений на 10 років ув'язнення 11 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Ясенко Леонтій, псевд. «Шум», син Теодора і Пелагії, нар. 15 жовтня 1921 р. в Монятичах Грубешівського повіту, стрілець сотні «Кракки» й «Яра», засуджений на смертну кару 12 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р.

Сосновський Володимир, псевд. «Граб», син Станіслава і Катерини, нар. 3 квітня 1923 р. в Липі Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемишльський), стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 12 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р.

Сид Василь, псевд. «Сук», «Сніп», син Степана і Єви, нар. 13 березня 1922 р. в Новому Селі Любачівського повіту, стрілець сотні «Шума» і «Тучі», засуджений на смертну кару 12 серпня 1947 р. в Ряшеві (брак інформації про дату виконання вироку).

Вахняк Олександр, псевд. «Лісовик», син Владислава і Марії (за іншим джерелом – син Степана і Пелагії), нар. 16 вересня 1924 р. в Перемишлі, стрілець сотні «Бурлаки», засуджений на смертну кару 12 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р.

Сикала Іван, псевд. «Орлик», син Йосифа і Марії, нар. 2 лютого 1920 р. в Хожові Ярославського повіту, політвиховник куща «Байди», засуджений на смертну кару 13 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 10 вересня 1947 р.

Войтович Микола, псевд. «Білий», син Андрія і Єви, нар. 17 травня 1919 р. (за іншим джерелом – 15 лютого 1918 р.) в Гільчу Сокальського повіту (після 1944 р. – Грубешівський), проживав у Жнятині, станичний, засуджений на смертну кару 13 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р.

Кордуцель Петро, псевд. «Береза», «Луговий», син Юрія і Анастасії, нар. 8 червня 1929 р. в Горайцю Любачівського повіту, стрілець куща «Дуба», пізніше сотні «Тучі», засуджений на смертну кару 14 серпня 1947 р., помилувааний 19 серпня 1947 р. (кару замінено на 15 років ув'язнення).

Макушка Іван, псевд. «Мачуга», син Ілька й Анни, нар. 30 червня 1913 р. (за іншим джерелом – 20 червня 1913 р.), в Жукові Любачівського повіту, стрілець сотні «Тучі», засуджений на смертну кару 19 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р.

Возниця Павло, псевд. «Максим», син Івана і Марії, нар. 2 квітня 1919 р. в Загочеві Ліського повіту, куховар сотні «Біра», засуджений на смертну кару 14 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 10 вересня 1947 р.

Роман Йосиф, псевд. «Чупир», син Дмитра й Анастасії, нар. 29 січня 1927 р. (за іншим джерелом – 28 січня 1924 р.) в Явірнику Руському Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Яра» і «Крилача», засуджений на смертну кару 19 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 26 серпня 1947 р.

Ксьондзик Іван, псевд. «Чорноморець», син Григорія і Параскевії, нар. 24 березня 1920 р. в Ульгівку Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), політвиховник в кущі «Фірмана», засуджений на смертну кару 20 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 11 вересня 1947 р.

Мазур Григорій, псевд. «Рій», «Дзвін», син Йосифа й Анелі, нар. 22 жовтня 1924 р. в Шутовій Яворівського повіту, проживав у Ніновичах Ярославського повіту, стрілець сотні «Сухороба» і «Бриля», засуджений на смертну кару 25 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 11 вересня 1947 р.

Муц Йосиф, псевд. «Смерека», син Теодора і Ксені, нар. 16 жовтня 1911 р. в Рудках Рава-Руського повіту, проживав у Тенетиськах Томашівського повіту, харчовий Любицького куща, засуджений на смертну кару 26 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 11 вересня 1947 р.

Онишкевич Йосиф, псевд. «Мартиняк», син Івана і Параскевії, нар. 16 лютого 1908 р. в Любичі-Князях Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), бухгалтер Любицького куща, засуджений на довічне ув'язнення 26 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Тхір Михайло, псевд. «Скала», син Миколи і Параскевії, нар. 11 жовтня 1926 р. в Пулавах Сянницького повіту, стрілець сотні «Хріна», засуджений на смертну кару 26 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

Солтис Андрій, псевд. «Свист», син Івана і Марти, нар. 22 квітня 1918 р. у Сеньковій Волі Сянницького повіту, стрілець СКВ, засуджений на 12 років ув'язнення 26 серпня 1947 р. в Ряшеві.

104

Зельонка Павло, псевд. «Сирий», син Михайла і Марії, нар. 29 червня 1924 р. в Добрій Ярославського повіту, стрілець куца «Граба», пізніше сотні «Яра» і «Шума», засуджений на смертну кару 26 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 10 вересня 1947 р.

105

Швед Іван, псевд. «Довгий», син Івана і Марії, нар. 20 листопада 1921 р. в Любичі Королівській Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), командир Любичького куца, засуджений на смертну кару 27 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 вересня 1947 р.

106

Куземчак Микола, псевд. «Сірко», син Михайла і Юлії, нар. 20 грудня 1915 р. в Березці Ліського повіту, стрілець охорони провідника III-го району, надрайону «Бескид», пізніше спецкур'єр, харчовий куца, стрілець сотні «Хріна», засуджений на смертну кару 28 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 вересня 1947 р.

107

Біль Роман, псевд. «Бідота», син Івана і Марії, нар. 8 серпня 1927 р. в Брусні Любачівського повіту, проживав у Горайці, стрілець сотні «Балая» і «Гучі», засуджений на смертну кару 29 серпня 1947 р. в Ряшеві, страчений 11 вересня 1947 р.

108

Млодовець Григорій, псевд. «Кіс», син Михайла й Агафії, нар. 1 жовтня 1922 р. (за іншим джерелом – 1 січня 1922 р.) в Брусні Новому Любачівського повіту, стрілець сотні «Бойка» і «Шума», засуджений на смертну кару 3 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 17 жовтня 1947 р.

Кльімко Іван, псевд. «Сагайдачний», «Сагайдака», син Михайла і Марії, нар. 27 квітня 1927 р. в Ніновичах Ярославського повіту, стрілець сотні «Яра» і «Шума», засуджений на смертну кару 3 вересня 1947 р. в Ряшеві, помилований 4 жовтня 1947 р. (кару замінено на 15 років ув'язнення).

109

Охрим Йосиф (за іншим джерелом – Охрім), псевд. «Білий», «Соловей», син Сафата і Марії, нар. 15 березня 1920 р. в Лівчу Сокальського повіту (після 1944 р. – Грубешівський), стрілець сотні «Чауса» і «Дуди», засуджений на смертну кару 3 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р. (за іншим джерелом – 14 жовтня 1947 р.)

Савка Іван, псевд. «Ялиця», «Сикора» (за іншим джерелом також – «Сміхун»), син Михайла й Анни, нар. 21 квітня 1927 р. (за іншим джерелом – 12 квітня 1927 р.) в Грозьовій Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Ластівки» і «Бурлаки», засуджений на смертну кару 4 вересня 1947 р. в Ряшеві, помилуваний 20 вересня 1947 р. (кару замінено на довічне ув'язнення).

Кулик Іван, псевд. «Грім», син Флоріана і Юстини, нар. 28 січня 1925 р. (за іншим джерелом – 28 вересня 1923 р.) в Грозьовій Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Ластівки», засуджений на смертну кару 4 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 11 вересня 1947 р.

111

Стефанюк Іван, псевд. «Меч», син Івана і Катерини, нар. 12 січня 1921 р. у Вербіжу Ярославського повіту, стрілець сотні «Лиса» пізніше секретар куща, засуджений на смертну кару 4 вересня 1947 р. в Ряшеві (брак інформації про дату виконання вироку).

112

Жолинський Микола, псевд. «Богдан», син Михайла і Катерини, нар. 5 травня 1927 р. в Батичах Перемиського повіту, стрілець сотні «Яра» і «Шума», засуджений на смертну кару 4 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 11 вересня 1947 р.

113

Банах Василь, псевд. «Береза», син Григорія і Марії, нар. 12 лютого 1919 р. у Васильові Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), політвиховник III-го району, надрайону «Линман», засуджений на смертну кару 5 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 вересня 1947 р.

114

Гриців Михайло, псевд. «Щиголь», син Василя й Анелі, нар. 4 лютого 1928 р. в Жабчу Мурованому Грубешівського повіту, стрілець сотні «Громового», пізніше БСБ «Дуба» і «Володі», засуджений на смертну кару 5 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 вересня 1947 р.

115

Гватейко Володимир, псевд. «Зорян», син Василя і Юлії, нар. 11 вересня 1928 р. в Піддубцях Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), стрілець сотні «Крука» і «Шума», засуджений на смертну кару 5 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 вересня 1947 р.

Кухар Степан, псевд. «Арсен», син Григорія і Анастасії, нар. 10 травня 1905 р. (за іншим джерелом – 10 травня 1909 р.) в Липі Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 5 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 11 вересня 1947 р.

117

Курасевич Михайло, псевд. «Чорноморець», син Костянтина і Катерини, нар. 7 жовтня 1928 р. (за іншим джерелом – 27 жовтня 1928 р.) в Руському Селі Перемиського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 5 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

118

Москаль Михайло, псевд. «Дунай», син Антона і Марії, нар. 17 листопада 1923 р. у Великополлю Сяницького повіту, стрілець сотні «Стаха» і «Хріна», засуджений на смертну кару 5 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 11 вересня 1947 р.

119

Глубіш Андрій, псевд. «Бусько», син Андрія і Марії, нар. 9 грудня 1925 р. в Маковиську Ярославського повіту, стрілець сотні «Яра» і «Шума», засуджений на смертну кару 6 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 вересня 1947 р.

120

Дудич Іван, псевд. «Гусак», син Василя і Марії, нар. 11 червня 1926 р. в Пятковій Добромільського повіту (після 1944 р. – Перемиський), стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 9 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

121

Кравецький Василь (за іншим джерелом – Кравець), псевд. «Соловей», син Миколи і Марії, нар. 29 грудня 1929 р. в Яблоніці Руській Березівського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 8 вересня 1947 р. в Ряшеві, помилуваний 10 вересня 1947 р. (кару замінено на 15 років ув'язнення).

122

Пудлик Андрій, псевд. «Бистрий», син Григорія і Юлії, нар. 22 травня 1927 р. в Лубній Короснянського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 8 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 вересня 1947 р.

123

Тхорик Петро, псевд. «Горобець», син Михайла і Пелагії, нар. 16 січня 1921 р. в Жерниці Вижній Лиського повіту, стрілець сотні «Біра», засуджений на смертну кару 8 вересня 1947 року в Ряшеві, страчений 15 вересня 1947 року.

124

Бойко Михайло, псевд. «Комар», син Михайла і Катерини, нар. 19 грудня 1926 р. в Жабчому Грубешівського повіту, стрілець сотні «Громова», пізніше БСБ «Дуба» і «Володі», засуджений на смертну кару 9 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

125

Черніга Францішек, псевд. «Лев», син Івана й Антоніни, нар. 14 жовтня 1928 р. в Ольшаниці Лиського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 9 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

126

Добрянський Антін, псевд. «Канарка», син Ілька і Марії, нар. 5 серпня 1924 р. в Луковому Лиського повіту, стрілець сотні «Стаха», засуджений на смертну кару 9 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

127

Гадовський Василь, псевд. «33/16», син Максима і Дарії, нар. 22 січня 1915 р. в Корчмині Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), редактор підпільного видавництва «Перемога» і журналу «Інформативні вісті», засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

128

Іванисик Богдан, псевд. «Богдан», син Андрія і Параскевії, нар. 8 серпня 1928 р. в Луковому Лиського повіту, стрілець сотні «Хріна», ув'язнений 11 серпня 1947 р., засуджений на смертну кару 9 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

129

Полівка Михайло, псевд. «Голуб», «Зорян», син Михайла і Фенни, нар. 22 листопада 1922 р. в Сеньковій Волі Сяницького повіту, стрілець БСБ «Сорокатога», пізніше «Змагуна», засуджений на смертну кару 9 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 вересня 1947 р.

130

Рудавський Андрій, псевд. «Іж», син Теодора й Анни, нар. 26 січня 1926 р. в Павлокомі Березівського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 9 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 15 вересня 1947 р.

131

Барник Іван, псевд. «Човен», син Анни, нар. 3 березня 1924 р. в Горянці Лиського повіту, до 1947 р. проживав у Залужу, стрілець сотні «Стаха», засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

132

Бревка Василь, псевд. «Кавка», син Григорія і Федори, нар. 8 серпня 1915 р. в Лубній Березівського повіту, стрілець сотні «Громенка», засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

133

Кормош Микола, псевд. «Блиск», «Лис», син Йосифа й Анни, нар. 9 листопада 1913 р. у Ваньковій Лиського повіту, стрілець сотні «Громенка», пізніше командир куца, засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 14 жовтня 1947 р.

134

Курило Максим, псевд. «Крутий», син Івана й Анни, нар. 20 жовтня 1925 р. в Жукові Любачівського повіту, політвиховник сотні «Шума», засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

135

Муц Іван, псевд. «Кривonos», син Василя і Марії, нар. 23 березня 1913 р. в Рудках Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), харчовий Любичького куца, засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 14 жовтня 1947 р.

136

Омеля Володимир, псевд. «Олень», син Василя і Параскевії, нар. 10 квітня 1925 р. у Вільці Вербицькій Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), стрілець сотні «Шума» і «Біса», засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

137

Сярчинський Дмитро, псевд. «Савич», син Михайла і Параскевії, нар. 6 жовтня 1906 р. в Угнові Рава-Руського повіту (після 1944 р.

– Томашівський), стрілець сотні «Шума», засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

Бумбар Іван, псевд. «Граб», син Андрія й Анастасії, нар. 8 червня 1922 р. в Горайці Любачівського повіту, стрілець сотні «Шума» і «Калиновича», засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

Кулешко Павло, псевд. «Діброва», син Івана і Теодозії, нар. 3 грудня 1926 р. в Річиці Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), стрілець сотні «Шума», засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

Усьєвич Лько, псевд. «Явір», син Михайла і Пелагії, нар. 10 листопада 1926 р. в Коростові, проживав у Річиці Томашівського повіту, стрілець сотні «Шума», засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

Зінко Микола, псевд. «Пізний», син Михайла й Анастасії, нар. 24 квітня 1920 р. в Річках Рава-Руського повіту, проживав у Корнях Томашівського повіту, стрілець сотні «Шума», засуджений на довічне ув'язнення 10 вересня 1947 р. в Ряшеві.

138

Сьома Іван, псевд. «Сливка», «Сук», син Івана і Єви, нар. 5 жовтня 1921 р. в Опаці Любачівського повіту, стрілець сотні «Ема» і «Калиновича», засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

139

Васій Михайло, псевд. «Малий», син Василя й Ксені, нар. 1 вересня 1923 р. в Рудках Рава-Руського повіту (після 1944 р. – Томашівський), стрілець СКВ і секретар Любичького куца, засуджений на смертну кару 10 вересня 1947 р. в Ряшеві, страчений 1 жовтня 1947 р.

Paraskewia Babiak, ps. „Ola” (dok. 22).
Fot. Archiwum Ukraińskie

Stefan Kibala, ps. „Prut” (dok. 69).
Fot. Archiwum Ukraińskie

Piotr Koziorński, ps. „Łoza” (dok. 51).
Fot. Archiwum Ukraińskie

Dymitr Kozak, ps. „Łuh” (dok. 70).
Fot. Archiwum Ukraińskie

ABSTRACTS OF THE DOCUMENTS

1

Petro Dmytryshyn, pseud. „Lypa”, son of Mykola and Marta, b. July 25, 1922, in Surovytsia, Sianik county, soldier in company commanded by „Khrin”, sentenced to death May 14, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

2

Teodor Herman, pseud. „Chomyi”, son of Franciszek and Anna, b. February 17, 1916, in Roztoka, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death May 14, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

Mykhailo Muzyka, pseud. „Smikh”, son of Il'ko and Yeva, b. August 25, 1922, in Kotiv, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death May 14, 1947, executed May 22, 1947.

3

Mykhailo Dats'ko, son of Marcin and Anna, b. October 24, 1923, in Stan'kova, Lis'ko county, SKV [Local Self-defence Unit] liaison, sentenced to death May 15, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

4

Semko Holovatyi, pseud. „Liskovyi”, son of Oleksa and Maria, b. August 8, 1928, in Nove Selo, Liubachiv county, soldier in company commanded by „Kalynovych”, sentenced to death May 15, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

5

Mykhailo Bodnar, son of Ivan and Kateryna, b. August 15, 1925, in Zavadka, Lis'ko county, SKV soldier, sentenced to death May 16, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

6

Ivan Marchak, son of Dmytro and Anastasia, b. October 22, 1917, in Manchester (USA), lived in Zhernytsia Nyzhnia, Lis'ko county, SKV soldier, sentenced to death May 16, 1947, in Sianik, executed May 27, 1947.

7

Rozalia Min'ko, pseud. „Malyna”, daughter of Yosyf and Anna, b. November 29, 1924, in Stan'kova, Lis'ko county, SKV liaison, sentenced to death May 16, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

8

Yosyf Vas'kiv, pseud. „Orel”, son of Mykola and Anna, b. October 8, 1926, in Bukovka, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Bir”, sentenced to death May 16, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

9

Oleksandr Hyrch, pseud. „Kuchera”, son of Antin and Dorotea, b. August 8, 1923, in Lukove, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Stakh”, sentenced to death May 17, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

10

Ivan Kosh, son of Teodor and Yeva, b. January 1, 1923, in Morokhiv, Sianik

county, soldier in company commanded by „Stakh”, sentenced to death May 17, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

11

Stanislav Lishchavs'kyi, pseud. „Krutyi”, son of Petro and Maria, b. March 13, 1913, in Lishchava Dolishnia, Dobromyl' county (after 1944 – Przemysl county), soldier in company commanded by „Vorona”, sentenced to death May 17, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

12

Dmytro Kilochko, pseud. „Holub”, son of Stepan and Anna, b. October 1, 1927, in Yamna Horishnia, Dobromyl' county (after 1944 – Przemysl county), soldier in company commanded by „Lastivka”, sentenced to death May 19, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

Stepan Bobko, pseud. „Yahoda”, son of Ivan and Anna, b. October 11, 1928, in Yamna Horishnia, Dobromyl' county (after 1944 – Przemysl county), squad leader in company commanded by „Lastivka”, sentenced to death May 19, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

Stepan Savka, pseud. „Dzhmil'”, son of Stepan and Kateryna, b. November 21, 1925, in Yamna Horishnia, Dobromyl' county (after 1944 – Przemysl county), soldier in company commanded by „Lastivka”, sentenced to death May 19, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

13

Ivan Kosmova's'kyi, pseud. „Korin'”, son of Teodor and Maria, b. May 15, 1926, in Viys'ke, Sianik county, soldier in company commanded by „Lastivka”, sentenced to death May 19, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

14

Ivan Voitsiekhov's'kyi, son of Ivan and Maria, b. July 2, 1910, in Serednie Selo, Lis'ko county, SKV soldier, sentenced to death May 19, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

Mykhailo Sokolyk, son of Ivan and Anna, b. August 14, 1900, in Serednie Selo, Lis'ko county, SKV soldier, sentenced to death May 19, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

15

Yosyf Liubyn's'kyi, pseud. „Hont”, son of Onufriy and Yustyna, b. February 16, 1921, in Zavadka, Sianik county, SKV soldier, sentenced to death May 20, 1947, in Sianik, executed May 22, 1947.

16

Myron Boshkovych, pseud. „Bystryi”, son of Volodymyr and Pelahia, b. April 4, 1927, in Uhniv, Rava-Rus'ka county (after 1944 – Tomaszow county), soldier in company commanded by „Kruk”, sentenced to death and executed June 3, 1947, in Rzeszow.

17

Mykola Demkovych, son of Ivan and Kateryna, b. July 18, 1922, in Dobra Shliakhets'ka, Sianik county, SKV soldier, sentenced to death June 3, 1947, in Rzeszow and (according to an unconfirmed source) executed the same day.

Yosyf Gbur, son of Ivan and Maria, b. September 25, 1924, in Dobra Shliakhets'ka, Sianik county, SKV soldier, sentenced to death June 3, 1947, in Rzeszow, executed June 9, 1947.

Mykhailo Demkovich, pseud. „Cheremkha”, son of Viktor and Helena, b. July 18, 1922, in Dobra Shliakhets'ka, Sianik county, SKV member, sentenced to death June 3, 1947, in Rzeszow and (according to an unconfirmed source) executed the same day.

18

Pavlo Dmytryshyn, pseud. „Nechai”, son of Ivan and Anna, b. August 22, 1923, in Zalis'ka Volia, Jaroslaw county, SKV quartermaster, sentenced to death and executed June 3, 1947, in Rzeszow.

19

Ivan Ivanyts'kyi, pseud. „Kruk”, son of Mykola and Yulia, b. July 12, 1926, in Rus'ke Selo, Przemysl county, medical orderly in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death and executed June 3, 1947, in Rzeszow.

20

Oleksandr Noha, pseud. „Vyshnia”, son of Illia and Anastasia, b. March 8, 1906, in Haii, Jaroslaw county, SKV quartermaster, sentenced to death June 3, 1947, in Rzeszow and (according to an unconfirmed source) executed the same day.

21

Yaroslav Shevchyk, pseud. „Bereza”, son of Yosyf and Kateryna, b. September 8, 1927, in Viys'ke, Sianik county, soldier in company commanded by „Burlaka”, sentenced to death June 3, 1947, in Rzeszow, executed June 3, 1947.

22

Paraskevia Babiak, pseud. „Olia”, daughter of Mykola and Maria, b. November 8, 1927, in Zalis'ka Volia, Jaroslaw county, self-defence unit liaison, sentenced to death June 4, 1947, in Rzeszow, executed June 9, 1947.

23

Viktor Bamburak, pseud. „Bas”, son of Teodor and Anna, b. November 16, 1913, in Trostianka, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in company commanded by „Lastivka”, sentenced to death and executed June 4, 1947, in Rzeszow.

24

Oleksandr Harasym, pseud. „Karpo”, „Vlodko”, son of Dmytro and Kateryna, b. March 30, 1915, in Zalis'ka Volia, Jaroslaw county, SKV soldier, sentenced to death and executed June 4, 1947, in Rzeszow.

25

Petro Kharydchak, pseud. „Shpak”, son of Dmytro and Anna, b. April 15, 1918, in Uliuch, Bereziv county, soldier in companies commanded by „Yar”, „Hromenko”, „Burlaka”, and „Krylach”, sentenced to death and executed June 6, 1947, in Rzeszow.

26

Ivan Leshko, pseud. „Bohdan”, son of Teodor and Kateryna, b. February 17, 1921, in Bryzhava, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in platoon led by „Chaika”, sentenced to death and executed on June 6, 1947, in Rzeszow.

27

Stepan Nalesnyk, pseud. „Lys”, son of Ivan and Maria, b. March 24, 1921, in

Pavlokoma, Bereziv county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death and executed June 6, 1947, in Rzeszow.

28

Ivan Trukhan, son of Onyshko and Paraskevia, born in 1926, in Ninovychi, Jaroslaw county, soldier in company commanded by „Kruk”, sentenced to death and executed June 6, 1947, in Rzeszow.

29

Mykhailo Tyriavs'kyi, son of Stepan and Kateryna, b. October 22, 1922, in Bryzhava, Dobromyl' county (after 1944 – Przemysl county), SKV quartermaster, sentenced to death and executed June 6, 1947, in Rzeszow.

30

Andriy Vroshchak, pseud. „Lys”, son of Teodor and Maria, b. October 15, 1913, in Trostianets', Dobromyl' county (after 1944 – Przemysl county), soldier in company commanded by „Lastivka”, SKV quartermaster, sentenced to death and executed June 6, 1947, in Rzeszow.

31

Teodor Vuichyk, son of Ivan and Kateryna, b. March 2, 1913, in Maliava, Dobromyl' county (after 1944 – Przemysl county), SKV quartermaster, sentenced to death and executed June 6, 1947, in Rzeszow.

32

Yosyf Vovk, son of Mykola and Khrystia, b. February 15, 1918, in Uhertsi, Lis'ko county, SKV soldier, sentenced to death June 7, 1947, in Rzeszow, executed June 9, 1947.

33

Ivan Havryliak, son of Ivan and Maria, b. November 11, 1926, in Selys'ka, Bereziv county, tailor in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death and executed June 9, 1947, in Rzeszow.

34

Ivan Kachmar, pseud. „Bereza”, son of Yulian and Maria, b. January 12, 1924, in Kobyl'nytsia Volos'ka, Yavoriv county (after 1944 – Liubachiv county), soldier in company commanded by „Yar”, sentenced to death and executed June 9, 1947, in Rzeszow.

35

Yosyf Khovanets', pseud. „Kananok”, son of Mykola and Anna, b. June 20, 1923, in Tysova, Przemysl county, soldier in company commanded by „Burlaka”, sentenced to death and executed June 10, 1947, in Rzeszow.

36

Mykhailo Kordyliak, pseud. „Horobchuk”, son of Ivan and Kateryna, b. October 22, 1920, in Poruby, Bereziv county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death and executed June 10, 1947, in Rzeszow.

37

Petro Melekh, pseud. „Shpak”, son of Teodor and Maria, b. August 7, 1926, in Zalis'ka Volia, Jaroslaw county, soldier in company commanded by „Kruk”, sentenced to death and executed June 10, 1947, in Rzeszow.

Yosyf Pitukh, pseud. „Kvitka”, son of Ivan and Rozalia, b. December 17, 1923, in Sen'kova Volia, Sianik county, soldier in company commanded by „Stakh”, sentenced to death and executed June 10, 1947, in Rzeszow.

Mykhailo Domaradz, pseud. „Panas”, son of Hryhoriy and Pelahia, b. January 2, 1925, in Zhernytsia Vyzhnia, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Bir”, sentenced to death and executed June 11, 1947, in Rzeszow.

Halyna Horak, pseud. „Katia”, daughter of Mykola and Anna, b. January 31, 1925, in Zatvarnytsia, Lis'ko county, SKV quartermaster, sentenced to death June 11, 1947, in Rzeszow, executed June 13, 1947.

Dmytro Yakubovych, pseud. „Zelenyi”, son of Hryhoriy and Maria, b. June 15, 1920, in Khotynets', Yavoriv county (after 1944 – Jaroslaw county), SKV quartermaster, sentenced to death and executed June 11, 1947, in Rzeszow.

Vasyl Odynets', pseud. „Orikh”, son of Yakiv and Paraskevia, b. February 1, 1912, in Yahotyn, Poltava county, from 1945 lived in Ninovychi, Jaroslaw county, platoon leader in company commanded by „Kruk”, sentenced to death and executed June 11, 1947, in Rzeszow.

Stefan Bodnar, pseud. „Slavko”, son of Ivan and Anna, b. May 25, 1925, in Hrushovychi, Yavoriv county (after 1944 – Jaroslaw county), platoon leader in company commanded by „Kruk”, sentenced to death and executed June 11, 1947, in Rzeszow.

Mykola Luchko, pseud. „Suk”, son of Antin and Kateryna, b. December 14, 1914, in Buk, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Brodych”, sentenced to death and executed June 13, 1947, in Rzeszow.

Mykhailo Horechko, pseud. „Mykhailo”, son of Mykhailo and Maria, b. November 30, 1923, in Torky, Przemysl county, until 1947, lived in Pozdiach, SKV soldier, sentenced to death June 17, 1947, executed June 24, 1947.

Dmytro Kiver, pseud. „Chumak”, son of Stepan and Rozalia, b. November 15, 1924, in Hayi, Jaroslaw county, soldier in company commanded by „Kruk”, sentenced to death June 17, 1947, in Rzeszow. The highest military tribunal set aside this sentence on July 19, 1947, and charged the military tribunal of the „Wisla” Operational Group to re-examine Dmytro Kiver's case „with different judges.” The second tribunal sentenced Dmytro Kiver to 15 years' imprisonment.

Vasyl' Ol'kha, pseud. „Vasyl'”, son of Mykhailo and Kateryna, b. February 12, 1916, in Tsetulia, Jaroslaw county, SKV deputy commander, sentenced to death June 18, 1947, in Rzeszow, executed June 24, 1947.

Ivan Soliar, pseud. „Stybiy”, son of Antin and Sofia, b. September 11, 1925, in

Lishchava Horishnia, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death June 18, 1947, in Rzeszow, executed June 24, 1947.

47

Volodymyr Stadnyts'kyi, pseud. „Lisovyk”, son of Oleksandr and Pelahia, b. December 22, 1922, in Koniusha, Przemysl county, liaison in SKV commanded by „Vovcharenko”, sentenced to 15 years' imprisonment June 18, 1947, in Rzeszow.

Vasyl' Gichko, pseud. „Horikh”, son of Illia and Anastasia, b. February 14, 1925, in Hubychi, Dobromyl' county, liaison in SKV commanded by „Vovcharenko”, sentenced to death June 18, 1947, in Rzeszow, executed June 24, 1947.

Mykhailo Protsak, pseud. „Holub”, son of Dmytro and Maria, b. June 7, 1928, in Viys'ke, Dobromyl' county, until 1947, lived in Novosilky Dydyns'ki, Przemysl county, liaison in SKV commanded by „Vovcharenko”, sentenced to death June 18, 1947, in Rzeszow, executed June 24, 1947.

48

Mykhailo Bak, pseud. „Kruk”, „Rybak”, „Baida”, son of Yosyf and Maria, b. November 5, 1908, in Volodzh, Bereziv county, SKV soldier, sentenced to death June 20, 1947, in Rzeszow, executed June 24, 1947.

49

Stepan Tomashivs'kyi, pseud. „Rysik”, son of Yosyf and Kateryna, b. July 21, 1925, in Serednytsia, Lis'ko county, special courier in the OUN's Raion V of the „Kholodnyi Yar” Nadraion, sentenced to death June 20, 1947, in Rzeszow, executed June 24, 1947.

50

Mykola Burkhala, pseud. „Kryvonos”, son of Semen and Maria, b. March 15, 1918, in Piatkova Rus'ka, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county) SKV quartermaster, sentenced to death June 25, 1947, in Rzeszow, executed July 1, 1947.

Volodymyr Sup, pseud. „Bystryi”, son of Ivan and Sofia, b. December 10, 1921, in Piatkova Rus'ka, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), SKV quartermaster, sentenced to death June 25, 1947, in Rzeszow, executed July 1, 1947.

51

Petro Kozioryns'kyi, pseud. „Loza”, son of Mykhailo and Maria, b. April 14, 1923, in Stanislavchuk, Przemysl county, soldier in company commanded by „Burlaka”, sentenced to death June 25, 1947, in Rzeszow, executed July 2, 1947.

52

Ihnaty Borsuk, pseud. „Lys”, son of Yakiv and Rozalia, b. March 23, 1921, in Vilshanytsia, Lis'ko county, self-defence unit assistant quartermaster, sentenced to death June 26, 1947, in Rzeszow, executed July 1, 1947.

53

Yulian Koval'chuk, pseud. „Druzhba”, son of Mykola and Anna, b. December 27, 1926, in Maliava, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county) soldier in companies commanded by „Yar” and „Krylach”, sentenced to death June 26, 1947, in Rzeszow, executed June 2, 1947.

Mykhailo Rapach, pseud. „Dubenko”, son of Teodor and Kateryna, b. July 22, 1925, in Lypa, Turka county, until 1946, lived in Stefkova, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Lastivka”, sentenced to death June 26, 1947, in Rzeszow, executed July 2, 1947.

Volodymyr Olearchyk, pseud. „Triska”, son of Ivan and Anna, b. May 15, 1927, in Ropenka, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Lastivka”, sentenced to death June 26, 1947, in Rzeszow, executed July 2, 1947. (according to a different source — July 25, 1947).

Yosyf Hatala, pseud. „Kalyna”, son of Stepan and Tereza, b. May 10, 1927, in Monastyrnets, Lisko county, special courier in Raion V, „Kholodnyi Yar” Nadraion, sentenced to death June 26, 1947, in Rzeszow, executed July 2, 1947.

Ivan Tsviek, pseud. „Kvitka”, son of Hryhoriy and Anna, b. December 27, 1929, in Aksmanychi, Przemysl county, soldier, member of guard for „Solovey”, commander of courier group in Raion II of the „Kholodnyi Yar” Nadraion, sentenced to death June 26, 1947, in Rzeszow, sentence commuted July 15, 1947 (changed to 10 years' imprisonment).

Volodymyr Dzivyk, pseud. „Dziobenko”, son of Mykola and Teklia, b. August 10, 1927, in Zhohatyn, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death June 27, 1947, in Rzeszow, executed July 2, 1947.

Mykhailo Sych, pseud. „Sirko”, son of Andriy and Anna, b. October 23, 1927, in Onyshky, Liubachiv county, soldier in company commanded by „Kalynovych”, sentenced to death June 27, 1947, in Rzeszow, executed July 2, 1947.

Yaroslav Yachyshyn, pseud. „Shram”, son of Vasyl' and Yulia, b. March 25, 1928, in Semushova, Sianik county, soldier in company commanded by „Kalynovych”, sentenced to death June 28, 1947, in Rzeszow, executed July 8, 1947.

Hryts' Dobosh, pseud. „Loza”, son of Mykhailo and Yoaska, b. May 1, 1927, in Rakova, Sianik county, soldier in company commanded by „Krylach”, sentenced to death July 2, 1947, in Rzeszow, executed July 8, 1947.

Il'ko Lyshyk, pseud. „Zavziaty”, son of Ivan and Maria, b. August 3, 1927, in Pashova, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Krylach”, sentenced to death July 2, 1947, in Rzeszow, executed July 8, 1947.

Mykola Kalamai, pseud. „Hromovyi”, son of Stepan and Anna, b. December 9, 1922, in Verbytsia, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomaszow county), liaison in Verbytsia SKV, sentenced to death July 2, 1947, in Rzeszow, executed July 8, 1947.

Stepan Terefenko, pseud. „Rak”, son of Mykhailo and Maria, b. August 19, 1928, in

Pashova, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Krylach”, sentenced to death July 2, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

61

Vasyl' Huk, pseud. „Hard”, son of Yosyf and Teklia, b. February 22, 1913, in Drohobych, after 1945 lived in Verkhvata, Liubachiv county, soldier in company commanded by „Shum”, sentenced to death July 3, 1947, in Rzeszow, executed July 8, 1947.

Hryhoriy Krasnyk, pseud. „Dubovyi”, son of Ivan and Kateryna, b. July 13, 1923, in Podemshchyna, Liubachiv county, soldier in companies commanded by „Shum” and „Bir”, sentenced to death July 3, 1947, in Rzeszow, executed July 8, 1947.

62

Volodymyr Ivakhiv, pseud. „Vorona”, son of Mykhailo and Anna, b. April 7, 1928, in Korovytsia, Liubachiv county, until 1946, lived in Kupichvolia, Zhovkva county, soldier in company commanded by „Peremoha”, and later, „Chaus”, sentenced to death July 4, 1947, in Rzeszow, executed July 8, 1947.

63

Vasyl' Kitor, pseud. „Staryi”, son of Yosyf and Teklia, b. May 3, 1912, in Ul'hivok, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomaszow county), SKV soldier, sentenced to death July 4, 1947, in Rzeszow, executed July 8, 1947.

64

Mykhailo Levyts'kyi, pseud. „Veselyi”, son of Mykhailo and Anna, b. August 17, 1917, in Tysova, Przemysl county, soldier in company commanded by „Lastivka”, sentenced to death July 4, 1947, in Rzeszow, executed July 8, 1947.

Mykola Petryts'kyi, pseud. „Yasen”, son of Yosyf and Yustyna, b. 1922 in Boryslavka, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in company commanded by „Lastivka”, sentenced to death July 4, 1947, in Rzeszow, executed July 8, 1947.

65

Volodymyr Pistun, son of Pavlo and Teklia, b. September 24, 1925, in Ul'hivok, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomaszow county), SKV member, sentenced to death July 4, 1947, in Rzeszow, executed July 8, 1947.

66

Stepan Humennyi, pseud. „Koma”, son of Dmytro and Anna, b. December 23, 1918, in Hrebenne, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomaszow county), member of Liubychi SKV, sentenced to death July 8, 1947, in Rzeszow, executed July 15, 1947.

67

Mykhailo Lysiak, pseud. „Sosnovyi”, son of Petro and Yeva, b. October 5, 1922, in Vyleva, Jaroslaw county, soldier in company commanded by „Yar”, sentenced to death July 8, 1947, in Rzeszow, executed July 15, 1947.

68

Mykhailo Vaselyna, pseud. „Chumak”, son of Illia and Kateryna, b. February 23, 1926 (according to a different source — February 23, 1920), Liubychi SKV member, executed July 15, 1947, in Rzeszow.

Stepan Kibala, pseud. „Pрут”, son of Mykhailo and Sofia, b. December 22, 1928, in Uliuch, Bereziv county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death July 9, 1947, in Rzeszow, executed July 15, 1947.

Yaroslav Smychyns'kyi, pseud. „Knysh”, son of Ivan and Anna, b. June 5, 1922, in Pavlokoma, Bereziv county, after 1945 lived in Poruby, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death July 9, 1947, in Rzeszow, executed July 15, 1947.

Volodymyr Burda, pseud. „Hudzyk”, son of Ivan and Anna, b. December 16, 1926, in Rybne, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death July 9, 1947, in Rzeszow, executed July 15, 1947.

Liubomyr Tuts'kyi, pseud. „Taras”, son of Petro and Viktoria, b. February 16, 1929, in Poruby, Bereziv county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death July 9, 1947, in Rzeszow, sentence commuted July 16, 1947 (changed to 15 years imprisonment).

Volodymyr Kubrak, pseud. „Hrushka”, son of Danko and Anastasia, b. March 6, 1913, in Lypa, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county) soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death July 9, 1947, in Rzeszow, executed July 15, 1947.

70

Dmytro Kozak, pseud. „Luh”, son of Vasył' and Anna, b. December 8, 1923, in Verbytsia, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomashiv county) soldier in company commanded by „Tucha”, sentenced to death July 9, 1947, in Rzeszow, executed July 15, 1947.

Mykola Stekh, pseud. „Chorny”, son of Hryhoriy and Kateryna, b. March 5, 1923, in Verbytsia, Rava-Rus'ka county, soldier in company commanded by „Tucha”, sentenced to life imprisonment July 9, 1947, in Rzeszow.

71

Mykola Diakon, pseud. „Boidur”, son of Yosyf and Rozalia, b. December 17, 1924, in Rakova, Sianik county, soldier in company commanded by „Burlaka”, sentenced to death July 11, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

Ivan Hamuliak, pseud. „Zhuravel'”, son of Hryhoriy and Maria, b. April 24, 1927, in Rakova, Sianik county, soldier in company commanded by „Burlaka”, sentenced to death July 11, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

72

Stefan Hordiy, pseud. „Mech”, son of Teodor and Kateryna, b. January 5, 1923, in Nove Selo, Liubachiv county, soldier in company commanded by „Tucha”, sentenced to life imprisonment July 11, 1947, in Rzeszow.

Stepan Onyshko, pseud. „Hrusha”, son of Vasył' and Kateryna, b. October 28, 1921, in Dakhnyv, Liubachiv county, soldier in company commanded by „Tucha”, sentenced to death July 11, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

Mykola Kalamai, pseud. „Moriak”, son of Mykhailo and Yulia, b. October 15, 1929, in Verbytsia, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomaszow county), soldier in company commanded by „Tucha”, sentenced to life imprisonment July 11, 1947, in Rzeszow.

73

Mykhailo Nevyns'kyi (according to a different source — Nyvyns'kyi), pseud.

„Kohut”, son of Danylo and Kateryna, b. April 20, 1922, in Lypa, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), SKV soldier, later in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death July 12, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

74

Vasyl' Polivka, pseud. „Kasian”, son of Mykola and Kateryna, b. January 1, 1927 (according to a different source — January 26, 1927), in Terka, Lis'ko county, until 1947, lived in Buk, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Orlenko”, sentenced to death July 12, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

75

Ivan Burnyts'kyi, pseud. „Riv”, son of Ivan and Anna, b. March 14, 1926, in Krechkova, Przemysl county, member of SKV commanded by „Dub”, later soldier in company commanded by „Burlaka”, sentenced to death July 15, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

76

Mykhailo Radosh, pseud. „Ostryi”, son of Ivan and Maria, b. January 26, 1924, in Zhernytsia Vyzhnia, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Bir”, sentenced to death July 15, 1947, in Rzeszow, executed July 29, 1947.

77

Petro Sviatyi (according to a different source, Svietyi), pseud. „Moroz”, son of Yosyf and Maria, b. March 27, 1922, in Koniusha, Przemysl county, soldier in company commanded by „Lativka”, sentenced to death July 15, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

78

Hryhoriy Leskiv, pseud. „Morozenko”, son of Ivan and Kateryna, b. April 3, 1921, in Horaiets', Liubachiv county, soldier in company commanded by „Shum”, sentenced to death July 16, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

Stefan Stasik, pseud. „Shumovyi”, son of Ivan and Anastasia, b. September 1, 1911, in Horaiets', Liubachiv county, soldier in companies commanded by „Bis” and „Shum”, sentenced to 15 years imprisonment July 16, 1947, in Rzeszow.

79

Mykhailo Minda, pseud. „Mak”, son of Mykola and Anna, b. June 5, 1929, in Pashova, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Krylach”, sentenced to death July 16, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

80

Stanislav Dmytriv (according to a different source — Dmytrukh), pseud. „Dorosh”, son of Ivan and Anna, b. April 21, 1920, in Korovytsia, Liubachiv county, soldier in company commanded by „Chaus”, sentenced to death July 17, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

Volodymyr Zholudok, pseud. „Borys”, son of Il'ko, b. 1923, soldier in company commanded by „Chaus”, sentenced to death July 17, 1947, in Rzeszow, executed July 24, 1947.

81

Ivan Pelchars'kyi, pseud. „Niv”, son of Petro and Pelahia, b. October 8, 1928, in

Uliuch, Bereziv county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to 10 years' imprisonment July 25, 1947, in Rzeszow.

Pavlo Buchkovs'kyi, pseud. „Bak”, son of Mykola and Anna, b. January 5, 1921, in Lodynka Horishnia, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county) soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death July 25, 1947, in Rzeszow, executed July 29, 1947.

Myron Suruvka, pseud. „Slyvka”, son of Volodymyr and Maria, b. April 19, 1928, in Yaseniv, Bereziv county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to 12 years' imprisonment July 25, 1947, in Rzeszow.

Stepan Hlyshyk, pseud. „Mohyla”, son of Petro and Kateryna, b. September 1, 1922, in Netrebka, Przemysl county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to 10 years' imprisonment July 25, 1947, in Rzeszow.

Ivan Hosiechko, pseud. „Vil'kha”, son of Wojciech and Anna, b. September 15, 1929, in Hrushivka, Bereziv county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to 15 years' imprisonment July 25, 1947, in Rzeszow.

Mykola Mnikh, pseud. „Kyrolo”, son of Mykhailo and Anna, b. May 1, 1927, in Uliuch, Bereziv county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death July 25, 1947, in Rzeszow, executed July 29, 1947.

82

Pavlo Soltys, pseud. „Chumak”, son of Hryhoriy and Kateryna, b. May 25, 1922, in Peratyn, Radekhiv county soldier in companies commanded by „Shtyl'” and „Shum”, sentenced to death July 25, 1947, in Rzeszow, executed July 29, 1947.

Pan'ko Kupets'kyi, pseud. „Olen”, son of Andriy and Kateryna, b. January 11, 1926, in Oplytna, Zhovkva county, soldier in companies commanded by „Shtyl'” and „Shum”, sentenced to death July 25, 1947, in Rzeszow, executed July 29, 1947.

Yaroslav Basalyk, pseud. „Solovey”, son of Hryhoriy and Ksenia, b. April 25, 1927, in Torky, Radekhiv county, soldier in companies commanded by „Shtyl'” and „Shum”, sentenced to death July 25, 1947, in Rzeszow, executed July 29, 1947.

83

Ivan Chornopys'kyi, pseud. „Vil'chur”, son of Dmytro and Ksenia, b. May 12, 1924, in Lavrykivtsi, Zboriv county, soldier in companies commanded by „Nechai” and „Burlaka”, sentenced to death July 29, 1947, in Rzeszow, executed August 26, 1947.

Mykhailo Tsvian, pseud. „Frank”, son of Stepan and Anastasia, b. November 6, 1924, in Bryzhava, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl), soldier in companies commanded by „Yar”, and later, „Krylach”, and „Burlaka”, sentenced to death July 29, 1947, in Rzeszow, executed August 26, 1947.

Stepan Kozak, pseud. „Levko” (according to a different source — „Leleka”), son of Yosyf and Paraskevia, b. December 31, 1923, in Vapivtsi, Przemysl county, SKV soldier, later medical orderly in company commanded by „Burlaka”, sentenced to death July 29, 1947, in Rzeszow, executed August 26, 1947 (according to a different source — August 27, 1947).

Stepan Darovs'kyi, pseud. „Chyzyk”, son of Petro and Pelahia, b. April 28, 1928, in Kormanychi, Przemysl county, soldier in company commanded by „Burlaka”, sentenced to 15 years' imprisonment July 29, 1947, in Rzeszow.

Mykhailo Moroz, pseud. „Soroka”, son of Mykola and Aniela, b. February 28, 1929, in Kniazhytsi, Przemysl county, soldier in company commanded by „Burlaka”, sentenced to 15 years' imprisonment July 29, 1947, in Rzeszow.

84

Mykhailo Tsel'niak, pseud. „Oleh”, son of Volodymyr and Anna, b. October 16, 1925, in Yavirnyk Rus'kyi, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl), SKV soldier, later in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death August 7, 1947, in Rzeszow, executed October 14, 1947.

85

Mykola Vlashynovych, pseud. „Dovbush”, „Solovey”, son of Onufriy and Anna, b. December 22, 1922, in Kornii, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomaszow county), soldier in company commanded by „Kruk”, sentenced to death August 7, 1947, in Rzeszow, executed October 14, 1947.

86

Maria Giriak, pseud. „Mariyka”, daughter of Mykhailo and Maria, b. May 5, 1926, in Bandrove Narodne, Lis'ko county, medical orderly and cook in underground hospitals of „Beskyd” Nadraion, sentenced to death August 8, 1947, in Rzeszow, sentence commuted August 13, 1947 (changed to 15 years' imprisonment).

87

Pavlo Popilovs'kyi, pseud. „Iskra”, son of Mykhailo and Stefania, b. February 7, 1927 (according to a different source — November 7, 1927), in Bukhovychi, Mostys'ka county, soldier in company commanded by „Bryl”, sentenced to death August 11, 1947, in Rzeszow, executed August 26, 1947.

88

Ivan Rav's'kyi, pseud. „Rotmir”, son of Hryhoriy and Yeva, b. February 27, 1917, in Liublynets' Staryi, Liubachiv county, soldier in company commanded by „Shum”, and later squad leader in company commanded by „Kalynovych”, sentenced to death August 11, 1947, in Rzeszow, executed August 26, 1947.

Vasyl' Sialyk, pseud. „Savur”, son of Mykola and Kateryna, b. February 2, 1922, in Liublynets' Staryi, Liubachiv county, soldier in company commanded by „Shum”, later in company commanded by „Kalynovych”, sentenced to death August 11, 1947, in Rzeszow, executed August 26, 1947.

89

Yosyf Tkhir, pseud. „Arkaz”, son of Ivan and Maria, b. April 1, 1907, in Yavirnyk Rus'kyi, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), BSB [Security Service fighting group] soldier, sentenced to death August 11, 1947, in Rzeszow, executed September 10, 1947.

Mykola Vasylyk, pseud. „Shpatsenko”, son of Ivan and Kateryna, b. February 23, 1928, in Rostoka, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl), soldier in companies commanded by „Zrub” and „Hromenko”, sentenced to death August 11, 1947, in Rzeszow, executed September 10, 1947.

Andriy Kotsaba, pseud. „Prut”, son of Yosyf and Kateryna, b. August 28, 1927, in

Zaluzh, Sianik county, SKV special courier, later soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to 10 years imprisonment August 11, 1947, in Rzeszow.

90

Leontiy Yasenکو, pseud. „Shum”, son of Teodor and Pelahia, b. October 15, 1921, in Moniatychi, Hrubeshiv county, soldier in company commanded by „Krapka”, and „Yar”, sentenced to death August 12, 1947, in Rzeszow, executed August 26, 1947.

91

Volodymyr Sosnovs'kyi, pseud. „Hrab”, son of Stanislav and Kateryna, b. April 3, 1923, in Lypa, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death August 12, 1947, in Rzeszow, executed August 26, 1947.

92

Vasyl' Syd, pseud. „Suk”, „Snip”, son of Stepan and Yeva, b. March 13, 1922, in Nove Selo, Liubachiv county, soldier in companies commanded by „Shum” and „Tucha”, sentenced to death August 12, 1947, in Rzeszow (no information about date of execution).

Oleksandr Vakhniak, pseud. „Lisovyk”, son of Vladyslav and Maria (according to a different source — son of Stepan and Pelahia), b. September 16, 1924, in Przemysl, soldier in company commanded by „Burlaka”, sentenced to death August 12, 1947, in Rzeszow, executed August 26, 1947.

94

Ivan Sykala, pseud. „Oriyk”, son of Yosyf and Maria, b. February 2, 1920, in Khozhiv, Jaroslaw county, political officer of SKV commanded by „Baida”, sentenced to death August 13, 1947, in Rzeszow, executed September 10, 1947.

95

Mykola Voitovych, pseud. „Bilyi” son of Andriy and Yeva, b. May 17, 1919 (according to a different source — February 15, 1918), in Hil'che, Sokal' county (after 1944 — Hrubeshiv county), lived in Zhniatyn, local OUN leader, sentenced to death August 13, 1947, in Rzeszow, executed September 26, 1947.

96

Petro Kordupel', pseud. „Bereza”, „Luhovyi”, son of Yuriy and Anastasia, b. June 8, 1929, in Horayets', Liubachiv county, soldier in SKV commanded by „Dub”, and later, company commanded by „Tucha”, sentenced to death August 14, 1947, sentence commuted August 19, 1947 (changed to 15 years' imprisonment).

97

Ivan Makushka, son of Il'ko and Anna, b. June 30, 1913 (according to a different source — June 20, 1913), soldier in company commanded by „Tucha”, sentenced to death August 19, 1947, in Rzeszow, executed August 26, 1947.

98

Pavlo Voznytsia, pseud. „Maksym”, son of Ivan and Maria, b. April 2, 1919, in Zahochiv, Lis'ko county, cook in company commanded by „Bir”, sentenced to death August 14, 1947, in Rzeszow, executed September 10, 1947.

Yosyf Roman, pseud. „Chupyr”, son of Dmytro and Anastasia, b. January 29, 1927 (according to a different source — January 28, 1924), in Yavirnyk Rus'kyi, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in companies commanded by „Yar” and „Krylach”, sentenced to death August 19, 1947, in Rzeszow, executed August 26, 1947.

100

Ivan Ksiondzyk, pseud. „Chornomorets”, son of Hryhoriy and Paraskevia, b. March 24, 1920, in Ul'hivok, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomaszow county), political officer in SKV commanded by „Firman”, sentenced to death August 20, 1947, in Rzeszow, executed September 11, 1947.

101

Hryhoriy Mazur, pseud. „Riy”, „Dzvin”, son of Yosyf and Aniela, b. October 22, 1924, in Shutova, Yavoriv county, lived in Ninovychi, Jaroslaw county, soldier in companies commanded by „Sukhorob”, and „Bryl”, sentenced to death August 25, 1947, in Rzeszow, executed September 11, 1947.

102

Yosyf Muts, pseud. „Smereka”, son of Teodor and Ksenia, b. October 16, 1911, in Rudky, Rava-Rus'ka county, lived in Tenetytsky, Tomaszow county, food supply officer in Liubychi SKV, sentenced to death August 26, 1947, in Rzeszow, executed September 11, 1947.

Yosyf Onyshkevych, pseud. „Martyniak”, son of Ivan and Paraskevia, b. February 16, 1908, in Liubychi-Kniazzi, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomaszow county), accountant in Liubychi SKV, sentenced to life imprisonment August 26, 1947, in Rzeszow.

103

Mykhailo Tkhir, pseud. „Skala”, son of Mykola and Paraskevia, b. October 11, 1926, in Pulavy, Sianik county, soldier in companies commanded by „Khrin” and „Stakh”, sentenced to death August 26, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

Andriy Soltys, pseud. „Svyst”, son of Ivan and Marta, b. April 22, 1918, in Sen'kova Volia, Sianik county, SKV soldier, sentenced to 12 years' imprisonment August 26, 1947.

104

Pavlo Zielonka, pseud. „Syryi”, son of Mykhailo and Maria, b. June 29, 1924, in Dobra, Jaroslaw county, soldier in SKV commanded by „Hrab”, later, in company commanded by „Yar”, and „Shum”, sentenced to death August 26, 1947, in Rzeszow, executed September 10, 1947.

105

Ivan Shved, pseud. „Dovhyi”, son of Ivan and Maria, b. November 20, 1921, in Liubychi Korolivs'ki, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomaszow county), commander of Liubychi SKV, sentenced to death August 27, 1947, in Rzeszow, executed September 15, 1947.

106

Mykola Kuzemchak, pseud. „Sirko”, son of Mykhailo and Yulia, b. December 20, 1915, in Berezka, Lis'ko county, member of guard for leader of Raion III, „Beskyd” Nadraion, later special courier, food supply officer of SKV, soldier in company

commanded by „Khrin”, sentenced to death August 28, 1947, in Rzeszow, executed September 15, 1947.

107

Roman Bil', pseud. „Bidota”, son of Ivan and Maria, b. August 8, 1927, in Brusyn, Liubachiv county, lived in Horaiets', soldier in companies commanded by „Balai” and „Bidota”, sentenced to death August 29, 1947, in Rzeszow, executed September 11, 1947.

108

Hryhoriy Mlodovets', pseud. „Kis”, son of Mykhailo and Ahafia, b. October 1, 1922 (according to a different source — January 1, 1922), in Brusyn Novyi, Liubachiv county, soldier in companies commanded by „Boiko” and „Shum”, sentenced to death September 3, 1947, in Rzeszow, executed October 17, 1947.

109

Yosyf Okhrym (according to a different source — Okhrim), pseud. „Bilyi”, „Solo-vey”, son of Safat and Maria, b. March 15, 1920, in Livche, Sokal' county (after 1944 — Hrubeshiv county), soldier in companies commanded by „Chaus”, and „Duda”, sentenced to death September 3, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947 (according to a different source — October 14, 1947).

110

Ivan Savka, pseud. „Yalytsia”, „Sykora”, (according to a different source, also „Smikhun”), son of Mykhailo and Anna, b. April 21, 1927 (according to a different source — April 12, 1927), in Hroziava, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in companies commanded by „Lastivka”, and „Burlaka”, sentenced to death September 4, 1947, in Rzeszow, sentence commuted September 20, 1947 (changed to life imprisonment).

Ivan Kulyk, pseud. „Hrim”, son of Florian and Yustyna, b. January 28, 1925 (according to a different source — September 28, 1923), in Hroziava, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in company commanded by „Lastivka”, sentenced to death September 4, 1947, in Rzeszow, executed September 11, 1947.

111

Ivan Stefaniuk, pseud. „Mech”, son of Ivan and Kateryna, b. January 12, 1921, in Verbizh, Jaroslaw county, soldier in company commanded by „Lys”, later, secretary of SKV, sentenced to death September 4, 1947, in Rzeszow (no information about date of execution).

112

Mykola Zholyns'kyi, pseud. „Bohdan”, son of Mykhailo and Kateryna, b. May 5, 1927, in Batychi, Przemysl county, soldier in company commanded by „Yar” and „Shum”, sentenced to death September 4, 1947, in Rzeszow, executed September 11, 1947.

113

Vasyl' Banakh, pseud. „Bereza”, son of Hryhoriy and Maria, b. February 12, 1919, in Vasyliv, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomaszow county) political officer of Raion III of „Lyman” Nadraion, sentenced to death September 5, 1947, in Rzeszow, executed September 15, 1947.

114

Mykhailo Hrytsiv, pseud. „Shchyhol”, son of Vasyl' and Aniela, b. February 4, 1928, in Zhabche Murovane, Hrubeshiv county, soldier in company commanded by „Hromoyi”, sentenced to death September 5, 1947, in Rzeszow, executed September 15, 1947.

115

Volodymyr Hnateiko, pseud. „Zorian”, son of Vasyl' and Yulia, b. September 11, 1928, in Piddubtsi, Rava-Rus'ka county (after 1944 — Tomaszow county) soldier in company commanded by „Kruk” and „Shum”, sentenced to death September 5, 1947, in Rzeszow, executed September 15, 1947.

116

Stepan Kukhar, pseud. „Arsen”, son of Hryhoriy and Anastasia, b. May 10, 1905 (according to a different source — May 10, 1909), in Lypa, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death September 5, 1947, in Rzeszow, executed September 11, 1947.

117

Mykhailo Kurasiyevych, pseud. „Chornomoret”, son of Konstiantyn and Kateryna, b. October 7, 1928 (according to a different source — October 27, 1928), in Rus'ke Selo, Przemysl county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death September 5, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

118

Mykhailo Moskal', pseud. „Dunai”, son of Antin and Maria, b. November 17, 1923, in Velykopole, Sianik county, soldier in companies commanded by „Stakh” and „Khrin”, sentenced to death September 5, 1947, in Rzeszow, executed September 11, 1947.

119

Andriy Hlubish, pseud. „Buz'ko”, son of Andriy and Maria, b. December 9, 1925, in Makovys'ko, Jaroslaw county, soldier in companies commanded by „Yar”, and „Shum”, sentenced to death September 6, 1947, in Rzeszow, executed September 15, 1947.

120

Ivan Dudych, pseud. „Husak”, son of Vasyl' and Maria, b. June 11, 1926, in Piatkova, Dobromyl' county (after 1944 — Przemysl county), soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death September 9, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

121

Vasyl Kravets'kyi (according to a different source — Kravets'), pseud. „Solovey”, son of Mykola and Maria, b. December 29, 1929, in Yablonytsia Rus'ka, Bereziv county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death September 8, 1947, in Rzeszow, sentenced commuted September 10, 1947 (changed to 15 years' imprisonment).

122

Andriy Pudlyk, pseud. „Bystryi”, son of Hryhoriy and Yulia, b. May 22, 1927, in Lubna, Krosno county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death September 8, 1947, in Rzeszow, executed September 15, 1947.

123

Petro Tkhoryk, pseud. „Horobets”, son of Mykhailo and Pelahia, b. January 16,

1921, in Zhernytsia Vyzhnia, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Bir”, sentenced to death September 8, 1947, in Rzeszow, executed September 15, 1947.

124

Mykhailo Boiko, pseud. „Komar”, son of Mykhailo and Kateryna, b. December 19, 1926, in Zhabche, Hrubeshiv county, soldier in company commanded by „Hromoyi”, later in BSB groups commanded by „Dub” and „Volodko”, sentenced to death September 9, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

125

Franciszek Cherniha, pseud. „Lev”, son of Ivan and Antonina, b. October 14, 1928, in Ol'shanytsia, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death September 9, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

126

Antin Dobrians'kyi, pseud. „Kanarka”, son of Il'ko and Maria, b. August 5, 1924, in Lukove, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Stakh”, sentenced to death September 9, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

127

Vasyl' Gadovs'kyi, pseud. „33/1b” son of Maksym and Daria, b. January 22, 1915, in Korchmyn, Rava-Rus'ka county (after 1944 – Tomaszow county), editor of underground publishing house, „Peremoha”, and of journal „Informatyvni visti”, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

128

Bohdan Ivanusyk, pseud. „Bohdan”, son of Andriy and Paraskevia, b. August 8, 1928, in Lukove, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Khrin”, imprisoned August 11, 1947, sentenced to death September 9, 1947, executed October 1, 1947.

129

Mykhailo Polivka, pseud. „Holub”, „Zorian”, son of Mykhailo and Fenna, b. November 22, 1922, in Sen'kova Volia, Sianik county, soldier in BSB groups commanded by „Sorokatyi”, later, „Zmahun”, sentenced to death September 9, 1947, in Rzeszow, executed September 15, 1947.

130

Andriy Rudavs'kyi, pseud. „Yizh”, son of Teodor and Anna, b. January 26, 1926, in Pavlokoma, Bereziv county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death September 9, 1947, in Rzeszow, executed September 15, 1947.

131

Ivan Barnyk, pseud. „Choven”, son of Anna, b. March 3, 1924, in Horianka, Lis'ko county, until 1947 lived in Zaluzh, soldier in company commanded by „Stakh”, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

132

Vasyl' Brevka, pseud. „Kavka”, son of Hryhoriy and Fedora, b. August 8, 1915, in Lubna, Bereziv county, soldier in company commanded by „Hromenko”, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

133

Mykola Kormosh, pseud. „Blysk”, „Lys”, son of Yosyf and Anna, b. November 9, 1913, in Van'kova, Lis'ko county, soldier in company commanded by „Hromenko”, later commander of SKV, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 14, 1947.

134

Maksym Kurylo, pseud. „Krutiy”, son of Ivan and Anna, b. October 20 1925, in Zhukova, Liubachiv county, political officer in company commanded by „Shum”, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

135

Ivan Muts, pseud. „Kryvonos”, son of Vasyl' and Maria, b. March 23, 1913, in Rudky, Rava-Rus'ka county (after 1944 – Tomaszow county), quatermaster Liubychi SKV, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 14, 1947.

136

Volodymyr Omelian, pseud. „Olen”, son of Vasyl' and Paraskevia, b. April 10, 1925, in Vil'ka Verbyts'ka, Rava-Rus'ka county (after 1944 – Tomaszow county), soldier in companies commanded by „Shum” and „Bis”, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

137

Dmytro Siarchyns'kyi, pseud. „Savych”, son of Mykhailo and Paraskevia, b. October 6, 1906, in Uhniv, Rava-Rus'ka county (after 1944 – Tomaszow county), soldier in company commanded by „Shum”, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

Ivan Bumber, pseud. „Hrab”, son of Andriy and Anastasia, b. June 8, 1922, in Horaiets', Liubachiv county, soldier in company commanded by „Shum” and „Kalynovych”, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

Pavlo Kulieshko, pseud. „Dibrova”, son of Ivan and Teodozia, b. December 3, 1926, in Richytsia, Rava-Rus'ka county (after 1944 – Tomaszow county), soldier in company commanded by „Shum”, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

Il'ko Usnievych, pseud. „Yavir”, son of Mykhailo and Pelahia, b. November 10, 1926, in Korostiv, lived in Richytsia, Tomaszow county, soldier in company commanded by „Shum”, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

Mykola Zinko, pseud. „Piznyi”, son of Mykhailo and Anastasia, b. April 24, 1920, in Richky, Rava-Rus'ka county, lived in Kornii, Tomaszow county, soldier in the company commanded by „Shum”, sentenced to life imprisonment September 10, 1947, in Rzeszow.

138

Ivan Sioma, pseud. „Slyvka”, „Suk”, son of Ivan and Yeva, b. October 5, 1921, in Opaka, Liubachiv county, soldier in company commanded by „Em”, and „Kalynovych”, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

139

Mykhailo Vasiy, pseud. „Malyi”, son of Vasyl' and Ksenia, b. September 1, 1923, in Rudky, Rava-Rus'ka county (after 1944 – Tomaszow county), SKV soldier and secretary of Liubychi self-defence unit, sentenced to death September 10, 1947, in Rzeszow, executed October 1, 1947.

Załączniki

1

Wojskowy Sąd Okręgowy Nr 5
w Krakowie
Nr 05/47/W
M.p. Dnia 22 kwietnia 1947 r.

T A J N E

Prezes Najwyższego Sądu Wojskowego
W a r s z a w a

W wykonaniu rozkazu Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 18 kwietnia 1947 r. nr 01915^a melduję, że Wojskowy Sąd Okręgowy Nr 5 w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku rozpoczął swe urzędowanie z dniem 22 kwietnia 1947 r.¹

Zastępca Szefa
Wojskowego Sądu Okręgowego Nr 5
w Krakowie
Dr Malinowski mjr

Kopia, maszynopis.
CAW, WSGO, W, 3251/3/54, k. 1.

- a. Tekstu rozkazu nie odnaleziono.
1. Zob. załącznik nr 4.

SZYFROGRAM NR 397

Warszawa, 5 maja 1947 r.

Ś c i ś l e t a j n e

Grupa Operacyjna „Wisła”
 Wojskowy Sędzia Okręgowy
 Malinowski mjr
 Wojskowy Prokurator
 Prause kpt.

Polecam prowadzić wszystkie sprawy osób ze zmilitaryzowanych jednostek wchodzących w skład Grupy Operacyjnej „Wisła” (Wojsko, MO, UBP, KBW).

Do rozpoznawania spraw osób cywilnych poddanych właściwości Sądów Wojskowych, pozostaje nadal właściwy Sąd Wojskowy Rejonowy w Rzeszowie, który winien sprawy te bezzwłocznie rozpatrywać w miejscach wskazanych przez Dowództwo Grupy Operacyjnej „Wisła”. Postępowanie przygotowawcze w tych sprawach może prowadzić kpt. Prause.

Prezes Najwyższego Sądu Wojskowego WP
 Garnowski płk
 I-szy z-ca Naczelnego Prokuratora WP
 Skulbaszewski płk

Oryginał, maszynopis.

CAW, Sztab Generalny WP, IV.111, t. 733, Księga szyfrogramów Grupy Operacyjnej „Wisła”, k. 385.

SZYFROGRAM NR 418

Warszawa, 12 maja 1947 r.

Ś c i ś l e t a j n e

Grupa Operacyjna „Wisła”
 Wojskowy Prokurator
 Prause kpt.

Po raz drugi powtarzam:

Waszej właściwości podlegają sprawy wszystkich osób cywilnych ujętych w czasie działania Grupy. Sprawy te należy przygotowywać wraz z organami śledczymi UB jak najszybciej i kierować, celem rozpatrzenia, do Sądu Wojskowego przy Grupie (por. Kiełtyka).

Sprawy osób wojskowych, jednostek wchodzących w skład Grupy, w zależności od udziału Dowódcy Grupy gen. Mossora, polecam prowadzić prokuratorowi 8 i 9 DP pod Waszym nadzorem.

I-szy z-ca Naczelnego Prokuratora
 Wojska Polskiego
 Skulbaszewski płk

Oryginał, maszynopis.

CAW, Sztab Generalny WP, IV.111, t. 733, Księga szyfrogramów Grupy Operacyjnej „Wisła”, k. 416.

Wojskowy Sąd Okręgowy Nr 5
 w Krakowie
 Dnia 15 maja 1947 r.

T A J N E
 Egz. Nr 3

Sprawozdanie z czynności Wojskowego Sądu Okręgowego Nr 5 w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku — działającego przy Grupie Operacyjnej „Wisła” w Sanoku za okres od 22 kwietnia 1947 r. do 15 maja 1947 r.

Zgodnie z delegacją Prezesa Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 18 kwietnia 1947 r. Nr 01915 i rozkazem szefa Wojskowego Sądu Okręgowego Nr 5 w Krakowie z dnia 21 kwietnia 1947 r. Nr 299/47ª wyjechałem z Kra-

kowa wraz z asesorem por. Makowskim Mirosławem i sekretarzem ppor. Szwarcem Zbigniewem, oboma z Wojskowego Sądu Okręgowego Nr 5 w Krakowie, dnia 21 kwietnia 1947 r. w celu pełnienia obowiązków sędziowskich przy Grupie Operacyjnej „Wisła”. Do Sanoka przyjechałem dnia 22 kwietnia 1947 r. i natychmiast zameldowałem się u dowódcy Grupy gen. Mossora, od którego otrzymałem odpowiednie instrukcje, po czym skomunikowałem się z jego zastępcą dla spraw bezpieczeństwa płk. Korczyńskim.

Dnia 22 kwietnia 1947 r. pisemnie zameldowałem prezesowi NSW o rozpoczęciu czynności urzędowych przy Grupie Operacyjnej „Wisła”¹.

Wraz ze mną przyjechał z Krakowa do Sanoka dnia 22 kwietnia 1947 r. w charakterze prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” kpt. Prause Jan, delegat Wojskowej Prokuratury Okręgowej Nr 5 w Krakowie.

Zgodnie z wytycznymi udzielonymi mi w czasie mego pobytu w Warszawie w dniu 20 kwietnia 1947 r. przez I. zastępcę Prezesa NSW ppłk. Zarakowskiego – Wojskowy Sąd Okręgowy Nr 5 w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku, działający przy Grupie Operacyjnej „Wisła”, upoważniony został do rozpoznawania spraw wyłącznie osób wojskowych w skali przysługującej Wojskowemu Sądowi Okręgowemu. W okresie sprawozdawczym, tj. od 22 kwietnia do 15 maja 1947 r., do tutejszego Sądu żadne sprawy do rozpoznania nie wpłynęły.

W myśl szyfrogramu prezesa NSW nr 397 z 5 maja 1947 r.² tut. Sąd upoważniony został również do rozpoznawania wszystkich spraw osób z jednostek zmilitaryzowanych, wchodzących w skład Grupy Operacyjnej „Wisła”. Dotąd do Sądu żadne tego rodzaju sprawy jeszcze nie wpłynęły.

Odnosnie rozpoznawania przez Sąd spraw osób cywilnych przytrzymanych podczas akcji przez jednostki Grupy Operacyjnej podaje, iż sprawa rozpoznawania spraw osób cywilnych poddanych właściwości Sądu Wojskowego uregulowana została szyfrogramem prezesa NSW nr 397 i 411. Przybyły w dniu 11 maja 1947 r. z Rejonowego Sądu Wojskowego w Krakowie sędzia por. Kiełtyka Ludwik, przeprowadził dnia 14 maja 3 sprawy, a dnia 15 maja 1947 r. dwie sprawy w postępowaniu doraźnym³. Szyfrówki w sprawie wyroków śmierci w tych sprawach zapadłych wysłane zostały za pośrednictwem Pow[iatowego] Urzędu Bezp[ieczeństwa] Publ[icznego] w Sanoku do szefa Departamentu Służby Spraw[iedliwości] w Warszawie.

Zgodnie z szyfrogramem prezesa NSW Nr 411 z 10 maja 1947 r.b skierowałem asesora por. Makowskiego Mirosława do Wojskowego Sądu

Okręgowego w Krakowie celem dalszego pełnienia swych obowiązków służbowych.

Zastępca Szefa
Wojskowego Sądu Okręgowego Nr 5
w Krakowie
Dr Malinowski mjr

Kopia, maszynopis.
CAW, WSGO, W", 3251/3/54, k. 6.

- a. Rozkazu nie odnaleziono.
- b. Szyfrogramu nie odnaleziono.
1. Zob. załącznik nr 1.
2. Zob. załącznik nr 2.
3. Zob. wyroki nr 1-4.

5

Wojskowy Sąd Okręgowy Nr 5
w Krakowie
Dnia 20 maja 1947 r.

T A J N E
Egz. Nr 4

Sprawozdanie z czynności Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku – działającego przy Grupie Operacyjnej „Wisła” za okres od 10 do 20 maja 1947 r.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do tut[ejszego] Sądu od Wojskowego Prokuratora Grupy Operacyjnej „Wisła” 13 spraw przeciwko 16 osobom oskarżonym o przestępstwa z art. 85 KKWP, art. 1, par. 1, 2 i 3, art. 4, par. 1 oraz art. 16; par. 1 Dekretu z 13 czerwca 1946 r. Z tych 13 spraw załatwionych zostało wyrokami spraw 12, a 1 sprawa skierowana została do Prokuratora do uzupełnienia śledztwa. Spośród 12 rozpoznanych spraw w 11 sprawach, i obejmujących 14 osób, Sąd orzekł kary śmierci, a w 1 sprawie karę 10 lat więzienia i utraty praw przez 5 lat. W sprawie tej Sąd nie orzekł kary śmierci z uwagi na częściowy niedorozwój umysłowy i bardzo słabe uświadomienie skazanego o celach bandy UPA.

Wszystkie sprawy prowadzone były w trybie postępowania doraźnego, zaś same rozprawy przeprowadzone zostały na dużej sali rozpraw Sądu Okręgowego w Sanoku przy licznych udziale społeczeństwa sanockiego. Wszyscy oskarżeni mieli przydzielonych obrońców wojskowych z urzędu.

Niezwłocznie po ogłoszeniu wyroku wysyłane były zgodnie z okólnikiem Depart[amentu] Sł[użb] Spraw[iedliwości] Nr 01 z dnia 15.7.1946 r. do szefa tegoż departamentu szyfrogramy w sprawie skazanych na karę śmierci. Do chwili opracowania niniejszego sprawozdania tut. Sąd nie otrzymał zawiadomienia o decyzji Ob. Prezydenta RP w pow[yzszych] sprawach. Rozprawy prowadził sędzia por. Kiełtyka z Wojsk[owego] Sądu Rejonowego w Krakowie oraz mjr dr Malinowski z Wojsk[owego] Sądu Okręgowego Nr 5 w Krakowie upoważniony do tego przez I. zast[ępcę] prezesa NSW plk. Zarakowskiego.

Jednocześnie melduję, że zgodnie z rozkazem d-cy Grupy Operacyjnej „Wisła” z dn. 16 maja 1947 r. Nr 0138/GO „W” o zmianie miejsca postoju Grupy tut. Sąd przenosi się do Rzeszowa z dniem 21 maja 1947 r.

Zastępca Szefa
Wojskowego Sądu Okręgowego Nr 5
w Krakowie
Dr Malinowski mjr

Kopia, maszynopis.

CAW, WSGO „W”, 3251/3/54, k. 10.

6

Ministerstwo Obrony Narodowej
Departament Służby Sprawiedliwości
Wydział Karny
Nr 0610/47/III

Warszawa, dnia 23 maja 1947 r.

T A J N E
Egz. Nr 1
D o r a ż n e

Do
Szefa Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”

Zawiadamiam, że w stosunku do skazanych przez Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła”:

1. HOŁOWATEGO Semka s. Oleksy
2. DMYTRYSZYNA Piotra s. Mikołaja
3. MUZYKI Michała s. Kluka
4. HERMAŃA Teodora s. Franciszka

5. WOJCIECHOWSKIEGO Jana s. Jana
6. SOKOLIKA Michała s. Jana
7. KOSMOWSKIEGO Jana s. Teodora
8. LUBIŃSKIEGO Józefa s. Onufrego
9. KIŁOCZKO Dymitra s. Stefana
10. BOBKO Stefana s. Jana
11. SAWKI Stefana s. Stefana oraz
12. DAĆKO Michała s. Marcina

wyroki śmierci podlegają niezwłocznemu wykonaniu¹.

Szef Departamentu S[łużby] Sprawiedliwości
 Ministerstwa Obrony Narodowej
 (Henryk Holder pułkownik)

Oryginał, maszynopis.

CAW, WSGO, W", 3250/3/54, k. 2.

1. Kolejnych szyfrogramów szefa Departamentu Służby Sprawiedliwości MON płk. H. Holdera zatwierdzających wyroki śmierci nie publikuje się.

7

Wojskowy Prokurator Grupy Operacyjnej „Wisła”
 kpt. Prause

Wyroki śmierci wydane przez Sąd Wojskowy Grupy „Wisła” niezwłocznie po ogłoszeniu wyroku wykonywać. Powyższe dotyczy jedynie „Upowców”.

Pismo niniejsze po przyjęciu do wiadomości i stwierdzeniu tego swoim podpisem złożyć do akt Grupy „Wisła” na ręce gen. Mossora¹.

Szef Departamentu Służby Sprawiedliwości
 Ministerstwa Obrony Narodowej
 i Naczelny Prokurator Wojskowy
 Holder Henryk pułkownik

Pod tekstem dokumentu pieczęć okrągła o treści: Wojsko Polskie – Naczelna Prokuratura.

Na marginesie dokumentu dwa odręczne dopiski:

Czytałem. Rzeszów, dnia 27.5.[19]47 r., g[odzina] 15,30
Prause kpt.

Szef Szt[abu]. Przechowywać w aktach ściśle tajnych. 28.5.[1947]
Mossor.

Oryginał, rękopis.

CAW, Sztab Generalny WP, IV.111, t. 615, k. 11.

1. Z treści pieczęci kancelaryjnej odcisniętej w górnym lewym rogu dokumentu wynika, iż powyższe pismo wpłynęło do Sztabu Grupy Operacyjnej „Wisła” 27 maja 1947 r.

8

Rzeszów, dnia 3 czerwca 1947 r.
Nr 018/47

T A J N E !
Egz. Nr 3

Szef Dep[artamentu] Sł[użby] Spraw[iedliwości]
i Prezes NSW
w W a r s z a w i e

Sprawozdanie z czynności Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”
za okres od 21 maja do 31 maja 1947 r.

W okresie sprawozdawczym tut[ejszy] Sąd nie rozpoznał żadnych spraw, gdyż 15 spraw – w tym 14 przeciwko banderowcom, a jedna przeciwko oficerowi WP wpłynęło z Prokuratury GO „Wisła” dopiero w dniu 31 maja 1947 r.

Sprawy te rozpoznane będą przez Sąd w pierwszych dniach m-ca czerwca 1947 r.

Przewodniczący Wojsk. Sądu GO „Wisła”
(Dr Malinowski mjr)

Kopia, maszynopis.

CAW, WSGO „W”, 3251/3/54, k 21.

Nr 019/47/GOW
Rzeszów, dnia 9.VI.1947 r.

T A J N E !
Egz. Nr 2

Szef Departamentu Służby Sprawiedliwości MON
w W a r s z a w i e

Stosownie do rozporządzenia w szyfrogramie z dnia 6 czerwca 1947 r.^a podpisanego przez płk. Szpądrowskiego, przedstawiam akta sprawy Nr Sr. 3/47/GOW¹ p-ko cyw. MINKO Rozalii c. Józefa skazanej wyrokiem tut[ej-szego] Sądu z dnia 16.V.1947 r. na karę śmierci za przestępstwo z art. 85 KKWP.

Jednocześnie melduję, że wyrok na skazanej wykonany został dnia 22.V.1947 r. w Sanoku z rozkazu płk. Korczyńskiego, wiceministra MBP.

Szef Sądu GO „Wisła”
(-) Malinowski dr mjr

Kopia, maszynopis.
CAW, WSGO, „W”, 3251/3/54, k. 22.

- a. Szyfrogramu nie odnaleziono.
1. Zob. wyrok nr 7.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła”
Rzeszów, ul. Orlicz-Dreszera 8
Nr 020/47/GOW
Rzeszów, dnia 16 czerwca 1947 r.

T A J N E
Egz. Nr 2

Szef Departamentu Służby Sprawiedliwości MON
płk Holder Henryk
W a r s z a w a

Melduję, że do dnia dzisiejszego nie otrzymałem z Departamentu Służby Sprawiedliwości MON odpowiedzi na moje 3 szyfrogramy wysłane z Urzę-

du Bezpieczeństwa w Sanoku dnia 17 maja 1947 r. w sprawie skazanych tego dnia na karę śmierci upowców:

- 1) KOSZA Jana s. Teodora
- 2) HYRCZA Aleksandra s. Antoniego oraz
- 3) LESZCZAWSKIEGO Stanisława s. Piotra¹.

Przyjmując z powodu upływu dość długiego czasu, że owe szyfrogramy bądź może wcale nie zostały wysłane ze Sanoka, bądź gdzieś po drodze zaginęły, załączam^a przy niniejszym kopie odnośnych szyfrogramów i proszę o nadesłanie decyzji Departamentu Służby Sprawiedliwości MON w dniu 9 czerwca 1947 r.

Przewodniczący Wojsk. Sądu GO „Wisła”
(Dr Malinowski mjr)

Kopia, maszynopis.

CAW, WSGO, „W”, 3251/3/54, k. 23.

a. Załącznika brak.

1. Zob. wyrok nr: 9, 10, 11.

11

Ministerstwo Obrony Narodowej
Departament Służby Sprawiedliwości
Wydział Karny
0675/47/III
Nr U. 2420/47

Warszawa, dnia 9 czerwca 1947 r.

T A J N E
Egz. Nr 1
B. pilne
D o r a ż n e

Do

Szefa Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”
w Rzeszowie

Załączoną depezę Sądu Nr 790^a, zawiadamiającą o skazaniu na karę śmierci nieustaloną osobę¹, bez imienia i nazwiska – „syna Mikołaja” zwracam wobec niemożliwości rozpoznania jej z braku konkretnych personalií skazanego.

Proszę o nadesłanie pisma lub depezy z podaniem imienia i nazwiska skazanego.

Załączona depesza nierozpoznana.
Proszę zwrócić baczną uwagę na szyfrujących depeszę, gdyż tego rodzaju urzędowanie hamuje postępowanie sądowe i utrudnia bieg spraw.
Zał. 2.

Szef Wydziału Karnego
Departamentu Sł[użby] Sprawiedliwości
Ministerstwa Obrony Narodowej
(Cz. SZPADROWSKI ppłk)
Prokurator

Oryginał, maszynopis.

CAW, WSGO,,W", 3250/3/54, k. 16.

a. Załącznika brak.

1. Mowa o Wołku Józefie, skazanym na karę śmierci 7 czerwca 1947 r. i straconym 9 czerwca 1947 r. Zob. wyrok nr 32.

12

Ministerstwo Obrony Narodowej
Departament Służby Sprawiedliwości
Wydział Karny
0688/47/III
Nr U. 2420/47
Warszawa, dnia 12 czerwca 1947 r.

T A J N E
Egz. Nr 1.
D o r a ż n e

Do
Szefa Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”
w R z e s z o w i e

W odpowiedzi na pismo Sądu Nr 020/47/GOW z dnia 9.VI.1947 r.¹ komunikuję, że szyfrogramów w sprawie wyroków dotyczących:

1. KOSZA Jana i 2. LESZCZAWSKIEGO Stanisława – nie otrzymałem.
- Niewłócznie nadesłać akta spraw doraźnych:

1. KOSZA Jana s. Teodora i
2. LESZCZAWSKIEGO Stanisława s. Piotra.

Poza tym po raz czwarty proszę o nadesłanie akt sprawy doraźnej

3. MIŃKO Rozalii c. Józefa.

Wyroki tych trzech osób nie podlegają wykonaniu do czasu rozstrzygnięcia sprawy w Departamencie Sł[użby] Sprawiedliwości MON².

Szef Wydziału Karnego
Depart[amentu] Sł[użby] Sprawiedliwości MON
(Cz. Szpąderski ppłk)
Prokurator

Oryginał, maszynopis.

CAW, WSGO, „W”, 3250/3/54, k. 15.

1. Zob. załącznik nr 10.
2. Wyrok śmierci na Koszu Janie i Leszczawskim Stanisławie został wykonany 22 maja 1947 r.
Zob. wyroki nr 10 i 11.

13

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła”
Rzeszów, ul. Orlich-Dreszera 8
Nr 022/47/GOW
Rzeszów, dnia 16 czerwca 1947 r.

T A J N E
Egz. Nr 2

Szef Departamentu Służby Sprawiedliwości MON
W a r s z a w a

W wykonaniu zarządzenia podanego mi w szyfrogramie Nr 302^a z dnia 13 czerwca 1947 r. przedstawiam przy niniejszym żądane akta sprawy, a to:

- 1) cyw. KOSZA Jana s. Teodora – Nr akt Sr. 9/47/GOW
- 2) cyw. LESZCZAWSKIEGO Stanisława s. Piotra – Nr akt Sr. 10/47/GOW do dalszego urzędowania.

Jednocześnie melduję, że wyrok na obu wyżej wymienionych skazanych wykonany został w dniu 22 maja 1947 r. w Sanoku na rozkaz płk. Korczyńskiego wiceministra Bezp[ieczeństwa] Pub[licznego].

Oдноśnie zaś przesłania akt sprawy cyw. Mińko Rozalii melduję, że akta powyższe – zgodnie z szyfrogramem ppłk. Szpąderskiego z dnia 6 czerwca

1947 r. przesłałem do Wydziału Karnego Dep[artamentu] Służby Sprawiedliwości MON w dniu 9 czerwca 1947 r.

Szef Wojsk. Sądu Grupy Oper. „Wisła”
(Dr Malinowski mjr)

Kopia, maszynopis.

CAW, WSGO, „W”, 3251/3/54, k. 24.

a. Szyfrogramu nie odnaleziono.

14

Wojsko Polskie
Najwyższy Sąd Wojskowy
Nr 02088
Dnia 18 czerwca 1947 r.

T A J N E
Egz. Nr 3

Do
Szefów Wojskowych Sądów:
Okręgowego i Rejonowego
w K r a k o w i e

Odpis: Szef Sądu Wojsk[owego] Grupy Operac[yjnej] „Wisła”
mjr Malinowski

Zarządzam odwołanie urlopów wypoczynkowych dla sędziów i personelu administracyjnego – delegowanego do Sądu Grupy Operac[yjnej] „Wisła” do specjalnego zarządzenia.

Prezes Najwyższego Sądu Wojskowego
Dr Garnowski Władysław
Pułkownik

Kopia, maszynopis.

CAW, WSGO, „W”, 3250/3/54, k. 11.

Ministerstwo Obrony Narodowej
 Departament Służby Sprawiedliwości
 Wydział Karny
 0702/47/III
 Nr U. 2420/47
 Warszawa, dnia 19 czerwca 1947 r.

T A J N E
 Egz. Nr 1
 D o r a ż n e

Do
 Szefa Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”
 w Rzeszowie

Załączone akta sprawy Nr Sr. 10/47/GOW osk. LESZCZAWSKIEGO Stanisława, s. Piotra, skazanego wyrokiem w/w Sądu z dnia 17 maja 1947 r. na karę śmierci – zwracam i zawiadamiam, że wyrok ten w stosunku do LESZCZAWSKIEGO podlega niezwłocznemu wykonaniu¹.

Zał. akta nr Sr. 10/47/GOW².

Szef Wydziału Karnego
 Departamentu S[łużby] Sprawiedliwości
 Ministerstwa Obrony Narodowej
 (Cz. Szpąderski ppłk)
 Prokurator

Oryginał, maszynopis.

CAW, WSGO, „W”, 3250/3/54, k. 8.

a. Załącznika brak.

1. Stanisław Leszczawski został stracony 22 maja 1947 r. Zob. załącznik nr 13 i wyrok nr 11.

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła”
 Rzeszów, ul. Orlicz-Dreszera 8
 Dnia 1 lipca 1947 r.
 Nr 026, 027/47

T A J N E
 Egz. Nr 3

- 1) Szef Dep. Służby Sprawiedliwości Min[isterstwa] Obr[ony]
 Nar[odowej]
- 2) Prezes Najwyższego Sądu Wojskowego

Sprawozdanie z czynności Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”
 w Rzeszowie za okres od 16 czerwca do 30 czerwca 1947 r.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do tut. Sądu 23 sprawy, a z okresu poprzedniego pozostało 7 spraw. Łącznie spraw 30.

Rozpoznano 25 spraw, a 5 spraw pozostało na okres następny. W rozpoznanych 25 sprawach – we wszystkich wydano wyroki skazujące. Z rozpoznanych 25 spraw było przeciwko osobom cywilnym 19 spraw, a przeciwko osobom wojskowym 6 spraw. Spośród 6 spraw przeciwko osobom wojskowym – była jedna sprawa przeciwko 3 oficerom WP, a 5 spraw było przeciwko szeregowcom i podoficerom.

Na wydanych 25 wyroków skazujących, obejmujących łącznie 35 osób, wydano na 19 osób cywilnych wyroki śmierci, a na 16 osób cywilnych i wojskowych wyroki z karami wolnościowymi.

W sprawach przeciwko osobom wojskowym zapadły wyroki skazujące wyłącznie na kary więzienia wzgl[ędnie] aresztu i kary te były wymierzone w granicach od 6 miesięcy aresztu do 5 lat więzienia z pozbawieniem stopnia wojskowego. Natomiast w sprawach przeciwko osobom cywilnym wydano wyroki z karami 15 lat więzienia i dożywotnie.

Rozprawy przeciwko osobom cywilnym (banderowcom) prowadzone były w trybie postępowania doraźnego i zwyczajnego, a przeciwko osobom wojskowym tylko w trybie postępowania zwyczajnego.

Wszystkie rozprawy prowadzone były jawnie w świetlicy Woj[ewódzkiego] Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Rzeszowie przy licznych udziałach widzów.

Wszyscy oskarżeni mieli przydzielonych obrońców z urzędu, a to adwokatów, jak i obrońców wojskowych. Zgodnie z otrzymanymi w Departamencie S[łużby] Sprawiedliwości MON wskazówkami przedstawiałem każdorazowo dowódcy Grupy Operacyjnej „Wisła” gen. Mossorowi akta spraw, w których wydane zostały przez tut. Sąd wyroki śmierci do zatwierdzenia. Spośród przedłożonych kilku spraw gen. Mossor tylko w jednej sprawie

grupowej Nr akt. 74/GOW nie zatwierdził wyroku odnośnie skazanego Ćwieka Jana¹. Powyższe akta przedstawiam przy odrębnym piśmie do dalszego urzędowania. Niezwłocznie po ogłoszeniu wyroku wysyłane były do szefa Departamentu Śl. Sprawiedliwości MON szyfrogramy w sprawach skazanych na karę śmierci.

Dnia 17 czerwca 1947 r. Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Rzeszowie rozplakatował w Rzeszowie, jak i w całym województwie rzeszowskim, około 400 obwieszczeń. Prokuratury o skazaniu przez Sąd 17 banderowców na karę śmierci i o wykonaniu na nich powyższego wyroku.

Przy niniejszym załączam nielegalną literaturę znalezioną przy aresztowanych banderowcach, a to broszury 1) „Idea i czyn”, 2) „Upiór faszyzmu”, 3) „Krwawym szlakiem” i 4) „Nowocześni barbarzyńcy” do ewentualnego wykorzystania².

Szef Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”
(Dr Małinowski mjr)

Kopia, maszynopis.

CAW, WSGO, „W” 3251/3/54, k. 28.

a. Załączników brak.

1. Zob. wyrok nr 54.

17

Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła”
Rzeszów, ul. Orlicz-Dreszera 8
Dnia 16 lipca 1947 r.
Nr 032-033

T A J N E
Egz. Nr 3

- 1) Szef Służby Sprawiedliwości Ministerstwa Obrony Narodowej
- 2) Prezes Najwyższego Sądu Wojskowego

Sprawozdanie z czynności Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła” w Rzeszowie za okres od 1 lipca do 15 lipca 1947 r.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do tut. Sądu 42 sprawy, a z okresu poprzedniego pozostało 5 spraw. Łącznie spraw 47.

Rozpoznano 35 spraw, a na następny okres pozostało 12 spraw. W rozpoznanych 35 sprawach wydano 32 wyroki zasądzające i 3 uniewinniające.

Z rozpoznanych 35 spraw – było p-ko osobom cywilnym 26 spraw, a p-ko osobom wojskowym 9 spraw. Spośród 9 spraw p-ko osobom wojskowym były dwie sprawy p-ko oficerom, a 7 spraw p-ko podoficerom i szeregowcom.

Na wydane 32 wyroki skazujące obejmujące łącznie 39 osób, wydano na 28 osób cywilnych wyroki śmierci, a na 21 osób cywilnych i wojskowych wyroki z karami wolnościowymi.

W sprawach p-ko osobom wojskowym zapadły wyroki skazujące wyłącznie na kary więzienia włącznie z aresztu i kary te były wymierzone w granicach od 3 miesięcy aresztu do 5 lat więzienia z pozbawieniem stopnia wojskowego. Natomiast w sprawach p-ko osobom cywilnym wydano wyroki z karami w granicach od 10 lat do więzienia dożywotniego włącznie.

Rozprawy przeciwko osobom cywilnym (banderowcom) prowadzone były w trybie postępowania doraźnego, a p-ko osobom wojskowym w trybie postępowania doraźnego i zwyczajnego (szer. Ludwiczak Józef, art. 178 KKWP).

Wszystkie rozprawy prowadzone były jawnie w świetlicy Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Rzeszowie przy licznych udziałach widzów.

Wszyscy oskarżeni mieli przydzielonych obrońców z urzędu. W myśl otrzymanych z Dep[artamentu] S[łużby] Spraw[iedliwości] MON wskazówek przedstawiałem każdorazowo d-ncy Grupy Operacyjnej „Wisła” gen. Mossorowi akta spraw, w których wydane zostały przez tut. Sąd wyroki śmierci do zatwierdzenia. Spośród przedłożonych kilkunastu spraw d-ca Grupy w dwóch przypadkach: 1) odnośnie Terefenko Stefana s. Michała do Nr 81/47/GOW i 2) odnośnie Tuckiego Lubomira do 97/47/GOW wyroków nie zatwierdził¹. Powyższe akta przedłożyłem w Departamencie do dalszego urzędowania.

Niezwłocznie po ogłoszeniu wyroków wysyłane były do szefa Dep. Służby Spraw. MON szyfrogramy w sprawie skazanych na karę śmierci.

Dnia 15 lipca 1947 r. Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa rozplakatował w Rzeszowie i całym woj. rzeszowskim 200 obwieszczeń tut. Prokuratury o skazaniu przez tut. Sąd 32 banderowców na kary śmierci i o wykonaniu na nich powyższego wyroku.

Do niniejszego pisma dołączam znalezione przy aresztowanym banderowcu w odpisie „Protokół z posiedzenia i wyrok rewolucyjnego sądu UPW”².

Szef Wojskowego Sądu GO „Wisła”
(-) Dr Malinowski mjr

Kopia, maszynopis.

CAW, WSGO, W” 3251/3/54, k. 32.

a. Załącznika brak

1. Zob. wyrok nr 60 i 69.

Wojsko Polskie
Najwyższy Sąd Wojskowy Nr 2147
Dnia 28 lipca 1947 r.

T A J N E
Egz. Nr 1

Do
Szefa Wojskowego Sądu Rejonowego
w R z e s z o w i e

Do
Wojskowego Prokuratora Rejonowego
w R z e s z o w i e

W związku z rozformowaniem Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła” – urzędować będzie w Rzeszowie Wojskowy Sąd, który orzekać będzie w sprawach banderowców, jako Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie.

W związku z tym należy użyczać, tak tamt[ejszemu] Sądowi jak i prokuratorowi, urzędowych pieczęci Wojskowego Sądu Rejonowego i Wojskowego Prokuratora Rejonowego w Rzeszowie.

I. Z-ca Naczelnego Prok[uratora]
Wojsk[owego]
Skulbaszewski Antoni płk

I. Z-ca Prezesa Najw[yższego]
Sądu Wojsk[owego]
Majewski Stanisław pplk

Oryginał, maszynopis.
CAW, WSGO, W”, 3250/3/54, k. 23.

Wojskowy Sąd GO „Wisła”
Rzeszów, dnia 2 sierpnia 1947 r.
Nr 034, 035/47

T A J N E
Egz. Nr 3

- 1) Szef Departamentu Służby Sprawiedliwości Min[isterstwa]
Obr[ony] Nar[odowej]
- 2) Prezes Najwyższego Sądu Wojskowego

Sprawozdanie z czynności Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”
w Rzeszowie za okres od 16 lipca do 31 lipca 1947 r.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do tut. Sądu 18 spraw. Z okresu poprzedniego pozostało 12 spraw. Łącznie 30 spraw.

Rozpoznano 13 spraw, przekazano wg właściwości 2 sprawy, a na okres następny pozostało 15 spraw. W rozpoznanych 13 sprawach w 12 wydano wyroki zasądzające, a w 1 wyrok uniewinniający.

Z rozpoznanych 13 spraw – było p-ko osobom cywilnym 10 spraw, a p-ko osobom wojskowym 3 sprawy. Spośród 3 spraw p-ko osobom wojskowym była jedna sprawa p-ko oficerowi, a 2 p-ko szeregowym i podoficerom.

Na wydanych 12 wyroków skazujących, obejmujących łącznie 30 osób, wydano na 12 osób cywilnych wyroki śmierci, a na 18 osób wyroki z karami wolnościowymi.

W sprawach p-ko osobom wojskowym zapadły wyroki skazujące wyłącznie na kary aresztu i więzienia i kary te były wymierzone w granicach od 2 m-cy do 1 roku. Natomiast w sprawach p-ko osobom cywilnym wydano wyroki z karami w granicach od 10 lat do więzienia dożywotniego łącznie.

Rozprawy p-ko osobom cywilnym prowadzone były w trybie postępowania doraźnego, a p-ko osobom wojskowym wyłącznie w trybie postępowania zwyczajnego.

Wszystkie rozprawy prowadzone były jawnie w świetlicy WUBP Rzeszów przy licznych udziałach widzów z różnych sfer społeczeństwa.

Wszyscy oskarżeni mieli przydzielonych obrońców z urzędu. Każdorazowo przedstawiałem d-dcy GO „Wisła” gen. dyw. Mossorowi akta spraw, w których zostały wydane przez tut. Sąd wyroki śmierci – do zatwierdzenia. Spośród przedłożonych spraw wszystkie zostały zatwierdzone.

Natychmiast po ogłoszeniu wyroków wysyłane były do szefa Dep[artamentu] S[łużby] Spraw[iedliwości] MON szyfrogramy w sprawie skazanych na karę śmierci.

Wyjaśniam, iż dlatego zostało na następny okres do rozpoznania 15 spraw, gdyż wpłynęły one do tut. Sądu dnia 30 i 31 lipca 1947 r.

Szef Wojskowego Sądu GO „Wisła”
(Mjr dr Malinowski Marian)

Kopia, maszynopis.

(4W, WSGO, W” 3251/3/54, k. 33.

- a. Załącznika brak
- l. Zob. wyrok nr 60 i 69.

20

Wojskowy Sąd GO „Wisła”
Rzeszów, dnia 16 sierpnia 1947 r.
Nr 039, 040/47

T A J N E
Egz. Nr 3

- 1) Szef Departamentu Służby Sprawiedliwości Min[isterstwa]
Obr[ony] Nar[odowej]
- 2) Prezes Najwyższego Sądu Wojskowego

Sprawozdanie z czynności Wojskowego Sądu Okręgowego Nr 5 w Krakowie na sesji wyjazdowej w Rzeszowie oraz Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie za okres od 1-15 sierpnia 1947 r.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do tut. Sądu 57 spraw. Z okresu poprzedniego pozostało 15 spraw. Łącznie 72 sprawy.

Rozpoznano 42 sprawy, 1 sprawę przekazano wg właściwości, tak iż na okres następny pozostało 29 spraw.

W rozpoznanych 42 sprawach wydano wyroki zasądzające w 35 sprawach p-ko osobom cywilnym, a w 7 p-ko osobom wojskowym.

Pośród 7 spraw p-ko osobom wojskowym wszystkie były p-ko szeregowym i podoficerom.

Na wydanych 42 wyroków skazujących, obejmujących łącznie 51 osób, wydano na 17 osób cywilnych wyroki śmierci, a na 34 osób wyroki z karami wolnościowymi.

W sprawach p-ko osobom wojskowym zapadły wyroki skazujące wyłącznie na kary aresztu i więzienia i kary te były wymierzone w granicach od dwóch miesięcy aresztu do trzech lat więzienia. Natomiast w sprawach p-ko

osobom cywilnym wydano wyroki z karami śmierci oraz więzienia w granicach od 5 lat do dożywocia włącznie.

W sprawach p-ko osobom cywilnym rozprawy były prowadzone w trybie postępowania zwyczajnego i doraźnego, a w sprawach p-ko osobom wojskowym wyłącznie w trybie postępowania zwyczajnego.

Wszystkie rozprawy prowadzone były jawnie w świetlicy WUBP Rzeszów przy licznych udziale widzów.

Wszyscy oskarżeni mieli przydzielonych obrońców z urzędu. Natychmiast po ogłoszeniu wyroku wysłane były do szefa Departamentu Służby Sprawiedliwości MON szyfrogramy w sprawie skazanych na karę śmierci.

Szef Wojskowego Sądu GO
(Dr mjr Malinowski Marian)

Kopia, maszynopis.

CAW, WSGO, W" 3251/3/54, k. 35.

21

Rzeszów, dnia 31 sierpnia 1947 r.
Nr 044, 045/47

T A J N E !
Egz. Nr 5

- 1) Szef Departamentu Służby Sprawiedliwości Min[isterstwa] Obr[ony] Nar[odowej]
- 2) Prezes Najwyższego Sądu Wojskowego – Warszawa

Sprawozdanie z czynności Wojskowego Sądu Okręgowego Nr 5 w Krakowie na sesji wyjazdowej w Rzeszowie oraz Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie za okres od dnia 16 sierpnia do 31 sierpnia 1947 r.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do tut. Sądu 24 sprawy. Z okresu poprzedniego pozostało 29 spraw. Łącznie 53 sprawy.

Rozpoznano w okresie sprawozdawczym 30 spraw, tak iż pozostało na następny okres do załatwienia 23 sprawy.

W rozpoznanych 30 sprawach wydano wyroki zasądzające w 27 sprawach osób cywilnych i w 3 sprawach osób wojskowych.

Spośród 3 spraw osób wojskowych – wszystkie były przeciwko szeregowym i podoficerom.

Na wydanych 30 wyroków skazujących, obejmujących 32 osoby, wydano na 11 osób cywilnych kary śmierci, a na 21 osób cywilnych i wojskowych wyroki z karami wolnościowymi.

W sprawach przeciwko osobom wojskowym zapadły wyroki skazujące wyłącznie na kary wolnościowe w granicach od 6 miesięcy aresztu do 3 lat więzienia z degradacją. Natomiast przeciwko osobom cywilnym zapadły wyroki z karami śmierci i karami więzienia w granicach od 3 lat do dożywocia łącznie.

W sprawach przeciwko osobom cywilnym jak i wojskowym rozprawy prowadzone były w trybie postępowania zwyczajnego jak i doraźnego,

Wszystkie rozprawy prowadzone były publicznie w świetlicy Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego przy licznych udziałach widzów.

Wszyscy oskarżeni mieli obrońców z urzędu. W sprawach, w których wydane zostały kary śmierci, niezwłocznie wysyłane były szyfrogramy do szefa Departamentu Służby Sprawiedliwości.

Szef Sądu
(Dr Malinowski mjr)

Kopia, maszynopis.

CAW, WSGO, W" 3251/3/54, k. 41.

22

Wojskowy Sąd Rejonowy
w Rzeszowie
ul. Orlicz-Dreszera 8

Rzeszów, dnia 31 sierpnia 1947 r.

T A J N E
Egz. Nr 3

- 1) Szef Departamentu Służby Sprawiedliwości Min. Obr. Nar.
- 2) Prezes Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie

Sprawozdanie z czynności Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie działającego przy Grupie Operacyjnej OW V w Krakowie za okres od dnia 1 września 1947 r. do 15 września 1947 r.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do tut. Sądu 47 spraw, z których wszystkie były p-ko osobom cywilnym.

Łącznie ze sprawami z okresu poprzedniego rozpatrzono 68 spraw, z których 67 zakończonych zostało wyrokiem skazującym, zaś jedną przekazaną według właściwości.

Na wydanych 67 wyroków obejmujących łącznie 80 osób, wydano na 37 osób kary śmierci, na 24 osoby kary dożywotniego więzienia, na 12 osób kary 15 lat więzienia, na 1 osobę karę 12 lat więzienia i na 6 osób karę 10 lat więzienia.

Rozpoznane zostały wszystkie sprawy, które wpłynęły od tut. Prokuratury w terminie do dnia 10 września 1947 r.

Wszystkie rozprawy, z wyjątkiem jednej (Kiwer Dymitr, Nr Sr. 83/47)¹, prowadzone były w trybie postępowania doraźnego.

Wszystkie rozprawy prowadzone były publicznie w świetlicy Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Rzeszowie przy licznych udziałach widzów.

Wszyscy oskarżeni mieli przydzielonych obrońców z urzędu.

W sprawach, w których wydane zostały wyroki śmierci, niezwłocznie wysyłane były do Departamentu Służby Sprawiedliwości odnośne szyfrogramy.

Z dniem 15 września 1947 r. tut. Sąd na skutek zarządzenia Szefa Departamentu Służby Sprawiedliwości zostaje zlikwidowany².

Szef Wojskowego Sądu Rejonowego
w Rzeszowie
(-) Krupski ppłk

Kopia, maszynopis.

CAW, WSGO, W^m 3251/3/54, k. 53.

1. Zob. wyrok nr 44.

2. Tekstu zarządzenia nie odnaleziono. Likwidacji uległ Wojskowy Sąd przy Grupie Operacyjnej Dowództwa Okręgu Wojskowego Nr V. Natomiast Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie istniał nadal.

Rzeszów, 11.9.1947 r.^a
052/47^a

Rzeszów, dnia 11.9.1947 r.

Do
Szefa Departamentu Służby Sprawiedliwości MON
i Naczelnego Prokuratora WP
płk Holdera
w Warszawie

Melduję, że z dniem 10.9.1947 r. Wojskowy Sąd zorganizowany przy Grupie Operacyjnej w Rzeszowie, ukończył rozpatrywanie spraw, które wpłynęły do Prokuratury Grupy Operacyjnej.

W obecnym stanie wpływu spraw śledczych do WUBP w Rzeszowie, dalsze istnienie Specjalnego Sądu Wojskowego przy Grupie Operacyjnej w Rzeszowie jest zbędne i niecelowe, gdyż pozostałe sprawy, będące w stadium opracowania w WUBP, załatwić może Wojskowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie bez uszczerbku dla załatwiania normalnych jego wpływów.

Tego samego zdania są dowódca DOW 5 generał Więckowski¹ jak i szef WUBP w Rzeszowie płk Duda².

Jedyną przeszkodą w likwidacji Wojskowego Sądu Specjalnego i wyjeździe tutejszego personelu sądowego Grupy Operacyjnej w Rzeszowie, jest niemożność zakończenia spraw w związku z brakiem wiadomości o decyzji Prezydenta Rzeczypospolitej na szyfrogramy wysłane do Departamentu Sprawiedliwości w sprawach zasądzonych na karę śmierci.

W załączeniu^b przesyłam wykaz zasądzonych na karę śmierci, odnośnie których brak wiadomości o decyzji Prezydenta Rzeczypospolitej na wysłane szyfrogramy, jak również 7 szyfrogramów (zalakowane w kopercie) oraz żądane akta Bojką Michała s. Michała, Nr akt Sr. 76/47 i Kurasiewicza Michała s. Konstantego, Nr akt Sr 66/47³ — z prośbą o spowodowanie przyspieszenia załatwienia.

Z chwilą otrzymania zawiadomień o decyzji Prezydenta Rzeczypospolitej na wysłane szyfrogramy i przekazania odpisu prawomocnych wyroków prokuratorowi do wykonania, Wojskowy Sąd przy Grupie Operacyjnej Rzeszów mógłby zlikwidować swoje agendy w Rzeszowie.

Wysyłam specjalnego gońca szereg[owego] Zycha Antoniego z resztą szyfrogramów, zgodnie z zaleceniem otrzymanym od płk. Majewskiego, celem umożliwienia sprawniejszego otrzymania odpowiedzi na wysłane szyfrogramy.

W powyższym stanie proszę uprzejmie o podanie mi przez gońca swej decyzji co do likwidacji Wojskowego Sądu przy Grupie Operacyjnej Rzeszów, jak również decyzji co do personelu i akt spraw.

Szczegółowe sprawozdanie końcowe przedłożę po przyjeździe do Warszawy^c.

Szef Wojskowego Sądu
przy Grupie Operacyjnej Rzeszów
(-) Krupski Marian pplk

Odpis, maszynopis.

CAW, WSGO, W", 3251/3/54, k. 48.

- a. Dopisano odręcznie.
 - b. Wykazu nie publikuje się. Zawiera on nazwiska 32 osób skazanych na karę śmierci w okresie od 3 do 10 września 1947 r.
 - c. Sprawozdania nie odnaleziono.
1. Prus-Więckowski Mikołaj Kazimierz (1889-1964), generał dywizji WP, dowódca Okręgu Wojskowego Nr V.
 2. Duda Teodor (1914-1987), podpułkownik, w latach 1944-1948 szef WUBP w Rzeszowie.
 3. Zob. wyrok nr 117 i 124.

24

Wojskowy Sąd Rejonowy
w Rzeszowie
ul. Orlicz-Dreszera 8
Rzeszów, dnia 16.9.1947 r.
Nr 054/47

T A J N E
Egz. Nr 2

Szef Departamentu Służby Sprawiedl[iwości]
i Naczelny Prokurator Wojskowy
W a r s z a w a

W związku z zarządzoną likwidacją Wojskowego Sądu przy Grupie Operacyjnej Rzeszów, przesyłam sprawozdanie statystyczne za cały okres czynności, tj. od 1.5.1946 do 15.9.1947 r. i za ostatnią dekadę, tj. od 1.9. do 10.9.1947 r.

Szef Wojskowego Sądu Rejonowego
w Rzeszowie
(-) Krupski Marian ppłk

Kopia, maszynopis.
CAW, WSGO, W", 3251/3/54, k. 51.

Wojskowy Sąd Rejonowy
w Rzeszowie
ul. Orlicz-Dreszera 8
(Grupa Operacyjna)

T A J N E

Rzeszów, dnia 15 września 47 r.

W Y K A Z S T A T Y S T Y C Z N Y

Z czynności Wojsk[owego] Sądu przy GO w Rzeszowie
za czas 1 maja – 15 września 1947 r.

Wpływ spraw		Ilość osób		Sposób załatwiania					Z wyroków zasądających było na:			Skazanych na karę śmierci		
Cywil.	Wojsk.	Cywil.	Wojsk.	Za- sądo- no	Unie- winio- no	Prze- kazano	Karę śmierci	Doż. więzien.	15 lat	10 lat; do 15 lat	poniżej 10 lat cyw. wojsk.	Wyko- nano	Ułaska- wiono	
248	37	315	49	350	5	9	173	58	40	29	10	40	139	5

Kopia, maszynopis.
CAW, WSGO, W^m, 3251/3/54, k. 52.

Szef Wojskowego Sądu Rejonowego
w Rzeszowie
Krupski Marian ppik

РЕЗЮМЕ ДОКУМЕНТІВ

1

Повідомлення заступника шефа Військового Окружного Суду в Кракові голові Найвищого Військового Суду від 22 квітня 1947 р. про розпочаття праці на виїзній сесії в Сяноці при Оперативній Групі «Вісла».

2

Шифрограма № 397 голови Найвищого Військового Суду і першого заступника головного прокурора Війська Польського до судді і прокурора Оперативної Групи «Вісла» від 5 травня 1947 р., в якій доручено їм вести судові справи військових осіб та функціонерів міліції і управління безпеки. Справи цивільних осіб мав розглядати Військовий Районний Суд у Ряшеві.

3

Шифрограма № 418 першого заступника головного прокурора Війська Польського від 12 травня 1947 р. в якій доручає він прокуророві Оперативної Групи «Вісла» вести також справи цивільних осіб арештованих військом і органами безпеки.

4

Звіт з діяльності Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» за час від 22 квітня до 15 травня 1947 р. Суд організовано в Сяноці, де стояв Штаб Оперативної Групи «Вісла». 22 квітня 1947 р. до Сянока прибув голова суду – майор Мар'ян Маліновський, асесор – поручник Мірослав Маковський, секретар – підпоручник Збігнев Шварц і прокурор – капітан Ян Праусе. 11 травня 1947 р. прибув суддя Військового Районного Суду в Кракові поручник Людвік Келтика. 14 і 15 травня 1947 р. засудив він на смертну кару 5 осіб.

5

Звіт з діяльності Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» за час від 10 до 20 травня 1947 р. До суду вплинуло 13 справ проти 16 особам, обвинуваченим у злочинах зі статті 85 Карного Кодексу Війська Польського і декрету від 13 червня 1946 р. Розглянено 12 справ, на смертну кару засуджено 14 осіб, 1 особу – на 10 років ув'язнення. Всі судові справи ведено в приміщенні Окружного Суду в Сяноці в присутності місцевого населення. Судив поручник Келтика і майор Маліновський. 21 травня 1947 р., згідно з наказом командира Оперативної Групи «Вісла» ген. Моссора, суд мав бути перенесений з Сянока до Ряшева.

6

Шифрограма шефа Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони і головного прокурора Війська Польського до шефа Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» від 23 травня 1947 р., в якій доручає він негайне виконання смертних присудів на дванадцятьох членах українського підпілля.

7

Інструкція шефа Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони і головного прокурора Війська Польського прокурору Оперативної Групи «Вісла» про негайне виконання смертних присудів на членах УПА.

8

Звіт з діяльності Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» від 21 до 31 травня 1947 р. Суд не розглянув за цей час жодної справи.

9

Письмо шефа Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» до шефа Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони від 9 червня 1947 р., в якому повідомляється про передачу судових актів Розалії Мінько засудженої на смертну кару 16 травня і страченої 22 травня 1947 р. в Сяноці.

10

Письмо шефа Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» до шефа Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони від 16 червня 1947 р. Чергове прохання про передачу рішення Департаменту Служби Юстиції в справі засуджених на смертну кару Івана Коша, Олександра Гирча і Станіслава Ліщавського.

11

Письмо шефа Карного Відділу Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони до шефа Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» від 9 червня 1947 р. Карний Відділ повертає шифrogramу Суду, в якій повідомлено про засудження невідомої особи і просить доповнити інформарціями, яких бракує.

12

Письмо шефа Карного Відділу Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони до шефа Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» від 12 червня 1947 р., в якому черговий раз просить про передачу судових актів, засуджених на смертну кару Івана Коша, Станіслава Ліщавського, Розалії Мінько і наказує стримати виконання вироку до часу отримання рішення Департаменту Служби Юстиції.

13

Письмо шефа Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» до шефа Департаменту Служби Юстиції від 16 червня 1947 р. Майор Маліновський повідомляє про передачу судових актів Івана Коша, Станіслава Ліщавського і Розалії Мінько та про їх страчення 22 травня 1947 р. за наказом віце-міністра безпеки полковника Корчинського.

14

Розпорядження голови Найвищого Військового Суду полковника Владислава Гарновського від 18 червня 1947 р. про відкликання відпусків суддів і відряджених до Військового Суду Оперативної Групи «Вісла».

15

Письмо шефа Карного Відділу Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони до шефа Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» від 19 червня 1947 р., в якому повідомляє про повернення судових актів засудженого на смертну кару Станіслава Ліщавського і наказує негайно виконати вирок.

16

Звіт з діяльності Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» за час від 16 до 30 червня 1947 р. Розглянуто 25 справ, у тому 19 проти цивільним особам і 6 проти військовим особам. На смертну кару засуджено 19 осіб, а на кару ув'язнення – 16 осіб. Всі смертні присуди, крім одного, виданого на Івана Цвека, затвердив командир Оперативної Групи «Вісла» ген. Моссор. Інформації про засуджених на смертну кару передано шефові Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони. В Ряшеві і цілому воєводстві розклеєно 400 плакатів з повідомленням про засудження на смертну кару і страчення 17 членів українського підпілля.

17

Звіт з діяльності Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» за час від 1 до 15 липня 1947 р. Розглянуто 35 справ, у тому 26 проти цивільним особам і 9 проти військовим особам. На смертну кару засуджено 28 цивільних осіб, а на кару ув'язнення 21 цивільну і військову особу. Всі смертні присуди, крім двох, виданих на Степана Терепенка і Любомира Туцького, затвердив командир Оперативної Групи «Вісла» ген. Моссор. Інформації про засуджених на смертну кару передано шефові Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони. В Ряшеві і цілому воєводстві розклеєно 200 плакатів з повідомленням про засудження на смертну кару і страчення 32 членів українського підпілля.

18

Документ, в якому повідомляється, що після розформування Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» справи членів українського підпілля буде розглядати Військовий Суд, як Військовий Районний Суд у Ряшеві.

19

Звіт з діяльності Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» за час від 16 до 31 липня 1947 р. Розглянуто 13 справ, у тому 10 проти цивільним особам і 3 проти військовим особам. На смертну кару засуджено 12

цивільних осіб, а на кару ув'язнення 18 цивільних і військових осіб. Всі смертні присуди затвердив командир Оперативної Групи «Вісла» ген. Моссор. Інформації про засуджених на смертну кару передано шефові Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони.

20

Звіт з діяльності Військового Суду Округу № 5 в Кракові на виїзній сесії в Ряшеві і Військового Районного Суду в Ряшеві за час від 1 до 15 серпня 1947 р. Розглянуто 42 справи, у тому 35 проти цивільним особам і 7 проти військовим особам. На смертну кару засуджено 17 цивільних осіб, а на кару ув'язнення – 34 цивільні і військові особи. Інформації про засуджених на смертну кару передано шефові Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони.

21

Звіт з діяльності Військового Суду Округу № 5 в Кракові на виїзній сесії в Ряшеві і Військового Районного Суду в Ряшеві за час від 16 до 31 серпня 1947 р. Розглянуто 30 справ, у тому 27 проти цивільним особам і 3 проти військовим особам. На смертну кару засуджено 11 цивільних осіб, а на кару ув'язнення 21 цивільну і військову особу. Інформації про засуджених на смертну кару передано шефові Департаменту Служби Юстиції Міністерства Національної Оборони.

22

Звіт з діяльності Військового Районного Суду в Ряшеві при Оперативній Групі Військової Округу № 5 в Кракові за час від 1 до 15 вересня 1947 р. Розглянуто 68 справ, засуджено 80 осіб, у тому 37 на смертну кару, 24 на кару довічного ув'язнення, 12 на кару 15 років ув'язнення, одну на 12 років ув'язнення і 6 на 10 років ув'язнення. Згідно з розпорядженням шефа Департаменту Служби Юстиції, Військовий Суд при Оперативній Групі мав бути ліквідований 15 вересня 1947 р.

23

Рапорт шефа Військового Суду при Оперативній Групі Військової Округу № 5 шефові Департаменту Служби Юстиції від 11 вересня, в якому він повідомляє про закінчення 10 вересня 1947 р. розгляду судових справ, переданих Прокуратурою Оперативної Групи. Дальше існування окремого, спеціального суду в Ряшеві вважає недоцільним. Єдиною перешкодою в його ліквідації є брак інформації про рішення президента Речіпосполитої в справі 32 членів українського підпілля, засуджених на смертну кару в час від 3 до 10 вересня.

24

Статистичний звіт з діяльності Військового Суду Оперативної Групи «Вісла» і Оперативної Групи Військової Округу № 5 в період від 1 травня до 15 вересня 1947 р.

Ludwik Kiełtyła, porucznik WP, sędzia Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”. Ur. 23 czerwca 1922 r. w Łętowni pow. Przemysł. Uczył się w Gimnazjum Państwowym (1935-1939) i Liceum Handlowym (1939-1940) w Przemysłu. W czasie okupacji przebywał u rodziców na wsi, następnie, od listopada 1943 r., pracował jako praktykant rolny w Szkole Rolniczej w Czernichowie pow. Rudki i instruktor Związku Hodowców Bydła w Krakowie. W lipcu 1944 r. wstąpił do Milicji Obywatelskiej w Łętowni. 2 lutego 1945 r. zmobilizowany do wojska i skierowany do 3 Oficerskiej Szkoły Piechoty w Inowrocławiu. Po jej ukończeniu w stopniu podporucznika został przydzielony 30 września 1945 r. do Wojskowego Sądu Okręgu Krakowskiego na stanowisko sekretarza. Od 18 marca 1946 do 17 kwietnia 1947 r. pełnił funkcję asesora WSR w Krakowie, następnie sędziego tegoż Sądu. Oddelegowany w okresie od 11 maja do 15 września 1947 r. do WSGO, „W”, skazał na karę śmierci 130 członków ukraińskiego podziemia. Po zakończeniu akcji „Wisła” przewodniczył większości rozpraw przeciwko żołnierzom

UPA sądzonym przez WSR w Krakowie (63 wyroków śmierci). 1 marca 1948 r. został przeniesiony do WSR w Kielcach, a 1 września 1952 r. na stanowisko asesora WSR w Katowicach. W 1952 r. rozpoczął zaoczne studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. 15 maja 1954 r. zwolniony z wojskowej służby zawodowej. Zmarł 13 stycznia 1973 r. w Kielcach. *CAW, 1595/76/153.*

Marian Malinowski [Samuel Haber], major WP, szef Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”. Ur. 4 lutego 1903 r. w Krakowie. W 1929 r. ukończył Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, w 1931 r. uzyskał tytuł doktora praw. Do wybuchu wojny prowadził praktykę adwokacką w Krakowie. Od września 1939 r. przebywał w ZSRR. 12 sierpnia 1944 r. wstąpił do Wojska Polskiego i w stopniu szeregowca pełnił funkcję pisarza 9 pułku piechoty. 22 lutego 1945 r. awansowany do stopnia porucznika i mianowany sędzią WSGO, „W” Nr 5 w Krakowie, następnie (10 II 1947 – 30 XII 1948) zastępcą szefa tego Sądu. W tym też czasie był czasowo oddelegowany na stanowisko szefa Wojskowego Sądu Grupy Operacyjnej „Wisła”. 31 grudnia 1948 r. awansowany do stopnia podpułkownika i przeniesiony do Warszawy na stanowisko radcy prawnego w Departamencie Służby Sprawiedliwości MON. 17 marca 1956 r. zwolniony z wojskowej służby zawodowej. Do połowy 1946 r. w wojskowych dokumentach personalnych i sądowych występował pod nazwiskiem Samuel Haber. *CAW, 948/753.*

Jan Krzysztof Prause, kapitan WP, wojskowy prokurator Grupy Operacyjnej „Wisła”. Ur. 5 marca 1911 r. w Krakowie. Ukończył Gimnazjum Klasyczne w Krakowie (1930) i eksternistycznie dwa lata Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego (1936-1938). W 1932 r. wstąpił do PP. Pracował jako wywiadowca Wydziału Śledczego Komendy Policji Państwowej w Sosnowcu (15 II 1935 – 1 V 1936), referent Komendy Głównej PP w Warszawie (1 V 1936 – 18 X 1938); zastępca komendanta komisariatu PP w Pińsku. W czasie wojny pracował w Kuratorium Szkolnym Generalnego Gubernatorstwa w Krakowie. 9 maja 1945 r. wstąpił do Wojska Polskiego. Awansowany do stopnia porucznika pełnił kolejno funkcje: dowódcy kompanii fizylierów 14 pp 6 DP; oficera śledczego Prokuratury 6 DP (od 15 VIII 1945); prokuratora 9 Oddziału WOP z siedzibą w Krakowie (od 1 XI 1946) – awans na kapitana;

wiceprokuratora Naczelnej Prokuratury Wojska Polskiego (od 12 VIII 1947) – awans na majora; prokuratora 1 Dywizji Piechoty (od 28 X 1947); podprokuratora Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie (od 15 X 1948). 5 grudnia 1949 r. zwolniony z zawodowej służby wojskowej.

Władysław Garnowski pułkownik WP, prezes Najwyższego Sądu Wojskowego. Ur. 25 listopada 1898 r. w Komarnie woj. łwowskiej. Ukończył Gimnazjum w Samborze (1918) i Wydział Prawa na Uniwersytecie Lwowskim (1923). Po studiach pracował jako aplikant sądowy (1923-1927), sędzia Sądu Grodzkiego w Rozwadowie (1927-1932), sędzia Sądu Okręgowego w Rzeszowie (1932 – VII 1944). Po wyzwoleniu Rzeszowa zmobilizowany do WP, awansowany do stopnia porucznika i we wrześniu 1944 r. mianowany przewodniczącym Wojskowego Sądu Garnizonowego w Rzeszowie. Następnie pełnił kolejno funkcje: zastępcy szefa Wojskowego Sądu Garnizonowego w Warszawie (od 30 XI 1944); prezesa Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu (od 22 II 1945) – awans na majora; szefa WSR w Poznaniu (od 19 II 1946) – awans na podpułkownika; szefa WSR w Warszawie (od 31 X 1946). Od 18 marca 1947 do 2 listopada 1949 r. na stanowisku prezesa Najwyższego Sądu Wojskowego. 28 listopada 1949 r. zwolniony z zawodowej służby wojskowej. Zmarł 25 maja 1954 r. w Warszawie. *CAW*, 430/742

Abstracts of the Documents

1

From the Deputy Chief of the Krakow Military Court to the President of the Military Superior Court dated April 22, 1947 informing about the start of action at the session in Sanok with the Operation Group „Wisla”.

2

Coded message No. 397 from the President of the Military Superior Court and First Deputy Procurator of the Polish Army to the judges and procurators of Operation Group „Wisla” dated May 5, 1947, in which they received permission to carry out trials of military personnel and functionaries of militia and security services. Civilian matters would be tried by the military court in Rzeszow.

3

Coded message No. 418 from the First Deputy Procurator of the Polish Army dated May 12, 1947, in which he gives permission to the procurator of Operation Group „Wisla” to carry out trials of civilians arrested by the army and security service.

4

Activity report of the Military Court of Operation Group „Wisla” from April 22 to May 15, 1947. The court was organized in Sanok where the Headquarters of Operation Group „Wisla” was located. On April 22, 1947 the Court President — Major Marian Malinowski, Associate Judge — Lieutenant Myrosław Makowski, secretary — Second Lieutenant Zbigniew Szwarc and procurator — Captain Jan Prause, came to Sanok. May 11, 1947, the Chief Judge of the Krakow District Military Court, Lieutenant Ludwik Kiełtyka came. May 14 and 15, 1947, he gave the death sentence to 5 people.

5

Activity report of the Military Court of Operation Group „Wisla” from May 10 to 20, 1947. The court was given 13 cases against 16 people. They were charged for crimes under article 85 of the Penal Code of the Polish Army and from the directive dated June 13, 1946. The court heard 12 cases and handed down the death sentence to 14 people and a 10 year sentence to one person. The court was presided over by Lieutenant Kiełtyka and Major Malinowski. May 21, 1947, in accordance with an order from the Commander-in-Chief of Operation Group „Wisla” General Mossor, the court was to be moved from Sanok to Rzeszow.

6

Coded message from the Chief of the Department of Justice of the Ministry of National Defense and the Chief Procurator of the Polish Army to the Chief of the Military Court of Operation Group „Wisla” dated May 23, 1947, in which he gives permission for the immediate executions of 20 members of the Ukrainian underground who were given the death sentence.

7

Instructions from the Chief of the Department of Justice of the Ministry of National Defense and Chief Procurator of the Polish Army to the procurator of Operation Group „Wisla” to immediately execute UPA members sentenced to death.

8

Activity report of the Military Court of Operation Group „Wisla” from May 21 to 31, 1947. The court did not hear any cases during this time.

9

Letter from the Chief of the Military Court of Operation Group „Wisla” to the Chief of the Department of Justice of the Ministry of National Defense dated June 9, 1947, in which he writes about the forwarding of court documents concerning Rozalia Minko who was given a death sentence on May 16 and executed on May 22, 1947 in Sanok.

10

Letter from the Chief of Military Court of Operation Group „Wisla” to the Chief of the Department of Justice of the Ministry of National Defense dated June 16, 1947. Another request to receive a decision from the Department of Justice about the cases of Ivan Kosha, Oleksandr Hyrcha and Stanislav Lishchavsky who were sentenced to death.

11

Letter from the Chief of the Punishment Office of the Department of Justice of the Ministry of National Defense to the Chief of the Military Court of Operation Group „Wisla” dated June 9, 1947. The Office is returning a coded message it received from the Court in regards to an unknown person who was tried and found guilty. It asks for the missing details to be filled in.

12

Letter from the Chief of the Punishment Office of the Department of Justice of the Ministry of National Defense to the Chief of Military Court of Operation Group „Wisla” dated June 12, 1947, in which he again asks to receive court documents concerning Ivan Kosha, Rozalia Minko and Stanislav Lishchavsky who were given death sentences and orders that they not be executed until they receive a decision from the Department of Justice.

13

Letter from the Chief of the Military Court of Operation Group „Wisla” to the Chief of the Department of Justice dated June 16, 1947. Major Malinowski informs about the forwarding of court documents concerning Ivan Kosha, Rozalia Minko and Stanislav Lishchavsky and about their execution May 22, 1947, on orders of Deputy-minister for State Security Colonel Korczynski.

14

Directive from the Chief of the Supreme Military Court, Colonel Wladyslaw Garnowski, dated June 18, 1947, dealing with the canceling of leave for judges and administrative personnel sent to Operation Group „Wisla”.

15

Letter from the Chief of the Punishment Office of the Department of Justice of the Ministry of National Defense to the Chief of the Military Court of Operation Group „Wisla” dated June 19, 1947, in which he informs that he is returning court documents concerning Stanislav Lishchavsky and orders that his death sentence be immediately carried out.

16

Activity report of the Military Court of Operation Group „Wisla” for the 16 to 30 June, 1947. 25 cases were heard, of those 19 against civilians and 6 against military personnel. Death sentences were given to 19 people and prison terms to 16 people. Court proceedings were held at the Rzeszow Wojewodship Security Office. All death sentences, except for one against Ivan Tsviek, were confirmed by the Commander-in-Chief of Operation Group „Wisla” General Mossor. Information about those given death sentences was forwarded to the Chief of the Department of Justice at the Ministry of National Defense. 400 signs informing of the death sentences and executions of 17 members of the Ukrainian underground were placed in Rzeszow and in the whole wojewodship.

17

Activity report Military Court of Operation Group „Wisla” from 1 to 15 of July, 1947. 35 cases were heard and of those 26 concerned civilians and 9 military personnel. 28 civilians were given a death sentence and a prison term were given to 21 civilians and military personnel. All death sentences, except for two against Stepan Terefenko and Lubomyr Tutskij, were confirmed by the commander of Operation Group „Wisla, General Mossor. Information about those given death sentences was forwarded to the Chief of the Department of Justice of the Ministry of National Defense. 200 signs informing of the death sentences and executions of 32 members of the Ukrainian underground were placed in Rzeszow and in the whole wojewodship.

18

Document which informs that after the dissolution of the Military Court of Operation Group „Wisla”, all cases dealing with members of the Ukrainian underground will be heard in a Military Court such as the Military Court in Rzeszow.

19

Activity report of the Military Court of Operation Group „Wisla” from 16 to 31 of July, 1947. 13 cases were heard and of those 10 concerned civilians and 3 military personnel. 12 civilians were given a death sentence and a prison term was given to 18 civilians and military personnel. All death sentences were confirmed by the commander of Operation Group „Wisla”, General Mossor. Information about those given death sentences was forwarded to the Chief of the Department of Justice of the Ministry of National Defense.

20

Activity report of the Military Court in District No. 5 in Krakow during its session in Rzeszow and the Military Court in Rzeszow from 1 to 15 of August, 1947.

42 cases were heard and of those 35 concerned civilians and 7 military personnel. 17 civilians were given a death sentence and a prison term was given to 34 civilians and military personnel. The court session was held at the Rzeszow Wojewodship Security Office. Information about those given death sentences was forwarded to the chief of Department of Justice at the Ministry of National Defense.

21

Activity report of the Military Court in District No. 5 in Krakow during its session in Rzeszow and the Military Court in Rzeszow from 16 to 31 of August, 1947.

30 cases were heard and of those 27 concerned civilians and 3 military personnel. 11 civilians were given a death sentence and a prison term was given to 21 civilians and military personnel. The court session was held at the Rzeszow Wojewodship Security Office. Information about those given death sentences was forwarded to the chief of Department of Justice at the Ministry of National Defense.

22

Activity report of the Military Court in District No.5 in Krakow during its session in Rzeszow and the Military Court in Rzeszow from 1 to 15 of September, 1947. 68 cases were heard and 80 people were found guilty.

Of those 37 were given a death sentence, 24 received life sentences, 12 received a 15 year prison term, one person received a 12 year sentence and 6 got a 10 year sentence. According with directives from the Chief of the Department of Justice, the Military Court of the Operation Group was to be liquidated September 15, 1947.

23

Report of the Chief of the Military Court of the Operation Group of the Army District No. 5 to the Chief of the Department of Justice and to the Chief Procurator of the Polish Army dated September 11, 1947, in which he informs that all court proceedings from the Procurator of the Operation Group were completed September 10, 1947. He considers the further functioning of a separate and special court in Rzeszow unnecessary. The only thing that interrupts the complete liquidation of the unit is the lack of information about the decision of the President of the Republic of Poland in the matter of 32 members of the Ukrainian underground who received death sentences between September 3 and 10.

24

Statistical report of activity of the Military Court of Operation Group „Wisla” and Operation Group of Army District No. 5 during the period May 1 to September 15, 1947.

Ukraińcy skazani na karę więzienia przez Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w okresie od maja do września 1947 r.

1

Miło Józef („Horoch”), syn Bazylego i Zofii, ur. w marcu 1928 r. w Teleśnicy Oszwarowej, zam. w Krywem pow. Lesko. Od wiosny 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Myrona”. 28 kwietnia 1947 r. wzięty do niewoli przez WP i skazany na 10 lat więzienia 20 maja 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 17/47/GOW.

2

Brzeżawski Mikołaj, syn Józefa i Katarzyny, ur. 18 września 1928 r. w Brzeżawie pow. Przemyśl. Od sierpnia do września 1945 r. przebywał w n/n oddziale UPA. Skazany na 12 lat więzienia 4 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 17/47/GOW.

3

Gieleta Kuźma, syn Marii, ur. 12 lutego 1905 r. w Stubnie pow. Przemyśl, zam. w Gaju pow. Jarosław. Od marca 1946 do lutego 1947 r. udzielał UPA pomocy żywnościowej. Skazany na 10 lat więzienia 4 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 11/47/GOW.

4

Miciak Aleksy („Myczka”), syn Michała i Ewy, ur. 26 kwietnia 1927 r. w Chotyńcu pow. Jarosław. Wiosną 1946 r., przez okres 2 tygodni, przebywał w n/n oddziale UPA, po czym zdezerterował. Skazany na 15 lat więzienia 4 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 20/47/GOW.

5

Bak Włodzimierz, syn Michała i Katarzyny, ur. 28 marca 1896 r. w Siedliskach pow. Brzozów. Od listopada do grudnia 1946 r. udzielał pomocy żywnościowej i schronienia UPA. Skazany na 10 lat więzienia 6 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Zmarł 12 stycznia 1950 r. w więzieniu w Wiśniczu Nowym. Nr akt. 16/47/GOW.

6

Dyczko Helena, córka Stefana i Marii, ur. 19 kwietnia 1921 r. w Krępnej pow. Jasło. Oskarżona o przekazanie UPA 2 bochenków chleba, 1 kg masła, 40 jajek, 50 kg ziemniaków. Skazana na 5 lat więzienia 10 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 34/47/GOW.

7

Podolak Maria, córka Michała i Anastazji, ur. 16 września 1924 r. w Przemyślu. Od maja 1946 r. do kwietnia 1947 r. kupowała i przekazywała UPA lekarstwa i środki opatrunkowe. Skazana na 15 lat więzienia 10 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 40/47/GOW.

8

Bekasz Genowefa, córka Władysława i Zofii, ur. 13 kwietnia 1926 r. w Bachowie, zam. w Babcicach pow. Przemyśl. Oskarżona o udzielanie schronienia członkom UPA. Skazana na 10 lat więzienia 10 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 25/47/GOW.

9

Ścibiwołk Stefan, syn Michała i Marii, ur. 24 marca 1915 r. w Nienadowej, zam. w Łuczycach pow. Przemyśl. Od wiosny 1946 r. do 2 maja 1947 r. pełnił funkcję charczowego we wsi Łuczycy. Skazany na 15 lat więzienia 10 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 29/47/GOW.

10

Miszko Mikita, syn Wasyla i Marii, ur. 5 lipca 1906 r. w Świątkowej Małej pow. Jasło. Oskarżony o nielegalne posiadanie 115 szt. amunicji do PPSz i 84 szt. do kb. Skazany na 10 lat więzienia 10 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 38/47/GOW.

11

Sowa Władysław, syn Dymitra i Anny, ur. 1 czerwca 1928 r. w Brzozowcu pow. Lesko. Oskarżony o nielegalne posiadanie broni, skazany na 2 lata więzienia 11 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 46/47/GOW.

12

Rosypski Jan („Romko”), syn Wasyla i Marii, ur. 18 maja 1920 r. w Budomierzu pow. Lubaczów. Oskarżony o gromadzenie żywności dla sotni „Tuczy”. Skazany na 15 lat więzienia 13 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 49/47/GOW.

13

Gocz Teodor, syn Mikołaja i Anny, ur. 28 czerwca 1929 r. w Zydranowej pow. Krosno. Oskarżony o nielegalne posiadanie broni, skazany na 8 lat więzienia 13 czerwca 1947 r.

Wujcio Jan, syn Konstantego i Anny, ur. 5 października 1925 r. w Zydranowej pow. Krosno. Oskarżony o nielegalne posiadanie broni. Skazany na 10 lat więzienia 13 czerwca 1947 r.

Turkowski Teodor, syn Piotra i Ewy, ur. 4 maja 1920 r. w Zydranowej pow. Krosno. Oskarżony o nielegalne posiadanie broni. Skazany na 8 lat więzienia 13 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 47/47/GOW.

14

Dutko Julia, córka Miotłaja i Katarzyny, ur. w 1927 r. w Wołodżu pow. Brzozów. Oskarżona o siedmiokrotne przeniesienie meldunków, tzw. sztafet, do sąsiedniej wsi Wólka (Wołodzka) i udzielanie pomocy żywnościowej UPA. Skazana na dożywotnie więzienie 13 czerwca 1947 r.

Wróbel Józefa, córka Włodzimierza i Olgi, ur. 22 października 1927 r. w Wołodżu pow. Brzozów. Oskarżona o przenoszenie meldunków razem z Julią Dutko oraz udzielanie pomocy żywnościowej UPA. Skazana na 15 lat więzienia 13 czerwca 1947 r.

Wróbel Włodzimierz, syn Michała i Tekli, ur. 6 kwietnia 1898 r. w Wołodżu pow. Brzozów. Oskarżony o udzielanie pomocy żywnościowej sotni „Hromenki”. Skazany na 10 lat więzienia 13 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 48/47/GOW.

15

Pirka Jan („Lisowyj”), syn Mikołaja i Marii, ur. 20 kwietnia 1928 r. w Dołhim pow. Tłumacz, zam. w Teleśnicy Oszwarowej pow. Lesko. Od 12 kwietnia do 20 maja 1947 r. w UPA, strzelec sotni „Bira”. Skazany na 15 lat więzienia 18 czerwca 1947 r.

Mucha Włodzimierz („Soroka”), syn Iwana i Heleny, ur. 17 lutego 1924 r. w Polańczyku, zam. w Teleśnicy Oszwarowej pow. Lesko. Od 12 kwietnia do 20 maja 1947 r. w UPA, strzelec sotni „Bira”. Skazany na 15 lat więzienia 18 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Obydwaj skazani poddali się dobrowolnie czechosłowackim organom bezpieczeństwa. Nr akt 55/47/GOW.

16

Diduch Andrzej, syn Piotra i Paraskewii, ur. 17 stycznia 1928 r. w Hucie Lubyckiej, zam. w Dębach pow. Tomaszów Lubelski. Oskarżony o przenoszenie sztafet i udzie-

lanie schronienia oddziałom UPA. Skazany na 15 lat więzienia 24 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 65/47/GOW.

17

Kuzyk Iwan („Bereza”), syn Iwana i Anastazji, ur. w lipcu 1928 r. w Bruśnie Nowym pow. Lubaczów. Od grudnia 1945 r. do lutego 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Zaliziaka”, zwolniony ze służby z powodu choroby. 24 kwietnia 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na MO. Skazany na dożywotnie więzienie 24 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 66/47/GOW.

18

Mielniczek Teodor („Szpak”), syn Michała i Anny, ur. 20 grudnia 1930 r. w Trójcy pow. Przemysł. Od 5 maja 1947 r. w UPA, strzelec sotni „Łastiwki” (czota „Zurawlia”, rój „Olenia”), 5 czerwca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP i skazany na dożywotnie więzienie 25 czerwca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 72/47/GOW.

19

Hnyłka Wasyl („Waško”), syn Michała i Teodozji, ur. 14 lutego 1906 r. w Wierzbicy pow. Tomaszów Lubelski. Od jesieni 1945 r. pełnił funkcję pomocnika harczonego w kuszczu wierzbickim, 7 czerwca 1947 r. aresztowany. Skazany na dożywotnie więzienie 10 lipca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 94/47/GOW.

20

Buraczek Bazyli, syn Mikołaja i Anny, ur. 7 stycznia 1922 r. w Poddębcach, zam. w Rzeszycy pow. Tomaszów Lubelski. Strzelec SKW, zwolniony w grudniu 1944 r. z oddziału z powodu odniesionych ran. Oskarżony o współpracę z UPA (udzielanie informacji o ruchach wojsk i nastrojach ludności). Skazany na 15 lat więzienia 10 lipca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 95/47/GOW.

21

Tyciak Włodzimierz („Tor”), syn Pawła i Anny, ur. 1 marca 1920 r. w Ruskiej Wsi pow. Przemysł. Od 9 września 1946 r. w UPA, strzelec. Od marca 1947 r. dowódca 3 roju, 3 czoty sotni „Hromenki”. 23 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie oddziałom WP. Skazany na dożywotnie więzienie 10 lipca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 90/47/GOW.

22

Kluczkowski Teodor („Oteś”), syn Semena i Michaliny, ur. 30 stycznia 1928 r. w Dyniskach pow. Tomaszów Lubelski. Od grudnia 1945 r. do 12 czerwca 1947 r. w SKW, w czerwcu 1946 r. mianowany dowódcą roju w kuszczu „Firmana”.

Kluczkowski Konstanty („Sołowij”), syn Wasyla i Eugenii, ur. 27 kwietnia 1924 r. w Rzeszycy pow. Tomaszów Lubelski, strzelec SKW.

Służała Michał („Szewczuk”), syn Bazylego i Anastazji, ur. 16 października 1922 r. w Rzeszycy pow. Tomaszów Lubelski, strzelec SKW.

Pirożek Zenon („Zahrawa”), syn Aleksandra i Zofii, ur. 12 września 1929 r. w Rzeszycy pow. Tomaszów Lubelski, strzelec SKW.

Kinach Bogdan („Wesetyj”), syn Jana i Paraskewii, ur. 9 października 1928 r. w Rzeszycy pow. Tomaszów Lubelski, strzelec SKW.

Noga Stefan („Zirka”), syn Aleksandra i Katarzyny, ur. 10 marca 1926 r. w Rzeszycy pow. Tomaszów Lubelski, strzelec SKW.

Wyżej wymienieni od kwietnia 1946 r. pełnili funkcję strzelców SKW w roju „Otesia”.

W połowie czerwca 1947 r. zostali aresztowani przez WP i skazani na dożywotnie więzienie 10 lipca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 97/47/GOW.

23

Hrycko Dymitr („Ciapka”), syn Michała i Anny, ur. 29 października 1921 r. w Wapowcach pow. Przemyśl. Od 21 lipca 1944 r. w UPA, strzelec w sotni „Bulby”, po jej rozbięciu spec-kurier w bojówce SB rejonu II, nadrejonu „Chołodny Jar”. Wiosną 1946 r. ukończył szkołę podoficerską UPA w stopniu wistuna. Od maja 1947 r. w sotni „Kryłacza”. 8 czerwca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Wapowcach. Skazany na dożywotnie więzienie 14 lipca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 118/47/GOW.

24

Nazarowicz Danek („Wysznia”), syn Tomasza i Darii, ur. 28 lutego 1922 r. w Żurawcach pow. Tomaszów Lubelski. Od 4 grudnia 1946 r. w SKW, strzelec roju „Ołesia” i pomocnik charczowego w kuszczu „Firmana”. 14 czerwca 1947 r. aresztowany i skazany na dożywotnie więzienie 15 lipca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 114/47/GOW.

25

Bunio Michał („Szuhaj”), syn Ignacego i Anny, ur. 9 marca 1927 r. w Romanowej Woli pow. Lesko. Od grudnia 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Burlaki”. 24 czerwca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP. Skazany na 15 lat więzienia 16 lipca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 92/47/GOW.

26

Muż Józef („Bohdan”), śyn Iwana i Feški, ur. 7 stycznia 1927 r. w Bendiuahach pow. Sokal. Od marca do 16 czerwca 1947 r. w UPA, strzelec sotni „Jara”. Skazany na 10 lat więzienia 16 lipca 1947 r.

Zarównyj Mikołaj („Kajdasz”), syn Stanisława i Marii, ur. 9 września 1928 r. w Wolicy Komarowej pow. Sokal. Od marca do 16 czerwca 1947 r. w UPA, strzelec sotni „Jara”. Skazany na 10 lat więzienia 16 lipca 1947 r. w Rzeszowie.

Obydwaj skazani zostali wzięci do niewoli przez WP 16 czerwca 1947 r. Nr akt 109/47/GOW.

27

Sałasznik Anatol („Hołub”), syn Grzegorza i Katarzyny, ur. 22 lipca 1927 r. w Bachowie pow. Przemyśl. Od maja 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Łastiwki”. 10 czerwca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP. Skazany na 15 lat więzienia 17 lipca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 121/47/GOW.

28

Sowirko Sawer („Zamorski”), syn Seńka i Teresy, ur. 20 marca 1915 r. w Manastercu pow. Lesko. Od marca 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Kryłacza”, 24 czerwca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP. Skazany na dożywotnie więzienie 24 lipca 1947 r.

Gbur Michał („Motyl”), syn Iwana i Katarzyny, ur. 26 grudnia 1924 r. w Siemuszowej pow. Sanok. Od lipca 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Kryłacza”. 2 lipca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na MO. Skazany na 12 lat więzienia 24 lipca 1947 r.

Dańko Stanisław („Bojko”), syn Michała i Justyny, ur. 17 stycznia 1929 r. w Manastercu pow. Lesko. Od września 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Kryłacza”, 23 czerwca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na MO. Skazany na 12 lat więzienia 24 lipca 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 122/47/GOW.

29

Staszkiw Mikołaj („Dobrzański”), syn Maksyma i Katarzyny, ur. 21 grudnia 1907 r. w Bykowcach pow. Sanok. Od kwietnia 1946 r. do 15 maja 1947 r. strzelec SKW. Skazany na 15 lat więzienia 8 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 135/47/GOW.

30

Sołoducha Lubomira („Luba”), córka Jana i Katarzyny, ur. 19 września 1929 r. w Wierzbicy pow. Tomaszów Lubelski, od lipca 1946 r. do 11 czerwca 1947 r. w SKW, czota „Jarego”, szefowa grupy łączniczek. Skazana na 15 lat więzienia 8 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 151/47/GOW.

31

Kos Michał („Majster”), syn Stefana i Anny, ur. 25 listopada 1910 r. w Komarnie pow. Rudki. Od listopada 1946 r. w UPA, strzelec i szewc sotni „Stacha”. 13 maja 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na 15 lat więzienia 8 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 153/47/GOW.

32

Seńków Andrzej („Bas”), syn Andrzeja i Katarzyny, ur. 3 grudnia 1926 r. w Lipie pow. Przemyśl. Od lutego 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Kryłacza”. 17 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na dożywotnie więzienie 9 sierpnia 1947 r.

Kowal Aleksander („Jastrub”), syn Mikołaja i Rozalii, ur. 21 listopada 1929 r. w Paszowej pow. Lesko. Od lipca 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Kryłacza”. 1 lipca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Ropience. Skazany na dożywotnie więzienie 9 sierpnia 1947 r.

Gierczak Roman („Jastrub”), syn Józefa i Teodozji, ur. 3 listopada 1925 r. w Koniuszy pow. Przemyśl. Od lipca 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Łastwiwi”, następnie „Kryłacza”, 10 maja 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Darowicach. Skazany na dożywotnie więzienie 9 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 147/47/GOW.

33

Szymski Bazyl („Cywil”, „Badiora”), syn Michała i Tekli, ur. 18 lutego 1919 r. w Płonnej pow. Sanok. Od października 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Chrina” (czota „Duni”, rój „Chytroho”). 3 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie wojskom czechosłowackim. Skazany na dożywotnie więzienie 11 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 149/47/GOW.

34

Kamiński Włodzimierz („Berest”), syn Stefana i Tekli, ur. 18 maja 1929 r. w Kormanicach pow. Przemyśl. Od września 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Stacha”. 20 czerwca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP. Skazany na dożywotnie więzienie 12 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 146/47/GOW.

35

Kobak Michał („Kohut”), syn Andrzeja i Anastazji, ur. 11 listopada 1911 r. w Gorajcu pow. Lubaczów. Od marca 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Szuma”. 6 lipca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na dożywotnie więzienie 12 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 140/47/GOW.

Ochota Paweł („Ostap”), syn Stefana i Pelagii, ur. 20 lipca 1916 r. w Siedliskach pow. Przemyśl. Od listopada 1945 r. w UPA, strzelec sotni „Jara”, następnie dowódca drugiej czoty w sotni „Burtaki”, 12 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na dożywotnie więzienie 12 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 145/47/GOW.

Niewinnik Jakub („Żurba”), syn Klimka i Katarzyny, ur. 6 maja 1929 r. w Butynach pow. Żółkiew, od maja 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Kropywy”. Od stycznia 1947 r. sotni „Jara”, 1 lipca 1947 r. poddał się dobrowolnie WOP. Skazany na 15 lat więzienia 12 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 10/47.

Wołownik Wasyl („Kozak”), syn Piotra i Melanii, ur. 27 czerwca 1928 r. w Łubnie, zam. w Woli Wołodzkiej pow. Brzozów. Od jesieni 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Hromenki”, 2 lipca 1947 r. poddał się dobrowolnie wojskom czechosłowackim, skazany na dożywotnie więzienie 13 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 15/47.

Wiszka Stanisław („Zhoda”), syn Makara i Anny, ur. 7 września 1926 r. w Żurawcach pow. Tomaszów Lubelski. Od marca 1946 r. w SKW, rusznikarz kuszczą lubyckiego, 3 lipca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP i skazany na 15 lat więzienia 13 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 138/47/GOW.

Dzik Władysław („Kaśka”), syn Michała i Anieli, ur. 27 marca 1925 r. w Hroszówce pow. Brzozów. Od lutego 1947 r. w UPA, strzelec sotni „Hromenki” (czota „Zaliziaka”), 16 lipca 1947 r. wzięty do niewoli przez wojska czechosłowackie i skazany na dożywotnie więzienie 13 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 18/47.

Kiń Stefan („Demon”, „Połowiec”), syn Michała i Marii, ur. 20 listopada 1925 r. w Puławach pow. Sanok. Od kwietnia 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Stacha”, od czerwca 1946 r. sotni „Chrina”. 19 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie wojskom czechosłowackim. Skazany na karę dożywotniego więzienia 13 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 152/47/GOW.

Kluczkowska Anna, córka Włodzimierza i Katarzyny, ur. 22 lutego 1925 r. w Rzeczyce pow. Tomaszów Lubelski. Od kwietnia do czerwca 1946 r. pełniła funkcję łączniczki kuszczą rzeczyckiego, później udzieliła UPA pięciokrotnie pomocy żywnościowej. Aresztowana w maju 1947 r. i skazana na 5 lat więzienia 13 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 150/47/GOW.

Strucik Jan („Sycz”), syn Stefana i Katarzyny, ur. 17 grudnia 1922 r. w Budzynie pow. Jarośław. Jesienią 1945 r. przez okres 10 dni pełnił funkcję strzelca sotni „Doroszenki”. Po jej rozbiću, do chwili aresztowania w dniu 7 czerwca 1947 r., nielegalnie przechowywał broń. Skazany na 10 lat więzienia 13 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 16/47.

Tchoryk Michał („Soroka”), syn Michała i Rozalii, ur. 22 listopada 1924 r. w Nowosiótkach pow. Lesko. Od września 1945 r. spec-kurier w bojówce SB rejonu III, nadrejonu „Beskid”, 6 lipca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Hoczewiu. Skazany na dożywotnie więzienie 14 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 19/47.

Sus Michał („Zajworonok”), syn Jana i Anastazji, ur. 14 września 1927 r. w Medyce, zam. w Krzeczkowej pow. Przemysł. Od lutego 1947 r. w UPA, strzelec sotni „Kremenia” (czota „Kuczeriawoho”). 6 lipca 1947 r. poddał się dobrowolnie wojskom czechosłowackim. Skazany na dożywotnie więzienie 14 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 20/47.

Waszczyszyn Jan („Wyr”), syn Wasyla i Anastazji, ur. 6 lutego 1930 r. w Wierzbicy pow. Tomaszów Lubelski. Od 15 marca 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Szuma” (czota „Gonty”, rój „Kasjana”), 7 czerwca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP. Skazany na dożywotnie więzienie 14 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 23/47.

Demczuk Paweł („Syłacz”), syn Jana i Katarzyny, ur. 2 sierpnia 1923 r. w Hrebennem pow. Tomaszów Lubelski. Od sierpnia 1946 r. charczowy kuszczu lubyckiego, 20 czerwca 1947 r. aresztowany przez UBP i skazany na 15 lat więzienia 14 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 22/47.

Caban Józef („Werba”), syn Stefana i Darii, ur. 11 listopada 1925 r. w Tudorkowicach pow. Hrubieszów. Od kwietnia 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Karpa”. Od stycznia 1947 r. sotni „Jara”, 2 lipca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP i skazany na 12 lat więzienia 14 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 139/47/GOW.

Nesterak Józef („Sywyj”), syn Jana i Marii, ur. 26 czerwca 1929 r. w Mrzygłodzie pow. Lubaczów. Od marca 1947 r. pełnił funkcję pomocnika charczowego kuszczu, 5 lipca 1947 r. aresztowany przez WP i skazany na 10 lat więzienia 19 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 38/47.

Krajnik Józef („Ołat”), syn Mikołaja i Rozalii, ur. w 1926 r. w Wielopolu pow. Sanok. Od stycznia 1947 r. w UPA, strzelec sotni „Stacha”, 20 czerwca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP i skazany na 15 lat więzienia 20 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 35/47.

Kałamaj Teodor („Oreł”), syn Bazylego i Anny, ur. 28 lutego 1929 r. w Wierzbicy pow. Tomaszów Lubelski. Od czerwca do grudnia 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Kałynowczyca” (czota „Myrona”, rój „Czernyka”), później ukrywał się w rodzinnej wsi. 6 czerwca 1947 r. aresztowany przez WP i skazany na dożywotnie więzienie 25 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 3/47.

Feszowicz Marek („Myron”), syn Mikołaja i Anny, ur. 22 stycznia 1925 r. w Ko-

mańczy pow. Sanok. Od września 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Brodyca”. Od stycznia 1947 r. sotni „Stacha”. 17 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie wojskom czechosłowackim. Skazany na dożywotnie więzienie 25 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 5/47.

53

Sołoucha Mikołaj („Jarko”, „Jarmoła”), syn Michała i Anny, ur. 4 maja 1930 r. w Borkach pow. Tomaszów Lubelski. Od czerwca 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Kruka”, od lipca 1946 r. sotni „Kałynowycza” (czota „Ihora”, rój „Rotmira”). 2 lutego 1947 r. zdezerterował z sotni i 9 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP i skazany na 10 lat więzienia 26 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt 144/47/GOW.

54

Kisiel Eugeniusz, syn Grzegorza i Olgi, ur. 23 grudnia 1925 r. w Suszowie pow. Tomaszów Lubelski. Oskarżony o pięciokrotne udzielenie schronienia członkom UPA oraz nielegalne posiadanie broni. Aresztowany 15 czerwca 1947 r. i skazany na 15 lat więzienia 26 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 24/47.

55

Wilczyński Bazyli („Liszczyna”), syn Demiana i Krystyny, ur. 12 stycznia 1924 r. w Piasecznie, zam. w Chochłowie pow. Hrubieszów. Od września 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Dudy” (czota „Gonty”, rój „Chmary”). W maju 1947 r. zdezerterował z oddziału. 28 czerwca 1947 r. aresztowany przez UB i skazany na 15 lat więzienia 27 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 28/47.

56

Krućko Iwan („Karp”, „Kret”), syn Michała i Marii, ur. 18 czerwca 1923 r. w Nowym Siole pow. Lubaczów. Od marca 1945 r. w UPA, strzelec sotni „Szuma”, następnie „Kałynowycza”. 14 lipca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na dożywotnie więzienie 27 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 27/47.

57

Dodyk Michał („Konszawicz”), syn Prokopa i Melanii, ur. 1 sierpnia 1928 r. w Szczepiatynie pow. Tomaszów Lubelski. Od 10 stycznia 1947 r. w UPA, strzelec sotni „Jara”. 2 lipca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP i skazany na 12 lat więzienia 27 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 7/47.

58

Szymański Hryń („Suk”), syn Ilka i Marii, ur. 18 stycznia 1913 r. w Lublińcu pow. Lubaczów. Od lutego 1945 r. pełnił funkcję charczowego kuszcza lublinieckiego. 27 czerwca 1947 r. aresztowany przez WP i skazany na 10 lat więzienia 28 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 29/47.

59

Matwijiszyn Jan („Jaseń”), syn Pawła i Melanii, ur. 3 lipca 1929 r. w Mostach Małych pow. Tomaszów Lubelski. Od grudnia 1946 r. pełnił funkcję charczowego kuszcza. 16 lipca 1947 r. aresztowany przez WP. Skazany na 10 lat więzienia 28 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr 30/47.

Smolyńczak Michał („Brodacz”), syn Michała i Kseni, ur. 11 maja 1928 r. w Dziewięcierzu pow. Lubaczów. Od grudnia 1946 r. pełnił funkcję sekretarza prowadnika rejonu V, okręgu II OUN „Zaruby”, przepisywał na maszynie comiesięczny biuletyn „Wisti z terenu”. 7 czerwca 1947 r. aresztowany w Korniach przez WP i skazany na 15 lat więzienia 28 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 25/47.

Oleksiw Michał („Palij”), syn Piotra i Anastazji, ur. 25 września 1923 r. w Hrebenem pow. Tomaszów Lubelski. W sierpniu 1943 r. wstąpił do Dywizji SS-Galizien, skąd został zwolniony po kilku miesiącach ze względu na stan zdrowia. Od 1944 r. pełnił funkcję strzelca i charchowego w kuszczu „Łewa”. 22 czerwca 1947 r. aresztowany na stacji kolejowej w Bełtcu i skazany na dożywotnie więzienie 29 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 42/47.

Sobolewski Mikita, syn Romana i Heleny, ur. 15 października 1914 r. w Suszowie pow. Tomaszów Lubelski. Oskarżony o udzielanie pomocy żywnościowej UPA i nielegalne posiadanie broni. 15 czerwca 1947 r. aresztowany i skazany na 15 lat więzienia 29 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr.41/47.

Kaniuka Anna, córka Łukasza i Marii, ur. 16 stycznia 1926 r. w Bojanicach pow. Hrubieszów. Od jesieni 1945 r. do kwietnia 1947 r. udzielała pomocy żywnościowej UPA. Skazana na 3 lata więzienia 29 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr.33/47.

Michałuszek Władysław („Dub”), syn Stefana i Zofii, ur. 16 kwietnia 1923 r. w Czerwonej Woli pow. Jarosław. Od maja 1945 r. do października 1946 r. pełnił funkcję strzelca i kucharza SKW. 2 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na 7 lat więzienia 29 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 39/47.

Szczyrba Stefan („Bohdan”), syn Pawła i Paraskewii, ur. 24 sierpnia 1922 r. w Rzczycy pow. Tomaszów Lubelski. Od kwietnia do października 1946 r. gromadził żywność dla kuszczu rzeczycyckiego. Aresztowany w końcu maja 1947 r. na terenie woj. olsztyńskiego. Skazany na 5 lat więzienia 29 sierpnia 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 32/47.

Dziura Roman („Łetiuczij”), syn Mikołaja i Anny, ur. 15 lutego 1925 r. w Woli Wołodkiej pow. Brzozów. Od lutego 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Hromenki”. Od maja 1946 r. pomocnik w szpitalu partyzanckim kierowanym przez dr. „Skałę”. 9 maja 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na 15 lat więzienia 2 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr: 45/47.

Antoniuk Jan („Czubczyk”), syn Konstantego i Paraskewii, ur. 11 lutego 1926 r. w Budyninie pow. Hrubieszów. W listopadzie 1946 r., przez okres półtora tygodnia, pełnił funkcję strzelca w kuszczu „Hordijenki”, po czym zdezerterował. 22 czerwca

1947 r. aresztowany przez WP i skazany na 10 lat więzienia 2 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 43/47.

68

Dołodko Roman, syn Ołeksy i Paraskewii, ur. 28 października 1922 r. w Pawliszczu pow. Tomaszów Lubelski. Od kwietnia 1944 r. w UPA, strzelec sotni „Hamaliji”. W dwa miesiące później, po rozbiciu sotni, powrócił do domu. Od lutego 1945 r. pełnił funkcję pomocnika charczowego w kuszczu „Jastrzębia”. 10 lipca 1947 r. aresztowany przez MO i skazany na 15 lat więzienia 2 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 49/47.

69

Fil Wasyl („Ferbel”, „Frontowyj”), syn Michała i Katarzyny, ur. 14 stycznia 1926 r. w Lublińcu Starym pow. Lubaczów. Od marca 1945 r. w UPA, strzelec sotni „Bałaja”, następnie „Beja” i „Szuma”. 13 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie WOP. Skazany na dożywotnie więzienie 2 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 44/47.

70

Czaboryk Jan („Łuna”), syn Tadeusza i Marii, ur. 5 lipca 1920 r. w Dłużniowie pow. Hrubieszów. Od grudnia 1945 r. do 22 czerwca 1947 r. pełnił funkcję stanicznego wsi Dłużniów. Skazany na 15 lat więzienia 3 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 46/47.

71

Rybski Jerzy („Rybak”), syn Eliasza i Ewy, ur. 22 kwietnia 1923 r. w Dzikowie Nowym pow. Lubaczów. Od listopada 1945 r. w SKW, strzelec kuszczu dzikowskiego, 3 lipca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Dzikowie Starym. Skazany na 15 lat więzienia 3 września 1947 r.

Pociuch Władysław („Pańko”), syn Jana i Marii, ur. w 1927 r. w Dzikowie Nowym pow. Lubaczów. Od maja 1946 r. w SKW, strzelec kuszczu dzikowskiego. 3 lipca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Dzikowie Starym. Skazany na 15 lat więzienia 3 września 1947 r.

Zadorożny Wasyl („Niedźwiedź”), syn Jana i Marii, ur. 12 listopada 1927 r. w Dzikowie Nowym pow. Lubaczów. Od czerwca 1946 r. w SKW, strzelec kuszczu dzikowskiego. 1 lipca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na karę 15 lat więzienia 3 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 48/47.

72

Kruba Józef („Szczupak”), syn Wasyla i Zofii, ur. 23 lipca 1926 r. w Nielepkowicach pow. Jarosław. Od maja 1945 r. w SKW, strzelec kuszczu „Medwidia”, 16 lipca 1947 r. dobrowolnie zgłosił się do PUBP w Jarosławiu. Skazany na 15 lat więzienia 3 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 59/47.

73

Grycko Jan („Gajowy”), syn Jana i Teodozji, ur. 28 maja 1925 r. w Chotyńcu pow. Jarosław. Od marca 1946 r. w SKW, strzelec kuszczu „Siroho”. Od sierpnia 1946 r. gospodarzy kuszczu „Kulisza”. 9 lipca 1947 r. poddał się dobrowolnie WOP. Skazany na dożywotnie więzienie 3 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 60/47.

74

Kmieć Stanisław („Sojka”), syn Onufrego i Anny, ur. 12 września 1925 r. w Woli

Wielkiej pow. Lubaczów. Od 8 marca 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Bojki”. Od czerwca 1946 r. sotni „Szuma”. 17 lipca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP. Skazany na dożywotnie więzienie 3 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 56/47.

75

Michałuszek Michał („Łypa”), syn Stefana i Zofii, ur. 12 września 1920 r. w Czerwonej Woli pow. Jarosław. Od 15 listopada 1945 r. w UPA, strzelec i krawiec sotni „Jara”. Od grudnia 1946 r. sotni „Kałynowycza”, 1 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP, następnie aktywnie pomagał wojsku w zwalczaniu UPA, niszczeniu magazynów z żywnością i bronią. Skazany na 10 lat więzienia 3 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 55/47.

76

Holówka Wasyl („Pimsta”), syn Ignacego i Anastazji, ur. 3 listopada 1925 r. w Hubinku, zam. w Ulhówku pow. Tomaszów Lubelski. Od sierpnia 1944 r. w UPA, strzelec sotni „Bisa”, następnie „Szuma”. W kwietniu 1946 r. zwolniony z UPA ze względu na stan zdrowia, zajmował się gromadzeniem żywności dla sotni na terenie Ulchówka, 17 lipca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na dożywotnie więzienie 3 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 54/47.

77

Podmokły Jan („Kalicuha”), syn Michała i Anny, ur. 15 lipca 1919 r. w Wierbiązu pow. Hrubieszów. Od lipca 1944 r. w UPA, strzelec sotni „Lisa”. Zwolniony po dwóch miesiącach ze względu na stan zdrowia. Od grudnia 1945 r. pełnił funkcję zastępcy stanicznego wsi Wierbiąz w kuszczu „Chmiela”. 8 lipca 1947 r. aresztowany przez WP i skazany na 15 lat więzienia 4 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 63/47.

78

Święty Piotr („Kałka”), syn Pawła i Marii, ur. 22 marca 1926 r. w Koniuszy pow. Przemyśl. Od grudnia 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Łastiwki”, 30 lipca 1947 r. aresztowany przez MO w Przemyślu. Skazany na dożywotnie więzienie 4 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 72/47.

79

Wabosz Paweł („Swistun”), syn Teodora i Franciszki, ur. 18 lipca 1909 r. w Łubnie pow. Brzozów. Od grudnia 1945 r. w UPA, strzelec i sanitariusz sotni „Hromenki”. 9 maja 1947 r. poddał się dobrowolnie WP i do 6 lipca 1947 r. aktywnie pomagał wojsku w zwalczaniu UPA, niszczeniu magazynów z żywnością i bronią. Skazany na 10 lat więzienia 4 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 62/47.

80

Hul Aleksy („Huzar”), syn Katarzyny, ur. 2 marca 1926 r. w Nowym Siole pow. Lubaczów. Od lutego 1945 r. w UPA, strzelec sotni „Szuma”, następnie „Pidkowy” i „Kałynowycza”, 7 lipca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na dożywotnie więzienie 4 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 57/47.

81

Mowczko Dymitr („Moroz”), syn Mikołaja i Anny, ur. 29 października 1929 r. w Dzikowie Nowym pow. Lubaczów. Od czerwca 1946 r. w SKW, strzelec kuszczu

dzikowskiego. 30 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na 15 lat więzienia 4 września 1947 r.

Kurowski Władysław („Korek”), syn Jana i Ewy, ur. 27 marca 1928 r. w Dzikowie Starym pow. Lubaczów. Od czerwca 1946 r. w SKW, strzelec i kucharz kuszcza dzikowskiego. 12 lipca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Dzikowie Starym. Skazany na 12 lat więzienia 4 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 50/47.

82

Rusyniak Antoni („Hrab”), syn Teodora i Katarzyny, ur. 3 lutego 1925 r. w Wierchomli Wielkiej pow. Nowy Sącz. Od 30 kwietnia do 6 czerwca 1947 r. strzelec oddziału „Smyrnygo”, prowidyka rejonu I, nadrejonu „Werchowyna”, następnie sotni „Romana”. Skazany na 10 lat więzienia 4 września 1947 r.

Urda Stefan („Bystry”), syn Jana i Marii, ur. 10 maja 1926 r. w Wierchomli Wielkiej, zam. w Wierchomli Małej pow. Nowy Sącz. Od 1 maja do 6 czerwca 1947 r. strzelec bojówki SB „Hriznoho”, następnie sotni „Romana”. Skazany na 10 lat więzienia 4 września 1947 r.

Bybel Michał („Wróbel”), syn Teodora i Marii, ur. 5 października 1926 r. w Krywej pow. Gorlice. Od sierpnia 1946 r. strzelec kuszcza „Wujka”. Od 15 maja do 7 czerwca 1947 r. strzelec bojówki SB „Hriznoho”, następnie sotni „Romana”. Skazany na dożywotnie więzienie 4 września 1947 r.

Dymura Stefan („Ogień”), syn Konstantego i Heleny, ur. 20 października 1925 r. w Wierchomli Wielkiej pow. Nowy Sącz. Od 30 kwietnia do 6 czerwca 1947 r. strzelec kuszcza „Kruka”, następnie sotni „Romana”. Skazany na 10 lat więzienia 4 września 1947 r. w Rzeszowie. Wszyscy oskarżeni 13 czerwca 1947 r. poddali się dobrowolnie WP. Nr akt Sr. 51/47.

83

Włodyka Paweł („Wychor”), syn Jana i Marii, ur. 12 stycznia 1922 r. w Koniuszy pow. Przemysł. Od stycznia 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Burtaki”. W październiku 1946 r. wysłany na leczenie do szpitala partyzanckiego kierowanego przez dr. „Soprana”, po zakończeniu kuracji pozostał tam jako sanitariusz. Od maja 1947 r. ukrywał się w Koniuszy. 30 lipca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Aksmanicach. Skazany na dożywotnie więzienie 5 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 64/47.

84

Hyrzak Andrzej („Wasyłko”), syn Antoniego i Doroty, ur. 8 listopada 1928 r. w Hołuczku pow. Sanok. Od grudnia 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Stacha” (czota „Bajraka”, rój „Orla”). 5 lipca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Tarnawie. Skazany na 15 lat więzienia 5 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 70/47.

85

Łabisz Paweł („Czmiel”), syn Wasyla i Ewy, ur. 26 grudnia 1923 r. w Nowym Siole pow. Lubaczów. Od marca 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Kałynowycza”. W marcu 1947 r. skierowany na leczenie do punktu sanitarnego we wsi Kornie. 14 czerwca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na dożywotnie więzienie 6 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 82/47.

Jurczak Piotr („Dąb”), syn Andrzeja i Marii, ur. 17 czerwca 1927 r. w Małastowie pow. Gorlice. Od 10 września 1946 r. strzelec kuszczu „Pimsty”, następnie bojówki SB „Hriznoho” i kuszczu „Wujka”, 27 lipca 1947 r. poddał się dobrowolnie WP. Skazany na dożywotnie więzienie 6 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 81/47. †

Wityk Józef („Czarny”), syn Władysława i Aleksandry, ur. 10 kwietnia 1930 r. w Krzewicy pow. Tomaszów Lubelski, od kwietnia 1946 r. do 4 lipca 1947 r. w UPA, strzelec sotni „Czausa”. Skazany na dożywotnie więzienie 6 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 80/47.

Wityk Szymon („Malinowy”), syn Andrzeja i Marii, ur. 10 lipca 1928 r. w Krzewicy pow. Tomaszów Lubelski. Od kwietnia 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Czausa”, następnie „Dudy”. Aresztowany 1 lipca 1947 r. na stacji kolejowej w Bełzcu i skazany na dożywotnie więzienie 8 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 86/47.

Krzywonos Leon („Hajworon”), syn Andrzeja i Marii, ur. 15 kwietnia 1925 r. w Dzikowie Starym pow. Lubaczów. Od marca do czerwca 1944 r. w UPA, strzelec sotni „Zaliziaka”. Po przejściu frontu. Od września 1946 r. pełnił funkcję strzelca kuszczu dzikowskiego. 9 lipca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP i skazany na dożywotnie więzienie 8 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 89/47.

Żyła Piotr („Żuk”), syn Jana i Ewy, ur. w 1928 r. w Dzikowie Starym pow. Lubaczów. Od wiosny 1946 r. do 14 lipca 1947 r. pełnił funkcję strzelca i łącznika kuszczu dzikowskiego. Skazany na dożywotnie więzienie 9 września 1947 r.

Kozuń Stefan („Król”), syn Dmytra i Marii, ur. 3 sierpnia 1923 r. w Dzikowie Starym, zam. w Dzikowie Nowym pow. Lubaczów. Od kwietnia 1946 r. do 29 lipca 1947 r. pełnił funkcję strzelca kuszczu dzikowskiego. Skazany na 15 lat więzienia 9 września 1947 r. w Rzeszowie. Obydwaj skazani zostali wzięci do niewoli przez WP. Nr akt Sr. 90/47.

Bybel Teodor („Tucza”), syn Grzegorza i Ewy, ur. 9 października 1926 r. w Krywej pow. Gorlice. Od 15 września 1946 r. pełnił funkcję strzelca kuszczu „Pimsty”. 20 lipca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Sękowej. Skazany na dożywotnie więzienie 9 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 92/47.

Kril Julian („Pawłyk”), syn Michała i Karoliny, ur. 6 czerwca 1928 r. w Pawłokomie pow. Brzozów. Od lata do września 1945 r. pełnił funkcję strzelca kuszczu „Lwa”, następnie bojówki SB „Borysa”. Od 2 maja 1947 r. strzelec sotni „Hromenki”. 20 lipca 1947 r. poddał się dobrowolnie wojskom czechosłowackim. Skazany na dożywotnie więzienie 9 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 77/47.

Wańczko Bazyl („Czumak”), syn Stefana i Paraskewii, ur. 17 października 1926 r.

w Pętnej pow. Gorlice. Od 10 września 1946 r. pełnił funkcję strzelca i propagandzisty kuszczu „Chmary”, następnie kuszczu „Wujka”. 10 lipca 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Sękowej. Skazany na dożywotnie więzienie 9 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 95/47.

94

Szymczyk Jan („Iskra”), syn Tymka i Heleny, ur. 30 czerwca 1929 r. w Trzciancu pow. Przemyśl. Od czerwca 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Burlaki”. 15 lipca 1947 r. wzięty do niewoli przez wojska czechosłowackie i skazany na dożywotnie więzienie 10 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 100/47.

95

Dyneka Andrzej („Dymczyszyn”), syn Pawła i Paraskewii, ur. 14 listopada 1912 r. w Lublińcu Starym pow. Lubaczów. Od listopada 1944 r. w UPA, strzelec sotni „Szuma”. 4 sierpnia 1947 r. zgłosił się dobrowolnie na Posterunek MO w Lublińcu. Skazany na dożywotnie więzienie 10 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 104/47

96

Choma Miron („Smityj”), syn Filipa i Marii, ur. w styczniu 1928 r. w Uluczu pow. Brzozów. Od kwietnia 1946 r. w UPA, strzelec sotni „Hromenki”. 20 lipca 1947 r. wzięty do niewoli na terenie Czechosłowacji i skazany na dożywotnie więzienie 10 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 105/47.

97

Kordiak Daria („Chrystia”), córka Teodora i Marii, ur. 23 maja 1923 r. w Małkowicach pow. Przemyśl. Od maja 1945 r. pełniła funkcję dowódcy IV kuszczu w rejonie III, nadrejonu „Chołodnyj Jar”. 30 kwietnia 1947 r. aresztowana przez UB i skazana na dożywotnie więzienie 10 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 109/47.

98

Dziurko Iwan („Matwij”), syn Mykyty i Tekli, ur. 23 kwietnia 1919 r. w Żurawcach pow. Tomaszów Lubelski. Od 28 czerwca 1944 r. w UPA, strzelec sotni „Brodiahi”, następnie „Czausa”. 13 lipca 1947 r. wzięty do niewoli przez WP i skazany na dożywotnie więzienie 10 września 1947 r. w Rzeszowie. Nr akt Sr. 106/47.

**Українці, засуджені на кару ув'язнення Військовим Судом
Оперативної Групи «Вісла» від травня до вересня 1947 р.**

1

Міло Йосиф («Горох»), син Василя і Софії, нар. в березні 1928 р. в Телесниці Ошваровій, проживав у Кривому Ліському повіту. Від весни 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Мирона», 28 квітня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на 10 років ув'язнення 20 травня 1947 р. в Ряшеві.

2

Брижавський Микола, син Йосифа і Катерини, нар. 18 вересня 1928 р. у Брижаві Перемиського повіту. Від серпня до вересня 1945 р. перебував у невідомому відділі УПА. Засуджений на 12 років ув'язнення 4 червня 1947 р. в Ряшеві.

3

Гелета Кузьма, син Марії, нар. 12 лютого 1905 р. в Стубні Перемиського повіту, проживав у Гаю Ярославського повіту. Від березня 1946 р. до лютого 1947 р. подавав УПА харчову допомогу. Засуджений на 10 років ув'язнення 4 червня 1947 р. в Ряшеві.

4

Міцяк Олексій («Мичка»), син Михайла і Єви, нар. 26 квітня 1927 р. в Хотинці Ярославського повіту. Навесні 1946 р., протягом 2 тижнів, перебував у невідомому відділі УПА, опісля дезертирував. Засуджений на 15 років ув'язнення 4 червня 1947 р. в Ряшеві.

5

Бак Володимир, син Михайла і Катерини, нар. 28 березня 1896 р. в Селиських Березівського повіту. Від листопада до грудня 1946 р. подавав УПА харчову допомогу. Засуджений на 10 років ув'язнення 6 червня 1947 р. в Ряшеві. Помер 12 січня 1950 р. у в'язниці у Вісьнічу Новому.

6

Дичко Гелена, дочка Степана і Марії, нар. 19 квітня 1921 р. в Крам'яній Ясельського повіту. Обвинувачена у передачі УПА 2 буханців хліба, 1 кг масла, 40 яєць, 50 кг картоплі. Засуджена на 5 років ув'язнення 10 червня 1947 р. в Ряшеві.

7

Подольак Марія, дочка Михайла й Анастасії, нар. 16 вересня 1924 р. в Перемишлі. Від травня 1946 р. до квітня 1947 р. купувала і передавала УПА ліки і перев'язні матеріали. Засуджена на 15 років ув'язнення 10 червня 1947 р. в Ряшеві.

Бекаш Геновефа, дочка Владислава і Софії, нар. 13 квітня 1926 р. в Бахові, проживала в Бабичах Перемиського повіту. Обвинувачена у подаванні сховища членам УПА. Засуджена на 10 років ув'язнення 10 червня 1947 р. в Ряшеві.

Стибивок Степан, син Михайла і Марії, нар. 24 березня 1915 р. в Ненадовій, проживав у Лучицях Перемиського повіту. Від весни 1946 р. до 2 травня 1947 р. виконував обов'язки харчового села Лучиці. Засуджений на 15 років ув'язнення 10 червня 1947 р. в Ряшеві.

Мішко Мисита, син Василя і Марії, нар. 5 липня 1906 р. у Святковій Малій Ясельського повіту. Обвинувачений у нелегальному посіданні 115 штук амуніції до ППШ і 84 до кріса. Засуджений на 10 років ув'язнення 10 червня 1947 р. в Ряшеві.

Сова Владислав, син Дмитра й Анни, нар. 1 червня 1928 р. в Березовці Лиського повіту. Обвинувачений у нелегальному посіданні зброї. Засуджений на 2 роки ув'язнення 11 червня 1947 р. в Ряшеві.

Росняський Іван («Ромко»), син Василя і Марії, нар. 18 травня 1920 р. в Будомірі Любачівського повіту. Обвинувачений у запасанні харчів для сотні «Тучі». Засуджений на 15 років ув'язнення 13 червня 1947 р. в Ряшеві.

Гоч Теодор, син Миколи й Анни, нар. 28 червня 1929 р. в Зиндрановій Короснянського повіту. Обвинувачений у нелегальному посіданні зброї. Засуджений на 8 років ув'язнення 13 червня 1947 р. в Ряшеві.

Вуйцьо Іван, син Костянтина й Анни, нар. 5 жовтня 1925 р. в Зиндрановій Короснянського повіту. Обвинувачений у нелегальному посіданні зброї. Засуджений на 10 років ув'язнення 13 червня 1947 р. в Ряшеві.

Турковський Теодор, син Петра і Єви, нар. 4 травня 1920 р. в Зиндрановій Короснянського повіту. Обвинувачений у нелегальному посіданні зброї. Засуджений на 8 років ув'язнення 13 червня 1947 р. в Ряшеві.

Дутко Юлія, дочка Миколи і Катерини, нар. в 1927 р. у Володжу Березівського повіту. Обвинувачена у переносненні штафет до сусіднього села Вілька (Володзька) і подаванні УПА харчової допомоги. Засуджена на довічне ув'язнення 13 червня 1947 р. в Ряшеві.

Врубель Йосифа, дочка Володимира й Ольги, нар. 22 жовтня 1927 р. у Володжу Березівського повіту. Обвинувачена у переносненні штафет

разом з Юлією Дутко і подаванні УПА харчової допомоги. Засуджена на 15 років ув'язнення 13 червня 1947 р. в Ряшеві.

Врубель Володимир, син Михайла і Теслі, нар. 6 квітня 1898 р. у Володжу Березівського повіту. Обвинувачений у подаванні харчової допомоги сотні «Громенка». Засуджений на 10 років ув'язнення 13 червня 1947 р. в Ряшеві.

15

Пірка Іван («Лісовий»), син Миколи і Марії, нар. 20 квітня 1928 р. в Довгому Товмацького повіту, проживав у Телешниці Ошваровій Ліського повіту. Від 12 квітня до 20 травня 1947 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Біра». Засуджений на 15 років ув'язнення 18 червня 1947 р. в Ряшеві.

Муха Володимир («Сорока»), син Івана і Гелени, нар. 17 лютого 1924 р. в Полянчику, проживав у Телешниці Ошваровій Ліського повіту. Від 12 квітня до 20 травня 1947 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Біра». Засуджений на 15 років ув'язнення 18 червня 1947 р. в Ряшеві. Обидва засуджені добровільно здалися чехословацьким органам безпеки.

16

Дідух Андрій, син Петра і Параскевії, нар. 17 січня 1928 р. в Гуті Любицькій, проживав у Дубах Томашівського повіту. Обвинувачений у переносенні штафет і подаванні сховища відділам УПА. Засуджений на 15 років ув'язнення 24 червня 1947 р. в Ряшеві.

17

Кузик Іван («Береза»), син Івана й Анастасії, нар. в липні 1928 р. в Брусні Новому Любачівського повіту. Від грудня 1945 р. до лютого 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Залізняка», опісля звільнений з приводу хвороби. 24 квітня 1947 р. добровільно здався МО. Засуджений на довічне ув'язнення 24 червня 1947 р. в Ряшеві.

18

Мельничок Теодор («Шпак»), син Михайла й Анни, нар. 20 грудня 1930 р. в Трійці Перемиського повіту. Від 5 травня 1947 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Ластівки», (чота «Журавля», рій «Оленя»), 5 червня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 25 червня 1947 р. в Ряшеві.

19

Гнілка Василь («Васько»), син Михайла і Теодозії, нар. 14 лютого 1906 р. у Вербиці Томашівського повіту. Від осені 1945 р. виконував обов'язки харчового вербицького куца. Арештований 7 червня 1947 р. і засуджений на довічне ув'язнення 10 липня 1947 р. в Ряшеві.

Бурачок Василь, син Миколи й Анни, нар. 7 січня 1922 р. в Піддубцях, проживав у Річці Томашівського повіту. Стрільць СКВ, звільнений з відділу в грудні 1944 р. з приводу отриманих ран. Арештований і обвинувачений у співпраці з УПА, був засуджений на 15 років ув'язнення 10 липня 1947 р. в Ряшеві.

Тицяк Володимир («Тор»), син Павла й Анни, нар. 1 березня 1920 р. в Руському Селі Перемиського повіту. Від 9 вересня 1946 р. служив в УПА стрільцем, а від березня 1947 р. командиром 3 роя, 3 чоти у сотні «Громенка», 23 червня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 10 липня 1947 р. в Ряшеві.

Ключковський Теодор («Олесь»), син Семена і Михалини, нар. 30 січня 1928 р. в Диниськах Томашівського повіту. Від грудня 1945 р. до 12 червня 1947 р. служив в СКВ стрільцем, опісля призначений командиром роя в куці «Фірмана».

Ключковський Костянтин («Соловей»), син Василя і Євгенії, нар. 27 квітня 1924 р. в Річці Томашівського повіту, стрільць СКВ.

Служала Михайло («Шевчук»), син Василя і Анастасії, нар. 16 жовтня 1922 р. в Річці Томашівського повіту, стрільць СКВ.⁸⁷

Пиріжок Зевон («Заграда»), син Олександра і Софії, нар. 12 вересня 1929 р. в Річці Томашівського повіту, стрільць СКВ.

Кінах Богдан («Веселий»), син Івана і Параскевії, нар. 9 жовтня 1928 р. в Річці Томашівського повіту, стрільць СКВ.

Нога Степан («Зірка»), син Олександра і Катерини, нар. 10 березня 1926 р. в Річці Томашівського повіту, стрільць СКВ.

Всі засуджені від квітня 1946 р. служили стрільцями СКВ у рої «Олеся». В середині червня 1947 р. були арештовані ВП і засуджені на довічне ув'язнення 10 липня 1947 р. в Ряшеві.

Грицько Дмитро («Цяпка»), син Михайла й Анни, нар. 29 жовтня 1921 р. у Вапівцях Перемиського повіту. Від 21 липня 1944 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Бульби» а після її розбиття - спецкурером БСБ району П, надрайону «Холодний Яр». Навесні 1946 р. закінчив підстаршинську школу УПА. 8 червня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО у Вапівцях. Засуджений на довічне ув'язнення 14 липня 1947 р. в Ряшеві.

Назарович Данько («Вишня»), син Хоми і Дарії, нар. 28 лютого 1922 р. в Журавцях Томашівського повіту. Від 4 грудня 1946 р. служив в СКВ, стрільцем у рої «Олеся» і помічником харчового в куці «Фірмана».

Арештований 14 червня 1947 р. і засуджений на довічне ув'язнення 15 липня 1947 р. в Ряшеві.

25

Буцьо Михайло («Шугай»), син Ігнатія і Анни, нар. 9 березня 1927 р. в Романовій Волі Ліського повіту. Від грудня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Бурлаки», 24 червня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на 15 років ув'язнення 16 липня 1947 р. в Ряшеві.

26

Муж Йосиф («Богдан»), син Івана і Феськи, нар. 7 січня 1927 р. в Бендюгах Сокальського повіту. Від березня до 16 червня 1947 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Яра». Засуджений на 10 років ув'язнення 16 липня 1947 р. в Ряшеві.

Зарівний Микола («Кайдаш»), син Станіслава і Марії, нар. 9 вересня 1928 р. у Волиці Комаревій Сокальського повіту. Від березня до 16 червня 1947 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Яра». Засуджений на 10 років ув'язнення 16 липня 1947 р. в Ряшеві.

Обидва засуджені попали в полон ВП 16 червня 1947 р.

27

Салашник Анатоль («Голуб»), син Григорія і Катерини, нар. 22 липня 1927 р. в Бахові Перемиського повіту. Від травня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Ластівки», 10 червня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на 15 років ув'язнення 17 липня 1947 р. в Ряшеві.

28

Совірко Савер («Заморський»), син Сенька і Терези, нар. 20 березня 1915 р. в Манастирці Ліського повіту. Від березня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Крилача», 24 червня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 24 липня 1947 р. в Ряшеві.

Ібур Михайло («Мотиль»), син Івана і Катерини, нар. 26 грудня 1924 р. в Семушовій Сяніцького повіту. Від липня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Крилача», 2 липня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО. Засуджений на 12 років ув'язнення 24 липня 1947 р. в Ряшеві.

Данько Станіслав («Бойко»), син Михайла і Юстини, нар. 17 січня 1929 р. в Манастирці Ліського повіту. Від вересня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Крилача», 23 червня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО. Засуджений на 12 років ув'язнення 24 липня 1947 р. в Ряшеві.

29

Сташків Микола («Добрянський»), син Максима і Катерини, нар. 21 грудня 1907 р. в Биківцях Сяніцького повіту. Від квітня 1946 р. до 15 травня 1947 р. служив стрільцем СКВ. Засуджений на 15 років ув'язнення 8 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Солодуха Любомира («Люба»), дочка Івана і Катерини, нар. 19 вересня 1929 р. у Вербиці Томашівського повіту. Від липня 1946 р. до 11 червня 1947 р. служила в СКВ, чоті «Ярого», командуючою групи зв'язкових. Засуджена на 15 років ув'язнення 8 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Кос Михайло («Майстер»), син Степана й Анни, нар. 25 листопада 1910 р. в Комарні Рудецького повіту. Від листопада 1946 р. служив в УПА стрільцем і кравцем у сотні «Стаха», 13 травня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на 15 років ув'язнення 8 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Сеньків Андрій («Бас»), син Андрія і Катерини, нар. 3 грудня 1926 р. в Липі Перемиського повіту. Від лютого 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Крилача», 17 червня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 9 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Коваль Олександр («Яструб»), син Миколи і Розалії, нар. 21 листопада 1929 р. в Пашовій Ліського повіту. Від липня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Крилача», 1 липня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО в Ропенці. Засуджений на довічне ув'язнення 9 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Перчак Роман («Яструб»), син Йосифа і Теодозії, нар. 3 листопада 1925 р. в Конюшій Перемиського повіту. Від липня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Ластівки», потім «Крилача», 10 травня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО в Даровичах. Засуджений на довічне ув'язнення 9 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Шимський Василь («Цнвіль», «Бадьора»), син Михайла і Теклі, нар. 18 лютого 1919 р. в Полонній Сянського повіту. Від жовтня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Хріна» (чота «Дуні», рій «Хитрого»), 3 червня 1947 р. добровільно здався чехословацьким військам. Засуджений на довічне ув'язнення 11 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Камінський Володимир («Берест»), син Степана і Теклі, нар. 18 травня 1929 р. в Корманичах Перемиського повіту. Від вересня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Стаха», 20 червня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 12 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Кобак Михайло («Жогут»), син Андрія і Анастасії, нар. 11 листопада 1911 р. в Горайці Любачівського повіту. Від березня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Шума», 6 липня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 12 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Охота Павло («Остаїн»), син Степана і Пелагії, нар. 20 липня 1916 р. в Селиських Перемиського повіту. Від листопада 1945 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Яра», опісля чотим сотні «Бурлаки», 12 червня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 12 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Невинник Яків («Журба»), син Климка і Катерини, нар. 6 травня 1929 р. в Бутинах Жовківського повіту. Від травня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Кропиви», від січня 1947 р. сотні «Яра», 1 липня 1947 р. добровільно здався ВОП. Засуджений на 15 років ув'язнення 12 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Воловник Василь («Козак»), син Петра і Меланії, нар. 27 червня 1928 р. в Лубній, проживав у Волі Володзькій Березівського повіту. Від осені 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Громенка», 2 липня 1947 р. добровільно здався чехословацьким військам. Засуджений на довічне ув'язнення 13 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Вішка Станіслав («Згода»), син Макара й Анни, нар. 7 вересня 1926 р. в Журавцях Томашівського повіту. Від березня 1946 р. служив в СКВ рушничником у любичькому куці, 3 липня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на 15 років ув'язнення 13 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Дзік Владислав («Каська»), син Михайла й Анелі, нар. 27 березня 1925 р. в Грушівці Березівського повіту. Від лютого 1947 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Громенка» (чота «Залізняка»), 16 липня 1947 р. попав в полон чехословацьких військ. Засуджений на довічне ув'язнення 13 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Кінь Степан («Демон», «Половець»), син Михайла і Марії, нар. 20 листопада 1925 р. в Пулавах Сяницького повіту. Від квітня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Стаха», від червня 1946 р. сотні «Хріна», 19 червня 1947 р. добровільно здався чехословацьким військам. Засуджений на довічне ув'язнення 13 серпня 1947 р. в Ряшеві.

Ключковська Анна, дочка Володимира і Катерини, нар. 22 лютого 1925 р. в Річиці Томашівського повіту. Від квітня до червня 1946 р. виконувала обов'язки зв'язкової річицького куца, пізніше передавала

УПА харчову допомогу. Арештована в травні 1947 р. і засуджена на 5 років ув'язнення 13 серпня 1947 р. в Ряшеві.

43

Струцік Іван («Сич»), син Степана і Катерини, нар. 17 грудня 1922 р. в Будзиню Ярославського повіту. Восени 1945 р., протягом 10 днів, виконував обов'язки стрільця у сотні «Дорошенка», після її розбиття, до часу арештування 7 червня 1947 р., нелегально зберігав зброю. Засуджений на 10 років ув'язнення 13 серпня 1947 р. в Ряшеві.

44

Тхорик Михайло («Сорока»), син Михайла і Розалії, нар. 22 листопада 1924 р. в Новосілках Ліського повіту. Від вересня 1945 р. служив в БСБ спецкур'єром району III, надрайону «Бескид», 6 липня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО в Гічві. Засуджений на довічне ув'язнення 14 серпня 1947 р. в Ряшеві.

45

Сус Михайло («Жайворонок»), син Івана й Анастасії, нар. 14 вересня 1927 р. в Медиці, проживав у Кречковій Перемиського повіту. Від лютого 1947 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Кременя» (чота «Кучерявого»), 6 липня 1947 р. добровільно здався чехословацьким військам. Засуджений на довічне ув'язнення 14 серпня 1947 р. в Ряшеві.

46

Ващишин Іван («Вир»), син Василя і Анастасії, нар. 6 лютого 1930 р. у Вербиці Томашівського повіту. Від 15 березня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Шума» (чота «Гонти», рій «Кас'яна»), 7 червня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 14 серпня 1947 р. в Ряшеві.

47

Демчук Павло («Силач»), син Івана і Катерини, нар. 2 серпня 1923 р. в Гребенному Томашівського повіту. Від серпня 1946 р. виконував обов'язки харчового лобицького куца. Арештований 20 червня 1947 р. і засуджений на 15 років ув'язнення 14 серпня 1947 р. в Ряшеві.

48

Цабан Йосиф («Верба»), син Степана і Дарії, нар. 11 листопада 1925 р. в Тудорковичах Грубешівського повіту. Від квітня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Карпа», від січня 1947 р. сотні «Яра», 2 липня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на 12 років ув'язнення 14 серпня 1947 р. в Ряшеві.

49

Нестерак Йосиф («Сивий»), син Івана і Марії, нар. 26 червня 1929 р. в Мриголоді Любачівського повіту. Від березня 1947 р. виконував

обов'язки помічника харчового куца. Арештований 5 липня 1947 р. і засуджений на 10 років ув'язнення 19 серпня 1947 р. в Ряшеві.

50

Крайник Йосиф («Олат»), син Миколи і Розалії, нар. в 1926 р. у Великополі Сянницького повіту. Від січня 1947 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Стаха», 20 червня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на 15 років ув'язнення 20 серпня 1947 р. в Ряшеві.

51

Каламай Теодор («Орел»), син Василя і Анни, нар. 28 лютого 1929 р. у Вербиці Томашівського повіту. Від червня до грудня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Калиновича» (чота «Мирона», рій «Черника»), опісля переховувався в рідному селі. Арештований 6 червня 1947 р. і засуджений на довічне ув'язнення 25 серпня 1947 р. в Ряшеві.

52

Фешович Марко («Мирон»), син Миколи й Анни, нар. 22 січня 1925 р. в Команчі Сянницького повіту. Від вересня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Бродича», від січня 1947 р. сотні «Стаха», 17 червня 1947 р. добровільно здався чехословацьким військам. Засуджений на довічне ув'язнення 25 серпня 1947 р. в Ряшеві.

53

Солодуха Микола («Ярко», «Ярмола»), син Михайла й Анни, нар. 4 травня 1930 р. в Борках Томашівського повіту. Від червня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Крука», від липня 1946 р. сотні «Калиновича» (чота «Ігоря», рій «Ротміра»), 2 лютого 1947 р. дезертував з сотні, 9 червня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на 10 років ув'язнення 26 серпня 1947 р. в Ряшеві.

54

Кисіль Євген, син Григорія і Ольги, нар. 23 грудня 1925 р. в Сушіві Томашівського повіту. Обвинувачений у п'ятикратному подаванні сховища членам УПА і нелегальному посіданні зброї. Арештований 15 червня 1947 р. і засуджений на 15 років ув'язнення 26 серпня 1947 р. в Ряшеві.

55

Вільчівський Василь («Ліщина»), син Дем'яна і Христини, нар. 12 січня 1924 р. в Пісочні, проживав у Хохлові Грубешівського повіту. Від вересня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Дуди» (чота «Гонти», рій «Хмари»), в травні 1947 р. дезертував з відділу. Арештований 28 червня 1947 р. і засуджений на 15 років ув'язнення 27 серпня 1947 р. в Ряшеві.

56

Круцько Іван («Карп», «Крет»), син Михайла і Марії, нар. 18 червня 1923 р. в Новому Селі Любачівського повіту. Від березня 1945 р. служив

в УПА стрільцем у сотні «Шума», опісля «Калиновича», 14 липня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 27 серпня 1947 р. в Ряшеві.

57

Додик Михайло («Конашевич»), син Прокопа і Меланії, нар. 1 серпня 1928 р. в Щепятині Томашівського повіту. Від 10 січня 1947 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Яра», 2 липня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на 12 років ув'язнення 27 серпня 1947 р. в Ряшеві.

58

Шиманський Гринь («Сук»), син Лька і Марії, нар. 18 січня 1913 р. в Люблінці Любачівського повіту. Від лютого 1945 р. виконував обов'язки харчового в люблинському куці. Арештований 27 червня 1947 р. і засуджений на 10 років ув'язнення 28 серпня 1947 р. в Ряшеві.

59

Матвійшин Іван («Ясень»), син Павла і Меланії, нар. 3 липня 1929 р. в Мостах Малих Томашівського повіту. Від грудня 1946 р. виконував обов'язки харчового куца. Арештований 16 липня 1947 р. і засуджений на 10 років ув'язнення 28 серпня 1947 р. в Ряшеві.

60

Смолиньчак Михайло («Бородач»), син Михайла і Ксені, нар. 11 травня 1928 р. в Дев'ятирі Любачівського повіту. Від грудня 1946 р. виконував обов'язки секретаря провідника району, округи П ОУН «Заруби». Арештований 7 червня 1947 р. в Корнях і засуджений на 15 років ув'язнення 28 серпня 1947 р. в Ряшеві.

61

Олексів Михайло («Палій»), син Петра й Анастасії, нар. 25 вересня 1923 р. в Гребенному Томашівського повіту, в серпні 1943 р. вступив у дивізію СС «Галичина» звідки був увільнений по кількох місяцях з огляду на стан здоров'я, від 1944 р. виконував обов'язки стрільця і харчового в куці «Лева». Арештований 22 червня 1947 р. на залізничній станції в Белзці і засуджений на довічне ув'язнення 29 серпня 1947 р. в Ряшеві.

62

Соболевський Микита, син Романа і Гелени, нар. 15 жовтня 1914 р. в Сушові Томашівського повіту. Обвинувачений у передачі харчової допомоги УПА і нелегальному посіданні зброї. Арештований 15 червня 1947 р. і засуджений на 15 років ув'язнення 29 серпня 1947 р. в Ряшеві.

63

Канюка Анна, дочка Луки і Марії, нар. 16 січня 1926 р. в Бояничях Грубешівського повіту. Від осені 1945 р. до квітня 1947 р. подавала УПА

харчову допомогу. Засуджена на 3 роки ув'язнення 29 серпня 1947 р. в Ряшеві.

64

Михайлушко Владислав («Дуб»), син Степана і Софії, нар. 16 квітня 1923 р. в Червоній Волі Ярославського повіту. Від травня 1945 р. до жовтня 1946 р. виконував обов'язки стрільця і кухаря СКВ, 2 червня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на 7 років ув'язнення 29 серпня 1947 р. в Ряшеві.

65

Щирба Степан («Богдан»), син Павла і Параскевії, нар. 24 серпня 1922 р. в Річиці Томашівського повіту. Від квітня до жовтня 1946 р. збирав харчі для річицького куща. Арештований в кінці травня 1947 р. на території Ольштинського воевідства і засуджений на 5 років ув'язнення 29 серпня 1947 р. в Ряшеві.

66

Дзюра Роман («Летючий»), син Миколи й Анни, нар. 15 лютого 1925 р. у Волі Володзькій Березівського повіту. Від лютого 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Громенка», від травня 1946 р. помічником в партизанському шпиталі, 9 травня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на 15 років ув'язнення 2 вересня 1947 р. в Ряшеві.

67

Антонюк Іван («Чубчик»), син Костянтина і Параскевії, нар. 11 лютого 1926 р. в Будинині Грубешівського повіту, в листопаді 1946 р., протягом півтора тижня, виконував обов'язки стрільця куща «Гордієнка», опісля дезертирував. Арештований 22 червня 1947 р. і засуджений на 10 років ув'язнення 2 вересня 1947 р. в Ряшеві.

68

Долодко Роман, син Олексі і Параскевії, нар. 28 жовтня 1922 р. в Павлищу Томашівського повіту. Від квітня 1944 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Гамалії», два місяці пізніше, після розбиття сотні, повернувся до дому. Від лютого 1945 р. виконував обов'язки помічника харчового в кущі «Яструба». Арештований 10 липня 1947 р. і засуджений на 15 років ув'язнення 2 вересня 1947 р. в Ряшеві.

69

Філь Василь («Фербель», «Фронтівий»); син Михайла і Катерини, нар. 14 січня 1926 р. в Люблинці Старому Любачівського повіту. Від березня 1945 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Балая», опісля «Бея» і «Шума», 13 червня 1947 р. добровільно здався ВОП. Засуджений на довічне ув'язнення 2 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Чаборик Іван («Луна»), син Тадея і Марії, нар. 5 липня 1920 р. в Довжневі Грубешівського повіту. Від грудня 1945 р. до 22 червня 1947 р. виконував обов'язки станичного Довжнева. Засуджений на 15 років ув'язнення 3 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Рибський Юрій («Рибак»), син Іллі і Єви, нар. 22 квітня 1923 р. в Дикові Новому Любачівського повіту. Від листопада 1945 р. служив стрільцем СКВ, 3 липня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО в Дикові Старому. Засуджений на 15 років ув'язнення 3 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Поцех Владислав («Панько»), син Івана і Марії, нар. в 1927 р. в Дикові Новому Любачівського повіту. Від травня 1946 р. служив стрільцем СКВ, 3 липня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО в Дикові Старому. Засуджений на 15 років ув'язнення 3 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Задорожний Василь («Ведмідь»), син Івана і Марії, нар. 12 листопада 1927 р. в Дикові Новому Любачівського повіту. Від червня 1946 р. служив стрільцем СКВ, 1 липня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на 15 років ув'язнення 3 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Круба Йосиф («Щупак»), син Василя і Софії, нар. 23 липня 1926 р. в Нелипковичах Ярославського повіту. Від травня 1945 р. служив в СКВ стрільцем у куці «Ведмеда», 16 липня 1947 р. добровільно зголосився на УБ в Ярославлі. Засуджений на 15 років ув'язнення 3 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Гричко Іван («Гайовий»), син Івана і Феодосії, нар. 28 травня 1925 р. в Хотинці Ярославського повіту. Від березня 1946 р. служив в СКВ стрільцем у куці «Сірого», від серпня 1946 р. господарчим у куці «Куліша», 9 липня 1947 р. добровільно здався ВОП. Засуджений на довічне ув'язнення 3 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Кметь Станіслав («Сойка»), син Онуфрія і Анни, нар. 12 вересня 1925 р. у Волі Великій Любачівського повіту. Від 8 березня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Бойка», від червня 1946 р. сотні «Шума», 17 липня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 3 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Михайлушко Михайло («Липа»), син Степана і Софії, нар. 12 вересня 1920 р. в Червоній Волі Ярославського повіту. Від 15 листопада 1945 р. служив в УПА стрільцем і кравець у сотні «Яра», від грудня 1946 р. сотні «Калиновича». 1 червня 1947 р. добровільно здався ВП і активно до-

помагав війську в поборюванні УПА, винищуванні складів харчів і зброї. Засуджений на 10 років ув'язнення 3 вересня 1947 р. в Ряшеві.

76

Голувко Василь («Пімста»), син Ігнатія і Анастасії, нар. 3 листопада 1925 р. в Губинку, проживав в Ульгівку Томашівського повіту. Від серпня 1944 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Біса», опісля «Шума». В квітні 1946 р. увільнений від служби в УПА з огляду на стан здоров'я, займався запасанням харчів для сотні, 17 липня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 3 вересня 1947 р. в Ряшеві.

77

Підмоклый Іван («Каліцюга»), син Михайла й Анни, нар. 15 липня 1919 р. у Вербіжу Грубешівського повіту. Від липня 1944 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Ліса», увільнений від служби після двох місяців з огляду на стан здоров'я, від грудня 1945 р. виконував обов'язки заступника станичного Вербіжа в кущі «Хмеля». Арештований 8 липня 1947 р. і засуджений на 15 років ув'язнення 4 вересня 1947 р. в Ряшеві.

78

Святий Петро («Калка»), син Павла і Марії, нар. 22 березня 1926 р. в Конюшій Перемиського повіту. Від грудня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Ластівки». Арештований 30 липня 1947 р. в Перемишлі і засуджений на довічне ув'язнення 4 вересня 1947 р. в Ряшеві.

79

Вабош Павло («Свистун»), син Теодора і Франтішки, нар. 18 липня 1909 р. в Лубній Березівського повіту. Від грудня 1945 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Громенка», 9 травня 1947 р. добровільно здався ВП і до 6 липня 1947 р. активно допомагав війську в поборюванні УПА, винищуванні складів з харчами і зброєю. Засуджений на 10 років ув'язнення 4 вересня 1947 р. в Ряшеві.

80

Гуль Олекса («Гузар»), син Катерини, нар. 2 березня 1926 р. в Новому Селі Любачівського повіту. Від лютого 1945 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Шума», опісля «Підкови» і «Калиновича», 7 липня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 4 вересня 1947 р. в Ряшеві.

81

Мовчко Дмитро («Мороз»), син Миколи й Анни, нар. 29 жовтня 1929 р. в Дикові Новому Любачівського повіту. Від червня 1946 р. служив в СКВ стрільцем у диківському кущі, 30 червня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на 15 років ув'язнення 4 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Куровський Владислав («Корок»), син Івана і Єви, нар. 27 березня 1928 р.

в Дикові Старому Любачівського повіту. Від червня 1946 р. служив в СКВ стрільцем і кухаром у диківському куці, 12 липня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО в Дикові Старому. Засуджений на 12 років ув'язнення 4 вересня 1947 р. в Ряшеві.

82

Русняк Антін («Граб»), син Теодора і Катерини, нар. 3 лютого 1925 р. у Верхомлі Великій Новосанчівського повіту. Від 30 квітня до 6 червня 1947 р. служив в УПА стрільцем у відділі «Смирного», опісля у сотні «Романа». Засуджений на 10 років ув'язнення 4 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Урда Степан («Бистрий»), син Івана і Марії, нар. 10 травня 1926 р. у Верхомлі Великій Новосанчівського повіту. Від 1 травня до 6 червня 1947 р. служив стрільцем БСБ «Грізного», опісля у сотні «Романа». Засуджений на 10 років ув'язнення 4 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Бибель Михайло («Горобець»), син Теодора і Марії, нар. 5 жовтня 1926 р. в Кривій Горлицького повіту. Від серпня 1946 р. служив в СКВ стрільцем у куці «Вуйка», від 15 травня до 7 червня 1947 р. стрільцем БСБ «Грізного», опісля у сотні «Романа». Засуджений на довічне ув'язнення 4 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Димура Степан («Вогонь»), син Костянтина і Гелени, нар. 20 жовтня 1925 р. у Верхомлі Великій Новосанчівського повіту. Від 30 квітня до 6 червня 1947 р. служив стрільцем у куці «Крука», опісля сотні «Романа». Засуджений на 10 років ув'язнення 4 вересня 1947 р. в Ряшеві. Всі засуджені добровільно здалися ВП 13 червня 1947 р.

83

Влюдика Павло («Вихор»), син Івана і Марії, нар. 12 січня 1922 р. в Конюшій Перемиського повіту. Від січня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Бурлаки», в жовтні 1946 р. відряджений на лікування, опісля працював санітарем у партизанському шпиталі, від травня 1947 р. перебував в Конюшій, 30 липня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО в Аксманичах. Засуджений на довічне ув'язнення 5 вересня 1947 р. в Ряшеві.

84

Гирчак Андрій («Василько»), син Антона і Доротеї, нар. 8 листопада 1928 р. в Голучкові Сянницького повіту. Від грудня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Стаха» (чота «Байрака», рій «Орла»), 5 липня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО в Тарнаві. Засуджений на 15 років ув'язнення 5 вересня 1947 р. в Ряшеві.

85

Лабін Павло («Джміль»), син Василя і Єви, нар. 26 грудня 1923 р. в Новому Селі Любачівського повіту. Від березня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Калиновича», в березні 1947 р. відряджений на

лікування до санпункту в селі Корні, 14 червня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 6 вересня 1947 р. в Ряшеві.

86

Юрчак Петро («Дуб»), син Андрія і Марії, нар. 17 червня 1927 р. в Маластові Горлицького повіту. Від 10 вересня 1946 р. служив в СКВ стрільцем у куці «Пімсти», опісля «Вуйка» і БСБ «Грізного», 27 липня 1947 р. добровільно здався ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 6 вересня 1947 р. в Ряшеві.

87

Вітик Йосиф («Чорний»), син Владислава і Олександри, нар. 10 квітня 1930 р. в Кривиці Томашівського повіту. Від квітня 1946 р. до 4 липня 1947 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Чауса». Засуджений на довічне ув'язнення 6 вересня 1947 р. в Ряшеві.

88

Вітек Семен («Малиновий»), син Андрія і Марії, нар. 10 липня 1928 р. в Кривиці Томашівського повіту. Від квітня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Чауса», опісля «Дуди». Арештований 1 липня 1947 р. на залізничній станції в Белзці і засуджений на довічне ув'язнення 8 вересня 1947 р. в Ряшеві.

89

Кривоніс Леон («Гайворон»), син Андрія і Марії, нар. 15 квітня 1925 р. в Дикові Старому Любачівського повіту. Від березня до червня 1944 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Залізняка», після переходу фронту, від вересня 1946 р. в СКВ стрільцем у диківському куці, 9 липня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 8 вересня 1947 р. в Ряшеві.

90

Жила Петро («Жук»), син Івана і Єви, нар. в 1928 р. в Дикові Старому Любачівського повіту. Від весни 1946 р. до 14 липня 1947 р. служив в СКВ стрільцем і зв'язковим у диківському куці. Засуджений на довічне ув'язнення 9 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Козуць Степан («Кріль»), син Дмитра і Марії, нар. 3 серпня 1923 р. в Дикові Старому Любачівського повіту. Від квітня 1946 р. до 29 липня 1947 р. служив в СКВ стрільцем у диківському куці. Засуджений на 15 років ув'язнення 9 вересня 1947 р. в Ряшеві. Обидва засуджені попали в полон ВП.

91

Бибель Теодор («Туча»), син Григорія і Єви, нар. 9 жовтня 1926 р. в Кривій Горлицького повіту. Від 15 вересня 1946 р. служив в СКВ стрільцем у куці «Пімсти», 20 липня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО в Сеньковій. Засуджений на довічне ув'язнення 9 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Кріль Юліян («Павлюк»), син Михайла і Кароліни, нар. 6 червня 1928 р. в Павлокомі Березівського повіту. Від літа до вересня 1945 р. служив в СКВ стрільцем у куці «Лева», опісля БСБ «Бориса», від 2 травня 1947 р. стрільцем у сотні «Громенка», 20 липня 1947 р. добровільно здався чехословацьким військам. Засуджений на довічне ув'язнення 9 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Ваньчко Василь («Чумак»), син Степана і Параскевії, нар. 17 жовтня 1926 р. в Пантній Горлицького повіту. Від 10 вересня 1946 р. служив в СКВ стрільцем і пропагандистом у куці «Хмари», опісля куці «Вуйка», 10 липня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО в Сеньковій. Засуджений на довічне ув'язнення 9 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Шимчик Іван («Іскра»), син Тимка і Гелени, нар. 30 червня 1929 р. в Тростянці Перемиського повіту. Від червня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Бурлаки», 15 липня 1947 р. попав в полон чехословацьких військ. Засуджений на довічне ув'язнення 10 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Динька Андрій («Димчишин»), син Павла і Параскевії, нар. 14 листопада 1912 р. в Люблинці Старому Любачівського повіту. Від листопада 1944 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Шума», 4 серпня 1947 р. добровільно зголосився на пост МО в Люблинці. Засуджений на довічне ув'язнення 10 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Хома Мирон («Смілий»), син Пилипа і Марії, нар. в січні 1928 р. в Улочу Березівського повіту. Від квітня 1946 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Громенка», 20 липня 1947 р. попав в полон на території Чехословаччини. Засуджений на довічне ув'язнення 10 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Кордяк Дарія («Христя»), дочка Теодора і Марії, нар. 23 травня 1923 р. в Малковичах Перемиського повіту. Від травня 1945 р. виконувала обов'язки командира куца в районі ІІІ, надрайону «Холодний Яр». Арештований 30 квітня 1947 р. і засуджена на довічне ув'язнення 10 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Дзюрко Іван («Матвій»), син Микити і Теклі, нар. 23 квітня 1919 р. в Журавцях Томашівського повіту. Від 28 червня 1944 р. служив в УПА стрільцем у сотні «Бродяги», опісля «Чауса», 13 липня 1947 р. попав в полон ВП. Засуджений на довічне ув'язнення 10 вересня 1947 р. в Ряшеві.

Ukrainians sentenced to prison terms in the period between May and September 1947 by Military Court of the Operation Group „Wisla”

1

Milo Iosyf („Horokh”), son of Bazyli and Zofia, born in March 1928 in Telesnica Oszwarowa, living in Kryve county Lesko. Starting in spring of 1946, sniper in „Myron” company. Taken prisoner by the Polish Army on April 28, 1947, sentenced in Rzeszow to 10 years in prison on May 20, 1947.

2

Bryzhawskiy Mykola, son of Iosyf and Kateryna, born on September 18, 1928 in Bryzhava county Peremyshl. Between August and September 1945 in a unknown UPA detachment. Sentenced in Rzeszow to 12 years in prison on June 4, 1947.

3

Gieleta Kuz'ma, son of Maria, born on February 12, 1905 in Stubin, count Przemysl, living in Hai, county Jaroslaw. Between March 1946 and Feb. 1947 gave food assistance to UPA. Sentenced in Rzeszow to 10 years in prison on June 4, 1947.

4

Mitsiak Oleksa „Mychka”, son of Mykhailo and Eva, born on April 26, 1927 in Khotynets' county Jaroslaw. In spring of 1946 during two weeks belonged to an unidentified detachment of UPA and later deserted. Sentenced in Rzeszow to 15 years in prison on June 4, 1947.

5

Bak Wolodymyr, son of Mykhailo and Kateryna, born on March 28, 1896 in Selys'ka, county Brzozow. Between November and December 1946 gave shelter and food assistance to UPA. Sentenced in Rzeszow to 10 years in prison on June 6, 1947. Died in prison in Wisnicz Nowy on January 12, 1950.

6

Dychko Helena, daughter of Stefan and Maria, born on April 19, 1921 in Krepna, county Jaslo. Accused of supplying UPA with 2 loafs of bread, 1 kilogram of butter, 40 eggs and 50 kilograms of potatoes. Sentenced in Rzeszow on June 10, 1947 to 5 years in prison.

7

Podolak Maria, daughter of Mykhailo and Anastazia, born on September 16, 1924. Accused of buying drugs and bandages and supplying them to UPA. Sentenced in Rzeszow on June 10, 1947 to 15 years in prison.

8

Bekash Genovefa, daughter of Wladyslaw and Zofia, born on April 13, 1926 in Bakhiv, living in Babytsi, county Przemysl. Accused of giving shelter to UPA members. Sentenced in Rzeszow, on June 10, 1947 to 10 years in prison.

9

Stsibivolk Stefan, son of Mykhailo and Maria, born on March 24, 1915 in Nenadova, living in Luchytsi, county Przemysl. Between Spring 1946 and May 2, 1947 he was „intendant” in village Luchytsi. Sentenced in Rzeszow on June 10, 1947 to 15 years in prison.

10

Mishko Mykyta, son of Vasyl and Maria, born on July 5, 1906 in Sviatkova Mala, county Jaslo. Accused of illegal possession of 115 PPSH and 85 caliber bullets. Sentenced in Rzeszow on June 10, 1947 to 10 years in prison.

11

Sova Vladyslav, son of Dmytro and Anna, born on June 1, 1928 in Berezovets', county Lesko. Accused of illegal possession of firearms. Sentenced in Rzeszow on June 11, 1947 to 2 years in prison.

12

Rosypskyl Ivan „Romko”, son of Vasyl and Maria, born on May 18, 1920 in Budomyr, county Lubaczow. Accused of hoarding food for „Tucha” company. Sentenced in Rzeszow on June 13, 1947 to 15 years in prison.

13

Goch Teodor, son of Mykola and Anna, born on June 28, 1929 in Zydranova, county Krosno. Accused of illegal possession of arms. Sentenced on June 13, 1947 to 8 years in prison.

Vuitsio Ivan, son of Konstantyn and Anna, born on October 5, 1925 in Zydranova, county Krosno. Accused of illegal possession of arms. Sentenced on June 13, 1947 to 10 years in prison.

Turkovskyl Teodor, son of Petro and Eva, born on May 4, 1920 in Zydranova, county Krosno. Accused of illegal possession of arms. Sentenced in Rzeszow on June 13, 1947 to 8 years in prison.

14

Dutko Iulia, daughter of Mykola and Kateryna, born in 1927 in Volodzh, county Brzozow. Accused of delivering seven times reports (so called relays) to the nearby village Volia (Volodzhka) and of giving food assistance to UPA. Sentenced on June 13, 1947 to life in prison.

Wrobel Jozefa, daughter of Volodymyr and Olha, born on October 22, 1927 in Volodzh, county Brzozow. Accused of delivering messages together with Iulia Dutko and of giving food to UPA. Sentenced to 15 years in prison on June 13, 1947.

Wrobel Volodymyr, son of Mykhailo and Teklia, born on April 6, 1898 in Volodzh, county Brzozow. Accused of giving food assistance to „Hromenko” company. Sentenced in Rzeszow on June 13, 1947 to 10 years in prison.

15

Pirka Ivan, son of Mykola and Maria, born on April 20, 1928 in Dovbe, county Tlumach, living in Telesnica Oszwarowa, county Lesko. Between April 12, 1947 and May 20, 1947 rifleman in „Bir” company. Sentenced on June 18, 1947 to 15 years in prison.

Mukha Volodymyr „Soroka”, son of Ivan and Helena, born on February 17, 1924 in Polianchyk, living in Telesnytsia Oshivarova, county Lesko. Between April 12 and May 20, 1947 in UPA, rifleman in „Bir” company. Sentenced in Rzeszow on June 18, 1947 to 15 years in prison. Both prisoners gave themselves up to the Czechoslovak security forces.

16

Didukh Andrii, son of Petro and Paraskevia, born on January 17, 1928 in Huta Lubyts'ka, living in Deby, county Tomaszow Lubelski. Accused of delivering messag-

ges and giving shelter to UPA troops. Sentenced in Rzeszow on June 24, 1947 to 15 years in prison.

17

Kuzyk Ivan „Bereza”, son of Ivan and Anastazia, born in July 1928 in Brusno Nove, county Lubaczow. Between December 1945 and February 1946 in UPA, rifleman in „Zalizniak” company, released from service on sick leave. April 27, 1947 he gave himself up voluntarily to the Citizen's Militia. Sentenced in Rzeszow on June 24, 1947 to life in prison.

18

Mel'nychok Teodor „Shpak”, son of Mykhailo and Anna, born on December 20, 1930 in Triitsia, county Przemysl. From May 5 in UPA, rifleman of the „Lastivka” company, (platoon „Zuravli”, squad „Oleni”). Taken prisoner by the Polish Army on June 5, 1947, sentenced in Rzeszow on June 25, 1947 to life in prison.

19

Hnylka Vasyl „Vas'ko”, son of Mykhailo and Teodozia, born on Feb. 14, 1906 in Verbytsia, county Tomaszow Lubelski. Starting in Autumn 1945 he served as intendants's assistant in Verbytsia „kushch”. Arrested on June 7, 1947, sentenced in Rzeszow on July 10, 1947 to life in prison.

20

Burachok Vasyl, son of Mykola and Anna, born on January 7, 1922 in Piddubtsi, living in Richytsia, county Tomaszow Lubelski, rifleman in SKW, discharged in Dec. 1944 due to battle wounds. Accused of collaborating with UPA (informing about troop movements and population's sympathies), sentenced in Rzeszow on July 10, 1947 to 15 years in prison.

21

Tytsiak Volodymyr „Tor”, son of Pavlo and Anna, born on March 1, 1920 in Ruske Selo, county Przemysl. Starting in September 9, 1946 rifleman in UPA, since March 1947 commander of the 3rd squad of the 3rd Platoon in „Horomenko” company. He voluntarily gave himself up to the troops of Polish Army on June 23, 1947. Sentenced in Rzeszow on July 10, 1947 to life in prison.

22

Kluchkovs'kyi Teodor „Oles”, son of Semen and Mykahailyna, born on Jan. 30, 1928 in Dynyska, county Tomaszow Lubelski. Between Dec. 1945 and June 12, 1947 in SKV. Since June 1946 commander of squad in „Firman” kushch.

Kluchkovs'kyi Konstantyn „Solovii” son of Vasyl and Euhenia, born on April 27, 1924 in Richytsia, county Tomaszow Lubelski, rifleman in SKV.

Sluzhala Mykhailo „Shevchuk”, son of Vasyl and Anastazia, born on Oct. 16, 1922 in Richytsia, county Tomaszow Lubelski, rifleman in SKV.

Pyrizhok Zenon „Zahrava”, son of Oleksander and Zofia, born on Sept. 12, 1929 in Richytsia, county Tomaszow Lubelski. Rifleman in SKV.

Klinakh Bohdan „Veselyi”, son of Ivan and Paraskevia, born on Oct. 9, 1928 in Richytsia, county Tomaszow Lubelski, rifleman in SKV.

Noha Stefan „Zirka”, son of Oleksander and Kateryna, born March 10, 1926 in Richytsia, county Tomaszow Lubelski, rifleman in SKV.

All above listed were serving from April 1946 as riflemen in „Oles” squad. They were arrested in mid-June by the Polish Army and sentenced in Rzeszow on July 10, 1947 to life in prison.

23

Hryts'ko Dmytro „Tsiapka”, son of Mykhailo and Anna, born October 29, 1921 in Vapivtsi, county Przemysl. From July 21, 1944 in UPA. Rifleman in „Bul'ba” company. After its dispersal, a special courier in SB of the 2nd sub-district of the „Kholodnyi Iar” region. In Spring 1946 he graduated from NCO school of UPA with a rank of „corporal”. From May 1947 in „Krylach” company. He voluntarily gave himself up at the Citizen's Militia station in Vapivtsi on June 8, 1947. Sentenced in Rzeszow on July 14, 1947 to life in prison.

24

Nazarovych Danko „Vyshnia”, son of Toma and Daria, born on Feb. 28, 1922 in Zhuravtsi, county Tomaszow Lubelski. After Dec. 4, 1946 in SKV, rifleman in „Oles” squad and intendant's assistant in the „Firman” „kushch”. Arrested June 14, 1947, sentenced in Rzeszow on July 15, 1947 to life in prison.

25

Bunio Mykhailo „Shuhai”, son of Ihnatii and Anna, born on March 9, 1927 in Volia Rymanivs'ka, county Lesko. After Dec. 1946 in UPA, rifleman in „Burlaka” company. Taken prisoner by the Polish Army on June 24, 1947, sentenced in Rzeszow on July 16, 1947 to 15 years in prison.

26

Muzh Iosyf „Bohdan”, son of Ivan and Fes'ka, born Jan. 7, 1927 in Bendiukhy, county Sokal. Between March and June 16, 1947 in UPA, rifleman in „Iar” company. Sentenced to 10 years in prison on July 16, 1947.

Zarivnyi Mykola „Kajdash”, son of Stanislaw and Maria, born Sept. 9, 1928 in Volytsia Komarova, county Sokal. Between March and June 16, 1947 in UPA, rifleman in „Iar” company. Sentenced in Rzeszow on July 16, 1947 to 10 years in prison. Both men were taken prisoner by the Polish Army on June 16, 1947.

27

Salashnyk Anatol' „Holub”, son of Hryhorii and Kateryna, born on July 22, 1927 in Bakhiv, county Przemysl. From May 1946 in UPA, rifleman in „Lastivka” company. Taken prisoner by the Polish Army June 10, 1947. Sentenced in Rzeszow on July 17, 1947 to 15 years in prison.

28

Sovirko Saver „Zamors'kyi”, son of Sen'ko and Teresa, born March 20 1915 in Monastyrts', county Lesko. From March 1946 in UPA, rifleman in „Krylach” company. Taken prisoner by Polish Army on June 10, 1947. Sentenced on July 24, 1947 to life in prison.

Gbur Mykhailo „Motyl”, son of Ivan and Kateryna, born Dec. 26 1924 in Semushova, county Sanok. From July 1946 in UPA, rifleman in „Krylach” company. On July 2, 1947 he gave himself up to the Citizen's Militia. Sentenced in Rzeszow on July 24, 1947 to 12 years in prison.

Danko Stanislaw „Boiko”, son of Mykhailo and Iustyna, born on Jan. 17, 1929 in Monastyrts', county Lesko. From Sept. 1946 in UPA, rifleman in „Krylach” compa-

ny. On June 23, 1947 he gave himself up to the Citizen's Militia. Sentenced in Rzeszow on July 24, 1947 to 12 years in prison.

29

Stashkiv Mykola „Dobrians'kyi”, son of Maksym and Kateryna, born on Dec. 21, 1907 in Bykivtsi, county Sanok. From April 1946 till May 15, 1947 member of SKV. Sentenced in Rzeszow on August 8, 1947 to 15 years in prison.

30

Solodukha Lubomyra „Liuba”, daughter of Ivan and Kateryna, born on Sept. 19, 1919 in Werbytsia, county Tomaszow Lubelski. Between July 1946 and June 1947 in SKV, „Iar” platoon. Chief of courriers, sentenced in Rzeszow on August 8, 1947 to 15 years in prison.

31

Kos Mykhailo „Maister” son of Stefan and Anna, born on Nov. 25, 1910 in Komarno, county Rudki. From Nov. 1946 in UPA. Shoemaker of „Stakh” company. On May 13, 1947 he surrendered voluntarily to the Polish Army. Sentenced in Rzeszow on August 8, 1947 to 15 years in prison.

32

Sen'kiv Andrii „Bas”, son of Andrii and Kateryna, born on Dec. 3 1926 in Lypa, county Przemysl. From Feb. 1946 in UPA, rifleman in „Krylach” company. On June 17, 1947 he gave himself up to the Polish Army. Sentenced on August 9, 1947 to life in prison.

Koval' Oleksander „Iastrub” son of Mykola and Rozalia, born Nov. 21, 1929 in Pashova, county Lesko. From July 1946 in UPA, rifleman in „Krylach” company. On July 1, 1947 he gave himself up to Citizen's Militia in Ropienka. Sentenced to life in prison on August 9, 1947.

Gierchak Roman „Iastrub”, son of Iosyf and Teodozia, born Nov. 3, 1925 in Koniusha, county Przemysl. From July 1946 in UPA, rifleman in „Lastivka” and later „Krylach” companies. On May 10, 1947 he gave himself up to the Citizen's Militia in Darovytsi. Sentenced in Rzeszow on August 9, 1947 to life in prison.

33

Shymski Vasyl „Tsyvil”, „Badiora”, son of Mykhailo and Teklia, born on Feb. 18, 1919 in Polonne, county Sanok. From October 1946 in UPA, rifleman in „Khrin” company, (platoon „Don”, squad „Khytryi”). On June 3, 1947 he gave himself up to the Czechoslovak Army. Sentenced in Rzeszow on August 11, 1947 to life in prison.

34

Kamins'kyi Volodymyr „Berest”, son of Stefan and Teklia, born on May 18, 1929 in Komarnytsia, county Przemysl. From Sept. 1946 in UPA, rifleman in „Stakh” company. Taken prisoner by the Polish Army on June 20, 1947, sentenced in Rzeszow on August 12, 1947 to life in prison.

35

Kobak Mykhailo „Kohut”, son of Andrii and Anastazia, born on November 11, 1911 in Horaiets', county Lubaczow. From March 1946 in UPA, rifleman in „Shum” company. He voluntarily surrendered to the Polish Army on July 6, 1946. Sentenced in Rzeszow on August 12, 1947 to life in prison.

36

Okhota Pavlo „Ostap”, son of Stefan and Pelagia, born on July 20, 1916 in Selys'ka, county Przemysl. From Nov. 1945 in UPA, rifleman in „Iar” company, later commander of the second platoon in „Burlaka” company. He surrendered voluntarily to the Polish Army on June 12, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 12, 1947 to life in prison.

37

Nevynnyk Iakiv „Zhurba”, son of Klymko and Kateryna, born on May 6, 1929 in Butyny, county Zhovkva. From May 1946 in UPA, rifleman in „Kropyva” company, from Jan. 1947 in „Iar” company. He gave himself up to the Troops of Border Defence (WOP) on July 1, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 12, 1947 to 15 years in prison.

38

Volovnyk Vasyl „Kozak”, son of Petro and Melania, born on June 27, 1928 in Lubna, living in Volia Volodzhska, county Brzozow. From Autumn 1946 in UPA, rifleman in „Hromenko” company. He surrendered voluntarily to the Czechoslovak troops on July 2, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 13, 1947 to life in prison.

39

Vishka Stanislav „Zhoda”, son of Makar and Anna, born Sept. 7, 1926 in Zhuravtsi, county Tomaszow Lubelski. From March 1946 in SKV, armourer of the „Liubych” „kushch”. Taken prisoner by the Polish Army on July 3, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 13, 1947 to 15 years in prison.

40

Dzik Wladyslaw „Kaska”, son of Mykhailo and Aniela, born on March 27, 1925 in Hrushivka, county Brzozow. From Feb. 1947 in UPA, rifleman in „Hromenko” company („Zalizniak” platoon). Taken prisoner by Czechoslovak army on July 16, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 13, 1947 to life in prison.

41

Kin' Stefan „Demon”, „Polovets”, son of Mykhailo and Maria, born on Nov. 20, 1925 in Pulawy, county Sanok. From April 1946 in UPA, rifleman in „Stakh” company. Starting in June 1946 in „Khrin” company. He gave himself up to the Czechoslovak troops on June 19, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 13, 1947 to life in prison.

42

Kluchkovs'ka Anna, daughter of Volodymyr and Kateryna, born on Feb. 22, 1925 in Richytsia, county Tomaszow Lubelski. Between April and June 1946 she was a courier for Richytsia „kushch”, later she gave five times food assistance to UPA. Arrested in May 1947 and sentenced in Rzeszow on August 13, 1947 to 5 years in prison.

43

Strucik Ivan „Sycz”, son of Stefan and Kateryna, born on Dec. 17, 1922 in Budzyn, county Jaroslaw. During ten days in Autumn of 1945 he led „Doroszenko” company. After its dispersal, till his arrest on June 7, 1947 he kept illegal weapon. Sentenced in Rzeszow on August 13, 1947 to 10 years in prison.

44

Tkhoryk Mykhailo „Soroka”, son of Mykhailo and Rozalia, born on Nov. 22, 1924

in Novosilki, county Lesko. From Sept. 1946 special courier for the SB (district „Beskyd”, subdistrict III). On July 6, 1947 he gave himself up to Citizen's Militia in Hochiv. Sentenced in Rzeszow on August 14, 1947 to life in prison.

45

Sus Mykhallo „Zhaivoronok”, son of Ivan and Anastazia, born on Sept. 14, 1927 in Medyka, living in Kreckova, county Przemysl. From Feb. 1947 in UPA, rifleman in „Kremen” company (platoon „Kucheriavyi”). He gave himself up to Czechoslovak troops on July 6, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 14, 1947 to life in prison.

46

Vashchyshyn Ivan „Vyr”, son of Vasyl and Anastazia, born on Feb. 6, 1930 in Werbytsia, county Tomaszow Lubelski. From March 15, 1946 in UPA, rifleman in „Shum” company (chota „Gonta”, squad „Kasian”). Taken prisoner by the Polish Army on June 7, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 14, 1947 to life in prison.

47

Demchuk Pavlo „Sylach”, son of Ivan and Kateryna, born on August 2, 1923 in Hrebennie, county Tomaszow Lubelski. From August 1946 intendant of the Liubycha „kushch”. Arrested by the Office of Public Security on June 20, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 14, 1947 to 15 years in prison.

48

Tsaban Iosyf „Verba”, son of Stefan and Daria, born Nov. 11, 1925 in Torkowice, county Hrubieszow. From April 1946 in UPA, rifleman in „Karpo” company, from Jan. 1947 in „Iar” company. Taken prisoner by the Polish Army on July 2, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 14, 1947 to 12 years in prison.

49

Nesterak Iosyf „Syvyi”, son of Ivan and Maria, born on June 26, 1929 in Mryholod, county Lubaczow. From March 1947 intendant assistant in „kushch”. Arrested by Polish Army on July 5, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 19, 1947 to 10 years in prison.

50

Krainyk Iosyf „Olat”, son of Mykola and Rozalia, born in 1926 in Velykopole, county Sanok. From Jan. 1947 in UPA, sniper in „Stakh” company. Taken prisoner on June 20, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 20, 1947 to 15 years in prison.

51

Kalamai Teodor „Orel”, son of Vasyl and Anna, born on Feb. 28, 1929 in Verbytsia, county Tomaszow Lubelski. Between June and Dec. 1946 in UPA, rifleman in „Kalynovych” company (platoon „Myron”, squad „Chernyk”). Later hidden in his home village. Arrested by the Polish Army on June 6, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 25, 1947 to life in prison.

52

Feshovych Marko „Myron”, son of Mykola and Anna, born on Jan. 22, 1925 in Koman'cha, county Sanok. From Sept. 1946 in UPA, rifleman in „Brodych” company. From Jan. 1947 in „Stakh” company. He gave himself up to the Czechoslovak troops on June 17, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 25, 1947 to life in prison.

53

Solodukha Mykola „Iarko”, „Iarmola”, son of Mykhailo and Anna, born on May 4, 1930 in Borki, county Tomaszow Lubelski. From June 1946 in UPA, rifleman in „Kruk” company, from July 1946 in „Kalynovych” company (platoon „Ihor”, squad „Rotmir”). He deserted on Feb. 2, 1947 and gave himself up to the Polish Army on June 9, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 26, 1947 to 10 years in prison.

54

Kisil' Ievhen, son of Hryhorii and Olha, born on Dec. 23, 1925 in Sushiv, county Tomaszow Lubelski. Accused of illegal possession of firearms and of giving food assistance to UPA on five occasions. Arrested on June 15, 1947, sentenced in Rzeszow on August 26, 1947 to 15 years in prison.

55

Vilchyns'kyi Vasyl „Lishchyna”, son of Demian and Krystyna, born on Jan. 12, 1924 in PISOCHNE, living in Holuwie, county Hrubieszow. From Sept. 1946 in UPA, rifleman in „Duda” company (platoon „Gonta”, squad „Khmara”). Deserted in May 1947, arrested by the Office of Security (UB) on June 28, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 27, 1947 to 15 years in prison.

56

Kruts'ko Ivan „Karp”, „Kret”, son of Mykhailo and Maria, born on June 18, 1923 in Nove Selo, county Lubaczow. From March 1945 in UPA, rifleman in „Shum” and „Kalynovych” companies. He gave himself up to the Polish Army on July 14, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 27, 1947 to life in prison.

57

Dodyk Mykhailo „Konashevych”, son of Prokop and Melania, born on August 1, 1928 in Shchepiatyn, county Tomaszow Lubelski. From Jan. 10, 1947 in UPA, rifleman in „Iar” company. Taken prisoner by the Polish Army on July 2, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 27, 1947 to 12 years in prison.

58

Shymans'kyi Hryn' „Suk”, son of Ilko and Maria, born on Jan. 18, 1913 in Liublynets', county Lubaczow. From Feb. 1945 he was intendant of the Liublynets' „kushch”. Arrested by the Polish Army on June 27, 1947, sentenced in Rzeszow on August 28, 1947 to 10 years in prison.

59

Matviyishyn Ivan „Iasen”, son of Pavlo and Melania, born on July 3, 1929 in Mosty Mali county Tomaszow Lubelski. From Dec. 1946 intendant in „kushch”. Arrested by the Polish Army on July 16, 1947. Sentenced in Rzeszow on August 28, 1947 to 10 years in prison.

60

Smolynchak Mykhailo „Borodach”, son of Mykhailo and Ksenia, born on May 11, 1928 in Deviatyr, county Lubaczow. From Dec. 1946 V. region leader's secretary (OUN's II district „Zaruby”). He typed the monthly bulletin „Visti z terenu”. Arrested by the Polish Army on June 7, 1947 in Kornii. Sentenced in Rzeszow on Aug. 28, 1947 to 15 years in prison.

61

Oleksiv Mykhailo „Palii”, son of Petro and Anastazia, born on Sept. 25, 1923 in Hrebennie, county Tomaszow Lubelski. He enlisted in Aug. 1943 in SS-Galizien, discharged after a few months due to health problems. From 1944 he was a rifleman and intendant in „Lev” „kushch”. Arrested on the railway station Belzets' on June 22, 1947. Sentenced in Rzeszow on Aug. 29, 1947 to life in prison.

62

Sobolevs'kyi Mykyta, son of Roman and Helena, born on Oct. 15, 1914 in Sushiv, county Tomaszow Lubelski. Accused of illegal possession of arms and giving food assistance to UPA. Arrested on June 15, 1947 and sentenced in Rzeszow on Aug. 29, 1947 to 15 years in prison.

63

Kaniuka Anna, daughter of Luka and Maria, born on Jan. 16, 1926 in Boianychi, county Hrubieszow. Between Autumn 1945 and April 1947 she gave food assistance to UPA. Sentenced in Rzeszow on Aug. 29, 1947 to 3 years in prison.

64

Mychalushko Volodymyr „Dub”, son of Stefan and Zofia, born on April 16, 1923 in Chervona Volia, county Jaroslaw. Between May 1945 and Oct. 1946, rifleman and cook in a „kushch”. He gave himself up to the Polish Army on June 2, 1947. Sentenced in Rzeszow on Aug. 29, 1947 to 7 years in prison.

65

Shchyryba Stefan „Bohdan”, son of Pavlo and Paraskevia, born on Aug. 24, 1922 in Richytsia, county Tomaszow Lubelski. Between April and Oct. 1946 he stored food for Richytsia „kushch”. Arrested at the end of May, 1947 in Olsztyn voievodship. Sentenced in Rzeszow on Aug. 29, 1947 to 5 years in prison.

66

Dziura Roman „Letiuchy”, son of Mykola and Anna, born on Feb. 15, 1925 in Volia Volodzhka, county Brzozow. From Feb. 1946 in UPA, rifleman in „Hromenko” company. After May 1946, medical orderly in underground hospital directed by Dr. „Skala”. He gave himself up to the Polish Army on May, 9 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 2, 1947 to 15 years in prison.

67

Antoniuk Ivan „Chubchyk”, son of Konstantyn and Paraskevia, born on Feb. 11, 1926 in Budynin, county Hrubieszow. During a week and a half, in Nov. 1946 he was a rifleman in „Hordiienko” „kushch”. He deserted and was arrested by the Polish Army on June 22, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 2, 1947 to 10 years in prison.

68

Dolodko Roman, son of Oleksa and Paraskevia, born on Oct. 28, 1922 in Pavlyshche, county Tomaszow Lubelski. From April 1944, rifleman in „Hamaliiia” company. Two months later, following company's dispersal, he returned home. From Feb. 1945 he was intendant assistant in the „Iastrub” „kushch”. Arrested by the Citizen's Militia on July 10, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 2, 1947 to 15 years in prison.

Fil' Vasyl „Ferber”, „Frontovyi”, son of Mykhailo and Kateryna, born on Jan. 14, 1926 in Liublynets' Stryi, county Lubaczow. In UPA from March 1945, rifleman in „Balai” company, later in „Bei” and „Shum” companies. He gave himself up to the Border Defence Troops on June 13, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 3, 1947 to 15 years in prison.

Chaboryk Ivan „Luna”, son of Tadei and Maria, born on July 5, 1920 in Dluzhniv, county Hrubieszow. Between Dec. 1945 and June 22, 1947 he was „stanytsia” leaders in village Dluzhniv. Sentenced in Rzeszow on Sept. 3, 1947 to 15 years in prison.

Rybs'kyi Iurii „Rybak”, son of Il'ia and Eva, born on April 22, 1923 in Dykiv Novyi, county Lubaczow. From Nov. 1945 in SKV, rifleman in the Dykiv „kushch”. He gave himself up to Citizen's Militia in Dykiv Stryi on July 3, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 3, 1947 to 15 years in prison.

Potsiukh Volodymyr „Pan'ko”, son of Ivan and Maria, born in 1927 in Dykiv Novyi, county Lubaczow. From May 1946 in SKV, rifleman in Dykiv „kushch”. He gave himself up to the Citizen's Militia in Dykiv Stryi on July 3, 1947. Sentenced on Sept. 3, 1947 to 15 years in prison.

Zadorozhnyi Volodymyr „Medvid”, son of Vasyl and Zofia, born on Nov. 12, 1927 in Dykiv Novyi, county Jaroslaw. From May 1946 in SKV, rifleman in Dykiv „kushch”. He gave himself up to the Polish Army on July 1, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 3, 1947 to 15 years in prison.

Kruba Iosyf „Shchupak”, son of Vasyl and Zofia, born on July 23, 1926 in Nelepkivtsi, county Jaroslaw. From May 1945 in SKV, rifleman in „Medvid” „kushch”. He voluntarily gave himself up to the State Security in Jaroslaw. Sentenced in Rzeszow on Sept. 3, 1947 to 15 years in prison.

Hryts'ko Ivan „Haiovyi”, son of Ivan and Teodozia, born on May 28, 1925 in Khotynets', county Jaroslaw. From March 1946 in SKV, rifleman in „Siryi” „kushch”. After Aug. 1946 chief of supplies in „Kulish” „kushch”. He gave himself up to the Border Defence Troops on July 9, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 3, 1947 to life in prison.

Kmet' Stanislaw „Soika”, son of Onufryi and Anna, born on Sept. 12, 1925 in Volia Velyka, county Lubaczow. From March 8, 1946 in UPA, rifleman in „Boiko” company, after June 1946 in „Shum” company. Taken prisoner by the Polish Army on July 17, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 3, 1947 to life in prison.

Mychalushko Mykhailo „Lypa”, son of Stefan and Zofia, born on Sept. 12, 1920 in Chervona Volia, county Jaroslaw. From Nov. 15, 1945 in UPA, rifleman and taylor in „Iar” company, after Dec. 1946 in „Katynovych” company. He gave himself up to the Polish Army on June 1, 1947. He actively helped the army to hunt UPA and to destroy hidden ammunition and food. Sentenced in Rzeszow on Sept. 3, 1947 to 10 years in prison.

Holovka Vasyl „Pimsta”, son of Ihnatii and Anastazia, born on Nov. 3, 1925 in Hubinok, living in Olkhovek, county Tomaszow Lubelski. From Aug. 1944 in UPA, rifleman in „Bis” and later „Shum” companies. Discharged from UPA due to health reasons, he collected food in Olchowek for the company. He surrendered himself voluntarily to the Polish Army on July 17, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 3, 1947 to life in prison.

Pidmoklyi Ivan „Kaliciuha”, son of Mykhailo and Anna, born on July 15, 1919 in Verbizh, county Hrubieszow. From July 1944 in UPA. Rifleman in „Lys” company, discharged after two months due to poor health. From Dec. 1945 he was deputy stanytsia leader in Wierbizh in „Khmil” „kushch”. Arrested by the Polish Army on July 8, 1947. Sentenced on Sept. 4, 1947 to 15 years in prison.

Sviatyi Petro „Kal'ka”, son of Pavlo and Maria, born on March 22, 1926 in Koniusha, county Przemysl. From Dec. 1946 in UPA, rifleman in „Lastivka” company. Arrested by Citizen's Militia in Przemysl on July 30, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 4, 1947 to life in prison.

Vabosh Pavlo „Svystun”, son of Teodor and Francishka, born on July 18, 1909 in Lubna, county Brzozow. In UPA since Dec. 1945, rifleman and orderly in „Hromenko” company. He gave himself up to the Polish Army on May 9, 1947 and actively helped the army to hunt down UPA and to destroy hidden ammunition and food supplies. Sentenced in Rzeszow on Sept. 4, 1947 to 10 years in prison.

Hul' Oleksii „Huzar”, son of Kateryna, born on March 2, 1926 in Nove Selo, county Lubaczow. In UPA since Feb. 1945, rifleman in „Shum” company. Later in „Pidkova” and „Kalynovych” companies. He gave himself up to the Polish Army on July 7, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 4, 1947 to life in prison.

Movchko Dmytro „Moroz”, son of Mykhailo and Anna, born on Oct. 29, 1929 in Dykiv Novyi, county Lubaczow. In SKW since June 1946, sniper in Dykiv „kuszcz”. He gave himself up to the Polish Army on June 30, 1947. Sentenced on Sept. 4, 1947 to 15 years in prison.

Kurovs'kyi Wladyslaw „Korok”, son of Ivan and Eva, born on March 27, 1928 in Dykiv Staryi, county Lubaczow. In SKV since June 1946, rifleman and cook in Dykiv „kushch”. He gave himself up to Citizen's Militia in Dzikow Stary on July 12, 1947. Sentenced on Sept. 4, 1947 to 12 years in prison.

Rusyniak Antin „Hrab”, son of Teodor and Kateryna, born on Feb. 3, 1925 in Verkhomlia Velyka, county Nowy Sacz. Between April 30 and June 6, 1947 rifleman in „Smyrnyi” detachment (leader of the 1st region, district „Verkhovyna”), later in „Roman” company. Sentenced on Sept. 4, 1947 to 10 years in prison.

Urda Stefan „Bystryi”, son of Ivan and Maria, born on May 10, 1926 in Verkhom-

lia Velyka, living in Verkhomlia Mala, county Nowy Sacz. Between May 1 and June 6, 1947 rifleman in SB „Hriznyi” detachment, later in „Roman” company. Sentenced on Sept. 4, 1947 to 10 years in prison.

Bybel' Mykhailo „Vorobets”, son of Teodor and Maria, born on Oct. 5, 1926 in Kryve, county Gorlice. Since Aug. 1946 rifleman in „Vuiko” „kushch”. Between May 15 and June 7, 1947 rifleman in „Hriznyi” SB detachment. Later in „Roman” company. Sentenced on Sept. 4, 1947 to life in prison.

Dymura Stefan „Ohon”, son of Konstantyn and Helena, born on Oct. 20, 1925 in Verkhomlia Velyka, county Nowy Sacz. Between April 30 and June 6, 1947 rifleman in „Kruk” „kushch”, later in „Roman” company. Sentenced in Rzeszow on Sept. 4, 1947 to 10 years in prison. All accused gave themselves up to the Polish Army on June 13, 1947.

83

Viodyka Pavlo „Vykhor”, son of Ivan and Maria, born Jan 12, 1922 in Koniusha, county Przemysl. In UPA since Jan. 1946, rifleman in „Burlaka” company. Sent to Dr. „Sopran's” underground hospital for treatment, he stayed on as orderly. Since May 1947 he was hiding in Koniusha. He gave himself up to the Citizen's Militia in Aksmanychi on Sept. 5, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 5, 1947 to life in prison.

84

Hyrchak Andrii „Vasyl'ko”, son of Antin and Dorota, born on Nov. 8, 1928 in Holuczkiw, county Sanok. In UPA since Dec. 1946, rifleman in „Stakh” company (platoon „Bairak”, squad „Orel”). He gave himself up to the Citizen's Militia in Tarnava on July 5, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 5, 1947 to 15 years in prison.

85

Labish Pavlo „Chmil”, son of Vasyl and Eva, born on Dec. 26, 1923 in Nove Selo, county Lubaczow. In UPA since March 1946, rifleman in „Kalynowych” company. Sent, in March 1947, for treatment to Kornii he gave himself up to the Polish Army on June 14, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 6, 1947 to life in prison.

86

Iurchak Petro „Dub”, son of Andrii and Maria, born on June 17, 1927 in Malastiv, county Gorlice. Since Sept. 10, 1946 rifleman in „Pimsta” „kushch”, later in „Hriznyi” SB detachment and in „Wuiko” „kushch”. He gave himself up voluntarily to the Polish Army on July 27, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 6, 1947 to life in prison.

87

Vityk Iosyf „Chornyi”, son of Wladyslaw and Oleksandra, born on April 10, 1930 in Krywytisia, county Tomaszow Lubelski. Between April and July 4, 1947 in UPA, rifleman in „Chaus” company. Sentenced in Rzeszow on Sept. 6, 1947 to life in prison.

88

Vityk Symon „Malynovi”, son of Andrii and Maria, born on July 10, 1928 in Krywytisia, county Tomaszow Lubelski. In UPA since April 1946, rifleman in „Chaus” and later in „Duda” companies. Arrested at Belzets' railway station on July 1, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 8, 1947 to life in prison.

Kryvonis Leon „Haivoron”, son of Andrii and Maria, born on April 15, 1925 in Dykiv Saryi, county Lubaczow. Between March and June 1944 in UPA, rifleman in „Zalizniak” company. After Sept. 1946 he was rifleman in Dykiv „kushch”. Taken prisoner by the Polish Army on July 9, 1949. Sentenced in Rzeszow on Sept. 8, 1947 to life in prison.

Zhyla Petro „Zhuk”, son of Ivan and Eva, born in 1928 in Dykiv Saryi, county Lubaczow. Between Spring 1946 and July 14 1947 he was rifleman and courier in Dykiv „kushch”. Sentenced to life on Sept. 9, 1947.

Kozun Stefan „Korol”, son of Dmytro and Maria, born on Aug. 3, 1923 in Dykiv Saryi, living in Dykiv Novyi, county Lubaczow. Between April 1946 and July 29, 1947 rifleman in Dykiv „kushch”. Sentenced in Rzeszow on Sept. 9, 1947 to 15 years in prison. Both men were taken prisoners by the Polish Army.

Bybel' Teodor „Tucha”, son of Hryhorii and Eva, born on Oct. 9, 1926 in Kryve, county Gorlice. Since Sept. 15, 1946 rifleman in „Pimsta” „kushch”. He gave himself up to the Citizen's Militia in Senkowa on July 20, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 9 to life in prison.

Kiril' Iulian „Pavlyk”, son of Mykhailo and Karolina, born on June 6, 1928 in Pavlokoma, county Brzozow. Between summer and Sept. 1945 rifleman in „Lev” „kushch”, later in „Borys” SB detachment. Since May 2, 1947 rifleman in „Hromenko” company. He gave himself up to the Czechoslovak troops on July 20, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 9, 1947 to life in prison.

Vanchko Vasyl „Chumak”, son of Stefan and Paraskevia, born on Oct. 17, 1926 in Panta, county Gorlice. Since Sept. 10, 1946 rifleman and responsible for propaganda in „Khmara” and „Vuiko” „kushch”. He gave himself up to Citizen's Militia in Sekowa on July 10, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 9, 1947 to life in prison.

Shymchyk Ivan „Iskra”, son of Tymko and Helena, born on June 30, 1929 in Trostianets', county Przemysl. In UPA since June 1946, rifleman in „Burlaka” company. Taken prisoner by the Czechoslovak Army on July 15, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 10, 1947 to life in prison.

Dyneka Andrii „Dymchyshyn”, son of Pavlo and Paraskevia, born on Nov. 12, 1912 in Liublynets' Saryi, county Lubaczow. In UPA since Nov. 1944, rifleman in „Shum” company. He gave himself up to the Citizen's Militia in Liublynets' on Aug. 4, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 10, 1947 to life in prison.

Khoma Myron „Smilyi”, son of Pytyp and Maria, born in Jan. 1928 in Uliuch, county Brzozow. In UPA since April 1946, rifleman in „Hromenko” company. Taken prisoner in Czechoslovakia on July 20, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 10, 1947 to life in prison.

Kordiak Daria „Khrystia”, daughter of Teodor and Maria, born on May 23, 1923 in Malkovychi, county Przemysl. Since May 1945 leader of the IVth „kushch” (region III, district „Kholodnyi Iar”). Arrested by State Security on April 30, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 10, 1947 to life in prison.

Dziurko Ivan „Matvii”, son of Mykyta and Teklia, born on April 23, 1919 in Zhuravtsi, county Tomaszów Lubelski. In UPA since June 28, 1944, rifleman in „Brodiaha” and „Chaus” companies. Taken prisoner by the Polish Army on July 13, 1947. Sentenced in Rzeszow on Sept. 10, 1947 to life in prison.

Do obalamuonych członków

band U. P. A.

W całym kraju panuje spokój, a ludność odbudowuje zniszczenia i leczy rany zadane jej przez nienawistnego okupanta hitlerowskiego. Jedynie na pld-wschodnim pograniczu, na terenie kilku powiatów dopuszczacie się mordów, podpaleń i grabieży za namową swych dowódców — pachosków krwawego kata Hitlera, byłych S.S.-mannów i policjantów.

Wskutek uprawianego przez was terroru, cała ludność tych powiatów żyła w ciągłym strachu i niepewności swego jutra. Dlatego Rząd Polski postanowił

OSTATECZNIE I NIEODWOŁALNIE

zakończyć z tym stanem rzeczy i przywrócić pełny spokój i porządek na tych terenach.

Państwowy Urząd Repatriacyjny dokonuje przesiedlenia ludności ukraińskiej na inne tereny Rzeczypospolitej, gdzie zostają jej przydzielane gospodarstwa rolne i zapewnione warunki spokojnej pracy.

Ludność ukraińska po przesiedleniu — wolna od grabieży i mordów, wolna od waszego terroru, błogosławi Rząd za to, że wybawił ją od ustawicznego strachu przed wami.

Jednostki Wojska Polskiego i Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego otrzymały rozkaz zniszczyć was i nie przerwać swej walki i akcji aż do pełnego wykonania tego rozkazu.

Dziś jesteście głodni i obdarci. Wskutek ciągłego pościgu życie jak dzikie zwierzęta, w brudzie, o chłodzie. Gryzą was wszy. Nie możecie spać, ani się umyć, bo nawet mydła nie macie.

Tęsknicie za waszymi krewnymi i bliskimi, a oni za wami. Ale wasi przywódcy — aby utrzymać was w lesie i na drodze zbrodni — opowiadają wam bzdury o trzeciej wojnie, która ma jakoby wkrótce wybuchnąć, a o której nikt

Ulotka *Do obalamuonych członków band UPA* opracowana przez Wydział Polityczno-Wychowawczy Grupy Operacyjnej „Wista”. Od 28 kwietnia do 31 lipca 1947 r. rozrzucono z samolotów 352 000 egz. tej ulotki. *CAW, Główny Zarząd Polityczno-Wychowawczy WP, IV.112, t. 290, k. 167-167a. Format 15×25 cm.*

na świecie poważnie nie myśli. Opowiadają wam o wojnie, której wszystkie narody świata nienawidzą i przeklinają.

Opowiadają wam o nienawiści Polaków do ludności ukraińskiej, gdy my z waszymi braćmi ze Związku Radzieckiego z Ukraińską Socjalistyczną Republiką Radziecką — żyjemy w trwałej i serdecznej przyjaźni.

Wasi przywódcy oszukują was opowiadając o okrucieństwie naszych żołnierzy. W rzeczywistości członkowie band U. P. A. wzięci do niewoli są zdumieni poprawnym traktowaniem ich.

Ale jeśli któryś z was przejrzał i ma dość tego życia, ściganego dzikiego zwierzęcia — to wasi przywódcy rozstrzelują takich przy pomocy swej S. B. na wzór hitlerowski.

Zastanówcie się dobrze nad tym co was czeka. Zastanówcie się i opamiętajcie. Rzućcie drogę występku i zbrodni, pędźcie przez waszych gnębieli — dowódców, oraz krwawą morderczą S. B.

Sprawa każdego z jeńców jest u nas rozpatrywana indywidualnie i sprawiedliwie.

**Kto zgłosił się dobrowolnie
z bronią w rękę ten będzie żył.**

Już w ciągu pierwszego miesiąca akcji uspakajania tych terenów, zdobyliśmy bardzo wiele ważnych wiadomości. Wiemy o was wszystko. Musicie zrozumieć, że zniszczenie waszych band do ostatniego człowieka jest kwestią niedługiego czasu. A kto tego nie zrozumie, albo zrozumieć nie zechce — tym gorzej dla niego.

Nie pomoże wam rozproszenie na małe grupy. Nie pomoże też ucieczka na inne tereny, a nawet na sąsiednie tereny przygraniczne, gdzie czekają was organa bezpieczeństwa zaprzyjaźnionych państw.

Porzućcie więc drogę zbrodni póki nie jest za późno. Nie słuchajcie obłąkanych zbrodniarzy, którzy jeszcze dziś wami kierują.

Otrząsnijcie się z terroru w jakim dotychczas żyjecie

Rzucnijcie swe zbrodnicze bandy. Szukajcie drogi powrotu do normalnego i spokojnego życia.

Ukraińcy skazani na karę śmierci przez Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w okresie od 14 maja do 10 września 1947 r.

Nr. dok	Nazwisko, imię	Data		Pseudonim	Przynależność organizacyjna
		Wydania wyroku	Wykonania wyroku		
1	Dmytryszyn Piotr	14 V 47	22 V 47	„Łypa”	s. „Chrina”
2	Herman Tedeor Muzyka Michał	14 V 47 14 V 47	22 V 47 22 V 47	„Czornyj” „Smich”	s. „Hromenki” s. „Hromenki”
3	Dačko Michał	15 V 47	22 V 47	—	SKW
4	Hołowatyj Semko	15 V 47	22 V 47	„Liskowyj”	s. „Kałynowycza”
5	Bodnar Michał	16 V 47	22 V 47	—	SKW
6	Marczak Jan	16 V 47	22 V 47	—	SKW
7	Mińko Rozalia	16 V 47	22 V 47	„Małyna”	SKW
8	Waśkiw Józef	16 V 47	22 V 47	„Oreł”	s. „Bira”
9	Hyrz Aleksander	17 V 47	22 V 47	„Kuczera”	s. „Stacha”
10	Kosz Jan	17 V 47	22 V 47	—	s. „Stacha”
11	Leszczawski Stanisław	17 V 47	22 V 47	„Krutyj”	s. „Worona”
12	Kiłowczko Dmytro Bobko Stefan Sawka Stefan	19 V 47 19 V 47 19 V 47	22 V 47 22 V 47 22 V 47	„Hołub” „Jahoda” „Dźmil”	s. „Łastiwki” s. „Łastiwki” s. „Łastiwki”
13	Kosmowski Jan	19 V 47	22 V 47	„Koriń”	s. „Łastiwki”
14	Wojciechowski Jan Sokolik Michał	19 V 47 19 V 47	22 V 47 22 V 47	— —	SKW SKW
15	Lubiński Józef	20 V 47	22 V 47	„Gont”	SKW
16	Boszkowicz Miron	3 VI 47	3 VI 47	„Bystryj”	s. „Kruka”
17	Demkowicz Mikołaj Gbur Józef Demkowicz Michał	3 VI 47 3 VI 47 3 VI 47	3 VI 47 9 VI 47 3 VI 47	— — „Czeremcha”	SKW SKW SKW
18	Dmytryszyn Paweł	3 VI 47	3 VI 47	„Neczaj”	SKW
19	Iwanicki Jan	3 VI 47	3 VI 47	„Kruk”	s. „Hromenki”
20	Noga Aleksander	3 VI 47	3 VI 47	„Wysznia”	SKW

Nr. dok	Nazwisko, imię	Data		Pseudonim	Przynależność organizacyjna
		Wydania wyroku	Wykonania wyroku		
21	Szewczyk Jarosław	3 VI 47	3 VI 47	„Bereza”	s. „Burlaki”
22	Babiak Paraskewia	4 VI 47	9 VI 47	„Ola”	SKW
23	Bamburak Wiktor	4 VI 47	4 VI 47	„Bas”	s. „Łastiwki”
24	Harasym Aleksander	4 VI 47	4 VI 47	„Karpo”	SKW
25	Charydczak Piotr	6 VI 47	6 VI 47	„Szpak”	s. „Kryłacza”
26	Leszko Jan	6 VI 47	6 VI 47	„Bohdan”	—
27	Naleśnik Stefan	6 VI 47	6 VI 47	„Łys”	s. „Hromenki”
28	Truchan Jan	6 VI 47	6 VI 47	—	s. „Kruka”
29	Tyrawski Michał	6 VI 47	6 VI 47	—	SKW
30	Wroszczak Andrzej	6 VI 47	6 VI 47	„Łys”	SKW
31	Wujczyk Teodor	6 VI 47	6 VI 47	—	SKW
32	Wołk Józef	7 VI 47	9 VI 47	„Horoszok”	SKW
33	Hawrylak Roman	9 VI 47	9 VI 47	—	s. „Hromenki”
34	Kaczmar Jan	9 VI 47	9 VI 47	„Bereza”	s. „Jara”
35	Howaniec Józef	10 VI 47	10 VI 47	„Kanarek”	s. „Burlaki”
36	Kordylak Michał	10 VI 47	10 VI 47	„Hawrylak”	s. „Hromenki”
37	Melech Piotr	10 VI 47	10 VI 47	„Szpak”	s. „Kruka”
38	Pituch Józef	10 VI 47	10 VI 47	„Kwitka”	s. „Stacha”
39	Domaradz Michał Gorak Halina	11 VI 47 11 VI 47	11 VI 47 11 VI 47	„Panas” „Katia”	s. „Bira” SKW
40	Jakubowicz Dmytro	11 VI 47	11 VI 47	„Zelenyj”	SKW
41	Odyniec Wasyl Bodnar Stefan	11 VI 47 11 VI 47	11 VI 47 11 VI 47	„Orich” „Stawko”	s. „Kruka” s. „Kruka”
42	Łuczko Mikołaj	13 VI 47	13 VI 47	„Suk”	s. „Brodycza”
43	Horeczko Michał	17 VI 47	24 VI 47	„Michał”	SKW
44	Kiwer Dmytro	17 VI 47	ułask. 15 l.	„Czumak”	s. „Kruka”
45	Olcha Wasyl	18 VI 47	24 VI 47	„Wasyl”	SKW

Nr. dok	Nazwisko, imię	Data		Pseudonim	Przynależność organizacyjna
		Wydania wyroku	Wykonania wyroku		
46	Solar Iwan	18 VI 47	24 VI 47	„Stybij”	s. „Hromenki”
47	Stadnicki Włodzimierz Giczko Wasyl Procak Michał	18 VI 47	15 lat	„Lisowyk”	SKW
		18 VI 47	24 VI 47	„Orich”	SKW
		18 VI 47	24 VI 47	„Hołub”	SKW
48	Bak Michał	20 VI 47	24 VI 47	„Rybak”	SKW
49	Tomaszewski Stefan	20 VI 47	24 VI 47	„Rysik”	SKW
50	Burchała Mikołaj Sup Władysław	25 VI 47	1 VII 47	„Krywonos”	SKW
		25 VI 47	1 VII 47	„Bystryj”	SKW
51	Kozioryński Piotr	25 VI 47	2 VII 47	„Łoza”	s. „Burtaki”
52	Borsuk Ignacy	26 VI 47	1 VII 47	„Łys”	SKW
53	Kowalczyk Julian	26 VI 47	2 VII 47	„Družba”	s. „Kryłacza”
54	Rapacz Michał Olejarczyk Włodzimierz Hatała Józef Ćwiek Jan	26 VI 47	2 VII 47	„Dubenko”	s. „Łastiwki”
		26 VI 47	2 VII 47	„Triska”	s. „Łastiwki”
		26 VI 47	2 VII 47	„Kałyna”	SKW
		26 VI 47	ułask. 10 l.	„Kwitka”	SKW
55	Dziwyk Władysław	27 VI 47	2 VII 47	„Dziobenko”	s. „Hromenki”
56	Sycz Michał	27 VI 47	2 VII 47	„Sirko”	s. „Kałynowycza”
57	Jadcyszyn Jarosław	28 VI 47	8 VII 47	„Szram”	s. „Kryłacza”
58	Dobosz Hryć Łyszyk Ilko	2 VII 47	8 VII 47	„Łoza”	s. „Kryłacza”
		2 VII 47	8 VII 47	„Zawziatyj”	s. „Kryłacza”
59	Kalamaj Mikołaj	2 VII 47	8 VII 47	„Hromowjy”	SKW
60	Trefenko Stefan	2 VII 47	24 VII 47	„Rak”	s. „Kryłacza”
61	Huk Wasyl Kraśnik Grzegorz	3 VII 47	8 VII 47	„Hard”	s. „Szuma”
		3 VII 47	8 VII 47	„Dubowjy”	s. „Szuma”
62	Iwachów Włodzimierz	4 VII 47	8 VII 47	„Worona”	s. „Czausa”
63	Kitor Wasyl	4 VII 47	8 VII 47	„Staryj”	SKW
64	Lewicki Michał Petrycki Mikołaj	4 VII 47	8 VII 47	„Weselyj”	s. „Łastiwki”
		4 VII 47	8 VII 47	„Jascf”	s. „Łastiwki”
65	Pistun Włodzimierz	4 VII 47	8 VII 47	—	SKW
66	Humenny Stefan	8 VII 47	15 VII 47	„Koma”	SKW

Nr. dok.	Nazwisko, imię	Data		Pseudonim	Przynależność organizacyjna
		Wydania wyroku	Wykonania wyroku		
67	Lisik Michał	8 VII 47	15 VII 47	„Sosnowyj”	s. „Jara”
68	Waselina Michał	8 VII 47	15 VII 47	„Czumak”	SKW
69	Kibała Stefan	9 VII 47	15 VII 47	„Prut”	s. „Hromenki”
	Smyczyński Jarosław	9 VII 47	15 VII 47	„Knysz”	s. „Hromenki”
	Burda Władysław	9 VII 47	15 VII 47	„Guzik”	s. „Hromenki”
	Tucki Lubomir	9 VII 47	ulask. 15 l.	„Taras”	s. „Hromenki”
	Kubrak Włodzimierz	9 VII 47	15 VII 47	„Hruszka”	s. „Hromenki”
70	Kozak Dymitr	9 VII 47	15 VII 47	„Łuh”	s. „Tuczy”
	Stech Mikołaj	9 VII 47	dożywocie	„Czornyj”	s. „Tuczy”
71	Diakon Mikołaj	11 VII 47	24 VII 47	„Bojdur”	s. „Burlaki”
	Hamulak Jan	11 VII 47	24 VII 47	„Żurawel”	s. „Burlaki”
72	Hordij Stefan	11 VII 47	dożywocie	„Mecz”	s. „Tuczy”
	Onyszko Stefan	11 VII 47	24 VII 47	„Hruszja”	s. „Tuczy”
	Kałamaj Mikołaj	11 VII 47	dożywocie	„Moriak”	s. „Tuczy”
73	Niwiński Michał	12 VII 47	24 VII 47	„Kohut”	s. „Hromenki”
74	Poliwka Wasyl	12 VII 47	24 VII 47	„Kasjan”	s. „Ortenki”
75	Burnicki Stanisław	15 VII 47	24 VII 47	„Riw”	s. „Burlaki”
76	Radosz Michał	15 VII 47	29 VII 47	„Ostryj”	s. „Łastiwiki”
77	Świenty Piotr	15 VII 47	24 VII 47	„Moroz”	s. „Łastiwiki”
78	Łęski Grzegorz	16 VII 47	24 VII 47	„Morozenko”	s. „Szuma”
	Stasik Stefan	16 VII 47	15 lat	„Szumowyj”	s. „Bisa”
79	Minda Michał	16 VII 47	24 VII 47	„Mak”	s. „Krylaczka”
80	Dmytrów Stanisław	17 VII 47	24 VII 47	„Dorosz”	s. „Czausa”
	Żołądek Włodzimierz	17 VII 47	24 VII 47	„Borys”	s. „Czausa”
81	Pelczarski Jan	25 VII 47	10 lat	„Niw”	s. „Hromenki”
	Buczowski Paweł	25 VII 47	29 VII 47	„Bak”	s. „Hromenki”
	Surówka Myron	25 VII 47	12 lat	„Sływka”	s. „Hromenki”
	Hłyzyk Stefan	25 VII 47	10 lat	„Mohyla”	s. „Hromenki”
	Hosieczko Jan	25 VII 47	15 lat	„Wilcha”	s. „Hromenki”
	Mnich Mikołaj	25 VII 47	29 VII 47	„Kuryło”	s. „Hromenki”
82	Sołtys Paweł	25 VII 47	29 VII 47	„Czumak”	s. „Szuma”
	Kupecki Pańko	25 VII 47	29 VII 47	„Oleń”	s. „Szuma”
	Basalik Jarosław	25 VII 47	29 VII 47	„Solowej”	s. „Szuma”

Nr. dok	Nazwisko, imię	Data		Pseudonim	Przynależność organizacyjna
		Wydania wyroku	Wykonania wyroku		
83	Czarnopyski Iwan	29 VII 47	26 VIII 47	„Wilczur”	s. „Burlaki”
	Cwian Michał	29 VII 47	26 VIII 47	„Frank”	s. „Krylaczka”
	Kozak Stefan	29 VII 47	26 VIII 47	„Łewko”	s. „Burlaki”
	Darowski Stefan	29 VII 47	15 lat	„Czyżyk”	s. „Burlaki”
	Mróz Michał	29 VII 47	15 lat	„Soroka”	s. „Burlaki”
84	Cielniak Michał	7 VIII 47	14 X 47	„Olech”	s. „Hromenki”
85	Właszyłowicz Mikołaj	7 VIII 47	14 X 47	„Dowbusz”	s. „Kruka”
86	Gierak Maria	8 VIII 47	ulask. 15 l.	„Marijka”	UCzCh
87	Popielowski Paweł	11 VIII 47	26 VIII 47	„Iskra”	s. „Bryła”
88	Rawski Iwan	11 VIII 47	26 VIII 47	„Rotmir”	s. „Kałynowycza”
	Salik Wasyl	11 VIII 47	26 VIII 47	„Sawur”	s. „Kałynowycza”
89	Tchir Józef	11 VIII 47	10 IX 47	„Arkaz”	BSB
	Wasyluk Mikołaj	11 VIII 47	10 IX 47	„Szpaczenko”	s. „Hromenki”
	Kocaba Andrzej	11 VIII 47	10 lat	„Prut”	s. „Hromenki”
90	Jasenko Leon	12 VIII 47	26 VIII 47	„Szum”	s. „Jara”
91	Sosnowski Włodzimierz	12 VIII 47	26 VIII 47	„Hrab”	s. „Hromenki”
92	Syd Wasyl	12 VIII 47	brak inf.	„Suk”	s. „Tuczy”
93	Wachniak Aleksander	12 VIII 47	26 VIII 47	„Lisowyk”	s. „Burlaki”
94	Sykała Jan	13 VIII 47	10 IX 47	„Ortyk”	SKW
95	Wojtowicz Mikołaj	13 VIII 47	26 VIII 47	„Biłyj”	SKW
96	Kordupel Piotr	14 VIII 47	ulask. 15 l.	„Łuhowyj”	s. „Tuczy”
97	Makuszka Jan	14 VIII 47	26 VIII 47	„Maczuha”	s. „Tuczy”
98	Woźnica Paweł	14 VIII 47	10 IX 47	„Maksym”	s. „Bira”
99	Roman Józef	19 VIII 47	26 VIII 47	„Czupur”	s. „Krylaczka”
100	Ksiondzyk Iwan	20 VIII 47	11 IX 47	„Czornomoreć”	SKW
101	Mazur Grzegorz	25 VIII 47	11 IX 47	„Dzwin”	s. „Bryła”
102	Muc Józef	26 VIII 47	11 IX 47	„Smereka”	SKW
	Onyszkiewicz Józef	26 VIII 47	dożywocie	„Martyniak”	SKW
103	Tchir Michał	26 VIII 47	1 X 47	„Skala”	s. „Stacha”
	Sołtys Andrzej	26 VIII 47	12 lat	„Swyst”	SKW

Nr. dok	Nazwisko, imię	Data		Pseudonim	Przynależność organizacyjna
		Wydania wyroku	Wykonania wyroku		
104	Zielonka Paweł	26 VIII 47	10 IX 47	„Syryj”	s. „Jara”
105	Szwed Iwan	28 VIII 47	15 IX 47	„Dowhyj”	SKW
106	Kuzemczak Mikołaj	29 VIII 47	15 IX 47	„Sirko”	s. „Chrina”
107	Bil Roman	3 IX 47	11 IX 47	„Bidota”	s. „Tuczy”
108	Młodowiec Grzegorz Klimko Jan	3 IX 47	17 X 47	„Kis”	s. „Szuma”
		3 IX 47	ułask. 15 l.	„Sahajdacznyj” „Sabojda”	s. „Jara” s. „Szuma”
109	Ochrym Józef	3 IX 47	1 X 47	„Biłyj” „Sołowej”	s. „Czausa” s. „Dudy”
110	Sawka Jan	4 IX 47	ułask. doż.	„Jałycia”	s. „Łastiwki”
	Kulik Jan	4 IX 47	11 IX 47	„Sikora” „Hrim”	s. „Burlaki” s. „Łastiwki”
111	Stefaniuk Jan	4 IX 47	brak inf.	„Mecz”	SKW
112	Żołyński Michał	4 IX 47	11 IX 47	„Bohdan”	s. „Szuma”
113	Banach Wasyl	5 IX 47	15 IX 47	„Bereza”	Prowid rej. III, nadr. „Łyman”
114	Hryciw Michał	5 IX 47	15 IX 47	„Szczyhol”	BSB
115	Hnatejko Włodzimierz	5 IX 47	15 IX 47	„Zorian”	s. „Szuma”
116	Kucharz Stefan	5 IX 47	11 IX 47	„Arsen”	s. „Hromenki”
117	Kurasiewicz Michał	5 IX 47	1 X 47	„Czornomoreć”	s. „Hromenki”
118	Moskal Michał	5 IX 47	11 IX 47	„Dunaj”	s. „Chrina”
119	Głubisz Andrzej	6 IX 47	15 IX 47	„Buško”	s. „Szuma”
120	Dudycz Jan	8 IX 47	1 X 47	„Husak”	s. „Hromenki”
121	Krawiecki Wasyl	8 IX 47	ułask. 15 l.	„Sołowej”	s. „Hromenki”
122	Pudlik Andrzej	8 IX 47	15 IX 47	„Bystryj”	s. „Hromenki”
123	Tchoryk Piotr	8 IX 47	15 IX 47	„Wróbel”	s. „Bira”
124	Bojko Michał	9 IX 47	1 X 47	„Komar”	BSB
125	Czerniga Franciszek	9 IX 47	1 X 47	„Lew”	s. „Hromenki”
126	Dobrzański Antoni	9 IX 47	1 X 47	„Kanarek”	s. „Stacha”

Nr. dok	Nazwisko, imię	Data		Pseudonim	Przynależność organizacyjna
		Wydania wyroku	Wykonania wyroku		
127	Gadowski Bazyl	9 IX 47	1 X 47	„33/1b”	Wydawnictwo „Peremoha”
128	Iwanisik Bogdan	9 IX 47	1 X 47	„Bohdan”	s. „Chrina”
129	Poliwka Michał	9 IX 47	15 IX 47	„Hołub”	BSB
130	Rudawski Andrzej	9 IX 47	15 IX 47	„Iż”	s. „Hromenki”
131	Barnik Iwan	10 IX 47	1 X 47	„Czowen”	SKW
132	Brewka Wasyl	10 IX 47	14 IX 47	„Kawka”	s. „Hromenki”
133	Kormosz Mikołaj	10 IX 47	1 X 47	„Błysk”	s. „Hromenki”
134	Kuryło Maksym	10 IX 47	14 IX 47	„Krutij”	s. „Szuma”
135	Muc Jan	10 IX 47	1 X 47	„Krywonos”	SKW
136	Omelan Włodzimierz	10 IX 47	1 X 47	„Oleń”	s. „Szuma”
137	Sjarczyński Dymitr	10 IX 47	1 X 47	„Sawycz”	s. „Szuma”
	Bumbar Iwan	10 IX 47	1 X 47	„Hrab”	s. „Kałynowycza”
	Kułęszko Paweł	10 IX 47	1 X 47	„Dibrowa”	s. „Szuma”
	Uśniewicz Ilko	10 IX 47	1 X 47	„Jawir”	s. „Szuma”
	Zinko Mikótaj	10 IX 47	dożywocie	„Piznyj”	s. „Szuma”
138	Sioma Iwan	10 IX 47	1 X 47	„Stywka”	s. „Kałynowycza”
139	Wasij Michał	10 IX 47	1 X 47	„Małyj”	SKW

Oznaczenie skrótów: s – sotnia; SKW – Oddział Samoobrony Kuszczu (Samoobronnyj Kuszczowj Widdi); UCzCh – Ukraiński Czerwony Krzyż (Ukrajinskyj Czerwonyj Chrest); BSB – Bojówka Służby Bezpieczeństwa (Bojówka Służby Bezpeky)

Dnia 17 maja 1947 r.

Wojewódzki Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w latach
1944 r. w Sanoku przy ul. Kościuszki 5 w składzie

- 1/. por. Kiełtyka Ludwik - jako przewodniczący
- 2/. Plut. Pliś Stanisław
- 3/. Kpr. Stachor Stanisław - jako ławnicy

z udziałem siera. podoh. Leodla Jędrzego jako protokółanta w obecności
oskarżyciela kpt. Prasse Jana z Wojsk. Prok. G.O. "Wielka" i obrońcy z urzędu
ppor. Swarwa Mieczysława rozpoznając sprawę jamną w postępowaniu doraźnym
dnia 17.5.1947 r.

Wyrok WZZZAKWIM 1500 Stanisława s. Piotra i Marii Labiak, ur. 13.3.1913 r.
w Leszczakowie Dolnej pow. Dobromil, zma w Tyramie Wołockiej pow. Sienok,
Polaka, rolnika, analfabety, służył w wojsku Polakii w 1935 r. w 3 pp. Jaros-
ław, kawaler bez majątku, orderów i odznaczeń, rzekomo niekarzanego, -
oskarżonego o popełnienie przest. z art. 85 K.K.W.P. art. 1 § 1, 2 i 3 i
Dekretu z 13.6.1946 r., art. 3 pkt. 2 art. 4 § 1 Dekr. z 13.6.1946 r.

o r s z e k

Oskarżony LESZCZAKOWSKI Stanisław s. Piotra

w i n i e n j e s t

- 1/. że od 10.11.1945 r. był członkiem tajnej nielegalnej organizacji pod
nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, pełnił w niej funkcje szeregowca pod
pseudonimem "KRUTYJ", - osyn usiłował oderwać południowo wschodnią
część obszaru Państwa Polskiego - tj. przest. z art. 85 K.K.W.P.,
- 2/. że w czasie przynależności do bandy U.P.A. dopuścił się gwałtownego
szmanta na jed. Sił Sprzymierzonych, zabierając z transportu wojsko-
wego Czerwonej Armii na stacji Łukasiec, po uprzednim straszeniu
siołki, artykuły symbozjowe, tj. przestępstwa z art. 1 pkt. 3 Dekr.
z dn. 16.11.1945 r.
- 3/. że w czasie skredlonym pod pkt. 2/ w Trybie Wołockiej dopuścił się
aktu sabotażu przez spalanie dwu mostów - tj. przestępstwa z art.
2 pkt. 2 Dekr. z 16.11.1945 r.
- 4/. że w czasie od 10.11.1945 r. do 29.4.1946 r. posiadał bez zezwolenia
władz broń palną a to karabin systemu Masur i 60 szt. amunicji do
niego, oraz 1 granat - tj. przestępstwa z art. 3 Dekr. z dn. 16.11.1945 r.
i za to

s k a s a d ó g o

za osyn opisany pod pkt. 1/ po myśli art. 85 K.K.W.P. na karę śmierci - Po
myśli art. 46 par. 1 lit. a/ K.K.W.P. orzec o utracie praw publi. i obc. praw
honorowych na zawsze. - Po myśli art. 48 § 1 K.K.W.P. orzec o przepadek całego
mienia oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa. - Za osyn opisany pod pkt. 2/
po myśli art. 1 pkt. 3 Dekr. z dnia 16.11.1945 r. na karę śmierci. - Za osyn
opisany pod pkt. 3 po myśli art. 2 pkt. 2 Dekret. z dn. 16.11.1945 r. na
karę śmierci. - Za osyn opisany pod pkt. 4 po myśli art. 3 Dekr. z 16.11.1945
na karę śmierci. - Po myśli art. 32 par. 2 i art. 33 K.K.W.P. wypiorzyć skasa-
nu karozna Karę śmierci, oraz karę dodatkową utraty praw publi. i obc. praw
honorowych na zawsze wraz z przepadek całego mienia na rzecz Skarbu
Państwa. -

U s a s a d n i e n i e .

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w tku
przewodu sądowego w szczególności wyjądnia oskarżonego ustalili Sąd, w w dniu
10.11.1945 r. oskarżony Leszczakowski szerebowany został przez 2-ech osz. U.P.A.
do naleśnien do w/w bandy w szczególności wyjądnia oskarżonego do sotni
Woronys. Sądaniem U.P.A. było oderwanie pol. wschodnich ziem od Państwa Pol-
skiego, a realizować miało być przez walkębrojną z Wojskiem Polakim,

Wyrok Sądu Rejonowego w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku 17 maja
1944 r. na Leszczakowskiego Stanisława s. Piotra, członka UPA, strzelca pod pseu-
donimem „Krutyj” na karę śmierci. (Str. 1)

Organami Bezpieczeństwa, oraz dokonywanie aktów sabotażu. W kilka dni po wstąpieniu do bandy oak-ny otrzymał karabin systemu Mauser, 60 ast. amunicji i jeden granat i równocześnie pseudonim "Krutyl". 3 grudnia 1945 r. wraz z sotnią "Worony" dokonał napadu na transport Armii Czerwonej na stacji kolejowej w Łukawicy. Wówczas to zabrano większą ilość art. żywnościowych. Oak-ny zajęty był odnośnieniem towarów z wagonu. - 4 końcu grudnia 1945 r. oak-ny wspólnie z innymi bandytami dokonał napadu na handlarzy bydłem, którym pędzone krowy zostały odebrane. Ponadto w styczniu 1946 r. wspólnie z osłonkami sotni "Worony" spalił 2 mceły pieszne na trasie Trawa Wołoska .

Powyższe ustalenie poczynił Sąd na podstawie dokładnych i wyoker pujących wyjaśnień oak-nego, złożonych w toku rozprawy. Czyny przedmów popełnione wyczerpują w zupełności pod względem przedmiotowym i podmiotowym znamiona przestępstw przypisanych mu w tenorze wyroku. - Oak-ny przyznał się do zastruczonych mu czynów nie podając niczego istotnego na swe usprawiedliwienie oprócz rzekomego stępowania przynależenia do bandy U.P.A., -

Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę że winy oak-nego nie nie łagodni w większej mierze natomiast obciąża fakt dokonania sabotażu przez spalenie 2-oh mostów, oraz wysokie napięcie szłej woli, wysażające się w swym współdziałaniu z bandą U.P.A. jako Polaka. -

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji wyroku. -

Przewodniczący /=/ KLĘTYKA por.

Ławnicy /=/ KLICH plut.

/=/ STACHUR kpr.

za zgodność odpisu :

Wyrok niniejszy stał się prawomocny dnia 21 maja 1947 r.

Dr. MALINOWSKI Mjr.

Prezydent Rzeczypospolitej Polakiej z przysługującego mu prawa łaski nie skorzystał .

Dr. MALINOWSKI Mjr.

Wyrok Sądu Rejonowego w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku 17 maja 1944 r. na Leszczewskiego Stanisława s. Piotra, członka UP A, strzelca pod pseudonimem „Krutyl” na karę śmierci. (Str.2)

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.
Rzeszów, dnia 5 września 1947r.

Wojakowy Sąd Rejonowy w Rzeszowie, w składzie:

1. kpt. Książka Ludwik - jako przewodniczący;
2. kpr. Baliński Bronisław
3. kpr. Filipowski Kazimierz - jako Zawisły;

obecności Prokuratora Wojakowego mjr. Francisz Jara - obrońcy
urzędu por. Boguły Franciszka, oraz przy udziale protokolanta
chor. Jaceżyńskiego Pawła - rozpoznawszy sprawę jako w postę-
powaniu doręczonej:

Cyw.: **KURASIEWICZA** Michała s. Konstantego i Katarzyn Zarębkiewicz
ur. 7.1.1908r. w Ruskiej Wsi, pow. Przemysel, narodowości
Ukraińskiej, obywatela polskiego, kawalera, mającego wykształcenie
4. odda. szk. powsz., z zawodu rolnik, bez majątku, zam.
w Ruskiej Wsi, pow. Przemysel, w wojsku nie służącego, przy
leżnego szubowo do RZP. Przemysel, bez odroczenia, sankcje
nie karne, osk. w art. 85. KKWP, s art. 1 § 1 i 3,
i s art. 4 § 1. Dekr. z dnia 13. VI. 1946r.

o r a z k i :

Osoby **KURASIEWICZ** Michał s. Konstantego

w i n i e s - jest:

a. że od maja 1946r. do chwili aresztowania tj. 15. VI. 1947r.
w Ruskiej Wsi, pow. Przemysel, był członkiem tajnej nielegalnej
organizacji pod nazwą Ukraińska Powstańcza Armia, wcielonej
odrazem od Państwa Polskiego, podziemnie współpracującej z
oboznej funkcją strzelca w sotni „Kromenki” pod ps. „Czarnomorec” - czyn popełnił przesł. s art. 55. KKWP.

b. że jako członek bandy „UPA” z bronią w ręku wspólnie z innymi
sprawcami dopuścił się gwałtownego ataku na jednostki Pol-
skich Sił Zbrojnych a mianowicie: w okresie świąt Wielkanocnych
1947r. między wsią Dylegowa a dworcem Ruskiej Wsi, pow. Przemysel, stras-
lając 5. - sze krotnie do żołnierzy W. P., w maju 1947r. w lesie
k. Borowicy strzelając 3. - y krotnie i w sierpniu 1947r. w Biał-
cy - czyn popełnił przesł. s art. 1 § 1 i 3. Dekr. z dnia 13. VI.
1946r.

c. że w pod a. określonym czasie i miejscu po-ładzał bez zezwo-
lenia Władz bron palną i samobójczą maszynową karabin polski
i 30. naboi do niego - czyn popełnił przesł. s art. 4 § 1.
Dekr. z dnia 13. sierpnia 1946r.
i sk te:

s k a z a n i e :

KURASIEWICZA Michała s. Konstantego

na czyn opisany pod a. Po wyuli art. 85. KKWP. na kart. mier-
ci. Na czyn opisany pod b. Po wyuli art. 1 § 3. Dekr. z dnia
13. sierpnia 1946r. na kart. śmierci - Ser czyn opisany pod c. po
wyuli art. 4 § 1. Cyt. Dekr. z dnia 13. sierpnia 1946r. na kart.
śmierci.

Po wyuli art. 46 § 1 i 2. KKWP. 48 § 1. KKWP. orzec. za czyn

Wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie, 5 września 1947 r. na Kurasiewiczza Michała s. Konstantego, Członka UPA, strzelca sotni „Hromenki” pod pseudonimem „Czarnomorec” na karę śmierci. (Str. 1)

Wyrażone pod a-b-e, jako karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, oraz kary pozbawienia wolności skazanego na rzecz Skarbu Państwa.
Po myśli art. 32 § 2, i art. 53, KKWP, wyliczyło się karę śmierci, oraz karę dodatkową utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, wraz z pozbawieniem wolności skazanego na rzecz Skarbu Państwa.

U z a s a d n i e n i e :

Na podstawie wyników przeprowadzonej rozprawy ustalił Sąd następujący stan faktyczny:
Z początkiem maja 1946r. osobny Kurasiewicz Michał został aresztowany do bandy "UPA" i odprawiony do lasu obok wsi Łasutyn, gdzie stacjonowała sotnia "Hromenki". Tam nadebrał pseudonim "Czarnomorec" i karabin 30.nabójkami. Następnie we ślono go do wsi "Swirka" L.-ej osoty "Zachłama". Z początkiem sierpnia 1947 r. w składzie jako przemieszczania Ukraińców na Ziemi Odysyjskiej i wyłączenia bandy "UPA" osobny z sotnią "Hromenki" przeszedł do Czerkaszów i tam przebywał do 13. lipca 1947r. W tym dniu w czasie walki z wojskiem czechosłowackim został ranny w lewą nogę. Pozwyczał się z bronią i amunicją przez Czechosłowackich żołnierzy. Według na terenie Polski osobny doposażił się następujących przedmiotów: 2 karabiny małe 1946r. dokonując napadu na wieś Łaska, pow. Przemyski, gdzie banda spaliła ok. 100. domów, osobny w czasie akcji 5. -sio kłótnie strzelał w stronę wsi. W kilka dni później brał udział w paleniu Ruskiej Wsi w czasie wkroczenia 5 domów. W tym czasie osobny palił wieś Łaska, powiat Przemyski, podpalając ok. 10. domów i strzelał kilka rodzin. Z początkiem sierpnia 1948r. brał udział w paleniu wsi Nitryżów, dokonując równocześnie rabunku mienia ruchomego w okresie sierpnia 1947r. między wsią Dylągowa a Jawernik Ruskie osobny wziął 80dm. W.2. trwającą 10. minut. W maju 1947r. obok wsi Beremnie, banda została zaatakowana przez wojsko, w wyniku czego wyznała się walka trwająca 10. minut. Udział osobnego w niej wyrażał się w 3.-y krótkim strzelaniu w stronę żołnierzy. W czasie z początku sierpnia 1946r. przed przekroczeniem granicy polskiej osobny uczestniczył, stosując potyczkę z m/c. Odd. W.2. obok m. Beremnie. Ustalenia powyższe oparte są na przesłaniach osobnego Skoczonych w toku rozprawy sądowej i na materiałach dochodzeniowych /K.7-9./
Osobny w czasie rozprawy sądowej przyznał się w całości do winy i popełnienia zarzuczonych mu przestępstw, wyjaśniając, jak wyżej, ustalono.
Rozpatrując całokształt sprawy uważa Sąd winę osobnego za udział w onym i wymierzyć mu stosowną karę. Przy ferowaniu wyroku ustalił Sąd następujące okoliczności obciążające: dług; okres pobytu w bandzie, dokonanie kilku gwałtownych zamachów na jednostki Polskich Sił Zbrojnych, oraz udział w masie z wojskiem czechosłowackim - nie przyznając żadnych momentów łagodzących.

Przewodniczący: /-/ Kiszyka - krt.
Zawniocy: /-/ Filipaki - kpr.
/-/ Balicki - kpr.

Wyrok ten jest prawomocny dnia 9. września 1947r.

Za zgodności: Sędziów /-/ Kiszyka - kpt.

Wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie, 5 września 1947 r. na Kurasiewicz Michała s. Konstantego, Członka UPA, strzelca sotni „Hromenki” pod pseudonimem „Czarnomorec” na karę śmierci. (Str.2)

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Dnia 16 maja 1947 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku w gmach
Sądu przy ul. Kocubicki Nr. 5 w składzie:

- 1/ Por. Kiełtyka Ludwik - jako przewodniczący
2/ Plut. Klich Stanisław
3/ Kpr. Stachor Stanisław - jako ławnicy

z udziałem sędzi. stars. Leodla Jerszego jako protokółanta w obecności
oskarżyciela kpt. Prusse Jęma z Wojsk. Frak. S.O. "Wista" i obrońcy z
urzędu Kłosa Kasimierza - rozpoznając sprawę jasną w postępowaniu dorad-
nym dnia 16 maja 1947 r. Cyw. NMI N K O Rozali c. Józefa i Anny Andru -
siesko, ur. 29.11.1924 r. w Stankowie pow. Lesko, tam zamieszkałej,
Ukrainko, rolniczkę, 4 kl. szkoły pow. w W.P. nieakusowanej, panny, bez majątku
rasko niekaranej, - okaranej o popełnienie przestępstwa s art. 85 K.K.W.P.

o r z e k z :

ok-na MINKO Rozali c. Józefa

w i n n a j e s t :

as od sierpnia 1945 r. do 27.4.1947 r. w Stankowej unikała odczwad
południowo-wschodnią część obszaru Państwa Polskiego, będąc czł. bandy UFA.
pod pseudonimem "MALINA", pełniąc w niej funkcję łączniczki, - tj. przestę-
pstwa s art. 85 K.K.W.P. i sa to

w k a z a n i e j a :

Po myśli art. 85 K.K.W.P. na karę śmierci. - Po myśli art. 46 § 1 K.K.W.P.
oraz utratę praw publ. i obw. praw honorowych na zawsze. - Po myśli art.
48 § 1 K.K.W.P. oraz przepadek całego mienia oskarżonej na rzecz Skarbu
Państwa. -

U s a s a d n i e n i e :

w toku przewodu sądowego ustalono, że ok-na Minko Rozali zgodziła się
dobrowolnie na przynależność do bandy U.P.A. w sierpniu 1945 r. z polecenia
czł. tejże bandy pseudo "Skokoc", pełniła funkcję łączniczki między wsią
Stankowa s Jawadka i Pasowa pod pseudonimem "MALINA". Z polecenia
Skokona przesyłała tajne korespondencje U.P.A. swinięty w ruloceki.
rzed tym została poinstruowana, że na wypadek latknięcia się z organami
resp. wgl. W.P. korespondencje ma odrzucić daleko od siebie. Od maja 1946 r.
zbierała sioła, s których wyrabiano lekarstwa "bhorzych i rannych czł. U.P.A.
Ok-na przysłała się w toku rozprawy do Marszałczonych jej osynów.

Przy wymiarze kary wziął Sąd pod uwagę jako okoliczności
obciążające niezawzię jako siołca ok-na do Narodu i Państwa Polskiego,
oraz aktywne występowanie s ramienia bandy U.P.A., nie dopatrując się
sądnych okoliczności łagodzących. -

W tym sędzie rzeczy nadsiało orzec jak w senstencji wyroku. -

Przewodniczący. /=/ KIEŁTYKA por.

Z a w n i o y /=/ KLICH plut.

/=/ STACHOR kpr.

ŁŁ zgodność odpisu :

Wzypk niniejszy stał się prawomocny dnia 20 maja 1947 r.

Dr. MALINOWSKI Mjr.

Wyrok Wojskowego Sadu Rejonowego w Krakowie na sesji wyjazdowej w Sanoku
16 maja 1947 r. na Minko Rozali c. Józefa, łączniczkę UPA pod pseudonimem „Ma-
lina” na karę śmierci.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- АК – Armia Krajowa
 art. – artykuł
 ASSMON – Archiwum Służby Sprawiedliwości Ministerstwa Obrony Narodowej
 б. – біля
 Берез. пов. – Березівський повіт
 БСБ – Боївка Служби Безпеки
 САВ – Centralne Archiwum Wojskowe
 хор. – хорунжий
 chor. – chorąży
 cyt. – cytowanego
 чот. – чотовий
 d-ca – dowódca
 dekr. – dekret
 dn. – dnia
 Добром. пов. – Добромильський повіт
 DOW – Dowództwo Okręgu Wojskowego
 DP – Dywizja Piechoty
 dr – doktor
 д-р – doktor
 dyw. – dywizja
 див. – дивись
 Dz.U.R.P. – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
 г. – гора
 gen. – generał
 GO – Grupa Operacyjna
 госп. – господарник
 Грубеш. пов. – Грубешівський пов.
 інт. – інтендент
 Явор. пов. – Яворівський повіт
 Яросл. пов. – Ярославський повіт
 kb – karabin
 kbk – karabinek
 KBW – Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego
 KKWP – Kodeks Karny Wojska Polskiego
 KOP – Korpus Ochrony Pogranicza
 kpr. – kapral
 kpt. – kapitan
 к-р – командир
 кул. – кулеметник
 кур. – куринний, курінь
 куц. – куцовий, куц
 Любач. пов. – Любачівський повіт
 лік. – лікар
 м. – місто
 MBP – Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
 mjr – major
 MO – Milicja Obywatelska
 MON – Ministerstwo Obrony Narodowej
 MPi – автомат німецької конструкції
 надр-н – надрайон
 NKWD – Народный Комиссариат Внутренних Дел
 n/n – nieznany
 Nr – numer
 NSZ – Narodowe Siły Zbrojne
 о. – отець
 ORMO – Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej
 osk-ny – oskarżony
 OUN – Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów
 PAc – Pułk Artylerii Ciężkiej
 PAL – Pułk Artylerii Lekkiej
 Перем. пов. – Перемиський повіт
 plk – pułkownik
 полк. – полковник
 pow. – powiat
 пов. – повіт
 Poz. – pozycja
 pp – pułk piechoty

PPR – Polska Partia Robotnicza
PPSz – автомат радянської конст-
рукції
прис. – присілок
пров. – провідник
проп. – пропагандист
ps. – pseudonim
PSL – Polskie Stronnictwo Ludowe
PSP – Pułk Strzelców Podhalań-
skich
PUBP – Powiatowy Urząd Bez-
pieczeństwa Publicznego
PUR – Państwowy Urząd Re-
patriacyjny
пвх. – політвиховник
PŻ – Polowa Żandarmeria UPA
р. – ріка, річка
RKM – ręczny karabin maszynowy
рой. – ройовий
с. – село
сан. – санітарка
SB – Służba Bezpieczeństwa
сел. – селище
Сян. пов. – Сяницький повіт
SKW – Oddział Samoobrony
Kuszcza
СКВ – Самооборонний Кущовий
Відділ
SOК – Służba Ochrony Kolei
сот. – сотенний
ст. – старший
ст. бул. – старший булавний
ст. вист. – старший вистун
st. sierż. – starszy sierżant
стан. – станичний
стр. – стрілець
stż. – strzelec
SWT – півавтоматичний карабін
радянської конструкції
tj. – to jest

Томаш. пов. – Томашівський
повіт.
TW UPA – Taktyczny Odcinek UPA
ТВ УПА – Тактичний Відтинок
УПА
UBP – Urząd Bezpieczeństwa Pu-
blicznego
UCK – Ukraiński Centralny
Komitet
UDK – Ukraiński Dopomohowy
Komitet
UHWR – Ukraińska Główna Rada
Wyzwoleńcza
UPA – Ukraińska Powstańcza
Armia
УПА – Українська Повстанська
Армія
ur. – urodzony
USRR – Ukraińska Socjalistyczna
Republika Radziecka
WBW – Wojska Bezpieczeństwa We-
wnętrznego
WiN – Wolność i Niezawistość
вист. – вистун
woj. – województwo
WOP – Wojska Ochrony Pogranicza
WO UPA – Wojenny Okręg UPA
BO UPA – Woenna Okruga UPA
WP – Wojsko Polskie
WSGO „W” – Wojskowy Sąd Grupy
Operacyjnej „Wisła”
WSR – Wojskowy Sąd Rejonowy
WUBP – Wojewódzki Urząd Bez-
pieczeństwa Publicznego
вих. – виховник
вид. – видавництво
wyksz. – wykształcenie
зв'яз. – зв'язковий
zob. – zobacz

ПОКАЗНИК

- Aksmanice (Аксманічі, с. Перем. пов.) – 89-90, 149, 165, 168, 451, 473, 532, 548, 562
- Alkin Hora, м. на Закарпатті – 49
- Ameryka – 211, 401
- Amerykańska strefa okupacyjna Niemiec – 13, 22, 34, 45, 49, 65, 90, 137, 176, 339
- Anders Władysław – 57-58
- Andrusiak Wasyl („Rizun”, „Hrehot”) – 41-42
- Andrusieczko Anna – 54
- Anglia – 401
- Anglosasi – 57, 211
- Antoniuk Jan („Czubczyk”) – 529, 545, 559
- „Arkadij” („Аркадій”) – 289
- „Arkaz” („Арказ”) – див. Tchir Józef
- Armia Czerwona – 53, 63-64, 66, 223, 237, 279, 376, 401
- „Arpad” („Арпад”) – 235, 276-277
- „Arsen” („Арсен”) – див. Kucharz Stefan
- Austria – 54
- Babiak Paraskewia („Ola”) – 91-92, 446, 466, 469, 568
- Bachów (Бахів, с. Перем. пов.) – 521, 524, 536, 539, 551, 554
- „Badiora” („Бадьора”) – див. Szymiski Bazyli
- Badowski Leon („Szary”) – 306
- „Bajda” („Байда”) – див. Mykołenko Petro
- „Bajda” („Байда”) – див. Bak Michał
- „Bajda” („Байда”) – 303-304
- „Bajrak” („Байрак”) – 375, 532, 548, 562
- „Bajtur” („Байтур”) – 419-420
- „Bak” („Бак”) – 115
- „Bak” („Бак”) – 289
- „Bak” („Бак”) – див. Buczkowski Paweł
- Bak Michał („Bajda”, „Kruk”, „Rybak”) – 150-151, 449, 472, 569
- Bak Włodzimierz – 521, 535, 551
- Balicki Kazimierz – 315, 317, 318, 323, 327-328, 330, 334, 337, 339, 342, 346, 348, 354, 356, 359, 362, 364-365, 367, 371, 373-374, 376
- Baligród (Балигород, м. Ліського пов.) – 210, 229, 235, 256, 277, 330, 388, 390
- Balnica (Бальниця, с. Ліського пов.) – 45, 210, 250, 253, 255-256, 372-373, 407
- „Bałaj” („Балай”) – див. Bułas Teodor
- Bamburak Wiktor („Bas”) – 93-94, 446, 469, 568
- Banach Wasyl („Bereza”) – 359-361, 461, 481, 572
- Bandera Stepan – 57-58
- Bandrów (Бандрів, с. Ліського пов.) – 276, 457, 478
- Baran Andrzej („Małyniak”) – 168-169, 394, 396
- Baranik Maria – 382
- Barnik Anna – 412
- Barnik Iwan („Czowen”) – 412-414, 464, 483, 573
- Barnik Katarzyna – 100
- „Baron” („Барон”) – 100
- „Bartel” („Баргель”) – 103-104, 255
- Barycz (Барич, с. Перем. пов.) – 106
- „Bas” („Бас”) – див. Bamburak Wiktor
- „Bas” („Бас”) – див. Seńków Andrzej

- Basalik Jarosław („Sołowej”) – 260-262, 456, 477, 570
- „Bastion” – див. 27. Odcinek Taktyczny UPA „Bastion”
- Batucze (Батичі, с. Перем. пов.) – 356-357, 461, 481
- „Bat'ko” („Батько”) – див. Szulhacz Grzegorz
- Bazylewicz Katarzyna – 86
- Becl Władysław – 248
- „Bej” („Бей”) – 308-310
- „Bej” („Бей”) – 530, 545, 560
- Bekasz Genowefa – 521, 536, 551
- Bełżec (Белзечь, с. Томаш. пов.) – 327, 362, 364, 529, 533, 544, 549, 559, 562
- Bendiuhu (Бендогн, с. Сокальського пов.) – 524, 539, 554
- Berehy (Береги, с. Ліського пов.) – 330-331
- Berendiowice (Берендьовичі, с. Перем. пов.) – 150, 218-220
- Bereska (Березка, с. Ліського пов.) – 337, 460, 480
- „Berest” („Берест”) – див. Kamiński Włodzimierz
- „Bereza” („Береза”) – див. Banach Wasyl
- „Bereza” („Береза”) – див. Kaczmar Jan
- „Bereza” („Береза”) – див. Kuzyk Iwan
- „Bereza” („Береза”) – див. Szewczyk Jarosław
- „Bereza” („Береза”) – 169-170
- Berezów – 355
- Bereżański pow. – 154
- Bereźnica Wuzna (Бережниця Вижня, с. Ліського пов.) – 113
- „Berkut” („Беркут”) – див. Soroczak Włodzimierz
- Besкиды – 129
- „Beskid” („Бескид”), надр.-н. – 277-278, 339, 457, 460, 478, 480, 527, 542, 557
- Bezejów (Безеїв, с. Грубеш. пов.) – 291-293
- Biała Maria – 232
- „Białek” („Білик”) – 267
- „Biały” („Білий”) – див. Ochrim Józef
- „Biały” („Білий”) – див. Wojtowicz Mikołaj
- „Bidota” („Бідота”) – див. Bil Roman
- Bierut Bolesław – 270, 273, 275, 277, 280, 284, 290, 294, 296, 307, 312, 318, 323, 339, 349, 353, 358, 361, 365, 367, 370, 373, 379, 381, 384, 387, 390, 394, 396, 399, 402, 405, 408, 411, 414, 417, 420, 423, 425-428, 438, 441
- Bieszczady – 90
- Bigowska Anna – 417
- Bihale (Бігалі, с. Любач. пов.) – 109, 341-342
- Bil Roman („Bidota”) – 340-342, 460, 481, 572
- Biłgoraj, м. – 175
- „Biłyj” („Білий”) – див. Nadaj Wasyl
- „Bir” („Бір”) – див. Szyskanynec Wasyl
- Bircza (Бірча, м. Перем. пов.) – 43-44, 98-99, 163-164, 225-227, 264, 268, 289, 315, 317
- Bircza Stara (Бірча Стара, с. Перем. пов.) – 177
- „Bis” („Біс”) – 239, 241-242, 433, 455, 464, 476, 484, 531, 547, 561, 570
- Biskupiński pow. – 176
- Biuro Polityczne KC PPR. – 11, 13, 21, 24, 31, 37
- Blady Edward – 396, 398-399, 402, 405

- „Błysk” („Блиск”) – див. Kormosz
Mikołaj
- Bobkiewicz Maria – 108
- Bobko Stefan („Jagoda”) – 66-69,
444, 468, 491, 567
- Bodnar Michał – 50-51, 443, 467, 567
- Bodnar Stefan („Sławko”) – 132-
134, 448, 471, 568
- „Bogdan” („Богдан”) – див. Iwa-
nisik Bogdan
- „Bogdan” („Богдан”) – див. Leszko
Jan
- „Bogdan” („Богдан”) – див. Żo-
łyński Mikołaj
- „Bogusław” („Богуслав”) – див.
Łapiński Leon
- Boguta Franciszek – 160, 162, 165,
171, 173, 176, 178, 182, 185, 187,
190, 192, 195, 198, 200, 202, 205,
207, 213, 273, 276, 278, 281, 285,
291, 294, 297, 299, 305, 312, 315,
318, 321, 323, 328, 334, 337, 339,
342, 346, 354, 359, 362, 365, 371,
374
- „Bohdan” („Богдан”) – див. Muż
Józef
- „Bohdan” („Богдан”) – див.
Szczyrba Stefan
- Bojanice (Бояничі, с. Грубеш. пов.)
– 529, 544, 559
- Bojanowicz Maria – 419
- „Bojczuk” („Бойчук”) – див. Nadaj
Wasył
- „Bojdur” („Бойдур”) – див. Diakon
Mikołaj
- Bojko Michał – 62, 463, 483, 508, 572
- Bojko Michał („Komar”) – 391-392,
394
- „Bojko” („Бойко”) – 343-344, 346,
460, 481, 531, 546, 560
- „Bojko” („Бойко”) – див. Dańko
Stanisław
- „Bojtur” („Бойтур”) – 407-408
- Boratyn (Боратин, с. Грубеш. пов.)
– 363
- Borki (Борки, с. Томаш. пов.) – 528,
543, 558
- Borkowski Teodor – 220
- Borownica (Борівниця, с. Бєрез.
пов.) – 197, 226, 287, 289, 371, 373,
382, 384)
- Borownicki las – 380
- Borsuk Antonina – 394
- Borsuk Ignacy („Lis”) – 160, 450,
472, 569
- Borsuk Iwan („Opryszok”) – 186
- Borsuk Michał („Udarnik”) – 113
- Borsukowce (Борсуковичі, с. Пе-
рем. пов.) – 269
- Boryński rejon – 58
- „Borys” („Борис”) – див. Żołądek
Włodzimierz
- „Borys” („Борис”) – 533, 550, 563
- Borysławka (Бориславка, с. Перем.
пов.) – 195-197, 452, 474
- Borysławski Zygmunt – 270, 273,
275, 277
- Borysów Julia – 385
- Boszkowicz Miron („Bystry”) – 77,
92, 445, 468, 567
- Bóbrka (Бібрка, м.) – 165
- Brekieta Anastazja – 238
- Brewka Wasył („Kawka”) – 414-417,
464, 483, 573
- „Brodiaha” („Бродяга”) – 534, 550,
563
- Brody (Броди, м.) – 53-54
- „Brodycz” („Бродич”, „Роман”)
– див. Hrobelski Roman
- Brodziak Maria – 79
- Brusno (Брусно, с. Любач. пов.)
– 340, 434, 460, 481
- Brusno Nowe (Брусно Нове, с. Лю-
бач. пов.) – 342-343, 346, 460, 481,
523, 537, 553
- Bryczko Maria – 47

- „Bryl” („Бриль”) – 278-280, 322-323, 457, 459, 478, 480, 571
- Brylince (Брилинці, с. Перем. пов.) – 89, 231
- Brzeżawa (Брижава, с. Перем. пов.) – 43-45, 100-101, 103, 107, 111, 145, 224, 226, 262, 264, 267-268, 317, 446-447, 456, 469-470, 477, 521, 535, 551
- Brzeżawski Mikołaj – 521, 535, 551
- „Brzoza” („Береза”) – 307
- „Bizoza” („Береза”) – див. Kogdupel Piotr
- Brzozowiec (Березовець, с. Ліського пов.) – 374-375, 522, 536, 552
- Brzozowski pow. – 97, 104, 115, 120, 150-151, 207, 211, 248-249, 256, 272, 290, 382-383, 409-411, 414-416, 446-447, 449, 453, 455, 456, 462, 464, 469-470, 472, 475, 477, 482-483, 521, 526, 529, 531, 534-537, 541, 545, 550-552, 556, 559, 561; 563
- Brzuska (Березка, с. Перем. пов.) – 317
- Buchowice (Буховичі, с. Мостиського пов.) – 278-280, 457, 478
- Buczowski Paweł („Bak”) – 248, 250, 255-257, 455, 477, 570
- Buczyna (Бучина, с. Яросл. пов.) – 321
- „Bud” („Буд”) – 434
- Budomierz (Будомир, с. Любач. пов.) – 175, 522, 536, 552
- Budynin (Будинин, с. Грубеш. пов.) – 194, 360, 529, 545, 559
- Budzyń (Будзінь, с. Яросл. пов.) – 526, 542, 556
- „Buh” („Буг”) – див. Okręg Wo-jenny „Buh”
- Buk (Бук, с. Ліського пов.) – 135, 227, 389, 448, 454, 471, 476
- „Buk” („Бук”) – 87, 267
- „Buk” („Бук”) – 241
- Bukowiec (Буковець, с. Ліського пов.) – 56-57, 128, 444, 467
- Bukowina (Буковина, с. Бібрчанського пов.) – 165
- Bukowski las – 171
- Bukowsko (Буківсько, с. Сян. пов.) – 39, 398
- „Bulba” („Бульба”) – 104, 524, 538, 554
- Bułas Teodor („Bałaj”) – 49, 175, 340-342, 433, 460, 481, 530, 545, 560
- Bułat Anna – 82
- Bułył Jan („Sycz”) – 130
- Bumbar Iwan („Grab”) – 429-431, 434, 436, 465, 484, 573
- Bunio Michał („Szułaj”) – 524, 539, 554
- „Buńczuk” („Бунчук”) – 68
- Buraczek Bazyli – 523, 538, 553
- Burchała Maria – 155
- Burchała Mikołaj („Krywonoś”) – 155-157, 450, 472, 569
- Burda Władysław („Guzik”) – 207, 209, 211, 213, 453, 475, 570
- „Burlaka” („Бурлака”) – див. Szczygielski Włodzimierz
- Burnicki Stanisław („Riw”) – 230-231, 454, 476, 570
- „Bury” („Бурий”) – 58
- Bury Iwan („Hrabczuk”) – 92
- Buśaki – 228
- Butyny (Бутини, с. Жовківського пов.) – 526, 541, 556
- „Buśko” („Бусько”) – див. Głubisz Andrzej
- Buzyn – 275
- Bybel Michał („Wróbel”) – 532, 548, 562
- Bybel Teodor („Tucza”) – 533, 549, 563
- Buk – 62
- Bukowce (Буківці, с. Сян. пов.) – 161, 525, 539, 555

- Bystre (Бистре, с. Ліського пов.)
 – 389, 390
 „Bystry” („Бистрий”) – див. Bosz-
 kowicz Miron
 „Bystry” („Бистрий”) – див. Muc
 Władysław
 „Bystry” („Бистрий”) – див. Pudlik
 Andrzej
 „Bystry” („Бистрий”) – див. Urda
 Stefan
 „Bystry” („Бистрий”) – 149
 „Bystry” („Бистрий”) – 170
- Cabaj Stanisław – 278, 280, 284-285,
 290
 Caban Józef („Werba”) – 527, 542,
 557
 Cap Maria – 374
 Caryńskie (Царинське, с. Ліського
 пов.) – 229, 314
 Cetula (Цетуля, с. Яросл. пов.)
 – 142-143, 279-280, 322, 438, 449,
 471
 Cewków (Цівків, с. Любач. пов.)
 – 139, 434, 436
 Chałupki (Халупки, с. Яросл. пов.)
 – 82-83
 Chałupki (Халупки, с. Перем. пов.)
 – 419-420
 Chamycz Katarzyna – 52
 Charyszczak Piotr – 97, 446, 469, 568
 Charytany (Харитани, с. Яросл.
 пов.) – 82-83
 Chełm (Холм, м.) – 9, 20, 31
 Chełmszczyzna – 65, 262
 Chłopiatyn (Хлоп'ятин, с. Грубеш.
 пов.) – 306-307, 360
 „Chmara” („Хмара”) – 528, 543,
 558
 „Chmara” („Хмара”) – 534, 550,
 563
 Chmarak Feliks – 318
 „Chmiel” („Хмель”) – 531, 547, 561
 Chmielarski Zbigniew – 115-116,
 118, 120, 122, 124, 127, 130, 132,
 135, 137, 140, 142, 144, 146, 150,
 153, 158
- Chochłów (Хохлів, с. Грубеш. пов.)
 – 360, 528, 543, 558
 „Chłodny Jar” („Холодний Яр”),
 надр.-н. – 150, 154, 162, 170, 232,
 45-0451, 472-473, 524, 534, 538,
 550, 554, 563
 „Choma” („Хома”) – 40
 Choma Miron („Smilyj”) – 534, 550,
 563
 Chomów Rozalia – 124
 Chorzów (Хорів, с. Яросл. пов.)
 – 302, 304, 458, 479
 Chotyńiec (Хотинець, с. Яросл.
 пов.) – 130, 448, 471, 521, 530, 535,
 546, 551, 560
 Chrapu (Храпи, с. Яросл. пов.)
 – 47-48
 „Chrin” – див. Stebelski Stefan
 Chryciw Michał – див. Hryciw
 Michał
 „Chrystia” („Хрися”) – див. Kor-
 diak Daria
 Chryszczata, г. – 59, 136, 235, 277,
 374, 377, 404
 Chryszczatyński las – 276, 397-398,
 403-404, 412-413
 „Chytry” („Хитрий”) – 338, 525,
 540, 555
 „Ciarka” („Цяпка”) – див. Hrycko
 Dumitr
 Cielniak Michał („Ołech”) – 270-271,
 273, 456, 478, 571
 Cieplice (Теплиці, с. Яросл. пов.)
 – 49, 106, 331, 333
 Ciesielska Katarzyna – 306
 Cieszanów (Чесанів, м.) – 223, 298
 Cisna (Тісна, с. Ліського пов.)
 – 234-235, 388, 390
 Ciszowa (Тисова, с. Перем. пов.)
 – 51, 119, 195, 236, 317, 447, 452,
 470, 474

- Cwian Michał („Frank”) – 262, 264, 267, 270, 456, 477, 571
- Cymbaiko Michał („Romańczuk”) – 138
- „Cywil” („Цивіль”) – див. Szymiski Bazyli
- Czaboryk Jan („Łuna”) – 530, 546, 560
- „Czajka” („Чайка”) – 99, 446, 469
- „Czajka” („Чайка”) – 244
- Czarnopyska Ksenia – 262
- Czarnopyski Iwan („Wilczur”) – 262-263, 267, 270, 456, 477, 571
- Czarnota Anna – 207
- „Czarny” („Чорний”) – див. Herman Teodor
- „Czarny” („Чорний”) – див. Stech Mikołaj
- „Czarny” („Чорний”) – див. Wityk Józef
- „Czarny” („Чорний”) – 121
- „Czarny” („Чорний”) – 335
- „Czarny” („Чорний”) – 360
- „Czarny” („Чорний”) – 397
- Czarny Las – 40
- „Czaus” („Чаус”) – див. Kral Wasyl
- Czechy – 40
- Czechosłowacja – 11, 22, 31, 45, 90, 137, 181, 197, 212, 228, 234, 255-256, 289, 296, 302, 338, 372, 376, 384, 386, 398, 404, 407, 416, 419, 534, 550, 563
- Czechosłowacka Armia – 197, 229
- Czenczak Anastazja – 315
- Czerce (Черче, прис. Яросл. пов.) – 331, 333
- Czernichów (Чернихів, с. Рудецького пов.) – 515
- Czerniga Franciszek („Lew”) – 394-396, 463, 483, 572
- „Czernyk” („Черник”) – 527, 543, 557
- Czerwona Wola (Червона Воля, с. Яросл. пов.) – 103, 321-322, 529, 531, 545-546, 559-560
- „Czmełyk” („Чмелик”) – 360
- „Czmełyk” („Чмелик”) – див. Werbiwskij Teodozj
- „Czmiel” („Джміль”) – див. Łabisz Paweł
- „Czornomorec” („Чорноморець”, – див. Ksiondzyk Jan
- „Czornomorec” („Чорноморець”, – див. Kurasiewicz Michał
- „Czowen” („Човен”) – див. Barnik Iwan
14. Pułk Artylerii Lekkiej w Poznaniu – 324
- „Czubczyk” („Чубчик”) – див. Antoniuk Jan
- „Czumak” („Чумак”) – 246-247, 269
- „Czumak” („Чумак”) – 128
- „Czumak” („Чумак”) – див. Kiwer Dmytro
- „Czumak” („Чумак”) – див. Kłos Włodzimierz
- „Czumak” („Чумак”) – див. Kołos Michał
- „Czumak” („Чумак”) – див. Sołtys Paweł
- „Czumak” („Чумак”) – див. Wańczko Bazyli
- „Czumak” („Чумак”) – див. Waselina Michał
- „Czupr” („Чупр”) – див. Roman Józef
4. Grupa Manewrowa WOP – 235
4. Pułk Piechoty Legionów w Kielcach – 248
- „Czyżyk” („Чижики”) – див. Darowski Stefan
- Ćwiek Jan („Kwitka”) – 165, 168-170, 451, 473, 500, 513, 519, 569

- Dachnów (Дахнів, с. Любач. пов.) – 220-221, 310-311, 454, 475
 Daćko Michał – 45-46, 443, 467, 491, 567
 „Dalnycz” („Дальнич”) – див. Fedoriw Petro
 Danek Jan – 321, 331, 333, 349, 353, 358, 368, 370, 377, 379
 „Danyliw” – див. 28. Odcinek Taktyczny UPA „Danyliw”
 Dańko Stanisław („Bojko”) – 524, 539, 554
 Darowice (Даровичі, с. Перем. пов.) – 231, 525, 540, 555
 Darowski Stefan („Czyżyk”) – 263, 265, 269, 270, 456, 477, 571
 „Dawyd” („Давид”) – див. Prystupa Semen
 „Dąb” („Дуб”) – див. Jurczak Piotr
 Dąbrowa (Діброва, с. Любач. пов.) – 189
 Delawa – 374, 376
 Demczuk Paweł („Syłacz”) – 527, 542, 557
 Demkowicz Dmytro („Puszkini”) – 80
 Demkowicz Michał – 79-81, 445, 469, 567
 Demkowicz Mikołaj – 79, 81, 445, 468, 567
 „Demon” („Демон”) – див. Kiń Stefan
 Departament Służby Sprawiedliwości MON – 7-8, 13, 16-18, 27, 29, 30, 38
 Derewieckie (Деревецьке, прис. Сіяви Ярослав. пов.) – 279-280
 Dębina (Дубина, с. Томаш. пов.) – 139, 434
 Dęby (Дуби, прис. Любичі Королівської Томаш. пов.) – 440, 522, 537, 552
 Diakon Mikołaj („Bojdur”) – 217-219, 453, 475, 570
 „Dibrowa”, („Діброва”) – див. Kuleszko Paweł
 Diduch Andrzej – 522, 537, 552
 „Didyk” („Дідик”) – 137
 Dłużniów (Довжнів, с. Грубеш. пов.) – 360, 530, 546, 560
 Dmytrów Stanisław („Dorosz”) – 245, 248, 455, 476, 570
 Dmytrych Dorota – 58
 Dmytryk Justyna – 349
 Dmytryszyn Paweł („Neczaj”) – 82, 445, 469, 567
 Dmytryszyn Piotr („Lipa”) – 39-41, 443, 467, 490, 567
 Dobcza (Дібча, с. Яросл. пов.) – 331, 333
 Dobosz Gryć („Łoza”) – 179, 181, 451, 473, 569
 Dobra (Добра, с. Яросл. пов.) – 318, 331, 460, 480
 Dobra Szlachecka (Добра Шляхотська, с. Сян. пов.) – 79, 207, 271-272, 445, 468-469
 Dobromilski pow. – 63, 147, 443-444, 446-447, 449-459, 461-462, 467-470, 472-482
 Dobrzanka (Добрянка, с. Перем. пов.) – 250, 252, 254-256, 272, 295-296, 415-416
 Dobrzańska Maria – 249
 Dobrzański Antoni („Kanarek”) – 397-399, 463, 483, 572
 Dobrzański Antoni („Kanarek”) – 397-399, 463, 483, 572
 „Dobrzański” („Добрянський”) – див. Staszkiw Mikołaj
 Dodyk Michał („Konaszewicz”) – 528, 544, 558
 „Dołgosz” („Долгош”) – див. Właszynowicz Mikołaj
 Dołhe (Довге, с. Товмацького пов.) – 522, 537, 552
 Dołodko Roman – 530, 545, 559

- Dołżycza (Довжиця, с. Сян. пов.) – 397-399
- Dołycka Krystyna – 112
- Domaradz Michał („Ранас”) – 127-129, 448, 471, 568
- „Don” („Дон”) – див. Gajoczka Stefan
- „Don” („Дон”) – 170
- „Dora” („Дора”) – 235
- „Dorosz” („Дорош”) – див. Dmytrów Stanisław
- „Doroszenko” („Дорошенко”) – 526, 542, 556
- Doroszów (Дорошів, с. Львівського пов.) – 192
- „Dowbusz” („Довбуш”) – 261-262
- „Dowbusz” („Довбуш”) – 275
- „Dowhyj” („Довгий”) – див. Szwed Iwan
- „Dowhyj” („Довгий”) – див. Wasij Mihał
- Drabik Anna – 165
- Drabik Jan – 51
- Drabik Stanisław – 51
- Drawsko, м. Щецінського в-ва. – 192
- Drohobycz (Дрогобич, м.) – 187, 237, 418, 420, 452, 474
- Drozd Mikołaj – 228
2. Armia Wojska Polskiego – 10, 21, 32
2. Korpus Polski we Włoszech – 58
- „Družba” („Дружба”) – див. Kowalczyk Julian
- „Dub” („Дуб”) – див. Łszyk Ilko
- „Dub” („Дуб”) – див. Michałuszko Władysław
- „Dub” („Дуб”) – 230-232, 309, 454, 458, 460, 476, 479, 487
- „Dub” („Дуб”) – 391-393
- „Dub” („Дуб”) – 330
- „Dub” („Дуб”) – 363, 364, 461, 463, 482, 483
- „Dubenko”, („Дубенко”) – див. Rapacz Michał
- Dubiecko (Дубецько, с. Перем. пов.) – 226
- Dublany (Дубляни, с. Самбірського пов.) – 394
- „Dubowuj”, („Дубовий”) – див. Kraśnik Grzegorz
- Dubyszyn Pelagia – 429
- „Duch” („Дух”) – 136
- Duchniak Anna – 101, 111
- Duchniak Mikołaj – 111
- „Duda” („Дуда”) – див. Jaszczuk Eugeniusz
- Duda Michał („Hromenko”) – 44-45, 85, 98-99, 103-104, 115, 121-122, 137, 145, 151, 155-157, 171-172, 207-213, 225-227, 237, 249-256, 271-272, 286-289, 294-296, 317, 368-372, 380, 382-383, 385-387, 394, 409-410, 416-419, 443, 445-447, 449, 451, 453-458, 462-464, 467, 469-470, 472-473, 475-479, 482-484, 522-523, 526, 529, 531, 533-534, 537-538, 541, 545, 547, 550, 552-553, 556, 559, 561, 563, 567-573
- Duda Teodor – 508-509
- Dudycz Jan („Husak”) – 380-381, 462, 482, 572
- „Dunaj” („Дунай”) – див. Moskał Michał
- „Dunia” („Дуня”) – 338, 525, 540, 555
- Duńkowice (Дуньковичі, с. Яросл. пов.) – 122-123
- Duplak Jan – 235
- Dutko Julia – 522, 536-537, 552
20. Pułk Ułanów w Rzeszowie – 195
22. baon KOP w Nowych Trokach – 324
24. Odcinek Taktyczny UPA „Makiwka” – 40, 229

24. PAL w Jarosławiu – 238
26. Odcinek Taktyczny UPA „Łemko” – 41, 45, 104, 164, 237, 339
26. PAL w Skierniewicach – 429
27. Odcinek Taktyczny UPA „Bastion” – 13, 23, 34, 49, 190
28. Odcinek Taktyczny UPA „Danyliw” – 65, 204, 248, 294, 364, 402
- Dwulit Maria – 179
- Dybacz Anna – 56
- Dyczko Helena – 521, 535, 551
- Dyłałowa (Дылягова, с. Берез. пов.) – 244, 371, 373, 380
- Dyłałowski las – 104, 254, 256, 271, 287, 289, 380
- „Dymczyszyn” („Димчишин”) – див. Дунека Andrzej
- Dymura Stefan („Ogień”) – 532, 548, 562
- Dyneka Andrzej („Dymczyszyn”) – 534, 550, 563
- Dyniska (Дениська, с. Томаш. пов.) – 320, 379, 428, 434, 523, 538, 553
- Dupowiec Roman – 130-131
- Dupów (Динів, м. Берез. пов.) – 88-89, 104, 272
- Dzierżoniów, м. – 192
- Dziwięcierz (Дев’ятир, с. Любач. пов.) – 529, 544, 558
- Dzik Jan – 256
- Dzik Władysław („Kaśka”) – 526, 541, 556
- Dzików Nowy (Диків Новий, с. Любач. пов.) – 530-531, 546-547, 560-561
- Dzików Stary (Диків Старий, с. Любач. пов.) – 310-311, 530, 532-533, 546-547, 549, 560-561, 563
- „Dziobenko” („Дзьобенко”) – див. Dziwyk Władysław
- Dziodynki, – 395
- Dziura Roman („Łetiuczyn”) – 529, 545, 559
- Dziurdziowicz Katarzyna – 79
- Dziurejusz Marta – 328
- Dziurko Iwan („Matwij”) – 534, 550, 563
- Dziwyk Władysław („Dziobenko”) – 171-172, 451, 473, 569
- „Dzwin” („Дзвін”) – див. Mazur Grzegorz
- „Em” („Ем”) – див. Pelyp Dmytro
- Feculak Anna – 45
- Fedoriw Petro („Dalnycz”) – 13, 22, 36
- „Ferbel” („Фербель”) – див. Fil Wasyl
- Feszowicz Marek („Myron”) – 527, 543, 557
- Ficir Katarzyna – 249
- Fil Wasyl („Ferbel”, „Frontowyj”) – 530, 545, 560
- Filipowski Bronisław, – 291, 293-294, 296-297, 299, 302, 305, 307, 312, 315, 317, 323, 327-328, 330, 334, 337, 339, 342, 346, 348, 354, 356, 359, 362, 364-365, 367, 371, 373-374, 376
- Filipski Bronisław – див. Filipowski Bronisław
- Filowat Zofia – 72
- „Firman” („Фірман”) – 319-320, 523-524, 538, 553-554
- Foka Anna – 230
- Francja – 53
- „Franc” („Франц”) – 301
- „Frank” („Франк”) – див. Swian Michał
- „Frontowyj” („Фронтовий”) – див. Fil Wasyl
- Futory (Футори, с. Любач. пов.) – 310-311
- Futoryński las – 223-224
- Gach Stanisława – 151

- Gadowski Bazyl („33/1b”) – 399-400, 402, 463, 483, 573
- Gaj (Гаї, с. Яросл. пов.) – 86, 140-141, 445, 449, 469, 471, 521, 535, 551
- Gajeczka Stefan („Don”) – 360
- „Gajowy” („Гайовий”) – див. Grycko Jan
- Gałań Katarzyna – 142
- Garnowski Władysław – 13, 23, 37, 486, 497, 513, 516, 518
- Gbur Aniela – 79
- Gbur Józef – 79, 81, 445, 468, 567
- Gbur Michał („Motyl”) – 524, 539, 554
- Generalne Gubernatorstwo – 54, 293
- Geregar Maria – 116
- Gestapo – 42, 104
- Giczko N. („Góra”) – 269
- Giczko Wasyl („Orich”) – 147, 149-150, 449, 472, 569
- Gioleta Kuźma – 521, 535, 551
- Gienda Maria – 217
- Giera Julia – 176
- Gierczak Roman („Jastrub”) – 525, 540, 555
- Gieriak Maria („Maria”) – 276, 457, 478, 571
- Głowacz Michał („Leń”) – 123
- Głubisz Andrzej („Buśko”) – 377-379, 462, 482, 572
- „Głuchy” („Глухий”) – 436-438
- Gnatiuk Pelagia – 291
- Gobella – 241
- Gocz Teodor – 522, 536, 552
- Golasz Stefan („Mar”) – 338-339
- Golabasz Pelagia – 263
- „Gołąb” („Голуб”) – див. Kilioczko Dmytro
- „Gołąb” („Голуб”) – див. Lubiniński Józef
- Gołyczak Maria – 276
- „Gonta” („Гонта”) – 189-190, 240-241, 435, 527-528, 542-543, 557-558
- Gorajec (Гораєць, с. Любач. пов.) – 238-239, 258-261, 308, 340; 342, 429, 434, 455, 458, 460, 465, 476, 479, 481, 484, 525, 540, 555
- Gorajeccki las – 240
- Gorlicki pow. – 532-534, 548-550, 562-563
- „Góra” („Гора”) – 159
- „Góra” („Гора”) – див. Giczko N.
- Górak Halina – див. Horak Halina
- Górki (Гірки, прис. Сіяви Яросл. пов.) – 308-309
- Górzanka (Горянка, с. Ліського пов.) – 113, 412, 464, 483
- „Grab” („Граб”) – див. Bumbar Iwan
- „Grab” („Граб”) – див. Sosnowski Włodzimierz
- Graz – 54
- Grażiowa (Грозьова, с. Перем. пов.) – 236, 349-350, 352, 395, 461, 481
- Grendus Katarzyna – 95
- Grodecka Katarzyna – 107
- Groszówka – див. Hroszówka
- Grudzień Mieczysław – 278, 280, 284-285, 290-291, 293-294, 296-297, 299, 302, 305, 307
- Grupa Operacyjna Dowództwa Okręgu Wojskowego nr V – 14, 25, 36
- Grupa Operacyjna „Tatry” – 14, 25, 36
- „Grusza” („Груша”) – див. Onyszko Stefan
- „Gruszka” („Грушка”) – див. Kubrak Włodzimierz
- Gruszowa (Грушова, с. Перем. пов.) – 146-147, 149-150, 237, 253
- Gruszowice – див. Hruszowice
- Gruszowski las – 256
- Grycko Jan („Gajowy”) – 530, 546, 560
- Gryziecki Roman – 73-74
- Grzebyk Franciszek – 412, 414, 416,

- 420, 422, 429, 435-436, 438-439, 441
- „Guzik” („Гудзик”) – див. Burda Władysław
- Guzynka Tadeusz – 76, 78, 81, 83-86, 90-93, 97, 99-100, 102, 104-108, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126-127, 129, 131-132, 134, 137, 139-144, 146, 150, 152, 154-155, 158-160, 162, 164-165, 170-171, 173, 175-176, 178, 182, 184, 186-187, 189-192, 194, 197-202, 204, 206-207, 212-213, 216, 219-220, 224, 227, 229-230, 232, 235, 238, 241-242, 245, 247-248, 257
- „Gycz” („Ич”) – 113, 355
- Haber Samuel – 515
- Habkowce („Габківці, с. Ліського пов.) – 234
- Hachuła Tekla – 193
- „Had” („Гад”) – 163
- „Had” („Гад”) – див. Węgiel Aleksander
- Hadaj Wasyl („Tiso”, „Biłyj”, „Wojczuk”) – 169-170
- „Hajworon” („Гайворон”) – див. Krzywonos Leon
- „Hałajda” („Галайда”) – 438
- Hałuszka Maria – 72
- „Hamalija” („Гамалія”) – 316, 318, 530, 545, 559
- Hamelak Katarzyna – 66
- Hamryszczak Maria – 235
- Hamulak Jan („Żurawel”) – 217-219, 454, 475, 570
- „Hanas” („Ганас”) – 144
- „Hans” – див. „Hanas”
- Harasym Aleksander („Wołodko”, „Kapo”) – 95, 446, 469, 568
- „Hard” („Гард”) – див. Huk Wasyl
- „Hardy” („Гардий”) – 243
- „Hartowyj” – див. „Wartowyj”
- Hatała Józef („Kałyna”) – 165, 167-170, 450, 473, 569
- „Hawrylak” – див. „Horobczyk”
- Hawrylak Iwan – 115-116, 447, 470, 568
- Hawrylak Maria – 285
- Herbetko Anna – 72
- Herman Teodor („Czarny”) – 40-42, 443, 467, 490, 567
- Hłomcza (Гломча, с. Сян. пов.) – 160-161, 244, 317-318
- Hłyszcz Stefan („Mołyła”) – 249, 252, 255-257, 455, 477, 570
- Hnatejko Włodzimierz („Zorian”) – 365-367, 461, 482, 572
- Hnyka Wasyl („Waško”) – 523, 537, 553
- Hoczew (Гічва, с. Ліського пов.) – 527, 542, 557
- Hodowaniecki las – 428, 435
- Holandia – 53
- Holder Henryk – 8, 13, 16, 18, 28, 30, 38, 491, 493, 507
- Hołe Rawskie (Голе Равське, с. Рава-Руського пов.) – 438
- Hołowatyj Semko („Liskowyj”) – 47-49, 442-443, 467, 567
- Hołówka Wasyl („Pimsta”) – 531, 547, 561
- „Hołub” („Голуб”) – див. Poliwnka Michał
- „Hołub” („Голуб”) – див. Proszak Michał
- „Hołub” („Голуб”) – див. Sałasznik Anatoł
- Hołuczków (Голучків, с. Сян. пов.) – 532, 548, 562
- „Hołyj” („Голий”) – див. Zajać Wasyl
- Hołyń (Голинь, с. Калуського пов.) – 41
- „Hontar” („Гонтар”) – 57, 172-173
- Horajskie (Горайське, с. Яросл. пов.) – 308-310
- Horak Halina („Katia”) – 127-129, 448, 471, 568

- Hordij Stefan („Miecz”) – 220, 223, 454, 475, 570
- „Hordijenko” („Гордієнко”) – 529, 545, 559
- Hordynia (Гординя, с. Самбірського пов.) – 76, 229
- Horeczko Michał („Michał”) – 138, 448, 471, 568
- „Horobczyk” („Горобчик”) – див. Kordylak Michał
- „Horoch” („Горох”) – див. Miło Józef
- Horodeczko Anastazja – 147
- Horoty – 113
- „Horyń” („Горинь”) – 39, 123
- Hosieczko Anna – 249
- Hosieczko Jan („Wilcha”) – 249, 253, 255-257, 455, 477, 570
- Howaniec Józef („Kanarek”) – 119, 447, 470, 568
- „Hrab” („Граб”) – 331-332
- „Hrab” („Граб”) – див. Rusyniak Antoni
- „Hrabczuk” – див. Bury Iwan
- Hrebenne (Гребенне, с. Томаш. пов.) – 200-202, 261, 440, 452, 474, 527, 529, 542, 544, 557, 559
- „Hrehot” – див. Andrusiak Wasyl
- „Hrim” („Грім”) – див. Kulik Jan
- „Hrim” („Грім”) – 440-441
- „Hriznyj” („Грізний”) – 402
- „Hriznyj” („Грізний”) – 532-533, 548-549, 562
- Hrobelski Roman („Brodycz”) – 302, 448, 471, 528, 532, 543, 548, 557, 562, 568
- „Hrom” („Грім”) – 322-333
- „Hromenko” („Громенко”) – див. Duda Michał
- „Hromowyj” („Громовий”) – див. Łagola Petro
- „Hromowyj” („Громовий”) – див. Kałamaj Mikołaj
- Hroszówka (Грушівка, с. Берез. пов.) – 249-250, 253, 255, 257, 380, 409, 411, 455, 477, 526, 541, 556
- Hrubieszowskie lasy – 246-247
- Hrubieszowski pow. – 13, 22, 34, 49, 291-294, 305, 346-348, 355, 360-362, 391-392, 402, 458, 460-461, 463, 479, 481, 483, 528-531, 543-547, 558-561
- Hrubieszów (Грубешів, м.) – 9-10, 20, 31-32, 246-248
- Hruszowice (Грушовичі, с. Яросл. пов.) – 132-134, 448, 471
- Hryciw Michał („Szczygieł”) – 362-365, 461, 482, 572
- Hrycko Dymitr („Ciarka”) – 524, 538, 554
- Hryckowian Julia – 337
- Hrynoch Iwan – 58
- Hubice (Губичі, с. Добром. пов.) – 147, 449, 472
- Hubinek (Губинок, с. Томаш. пов.) – 320, 345, 531, 547, 561
- Hujsko (Військо, с. Добром. пов.) – 147
- Huk Wasyl („Hard”) – 187, 189, 452, 474, 569
- Hul Aleksy („Huzar”) – 531, 547, 561
- Hulcze (Гільче, с. Грубеш. пов.) – 305-306, 360, 458, 479
- Humienny Stefan („Koma”) – 193-194, 200, 452, 474, 569
- „Husak” („Гусак”) – див. Dudycz Jan
- Huta – див. Huta Brzuska
- Huta (Гута, прис. Селиськ Берез. пов.) – 208, 316
- Huta Brzuska (Гута Березка, с. Перем. пов.) – 43-44, 98-99, 289
- Huta Lubuska (Гута Любицька, прис. Любичі Королівської Томаш. пов.) – 522, 537, 552
- Huta Poręba (Гута Поруби, прис. Поруб Берез. пов.) – 295, 385-386

- Huwniki (Гувники, с. Перем. пов.)
- 149
- „Huzar” („Гузар”) - див. Hul
Aleksy
- Huzjak Paraskewia - 426
- Hydzik - 111
- Hurcz Aleksander („Kuczera”) - 58-
60, 444, 467, 494, 512, 518, 567
- Hurczak Andrzej („Wasytko”) - 532,
548, 562
- Hyrniak Maria - 70
- Ignasze (Ігнаші, прис. Яросл. пов.)
- 143
- „Igor” („Ігор”) - див. Kit Włod-
zimierz
- „Igor” („Ігор”) - 169
- „Igor” („Ігор”) - 316
- „Igor” („Ігор”) - 528, 543, 558
- Ilkiw Katarzyna - 50
- „Informatywni Wisti” - 320, 401-
402, 422, 463, 483
- Inowrocław - 515
- Iskań (Іскань, с. Перем. пов.) - 372,
387
- Iskonin Julia - 84
- „Iskra” („Іскра”) - див. Popie-
łowski Paweł
- „Iskra” („Іскра”) - див. Szymczyk
Jan
- Iwachów Włodzimierz („Woron”)
- 190-191, 452, 474, 569
- Iwanicki Jan („Kruk”) - 84, 445,
469, 567
- Iwanisik Bogdan („Bogdan”) - 403-
405, 463, 483, 573
- „Iż” („Їжак”) - див. Rudawski
Andrzej
- Jabłonica Ruska (Яблоніця Руська,
с. Берез. пов.) - 382-383, 462, 482
- Jablonki (Яблінка, с. Ліського
пов.) - 58, 233-234, 256, 389
- Jacorzynski Paweł - 76, 79, 82, 84,
86, 88, 91, 93, 95, 97, 100, 102, 110,
112, 115-116, 118, 120, 122, 124,
127, 129, 132, 137, 140, 142, 144,
146, 150, 153, 158, 162, 165, 171,
173, 176, 178, 185, 187, 190, 192,
194, 198, 207, 213, 216, 220, 224,
227, 230, 232, 235, 238, 242, 248,
262, 270, 273, 276, 278, 281, 285,
291, 294, 297, 299, 305, 312, 315,
318, 323, 328, 334, 337, 339, 342,
346, 354, 359, 362, 365, 371, 374,
399, 403, 412, 414, 420, 429, 436,
439
- Jadcyszyn Jarosław („Szram”)
- 176-177, 451, 473, 569
- „Jagoda” - див. Bobko Stefan
- „Jahoda” („Ягода”) - див.
Szydoruk Anatol
- Jahotyń (Яготинь, м. в УРСР)
- 132, 448, 471
- „Jakim” („Яким”) - 277
- Jakubowicz Dmytro („Zelenyj”)
- 130-131, 448, 471, 568
- Jakubowski Stanisław - 380-382,
384-385, 387-388, 390-391, 393-
395, 406, 408-409, 411, 417, 419,
423, 425-426
- „Jakumcio” - див. „Jakim”
- „Jałusia” („Ялиця”) - див. Sawka
Jan
- Jamna Dolna (Ямна Долишня, с.
Перем. пов.) - 170
- Jamna Górna (Ямна Горішня, с.
Перем. пов.) - 66, 68, 180-181,
196-197, 217-219, 237, 264-265,
268, 300-301, 317, 350, 352, 444, 468
- Jankowski Grzegorz („Łastiwka”)
- 51, 68, 70-71, 75, 90, 94, 104, 109,
119, 164, 166, 168-170, 195-197,
226, 236-237, 244, 289, 317, 349-
352, 396, 410, 444, 446-447, 450,
452, 455, 461, 468-470, 473-474,
476, 481, 523-525, 531, 537, 539-
540, 547, 553-555, 561, 567-570,
572

- Jankowski Jan („Żurawel”) – 93-94, 289-290, 523, 537, 553
- „Jar” („Яр”) – див. Kuczer Michał
- „Jar” („Яр”) – див. Jarmoła Wasyl
- „Jar” („Яр”) – 233, 235
- „Jar” („Яр”) – 292
- „Jarko” („Ярко”) – див. Sołoducha Mikołaj
- „Jarmoła” („Ярмола”) – див. Sołoducha Mikołaj
- Jarmoła Wasyl („Jar”) – 104, 203-204, 241, 248, 291-292, 331-333, 344-345, 357-358, 366, 377-378, 447, 453, 458, 460-462, 470, 472, 479-482, 524, 526-528, 531, 539, 541-542, 544, 546, 554, 556-558, 560, 568, 571
- „Jarosław” („Ярослав”) – 402
- Jarosław (Ярослав, м.) – 63, 281
- Jarosławski pow. – 49, 82, 86, 91, 95, 105, 122, 130, 132-133, 140, 142, 186, 202, 278-280, 281-284, 302, 331, 343, 354-356, 377-378, 445-446, 448-449, 453, 458-462, 469-471, 474, 479-482, 521, 526, 529-531, 535, 542, 545-546, 551, 556, 559-560
- „Jary” („Ярий”) – 183-184, 525, 540 555
- Jasenko Leon („Szum”) – 291-292, 294, 458, 479, 571
- „Jasen” („Ясен”) – див. Matwijiszyn Jan
- „Jasen” („Ясен”) – див. Petrycki Mikołaj
- Jasiel (Ясель, с. Сян. пов.) – 40
- Jasielski pow. – 521-522, 535-536, 551-552
- Jasienica (Ясениця, с. Перем. пов.) – 145
- Jasionów (Ясенів, прнс. Селиськ Берез. пов.) – 248, 251, 255, 257, 287, 289-290, 455, 477
- „Jastrub” („Яструб”) – див. Gierczak Roman
- „Jastrub” („Яструб”) – див. Kowal Aleksander
- „Jastrząb” („Яструб”) – 366
- „Jastrząb” („Яструб”) – 530, 545, 560
- Jastrzębica (Яструбичі, с. Сокальського пов.) – 438
- Jaszczuk Eugeniusz („Duda”) – 65, 248, 347-348, 356, 460, 481, 528, 533, 543, 549, 558, 563, 572
- Jaszczuk Ewa – 305
- Jaśliśka (Яслиська, с. Сян. пов.) – 328, 330
- „Jawir” („Явір”) – див. Uśniewicz Ilko
- „Jawor” („Явір”) – 125
- Jawornicka Posada (Яворницька Посада, с. Перем. пов.) – 295
- Jawornicki las – 369
- Jawornik Ruski (Явірник Руський, с. Перем. пов.) – 98, 103-104, 170, 225-226, 264, 268, 270-271, 285-286, 289, 295, 315-316, 371, 373, 380, 409-411, 456-457, 459, 478, 480
- Jaworowski pow. – 78, 447-448, 459, 470-471, 480
- Jaworska Maria – 359
- Jaworzno, м. – 11, 13, 22, 24, 31, 37
- Jazowice – 175
- Jeleniogórskie woj. – 192
- „Jewhen” („Євген”) – 65, 104, 270
- „Jewhen” („Євген”) – 270
- „Jewhen” („Євген”) – 402
- „Jewszan” („Євшан”) – див. Pełup Dmytro
- Jurczak Piotr („Dąb”) – 533, 549, 562
- Jurczyszyn Katarzyna – 224
- Jurenko Ewa – 436
- Jurkowa (Юркова, с. Перем. пов.) – 243-244, 268
- Juryniec Maria – 423
- Kaczmar Jan („Bereza”) – 116-117, 447, 470, 568

- Kaczmar Stefan („Zymnyj”) – 196-197
- Kaczmar Szymek – 117
- „Kadyło” („Кадило”, о.) – див. Szewczuk Wasyl
- „Kajdasz” („Кайдаш”) – див. Zarównyj Mikołaj
- „Kalicuha” („Калицюга”) – див. Podmokły Jan
- „Kalidorny” („Калідорний”) – див. Symczyk Mikołaj
- „Kalinowicz” – див. „Kałynowycz”
- Kałamaj Julia – 365
- Kałamaj Mikołaj („Hromowuj”) – 182, 451, 473, 569
- Kałamaj Mikołaj („Moriak”) – 220, 222-223, 454, 475, 570
- Kałamaj Teodor („Oreł”) – 527, 543, 577
- „Kałka” („Калка”) – див. Święty Piotr
- „Kałyна” („Калина”) – 255-256
- „Kałyна” („Калина”) – див. Natała Józef
- „Kałynowycz” („Калинович”) – див. Mazur Grzegorz
- Kałuż (Калуш, м.) – 41
- Kaminowska Katarzyna – 391
- Kamińska Maria – 346
- Kamiński Włodzimierz („Berest”) – 525, 540, 555
- Kamionka (Кам’янка, с. Сян. пов.) – 125, 276, 374, 376
- „Kanarek” („Канарок”) – див. Dobrzański Antoni
- „Kanarek” („Канарок”) – див. Howaniec Józef
- Kaniuka Anna – 529, 544, 559
- Karaś Wanda – 151
- „Karło” („Карло”) – 288
- „Karmeluk” („Кармелок”) – 137
- „Karp” („Карп”) – див. Krućko Iwan
- „Karpa” („Карпа”) – 527, 542, 557
- Karpa Maria – 285
- „Karpacka Sicz” – див. „Sicz Karpacka”
- Karpaty, г. – 177, 181, 296, 316-317, 380, 404, 409, 411
- „Karpo” – див. Harasym Aleksander
- „Karpo” („Карпо”) – 170
- Karów (Карів, с. Рава-Руського пов.) – 49
- „Kary” („Карий”) – 101
- „Kary” („Карий”) – 111
- „Kary” („Карий”) – 277-278
- „Kasjan” („Кас’ян”) – див. Poliwka Wasyl
- „Kasjan” („Кас’ян”) – 435, 527, 542, 557
- „Kaśka” („Каська”) – див. Dzik Władysław
- „Katia” („Катя”) – див. Horak Halina
- Kaukaz, г. – 212
- „Kawka” („Кавка”) – 152
- „Kawka” („Кавка”) – 288
- „Kawka” („Кавка”) – див. Brewka Wasyl
- KBW – 486
- Kibała Stefan („Prut”) – 207, 211, 213, 453, 466, 475, 570
- Kielce, м. – 248, 515
- Kiełytyka Ludwik – 13-14, 24-25, 35-36, 39, 41-42, 45, 47, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 63, 66, 69, 72, 74, 76, 78, 81, 86-87, 92, 104, 107-108, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126-127, 129, 131-132, 134, 137, 139, 141-144, 146, 150, 152, 154, 158-159, 162, 164-165, 170-171, 173, 175-176, 178, 182, 184, 186-187, 189-192, 194, 197-199, 207, 212-213, 216, 219-220, 224, 227, 229-230, 232, 235, 238, 241-242, 248, 257, 269-270, 273, 275, 277-278, 280, 284-285, 290-291, 293-294, 296-297, 299, 302, 305, 307, 315, 317-318, 323, 327, 330, 334, 337,

- 339, 342, 346, 348, 353, 356, 359,
362, 364-365, 367, 371, 373-374,
376, 396, 398-399, 402, 405, 412,
414, 420, 422-423, 429, 435-436,
438-439, 441, 487-488, 490, 511,
515, 517
Kijów – 401
Kilek Teresa – 165
Kiloczko Dmytro („Gołąb”) – 66,
68-69, 444, 468, 491, 567
Kinach Bogdan („Weselyj”) – 523,
538, 553
Kiń Stefan („Demon”, „Połowiec”)
– 526, 541, 556
„Kiryło” („Кирило”) – див. Mnich
Mikołaj
„Kis” („Kic”) – див. Młodowiec
Grzegorz
Kisiel Eugeniusz – 528, 543, 558
Kiszczak Ksenia – 323
Kiszczak Paraskewia – 324
Kit Włodzimierz („Ihor”) – 154, 169,
170
Kitor Wasyl („Staryj”) – 193, 452,
474, 569
Kiwer Dmytro („Czumak”) – 13, 27,
37, 140-141, 449, 471, 507, 568
Klich Stanisław – 39, 42-45, 49, 56,
60, 62-63, 65-66, 69, 71-72, 74, 76
Klimko Jan („Sahajdak”, „Sahaj-
daczny”, „Sabojda”) – 343-346,
460, 481, 572
Klimko Maria – 323
„Klin” („Клин”) – 292
Kluczkowska Anna – 526, 541, 556
Kluczkowska Teodozja – 429
Kluczkowski Konstanty („Sołowij”)
– 523, 538, 553
Kluczkowski Teodor („Oleś”) – 320,
523-524, 538, 553-554
Kluska Stanisław – 396, 398-399, 402,
405, 412, 414, 416, 420, 422, 429,
435, 436, 438, 439, 441
Kłokowice (Клоковичі, с. Перем.
пов.) – 150
„Kłos” („Колос”) – 41
„Kłos” („Колос”) – 151-152
Kłos Kazimierz – 13, 24, 35, 39, 42
Kłos Włodzimierz („Czumak”) – 355
Kłym – 53
Kmieć Stanisław („Sojka”) – 530,
546, 560
Kniazie (Князі, прис. Любичі Ко-
ролівської Томаш. пов.) – 440
Kniażuce (Княжичі, с. Перем. пов.)
– 231, 263, 266, 269, 456, 478
„Knysz” („Книш”) – див. Smy-
czyński Jarosław
Kobak Michał („Kohut”) – 525, 540,
555
Kobylnica Wołoska (Кобильница
Волоська, с. Любач. пов.) – 78,
116-117, 273-275, 447, 470
Kobylnicki las – 279
Kocaba Andrzej („Prut”) – 285, 287,
289-290, 457, 478, 571
Kochan Daria – 399
Kocik Anna – 195
Kociołek Jarosław („Kryłacz”) – 90,
98-99, 104, 159-161, 163-164, 176-
178, 179-181, 186, 197, 212, 237,
242-244, 264, 268-270, 315-317,
446, 450-451, 455-456, 459, 469,
472-474, 476-477, 480, 524-525,
538-540, 554-555, 568-571
„Koczowyku” („Кочовики”) – 262
„Kogut” („Когут”) – див. Niewiński
Michał
Kogut Parańka – 105
„Kohut” („Когут”) – див. Kobak
Michał
Kołodziej Anna – 420
Kołonice (Колоничі, с. Сян. пов.)
– 235
Kolos Michał („Czumak”) – 167,
169-170
„Koma” („Кома”) – див. Humienny
Stefan
Komańcza (Команьча, с. Сян. пов.)
– 254, 256, 528, 543, 557

- „Komar” („Комар”) – 181
 „Komar” („Комар”) – 364
 „Komar” („Комар”) – див. Wojko Michał
- Komarno (Комарно, м. Рудецького пов.) – 516, 525, 540, 555
- „Kopaszewicz” („Конашевич”) – див. Dodyk Michał
- Kopiaszów (Конячів, с. Яросл. пов.) – 186
- Kopiusza (Конюша, с. Перем. пов.) – 89, 146, 149, 179, 181, 235-236, 266, 300-301, 315, 317, 449, 454, 472, 476, 525, 531-532, 540, 547-548, 555, 561-562
- Kopopelska Anastazja – 262
- Kopopelska Rozalia – 51
- Kopopelski Stanisław – 51
- Kopopelski Teodor – 51
- „Konuk” („Коник”) – 45, 90, 104, 164, 170, 213, 226, 237
- Kopań – 280
- Korupno (Кописно, с. Перем. пов.) – 237
- Korczmín (Корчмин, с. Томаш. пов.) – 360, 399-400, 463, 483
- Korczykowski las – 355
- Korczyński Grzegorz – 13, 27, 37, 488, 493, 496, 513, 518
- Kordiak Daria („Chrystia”) – 534, 550, 563
- Kordupel Piotr („Brzoza”, „Łuhowyj”) – 308-309, 458, 479, 571
- Kordylak Michał („Нawrylak”) – 120-122, 447, 470, 568
- „Korek” („Корок”) – див. Kurowski Władysław
- „Koriń” („Корінь”) – див. Kosmowski Jan
- Kormanice (Корманичі, с. Перем. пов.) – 89-90, 185-186, 231, 243-244, 263, 266, 269, 456, 477, 525, 540, 555
- Kormanicki las – 166, 168, 217-219, 243, 268, 315, 317, 395
- Kormosz Mikołaj („Błusk”) – 417-418, 420, 464, 484, 573
- Korneta Wasyl („Wujcio”) – 131
- Kornie (Корні, с. Томаш. пов.) – 202-204, 240-241, 261, 273-274, 335, 429, 433, 435, 457, 465, 478, 484, 529, 532, 444, 549, 559, 562
- Korostów (Коростів, с. Томаш. пов.) – 429, 465, 484
- Kos Michał „Majster”) – 525, 540, 555
- Kosmowski Jan („Koriń”) – 70, 491
- Kostek Pelagia – 388
- Kostewicz Pelagia – 248
- Kosz Jan – 61, 444, 467, 494-496, 512, 518, 567
- Kozak Maria – 130
- Kozalin, м. – 10, 21-22, 235
- „Kościan” („Костян”) – 117
- Kościaszyn (Костяшин, с. Грубеш. пов.) – 292, 306, 360
- Kot Teofil – 70
- Kotów (Котів, с. Перем. пов.) – 43-45, 103, 443, 467
- Kotusz Leonard – 262, 269
- Kowal Aleksander („Jastrub”) – 525, 540, 555
- Kowalczyk Julian („Družba”) – 162-163, 228, 450, 472, 569
- Kowale (Ковалі, прис. Адамівки Яросл. пов.) – 331, 333
- „Kowalenko” („Коваленко”) – 175-176, 298-299
- Kozak Anna – 200
- Kozak Dmytro („Łuh”) – 213, 216, 453, 466, 475, 570
- Kozak Katarzyna – 281
- Kozak Stefan („Lewko”) – 263, 265, 268, 270, 456, 477, 571
- „Kozak” („Козак”) – див. Wołownik Wasyl
- Kozieryński Iwan – див. Szyszkanynecь Wasyl
- Kozik Anna – 245

- Kozioryński Piotr („Łoza”) – 158-159, 450, 466, 472
- Kozuń Stefan („Król”) – 533, 549, 563
- Kozuszko („Sokoluk”) – 306
- Krajna (Крайна, с. Перем. пов.) – 350, 352-353
- Krajnik Józef („Olat”) – 527, 543, 557
- Kraków, m. – 7, 9-10, 13, 17, 20, 23-24, 29, 31-32, 34-35, 39, 42, 45, 47, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 63, 66, 69, 72, 74, 104, 212, 293, 485, 487-490, 504, 506, 511, 514-517, 519-520
- Kral Wasyl („Czaus”) – 65, 190-192, 246, 248, 347-348, 452, 455, 460, 474, 476, 481, 533-534, 549-550, 562-563, 569-570, 572
- „Krapka” („Крапка”) – див. Kuras Michał
- Kraśnik Grzegorz („Dubowyj”) – 187-189, 452, 474, 569
- Krawiecki Wasyl („Sołowej”) – 382-383, 462, 482, 572
- „Kremeń” („Кремень”) – 527, 542, 557
- Kreszutar Justyna – 75
- Kret Jerzy – 258, 261-262, 269
- „Kret” („Крет”) – див. Krućko Iwan
- Krępa (Крампа, с. Ясельського пов.) – 521, 535, 551
- Kril Julian („Pawlyk”) – 533, 550, 563
- Kroczo Anna – 66
- Kropik – 269
- „Kropuwa” („Кропива”) – 204, 526, 541, 556
- Krośniński pow. – 328, 385-386, 462, 482, 522, 536, 552
- Krowica (Коровиця, с. Любач. пов.) – 190, 192, 245, 452, 455, 474, 476
- „Król” („Кріль”) – див. Kozuń Stefan
- Kruba Józef („Szczupak”) – 530, 546, 560
- Kruczko – 46
- Kruczko Katarzyna – 220
- Krućko Iwan („Karp”, „Kret”) – 528, 543, 558
- „Kruk” („Крук”) – див. Bak Michał
- „Kruk” („Крук”) – див. Iwanicki Jan
- „Kruk” („Крук”) – див. Łewko Grzegorz
- „Kruk” („Крук”) – 532, 548, 562
- Kruk Bohdan („Melodia”) – 277-278
- „Krupa” („Крупа”) – 360
- Krupiak Ahafia – 342
- Krupski Marian – 14, 141, 349, 353, 356, 358, 368, 370, 377, 379-382, 384-385, 387-388, 390-391, 393-396, 405, 408-409, 411, 419, 423, 425-426, 507-509
- „Krutij” („Крутий”) – див. Kuryło Maksym
- „Krutuj” („Крутий”) – 168
- „Krutuj” – див. Leszczawski Stanisław
- „Krylacz” – див. Kociołek Jarosław
- Krynica, m. – 136
- Krys Katarzyna – 165
- Krysiński – 58
- Krystyńska Anna – 93
- Krywa (Крива, с. Горлицького пов.) – 532-533, 548-549, 562-563
- Krywe (Криве, с. Ліського пов.) – 389, 521, 535, 551
- „Krywonos” („Кривonos”) – див. Burchala Mikołaj
- „Krywonos” („Кривonos”) – див. Muc Jan
- Krzeczkowa (Кречкова, с. Перем. пов.) – 230-231, 268, 454, 476, 527, 542, 557
- Krzewica (Кривиця, с. Томаш. пов.) – 360, 533, 549, 562
- Krzywda Katarzyna – 110

- Krzywe (Криве, с. Любач. пов.) – 189
- Krzywe (Криве, прис. Тростянця Перем. пов.) – 94
- Krzywe (Криве, прис. Адамівки Яросл. пов.) – 331, 333
- Krzywonos Leon („Hajworon”) – 533, 549, 563
- Ksiondzyk Jan („Czornomorec”) – 318-319, 459, 480, 571
- Kubrak Włodzimierz („Gruszka”) – 207, 210-211, 213, 453, 475, 570
- Kuc Anna – 349
- Kucharek Kazimierz – 73
- Kucharz Stefan („Arsen”) – 368-370, 462, 482, 572
- Kuczer Michał („Jar”) – 65, 99-100, 107-108, 117, 163-164, 226, 264, 267-268, 270, 315-316, 318, 446, 450, 456, 459, 469, 474, 477, 480, 568
- „Kuczera” – див. Нугч Aleksander
- „Kuczeriawuj” („Кучерявий”) – 269
- „Kuczeriawuj” („Кучерявий”) – 527, 542, 557
- Kuczypiec Katarzyna – 285
- Kudrewko Maria – 377
- Kuk Wasyl („Kowal”) – 58
- „Kula” („Куля”) – 339
- Kulaszne (Куляшне, с. Сян. пов.) – 404-405
- Kulczycka Anastazja – 308
- Kuleszko Paweł („Dibrowa”) – 429, 431, 434, 465, 484, 573
- Kulik Jan („Hrim”) – 349-353, 461, 481, 572
- „Kulisz” („Куліш”) – 87
- „Kulisz” („Куліш”) – 192
- „Kulisz” („Куліш”) – 530, 546, 560
- Kulajce (Кулайці, прис. Любичі Королівської Томаш. пов.) – 334, 336, 439-441
- Kunda Zofia – 207
- Kupecki Pańko („Oleń”) – 259, 261-262, 456, 477, 570
- Kupiatycze (Куп’ятичі, с. Перем. пов.) – 269, 301-302
- Kupiczwoła (Купичволя, с. Жовківського пов.) – 192, 452, 474
- Kupna (Купна, с. Перем. пов.) – 217, 219, 225-226, 268
- Kuras Michał („Krapka”) – 204, 292-293, 458, 479
- Kurasiewicz Michał („Czornomorec”) – 371-373, 462, 482, 508, 572
- Kurasz Zofia – 156
- Kurciak Ewa – 41
- Kurowski Władysław („Korek”) – 532, 547, 561
- Kuryło Maksym („Krutij”) – 420-423, 464, 484, 573
- Kuszcz „Bajdy” – 303-304
- Kuszcz „Chmary” – 534, 550, 563
- Kuszcz „Chmiela” – 531, 547, 561
- Kuszcz „Czarnego” – 360
- Kuszcz „Duba” – 230-232, 309, 454, 458, 460, 476, 479, 487
- Kuszcz dzikowski – 530, 532-533, 546, 548-549, 560-561, 563
- Kuszcz „Firmana” – 319-320, 460, 480, 523-524, 538, 553-554
- Kuszcz „Franca” – 301
- Kuszcz „Gada” – 225-227
- Kuszcz „Hraba” – 331-332, 460, 480
- Kuszcz „Jastrzębia” – 530, 545, 560
- Kuszcz „Kruka” – 532, 548, 562
- Kuszcz „Krupy” – 360
- Kuszcz lubliniecki – 528, 544, 558
- Kuszcz lubycki – 201, 324-326, 424-425, 439-441, 452-453, 459-460, 464-465, 474, 480, 484, 526-527, 541-542, 556-557
- Kuszcz „Łewa” – 271-272, 529, 533, 544, 550, 559
- Kuszcz „Małego” – 288
- Kuszcz „Medwidia” – 530, 546, 560
- Kuszcz „Meżericza” – 113
- Kuszcz „Nadziei” – 337-338
- Kuszcz rzeczycki – 526, 529, 541

- Kuszczyk „Terena” – 360
 Kuszczyk wierzbicki – 451, 473, 523, 537, 553
 Kuszczyk „Wołodki” – 391, 393
 Kuszczyk „Wujka” – 532-534, 548-550, 562-563
 Kuzemczak Mikołaj („Sirko”) – 337-339, 460, 480, 572
 Kuzyk Iwan („Bereza”) – 523, 537, 553
 Kuźmina (Кузьмина, с. Перем. пов.) – 41-42, 98-99, 226
 Kuźmiński las – 254, 256
 „Kwitka” („Квітка”) – див. Świck Jan
 „Kwitka” („Квітка”) – див. Pituch Józef
- Labiak Maria – 63
 Lachawa (Ляхава, с. Перем. пов.) – 171-172, 264, 268
 Laski – 185
 Laszki (Ляшки, с. Яросл. пов.) – 343
 „Len” („Льон”) – 412-414
 „Leń” („Лень”) – див. Głowacz Michał
 Lesko, m. – 168, 276
 Leski pow. – 45, 50, 52, 54, 56, 60, 72-73, 100, 112-113, 127, 129, 135, 137, 153, 160, 165, 167, 179, 186, 227, 229, 232-233, 235, 242-243, 257, 312-313, 337, 388-389, 394, 399, 412-413, 417-419, 443-445, 447-448, 450-451, 453-455, 457, 459-460, 463-464, 467-468, 470-476, 478-480, 483-484, 521-522, 524-525, 527, 535-537, 539-540, 542, 551-552, 554-555, 557
 Leszczawa (Ліцава, с. Перем. пов.) – 51, 63, 65, 94, 103, 144-145, 164, 169, 197, 208, 226, 229, 268, 286, 289, 395, 444, 449, 468, 472
 Leszczawka (Ліцавка, с. Перем. пов.) – 43-45, 163-164, 409, 411
- Leszczawski Stanisław („Krutyj”) – 63-64, 444, 468, 494-496, 498, 512-513, 518, 567
 Leszko Jan („Bogdan”) – 100-101, 446, 469, 568
 Lewicki Michał („Weselyj”) – 195-197, 452, 474, 569
 „Lew” („Лев”) – див. Czerniga Franciszek
 Libochora (Либохора, с. Турчанського пов.) – 104
 Lichacze (Ляхачі, прис. Олешниц Любач. пов.) – 308-310
 Lipa (Липа, с. Перем. пов.) – 42, 43, 207, 224, 226, 294-295, 368-370, 450, 453-454, 458, 462, 473, 475-476, 479, 482, 525, 540, 555
 Lipa (Липа, с. Турчанського пов.) – 165
 „Lipa” – див. Dmytryszyn Piotr
 Lipińska Maria – 343
 „Lis” („Лис”) – див. Borsuk Ignacy
 „Lis” („Лис”) – див. Kormosz Mikołaj
 „Lis” („Лис”) – див. Naleśnik Stefan
 „Lis” („Лис”) – див. Szalewa Iwan
 „Lis” („Лис”) – див. Wroszczak Andrzej
 „Lis” („Лис”) – 419-420
 Lisie Jamy (Лісі Ями, с. Любач. пов.) – 437-438
 Lisik Michał („Sosnowyj”) – 202, 453, 474, 570
 Liski (Ліски, с. Грубеш. пов.) – 292-294, 360
 „Liskowyj” – див. Hołowatyj Semko
 „Lisowyj” („Лісовий”) – 522, 537, 552
 „Lisowyk” („Лісовик”) – див. Stadnicki Włodzimierz
 „Lisowyk” („Лісовик”) – див. Wachniak Aleksander
 „Lisowyk” („Лісовик”) – 170
 „Listek” („Лісток”) – 345, 358, 367, 427, 434

- „Liszczyna” („Ліщина”) – див. Wilczyński Bazyli
- Liwcze (Лівче, с. Грубеш. пов.) – 346, 348, 460, 481
- Liwkowicz Ewa – 281
- Loedl Jerzy – 39, 41-42, 45, 47, 50, 52-58, 60, 62-63, 66, 69, 72, 74
- Londyn – 401
- „Luba” („Люба”) – див. Sołoducha Lubomira
- Lubaczowski pow. – 47, 116, 134, 173, 175, 187, 190-191, 220, 223, 238, 245, 280, 282, 297-298, 308, 310, 340-342, 345, 357, 420-421, 429-430, 434, 436, 443, 451-452, 454-455, 457-458, 460, 465, 467, 473-476, 478-479, 481, 484, 522-523, 525, 527-534, 536-537, 540, 542-550, 552-553, 555, 557-558, 560-563
- Lubaczowskie lasy – 215, 366
- Lubaczów, м. – 281, 297
- Lubelskie woj. – 261
- Lubińska Maria – 115
- Lubiński Józef („Gołąb”) – 75, 445, 468, 491, 567
- Lublin, м. – 7, 9-10, 17, 20, 29, 31-32
- Lubliniec (Люблинець, с. Любач. пов.) – 190, 202-203, 261, 281-282, 284, 332, 358, 379, 457, 478, 528, 530, 534, 544-545, 550, 558, 560, 563
- Lubycza Królewska (Любича Королівська, с. Томаш. пов.) – 201, 206, 424-427, 430, 434, 439-441, 460, 480
- Lubycza Kniazie (Любича Князі, с. Томаш. пов.) – 324, 459, 480
- Lubycza Kułajczka – див. Kułajce
- Ludwiczak Józef – 501
- „Luty” („Лютий”) – 231
- „Luty” („Лютий”) – 240-241
- Lwowski pow. – 192
- Lwowskie woj. – 258, 516
- Lwów, м. – 90, 189, 192, 223, 399, 401
- Łabisz Paweł („Czmiel”) – 532, 548, 562
- Łabyszyn – 70-71
- Łagoła Piotr („Hromowuj”) – 362-363, 391-393, 461, 463, 482-483
- „Łahidnyj” („Легідний”) – 295, 372
- „Łahidnyk” – див. „Łahidnyj”
- Łakieta Grzegorz – 292
- „Łan” („Лан”) – 128
- „Łan” („Лан”) – 367
- Łańcucki pow. – 399
- Łapiński Leon („Bogusław”, „Orłowskij”, „Rwuczyj”, „Zenon”) – 364-365
- „Łastiwka” („Ластівка”) – див. Jankowski Grzegorz
- Łaszkiwicz Katarzyna – 371
- Łaszyn Maria – 238
- Ławoczne (Лавочне, с. Стрийського пов.) – 58
- Ławtykowce (Лавриківці, с. Зборівського пов.) – 262, 456, 477
- Łazurko Anastazja – 368
- Łazy (Лазы, с. Яросл. пов.) – 123
- „Łebid” („Лебедь”) – 125
- „Łemko” („Лемко”) – див. 26. Od-cinek Taktyczny UPA „Łemko”
- Łemkowski kureń – 104
- Łemkowszczyzna Zachodnia – 137
- Łeśkiw Grzegorz („Morozenko”) – 238, 240, 455, 476, 570
- „Łetiuczuj” („Летючий”) – див. Dziura Roman
- „Łew” („Лев”) – 271-272
- „Łew” („Лев”) – 529, 544, 559
- „Łewko” („Левко”) – 77
- „Łewko” („Левко”) – 183-184
- „Łewko” („Левко”) – див. Kozak Stefan
- Łewko.Grzegorz („Kruk”) – 49, 77-78, 85, 87, 92, 106, 123, 130, 133,

- 138-141, 273-275, 366, 445-446, 448-449, 457, 461, 468, 470-471, 478, 482, 528, 543, 558, 567-568, 570
- Łętownia – 515
- Łobaj Jewhen („Sztyl”) – 258-262, 456, 477
- Łodzina (Лодина, с. Сян. пов.) – 411
- Łodzinka Góna (Лодинка Горішня, с. Перем. пов.) – 248, 455, 477
- Łomna (Лімна, с. Перем. пов.) – 350, 352-353
- Łorienka (Лоп’янка, с. Ліського пов.) – 314, 389-390
- „Łoza” („Лоза”) – див. Dobosz Hryć
- „Łoza” („Лоза”) – див. Kozioryński Piotr
- „Łoza” („Лоза”) – 295
- Łówcza (Лівча, с. Любач. пов.) – 343, 345, 421-422
- Łubna (Лубна, с. Корос. пов.) – 385-387, 462, 482
- Łubno (Лубно, с. Берез. пов.) – 411, 414, 417, 464, 483, 531, 547, 561
- Łuczko Mikołaj („Suk”) – 135, 448, 471, 568
- Łuczko Pelagia – 127
- Łuczycze (Лучиці, с. Перем. пов.) – 521, 536, 551
- „Łuh” („Луг”) – див. Kozak Dmytro
- „Łuhowuj” („Луговий”) – див. Kordupel Piotr
- „Łuk” („Лук”) – 326
- Łukawica (Лукавиця, с. Ліського пов.) – 63-64
- Łukowa (Лукова, с. Ланцуцького пов.) – 399
- Łukowa – 396-398
- Łukowe (Лукове, с. Ліського пов.) – 58, 60, 399, 403-405, 444, 463, 467, 483
- Łukowska Maria – 396
- „Łuna” („Луна”) – див. Czaboryk Jan
- „Łyman” („Лиман”, надр.-н.) – 361, 461, 481, 572
- Łyszyk Ilko („Dub”, „Zawziatyj”) – 179-181, 451, 473, 569
- Mascenko Paraska – 328
- Machnów (Махнів, с. Томаш. пов.) – 202-203
- Machnowek (Махнівок, с. Грубеш. пов.) – 360-361
- „Maczuga” („Мачуга”) – див. Makuszka Iwan
- Maczugi (Мачуги, прис. Запалова Яросл. пов.) – 278-280
- „Magister” („Магістер”) – 235
- Magóra Paraskewia – 429
- Majdan (Майдан, прис. Любичі Королівської Томаш. пов.) – 440
- Majewski Stanisław – 502, 508
- „Majster” („Майстер”) – див. Kos Michał
- „Mak” („Мак”) – 117
- „Mak” („Мак”) – див. Minda Michał
- „Makarenko” („Макаренко”) – 136
- „Makiwka” („Маківка”) – див. 24. Odcinek Taktyczny UPA
- „Makiwka”
- Makowa (Макова, с. Перем. пов.) – 217, 350, 352
- Makowisko (Маковисько, с. Яросл. пов.) – 49, 131, 175, 283, 303-304, 377-378, 462, 482
- Makowski Mirosław – 488, 511, 517
- „Maksym” („Максим”) – див. Woźnica Paweł
- Makuszka Iwan („Maczuga”) – 310, 312, 458, 479, 571
- Maława (Малява, с. Перем. пов.) – 103, 110, 162-163, 447, 450, 470, 472
- Małec Maria – 302
- „Malina” – див. Mińko Rozalia

- Malinowski Marian – 10-12, 16, 23-25, 27, 34-36, 38, 41, 44, 46, 49, 51, 52, 55, 57, 60, 62, 65, 69, 71-72, 74, 76, 81, 83-85, 88, 90, 97, 99, 135, 137, 160, 184, 200-202, 204, 206, 245, 247, 258, 261-262, 307, 309-310, 312, 321, 331, 333, 485-486, 489-490, 492-494, 497, 500-501, 504-506, 511-512, 515, 517-518
- „Malinowy” („Малиновий”) – див. Witek Szymon
- Małastów (Маластів, с. Горлицького пов.) – 533, 549, 562
- Małkowice (Малковичі, с. Перем. пов.) – 534, 550, 563
- „Mały” („Малий”) – 288
- „Mały” („Малий”) – див. Wasij Mychajło
- „Małyniak” („Малиняк”) – див. Baran Andrzej
- Manasterz (Манастир, с. Яросл. пов.) – 240
- Manasterzec (Манастирець, с. Ліського пов.) – 165, 167, 169-170, 450, 473, 524, 539, 554
- Manchester, m. – 52, 443, 467
- „Mar” („Мар”) – див. Golasz Stefan
- Marczak Jan – 52-53, 442-443, 467, 567
- „Marek” („Марко”) – 268-269
- „Maria” („Марія”) – див. Gieriak Maria
- Markiewicz Katarzyna – 220
- Markowski Wacław – 216, 224, 227, 230, 232, 235, 238, 242, 245, 258, 331, 349, 356, 377, 380, 382, 385, 388, 391, 394, 406, 409, 417, 423
- „Martyniak” („Мартиняк”) – див. Onyszkiewicz Józef
- Marynczak Anna – 165
- Maszyk Marian – 270, 273, 275, 277, 290-291, 293-294
- Matiaszowa Wola – див. Wola Matiaszowa
- „Matwii” („Матвій”) – див. Dziurko Iwan
- Matwijiszyn Jan („Jaseń”) – 528, 544, 558
- Mazur Grzegorz („Kałynowycz”) – 48-49, 174-175, 281-284, 431, 434, 437, 443, 451, 457, 465, 467, 473, 478, 484, 527-528, 531-532, 543-544, 546-548, 557-558, 560-562, 567, 569, 571, 573
- Mazur Grzegorz („Dzwin”, „Rij”) – 321, 323, 459, 480, 571
- Mazurak Maria – 346
- Mchawa (Мхава, с. Ліського пов.) – 398-399, 404-405
- Medyka (Медика, м.) – 90, 527, 542, 557
- Melniki – 274
- „Melodia” („Мелодія”) – див. Kruk Bohdan
- Melech Maria – 91
- Melech Piotr („Szpak”) – 122-123, 448, 470, 568
- „Menny” („Менний”) – 256
- „Mesnyky” 2, 97a – 190
- „Mesnyky” 4, 98 – 78
- „Michał” („Михайло”) – див. Horczko Michał
- Michałusko Michał („Łupa”) – 531, 546, 560
- Michałusko Władysław („Dub”) – 529, 545, 559
- Michno Anna – 270
- Miciak Aleksy („Myczka”) – 521, 535, 551
- „Miecz” („Меч”) – див. Hordij Stefan
- „Miecz” („Меч”) – див. Stefaniuk Jan
- „Mieczyn” – 303
- Mielniczek Teodor („Szpak”) – 523, 537, 553
- Mielnik Jarosław – 292
- Mielnikiewicz Rozalia – 217

- Mielniów (Мільнів, с. Перем. пов.) – 231
- Miłków (Мівків, с. Любач. пов.) – 202-203, 298, 308-309, 321, 366, 437-438
- Mików (Миків, с. Сян. пов.) – 41
- Miło Józef („Hogoch”) – 521, 535, 551
- Minda Michał („Mak”) – 242, 455, 476, 570
- Mińko Rozalia („Malina”) – 16, 27, 38, 54-55, 442-443, 467, 493, 496, 512-513, 518, 567
- „Miron” („Мирон”) – 41, 117
- „Miron” („Мирон”) – див. Peciw Jarosław
- Misiło Eugeniusz – 16, 28, 38
- Miszko Mikita – 522, 536, 552
- Mińskiw Mařia – 158
- Mizerny Wasyl Martyn („Ren”) – 41, 58, 100, 103-104, 231, 237, 270
- Młodowice (Молодовичі, с. Перем. пов.) – 149, 269
- Młodowice Grzegorz („Kis”) – 342-346, 460, 481, 572
- Młynarska Anna – 156
- Młyny (Млини, с. Яросл. пов.) – 274
- Młyny Kobielskie – 321-322
- Mnich Mikołaj („Kiryło”) – 249, 254, 256-257, 456, 477, 570
- MO – 169, 186, 234, 241, 269, 272, 304, 311, 317, 320, 336, 345, 352, 421-422, 441, 525, 527, 530-532, 534, 540, 542, 545-548, 550, 555, 557, 559-563
- „Mołyła” („Могила”) – див. Hłyszcz Stefan
- Mokre (Мокре, с. Сян. пов.) – 61-62
- Mołodiatycze (Молодятичі, с. Грубеш. пов.) – 293
- Monachium, м. – 40, 58
- Moniatycze (Монятичі, с. Грубеш. пов.) – 291-292, 458, 479
- Montelupich, тюрма в Кракові – 104
- „Moriak” („Моряк”) – див. Kałamaj Mikołaj
- „Moriak” („Моряк”) – 332-333, 345
- Mogochów (Морохів, с. Сян. пов.) – 61, 444, 467
- Moroczko Włodzimierz – 13, 23, 36
- „Moroz” („Мороз”) – 159
- „Moroz” („Мороз”) – див. Mowczko Dymitr
- „Moroz” („Мороз”) – див. Świenty Piotr
- „Morozenko” („Морозенко”) – див. Łeškiw Grzegorz
- Moskal Michał („Дунай”) – 374-375, 377, 462, 482, 572
- Mossor Stefan – 184, 201, 204, 206, 247, 262, 487-488, 492, 499, 501, 503, 511, 513-514, 517, 519
- Mossowski las – 191
- Mosty Małe (Мости Малі, с. Томаш. пов.) – 205-206, 367, 435, 453, 528, 544, 558
- Mościski pow. – 278, 457, 478
- Moszków (Мошків, с. Грубеш. пов.) – 392, 394
- „Motyl” („Мотиль”) – див. Gbur Michał
- Mowczko Dymitr („Moroz”) – 531, 547, 561
- Mróz Michał („Soroka”) – 263, 266, 269, 456, 478, 571
- Mrzygłód (Мриголод, с. Любач. пов.) – 527, 542, 557
- Muc Jan – 326
- Muc Jan („Krywonos”) – 423-425, 464, 484, 573
- Muc Józef („Smereka”) – 323-324, 326, 459, 480, 571
- Muc Ksenia – 439
- Muc Zofia – 155
- Mucha Włodzimierz („Soroka”) – 522, 537, 552

- Muczne (Мучне, с. Ліського пов.) – 228-229
- Mudryk Anna – 409
- „Muszka” („Мушка”) – 339
- Muzyka Michał („Smich”) – 42-43, 442-443, 467, 490, 567
- Muż Józef („Bohdan”) – 524, 539, 554
- Myców (Миців, с. Грубеш. пов.) – 246-247, 401-402
- Mukołenko Petro („Bajda”) – 45, 90, 164, 213, 237, 458, 479
- „Muczka” („Мичка”) – див. Miciak Aleksy
- „Myron” („Мирон”) – 521, 535, 551
- „Myron” („Мирон”) – 527, 543, 557
- „Myron” („Мирон”) – див. Feszowicz Marek
- „Nadija” („Надія”) – 337-338
- Nakoneczna Maria – 138
- Naleśnik Stefan („Lis”) – 102-103, 446, 469, 568
- Nasiczne (Насічне, с. Ліського пов.) – 277, 314
- Nasteńko Pałaszka – 132
- Nazarowicz Danek („Wysznia”) – 524, 538, 554
- „Neczaj” – див. Dmytryszyn Paweł
- „Neczaj” („Нечай”) – 263, 267, 270, 456, 477
- Nesterak Józef („Sywyj”) – 527, 542, 557
- „Netiaha” („Нетяга”) – 402
- Netreba (Нетреба, прис. Телятина Томаш. пов.) – 241
- Netrebka (Нетребка, прис. Войткової Перем. пов.) – 249, 255, 257, 455, 477
- Neuhamer, m. – 301
- „Nicznyj” („Нічний”) – 410-411
- Niedzielną (Недільна, с. Самбірського пов.) – 58
- „Niedźwiedz” („Ведмідь”) – 240
- „Niedźwiedz” („Ведмідь”) – див. Zadorożny Wasyl
- Nielepkowice (Нелипковичі, с. Яросл. пов.) – 530, 546, 560
- Niemcy – 13, 22, 34, 40, 45, 53, 65, 90, 94, 292, 339
- Nienadowa (Ненадова, с. Перем. пов.) – 521, 536, 551
- Nienowice (Ніновичі, с. Яросл. пов.) – 105, 132-133, 343-344, 446, 448, 459-460, 470-471, 480-481
- Nienutowo – 240
- Niewinnik Jakub („Żurba”) – 526, 541, 556
- Niewiński Michał („Kogut”) – 224-226, 454, 475, 570
- „Niw” („Нів”) – див. Pelczarski Jan
- Nisiewicz Helena – 79
- NKWD – 42, 58, 104, 192, 229, 240, 248, 294, 365, 438
- Noga Aleksander („Wiśnia”) – 86-87, 445, 469, 567
- Noga Anna – 132
- Noga Stefan („Zirka”) – 523, 538, 553
- Nowa Grobla (Нова Гребля, с. Любач. пов.) – 223
- Nowe Sioło (Нове Село, с. Любач. пов.) – 47-48, 220-221, 223-224, 297-298, 434, 443, 454, 458, 467, 475, 479, 528, 531, 543, 547, 558, 561
- Nowe Troki – 324
- Nowosiółki – 331, 333
- Nowosiółki (Новосілки, с. Ліського пов.) – 126, 527, 542, 557
- Nowosiółki (Новосілки, с. Перем. пов.) – 240
- Nowosiółki (Новосілки, с. Томаш. пов.) – 202-203, 367, 428
- Nowosiółki Dudyńskie (Новосілки Дидинські, с. Перем. пов.) – 147-149, 449, 472
- Nowosiławskie (Новославське, прис. Млинів Яросл. пов.) – 274

- Nowy Jork, m. – 401
 Nowy Sącz, m. – 104, 136
 Nowy Targ, m. – 79
 NSZ – 360
- Ochota Paweł („Ostap”) – 159, 219, 269, 526, 541, 556
 Ochrim Józef („Biały”, „Sołowej”) – 346-349, 460, 481, 572
 Odyniec Wasyl („Orich”) – 132-133, 448, 471, 568
 Okręg III OUN – 49
 Okręg Wojenny „Buh” – 192, 262, 280, 438
- Okręg Wojenny „San” – 49, 100, 204, 339
 „Ola” – див. Babiak Paraskewia
 Olcha Wasyl („Wasyl”) – 142, 449, 471, 568
 Olchowce (Вільхівці, с. Сян. пов.) – 161, 376
 Olchowa (Вільхова, с. Ліського пов.) – 376
 Olejarczyk Włodzimierz („Triska”) – 165-166, 168-170, 450, 473, 569
 Olenicz Katarzyna – 205
 Oleszycy (Олешніці, с. Любач. пов.) – 223, 340, 434, 436
 Oleszycy Stare (Олешніці Старі, с. Любач. пов.) – 297-298, 341
 Olszanica (Вільшаниця, с. Ліського пов.) – 160, 394, 450, 463, 472, 483
 Olsztyn, m. – 9-10, 13, 17, 20, 22, 29, 31-32, 36
 Olsztyńskie woj. – 13, 22, 36, 176, 529, 545, 559
 „Oleń” („Олеґ”) – див. Cielniak Michał
 „Oleń” („Олеґ”) – 161
 „Oleń” („Олеґ”) – 289
 Ołeksiv Michał („Palij”) – 529, 544, 559
 „Oleń” („Олень”) – див. Kurecki Pańko
- „Oleń” („Олень”) – див. Omelan Włodzimierz
 „Oleń” („Олень”) – 523, 537, 553
 „Oleś” („Олесь”) – Kluczkowski Teodor
 Omelan Włodzimierz („Oleń”) – 426-428, 464, 484, 573
 Onyszki (Онишки, с. Любач. пов.) – 173-174, 451, 473
 Onyszkiewicz Józef („Martyniak”) – 324-326, 459, 480, 571
 Onyszkiewicz Mirosław („Orest”) – 13, 22, 36
 Onyszko Stefan („Grusza”) – 220-221, 223-224, 454, 475, 570
 Oraka (Опака, с. Любач. пов.) – 436, 465, 484
 Orplytna (Оплитня, с. Жовківського пов.) – 259, 456, 477
 „Orpyszok” („Опришок”) – див. Borsuk Iwan
 „Orel” („Орел”) – 413, 532, 548, 562
 „Orel” („Орел”) – див. Kałamaj Teodor
 „Orel” („Орел”) – див. Waškiw Józef
 „Orest” („Орест”) – див. Onyszkiewicz Mirosław
 „Orich” („Орих”) – 77, 375
 „Orich” („Орих”) – див. Giczko Wasyl
 „Orlik” („Орлик”) – див. Sykała Jan
 „Orlenko” („Орленко”) – 228-229, 454, 476, 576
 Orłowska Rozalia – 160
 „Orłowskij” („Орловський”) – див. Łapiński Leon
 ORMO – 268
 „Orysia” („Орися”) – 402
 Orzechowce (Орихівці, с. Перем. пов.) – 269
 Osenka Henryk – 258, 261
 Oserdów (Осердів, с. Грубеш. пов.) – 360, 402

- „Ostap” („Остап”) – див. Ochota Paweł
- „Ostry” („Острий”) – 169
- „Ostry” („Острий”) – див. Radosz Michał
- Osyra Maria – 207
- OUN – 7, 9, 11, 14, 16-17, 19, 22, 25, 28-29, 31, 36, 38, 49, 118
- Palej Tadeusz – 112, 118, 120, 122, 124, 190, 192, 194, 198, 207, 213
- „Palij” („Палій”) – 329, 375, 377
- „Palij” („Палій”) – див. Ołeksiv Michał
- Paluszko Anna – 213
- „Panas” („Панас”) – див. Domaradz Michał
- „Panas” („Панас”) – 255
- „Pańko” („Панько”) – див. Pociuch Władysław
- Paszowa (Пашова, с. Ліського пов.) – 55, 154, 179-180, 185, 242, 244, 289, 451, 455, 473-474, 476, 525, 540, 555
- Paszkievicz Michał – 51
- Pawliszak Aniela – 362
- Pawliszcze (Павлище, прис. Любичі Королівської Томаш. пов.) – 324, 327, 530, 545, 559
- Pawluszek Anastazja – 86
- Pawluszek Zofia – 144
- Pawłokoma (Павлокома, с. Берез. пов.) – 102, 207, 213, 409, 446, 453, 463, 470, 475, 483, 533, 550, 563
- „Pawłyk” („Павлик”) – див. Kgil Julian
- Peciw Jarosław („Myron”, „Wady”) – 237
- Pelczarski Jan („Niw”) – 248-249, 254, 256-257, 455, 476, 570
- Pelikan Anna – 40
- Pełych Tekla – 171
- Pełyp Dmytro („Em”, „Jewszan”) – 192, 436-438, 465, 484
- Peratyn (Ператин, с. Радеківського пов.) – 262, 456, 477
- „Pereć” („Перець”) – 267
- „Perejasławy” – 280
- Perejko Paraszka – 318
- „Peremoła” („Перемога”) – див. Wasylszko Wasyl
- „Peremoła” („Перемога”) – 306, „Peremoła” („Перемога”, вид.) – 400, 402, 463, 483
- „Petia” („Петя”) – 288
- Petruszewskij Edward („Zaliznyj”) – 301-302
- Petrycki Mikołaj („Jaseń”) – 195-197, 452, 474, 569
- Petryk Maria – 185
- „Pewny” („Певний”) – 400-402
- Pętna (Пантна, с. Горлицького пов.) – 534, 550, 563
- Piasecki Konstanty – 140-142, 144, 146, 150, 152, 154-155, 158-160, 162, 164-165, 170-171, 173, 175-176, 178, 182, 184-187, 189-192, 194, 197-202, 204, 206-207, 212-213, 216, 219-220, 224, 227, 229-230, 232, 235, 238, 241-242, 245, 247-248, 257
- Piaseczno (Пісочно, с. Грубеш. пов.) – 528, 543, 558
- Piątkowa (П’яткова, с. Перем. пов.) – 43, 103, 155-157, 213, 372, 380, 387, 450, 462, 472, 482
- „Pidkowa” („Підкова”) – 175, 223-224
- „Pidkowa” („Підкова”) – 531, 547, 561
- Pielich Maria – 150
- Pikulice (Пикуличі, с. Перем. пов.) – 99, 265, 268
- Pilip Paraskewia – 263
- „Pimsta” („Пімста”) – див. Nowkwa Wasyl
- „Pimsta” („Пімста”) – 169-170
- „Pimsta” („Пімста”) – 198-200

- „Pimsta” („Пімста”) – 533, 549, 562
 Pińsk, m. – 516
 Pirka Jan („Lisowyj”) – 522, 537, 552
 Pirożek Zenon („Zahrawa”) – 523, 538, 553
 Piskórże (Піскури, прис. Яросл. пов.) – 174-175
 Pistun Włodzimierz – 198-199, 452, 474, 569
 Pituch Józef („Kwitka”) – 124-126, 448, 471, 568
 Piziór – 201-202
 „Piznyj” („Пізний”) – див. Zinko Mikołaj
 Plich Zofia – 151
 „Płastun” („Пластун”) – див. Szewczuk Wasyl
 Płonna (Полонна, с. Сян. пов.) – 125-126, 525, 540, 555
 Pociuch Władysław („Pańko”) – 530, 546, 560
 Poddebce (Піддубці, с. Томаш. пов.) – 245-247, 365-366, 461, 482, 523, 538, 553
 Podemszczuzna (Подемщина, с. Любач. пов.) – 187, 189, 452, 474
 Podbilski Franciszek – 269
 Podgórski Michał – 53
 Podhajecki pow. – 104
 Podmokły Jan („Kalicuha”) – 531, 547, 561
 Podoficerska Szkoła UPA – 170
 Podolak Maria – 512, 535, 551
 Podole – 54
 Podstawski Grzegorz – 73
 Pohorilce, m. – 40
 Polanki (Полянки, с. Ліського пов.) – 128, 228, 389-390
 Polańczyk (Полянчик, с. Ліського пов.) – 113, 522, 537, 552
 Poliwna Michał („Hołub”, „Zorjan”) – 406-408, 463, 483, 573
 Poliwna Wasyl („Kasjan”) – 227-228, 454, 476, 570
 Polska – 9, 13, 19, 22-23, 31, 34, 49, 65, 69, 74, 192, 229, 277, 372, 376, 395, 437-438
 „Połowiec” („Половець”) – див. Kiń Stefan
 Położaka Maria – 132
 Połtawski pow. – 132, 448, 471
 Połtawszczyzna – 237
 „Pop” („Пін”) – 73
 Popiel Katarzyna – 285
 Popielowska Stefania – 278
 Popielowski Paweł („Iskra”) – 278-280, 457, 478, 571
 Poręby (Поруби, с. Берез. пов.) – 120-121, 207, 210, 287, 289, 447, 453, 470, 475
 Posada Rybotuska (Посада Рыботицька, с. Перем. пов.) – 120
 Potocka Joaśka – 179
 Potoki (Потоки, прис. Любичі Королівської Томаш. пов.) – 345
 Roznań, m. – 161, 324, 419
 Roździacz (Поздзяч, с. Перем. пов.) – 138-139, 449, 471
 PPR – 304
 Prause Jan – 13, 24, 35, 39, 42, 45, 47, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 63, 66, 69, 72, 74, 76, 79, 82, 84, 86, 88, 91, 93, 95, 97, 100, 102, 110, 115-116, 127, 129, 132, 135, 137, 140, 142, 144, 146, 150, 153, 155, 158, 160, 162, 165, 171, 173, 176, 178, 182, 185, 187, 200, 202, 205, 207, 216, 220, 224, 227, 230, 232, 235, 238, 242, 245, 248, 258, 262, 270, 273, 276, 278, 281, 285, 291, 294, 297, 299, 305, 310, 312, 315, 317-318, 321, 323, 328, 331, 334, 337, 339, 342, 346, 349, 354, 356, 359, 362, 365, 368, 371, 374, 377, 380, 382, 385, 388, 391, 394, 396, 399, 403, 406, 409, 412, 414, 417, 420, 423, 426, 429, 436, 439, 486-488, 492, 511, 516-517

- „Prirwa” („Прірва”) – див. Sztendera Jewhen
- Procak Michał („Hołub”) – 147-150, 449, 472, 569
- Prokop Mirosław – 58
- Prus-Więckowski Mikołaj – 13, 24, 37, 508-509
- Prusiek (Прусик, с. Сян. пов.) – 374-375, 398, 404-405
- „Pрут” („Прут”) – див. Kibała Stefan
- „Pрут” („Прут”) – див. Kosaba Andrzej
- Prystupa Semen („Dawyd”) – 65, 248
- Przekopana (Перекопань, с. Перем. пов.) – 301
- Przemyski kureń – 104, 213, 237
- Przemyski pow. – 42-43, 51, 66, 84, 90, 93, 100, 102-104, 107-109, 119, 138, 144-146, 155-156, 158, 162-163, 165, 168, 170-171, 186, 195, 207, 211, 219, 224, 226, 230-231, 235-236, 240, 243-244, 248-249, 255-256, 262-263, 265-266, 268-272, 278, 283, 285-286, 289, 294-295, 300-301, 315-318, 349-351, 358, 368-369, 371-372, 380, 410, 443, 445-459, 461-462, 467, 469-482, 515, 521, 523-527, 531-532, 534-542, 547-548, 550-551, 553-557, 561-563
- Przemysłów (Перемишль, с. Грубеш. пов.) – 362-363
- Przemysł (Перемишль, м.) – 9-11, 13, 20-23, 31-34, 49, 99, 101, 141, 170, 196-197, 213, 268, 285, 299-301, 315, 371, 458, 479, 515, 521, 531, 535, 547, 551, 561
- Przewodów (Переводів, с. Грубеш. пов.) – 360
- PSL – 360
- „Pszczółka” („Бджілка”) – 78, 235
- Puchacze (Пугаче, прис. Горинця Любач. пов.) – 241
- Pudlik Andrzej („Bystryj”) – 385-387, 462, 482, 572
- Puławy (Пулави, с. Сян. пов.) – 328, 330-331, 459, 480, 526, 541, 556
- „Puszkin” („Пушкін”) – див. Demkowicz Dmytro
- Putko Jan („Zubacz”) – 326, 335
- Putko Iwan – 335
- Putko Maria – 334
- Pypek Tekla – 198
- PŻ – 119, 121, 125, 159, 177-178, 181, 211, 215, 231, 233, 236, 254, 267, 269, 301, 410, 434
- Rabe (Рябе, с. Ліського пов.) – 277
- Rada Główna Opiekuńcza – 293
- Radawa (Радава, с. Яросл. пов.) – 47-48
- Radosz Michał („Ostryj”) – 232-233, 454, 476, 570
- Radziechów (Радехів, м.) – 258, 260, 456, 477
- Rajskie (Райське, с. Ліського пов.) – 113
- „Rak” („Рак”) – див. Terefenko Stefan
- Rakowa (Ракова, с. Сян. пов.) – 45-46, 55, 179, 181, 217-219, 243, 451, 453-454, 473, 475
- Rapacz Michał („Dubenko”) – 165, 168, 170, 450, 473, 569
- „Rat” („Рат”) – 235
- Rawa Ruska (Рава-Руська, м.) – 49, 192, 204, 324
- Rawski pow. – 49, 248, 429, 445, 451-455, 457, 459-461, 463-465, 468, 473-476, 478, 480-484
- Rawski Iwan („Rotmir”) – 281-284, 457, 478, 528, 543, 558, 571
- Rembertów, м. – 7, 17, 29
- „Ren” („Рен”) – див. Mizerny Wasyl

- „Rij” („Рій”) – див. Mazur Grzegorz
 „Riw” („Рів”) – див. Burnicki Stanisław
 „Rizun” („Різун”) – див. Andrusiak Wasył
 „Rizun” („Різун”) – 145, 181
 Rokszyce (Рокшиці, с. Перем. пов.) – 231
 „Roman” („Роман”) – див. Hrobelski Roman
 Roman Józef („Czupr”) – 315-318, 459, 480, 571
 Romaneczko Iwan („Wołodia”) – 461, 482-483
 Romaniszyn Stefan – 62
 Romanko Anna – 242
 Romanowa Wola (Романова Воля, с. Ліського пов.) – 524, 539, 554
 Romany – 321-322
 „Romańczuk” („Романьчук”) – див. Сумбако Michał
 „Romko” („Ромко”) – див. Rosypski Jan
 Rosypski Jan
 Ropienka (Ропенка, с. Ліського пов.) – 165-166, 169, 289, 450, 473, 525, 540, 555, 569
 Rosypski Jan („Romko”) – 522, 536, 552
 „Rotmir” („Ротмір”) – див. Rawski Iwan
 Rozborski Henryk – 76, 78, 81, 83-88, 90-95, 97, 99-100, 102, 104-108, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126-127, 129, 131-132, 134
 „Roztocze” – 280
 Roztoka (Розтока, с. Перем. пов.) – 42-44, 87-88, 90, 285, 287, 443, 457, 467, 478
 Rozwadów – 516
 „Rubacz” („Рубач”) – 272, 416
 Ruda Ewa – 61
 Rudawka (Рудавка, с. Перем. пов.) – 42
 Rudawka (Рудавка, с. Сян. пов.) – 407
 Rudawski Andrzej („Iż”) – 409-411, 464, 483, 573
 Rudecki pow. – 515
 Rudki (Рудки, прис. Любичі Королівської Томаш. пов.) – 323-326, 423, 425, 439-441, 459, 464-465, 480, 484
 Ruska Wieś (Руське Село, с. Перем. пов.) – 84, 371-372, 387, 445, 462, 469, 482, 523, 538, 553
 Ruskie (Руське, с. на Словаччині) – 229, 234
 Rusyniak Antoni („Hrab”) – 532, 548, 561
 „Rwuczyj” („Рвучий”) – див. Łapiński Leon
 „Rybak” („Рибак”) – див. Wak Michał
 „Rybak” („Рибак”) – див. Rybski Jerzy
 Rybne (Рибне, с. Ліського пов.) – 113, 207, 209, 314, 453, 475
 Rybotycze (Риботичі, с. Перем. пов.) – 179, 181, 236
 Rybski Jerzy („Rybak”) – 530, 546, 560
 Rychtyk Nina – 359
 Rumanów (Риманів, м. Сян. пов.) – 328
 „Rysik” („Рисік”) – див. Tomaszewski Stefan
 „Ryś” („Рись”) – 316
 Rzczyca (Річниця, с. Томаш. пов.) – 320, 428-429, 431-432, 434, 465, 484, 523, 526, 529, 538, 541, 545, 553, 556, 559
 Rzeszów, м. – 7, 9-15, 17, 20, 22-26, 29, 31-37, 76, 78, 81-82, 84-89, 93-96, 100, 102-110, 112-114, 116, 118-120, 122, 124-129, 131-132,

- 134-135, 137-140, 142-148, 150, 152, 155-160, 162-165, 170-173, 175-178, 180, 182, 184, 186-188, 190-195, 197-200, 202-204, 206, 208, 213-216, 220-222, 224-225, 227, 229-232, 234-235, 237-239, 242-246, 248, 257, 262, 264-267, 270-271, 273-276, 278-285, 288, 290-291, 294, 296, 298-299, 301-308, 310-316, 318-321, 323, 325, 327, 331-337, 339, 341-344, 346-347, 349, 351, 353-354, 356-362, 365-368, 370-371, 373-374, 377-382, 385, 387-388, 390-392, 394, 396, 399-400, 402, 405, 408-409, 411-414, 417, 420, 423-428, 430-433, 436-441, 445-465, 468-484, 486, 490, 492-496, 498-509, 511, 513-514, 516-517, 519-520, 521-564
- Rzuczki (Річки, с. Рава-Руського пов.) – 429, 465, 484
- „Sabojda” – див. Klimko Jan
- „Sahajdak” („Сагайдак”) – див. Klimko Jan
- „Sahajdaczny” („Сагайдачний”) – див. Klimko Jan
- Salik Wasyl („Sawara”) – 281-284, 457, 478, 571
- Salahuba Ksenia – 260
- Sałasznik Anatol („Hołub”) – 524, 539, 554
- Sambor (Самбір, м.) – 229, 263, 267, 394, 516
- Samborski pow. – 58, 270
- „Samostijna Ukraina” – 279, 293, 304
- San, p. – 139, 143, 177, 186
- „San” – див. Okręg Wojenny UPA „San”
- Sanocki pow. – 39, 70, 75, 79, 88, 124-125, 127, 176, 179, 186, 211, 217-219, 235, 263, 273, 275, 285-286, 290, 314, 318, 328, 330-331, 374-376, 396-399, 403-404, 406, 411, 419, 443-446, 448, 451, 453-454, 457, 459, 462-463, 467-469, 471, 473, 475, 479-480, 482-483, 524-528, 532, 539-541, 543, 548, 554-557, 562
- Sapoczek (Сянічок, с. Сян. пов.) – 41
- Sapok (Сянік, м.) – 9-13, 18, 20, 23-24, 26, 31-32, 34-35, 37, 39, 42, 45-47, 50-52, 54, 56-58, 60-61, 63, 65, 66, 68-69, 72, 74, 104, 168, 276, 285, 337, 412, 443-445, 467-468, 485, 487-489, 493, 511-512, 517-518
- „Sawara” („Савара”) – див. Salik Wasyl
- Sawczenko Muchoła – див. Muchołenko Petro
- Sawczyn (Савчин, с. Грубеш. пов.) – 392, 394
- Sawka Anna – 66
- Sawka Fenna – 406
- Sawka Jan („Jałycia”, „Sikora”) – 349-350, 352-353, 460, 481, 572
- Sawka Paraska – 403
- Sawka Stefan („Trzmiel”) – 66, 68-69, 444, 468, 491, 567
- „Sawycz” („Савич”) – див. Siarczyński Dymitr
- Sądowa Wisznia (Судова Вишня, м.) – 321
- SB – 13-14, 23, 25, 34, 36, 121, 125, 159, 168-169, 211, 215, 231, 242, 254, 275, 283, 286, 288-289, 295, 298, 334-336, 355, 357, 362-364, 366, 406-407, 416, 434, 457, 478, 527, 532-533, 542, 548, 550, 557, 562-563, 571-572
- Seńków Andrzej („Bas”) – 525, 540, 555
- Serednica (Середниця, с. Ліського пов.) – 153-154, 417-420, 450, 472
- Serednicka Anna – 97
- Sęk Katarzyna – 294

- Sękowa (Сенькова, с. Горлицького пов.) – 533-534, 549-550, 563
 Siarczyński Dymitr („Sawycz”) – 429-430, 433, 464, 484, 573
 „Sicz Karpacka” – 49, 104
 Siebieczów (Себечів, с. Грубеш. пов.) – 362-364, 394
 Siedliska (Селиська, с. Берез. пов.) – 115, 290, 447, 470, 521, 535, 551
 Siedliska (Селиська, с. Перем. пов.) – 526, 541, 556
 Siemuszowa (Семушова, с. Сян. пов.) – 160-161, 176, 451, 473, 524, 539, 554
 Sieniawski las – 175, 281-283, 345
 „Sikora” („Сикора”) – див. Sawka Jan
 Sikorska Katarzyna – 259
 Sioma Iwan („Śliwka”, „Suk”) – 436-438, 465, 484, 573
 7. PАС w Poznaniu – 187
 „Sirko” („Сірко”) – див. Kuzemczak Mikołaj
 „Sirko” („Сірко”) – див. Sycz Michał
 „Sirko” („Сірко”) – 316, 318
 „Siryj” („Сірий”) – 530, 546, 560
 „Skakun” („Скакун”) – 55, 154
 „Skała” („Скала”) – див. Tchir Michał
 „Skała” („Скала”) – 170
 „Skała” („Скала”) – 529, 545, 559
 Skarczak – 53
 Skiba Anna – 127
 Skierniewice – 429
 Skole (Сколе, м. Стрийського пов.) – 395-396, 419-420
 Skorupa Tekla – 187
 Skrzypek Aniela – 321
 Skulbaszewski Antoni – 13, 23, 37, 486-487, 502
 SKW – 14, 25-26, 36, 49, 265, 268, 289, 314, 319, 332-333, 422, 439-440, 443-447, 452, 454, 456, 459, 467-470, 474, 477, 480, 523, 525-526, 530-532, 538, 540-541, 546-548, 553, 555-556, 560-561, 567-573
 Skwerus Ewa – 202
 „Sławko” („Славко”) – див. Bodnar Stefan
 „Słota” („Слота”) – 402
 Slotwina – 189
 Słowacja – 13, 23, 34, 49-50, 213
 Służała Michał („Szewczuk”) – 523, 538, 553
 „Sływka” („Сливка”) – див. Surówka Myron
 „Smereka” („Смерека”) – див. Muc Józef
 Smerekowice (Смерековець, с. Горлицького пов.) – 71, 213
 „Smich” – див. Muzyka Michał
 „Smiłyj” („Смілий”) – див. Choma Miron
 Smołyńczak Michał („Brodacz”) – 529, 544, 558
 Smyczyński Jarosław („Knysz”) – 207-208, 211, 213, 453, 475, 570
 Smynowicz Anastazja – 238
 „Smyrny” („Смирний”) – 532, 548, 562
 „Snip” („Сніп”) – див. Syd Wasyl
 Sobolewski Mikita – 529, 544, 559
 SOK – 364
 Sokalski pow. – 436-438, 441, 458, 460, 479, 481, 524, 539, 554
 „Sokil” („Сокіл”) – 170
 Sokolik Michał – 72-73, 445, 468, 491, 567
 „Sokoluk” („Соколюк”) – 306
 „Sokołenko” („Соколенко”) – 103-104
 „Sokół” („Сокіл”) – 125
 Solar Iwan („Stybij”) – 144-145, 449, 471, 569
 Sołoducha Anna – 182, 184

- Sołoducha Lubomira („Luba”) – 525, 540, 555
- Sołoducha Mikołaj („Jarko”, „Jarmola”) – 528, 543, 558
- „Sołowej” („Соловей”) – 149
- „Sołowej” („Соловей”) – 170
- „Sołowej” („Соловей”) – див. Basalik Jarosław
- „Sołowej” („Соловей”) – див. Kluczkowski Konstanty
- „Sołowej” („Соловей”) – див. Krawiecki Wasyl
- „Sołowej” („Соловей”) – див. Ochrim Józef
- Sołtys Andrzej („Swist”) – 328-330, 459, 480, 571
- Sołtys Michał („Woron”) – 13, 23, 36
- Sołtys Paweł („Czumak”) – 258, 261-262, 456, 477, 570
- „Sopran” („Сопран”) – 532, 548, 562
- Soroczak Włodzimierz („Woron”, „Berkut”) – 64-65, 192, 204, 248, 348, 444, 468, 567
- „Soroka” („Сорока”) – 159
- Soroka Katarzyna – 153
- „Soroka” („Сорока”) – 151
- „Soroka” („Сорока”) – 169
- „Soroka” („Сорока”) – див. Mróz Michał
- „Soroka” („Сорока”) – див. Mucha Włodzimierz
- „Soroka” („Сорока”) – див. Tchoryk Michał
- „Sorokatyj” („Сорокатиј”) – 406-408, 463, 483
- Sorówka Wiktoria – 207
- Sosnowiec, m. – 516
- Sosnowski Włodzimierz („Grab”) – 294-296, 458, 479, 571
- „Sosnowyj” („Сосновий”) – див. Lisik Michał
- Sośnica (Сосниця, с. Яросл. пов.) – 175, 283-284
- Sotnia „Bira” – див. Szyszkanyneć Wasyl
- Sotnia „Brodyca” – див. Grobelski Roman
- Sotnia „Burlaki” – див. Szczygielski Włodzimierz
- Sotnia „Chrina” – див. Stebelski Stefan
- Sotnia „Czausa” – див. Kral Wasyl
- Sotnia „Dawyda” – див. Prystupa Semen
- Sotnia „Dudy” – див. Jaszczuk Eugeniusz
- Sotnia „Jara” – див. Jarmola Wasyl
- Sotnia „Jara” – див. Kuczer Michał
- Sotnia „Kałynowycza” – див. Mazur Grzegorz
- Sotnia „Krapki” – див. „Krapka”
- Sotnia „Kruka” – див. Lewko Grzegorz
- Sotnia „Kryłacza” – див. Kociołek Jarosław
- Sotnia „Łastiwki” – див. Jankowski Grzegorz
- Sotnia „Peremohy” – див. Wasylszko Wasyl
- Sotnia „Stacha” – див. „Stach”
- Sotnia „Suchoroba” – див. „Suchorob”
- Sotnia „Szuma” – див. Szymański Jan
- Sotnia „Tuczy” – див. Tarabań Mikołaj
- Sowirko Sawer („Zamorski”) – 524, 539, 554
- Sólca (Сільча, с. Перем. пов.) – 150
- Sprynia (Сприня, с. Самбірського пов.) – 58
- Sroka Wasyl – 154
- SS „Galizien” – 52-53, 223, 299-301, 529, 544, 559
- „Stach” („Страх”) – 11, 13, 21-22, 31, 34, 41-42, 60-61, 99, 104, 125, 234,

- 34, 41-42, 60-61, 99, 104, 125, 234, 317, 330-331, 374-376, 397-398, 404, 412-413, 444, 448, 459, 462-464, 467-468, 471, 480, 482-483, 525-528, 532, 540-541, 543, 548, 555-558, 562, 567-568, 571-572
- „Stach” („Стах”) – 123
- Stachor Stanisław – 39, 41-45, 49-56, 60, 62-63, 66, 69, 71-72, 74, 76
- Stadnicki Oleksa – 237
- Stadnicki Włodzimierz („Lisowyk”) – 146-147, 149, 449, 472, 569
- „Stal” („Сталь”) – 92
- Stanisławczyk (Станіславчик, с. Перем. пов.) – 158, 450, 472
- Stanisławowskie – 40
- Stańkowa (Станкова, с. Ліського пов.) – 45-46, 51, 54-55, 443, 467
- Stare Sioło (Старе Село, с. Любач. пов.) – 342
- „Stary” („Старий”) – див. Kitor Wasyl
- Stasik Stefan („Szumowyj”) – 238-240, 455, 476, 570
- Staszkiw Mikołaj („Dobrzański”) – 525, 539, 555
- Stawińskie-Krzywa, с. на Словаччині – 255
- Stawnicka Anna – 200
- Stebelski Stefan („Chrin”) – 11, 13, 21-22, 31, 34, 40-42, 57-58, 104, 125-126, 234, 328-329, 337-338, 374-376, 398, 403-404, 443, 459-460, 462-463, 467, 480, 482-483, 525-526, 540-541, 555-556, 567, 571-572
- Stech Mikołaj („Czarny”) – 214-215, 453, 475, 570
- Stefaniuk Jan („Miecz”) – 354-355, 461, 481, 572
- Stefkowa (Стефкова, с. Ліського пов.) – 137, 450, 473
- Stelmach Pelagia – 152
- „Step” („Степ”) – 304
- Strucik Jan („Sycz”) – 526, 542, 556
- Struś Maria – 380
- Stryj (Стрий, м.) – 58, 213, 318, 396
- Stubno (Стубно, с. Перем. пов.) – 521, 535, 551
- Studenne (Студене, с. Ліського пов.) – 128, 257
- „Stybij” („Стибій”) – див. Solar Iwan
- Suche Rzeki (Сухі Річки) – 233, 277
- „Suchorob” („Сухороб”) – 322, 323, 459, 480
- Sufczyna (Сівчина, с. Перем. пов.) – 43-45, 250, 255, 257
- „Suk” („Сук”) – див. Łuczko Mikołaj
- „Suk” („Сук”) – див. Sioma Iwan
- „Suk” („Сук”) – див. Suk Wasyl
- „Suk” („Сук”) – див. Szymański Hryń
- Sukowate (Суковате, с. Ліського пов.) – 404-405
- Sulimów (Сулимів, с. Грубеш. пов.) – 306
- Sup Władysław („Bystry”) – 155-157, 450, 472, 569
- „Surma” („Сурма”) – 345
- Surmaczówka (Сурмачівка, с. Яросл. пов.) – 279
- Surochów (Сурохів, с. Яросл. пов.) – 283-284, 303
- Surowica (Сировиця, с. Сян. пов.) – 39-40, 443, 467
- Surówka Myron („Sływka”) – 248, 251, 255-257, 455, 477, 570
- Sus Michał („Zajwohonok”) – 527, 542, 557
- Suszawa – 348
- Suszów (Сушів, с. Томаш. пов.) – 528-529, 543-544, 558-559

- „Swirk” („Свірк”) – 255
 „Swist” („Свіст”) – див. Sołtys Andrzej
 „Swistun” („Свістун”) – див. Wabosz Paweł
 Sycz – 117
 Sycz Leon – 256
 Sycz Michał („Sirko”) – 173-175, 451, 473, 569
 „Sycz” („Сич”) – див. Bułyt Jan
 „Sycz” („Сич”) – див. Strucik Jan
 Syd Wasyl („Suk”, „Snip”) – 288, 297, 458, 479, 571
 „Sydor” („Сидор”) – 304
 Sykała Jan („Orlik”, „Zenon”) – 302-304, 458, 479, 571
 „Syłacz” („Силач”) – 326
 „Syłacz” („Силач”) – див. Demczuk Paweł
 Symczyk Mikołaj („Kalidorny”) – 109
 „Syryj” („Сирій”) – див. Zielonka Paweł
 „Sywyj” („Сивий”) – див. Nesterak Józef
 Szadzińska Maria – 312
 Szalewa Iwan („Łys”) – 99, 354-355, 461, 481, 531, 547, 561
 „Szamraj” („Шамрай”) – 335
 Szarada Zofia – 152
 „Szary” („Шарий”) – див. Badowski Leon
 Szawaj Anna – 173
 Szawara Ewa – 297
 Szczawne (Щавник, с. Сян. пов.) – 398, 404-405
 Szczecińskie woj. – 192
 Szczepiatyn (Щеп’ятин, с. Томаш. пов.) – 360, 528, 544, 558
 Szczyrba Stefan („Bohdan”) – 529, 545, 559
 Szelak – 46
 Szelağ Jan – 321, 331, 333, 349, 353, 358, 368, 370, 377, 379
 Szepla – 342
 Szewc Mikołaj – 306
 Szewczyk Jarosław („Bereza”) – 88, 446, 469, 568
 Szewczuk Wasyl („Kadyło”, „Płastun”) – 212-213
 „Szewczuk” („Шевчук”) – див. Służała Michał
 „Szczupak” („Щупак”) – див. Kruba Józef
 „Szczupak” („Щупак”) – 348
 Szczurek Maria – 122
 Szczygielski Włodzimierz („Burłaka”) – 88, 98-99, 104, 119, 145, 158-159, 164, 177-178, 181, 197, 217-219, 226, 230-231, 237, 244, 263-270, 300-302, 317, 349, 351-352, 446-447, 450, 453-454, 456, 458, 461, 469-470, 472, 475-479, 481, 524, 526, 534, 539, 541, 550, 554, 556, 563, 568-572
 „Szczygieł” („Щиголь”) – див. Hryciw Michał
 Szczykowice – 113
 Szczypiński Teofil – 135, 137
 Szczytyna Pelagia – 77
 „Szepil” („Шепіль”) – 111
 Szkło (Шкло, с. Яросл. пов.) – 141
 „Szkło” („Шкло”) – 329-330
 „Szlik” („Шлік”) – 267
 Szmidt – 46
 Szmirków (Шмитків, с. Грубеш. пов.) – 392, 394, 441
 Szówsko (Шівсько, с. Яросл. пов.) – 321-322
 „Szpacenko” („Шпаценко”) – див. Wasylik Mikołaj
 „Szpak” („Шпак”) – див. Melech Piotr
 „Szpak” („Шпак”) – див. Mielniczek Teodor

- Szpadrowski Cz. – 495-496
 „Szpil” („Шпиль”) – 348
 Szpontak Iwan („Zaluzniak”, „Łemisiz”, „Dubrowyk”, „25”) – 13, 23, 34, 48-49, 78, 175, 190, 242, 342, 367, 437-438, 523, 533, 537, 549, 553, 563
 „Szram” („Шрам”) – див. Jadczyzyn Jarosław
 Sztendera Jewhen („Prirwa”) – 248
 „Sztyl” („Штиль”) – див. Łobaj Jewhen
 Suchewycz Roman („Taras Czuprynka”) – 58
 „Szuhaј” („Шугай”) – див. Budnio Michał
 Sulhacz Grzegorz („Bat'ko”) – 355-356
 „Szum” („Шум”) – див. Jasenko Leon
 „Szum” („Шум”) – див. Szymański Jan
 „Szumowyj” („Шумовий”) – див. Stasik Stefan
 Szumyr Katarzyna – 356
 Szutowa (Шутова, с. Яворів. пов.) – 323, 459, 480
 Szwarz Zbigniew – 13, 24, 35, 45, 47, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 63, 65-66, 69, 71-72, 74, 76, 79, 81-84, 88, 90-93, 97, 99-100, 102, 104-108, 110, 112, 114, 116, 118, 126, 135, 137, 139, 155, 182, 184, 189, 197, 199-200, 202, 204-206, 213, 241, 245, 247, 257-258, 262, 277, 284, 290, 293, 296, 302, 307, 309-310, 318, 321, 327, 330-331, 333, 339, 342, 346, 348, 353, 356, 358, 364, 367, 370-371, 373, 376, 380-382, 384-385, 387-388, 390-391, 393-394, 396, 399, 402-403, 405-406, 408-409, 411-412, 414, 417, 420, 423, 425-426, 429, 435-436, 438-441, 488
 Szwed Iwan („Dowhyj”) – 334-336, 460, 480, 572
 Szyc Katarzyna – 227
 Szydoruk Anatol („Jahoda”) – 294, 348
 Szyjka Maria – 318
 Szymański Hryń („Suk”) – 528, 544, 558
 Szymański Jan („Szum”) – 49, 187-190, 203, 238-242, 258-261, 281-284, 297-298, 326, 331-333, 343, 345, 357-358, 366-367, 377, 379, 421-422, 426-427, 430-435, 441, 452, 455-458, 460-462, 464-465, 474, 476-482, 484, 525, 527-531, 534, 540, 542, 544-545, 547, 550, 555, 557-558, 561, 563, 569-573
 Szymczyk Jan („Iskra”) – 534, 550, 563
 Szymko Grzegorz – 355
 Szymski Bazyli („Cywil”, „Badiora”) – 525, 540, 555
 Szyszkanyecz Wasyl („Bir”) – 42, 57-58, 104, 128-129, 188-189, 212, 233-234, 313-314, 338, 388-390, 444, 448, 454, 459, 463, 467, 471, 476, 479, 483, 522, 537, 552, 567-568, 571-572
 Szytecka Katarzyna – 258
 Ścibiwołk Stefan – 521, 536, 551
 „Śliwka” („Сливка”) – див. Sioma Iwan
 Średnia (Середня, с. Перем. пов.) – 268, 404
 Średnia Wieś (Середне Село, с. Ліського пов.) – 72-73, 444-445, 468
 Świątkowa Mała (Святкова Мала, с. Ясельського пов.) – 522, 536, 552
 Świecie (прис. Любичі Королівської Томаш. пов.) – 440

- Święty Piotr („Moroz”) – 235-236, 454, 476, 570
- Świerczewski Karol – 11, 13, 21-22, 31, 34, 42, 57-58, 126, 376
- „Świerk” („Смерек”) – 372
- Święta Pelagia – 146
- Święty Piotr („Kałka”) – 531, 547
- Taraban Mikołaj („Tucza”) – 49, 175-176, 214-215, 221-224, 297-298, 309-311, 340-342, 453-454, 458, 460, 475, 479, 481, 522, 536, 552, 570-571
- „Taras” („Тарас”) – див. Tucki Lubomir
- „Taras” („Тарас”) – 58
- „Taras” („Тарас”) – 243-244
- Tarnawa (Тернава, с. Ліського пов.) – 126, 532, 548, 562
- Tarnogród (Тарногруд, с. Білгородського пов.) – 438
- Tarnoszyn (Тарношин, с. Томаш. пов.) – 360
- Tchir Józef („Arkasz”) – 285-286, 288, 290, 457, 478, 571
- Tchir Michał („Skala”) – 328-331, 459, 480, 571
- Tchorowska Julia – 72
- Tchoryk Michał („Soroka”) – 527, 542, 556
- Tchoryk Piotr („Worobej”) – 388-390, 463, 482, 572
- Teleśnica Oszwarowa (Телесниця Ошварова, с. Ліського пов.) – 521-522, 535, 537, 551-552
- Teniatyska (Тенетиська, с. Томаш. пов.) – 323, 327, 440, 459, 480
- Terebień (Теребень, прис. Яросл. пов.) – 144
- Terefenko Stefan („Rak”) – 185-186, 451, 473, 501, 569, 513, 519
- „Teren” („Терен”) – 360
- Terka (Терка, с. Ліського пов.) – 128, 227, 229, 454, 476
- Terych Katarzyna – 187
- Ticka Maria – 248
- „Tiso” („Tico”) – див. Hadaj Wasyl
- Tłumacz (Товмач, м.) – 522, 537, 552
- Tomaszewski Stefan („Rysik”) – 153-154, 450, 472, 569
- Tomaszowskie lasy – 246-247
- Tomaszowski pow. – 13, 22, 34, 77, 182, 184, 193, 198, 200, 205, 213-215, 220, 223, 246-247, 273-274, 294, 318-319, 323-326, 335., 345, 357-358, 360, 365-367, 399-400, 423-425, 426-427, 429, 431-432, 434, 439-441, 445, 451-455, 457, 459, 461, 463-465, 468, 473-476, 478, 480-484, 522-531, 533-534, 537-538, 540-545, 547, 549-550, 552-553, 555-559, 561-562, 564
- Tomaszów Lubelski (Томашів Люблінський, м.) – 9-10, 20, 32, 164, 429
- „Tomko” („Томко”) – 256
- Topolnicka Anna – 248
- „Tor” („Тор”) – див. Tusiak Włodzimierz
- Torki (Торки, с. Перем. пов.) – 123, 138, 448, 471
- Torki (Торки, с. Радеківського пов.) – 260, 456, 477
- Toronto, м. – 100
- „Triska” („Триска”) – див. Olejarczyk Włodzimierz
- Trojan Anna – 207
- Trojan Fedia – 414
- Trójca (Трійця, с. Перем. пов.) – 523, 537, 553
- Truchan Jan – 105, 446, 470, 568
- Trudziński Stefan – 307, 309-310
3. pułk piechoty w Jarosławiu – 63
3. Pułk Strzelców Podhalańskich – 79
- Trzcianiec (Тростянець, с. Перем. пов.) – 93-94, 108-109, 264, 268, 318, 350, 352-353, 446-447, 469-470, 534, 550, 563

- „Trzmiel” („Джміль”) – див. Sawka Stefan
 „33/1b” – див. Gadowski Bazyli
 37. Odcinek WOP – 235
 Tuchla (Тухля, с. Яросл. пов.) – 105-106
 Tucki – 115
 Tucki Lubomir („Taras”) – 207, 210-213, 453, 475, 501, 513, 519, 570
 „Tucza” („Туча”) – див. Bybel Teodor
 „Tucza” („Туча”) – див. Taraban Mikołaj
 Tucza – 52
 Tudorkowice (Тудорковичі, с. Грубешівського пов.) – 527, 542, 557
 Turczak Maria – 299
 Turecki Stanisław – 161
 Turczański pow. – 104, 165, 178, 450, 473
 Turkowski Teodor – 522, 536, 552
 Turnica – 163
 Turnicki las – 170, 315, 317
 Turzańsk (Турицьке, с. Сян. пов.) – 125-126, 208, 210, 212-213
 Tworylne (Творильне, с. Ліського пов.) – 128, 166, 169, 256, 389
 Tyciak Włodzimierz („Tor”) – 523, 538, 553
 Tymczyna Katarzyna – 214
 Tymeczko Kazimierz – 152
 Tynec Nastka – 429
 Tyrawa Wołoska (Тирява Волоська, с. Сян. пов.) – 63-64, 186
 Tyrawski Michał – 107-108, 447, 470, 568
 UBP – 248, 486-487, 304, 320, 355, 441, 527-528, 530, 534, 542-543, 546, 550, 557-558, 560, 563
 „Udarnik” („Ударник”) – див. Borsuk Michał
 „Udarnik” („Ударник”) – 338-339
 „Udarnyky” 2, 95 – 237
 „Udarnyky” 3, 96 – 58
 „Udarnyky” 4, 94a – 237
 „Udarnyky” 5, 95a – 41
 „Udarnyky” 6, 96a – 100, 237
 „Udarnyky” 7, 96b – 237
 „Udarnyky” 7, 94b – 51
 „Udarnyky” 8, 95b – 40
 UDK – 292-293
 Uherce (Угерці, с. Ліського пов.) – 112, 447, 470
 Uhnów (Угнів, м. Томаш. пов.) – 77, 203, 239, 240-241, 309, 345, 358, 367, 378, 427, 429-430, 432-434, 445, 464, 468, 484
 „Uhol” („Уголь”) – 241
 Uhrynów (Угринів, с. Грубеш. пов.) – 402
 UHWR – 42, 57-58, 336, 360, 402
 Ukraina – 212, 335, 352
 Ukraina Karpacka – 49, 58, 90, 104
 Ukraina Naddnieprzańska – 237
 Ukraiński Centralny Komitet w Krakowie – 293
 Ukraiński Szerwony Krzyż – 14, 26, 36, 570, 573
 Ułhówek (Ульгівок, с. Томаш. пов.) – 193, 198-199, 318-320, 434, 436, 452, 459, 474, 480, 531, 547, 561
 Ulucz (Улоч, с. Берез. пов.) – 97, 207, 248-249, 254, 256, 415-416, 446, 453, 455-456, 469, 475, 477, 534, 550, 563
 Ułazów (Улазів, с. Любач. пов.) – 310-311
 „Uran” („Уран”) – 87
 Urda Stefan („Bystrzy”) – 532, 548, 562
 USA – 52, 57, 65, 176, 211, 237, 339
 USSR – 42, 45, 58, 78, 104, 175-176, 229, 262, 277, 279, 292, 304, 306, 320, 335, 345, 347, 355, 376, 396
 Ustrzyki Dolne (Устрики Долішні, с. Ліського пов.) – 137
 Uśniewicz Ilko („Jawir”) – 429, 432, 434-435, 465, 484, 573
 Użhorodzki pow. – 49
 Wabosz Paweł („Swistun”) – 531, 547, 561

- Wachniak Aleksander („Lisowyk”) – 299-302, 458, 479, 571
- „Wadyń” („Вадим”) – див. Peciw Jarosław
- „Waniuk” („Ванюк”) – 115
- Wańczo Bazyli („Czumak”) – 533, 550, 563
- „Wańka” („Ванька”) – 267-268
- Wańkowa (Ванькова, с. Ліського пов.) – 135, 417, 464, 484
- Warowce (Ваповці, с. Перем. пов.) – 186, 263-264, 268, 456, 477, 524, 538, 554
- Waręż (Варяж, м. Грубеш. пов.) – 391, 393
- Warszawa, м. – 7-8, 11, 13, 17-18, 22, 29-31, 34, 362, 364, 401, 485, 490, 493-496, 498, 505-507, 509, 515-516
- Warysica – 425
- „Wartowyj” („Вартовий”) – 223-224, 311-312
- Warysznica – 425
- Wasclina Michał („Czumak”) – 205, 453, 474, 570
- Wasij Mychajło („Mały”, „Długi”) – 439-441, 465, 484, 573
- „Wasył” („Василь”) – див. Olcha Wasył
- Wasylik Mikołaj („Szpacenko”) – 285-286, 289-290, 457, 478, 571
- „Wasyłko” („Василько”) – див. Hurczak Andrzej
- Wasyłów (Василів, с. Томаш. пов.) – 194, 306-307, 348, 359-360, 461, 481
- Wasyłów Wielki – див. Wasyłów
- Wasyłszko Wasył („Peremoha”) – 190-192, 452, 474, 572
- Waszak Rozalia – 140
- Waszczyszyn Jan („Wyr”) – 527, 542, 557
- Waszyngton, м. – 401
- Waśkiw Józef („Orel”) – 56-57, 444, 467, 567
- Waśkiw Maria – 147
- „Waśko” („Васько”) – див. Hnyłka Wasył
- Wąsowicz Stanisław – 308, 310
- WBW – 277
- „Werba” („Верба”) – див. Caban Józef
- Werbiwskij Teodozij („Czmetełk”) – 402
- „Werchowyna” („Верховина”), надр-п – 532, 548, 562
- „Werchowypec” („Верховинець”) – 228-229
- Werchrata (Верхрата, с. Любач. пов.) – 187, 189-190, 326, 452, 474
- Wernejówka – див. Wernerówka
- Wernerówka (Вернеївка, с. Сян. пов.) – 328, 330
- „Weselyj” („Веселий”) – 181
- „Weselyj” („Веселий”) – див. Kınach Bohdan
- „Weselyj” („Веселий”) – див. Lewicki Michał
- Wetlina (Ветлина, с. Ліського пов.) – 314, 389, 390
- Węgiel Aleksander („Had”) – 225-227
- Wielka Średnia – 59
- Wielki Las – 171-172
- Wielkie Karuszanu – 13, 23, 34, 49
- Wielopole (Великополе, с. Сян. пов.) – 374, 462, 482, 527, 543, 557
- Wierbiaż (Вербіж, с. Грубеш. пов.) – 291-293, 354-356, 362-364, 461, 481, 531, 547, 561
- Wierchomla Wielka (Верхомля Велика, с. Новосанчівського пов.) – 532, 548, 562
- Wierchomla Mała (Верхомля Мала, с. Новосанчівського пов.) – 532, 548, 562
- Wierzbica (Вербиця, с. Томаш. пов.) – 182-184, 204, 213-215, 220, 222-224, 366, 451, 453-454, 473, 475, 523, 525, 527, 537, 540, 542, 553, 555, 557

- Wierzbicki las – 426-427
 Wierzbów (Вербів, с. Підгаєцького пов.) – 104
 Wietlin (Ветлин, с. Яросл. пов.) – 49, 175, 283-284, 303, 438
 „Wilcha” („Вільха”) – див. Носiecznko Jan
 Wilczyński Bazyli („Liszczyna”) – 528, 543, 558
 „Wilczur” („Вільчур”) – див. Czarnopyski Iwan
 Wilgucka Anna – 248
 WiN – 248, 360
 Winniki (Винники, с. Грубеш. пов.) – 393
 Wisłok (Вислок, с. Сян. пов.) – 65, 404, 407
 „Wisti z terenu” – 336, 402, 529, 544, 558
 Wiszka Stanisław („Zhoda”) – 526, 541, 556
 „Wiśnia” („Вишня”) – див. Noga Aleksander
 Wiśnicz Nowy, м. – 521, 535, 551
 „Witer” („Вітер”) – 170
 Wites Józef – 380-382, 384-385, 387-388, 390-391, 393-395, 406, 408-409, 411, 417, 419, 423, 425-426, 511, 517
 Witkowski las – 348
 Witryłów (Вітрилів, с. Берез. пов.) – 145, 226, 244, 267, 373, 380, 410
 Wityk Józef („Czarny”) – 533, 549, 562
 Wityk Szymon („Malinowy”) – 533, 549, 562
 Władowa – 348
 Właszczyń Anna – 273
 Właszynowicz Mikołaj („Dołgosz”) – 273-275, 456, 478, 571
 Włochy – 58
 Włodawa (Володава, м.) – 261
 Włodawski pow. – 192
 Włodyka Paweł („Wychor”) – 532, 548, 562
 Wojciechowski Jan – 72-73, 444, 468, 491, 567
 Wojczyk Anna – 162
 Wojtkowa (Войткова, с. Перем. пов.) – 267
 Wojtowicz Mikołaj („Biały”) – 305-307, 458, 479, 571
 Wola (Воля, прис. Любач. пов.) – 321
 Wola – 419
 Wola Matiaszowa (Воля Матяшова, с. Ліського пов.) – 113, 276
 Wola Michowa (Воля Мигова, с. Ліського пов.) – 59, 257
 Wola Romanowa (Романова Воля, с. Ліського пов.) – 154, 256
 Wola Sękowa (Сенькова Воля, с. Сян. пов.) – 124-125, 328-330, 406-407, 448, 459, 463, 471, 480, 483
 Wola Wielka (Воля Велика, с. Любач. пов.) – 530-531, 546, 560
 Wola Wołodzka (Воля Володзька, с. Берез. пов.) – 288, 529, 545, 559
 Wolica Komarowa (Волиця Комарева, с. Сокальського пов.) – 524, 539, 554
 Wolcze (Вовче, с. Турчанського пов.) – 178
 Wołk Józef – 112, 447, 470, 495, 568
 Wołk Katarzyna – 120
 Wołkowiya (Волковия, с. Ужгородського пов.) – 49
 „Wołodko” – див. Harasym Aleksander
 „Wołodko” („Володко”) – 363-364
 „Wołodko” („Володко”) – 391, 393
 Wołódz (Володж, с. Берез. пов.) – 122, 150-151, 415-416, 449, 472, 522, 536-537, 552
 Wołownik Wasyl („Kozak”) – 526, 541, 556
 „Wołyniec” („Волинець”) – 125
 WOP – 39, 235, 345, 526, 530, 541, 545-546, 556, 560

- „Worobej” („Горобець”) – див. Tchoryk Piotr
- Worochta (Ворохта, с. Грубеш. пов.) – 360
- „Woron” („Ворон”) – див. Soltys Michał
- „Woron” („Ворон”) – див. Soroczak Włodzimierz
- „Woron” („Ворон”) – 51
- „Woron” („Ворон”) – 136
- „Woron” („Ворон”) – 289-290
- „Worona” („Ворона”) – див. Iwachów Włodzimierz
- „Wowczarenko” („Вовчаренко”) – 147-150, 449, 472
- „Wowk” („Вовк”) – 226-227
- „Wowk” („Вовк”) – 288
- „Wowky” 1, 99 – 204, 364
- „Wowky” 2, 100 – 348, 356
- „Wowky” 7, 96b – 100
- Woźnica Paweł („Maksym”) – 312-314, 459, 479, 571
- Wójcik Edward – 307, 309-310
- Wółka Wierzbicka (Вілька Вербицька, прис. Томаш. пов.) – 214, 426-427, 464, 484
- Wółka Wołodzka (Вілька Володзька, с. Берез. пов.) – 522, 536, 552
- Wroszczak Andrzej („Lis”) – 108-109, 447, 470, 568
- Wróbel Józefa – 522, 536, 552
- Wróbel Włodzimierz – 522, 537, 552
- „Wróbel” („Горобець”) – див. Bybel Michał
- Wujcio Jan – 522, 536, 552
- „Wujcio” („Вуйцьо”) – див. Korneta Wasyl
- Wujczyk Teodor – 110-111, 447, 470, 568
- „Wujek” („Вуйко”) – 532, 534, 548, 550, 562-563
- Wujskie (Війське, с. Сян. пов.) – 70, 88, 160-161, 444, 446, 449, 468, 472, 469
- „Wychor” („Вихор”) – 117-118
- „Wychor” („Вихор”) – див. Włodyka Paweł
- Wylewa (Вилева, с. Яросл. пов.) – 202, 204, 453, 474
- Wysocko (Висоцько, с. Яросл. пов.) – 303-304
- „Wyszniá” („Вишня”) – див. Naza-gowicz Danek
- Zabiála – 311
- Zabłocka Maria – 193
- Zadogoźny Wasyl („Niedźwiedz”) – 530, 546, 560
- Zagajewski Tadeusz – 135, 137
- Zahoczewie (Загочев’я, с. Ліського пов.) – 312, 459, 479
- „Zahrawa” („Заграва”) – див. Piro-żek Zenon
- Zahutyń (Загутинь, с. Сян. пов.) – 370, 372, 380, 385-387
- Zajać Wasyl („Hołyj”) – 177-178, 181
- Zajac Bolesław – 152
- „Zakerzoński Kraj” – 7, 13, 17, 22, 29, 34, 49
- Zalesie (Заліся, прис. Яросл. пов.) – 174-175, 298
- Zaleska Wola (Заліська Воля, с. Яросл. пов.) – 82-83, 91, 95-96, 122-123, 445-446, 448, 469-470
- „Zalizniak” („Залізняк”) – див. Szpontak Iwan
- „Zalizniak” („Залізняк”) – 121-122, 145-146, 172-173, 272, 383-384, 416, 418, 526, 541, 556
- „Zalizniak” („Залізняк”) – 234
- „Zaliznyj” („Залізний”) – див. Pet-ruszewskij Edward
- Załuż (Залуże, с. Сян. пов.) – 161, 285, 287, 290, 457, 479
- Załuże (Залуże, прис. Угерців Ліського пов.) – 412-413, 464, 483
- Załuże (Залуże, с. Любач. пов.) – 240

- Zamek (Замок, с. Томаш. пов.) – 422
- „Zamorski” („Заморський”) – див. Sowirko Sawyer
- Zamość, м. – 9-10, 20, 22, 32, 359, 362, 429
- Zapałów (Запалів, с. Яросл. пов.) – 341
- Zarakowski Stanisław – 13, 23, 34, 488, 490
- Zarówny Mikołaj („Kajdasz”) – 524, 539, 554
- „Zaruba” („Заруба”) – 529, 544, 558
- Zastawne (Заставне, прис. Яросл. пов.) – 174-175
- Zatwarnica (Затварниця, с. Ліського пов.) – 127, 277, 390, 448, 471
- Zatyłe (Затиля, прис. Любичі Королівської Томаш. пов.) – 241-242
- Zawadka (Завадка, с. Ліського пов.) – 50, 55, 75, 100, 163, 179-180, 218-219, 244, 443, 467
- Zawadka [Mogochowska] (Завадка Морохівська, с. Сян. пов.) – 61-62, 445, 468, 567
- Zawadka – 88
- Zawadka – 386
- Zawadka (Завадка, с. Боринського району) – 58
- Zawilskie – 376
- Zawój (Завій, с. Ліського пов.) – 128
- „Zawziatyj” („Завзятий”) – див. Łyszcz Ilko
- „Zazulak” („Зазуляк”) – 314
- Zborowski row. – 262, 456, 477
- „Zelenyj” („Зелений”) – див. Jakubowicz Dmytro
- „Zelenyj” („Зелений”) – 330
- „Zenko” („Зенко”) – 77, 125
- „Zenko” („Зенко”) – 133
- „Zenon” („Зенон”) – див. Łapiński Leon
- „Zenon” („Зенон”) – див. Sykała Jan
- „Zhoda” („Згода”) – див. Wiszka Stanisław
- Zielonka Paweł („Syryj”) – 331, 460, 480, 572
- Ziemia Odzyskane – 304
- „Zimny” („Зимний”) – див. Kaczmarski Stefan
- „Zimny” („Зимний”) – 292
- Zinko Anastazja – 429
- Zinko Mikołaj („Piznyj”) – 429, 433, 435, 465, 484, 573
- „Zirka” („Зірка”) – див. Noga Stefan
- „Zirka” („Зірка”) – 289
- „Zmahun” („Змагун”) – 406-408, 463, 483
- „Zorian” („Зор’ян”) – 211-213
- „Zorian” („Зор’ян”) – див. Hnatejko Włodzimierz
- „Zorian” („Зор’ян”) – див. Poliwka Michał
- Zrebna Anastazja – 52
- „Zrub” („Зруб”) – 267
- „Zrub” („Зруб”) – 287, 289, 457, 478
- ZSRR – 57-58, 189, 192, 211, 234, 261, 316, 333, 390, 422, 515
- „Zub” („Зуб”) – 363
- „Zubacz” („Зубач”) – див. Putko Jan
- Zych Antoni – 508
- Zyndranowa (Зиндранова, с. Коронянського пов.) – 398, 522, 536, 552
- Żabcze Murowane (Жабче Муроване, с. Грубеш. пов.) – 362-364, 391-392, 461, 463, 482-483
- „Żajworoнок” („Жайворонок”) – див. Sus Michał
- „Żelazniak” – див. „Zaluzniak”
- Żernica (Жерниця, с. Ліського пов.) – 52-53, 90, 104, 127, 232-233, 245, 313-314, 388-389, 443, 448, 452, 454, 467, 471, 476, 483
- „Żmija” („Змій”) – 111

- Żniatyn (Жнятин, с. Грубеш. пов.)
 – 305-306, 360, 458, 479
 Żohatyn (Жогатин, с. Перем. пов.)
 – 43, 159, 171, 173, 207, 211, 451, 473
 Żołądek Włodzimierz („Borys”)
 – 245-246, 248, 455, 476, 570
 Żołyński Mikołaj („Bogdan”) – 356-
 358, 461, 481, 572
 Żółkiew (Жовква, м.) – 190
 Żółkiewski pow. – 259, 452, 456, 474,
 477
 Żubracze (Зубраче, с. Ліського пов.)
 – 314
 Żuk Anna – 310
 Żuk Maria – 331
 „Żuk” („Жук”) – див. Żyła Piotr
 Żuków (Жуків, с. Любач. пов.)
 – 310, 420-422, 458, 464, 479, 484
 Żurawce (Журавці, с. Томаш. пов.)
 – 202-203, 248, 435, 455, 476, 524,
 526, 534, 538, 541, 550, 554, 556,
 564
 „Żurawel” („Журавель”) – див.
 Hamulak Jan
 „Żurawel” („Журавель”) – див.
 Jankowski Jan
 Żurawiecka Maria – 429
 Żurawiecki las – 348
 „Żurba” („Журба”) – 304
 „Żurba” („Журба”) – див. Niewin-
 nik Jakub
 Żurubec Aniela – 263
 Żużel (Жужіль, с. Грубеш. пов.)
 – 363
 Żyła Piotr („Żuk”) – 533, 549, 563
 Żymierski Michał – 10, 21, 32

ЗМІСТ

Wstęp	7
Передмова	17
Introduction	29
Документи. Вироки Військового Суду Оперативної Групи «Вісла»	39
Резюме документів	443
Abstracts of the Documents	467
Додатки — Załączniki	485
Резюме документів	511
Abstracts of the Documents	517
Українці skazani na karę więzienia przez Wojskowy Sąd Grupy Operacyjnej „Wisła” w okresie od maja do września 1947 r.	521
Українці, засуджені на кару ув'язнення Військовим Судом Оперативної Групи «Вісла» від травня до вересня 1947 р.	535
Ukrainians sentenced to prison terms in the period between May and September 1947 by the Military Court of Operation Group „Wisła”	551
Показник прізвищ і псевдонімів засуджених на смертну кару	567
Список скорочень	574
Показик	576

СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙ

Михайло Музика ("Сміх")	442
Семко Головатий ("Лісковий")	442
Іван Марчак	442
Розалія Мінько ("Малина")	442
Параскевія Бабяк ("Оля")	466
Степан Кібала ("Прут")	466
Петро Козьоринський ("Лоза")	466
Дмитро Козак ("Прут")	466
Людвік Келтика - суддя Військового Суду Оперативної Групи "Вісла"	515
Мар'ян Маліновський - шеф ВСОГ "Вісла"	515
Ян Праусе - прокурор ВСОГ "Вісла"	516
Владислав Гарновський - шеф Найвищого Військового Суду	516
Летючка "Do obalamusonych czlonkow band UPA"	565
Вирок Районного Суду в Кракові на Станіслава Лещевського ("Крутий")	576-577
Вирок Районного Суду в Ряшеві на Михайла Курасевича ("Чорноморець")	576-577
Вирок Військового Районного Суду в Кракові на Розалію Мінько ("Малина")	578

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Літопис УПА — це серійне книжкове видання. Його завдання — опублікувати, з дотриманням джерельної точності, документи й матеріали до Історії УПА, а також стимулювати й видавати праці про діяльність УПА та історію України того періоду взагалі. Кожний том або група томів Літопису присвячені окремим темам і мають назву. Частина томів охоплює історію УПА за певний період на більших територіях, як, наприклад, на Волині, в Галичині, на українських землях під Польщею тощо. Кожна з цих територій може мати два-три, а то й більше томів. Додаткова серія книжок буде присвячена загальним темам, або збірникам спогадів, праць, або може бути книжкою одного автора на якусь тему.

Збірники появляються не періодично, а в залежності від підготовки й опрацювання наступного тому. Нумерація книжок Літопису може йти інакше, аніж за оголошеним територіальним пляном чи хронологією подій.

Документи передруковуються з дотриманням джерельної точності, зі збереженням загальної форми оригіналу, мовою і правописом оригіналу. Конечні виправлення чи відтворення пошкоджених місць відзначаються квадратними дужками, або — де потрібно — пояснені в примітках. Так само відзначаються додані редакцією слова, пояснення чи заголовки в тексті. Інші підпільні матеріали — мемуари, меморандуми, публіцистика тощо — передруковуються без пропусків, проте мовні й правописні виправлення детально не відзначаються, хіба в особливих випадках. Як правило, передруки беруться з оригіналів, але при відсутності оригіналу до уваги береться найвірогідніша копія чи передрук. В усіх випадках точно подається джерело, а у випадку передрукованих архівних матеріалів — теж місце збереження даного матеріалу. Кожний том має довідник осіб та місцевостей і словник неясних слів, скорочень та маловажних чи незрозумілих слів.

LITOPYS UPA — CHRONICLE OF THE UKRAINIAN INSURGENT ARMY

Litopys UPA is a series of books, produced with the aim of publishing source documents and materials relating to the history of the UPA, as well as stimulating and publishing works about the activities of the UPA and, in a more general way, the history of Ukraine in that period. Each volume or group of volumes of *Litopys UPA* is devoted to a specific theme and has a separate title. Some of the volumes deal with the history of the UPA in a given period of time or in a given region — for example, in Volyn', in Halychyna, in the regions of Ukraine held by Poland and so on. Two, three, or even more volumes may be given to each region. An additional series of volumes may be devoted to general themes, to collections of memories, or to single books by individual authors dealing with particular questions.

The appearance of *Litopys UPA* is not periodic, and depends on the pace at which successive volumes are compiled and prepared for print. The volumes may appear in an order other than indicated above, based on a territorial and chronological principle.

In reprinting documents, we adhere strictly to their sources and preserve the general form, language and orthography of the originals. Places in the texts where corrections have had to be made, or where the original documents have been damaged or had to be reconstituted, are designated with square brackets, or, if necessary, provided with explanatory footnotes. Words, explanations, or titles inside the texts that have been added by the editors are indicated in a similar manner. Other underground materials — memoirs, memoranda, works of publicists and the like — are also reprinted without omissions, but only in exceptional cases are linguistic and orthographic corrections indicated. Reprints are based on original texts. In cases where the original text is not available, the reprint is based on the most reliable copy or reprint. The sources of all materials used are clearly indicated and in the case of reprinted archival material, their present locations are also given. Each volume is provided with an index of names of persons and places and a glossary listing names that may not be clear, abbreviations and rarely-used or incomprehensible words.

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Серійне книжкове видання документів, матеріалів і наукових праць до історії Української Повстанської Армії

Досі появилися такі томи Літопису УПА:

1. Волинь і Полісся: німецька окупація, книга перша: Початки УПА: документи й матеріали. Книга містить політичні й організаційні документи та матеріали до історії УПА на Волині й Поліссі. Третє, виправлене видання, 1989 р., 256 стор., тверда обкладинка, ілюстрації, мапи, схеми.

2. Волинь і Полісся: німецька окупація, книга друга. Книга містить підпільні документи і матеріали про бойові дії УПА на Волині й Поліссі. Друге, виправлене видання, 1985 р., 256 стор., тверда обкладинка, ілюстрації, мапи.

3-4. Чорний ліс: видання команди Станіславівського тактичного відтинка УПА, 1947-1950 роки. Книга перша і друга. Книги містять меморіяли, біографічні нариси й документи про дії відділів УПА Станіславівського ТВ УПА. Частина матеріалів — оповідання, новели й вірші.

Том 3, книга перша: 1947-1948. Друге, виправлене видання, 1987 р., 272 стор., тверда обкладинка, ілюстрації, мапи, схеми.

Том 4, книга друга: 1948-1950 (продовження). Друге, виправлене видання, 1989 р., 288 стор., тверда обкладинка, ілюстрації, мапи, схеми.

5. Волинь і Полісся: німецька окупація, книга третя: спомини учасників. Книга містить спогади, рецензії і додаткові підпільні матеріали про дії УПА. Між мемуарами — звіт про договір про ненапад між ГК УПА й угорською армією. 1983р., 312 стор., мапи, ілюстрації.

6. УПА в світлі німецьких документів, 1942-1945: книга перша — 1942 — липень 1944. Книга містить аналізи, меморандуми, звіти, а також переклади українських документів для центральних політичних, військових і поліційних установ, 1983 р., 256 стор., тверда обкладинка, ілюстрації, мапи.

7. УПА в світлі німецьких документів, 1942-1945: книга друга — серпень 1944-1945 (продовження шостого тому). 1983 р., 272 стор., тверда обкладинка, ілюстрації, мапи.

8. Українська Головна Визвольна Рада: документи, офіційні публікації, матеріали. Книга перша — 1944-1945. Книга містить основні документи Першого Великого Збору УГВР, передрук органу Президії УГВР Вісник (ч. 4 [7], серпень 1945) і статті та матеріали з 1944-45 рр., які стосуються цілості визвольного руху. 1980 р., 320 стор., тверда обкладинка, ілюстрації, мапи, схеми.

9. Українська Головна Визвольна Рада: книга друга, 1946-1948; містить органи УГВР Самостійність і Бюро інформації УГВР та інші матеріали, 1982 р., 520 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

10. Українська Головна Визвольна Рада: книга третя: 1949-1952. Збірник містить документи, офіційні звіти, публікації й матеріали УГВР в Україні, між ними Бюро інформації УГВР, вип. 4-6 і 9. 1984 р., 424 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

11. Тернопільщина: список впадших героїв української революції в боротьбі з московсько-більшовицьким окупантом за час від 13 березня 1944 до 31 грудня 1948 року. Це підпільне видання містить біографії біля 725 осіб, які загинули на території Тернопільської округи. Крім цього, подас нові дані про смерть 6. 100 невідомих повстанців, які загинули на території округи. 1985 р., XXXII — 248 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

12. Третя подільська воєнна округа УПА («Лисоня»): містить видані командою воєнної округи: *Короткі описи боїв відділів УПА — «Лисоня»* від листопада 1943 до серпня 1945 року, збірник підпільних пісень Повстанський стяг — виданий з приводу п'ятиріччя УПА, в 1947 році, — та інші документи й матеріали групи УПА «Лисоня», 1989, 352 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

13. *Перемичина — Перемиский курінь*. Книга перша — *Денник відділу «Бурлаки»* (Володимира Щигельського) — містить денник цього відділу («Ударники» 4, 94а) за час від жовтня 1946 до 24 жовтня 1947 року, ведений бунчужним «Буркуном», з епілогом Богдана Гука («Скали»). Книга має також різні документи сотні, такі як накази, списки вояків, господарські документи тощо. 1986, 370 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

14. *Перемичина — Перемиский курінь*. Книга друга. *Денники й документи* — містить денники сотенного «Крилача» (Ярослава Коцьолка) з 1944 і 1947 років, продовжувані по його смерті сотенним «Бурлакою» (Володимиром Щигельським), денник сотні «Крилача» (ведений бунчужним «Орестом») і документи обох сотень. 1987 р., 262 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

15. *Константин Гіммельрайх: Спогади командира відділу особливого призначення «УПА-Схід»*; спогади. Автор — киянин — оповідає про свої переживання від вибуху війни 1941 року до звільнення з УПА і рейду на Захід в 1945 році: мобілізація до ЧА, німецький полон, окупований Київ, участь у підпіллі ОУНм, к-р вд. УПА (ОУНм) в Карпатах, старшинська школа УПА, мандри по Поділлі й к-р вд. особливого призначення «УПА-Схід». 1987 р., 266 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

16. *Підпільні журнали закарпатської України, 1945-1947*. Збірник містить передруки наступних підпільних журналів: *Тижневі вісті*, *Лісовик*, *Інформативні вісті*, *Інформатор* і *Перемога*. Всі числа цих журналів супроводяться англomовним резюме. Збірник має статтю про історію підпільної видавничої діяльності на Закарпатті, Акт оскарження О. Лебедович. 1987, 608 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

17. *Англomовні видання українського підпілля 1946-1947*. Збірник містить передруки підпільних видань: *Нові Лідіце*, *Виселення єпископа Коциловського*, *Вибори в СРСР*, *Нова голодова катастрофа в Україні*, *Фашистське страшило*, *До братніх чеського і словацького народів*. 1988 рік, 192 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

18. *Карпатська група УПА «Говерля»*; книга 1: *Документи, звіти та офіційні публікації*. Містить передрук підпільного видання командування групи *Шлях перемоги*, звіти команд тактичних відтинків УПА й звіти командирів відділів та підвідділів УПА, 24 ТВ УПА „Маківка“. 1990 рік. 328 стор. Тверда обкладинка, ілюстрації.

19. *Карпатська група УПА «Говерля»*; книга 2: *Спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру*. Включає збірку нарисів і споминів, друкованих у підпіллі. Майже всі спомини написані старшинами і вояками УПА ще на Україні, або негайно після переходу на еміграцію. 1992, 357 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

21. *УПА в світлі німецьких документів, 1941-1943*. Книга 3: *Червень 1941 — травень 1943*. Книга містить звіти, мемуандуми, а також переклади українських документів для центральних політичних і поліцейських установ. 1991, 271 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

22. *УПА в світлі польських документів*. Книга 1: *Військовий Суд Оперативної Групи «Вісла»*. Містить вироки, звіти та кореспонденцію Військового суду Оперативної групи

«Вісла» за період від травня до вересня 1947 р. 1992, 626 сторінок, тверда обкладинка, ілюстрації.

Підготовляються до друку наступні томи «Літопису УПА»:

20. Показник до «Літопису УПА»; книга 1: 1-19 томів. Книга містить показники псевдонімів, прізвищ, географічних назв, інститудій, поазбучні списки авторів та надрукованих матеріалів й інші дані про перших 19 томів «Літопису УПА». (Готується до друку).

Медично-санітарна опіка УПА: Документи, матеріали і спогади. Торонто, 1992. Книга містить такі матеріали: (1) Коротка історія Українського Червоного Хреста (УЧХ); (2) Спогади військовиків й інших авторів про підпільні УЧХ і Санітарну Службу УПА; (3) Спогади працівників Санітарної Служби УПА; (4) Спогади працівників УЧХ; (5) Біографії лікарів та провідних постатей, у тому чужинців, передусім євреїв; (6) Передрук підпільних документів УЧХ й про діячів УЧХ. (Друкується).

Ідея і чин: орган Проводу ОУН: 1942-1946. У цій книзі передруковано головний політично-інформативний журнал Проводу ОУН на Українських Землях, що появлявся в роках 1942-1946. Журнал містив важливі інформації про боротьбу УПА, німецьку та російську окупаційну політику, та розвиток української політичної думки.

Холмський тактичний відтинку УПА («Данилів»): містить огляди й документи про дії УПА на Холмщині й Підляшші в 1945-1948 роках. Між документами — звіти Холмського ТВ УПА, хроніки (денники) сотень УПА, звіти зі зустрічей представників УПА з представниками польського резистансу з АК (Армії Крайової) і ВіН-у (Вольносьць і Незавіслюсьць), звіт зі зустрічі з англійським кореспондентом та інше.

Пісні УПА. Надзвичайно велика збірка всіх пісень, тематично пов'язаних з боротьбою УПА. Збірник включатиме не тільки властиві пісні вояків УПА, але уложені пізніше в тюрмах і концтаборах, чи уложені народом. Збірник включатиме тексти пісень, їх варіанти, мелодію і варіанти, а також дані про саму пісню, її авторів й оспівувані у піснях герої чи події. Збірник матиме понад 500 пісень.

Ціна кожного тому — \$20.00 дол.

Ціна 22 тому — \$25.00 дол.

Замовлення та оплату за окремі томи просимо ласкаво слати на адресу:

LITOPYS U. P. A.

P. O. Box 97, Station "C"

Toronto, Ontario, M6J 3M7, Canada

Редакція та Адміністрація "Літопису УПА"

ЛІТОПИС
УКРАЇНСЬКОЇ
ПОВСТАНСЬКОЇ
АРМІЇ

ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА
В США Й КАНАДІ
Й ТОВАРИСТВА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА
ІМ. ГЕН. ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ
В США Й КАНАДІ

ВИДАВНИЧИЙ КОМПТЕТ «ЛІТОПІСУ УПА»

С. Баб'як, М. Бошно, С. Голяш, В. Дашко, М. Ковальчин,
М. Кошик, Б. Крук, М. Кулик, М. Лебедь, В. Макар, М. Мігус,
В. Новак, С. Новицький, Р. Петренко, П.Й. Потічний, М. Рінецький,
З. Соколюк, В. Сорочак, Я. Струтинський, М. Федак, Марта
Філь, Л. Футала, Л. Шанковський, Є. Штендера, І. Юрко

Адміністрація:

М. Кулик, В. Дашко, М. Мігус, І. Юрко
Адреса Адміністрації:

ЛІТОПИС У.Р.А.

Р. О. Box 97, Station «С»
Toronto, Ontario, M6J 3M7, Canada

Наукове видання
Літопис Української Повстанської Армії

ТОМ 22

УПА В СВІТЛІ ПОЛЬСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ

КНИГА ПЕРША:
Військовий суд Оперативної групи "Вісла"

Опрацював і впорядкував
Євген Місило

З українським і англійським резюме

Видавець – Спільне українсько-канадське підприємство
"Літопис УПА" (290006, Львів, пл. Міцкевича 6/7)

Технічний редактор Зиновій Стецьків

Підписано до друку 04.06.1993. Формат 70x100 1/16.
Папір друкар. №1. Гарнітура літературна.
Офсетний друк. Умовн. друк. арк. 35.
Умовн. фарбовідб. 39.5.
Обл.- вид. арк. 35,7. Зам. № 709-3

Львівська книжкова фабрика "Атлас"
290005, Львів, Зелена, 20